

Erasmus+

Programos vadovas

*Jeigu versijos skirtingomis kalbomis nesutampa,
vadovaujama versija anglų kalba.*

2 versija (2020): 26/02/2020

Turinys

SANTRUMPOS.....	4
ĮVADAS	5
Kaip skaityti šį programos vadovą	5
A DALIS. BENDROJI INFORMACIJA APIE PROGRAMĄ „ERASMUS+“	6
Kokie yra programos „erasmus+“ tikslai ir ypatumai?	8
Bendras tikslas	8
Svarbūs programos „Erasmus+“ ypatumai.....	8
Kokia yra programos „erasmus+“ struktūra?	13
1 Pagrindinis veiksmas. mobilumas mokymosi tikslais	13
2 Pagrindinis veiksmas. bendradarbiavimas inovacijų ir dalijimosi gerąja patirtimi tikslais.....	13
3 Pagrindinis veiksmas. politinių reformų rėmimas	13
„Jean Monnet“ veikla.....	14
Sportas	14
Koks yra biudžetas?	16
Kas įgyvendina programą „erasmus+“?	17
Europos Komisija.....	17
Nacionalinės agentūros	17
Kokios kitos institucijos dalyvauja įgyvendinant programą?.....	18
Kas gali dalyvauti programoje „erasmus+“?.....	24
Dalyviai	24
Dalyvaujančios organizacijos	24
Reikalavimus atitinkančios šalys	25
B DALIS - INFORMACIJA APIE VEIKSMUS, KURIE APTARIAMI ŠIAME VADOVE.....	28
Švietimas ir mokymas	28
Kokie veiksmai remiami?	28
Kokie yra šių veiksmų tikslai?	29
Jaunimas	30
Kokie veiksmai remiami?	30
Kokie yra šių veiksmų tikslai?	30
Trys pagrindiniai veiksmai	30
Pagrindinis Veiksmas. Mobilumas Mokymosi Tikslais.....	32
Mokslo ir studijų institucijų studentų ir darbuotojų mobilumo projektai	35
Profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų ir šių įstaigų darbuotojų mobilumo projektas ..	54
Bendrojo ugdymo darbuotojų mobilumo projektas	68
Suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo projektas.....	75
Jaunimo ir su jaunu dirbančių asmenų mobilumo projektai	82
„Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos	92
„Erasmus+“ paskolos magistrantūros studijoms	101
Pagrindinis Veiksmas: Bendradarbiavimas inovacijų ir dalijimosi gerąja patirtimi tikslais.....	102
Strateginės partnerystės švietimo, mokymo ir jaunimo srityje	104
Europos universitetai	126
Žinių sąjungos	135
Sektorių įgūdžių sąjungos	144
Gebėjimų stiprinimo projektai aukštojo mokslo srityje	162
Gebėjimų stiprinimas jaunimo srityje	178
Pagrindinis Veiksmas: Politikos reformų rėmimas	195
Dialogo su jaunu projektu	197
„Jean monnet“ veikla	203
Kokie yra „Jean Monnet“ veiklos tikslai?	203
Kokie veiksmai remiami?	203

„Jean Monnet“ Studijų Moduliai	205
„Jean Monnet“ profesūra	209
„Jean Monnet“ kompetencijos centrai	213
„Jean Monnet“ parama asociacijoms	217
„Jean Monnet“ tinklai (politinės diskusijos su akademinio pasauliu)	221
„Jean Monnet“ projektai (politinės diskusijos su akademinio pasauliu)	225
„Jean Monnet“ fiksuota norma	230
Sportas	234
Kokie veiksmai remiami?	234
Bendradarbiavimo partnerystės projektai	235
Smulkieji bendradarbiavimo partnerystės projektai	243
Europos ne pelno siekiantys sporto renginiai	248
C DALIS. INFORMACIJA PAREIŠKĖJAMS.....	252
Ką daryti norint pateikti „Erasmus+“ projekto paraišką?	252
1 žingsnis. Registruoti organizaciją	252
2. žingsnis. Atitikties Programos kriterijams patikrinimas	253
3 žingsnis. Finansavimo sąlygų patikrinimas	258
4 žingsnis. Paraiškos formos pildymas ir pateikimas	262
Kas vyksta pateikus paraišką?	264
Vertinimo procedūra	264
Galutinis sprendimas	264
Pranešimas apie sprendimus skirti dotaciją	264
Kas vyksta, kai paraiška patvirtinama?	265
Dotacijos sutartis (sprendimas)	265
Dotacijos suma	265
Mokėjimo procedūros	266
Projekto gyvavimo ciklui taikomi terminai ir mokėjimo sąlygos	268
Kitos svarbios sutartinės nuostatos	270
Finansinė garantija	270
Subrangos ir viešųjų pirkimų sutarčių sudarymas	270
Informacija apie skirtas dotacijas	270
Viešinimas	271
Patikros ir auditas	271
Duomenų apsauga	271
Atviros prieigos reikalavimas	272
Atviroji licencija ir intelektualinės nuosavybės teisės	272
Taikomos taisyklės	273
I PRIEDAS.....	274
Mokslo ir studijų institucijų studentų ir darbuotojų mobilumo projektas	275
Profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų ir šių įstaigų darbuotojų mobilumo projektas	281
Bendrojo ugdymo darbuotojų mobilumo projektas	287
Suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo projektas	290
Jaunimo ir su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai	292
„Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos	297
Strateginės partnerystės projektai	300
Gebėjimų stiprinimo projektai aukštojo mokslo srityje	314
II PRIEDAS. REZULTATŲ SKLAIDA IR PANAUDOJIMAS.....	321
Įvadas	321
III PRIEDAS. PAGRINDINIŲ SĄVOKŲ ŽODYNAS	328
IV PRIEDAS.NAUDINGOS NUORODOS IR INFORMACIJA RYŠIAMS.....	339

SANTRUMPOS

- **AKM:** atvirasis koordinavimo metodas
- **AŠI:** atvirieji švietimo ištekliai
- **EAC:** Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros generalinis direktoratas
- **EACEA:** Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga
- **EBPO:** Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija
- **ECHE:** „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija
- **ECTS:** Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema
- **ECVET:** Europos profesinio mokymo kreditų sistema
- **EHEA:** Europos aukštojo mokslo erdvė
- **EIB:** Europos investicijų bankas
- **EKS:** Europos kvalifikacijų sandara
- **EKŽ:** Europos kalbų ženklas
- **EMJMSP:** „Erasmus Mundus“ jungtinė magistrantūros studijų programa
- **EP:** Europos Parlamentas
- **EPALE:** Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninė platforma
- **EQAR:** Europos kokybės užtikrinimo registras
- **EQAVET:** Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo sistema
- **ES:** Europos Sąjunga
- **ESCO:** Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatorius
- **FR:** finansinis reglamentas
- **HERE:** aukštojo mokslo reformos ekspertai
- **IRT:** informacinės ir ryšių technologijos
- **ISP:** intensyviųjų studijų programa
- **MSI:** mokslo ir studijų institucija
- **NA:** nacionalinė agentūra
- **NARIC:** Nacionalinis akademinio pripažinimo informacijos centras
- **NEB:** nacionalinis „Erasmus+“ biuras
- **NKS:** nacionalinė kvalifikacijų sandara
- **PIC:** identifikacinis dalyvio kodas
- **PM:** profesinis mokymas
- **URF:** unikali registravimo sistema

ĮVADAS

Šis Programos vadovas yra pagalbinė priemonė visiems, norintiems išsamiai žinoti, kas yra programa „Erasmus+“. Šis dokumentas visų pirma skirtas tiems, kurie nori dalyvauti programoje kaip:

- dalyvaujančiosios organizacijos, t. y. organizacijos, institucijos ar įstaigos, vykdančios pagal šią Programą remiamą veiklą;
- dalyviai, t. y. asmenys (studentai, stažuotojai, gamybinę praktiką atliekantys asmenys (pameistriai), moksleiviai, suaugę besimokantys asmenys, jaunuoliai, savanoriai arba dėstytojai, bendrujų ir specialybės dalykų mokytojai, su jaunimu dirbantys asmenys, švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srities specialistai ir t. t.), dalyvaujantys dalyvaujančiųjų organizacijų vykdomoje veikloje.

Organizacijos iš visos Europos kasmet teikia tūkstančius projektų finansinei programos „Erasmus+“ paramai gauti, todėl Komisija parengė skaidraus vertinimo procesą, kuriuo siekiama užtikrinti, kad dotacijos būtų skiriamos geriausiems projektams:

- šiame Programos vadove pateikiamos visos daugumai veiksmų taikomos taisyklės ir sąlygos Programos dotacijai gauti;
- taisyklės ir sąlygos dotacijai gauti, taikomos tam tikriems kitiems veiksmams, kurie šiame Programos vadove tik paminėti, nustatomos specialiuose kvietimuose teikti paraiškas, kuriuos skelbia Europos Komisija arba kurie skelbiami jos vardu.

Teikti paraišką planuojančios galimos dalyvaujančiosios organizacijos taip pat gali pasisemti įkvėpimo ir informacijos iš kitų informacinių dokumentų; kai kurie iš tų dokumentų išvardyti šio vadovo IV priede.

KAIP SKAITYTI ŠĮ PROGRAMOS VADOVĄ

Šį Programos vadovą sudaro trys pagrindinės dalys:

- [A dalyje pateikta bendra Programos apžvalga.](#) Joje pateikiama informacijos apie Programos tikslus, prioritetus ir pagrindinius ypatumus, Programos šalis, įgyvendinimo struktūras ir bendrą turimą biudžetą. Ši dalis skirta tiems, kurie norėtų turėti bendrą supratimą apie Programos taikymo sritį ir jos struktūrą.
- [B dalyje pateikiama konkrečios informacijos apie šiame vadove aptariamus Programos*-veiksmus.](#) Ši dalis visų pirma skirta tiems, kurie norėtų išsamesnės informacijos apie tai, kokios rūšies projektai remiami pagal šią Programą. Šioje dalyje teikiama informacija išsamiau išdėstyta šio vadovo I priede.
- [C dalyje pateikiama išsamios informacijos apie dotacijos paraiškos teikimo ir projektų atrankos procedūras,](#) taip pat apie finansines ir administracines nuostatas, susijusias su „Erasmus+“ dotacijos skyrimu. Ši dalis skirta visiems tiems, kurie ketina pateikti projekto pasiūlymą pagal programą „Erasmus+“.

Be to, į šį vadovą įtraukti tokie priedai:

- [I priedas: Papildomos taisyklės ir informacija, susijusi su šiame Programos vadove aptariamais veiksmais](#)
- [II priedas: Sklaidos gairės dotacijų gavėjams](#)
- [III priedas: Pagrindinių šiame vadove vartojamų sąvokų žodynas](#)
- [IV priedas: Naudingos nuorodos ir informacija ryšiams](#)

A DALIS. BENDROJI INFORMACIJA APIE PROGRAMĄ „ERASMUS+“

„Erasmus+“ – tai 2014–2020 m. ES švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa¹. Veikla švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srityse gali labai padėti prisitaikyti prie socialinių ir ekonominių pokyčių, spręsti svarbiausias problemas, su kuriomis Europa susidurs iki dešimtmečio pabaigos, taip pat padėti įgyvendinti ekonomikos augimo, darbo vietų kūrimo, lygybės ir socialinės įtraukties ES politikos darbotvarkę.

Kova su dideliu nedarbu, ypač jaunimo, yra vienas iš labiausiai neatidėliotinų Europos vyriausybių uždavinių. Pernelyg daug jaunuolių nebaigia mokyklos ir jiems kyla didelė rizika nesusirasti darbo ir atsidurti visuomenės užribyje. Tokia pat rizika kyla ir daugeliui žemos kvalifikacijos suaugusiųjų.

Technologijos keičia tai, kaip veikia visuomenė, todėl reikia užtikrinti, kad jomis būtų naudojamosi kuo geriau. Kad taptų konkurencingesnės, ES žmonės turi naudotis talentais ir inovacijomis.

Europai reikalingos darnesnės ir įtraukesnės visuomenės, kuriose piliečiams būtų leidžiama aktyviai dalyvauti demokratiname gyvenime. Švietimas, mokymas, jaunimo užimtumas ir sportas yra pagrindinės priemonės, kuriomis turėtų būti skleidžiamos bendrosios Europos vertybės, skatinama socialinė integracija, didinamas kultūrų tarpusavio supratimas ir priklausymo bendruomenei jausmas ir siekiama užkirsti kelią smurtiniam radikalizavimui. „Erasmus+“ yra veiksminga priemonė nepalankioje socialinėje padėtyje esančių žmonių, įskaitant naujai atvykusius migrantus, integracijai skatinti.

Kita problema yra susijusi su jaunimo socialinio kapitalo vystymu, jaunuolių galimybėmis naudotis savo teisėmis ir jų gebėjimu aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime, kaip nustatyta Lisabonos sutartyje, kurioje numatyta „skatinti jaunimą dalyvauti Europos demokratiname gyvenime“. Šį klausimą taip pat galima spręsti organizuojant neformaliojo ugdymo veiklą, kuria siekiama ugdyti jaunuolių įgūdžius ir kompetencijas, taip pat aktyvų pilietiškumą. Be to, jaunimo organizacijoms ir su jaunimu dirbantiems asmenims reikia suteikti mokymo ir bendradarbiavimo galimybių, didinti jų profesionalumą ir europinį darbo su jaunimu metmenį.

Tinkamai veikiančios švietimo ir mokymo sistemos ir jaunimo politikos priemonės padeda žmonėms išsiugdyti įgūdžius, reikalingus darbo rinkai ir ekonomikai, ir suteikia jiems galimybę aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime bei siekti asmeninio tobulėjimo. Bendra politikos formuotojų ir suinteresuotųjų subjektų vizija, patikimais įrodymais ir bendradarbiavimu įvairiose srityse ir įvairiais lygmenimis pagrįstos reformos švietimo, mokymo ir jaunimo srityse gali paspartinti pažangą siekiant šių tikslų.

Programa „Erasmus+“ siekiama remti Programos šalių pastangas veiksmingai išnaudoti Europos talento ir socialinio kapitalo galimybes atsižvelgiant į mokymosi visą gyvenimą perspektyvą, visose švietimo, mokymo ir jaunimo srityse susiejant paramą formaliajam švietimui, neformaliajam ugdymui ir savaiminiam mokymuisi. Šia programa taip pat didinamos bendradarbiavimo su šalimis partnerėmis ir mobilumo galimybės, visų pirma aukštojo mokslo ir su jaunimu susijusiose srityse.

Vadovaujantis vienu iš naujųjų į Lisabonos sutartį įtrauktų elementų, pagal programą „Erasmus+“ taip pat remiama veikla, kuria siekiama plėtoti europinį aspektą sporto srityje skatinant už sportą atsakingų įstaigų bendradarbiavimą. Pagal Programą taip pat skatinama kurti ir plėtoti Europos tinklus, kuriais suteikiama galimybių suinteresuotiesiems subjektams bendradarbiauti, taip pat įvairiose su sportu ir fizine veikla susijusiose srityse dalytis žiniomis ir praktine patirtimi. Šis sustiprintas bendradarbiavimas visų pirma padės plėtoti Europos žmogiškojo kapitalo potencialą, nes leis sumažinti socialinę ir ekonominę fizinio neaktyvumo kainą.

Pagal Programą remiami veiksmai, bendradarbiavimas ir priemonės, derančios su strategijos „Europa 2020“ ir jos pavyzdinių iniciatyvų, kaip antai „Judaus jaunimo“ ir Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkės, tikslais. Programa taip pat padeda siekti Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos ir Europos jaunimo strategijos tikslų, taikant atvirąjį koordinavimo metodą.

Ši investicija į žinias, įgūdžius ir kompetenciją bus naudinga asmenims, institucijoms, organizacijoms ir visai visuomenei, nes prisidės prie ekonomikos augimo ir užtikrins lygias galimybes, klestėjimą ir socialinę įtrauktį Europoje ir už jos ribų.

¹ 2013 m. gruodžio 11 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) NR. 1288/2013, kuriuo sukuriama Europos Sąjungos švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus+“ (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0050:0073:LT:PDF>)

Programos „Erasmus+“ vadovas parengtas pagal Europos Komisijos patvirtintą „Erasmus+“ metinę darbo programą, todėl gali būti atnaujinamas siekiant atsižvelgti į prioritetus ir veiklos kryptis, apibrėžtas darbo programose, kurios bus patvirtintos ateinančiais metais. Šio vadovo įgyvendinimas taip pat priklauso nuo to, ar biudžeto projekte numatytais asignavimais bus galima naudotis biudžeto valdymo institucijai patvirtinus metų biudžetą, ar bus taikoma laikinųjų dvyliktųjų dalių sistema.

REMTIS ANKSTESNE PATIRTIMI IR ŽVELGTI Į ATEITĮ

Programa „Erasmus+“ grindžiama ilgiau kaip 25 metus švietimo, mokymo ir jaunimo srityse įgyvendinamų Europos programų, apimančių ir Europos vidaus bendradarbiavimo, ir tarptautinio bendradarbiavimo aspektus, laimėjimais. „Erasmus+“ sukurta integravus šias Komisijos 2007–2013 m. įgyvendintas Europos programas:

- Mokymosi visą gyvenimą programą;
- programą „Veiklus jaunimas“;
- programą „Erasmus Mundus“;
- TEMPUS;
- ALFA;
- EDULINK;
- bendradarbiavimo su pramoninėmis šalimis aukštojo mokslo srityje programas.

Pagal šias programas buvo remiami veiksmai aukštojo mokslo (įskaitant jo tarptautinį aspektą), profesinio mokymo, bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo (įskaitant tarptautinį aspektą) srityse.

„Erasmus+“ siekiama žengti dar toliau ir skatinti sąveiką ir tarpusavio sąsajas įvairiose švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, šalinti dirbtines kliūtis tarp įvairių veiksmų ir projektų formatų, skatinti naujas idėjas, pritraukti naujų dalyvių iš darbo rinkos ir pilietinės visuomenės ir diegti naujas bendradarbiavimo formas.

Todėl labai svarbu, kad Programa būtų siejama su patikimu unikaliu „prekės ženklu“, kuris būtų plačiai atpažįstamas. Todėl apie visus veiksmus ir veiklą, remiamus pagal šią programą, turės būti pranešama pirmiausia nurodant pavadinimą – „Erasmus+“. Tačiau siekiant padėti ankstesnių programų dalyviams ir dotacijų gavėjams pereiti prie programos „Erasmus+“, informavimo ir sklaidos tikslais pranešant apie šiuos konkrečiam sektoriui skirtus veiksmus, be bendrojo unikalaus „Erasmus+“ pavadinimo, gali būti vartojami tokie pavadinimai:

- „Erasmus+: Comenius“, kai pranešama apie Programos veiklą, išimtinai susijusią su bendrojo ugdymo sritimi;
- „Erasmus+: Erasmus“, kai pranešama apie Programos veiklą, išimtinai susijusią su aukštojo mokslo sritimi ir orientuotą į Programos šalis;
- „Erasmus+: Erasmus Mundus“, kai pranešama apie „Erasmus Mundus“ jungtines magistrantūros studijų programas;
- „Erasmus+: Leonardo da Vinci“, kai pranešama apie Programos veiklą, išimtinai susijusią su profesinio mokymo sritimi;
- „Erasmus+: Grundtvig“, kai pranešama apie Programos veiklą, išimtinai susijusią su suaugusiųjų švietimo sritimi;
- „Erasmus+: Veiklus jaunimas“, kai pranešama apie Programos veiklą, išimtinai susijusią su jaunimo neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi sritimi;
- „Erasmus+: Jean Monnet“, kai pranešama apie Programos veiklą, išimtinai susijusią su Europos Sąjungos studijų sritimi;
- „Erasmus+: Sportas“, kai pranešama apie Programos veiklą, išimtinai susijusią su sporto sritimi.

KOKIE YRA PROGRAMOS „ERASMUS+“ TIKSLAI IR YPATUMAI?

BENDRAS TIKSLAS

Programa „Erasmus+“ padeda siekti:

- strategijos „Europa 2020“ tikslų, įskaitant pagrindinį tikslą švietimo srityje²;
- Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos „ET 2020“ tikslų, įskaitant atitinkamus lyginamuosius standartus;
- tvaraus šalių Partnerių aukštojo mokslo sistemų vystymosi;
- ES jaunimo strategijos (Europos bendradarbiavimo jaunimo srityje sistemos) bendrųjų tikslų;
- sporto, ypač mėgėjiško, europinio matmens plėtotės laikantis Sąjungos darbo plano sporto srityje;
- europinių vertybių propagavimo pagal Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį³.

SVARBŪS PROGRAMOS „ERASMUS+“ YPATUMAI

Šie Programos ypatumai verti ypatingo dėmesio. Kai kurie iš jų išsamiau apibūdinami Komisijos svetainėje.

ĮGŪDŽIŲ IR KVALIFIKACIJŲ PRIPAŽINIMAS IR PATVIRTINIMAS

Pagal programą „Erasmus+“ remiamos ES įgūdžių ir kvalifikacijų skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonės, visų pirma: „Europass“, Youthpass, Europos kvalifikacijų sąranga (EKS), Europos kreditų perkėlimo sistema (ECTS), Europos profesinio mokymo kreditų sistema (ECVET), Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema (EQAVET), Europos kokybės užtikrinimo registras (EQAR), Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo asociacija (ENQA) taip pat ES masto švietimo ir mokymo srities tinklai, kuriuose remiamos šios priemonės, visų pirma nacionaliniai akademinio pripažinimo informacijos centrai (NARIC), „Euroguidance“ tinklai, nacionaliniai „Europass“ centrai ir EKS nacionaliniai koordinavimo punktai.

Šiomis priemonėmis bendrai siekiama užtikrinti lengvesnį įgūdžių ir kvalifikacijos pripažinimą ir geresnį jų supratimą atskirose šalyse ir tarpvalstybiniu mastu visose švietimo ir mokymo posistemėse ir darbo rinkoje, neatsižvelgiant į tai, ar šie įgūdžiai ir kvalifikacija įgyti formaliojo švietimo ir mokymo sistemose, ar kitokiais mokymosi būdais (pvz., dirbant, savanoriaujant ar mokantis internetu). Šiomis priemonėmis taip pat siekiama garantuoti, kad švietimo, mokymo ir jaunimo politika, užtikrindama geresnę darbo rinkos integraciją ir mobilumą, dar labiau padėtų siekti pagrindinių strategijos „Europa 2020“ sumanaus, tvaraus ir įtraukaus augimo ir švietimo bei užimtumo tikslų.

Siekiant šių tikslų, taikomos priemonės turėtų padėti atsižvelgti į naujus reiškinius, kaip antai švietimo tarptautinimą ir didėjančią skaitmeninio mokymosi naudojimą, ir remti lanksčių mokymosi būdų, kurie atitiktų besimokančių asmenų poreikius ir tikslus, kūrimą. Šias priemones ateityje gali reikėti tobulinti geriau jas derinant ir supaprastinant, kad besimokantys asmenys ir darbuotojai galėtų laisvai judėti mokslo ar darbo tikslais.

Daugiau informacijos galima rasti svetainėje:

http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/skills-qualifications_lt.htm

PROJEKTŲ REZULTATŲ SKLAIDA IR PANAUDOJIMAS

Rezultatų sklaida ir panaudojimas yra svarbiausi „Erasmus+“ projektų gyvavimo ciklo etapai. Tokių rūšių veikla dalyvaujančioms organizacijoms suteikiama galimybė paviešinti projekto rezultatus ir jais dalytis, taip didinant šių projektų poveikį ir tvarumą bei pateisinant programos „Erasmus+“ pridėtinę Europos vertę.

² Pagrindiniai švietimo srities tikslai yra iki 2020 m. sumažinti mokyklos nebaigiančių asmenų dalį iki mažiau kaip 10% ir padidinti aukštąjį išsilavinimą įgyjančių asmenų dalį iki bent 40%.

³ Sąjunga yra grindžiama šiomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Šios vertybės yra bendros valstybių narių visuomenei, kurioje vyrauja pliuralizmas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas, solidarumas ir moterų bei vyrų lygybė.

Kad projektų rezultatai būtų sėkmingai skleidžiami ir naudojami, „Erasmus+“ projektuose dalyvaujančių organizacijų prašoma rengiant ir įgyvendinant savo projektą būtinai apgalvoti ir sklaidos bei panaudojimo veiklą. Tokios veiklos lygis ir intensyvumas turėtų būti proporcingas įvairių programos „Erasmus+“ veiksmų tikslams, taikymo sričiai ir siekiams.

Konkrečiame projekte pasiekti rezultatai gali būti itin svarbūs ir įdomūs ir tose srityse, kurių tas projektas neapima, o strategiją ir metodus, kuriais būtų užtikrinta, kad kiti galėtų lengvai susipažinti su tuo, kas buvo sukurta ir pagaminta, atskirų projektų vykdytojais kuria savo nuožiūra. Konkrečias gaires šiuo klausimu galima rasti šio Programos vadovo II priede.

REIKALAVIMAS SUTEIKTI ATVIRĄJĄ PRIEIGĄ PRIE ĮGYVENDINANT PROGRAMĄ „ERASMUS+“ PARENGTOS MOKOMOSIOS MEDŽIAGOS

Pagal programą „Erasmus+“ skatinama nevaržomai naudotis projektų rezultatais mokymui(si) ir darbui su jaunimu remti. Visų pirma programos „Erasmus+“ dotacijų gavėjai įsipareigoja užtikrinti, kad plačioji visuomenė galėtų nemokamai naudotis švietimo ištekliais ir priemonėmis, parengtais įgyvendinant pagal programą remiamus projektus, t. y. dokumentais, žiniasklaidos priemonėmis, programine įranga ar kita medžiaga. Su medžiaga turėtų būti galima lengvai – nemokamai ir be apribojimų – susipažinti ir ją gauti, o pagal atvirąją licenciją plačiai visuomenei turi būti suteikta galimybė šiais ištekliais naudotis, juos pakartotinai naudoti, pritaikyti ir jais dalytis. Tokie ištekliai vadinami „atviraisiais švietimo ištekliais“. Šiam tikslui pasiekti ištekliai turėtų būti įkelti į tinkamą ir viešai prieinamą platformą redaguotinu skaitmeniniu formatu. Nors pagal programą „Erasmus+“ dotacijų gavėjai skatinami taikyti atviriausias licencijas⁴, jie gali rinktis licencijas, kuriomis nustatomi tam tikri apribojimai, pvz., apribojamos kitų asmenų galimybės sukurtus išteklius naudoti komerciniais tikslais arba kiti asmenys įpareigojami tą pačią licenciją taikyti antriniam kūriniams, jeigu tai atitinka projekto ir medžiagos pobūdį ir jeigu tokiu atveju plačioji visuomenė tebeturi galimybę tais ištekliais naudotis, juos pakartotinai naudoti, pritaikyti ir jais dalytis. Laikytis atviroios prieigos reikalavimo yra privaloma ir taip nepažeidžiamos dotacijų gavėjų intelektualinės nuosavybės teisės.

REIKALAVIMAS SUTEIKTI ATVIRĄJĄ PRIEIGĄ PRIE ĮGYVENDINANT PROGRAMĄ „ERASMUS+“ ATLIKTŲ MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR GAUTŲ DUOMENŲ

Pagal programą „Erasmus+“ dotacijų gavėjai skatinami mokslinių tyrimų rezultatus skelbti taip, kad su jais būtų galima laisvai, t. y. nemokamai ir be prieigos apribojimų, susipažinti. Dotacijų gavėjai taip pat skatinami šioms mokslinių tyrimų rezultatams taikyti atvirąsias licencijas. Jeigu įmanoma, įgyvendinant projektus surinkti duomenys turėtų būti skelbiami kaip „atvirieji duomenys“, t. y. su atvirąja licencija, tinkamu formatu ir tinkamoje atvirųjų duomenų platformoje..

TARPTAUTINIS ASPEKTAS

Programoje „Erasmus+“ įtvirtintas svarbus tarptautinis aspektas (t. y. bendradarbiavimas su šalimis partnerėmis), visų pirma aukštojo mokslo ir jaunimo srityse.

Aukštojo mokslo srityje pagal programą „Erasmus+“ remiami šie pagrindiniai veiksmai, kuriais siekiama bendradarbiauti su šalimis partnerėmis:

- **tarptautinis asmenų mobilumas perkeltant kreditus ir „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos** (pagal 1-ąjį pagrindinį veiksma), kuriomis skatinamas besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumas iš šalių Partnerių ir į tas šalis;
- **gebėjimų stiprinimo projektai aukštojo mokslo srityje** (pagal 2-ąjį pagrindinį veiksma), kuriais skatinamas bendradarbiavimas ir partnerystė, daranti poveikį šalių partnerių mokslo ir studijų institucijų ir sistemų modernizavimui ir tarptautinimui, ypatingą dėmesį skiriant ES kaimyninėms šalims partnerėms;
- **parama politiniam dialogui** (pagal 3-įjį pagrindinį veiksma) pasitelkiant Aukštojo mokslo reformos ekspertų ES kaimyninėse šalyse partnerėse tinklą, tarptautinę absolventų asociaciją, plėtojant politinį dialogą su šalimis partnerėmis ir organizuojant tarptautinius patrauklumo didinimo ir viešinimo renginius;
- **„Jean Monnet“ veikla**, kuria siekiama visame pasaulyje skatinti mokymą, mokslinius tyrimus ir diskusijas Europos Sąjungos studijų srityje.

Jaunimo srityje pagal programą „Erasmus+“ remiami šie pagrindiniai veiksmai:

⁴ Pvz., plačiai naudojamas „Creative Commons Attribution“ arba „Creative Commons Attribution-ShareAlike“ licencijas kūriniams, „GNU Public License“ ir „GNU Lesser Public License“ programinei įrangai arba „Open Database License“ duomenų bazėms.

- **jaunimo ir su jaunimu dirbančių asmenų mobilumas** (pagal 1-ąjį pagrindinį veiksmą), kuriuo skatinami jaunimo mainai ir jaunų darbuotojų mobilumas bendradarbiaujant su kaimyninėmis ES šalimis partnerėmis;
- **gebėjimų stiprinimo projektai jaunimo srityje** (pagal 2-ąjį pagrindinį veiksmą), kuriais skatinamas bendradarbiavimas ir mobilumo veikla, daranti teigiamą poveikį kokybinei darbo su jaunimu, jaunimo politikos ir jaunimo sistemų plėtrai, taip pat neformaliojo ugdymo pripažinimui šalyse partnerėse, visų pirma Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) valstybėse, Azijos ir Lotynų Amerikos šalyse;
- jaunimo ir jaunimo organizacijų iš ES kaimyninių šalių partnerių įtraukimas į Jaunimo dialogo projektus (pagal 3-įjį pagrindinį veiksmą) suteikiant jiems galimybę dalyvauti tarptautiniuose susitikimuose, konferencijose ir renginiuose, kuriuose skatinamas jaunimo ir už sprendimų priėmimą atsakingų asmenų dialogas.

Be to, šalių partnerių organizacijos gali dalyvauti ir kituose Programos veiksmuose (strateginės partnerystės, žinių sąjungos, sektorių įgūdžių sąjungos, bendradarbiavimo partnerystės), jeigu joms dalyvaujant projektas įgyja pridėtinės vertės (daugiau informacijos rasite šio vadovo B dalyje).

DAUGIAKALBYSTĖ

Daugiakalbystė yra viena iš svarbiausių Europos Sąjungos projekto dalių ir reikšmingas ES siekio suvienyti įvairovę simbolis. Iš įgūdžių, kurie padėtų žmonėms geriau pasirengti dalyvauti darbo rinkoje ir kuo labiau išnaudoti esamas galimybes, svarbus vaidmuo tenka užsienio kalboms. ES yra užsibrėžusi tikslą, kad kiekvienas pilietis nuo mažens turėtų galimybę išmokyti bent dvi užsienio kalbas.

Kalbų mokymosi ir kalbų įvairovės skatinimas yra vienas iš konkrečių Programos tikslų. Nepakankamas kalbų mokėjimas yra viena iš pagrindinių kliūčių dalyvauti Europos švietimo, mokyimo ir jaunimo programose. Pagal galimybes teikiant kalbinę paramą siekiama užtikrinti didesnę veiksmingumą ir efektyvumą mobilumo srityje, gerinti mokymosi rezultatus ir taip padėti siekti šio specialaus Programos tikslo.

Kalbinė parama teikiama tai kalbai, kurią dalyviai vartos dalyvaudami ilgalaikio mobilumo veikloje, remiamoje pagal 1-ąjį pagrindinį veiksmą, studijuodami ar atlikdami praktiką užsienio šalyje. Kalbinė parama daugiausia bus teikiama naudojant „Erasmus+“ kalbinio parengimo internetu priemonę (angl. Online Linguistic Support (OLS), nes prieigos ir lankstumo požiūriu mokymasis yra pranašesnis.

„Erasmus+“ kalbinio parengimo internetu priemonė (<http://erasmusplusols.eu>) apima privalomą kalbos žinių įvertinimą ir savanoriškus kalbos kursus. Kalbos žinių įvertinimas yra labai svarbus šios iniciatyvos aspektas, nes kiekvienam dalyviui suteikiama galimybė tinkamai pasirengti ir renkami duomenys apie ES mobilumo dalyvių kalbinius įgūdžius. Taigi dalyviai savo kalbos žinias įvertins prieš dalyvaudami mobilumo programose, o kitas įvertinimas, siekiant stebėti kalbos mokymosi pažangą, bus atliktas mobilumo laikotarpiui pasibaigus. Prieš išvykstant dalyvių atlikto kalbos žinių įvertinimo testo rezultatai neužkirs jiems kelio dalyvauti mobilumo veikloje, kad ir koks būtų rezultatas.

Taigi internetinis kalbos žinių įvertinimas nenaudojamas kaip „Erasmus+“ mobilumo veiklos dalyvių atrankos priemonė – juo suteikiama galimybė prireikus pakelti savo kalbos žinių lygį. Kalbinės paramos teikimas turi būti grindžiamas abipusiu siunčiančiosios ir priimančiosios institucijos pasitikėjimu: siunčiančioji institucija atsako už tai, kad dalyviams būtų teikiama tinkamiausia kalbinė parama siekiant užtikrinti, kad jie pasiektų rekomenduotą lygį, dėl kurio su priimančiąja institucija buvo susitarta prieš mobilumo laikotarpio pradžią.

Kol elektroninių priemonių pajėgumas bus išplėtotas tiek, kad jos apimtų visas kalbas, dotacijų mobilumo projektams gavėjams bus teikiamas finansavimas mokytis tų kalbų, kurios dar nėra įtrauktos į Komisijos siūlomas internetines mokymo programas.

Pagal 2-ąjį pagrindinį veiksmą bus skatinama įgyvendinti strateginės partnerystės projektus kalbų mokymo(si) srityje. Kaip inovacijų ir gerosios patirties siekiant ugdyti kalbinius įgūdžius pavyzdžius galima paminėti mokymo ir vertinimo metodus, pedagoginės medžiagos rengimą, mokslinius tyrimus, kompiuterinį kalbų mokymąsi ir įmones, vartojančias užsienio kalbas. Be to, kalbinės paramos finansavimas prireikus gali būti teikiamas strateginės partnerystės projektus įgyvendinantiems dotacijų gavėjams, organizuojantiems ilgalaikę darbuotojų, su jaunimu dirbančių asmenų ir besimokančių asmenų mokymo(si) veiklą.

Kalbant apie Europos kalbų ženklą (EKŽ) apdovanojimus, nacionalinės agentūros raginamos Programos šalyse savanoriškai ir reguliariai (kasmet arba kas dvejus metus) organizuoti nacionalinius konkursus. EKŽ apdovanojimas turėtų skatinti naudoti meistriškumo daugiakalbystės srityje rezultatus ir juos skleisti bei skatinti visuomenę labiau domėtis kalbų mokymusi.

Pagal 3-įjį pagrindinį veiksmą ir siekiant remti valstybių narių pastangas integruoti pabėgėlius į Europos švietimo ir mokymo sistemas, „Erasmus+“ dalyviams teikiamas „Erasmus+“ kalbinis parengimas internetu (OLS) yra išplečiamas, kad juo pagal 2016,

2017, 2018 ir 2019 m. kvietimus ir kol užteks biudžeto lėšų galėtų pasinaudoti apie 100 000 pabėgėlių; ši parama jiems yra nemokama.

„Erasmus+“ nacionalinių agentūrų ir dotacijas gaunančių institucijų ir (arba) organizacijų dalyvavimas yra visiškai savanoriškas. Pagal šį kvietimą suinteresuotieji programos „Erasmus+“ dotacijų gavėjai gauna papildomų OLS licencijų, kurios skiriamos specialiai pabėgėliams, ketinantiems mokytis vienos iš kalbų, įtrauktų į OLS. Dotacijas gaunančios institucijos ir (arba) organizacijos yra atsakingos už licencijų suteikimą pabėgėliams ir šių licencijų naudojimo ataskaitų teikimą.

LYGIOS GALIMYBĖS IR ĮTRAUKTIS

Programa „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir įtrauktį sudarant palankesnes dalyvavimo sąlygas dalyviams, neturintiems tinkamų sąlygų ir turintiems mažiau galimybių nei jų bendraamžiai, kai dėl to apribojamos jų galimybės ar trukdoma jiems dalyvauti tarptautinėje veikloje dėl šių priežasčių:

- negalia (t. y. specialiųjų poreikių turintys dalyviai): žmonės, turintys protinę (intelektinę, pažinimo, mokymosi), fizinę, sensorinę ar kitą negalią;
- mokymosi sunkumai: jaunuoliai, patiriantys mokymosi sunkumų, mokyklos nebaigę asmenys, menkos kvalifikacijos suaugusieji, prastai besimokantys jaunuoliai;
- ekonominės kliūtys: žmonės, kurių gyvenimo lygis žemas, turintys mažas pajamas, priklausantys nuo socialinės gerovės sistemos arba benamiai, ilgą laiką nedirbantys arba skurdžiai gyvenantys jaunuoliai, prasiskolinę ar turintys finansinių problemų asmenys;
- kultūriniai skirtumai: imigrantai ar pabėgėliai arba kilusieji iš imigrantų ar pabėgėlių šeimų, žmonės, priklausantys nacionalinėms ar etninėms mažumoms, asmenys, patiriantys kalbinės adaptacijos ir kultūrinės įtraukties problemas;
- sveikatos problemos: žmonės, turintys lėtinių sveikatos sutrikimų, sunkių ligų ar psichiatrinių sutrikimų;
- socialinės kliūtys: žmonės, kurie yra diskriminuojami dėl lyties, amžiaus, tautybės, religijos, seksualinės orientacijos, negalios ir t. t., asmenys, turintys ribotus socialinius įgūdžius, ar asocialaus arba rizikingo elgesio, taip pat esantieji nesaugioje situacijoje, (buvę) nusikaltėliai, (buvę) narkomanai ar alkoholikai, jauni ir (arba) vieniši tėvai, našlaičiai;
- geografinės kliūtys: žmonės iš atokių ar kaimo vietovių, gyvenantieji mažose salose ar periferiniuose regionuose, taip pat esantieji iš sunkumų patiriančių miestų ir rajonų, atvykusieji iš vietovių, kuriose nepakankamai išvystytos paslaugos (ribotas viešasis transportas, menka infrastruktūra).

Jaunimo srityje sukurta įtraukties ir įvairovės strategija – bendra sistema, kuria remiamas mažiau galimybių turinčių jaunuolių dalyvavimas „Erasmus+“ ir jų įtrauktis į šią programą. Susipažinti su šia strategija galima Europos Komisijos svetainėje⁵.

DALYVIŲ APSAUGA IR SAUGUMAS

„Erasmus+“ projektų dalyvių apsauga ir saugumas yra svarbūs Programos principai. Visi asmenys, dalyvaujantys programoje „Erasmus+“, turėtų turėti galimybę visokeriopai pasinaudoti asmeninio ir profesinio tobulėjimo bei mokymosi galimybėmis. Tai turėtų būti užtikrinta saugioje aplinkoje, kurioje paisoma visų asmenų teisių ir jos yra saugomos.

Todėl kiekviena programoje „Erasmus+“ dalyvaujanti organizacija turi būti parengusi veiksmingas procedūras ir priemones veiklos dalyvių saugumui ir apsaugai skatinti ir garantuoti. Visi studentai, stažuotojai, gamybinę praktiką atliekantys asmenys (pameistriai), moksleiviai, suaugę besimokantys asmenys, jaunuoliai, darbuotojai ir savanoriai, dalyvaujantys pagal visus programos „Erasmus+“ pagrindinius veiksmus organizuojamoje mobilumo veikloje, turi būti apdrausti nuo rizikos, susijusios su dalyvavimu šioje veikloje. Išskyrus savanoriškos veiklos projektus, kuriuose numatomas specialus draudimas, programoje „Erasmus+“ nenustatoma vienoda draudimo forma ir nerekomenduojamos konkrečios draudimo įmonės. Pagal programą projekto organizatoriai, atsižvelgdami į vykdomo projekto rūšį ir šalyje prieinamas draudimo formas, patys renka tinkamiausią draudimo paslaugą. Be to, jeigu dalyviai jau yra apdrausti galiojančiu projekto organizatorių draudimu, nėra būtina papildomai jų drausti su atskiru projektu susijusiu draudimu.

Bet kuriuo atveju draudimas privalo apimti tokias sritis:

⁵ „Erasmus+“ Socialinės įtraukties ir įvairovės strategija jaunimo srityje: http://ec.europa.eu/youth/library/reports/inclusion-diversity-strategy_en.pdf

- jeigu tinkama, kelionės draudimą (įskaitant bagažo sugadinimą ar praradimą);
- trečiosios šalies atsakomybę (įskaitant atitinkamai profesinės civilinės atsakomybės arba atsakomybės draudimą);
- nelaimingus atsitikimus ir sunkias ligas (įskaitant nuolatinį ar laikiną neveiksnumą);
- mirtį (įskaitant repatriaciją užsienyje vykdomų projektų atveju).

Jeigu taikytina, tarptautinės veiklos dalyviams primygtinai rekomenduojama gauti [Europos sveikatosdraudimo kortelę](#). Tai nemokama kortelė, kurią turint laikinai viešint bet kurioje iš 28 ES valstybių, Islandijoje, Lichtenšteine ir Norvegijoje galima tokiomis pat sąlygomis ir kainomis (kai kuriose šalyse nemokamai), kaip ir toje šalyje apdraustiems asmenims, pasinaudoti būtinosiomis valstybės teikiamomis sveikatos priežiūros paslaugomis. Daugiau informacijos apie kortelę ir apie tai, kaip ją gauti, galima rasti adresu <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559>.

Galiausiai, jeigu projektuose dalyvauja jaunesni nei 18 metų amžiaus jaunuoliai, dalyvaujančiosios organizacijos privalo iš anksto gauti jų tėvų ar globėjų leidimą dalyvauti.

KOKIA YRA PROGRAMOS „ERASMUS+“ STRUKTŪRA?

Programos „Erasmus+“ tikslams pasiekti pagal ją įgyvendinami tokie veiksmai:

1 PAGRINDINIS VEIKSMAS. MOBILUMAS MOKYMOŠI TIKSLAIS

Pagal šį pagrindinį veiksma remiama:

- **mobilumo mokymosi tikslais projektai:** pagal kuriuos studentams, stažuotojams ir jauniems žmonėms, taip pat dėstytojams, bendrujų dalykų ir specialybės dalykų mokytojams, su jaunimu dirbantiems asmenims, švietimo įstaigų darbuotojams ir pilietinės visuomenės organizacijoms, siūlomos galimybės įgyti mokymosi ir (arba) profesinės patirties kitoje šalyje;
- **„Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos:** aukšto lygio integruotos tarptautinės studijų programos, kurias vykdo mokslo ir studijų institucijų konsorciūmai, geriausiems pasaulyje magistrantūros studentams skiriantys stipendijas visam studijų, kurias užbaigus įgyjamas kvalifikacinis arba mokslo laipsnis, laikotarpiui;
- **„Erasmus+“ paskolos magistrantūros studijoms:** aukštojo mokslo studentai iš Programos šalių gali teikti paraišką garantuojamai paskolai gauti, kad galėtų vykti į užsienį visam magistrantūros studijų, kurias užbaigus įgyjamas kvalifikacinis arba mokslo laipsnis, laikotarpiui. Studentai turėtų patys kreiptis į šalies bankus arba studentų paskolų agentūras, dalyvaujančias šioje scheme.

2 PAGRINDINIS VEIKSMAS. BENDRADARBIAVIMAS INOVACIJŲ IR DALIJIMOSI GERĄJA PATIRTIMI TIKSLAIS

Pagal šį pagrindinį veiksma remiama:

- Tarptautiniai **strateginės partnerystės** projektai, kuriais siekiama kurti vienai ar daugiau švietimo, mokymo ir jaunimo sričių skirtas iniciatyvas ir skatinti inovacijas, keitimąsi patirtimi ir žiniomis tarp įvairių rūšių organizacijų, veikiančių švietimo, mokymo ir jaunimo arba kitose susijusiose srityse. Remiama ir tam tikra mobilumo veikla, jeigu ji padeda siekti projekto tikslų; Mokslo ir studijų institucijų ir įmonių **žinių sąjungos** projektai, kuriais siekiama skatinti inovacijas, verslumą, kūrybingumą, didinti galimybes įsidarbinti, skatinti keitimąsi žiniomis ir (arba) daugiadisciplinį mokymą(si);
- **Sektorijų įgūdžių sąjungų** projektai, pagal kuriuos remiamas bendrų profesinio mokymo programų, programų ir mokymo bei rengimo metodikų rengimas, remiantis duomenimis apie konkrečiame ekonomikos sektoriuje vyraujančias tendencijas ir dirbti vienoje ar daugiau profesinių sričių reikalingus įgūdžius, ir įgyvendinimas
- **Gebėjimų stiprinimo** projektai, kuriais stiprinamas bendradarbiavimas su šalimis partnerėmis aukštojo mokslo ir jaunimo srityse. Gebėjimų stiprinimo projektais siekiama remti modernizaciją ir tarptautiškumą įgyvendinančias organizacijas, institucijas ir sistemas. Vykdam tam tikrų rūšių gebėjimų stiprinimo projektus, remiama ir mobilumo veikla, jeigu ji padeda siekti projekto tikslų;
- IT rėmimo platformos, kaip antai „eTwinning“, „School Education Gateway“ **Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninė platforma (EPALE) ir Europos jaunimo portalas**, siūlantys virtualią bendradarbiavimo erdvę, galimybių ir praktikos bendruomenių duomenų bazes ir kitas internetines paslaugas, skirtas bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojams, praktikuojantiems bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo specialistams, taip pat jaunimui, savanoriams ir su jaunimu dirbantiems asmenims visoje Europoje ir už jos ribų. Be to, nuo 2018 m. iniciatyva „Erasmus+ Virtual Exchange“ siūlo tarpkultūrinio mokymosi patirtį jaunimui iš Europos ir pietinio Viduržemio jūros regiono šalių.

3 PAGRINDINIS VEIKSMAS. POLITINIŲ REFORMŲ RĖMIMAS

Pagal šį pagrindinį veiksma remiama:

- **žinių švietimo, mokymo ir jaunimo sričių** projektai, kuriais siekiama remti įrodymais pagrįstos politikos kūrimą ir stebėseną, visų pirma:
 - atliekant su konkrečiomis šalimis ir temomis susijusią analizę, be kita ko, bendradarbiaujant su akademiais tinklais;
 - skatinant tarpusavio mokymąsi ir vertinimą švietimo, mokymo ir jaunimo srityse taikant atvirąjį koordinavimo metodą;

- **politikos inovacijų iniciatyvos** kuriomis siekiama suinteresuotąsias šalis skatinti kurti novatorišką politiką ir valdžios institucijoms suteikti galimybę išbandyti novatoriškos politikos veiksmingumą atliekant patikimą vertinimo metodika pagrįstus tyrimus vietoje;
- **paramos Europos politikos priemonėms** projektai siekiant sudaryti palankesnes sąlygas įgūdžių ir kvalifikacijos skaidrumui ir pripažinimui, taip pat kreditų perkėlimui užtikrinti, skatinti kokybės garantijas, remti neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimą, įgūdžių valdymą ir orientavimą. Šis veiksmas taip pat apima paramą tinklams, kurie sudaro palankesnes sąlygas mainams visoje Europoje, piliečių mobilumui mokymosi ir darbo tikslais, taip pat lanksčioms mokymosi formoms, siejančioms įvairias švietimo, mokymo ir jaunimo sritis, kurti;
- **bendradarbiavimo su tarptautinėmis organizacijomis** turinčiomis daug patirties ir analitinių pajėgumų (kaip antai EBPO ir Europos Taryba), skirti projektai, kuriais siekiama didinti švietimo, mokymo ir jaunimo sričių politikos poveikį ir pridėtinę vertę;
- **dialogas su suinteresuotosiomis šalimis, politikos ir Programos rėmimas** dalyvaujant valdžios institucijoms, švietimo, mokymo ir jaunimo sričių paslaugų teikėjams ir suinteresuotosioms šalims, siekiant didinti informuotumą apie Europos politines darbotvarkes, pirmiausia, strategiją „Europa 2020“, Bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginę programą („ET 2020“), ES jaunimo strategiją, taip pat apie Europos švietimo, mokymo ir jaunimo politikos išorinį matmenį. Ši veikla taip pat svarbi siekiant plėtoti suinteresuotųjų šalių gebėjimą aktyviai remti politikos priemonių įgyvendinimą skatinant Programos rezultatų panaudojimą ir užtikrinant apčiuopiamą poveikį.

„JEAN MONNET“ VEIKLA

„Jean Monnet“ veikla remiama:

- **Studijų modulių, profesūros, kompetencijos centrų projektai** kuriais siekiama tobulinti į mokslo ir studijų institucijos oficialią programą įtrauktų Europos integracijos dalykų dėstymą, be to, atlikti ES turinio, taip pat skirto kitiems švietimo lygmenims, kaip antai mokytojų rengimo ir privalomojo švietimo, mokslinius tyrimus, juos stebėti ir jiems vadovauti. Šiais veiksmais taip pat numatoma teikti išsamų mokymą Europos integracijos klausimais būsimiems darbo rinkoje vis paklausesnių sričių specialistams ir kartu skatinti Europos integracijos studijų dalykų jaunosios kartos dėstytojus ir mokslininkus, teikti jiems patarimus ir kuruoti;
- **Politinės diskusijos su akademinio pasauliu**, kurios remiamos: a) **tinklų projektais** kuriais siekiama stiprinti įvairių universitetų visoje Europoje ir visame pasaulyje bendradarbiavimą, skatinti bendradarbiavimą itin aktualiomis ES temomis su visuomenės veikėjais ir Komisijos tarnybomis, sukurti aukšto lygio dalijimosi žiniomis su šiais veikėjais ir tarnybomis platformą, b) inovacijų, sąveikos ir ES turinio sklaidos **Projektai** kuriais siekiama skatinti diskusijas ir apmąstymus ES klausimais, taip pat gilinti žinias apie ES ir jos procesus;
- **Paramos asociacijoms projektai**, kuriais siekiama organizuoti ir vykdyti teisės aktais nustatytą asociacijų, susijusių su ES studijomis ir ES klausimais, veiklą ir viešinti faktus apie ES plačiam visuomenei skatinant aktyvų Europos pilietiškumą.

Pagal „Jean Monnet“ veiklą taip pat teikiamos veiklos dotacijos **paskirtosioms institucijoms** siekiančioms kokio nors Europai svarbaus tikslo, ir organizuojami **Tyrimai ir konferencijos** siekiant politikos formuotojams suteikti naujų įžvalgų ir konkrečių pasiūlymų.

SPORTAS

Veiksmais sporto srityje remiama:

- **Bendradarbiavimo partnerystės projektai**, kuriais siekiama skatinti sąžiningumą sporto srityje (kova su dopingo vartojimu ir susitarimais dėl varžybų baigties, nepilnamečių apsauga), remti novatoriškus ES gero valdymo sporte principų įgyvendinimo metodus, ES strategijas socialinės įtraukties ir lygių galimybių srityse, skatinti dalyvavimą sporto ir fizinėje veikloje (remti ES fizinio aktyvumo gairių įgyvendinimą, savanorystę, užimtumą sporto srityje, taip pat šios srities švietimą ir mokymą) ir remti ES dvikryptės sportininkų karjeros gairių įgyvendinimą. Šie projektai taip pat apima nedidelius bendradarbiavimo partnerystės projektus, kuriais siekiama skatinti socialinę įtrauktį ir vienodas galimybes sporte, propaguoti tradicines Europos sporto šakas ir žaidimus, remti ne pelno sporto organizacijų savanorių, trenerių, vadybininkų ir darbuotojų mobilumą bei apsaugoti sportininkus, visų pirma jauniausius, nuo sveikatos ir saugos pavojų šiuo tikslu gerinant treneriočių ir varžybų sąlygas.
- **Europos ne pelno siekiantys sporto renginių projektai**, pagal kuriuos skiriamos dotacijos atskiroms organizacijoms, atsakingoms už tam tikro renginio planavimą, organizavimą ir tolesnę susijusių veiklą. Vykdamas šią veiklą, be kita ko, organizuojama sportininkų ir savanorių mokymo veikla rengiantis renginiui, organizuojamos atidarymo ir uždarymo

iškilmės, varžybos, šalutinė su sporto renginiu susijusi veikla (konferencijos, seminarai), taip pat vykdoma tolesnė susijusi veikla, kaip antai įvertinimai ar paskesni susiję veiksmai;

- **Politikos formavimo duomenų bazės stiprinimas** atliekant tyrimus, renkant duomenis, atliekant apklausas, kuriant tinklus, organizuojant konferencijas ir seminarus, kuriuose skleidžiama Programos šalių ir sporto organizacijų geroji patirtis ir stiprinami ES lygmens tinklai, kad nacionaliniai tų tinklų nariai galėtų pasinaudoti sąveika ir keitimusi informacija su partneriais;
- **Dialogas su Europos suinteresuotosiomis šalimis**, dažniausiai yra susijęs su metiniu ES sporto forumu ir parama sporto renginiams, kuriuos organizuoja ES Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės. Prireikus taip pat gali būti organizuojami kiti ad hoc susitikimai ir seminarai, kurie yra svarbūs siekiant užtikrinti optimalų dialogą su suinteresuotaisiais sporto srities subjektais.

KOKS YRA BIUDŽETAS?

Bendras orientacinis šios programos finansinis paketas septyneriems metams (2014–2020 m.) sudaro 14,774 mlrd. EUR, numatytų ES biudžeto 1-oje išlaidų kategorijoje, ir 1,680 mlrd. EUR, numatytų 4- oje išlaidų kategorijoje. Metinį biudžetą tvirtina biudžeto valdymo institucija. Su įvairiais ES biudžeto tvirtinimo etapais galima susipažinti svetainėje:

http://ec.europa.eu/budget/explained/management/deciding/deciding_detail/decide_detail_en.cfm

Dėl informacijos apie atskirų veiksmų biudžetą, žr. 2020 m. ⁶ „Erasmus+“ metinę darbo programą (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/annual-work-programmes_en)

⁶ Veiksmai aukštojo mokslo srityje, kuriais siekiama skatinti mobilumą ir bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis, taip pat remiami 4-ojoje išlaidų kategorijoje numatytais lėšomis, paskirstytomis 2019 m. metinėje darbo programoje (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm)

KAS ĮGYVENDINA PROGRAMĄ „ERASMUS+“?

EUROPOS KOMISIJA

Už programos „Erasmus+“ įgyvendinimą visų pirma atsako Europos Komisija. Ji nuolat tvarko programos biudžetą ir nustato prioritetus, tikslus ir kriterijus. Be to, ji vadovauja bendram programos įgyvendinimui, tolesnei susijusiai veiklai ir vertinimui Europos lygmeniu ir stebi, kaip tai vykdoma. Europos Komisijai taip pat tenka bendra atsakomybė už struktūrų, atsakingų už programos įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu, priežiūrą ir veiklos koordinavimą.

Europos lygmeniu už centralizuotų programos „Erasmus+“ veiksmų įgyvendinimą yra atsakinga Europos Komisijos Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros agentūra (toliau – vykdomoji agentūra). Vykdomoji agentūra atsako už šių projektų administravimą per visą jų gyvavimo ciklą, pradedant programos viešiniu, dotacijos prašymų analize ir projektų stebėseną vietoje ir baigiant atskiro projekto ir visos programos rezultatų sklaida. Ji taip pat atsakinga už specialių kvietimų teikti paraiškas, susijusių su tam tikrais programos veiksmis, kurie nėra įtraukti į šį vadovą, skelbimą.

Europos Komisija, visų pirma per vykdomąją įstaigą, taip pat atsako už:

- Programos remiamų sričių tyrimus;
- mokslinių tyrimų ir faktais grindžiamos veiklos vykdymą per „Eurydice“ tinklą;
- Programos matomumo ir poveikio visai sistemai didinimą vykdamas Programos rezultatų sklaidos ir panaudojimo veiklą;
- įstaigų ir tinklų, remiamų pagal programą „Erasmus+“, sutarčių valdymo ir finansavimo užtikrinimą;
- konkursų teikti paslaugas pagal šią Programą valdymą.

NACIONALINĖS AGENTŪROS

Programa „Erasmus+“ dažniausiai įgyvendinama netiesioginio valdymo būdu, o tai reiškia, kad Europos Komisija biudžeto vykdymo užduotis patiki nacionalinėms agentūroms; taip siekiama kuo labiau priartinti „Erasmus+“ prie dotacijų gavėjų ir pritaikyti ją prie nacionalinių švietimo, mokymo ir jaunimo sistemų įvairovės. Šiuo tikslu kiekviena Programos šalis yra paskyrusi vieną ar daugiau nacionalinių agentūrų (dėl informacijos ryšiams žr. šio vadovo IV priedą). Šios nacionalinės agentūros remia Programą ir įgyvendina ją nacionaliniu lygmeniu, o vietos, regionų ir nacionaliniu lygmeniu atlieka tarpininko vaidmenį tarp Europos Komisijos ir dalyvaujančiųjų organizacijų.

Agentūroms keliami šie uždaviniai:

- teikti tinkamą informaciją apie programą „Erasmus+“;
- užtikrinti sąžiningą ir skaidrią finansuotinių šalių projektų paraiškų atranką;
- stebėti ir vertinti Programos įgyvendinimą savo šalyje;
- teikti projektų paraiškų teikėjams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms paramą per visą projektų gyvavimo ciklą;
- veiksmingai bendradarbiauti su visų nacionalinių agentūrų tinklu ir Europos Komisija;
- užtikrinti programos matomumą;
- skatinti programos rezultatų sklaidą ir panaudojimą vietos ir nacionaliniu lygmenimis.

Be to, nacionalinės agentūros atlieka svarbų vaidmenį kaip tarpinės kokybinės programos „Erasmus+“ plėtros struktūros, nes:

- vykdo veiklą, – be projektų gyvavimo ciklo valdymo užduočių, – kuria remiamas kokybinis Programos įgyvendinimas ir (arba) skatinami politikos pokyčiai Programos remiamose srityse;
- remia naujus Programos dalyvius ir mažiau palankias sąlygas turinčias tikslines grupes, siekdamas pašalinti visaverčio dalyvavimo Programoje kliūtis;
- siekia bendradarbiauti su išorės įstaigomis, kad padidintų Programos poveikį savo šalyje.

Nacionalinės agentūros teikia paramą vartotojams visais Programos įgyvendinimo etapais, nuo pirmojo kontakto teikiant paraišką iki projekto įgyvendinimo ir baigiamojo vertinimo. Šis principas neprieštaruoja atrankos procedūrų sąžiningumo ir skaidrumo principams. Jis veikiau pagrįstas idėja, kad, siekiant užtikrinti lygias galimybes, tam tikroms tikslinėms Programos

grupėms būtina suteikti didesnę pagalbą, naudojant jų poreikiams pritaikytas konsultavimo, orientavimo, stebėsenos ir ugdymo vadovavimo sistemas.

KOKIOS KITOS INSTITUCIJOS DALYVAUJA ĮGYVENDINANT PROGRAMĄ?

Be minėtų institucijų, įgyvendinant programą „Erasmus+“ prisideda šios struktūros:

„EURYDICE“ TINKLAS

„Eurydice“ tinklas labiausiai orientuotas į tai, kaip Europoje struktūrinamas ir organizuojamas visų lygmenų švietimas, ir juo siekiama užtikrinti geresnes Europos sistemų tarpusavio sąsajas. Asmenims, atsakingiems už Europos švietimo sistemas ir politiką, šis tinklas teikia visą Europą apimančią lyginamąją analizę ir konkrečią šalių informaciją, susijusią su švietimo ir jaunimo sritimis, kuri turėtų jiems padėti priimti sprendimus.

„Eurydice“ tinklas – gausus informacijos šaltinis, apimantis: išsamius nacionalinių švietimo sistemų aprašymus ir apžvalgas (Nacionalinės švietimo sistemos ir politika), lyginamąsias temines ataskaitas konkrečiomis Bendrijai rūpimomis temomis (Teminės ataskaitos), rodiklius bei statistinius duomenis (Pagrindiniai duomenų rinkiniai) ir su švietimu susijusių faktų ir skaičių, kaip antai nacionalinių švietimo struktūrų, bendrojo ugdymo įstaigų kalendorių, mokytojų atlyginimų ir mokymo laiko skirtingose šalyse ir skirtingais švietimo lygmenimis palyginimo duomenų, rinkinį (Faktai ir skaičiai).

Tinklą sudaro centrinis koordinavimo padalinys, įsikūręs vykdomojoje agentūroje, ir nacionaliniai padaliniai, įsikūrę visose programos „Erasmus+“ šalyse, taip pat Albanijoje, Bosnijoje ir Hercegovinoje ir Juodkalnijoje.

Daugiau informacijos galima rasti Vykdomosios įstaigos svetainėje: <https://eacea.ec.europa.eu/homeopage>

JAUNIMO NACIONALINIŲ KORESPONDENTŲ TINKLO VIKIS

Laikantis ES jaunimo strategijos ir siekiant Europoje pagerinti jaunimo klausimų išmanymą, teikiama finansinė parama nacionalinėms struktūroms, prisidedančioms prie Jaunimo viki (vikis – interaktyvioji priemonė, naudojama teikti nuosekliai, atnaujintą ir tinkamą informaciją apie jaunimo padėtį Europoje ir nacionalinę jaunimo politiką).

Finansinė parama teikiama nacionalinių institucijų paskirtoms Programos šalyje esančioms įstaigoms, kad jos galėtų parengti informaciją apie šalį, palyginamuosius šalies aprašymus ir rodiklius, padedančius abiem pusėms geriau suprasti Europos jaunimo sistemas ir šios srities politiką.

„ETWINNING“ PARAMOS TARNYBOS

„eTwinning“ – tai švietimo įstaigose, pradedant priešmokyklinio ugdymo įstaigomis ir baigiant vidurinėmis mokyklomis, dirbančius mokytojus jungianti bendruomenė, turinti saugią interneto platformą, prieinamą tik nacionalinių institucijų patikrintiems mokytojams. Dalyviai gali įsitraukti į įvairių veiklų: įgyvendinti projektus su kitomis bendrojo ugdymo įstaigomis ir klasėmis, rengti diskusijas su kolegomis ir plėtoti profesinius tinklus; naudotis įvairiomis profesinio tobulėjimo galimybėmis (internetu ir bendraujant asmeniškai) ir t. t. Inicijatyva „eTwinning“ finansuojama pagal programos „Erasmus+“ 2-ąjį pagrindinį veiksmą. Nuo jos įgyvendinimo pradžios 2005 m. užsiregistravo daugiau kaip 570 000 mokytojų iš daugiau kaip 190 000 bendrojo ugdymo įstaigų, o Programos šalyse buvo įgyvendinta beveik 75 000 projektų.

Mokytojai ir švietimo įstaigos, dalyvaujančios „eTwinning“ programoje, gauna paramą iš savo nacionalinių paramos tarnybų. Tai kompetentingų nacionalinių institucijų paskirtos organizacijos. Jos padeda mokykloms registruotis, ieškoti partnerių ir vykdyti projektus, remia šį veiksmą, dalija apdovanojimus ir kokybės ženklus ir organizuoja veiklą, kuria mokytojams padedama kelti kvalifikaciją.

Nacionalinių paramos tarnybų veiklą koordinuoja centrinė paramos tarnyba, kuri taip pat yra atsakinga už „eTwinning“ interneto platformos plėtotę ir už mokytojų profesinio tobulėjimo veiklos organizavimą Europos lygmeniu.

Visų centrų sąrašą ir daugiau informacijos galima rasti svetainėje:

http://www.etwinning.net/en/pub/get_support/contact.htm

„THE SCHOOL EDUCATION GATEWAY“ (SEG)

„The School Education Gateway“ – Mokyklinio ugdymo prieiga – tai 23 ES kalbomis prieinama internetinė Europos mokyklinio ugdymo platforma, kurioje pateikiama visa reikalinga informacija mokytojams, susijusi su mokymosi ir profesinio tobulėjimo galimybėmis, tarpusavio parama ir tinklaveika, bendradarbiavimo projektais ir mobilumo galimybėmis, politikos įžvalgomis ir t.

Tikslinis šios priemonės naudotojas yra ne tik mokytojų bendruomenė, bet taip pat visi pagal programą „Erasmus+“ veiklą vykdančys subjektai, pvz., mokyklos ir kitos švietimo įstaigos bei organizacijos, politikai ir nacionalinės institucijos, NVO, įmonės ir t.

Ši svetainė yra vieša, todėl ja gali naudotis visi internetą turintys asmenys (t. y. taip pat iš ES nepriklausančių valstybių). Tikimasi, kad ši plati prieiga padės gerinti Europos bendrojo ugdymo politikos ir praktikos sąsajas ir skatinti politiką, grindžiamą realiais bendrojo ugdymo įstaigose vykstančiais procesais ir darbo rinkos poreikiais.

SEG pateikiama įvairaus turinio, pvz., Europos projektų gerosios patirties pavyzdžių; Europos mokyklinio ugdymo ekspertų mėnesinių tinklaraščių ir vaizdo pokalbių su jais; internetinių kursų mokytojams siekiant padėti jiems įveikti pagrindinius klasese kylančius sunkumus; išteklių, pvz., mokomosios medžiagos, vadovėlių ir bendrojo ugdymo įstaigoms skirtas europinis internetinių priemonių rinkinys; informacijos apie bendrojo ugdymo politiką; svarbiausių naujienų ir pranešimų apie renginius ir t. t. Čia siūloma specialių mokytojams ir bendrojo ugdymo įstaigų darbuotojams skirtų paramos priemonių, kad jie galėtų rasti profesinio tobulėjimo ir mobilumo galimybių (internetiniai kursai, darbo stebėjimas, mokymo užduotys ir t. t.), kurios gali būti finansuojamos pagal programos „Erasmus+“ 1-ąjį pagrindinį veiksmą:

- „Erasmus+“ priemonė „Kursų katalogas“ (tiesioginio mokymo galimybės);
- „Erasmus+“ priemonė „Mobilumo galimybės“ (mokytojų mobilumui remti pagal 1-ąjį pagrindinį veiksmą).

Daugiau informacijos: <http://schooleducationgateway.eu>.

EPALE

[Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninė platforma](#), dar vadinama EPALE, yra Europos Komisijos iniciatyva, finansuojama programos „Erasmus+“ lėšomis. Joje gali dalyvauti dėstytojai, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai ir savanoriai, taip pat politikos formuotojai, tyrėjai, žiniasklaidos priemonės ir akademinės bendruomenės atstovai, kurių veikla susijusi su suaugusiųjų švietimu.

Svetainėje siūloma naudotis interaktyviaisiais tinklais, kuriuose naudotojai gali užmegzti ir palaikyti ryšį su kitais naudotojais visoje Europoje, dalyvauti diskusijose ir keistis gerąja patirtimi. Be daugelio kitų priemonių ir turinio, EPALE siūlo (potencialiems) „Erasmus+“ dotacijų gavėjams aktualias priemones. Štai keli pavyzdžiai:

- kursų ir renginių tvarkaraštis, kuriuo galima naudotis siekiant:
 - rasti 1-ojo pagrindinio veiksmo projektų dotacijų gavėjams tinkamų mobilumo galimybių;
 - remti pagal 2-ojo pagrindinio veiksmo projektus surengtus kursus ir renginius;
- partnerio paieškos priemonė, padedanti rasti partnerius rengiantis ES finansuojamam projektui arba ieškant darbo stebėjimo galimybių ar jas siūlant;
- praktikos bendruomenės, teikiančios papildomų galimybių susisiekti su panašių interesų žmonėmis ir organizacijomis;
- bendradarbiavimo aplinka, kurioje projekto partneriai gali saugiai rengti projektą;
- išteklių centras, kuriame projekto dotacijos gavėjai gali naudotis straipsniais, ataskaitomis, žinytais ir kitokia medžiaga, kurią yra parengę jų projekto dalyviai ar jų organizacija, taigi, suteikiama papildomų sklaidos galimybių;
- tinklaraštis, kuriame projekto dalyviai dalijasi patirtimi ar įkelia vaizdo siužetus, kuriuose neformaliai ir dinamiškai pateikiama informacija apie pasiektus rezultatus.

Projektų, kuriems skiriamas ES finansavimas, dalyviai skatinami dalytis informacija apie savo veiklą ir rezultatus – šiuo tikslu jie gali platformoje skelbti savo tinklaraščio įrašus, naujienas, pranešimus apie renginius ir kitą veiklą.

EPALE administruoja centrinė paramos tarnyba ir programos „Erasmus+“ šalių nacionalinės paramos tarnybos, atsakingos už įdomios informacijos teikimą ir suinteresuotųjų šalių skatinimą naudotis platforma ir prisidėti prie jos plėtojimo. Prisijungti prie EPALE galima adresu <http://ec.europa.eu/epale>.

„ERASMUS+ VIRTUAL EXCHANGE“

„Erasmus+ Virtual Exchange“ suteikia galimybę jaunimui iš abiejų Viduržemio jūros pusių užmegzti tarpkultūrinį dialogą ir patobulinti savo įgūdžius interaktyviosiomis mokymosi priemonėmis. Ji išplečia „Erasmus+“ aprėptį ir taikymo sritį, papildydama tradicinį fizinį judumą. „Erasmus+ Virtual Exchange“ artimai bendradarbiauja su universitetais ir jaunimo organizacijomis, kad pasiektų jaunimą, su jaunu dirbančius asmenis, studentus ir dėstytojus iš 34 Programos šalių ir 10 šalių partnerių iš pietinio Viduržemio jūros regiono (Alžyro, Egipto, Izraelio, Jordanijos, Libano, Libijos, Maroko, Palestinos⁷, Sirijos ir Tuniso).

Virtualieji mainai yra pokalbiai internetu, paprastai vykstantys kaip formaliojo arba neformaliojo švietimo programos ir yra visuotinai pripažįstami. Visus debatus moderuoja parengti ugdytojai, kurie laikosi sutarto elgesio kodekso. Prisijungę prie saugios vaizdo konferencijos platformos, jaunuoliai mažomis grupėmis bendrauja aptardami socialines, pasaulines ar asmenines temas. Tuo siekiama plėtoti saviraišką, aktyvų klausymąsi, pagarbą ir kritinį mąstymą. Dialogai taip pat padeda ugdyti įsadarbinimui reikalingus įgūdžius, tokius, kaip veiksmingas bendravimas, užsienio kalbų mokėjimas ar bendradarbiavimas esant skirtumams.

„Erasmus+ Virtual Exchange“ taip pat moko jaunus darbuotojus ir universitetų dėstytojus plėtoti virtualiųjų mainų projektus su kitų šalių partneriais, organizuojant skirtingų kultūrų jaunų žmonių bendravimą. Be to, projektas padeda Atvirųjų masinio nuotolinio mokymo kursų (angl. – Massive Open Online Courses, MOOC) lyderiams sukurti virtualiųjų mainų komponentą, skirtą įdiegti į jų programas.

Visą informaciją galima rasti šiuo adresu: <https://europa.eu/youth/erasmusvirtual>

NACIONALINIAI „ERASMUS+“ BIURAI

Atitinkamose šalyse partnerėse (Vakarų Balkanų, rytinėse ir pietinėse Viduržemio jūros regiono šalyse, Rusijoje ir Centrinėje Azijoje) įgyvendinti programą „Erasmus+“ Komisijai, vykdomajai agentūrai ir vietos institucijoms padeda nacionaliniai „Erasmus+“ biurai (NEB). Šiose šalyse jie yra pagrindinis šių šalių suinteresuotųjų subjektų, dalyvaujančių programoje „Erasmus+“ aukštojo mokslo srityje, informacijos punktas. Jie padeda didinti informuotumą apie programą „Erasmus+“, jos matomumą, aktualumą, veiksmingumą ir jos tarptautinio aspekto poveikį.

Nacionaliniai „Erasmus+“ biurai atsako už:

- informacijos apie „Erasmus+“ veiklą aukštojo mokslo srityje, kurioje gali dalyvauti jų šalys, teikimą;
- galimų pareiškėjų konsultavimą ir pagalbą jiems teikimą;
- „Erasmus+“ projektų stebėseną;
- Aukštojo mokslo reformos ekspertų (angl. HERE) vietos grupės veiklos koordinavimą;
- programos „Tempus IV“ (2007–2013 m.) rezultatų stebėjimą;
- pagalbą tyrimams ir renginiams;
- paramos politiniam dialogui teikimą;
- ryšių su vietos valdžios institucijomis ir ES delegacijomis palaikymą;
- savo šalies aukštojo mokslo srities politikos pokyčių stebėjimą.

AFRIKOS, KARIBŲ IR RAMIOJO VANDENYNO (AKR) VALSTYBIŲ SEKRETORIATAS

Susijusiose šalyse partnerėse (AKR šalyse) tam tikri veiksmai bus įgyvendinami, glaudžiai bendradarbiaujant su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių ambasadorių komitetu, kuriam atstovauja AKR sekretoriatas, dalyvaujantis programuojant ir įgyvendinant šiuos veiksmus.

AUKŠTOJO MOKSLO REFORMOS EKSPERTŲ (HERE) TINKLAS

Nacionalinės aukštojo mokslo reformos ekspertų grupės, siekdamos skatinti aukštojo mokslo reformas ir didinti pažangą šioje srityje, teikia konsultacijas vietos valdžios institucijoms ir suinteresuotiesiems subjektams atitinkamose šalyse partnerėse (Vakarų Balkanų, rytinėse ir pietinėse Viduržemio jūros regiono šalyse, Rusijoje ir Centrinėje Azijoje). Jos atitinkamoje šalyje padeda plėtoti aukštojo mokslo srities politiką. Aukštojo mokslo reformos ekspertų veikla grindžiama

⁷ Šis įvardijimas nereiškia Palestinos valstybės pripažinimo ir nekeičia atskirų valstybių narių pozicijų šiuo klausimu.

tarpusavio ryšiais. Kiekvieną nacionalinę grupę sudaro 5–15 narių. Aukštojo mokslo reformos ekspertai yra aukštojo mokslo srities ekspertai (rektorai, prorektorai, dekanai, vyresnieji mokslininkai, tarptautinių santykių pareigūnai, studentai ir t. t.).

Aukštojo mokslo reformos ekspertų uždaviniai, be kita ko, yra susiję su parama:

- politikos plėtojimui savo šalyse remiant modernizavimo, reformų procesus ir aukštojo mokslo srities strategijas ir šiuo tikslu glaudžiai bendradarbiaujant su atitinkamomis vietos valdžios institucijomis;
- politiniam dialogui su ES aukštojo mokslo srityje;
- mokymo ir orientavimo veiklai, skirtai vietos suinteresuotiesiems subjektams, visų pirma mokslo ir studijų institucijoms ir jų darbuotojams;
- „Erasmus+“ projektams (visų pirma projektams, įgyvendinamiems pagal gebėjimų stiprinimo veiksmą) skleidžiant jų rezultatus ir produktus, visų pirma gerąją praktiką ir novatoriškas iniciatyvas, ir naudojant juos mokymo tikslais.

„EUROGUIDANCE“ TINKLAS

„Euroguidance“ – tai Europos nacionalinių išteklių ir informacijos centrų tinklas. Visi „Euroguidance“ centrai siekia dviejų bendrų tikslų:

- skatinti orientavimo švietimo ir profesinio mokymo srityje europinį aspektą;
- teikti kokybišką informaciją apie orientavimą mokymosi visą gyvenimą ir mobilumo tikslais.

Pagrindinę „Euroguidance“ tikslinę grupę sudaro praktikuojantys švietimo ir užimtumo sektorių orientavimo specialistai ir šių sričių politikos formuotojai visose Europos šalyse.

Daugiau informacijos galima rasti adresu <http://euroguidance.eu/>.

„EUROPASS“ NACIONALINIAI CENTRAI

Iniciatyva „Europass“ siekiama padėti asmenims visoje Europoje aiškiai ir skaidriai pristatyti savo įgūdžius ir kvalifikaciją ir patvirtinti juos dokumentais. Šia iniciatyva sudaromos palankesnės sąlygos darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams bendrauti tarpusavyje, taip pat geresnės sąlygos mobilumui mokymosi ar darbo tikslais.

Kiekvienoje šalyje (Europos Sąjungoje ir Europos ekonominėje erdvėje, taip pat Serbijoje, Šiaurės Makedonijos Respublikoje ir Turkijoje) visą veiklą, susijusią su „Europass“ dokumentais, koordinuoja nacionalinis „Europass“ centras. Tai pirmoji įstaiga, į kurią turėtų kreiptis kiekvienas asmuo ar organizacija, besidomintys galimybėmis naudoti „Europass“ ar norintys apie šią iniciatyvą sužinoti daugiau.

Daugiau informacijos galima rasti adresu <http://europass.cedefop.europa.eu/lt/about/national-europass-centres>.

EUROPOS KVALIFIKACIJŲ SĄRANGOS (EKS) NACIONALINIAI KOORDINAVIMO PUNKTAI (NKP)

EKS NKP teikia paramą nacionalinėms valdžios institucijoms diegiant nacionalines kvalifikacijų sistemas. EKS NKP veiklos kryptys yra šios:

- nacionalinių kvalifikacijų sistemų susiejimas su Europos kvalifikacijų sąrangos lygmenimis;
- tinkamo EKS lygio nurodymas kompetentingų institucijų išduotuose kvalifikacijų pažymėjimuose, diplomuose ir „Europass“ dokumentuose.

Daugiau informacijos galima rasti adresu <http://ec.europa.eu/ploteus>.

EUROPOS PROFESINIO MOKYMO KOKYBĖS UŽTIKRINIMO ORIENTACINĖS SISTEMOS (EQAVET) NACIONALINIŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMO ORIENTACINIŲ PUNKTŲ TINKLAS

EQAVET nacionalinius kokybės užtikrinimo orientacinius punktus (NKUOP) steigia nacionalinės valdžios institucijos, siekdamos suvienyti veikiančias susijusias institucijas, įskaitant socialinius partnerius ir visas suinteresuotuosius subjektus nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis, ir prisidėti prie Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos įdiegimo. EQAVET NKUOP tikslai: 1) teikti aktyvią paramą įgyvendinant EQAVET darbo programą; 2) imtis konkrečių

iniciatyvų siekiant skatinti tolesnę EQAVET sistemos plėtrą nacionaliniu lygmeniu; 3) remti savęs vertinimą kaip papildomą ir veiksmingą kokybės užtikrinimo priemonę, pagal kurią galima įvertinti sėkmę ir nustatyti tobulintinas sritis; ir 4) užtikrinti, kad informacija būtų veiksmingai skleidžiama suinteresuotiems subjektams.

Daugiau informacijos galima rasti adresu <http://www.eqavet.eu/>

NACIONALINIAI AKADEMINIO PRIPAŽINIMO INFORMACIJOS CENTRAI (ANGL. NARIC)

NARIC tinklas teikia informaciją apie diplomų ir studijų kitose Europos šalyse laikotarpių pripažinimą, taip pat patarimus dėl užsienio akademinio diplomų pripažinimo šalyje, kurioje įsteigtas atitinkamas NARIC. NARIC tinklas teikia patikimų patarimų visiems, keliaujantiems į užsienį darbo arba tolesnio švietimo reikalais, taip pat institucijoms, studentams, konsultantams, tėvams, mokytojams ir galimiems darbdaviams.

Europos Komisija remia NARIC tinklo veiklą skatindama šalių keitimąsi informacija ir patirtimi, geriausios praktikos nustatymą, šios srities sistemų ir politikos lyginamąją analizę, taip pat diskusijas bendrosios švietimo politikos klausimais ir jų analizę.

Daugiau informacijos galima rasti adresu www.enic-naric.net.

NACIONALINIŲ ECVET EKSPERTŲ GRUPIŲ TINKLAS

Nacionalinės ECVET ekspertų grupės teikia konsultacijas, kad padėtų įgyvendinti Europos profesinio mokymo kreditų sistemą (ECVET). Jos skatina ECVET priėmimą, taikymą ir naudojimą Programos šalyse ir teikia konsultacijas su profesiniu mokymu susijusioms kompetentingoms įstaigoms ir institucijoms.

Daugiau informacijos galima rasti adresu

- <http://www.ecvet-secretariat.eu,ir>
- http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_lt.htm

METODINIAI CENTRAI SALTO

Metodinių centrų SALTO tikslas – padėti gerinti programos „Erasmus+“ programos finansuojamų projektų kokybę ir poveikį.

JAUNIMAS

Jaunimo reikalų srityje centrai SALTO nacionalinėms agentūroms ir kitiems su jaunimu susijusios veiklos dalyviams teikia su konkrečiomis sritimis susijusius išteklius ir informaciją, rengia mokymus ir skatina neformaliojo ugdymo ir savarankiško mokymosi pripažinimą. Jie vykdo veiklą teminėse (dalyvavimo ir informavimo, įtraukties ir įvairovės, mokymo ir pripažinimo) arba geografinėse (Rytų partnerystės šalys ir Rusija, pietinio Viduržemio jūros regiono šalys, Vakarų Balkanai) srityse.

Jaunimo centrai SALTO vykdo tokią veiklą:

- organizuoja mokymo kursus, pažintines keliones, forumus, bendradarbiavimo ir partnerystės užmezgimo veiklą;
- kuria mokymo ir darbo su jaunimu metodus bei priemones ir juos dokumentuoja;
- rengia Europos mokymo veiklos apžvalgas, su kuriomis su jaunimu dirbantys asmenys gali susipažinti Europos mokymo kalendoriuje;
- skelbia praktinius leidinius ir gaires;
- teikia naujausią informaciją apie darbą su jaunimu Europoje;
- sudaro galimybę naudotis mokymo vadovų ir asmenų, galinčių pasidalyti patirtimi darbo su jaunimu ir mokymo srityje, duomenų baze;
- stebi ES kaimyninių šalių partnerių „Erasmus+“ savanoriškos veiklos akreditaciją;
- koordinuoja priemonės „Youthpass“, skirtos palaikyti jaunimo judumo ir darbo su jaunimu veiklos neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimą, įgyvendinimą.

ŠVIETIMAS IR MOKYMAS

Švietimo ir mokymo srityse centras SALTO siūlo Europos mokomosios veiklos platformą, skirtą pagerinti programos „Erasmus+“ kokybę ir poveikį sisteminiu lygiu. Ši veikla, pvz., praktiniai užsiėmimai, mokymosi kursai, seminarai ir partnerystės užmezgimo veikla pagal „Erasmus+“ prioritetines temas, suteikia galimybę suinteresuotiesiems subjektams, inter alia, išplėtoti savo organizacijų pajėgumus visiškai pasinaudoti „Erasmus+“ galimybėmis, pasidalyti geriausią patirtimi su visos Europos šalimis, surasti partnerių arba padidinti savo projektų poveikį Europos lygiu. Švietimo ir mokymo centras SALTO teikia konsultacijas, išteklius ir informaciją apie šias mokymosi galimybes suinteresuotiesiems subjektams ir švietimo ir mokymo sričių nacionalinėms agentūroms.

Daugiau informacijos pateikta: www.salto-youth.net ir www.salto-et.net.

„OTLAS“ – PARTNERIŲ PAIEŠKOS PRIEMONĖ

„Otlas“ – centralizuota internetinė jaunimo srities organizacijoms skirta partnerių paieškos sistema – yra viena iš SALTO jaunimo metodinių centrų sukurtų ir prižiūrimų priemonių. Organizacijos gali registruotis „Otlas“ sistemoje, įrašyti informaciją ryšiams ir nurodyti interesų sritis, taip pat pildyti partnerių paieškos projektų idėjoms įgyvendinti anketas.

Daugiau informacijos galima rasti adresu www.salto-youth.net/otlas arba www.otlas.eu.

„EURODESK“ TINKLAS

„Eurodesk“ tinklas informuoja jaunimą ir su jais dirbančius asmenis apie galimybes visos Europos švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, taip pat apie jaunuolių dalyvavimą europinėje veikloje.

Visose Programos šalyse veikiantis „Eurodesk“ tinklas, kurį Europos lygmeniu koordinuoja Briuselyje veikiantis „Eurodesk“ biuras, atsako į klausimus, teikia informaciją apie finansavimą, renginius ir leidinius. Jis taip pat padeda nuolat atnaujinti Europos jaunimo portale teikiamą informaciją.

[Europos jaunimo portale](#) teikiama visos Europos ir atskirų valstybių informacija ir siūlomos galimybės, kurios gali sudominti Europoje gyvenančius, besimokančius ir dirbančius jaunuolius. Jame teikiama informacija aštuoniomis pagrindinėmis temomis, ji apima 33 šalis ir yra prieinama 27 kalbomis.

Patekti į Europos jaunimo portalą galima adresu http://europa.eu/youth/splash_en.

Daugiau informacijos apie „Eurodesk“ galima rasti adresu <http://www.eurodesk.eu>.

KAS GALI DALYVAUTI PROGRAMOJE „ERASMUS+“?

Pagrindinę tikslinę Programos grupę sudaro fiziniai asmenys – studentai, stažuotojai, gamybinę praktiką atliekantys asmenys (pameistriai), moksleiviai, suaugę besimokantys asmenys, jaunuoliai, savanoriai, dėstytojai, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, su jaunimu dirbantys asmenys, švietimo, mokymo ir jaunimo sričių specialistai.

Programoje šie asmenys dalyvauja per tokią veiklą organizuojančias organizacijas, institucijas, įstaigas arba grupes. Taigi dalyvavimo Programoje sąlygos yra susijusios su šių dviejų rūšių veikėjais: dalyviais (Programoje dalyvaujančiais fiziniais asmenimis) ir dalyvaujančiosiomis organizacijomis (įskaitant iš bent keturių jaunuolių sudarytas grupes, veikiančias darbo su jaunimu srityje, bet nebūtinai jaunimo organizacijų struktūroje, jos taip pat vadinamos neformaliosiomis jaunimo grupėmis). Ir dalyvių, ir dalyvaujančiųjų organizacijų dalyvavimo sąlygos priklauso nuo šalies, kurioje jie įsikūrę.

DALYVIAI

„Erasmus+“ projektų dalyviai paprastai turi būti įsisteigę kurioje nors iš Programos šalių. Atliekant tam tikrus veiksmus, visų pirma aukštojo mokslo ir jaunimo sričių, taip pat gali dalyvauti šalių Partnerių dalyviai.

Konkrečios dalyvavimo kokiame nors „Erasmus+“ projekte sąlygos priklauso nuo susijusio veiksmo rūšies.

Apskritai:

- įgyvendinant su aukštojo mokslo sritimi susijusius projektus, pagrindinės tikslinės grupės yra tokios: mokslo ir studijų institucijų studentai (trumpojo ciklo, pirmosios, antrosios arba trečiosios studijų pakopos), mokslo ir studijų institucijų dėstytojai ir profesorai, mokslo ir studijų institucijų darbuotojai, įmonių instruktoriai ir specialistai;
- įgyvendinant su profesinio mokymo sritimi susijusius projektus, pagrindinės tikslinės grupės yra tokios: profesinio mokymo įstaigų moksleiviai ir gamybinę praktiką atliekantys asmenys (pameistriai), profesinio mokymo specialistai ir specialybės mokytojai, pirminio profesinio mokymo organizacijų darbuotojai, įmonių instruktoriai ir specialistai;
- įgyvendinant su bendrojo ugdymo sritimi susijusius projektus, pagrindinės tikslinės grupės yra tokios: mokyklų vadovai, mokyklų mokytojai ir darbuotojai, priešmokyklinio, pradinio ir vidurinio ugdymo įstaigų moksleiviai;
- įgyvendinant su suaugusiųjų švietimo sritimi susijusius projektus, pagrindinės tikslinės grupės yra tokios: neprofesinio suaugusiųjų švietimo organizacijų nariai, specialybės mokytojai, neprofesinio suaugusiųjų švietimo įstaigų darbuotojai ir šiose įstaigose besimokantys asmenys;
- įgyvendinant su jaunimo sritimi susijusius projektus pagrindinės tikslinės grupės yra tokios: 13–30 metų amžiaus jaunuoliai⁸, su jaunimu dirbantys asmenys, jaunimo srityje veikiančių organizacijų darbuotojai ir nariai;
- įgyvendinant su sporto sritimi susijusius projektus, pagrindinės tikslinės grupės yra tokios: sporto srities specialistai ir savanoriai, sportininkai ir treneriai.

Dėl išsamesnės informacijos apie dalyvavimo atliekant kiekvieną konkretų veiksmą sąlygas žr. šio vadovo B dalį ir I priedą.

DALYVAUJANČIOS ORGANIZACIJOS

„Erasmus+“ projektus teikia ir juos įgyvendina dalyviams atstovaujančios dalyvaujančiosios organizacijos. Jeigu projektas atrenkamas, paraišką pateikusi organizacija tampa „Erasmus+“ dotacijos gavėja. Dotacijų gavėjai pasirašo dotacijos sutartį arba yra informuojami apie sprendimą dėl dotacijos, pagal kurį įgyja teisę gauti finansinę paramą projektui įgyvendinti (dotacijų sutartis su privačiais dalyviais nesudaromi). Atliekant tam tikrus Programos veiksmus taip pat gali dalyvauti neformaliosios jaunimo grupės.

„Erasmus+“ projektuose dalyvaujančios organizacijos paprastai turi būti įsteigtos kurioje nors iš Programos šalių. Tam tikruose veiksmuose, visų pirma aukštojo mokslo ir jaunimo sričių, taip pat gali dalyvauti dalyvaujančiosios organizacijos iš šalių Partnerių.

⁸ Atsižvelgiant į įvairias veiklos rūšis, taikomos skirtingos amžiaus ribos. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo B dalį ir I priedą. Taip pat reikia atsižvelgti į: jauniausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne jaunesni, nei nurodyta. vyriausių dalyvių amžių – dalyviai paraiškų pateikimo terminu turi būti ne vyresni, nei nurodyta.

Konkrečios dalyvavimo kuriame nors „Erasmus+“ projekte sąlygos priklauso nuo veiksmo, kuris remiamas pagal Programą, rūšies. Apskritai Programoje gali dalyvauti bet kokia organizacija, veikianti švietimo, mokymo, jaunimo arba sporto srityje. Keliuose veiksmuose taip pat gali dalyvauti kiti darbo rinkos dalyviai.

Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo B dalį ir I priedą.

REIKALAVIMUS ATITINKANČIOS ŠALYS

Programoje „Erasmus+“ gali dalyvauti šios šalys:

PROGRAMOS ŠALYS

Visapusiškai dalyvauti visuose programos „Erasmus+“ veiksmuose gali šios šalys:

Europos Sąjungos (ES) valstybės narės ⁹			
Belgija	Graikija	Lietuva	Portugalija
Bulgarija	Ispanija	Liuksemburgas	Rumunija
Čekija	Prancūzija	Vengrija	Slovėnija
Danija	Kroatija	Malta	Slovakija
Vokietija	Italija	Nyderlandai	Suomija
Estija	Kipras	Austrija	Švedija
Airija	Latvija	Lenkija	Jungtinė Karalystė ¹⁰

Ne ES Programos šalys		
Šiaurės Makedonijos Respublika	Islandija	Norvegija
	Lichtenšteinas	Turkija
		Serbija

ŠALYS PARTNERĖS

Tam tikruose Programos veiksmuose gali dalyvauti toliau nurodytos šalys, jeigu atitinka konkrečius kriterijus arba sąlygas (dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo B dalį). Finansavimas bus paskirstytas organizacijoms tarptautinės teisės pripažįstamosiose šalių teritorijose. Pareiškėjai ir dalyviai turi laikytis bet kokių apribojimų, kuriuos ES išorės pagalbai yra nustatę Europos Vadovų Taryba. Paraiškos turi atitikti bendrąsias ES vertybes: pagarba žmogaus orumui, laisvė, demokratija, lygybė, teisinė valstybė ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises, kaip numatyta Europos Sąjungos Sutarties 2 straipsnyje

⁹ Pagal 2013 m. lapkričio 25 d. patvirtinto Tarybos sprendimo 2013/755/ES* dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:344:0001:0118:LT:PDF>), 33 straipsnio 3 dalį Sąjunga užtikrina, kad asmenys ir organizacijos iš užjūrio šalių ir teritorijų (UŠT) turėtų teisę dalyvauti programoje „Erasmus+“ pagal Programos taisykles ir susitarimus, taikytinus valstybei narei, su kuria šios užjūrio šalys ir teritorijos yra susijusios. Tai reiškia, kad asmenys ir organizacijos iš užjūrio šalių ir teritorijų dalyvauja programoje kaip Programos šalys, o Programos šalis yra ta valstybė narė, su kuria jie yra susiję. UŠT sąrašas pateiktas adresu https://ec.europa.eu/europeaid/regions/overseas-countries-and-territories-octs/oct-eu-association_en

¹⁰ Pagal dabartinę daugiamečių finansinę programą (2014–2020 m. DFP) vykdoma programa „Erasmus+“ JK arba JK įsisteigusių subjektų ar asmenų atžvilgiu bus įgyvendinama taip, lyg JK tebebūtų valstybė narė, nepetraukiamai iki programos pabaigos, laikantis ES ir JK susitarimo dėl išstojimo nuostatų (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:2020:029:TOC>).

ES KAIMYVINĖS ŠALYS PARTNERĖS¹¹

Vakarų Balkanai (1 regionas)	Rytų partnerystės šalys (2 regionas)	Pietinės Viduržemio jūros regiono šalys (3 regionas)	Rusijos Federacija (4 regionas)
Albanija Bosnija ir Hercegovina Kosovas ¹² Juodkalnija	Armėnija Azerbaidžanas Baltarusija Gruzija Moldova Pagal tarptautinę teisę pripažįstama Ukrainos teritorija	Alžyras Egiptas Izraelis Jordanija Libanas Libija Marokas Palestina ¹³ Sirija Tunisas	Pagal tarptautinę teisę pripažįstama Rusijos teritorija

KITOS ŠALYS PARTNERĖS

Tam tikruose Programos veiksmuose gali dalyvauti bet kuri iš toliau išvardytų pasaulio šalių Partnerių. Tam tikrų kitų veiksmų geografinė aprėptis yra ne tokia plati.

Šalys Partnerės suskirstytos į grupes pagal ES išorės veiksmų finansines priemones.

5 regionas	Andora, Monakas, San Marinas, Vatikano Miesto Valstybė
6 regionas¹⁴ Azija	Afganistanas, Bangladešas, Butanas, Kambodža, Kinija, Korėjos Liaudies Demokratinė Respublika, Indija, Indonezija, Laosas, Malaizija, Maldyvai, Mongolija, Mianmaras, Nepalas, Pakistanas, Filipinai, Šri Lanka, Tailandas ir Vietnamas
7 regionas¹⁵ Centrinė Azija	Kazachstanas, Kirgizija, Tadžikistanas, Turkmėnistanas, Uzbekistanas
8 regionas¹⁶ Lotynų Amerika	Argentina, Bolivija, Brazilija, Kolumbija, Kosta Rika, Kuba, Ekvadoras, Salvadoras, Gvatemala, Hondūras, Meksika, Nikaragva, Panama, Paragvajus, Peru, Venesuela
9 regionas¹⁷	Iranas, Irakas, Jemenas
10 regionas¹⁸	Pietų Afrika
11 regionas AKR	Angola, Antigva ir Barbuda, Bahamos, Barbadosas, Belizas, Beninas, Botsvana, Burkina Fosas, Burundis, Kamerūnas, Žalioji Kyšulys, Centrinės Afrikos Respublika, Čadas, Komorai, Kongas, Kongo Demokratinė Respublika, Kuko Salos, Džibutis, Dominika, Dominikos Respublika, Pusiaujo Gvinėja, Eritrėja, Esvatinis, Etiopija, Fidžis, Gabonas, Gambija, Gana, Grenada, Gvinėja, Bisau Gvinėja, Gajana, Haitis, Dramblio Kaulo Respublika, Jamaika, Kenija, Kiribatis, Lesotas, Liberija, Madagaskaras, Malavis, Malis, Maršalo Salos, Mauritanija, Mauricijus, Mikronezijos Federalinės Valstijos, Mozambikas, Namibija, Nauru, Nigeris, Nigerija, Niujė, Palau, Papua Naujoji Gvinėja, Ruanda, Sent Kitsas ir Nevis, Sent Lusija, Sent Vinsentas ir Grenadinai, Samoa, San Tomė ir Prinsipė, Senegalas, Seišeliai, Siera Leonė, Saliamono Salos, Somalis, Pietų Sudanas, Sudanas,

¹¹ Visiems veiksmams, įgyvendinamiems pagal šį Programos vadovą, taikomi tinkamumo kriterijai, suformuluoti Komisijos pranešime Nr. 2013/C 205/05 (OL C 205, 2013 7 19, p. 9–11), įskaitant trečiąsias šalis, gaunančias finansinę paramą, tais atvejais, kaip pagal atitinkamą veiksmą dotacijos gavėjai teikia finansinę paramą trečiosioms šalims, kaip nustatyta ES Finansinio reglamento 204 straipsnyje, atžvilgiu.

¹² Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT Trezoliuciją Nr. 1244 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

¹³ Šis pavadinimas nereiškia Palestinos valstybės pripažinimo ir nekeičia atskirų valstybių narių pozicijų šiuo klausimu.

¹⁴ Vystomojo bendradarbiavimo priemonės (angl. DCI) sistemoje naudojama klasifikacija.

¹⁵ Kaip pirmiau.

¹⁶ Kaip pirmiau.

¹⁷ Kaip pirmiau.

¹⁸ Kaip pirmiau.

	Surinamas, Rytų Timoro Demokratinė Respublika, Tanzanija, Togas, Tonga, Trinidadas ir Tobagas, Tuvalu, Uganda, Vanuatu, Zambija, Zimbabvė.
12 regionas¹⁹ Pramoninės šalys: Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos šalys	Bahreinas, Kuveitas, Omanas, Kataras, Saudo Arabija, Jungtiniai Arabų Emyratai
13 regionas²⁰ Kitos pramoninės šalys	Australija, Brunėjus, Čilė, Kanada, Honkongas, Japonija, Korėjos Respublika, Makao, Naujoji Zelandija, Singapūras, Taivanas, Jungtinės Amerikos Valstijos, Urugvajus.
14 regionas	Farerų Salos, Šveicarija

Norėdami gauti daugiau informacijos, žr. išsamų Programos veiksmų aprašymą šio vadovo B dalyje.

REIKALAVIMAI DĖL VIZŲ IR LEIDIMŲ GYVENTI

„Erasmus+“ projektų dalyviams viešnagei kurioje nors užsienio Programos šalyje ar šalyje partnerėje, kurioje vykdoma veikla, gali reikėti vizos. Visos dalyvaujančiosios organizacijos turi pasirūpinti, kad reikalingi leidimai (trumpalaikės arba ilgalaikės vizos arba leidimai gyventi) būtų sutvarkyti iki planuojamos veiklos pradžios.

Primygtinai rekomenduojama leidimų iš kompetentingų institucijų paprašyti gerokai iš anksto, nes procesas gali užtrukti ne vieną savaitę. Papildomų patarimų ir pagalbą dėl vizų, leidimų gyventi, socialinės apsaugos ir t. t. gali suteikti nacionalinės agentūros ir vykdomoji agentūra. Bendra informacija apie vizas ir leidimus gyventi – ir trumpalaikiai, ir ilgalaikiai viešnagei – pateikiama ES imigracijos portale <http://ec.europa.eu/immigration/>

¹⁹ Partnerystės priemonės (PP) sistemoje naudojama klasifikacija.

²⁰ Partnerystės priemonės (PP) sistemoje naudojama klasifikacija.

B DALIS - INFORMACIJA APIE VEIKSMUS, KURIE APTARIAMI ŠIAME VADOVE

Šioje dalyje pateikiama tokia informacija apie visus veiksmus ir veiklą, įtrauktą į šį programos „Erasmus+“ vadovą:

- tikslų ir tikėtino poveikio aprašymas;
- remiamos veiklos aprašymas;
- lentelės, kuriose pateikiami projektų pasiūlymų vertinimo kriterijai;
- papildoma naudinga informacija, padedanti geriau suprasti, kokios rūšies projektai remiami;
- finansavimo taisyklių aprašymas.

Pareiškėjams patariama prieš teikiant paraišką atidžiai perskaityti visą skirsnį apie veiksmą, pagal kurį norima teikti paraišką. Pareiškėjams taip pat patariama atidžiai perskaityti šio vadovo I priede pateikiamą papildomą informaciją.

ŠVIETIMAS IR MOKYMAS

Galimybės aukštojo mokslo, profesinio mokymo, bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo srityse.

KOKIE VEIKSMAI REMIAMI?

Skirsnuose „1 pagrindinis veiksmas“, „2 pagrindinis veiksmas“ ir „3 pagrindinis veiksmas“ pristatomi konkretūs veiksmai, skirti Programos tikslams švietimo ir mokymo srityje pasiekti. Iš šių veiksmų su švietimo ir mokymo sritimi daugiausia, bet ne išimtinai, yra susiję šie veiksmai:

- mokslo ir studijų institucijose ir profesinio mokymo (PM) įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų mobilumo projektai;
- bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo projektai;
- „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos;
- „Erasmus+“ paskolos magistrantūros studijoms;
- strateginės partnerystės;
- žinių sąjungos – Europos universitetai;
- sektorių įgūdžių sąjungos (įgyvendinamos skelbiant specialius kvietimus teikti paraiškas);
- gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje.

Skirsnyje „3 pagrindinis veiksmas“ taip pat pateikiama informacijos apie „Erasmus+“ veiklą, remiančią politikos analizę ir tarpusavio mokymąsi, būsimas politikos inovacijų iniciatyvas, priemones ir tinklus, bendradarbiavimą su tarptautinėmis organizacijomis ir dialogą su politikos formuotojais ir suinteresuotųjų šalių organizacijomis. Ši veikla bus vykdoma skelbiant specialius kvietimus teikti paraiškas, kuriuos tiesiogiai administruos Europos Komisija arba vykdomoji įstaiga. Dėl išsamesnės informacijos žr. Komisijos ir vykdomosios įstaigos svetaines.

KOKIE YRA ŠIŲ VEIKSMŲ TIKSLAI?

KONKRETŪS TIKSLAI

Programa „Erasmus+“ švietimo ir mokymo srityje siekiama šių konkrečių tikslų:

- kelti pagrindinių kompetencijų ir įgūdžių lygį, ypač atsižvelgiant į jų aktualumą darbo rinkai ir įnašą užtikrinant visuomenės sanglaudą, visų pirma teikiant daugiau mobilumo mokymosi tikslais galimybių ir užtikrinant geresnį švietimo ir mokymo sektorių bei darbo aplinkos bendradarbiavimą;
- skatinti kokybę, inovacijas, meistriškumą ir tarptautiškumą švietimo ir mokymo įstaigų lygiu, visų pirma plėtojant glaudesnį tarptautinį švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų ir kitų suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą;
- remti Europos mokymosi visą gyvenimą erdvės, skirtos nacionalinio lygmens politikos reformoms papildyti ir švietimo bei mokymo sistemų modernizacijai remti, kūrimą ir didinti informuotumą apie ją, visų pirma stiprinant politinį bendradarbiavimą, geriau naudojant ES skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemones ir skleidžiant gerą patirtį;
- didinti švietimo ir mokymo tarptautinį matmenį, visų pirma užtikrinant Programos šalių ir šalių Partnerių įstaigų bendradarbiavimą profesinio mokymo srityje ir aukštojo mokslo lygmeniu didinant Europos mokslo ir studijų institucijų patrauklumą ir remiant Programos šalių ir šalių Partnerių mokslo ir studijų institucijų mobilumo ir bendradarbiavimo tarp jų skatinimą ir tikslingai didinant šalių Partnerių pajėgumą remiant ES išorės veiksmus, įskaitant vystymosi tikslus;
- gerinti kalbų mokymą(si) ir skatinti ES kalbų įvairovę ir įvairių kultūrų supratimą.

JAUNIMAS

Neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi galimybės jaunimo srityje.

KOKIE VEIKSMAI REMIAMI?

Skirsnuose „1 pagrindinis veiksmas“, „2 pagrindinis veiksmas“ ir „3 pagrindinis veiksmas“ pristatomi konkretūs veiksmai, skirti Programos tikslams jaunimo srityje pasiekti. Iš šių veiksmų su jaunimo sritimi (neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi) daugiausia, bet ne išimtinai yra susiję šie veiksmai:

- jaunimo (jaunimo mainai) ir su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai;
- strateginės partnerystės;
- gebėjimų stiprinimas jaunimo srityje;
- dialogo su jaunimu projektai.

Skirsnyje „3 pagrindinis veiksmas“ taip pat pateikiama informacija apie Erasmus+ veiksmus, remiant jaunimo politiką, įskaitant politikos analizės ir abipusio mokymosi, perspektyvių iniciatyvų, priemonių ir tinklų, bendradarbiavimo su tarptautinėmis organizacijomis, dialogo su suinteresuotomis organizacijomis veiksmus, kurie pagal programą „Erasmus+“ bus skatinami siekiant remti su jaunimu susijusias sistemas. Šie veiksmai yra įgyvendinami skelbiant specialius kvietimus teikti paraiškas, kuriuos administruos Europos Komisijos vykdomoji agentūra arba tiesiogiai pati Europos Komisija. Dėl išsamesnės informacijos žr. Komisijos ir vykdomosios agentūros svetaines.

KOKIE YRA ŠIŲ VEIKSMŲ TIKSLAI?

KONKRETIEJI TIKSLAI

Jaunimo srityje programa „Erasmus+“ siekiama šių konkrečių tikslų:

- kelti jaunų žmonių, įskaitant ir turinčių mažiau galimybių, bendrųjų kompetencijų ir įgūdžių lygį, taip pat skatinti juos dalyvauti demokratiname Europos gyvenime ir darbo rinkoje, skatinti aktyvų pilietiškumą, kultūrų dialogą, socialinę įtrauktį ir solidarumą, suteikiant daugiau mobilumo mokymosi tikslais galimybių jauniems žmonėms, su jaunimu ar jaunimo organizacijose dirbantiems asmenims bei jaunimo lyderiams ir užtikrinant stipresnį jaunimo sektoriaus ir darbo rinkos ryšį;
- gerinti su jaunimu susijusios veiklos kokybę, ypač skatinant jaunimo srityje dirbančių organizacijų ir (arba) kitų suinteresuotųjų šalių glaudesnę bendradarbiavimą;
- papildyti vietas, regioninio ir nacionalinio lygmenų politines reformas ir remti žiniomis ir faktais grindžiamos jaunimo politikos plėtojimą ir neformaliojo ugdymo bei savaiminio mokymosi pripažinimą, ypač stiprinant politinį bendradarbiavimą, geriau naudojant ES skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemones ir skleidžiant gerą patirtį;
- stiprinti jaunimo veiklos tarptautinį aspektą bei stiprinti su jaunimu dirbančių asmenų ir organizacijų, kaip paramos jaunimui struktūrų, kompetenciją papildant Europos Sąjungos išorės veiksmus, ypač skatinant Programos šalių ir šalių Partnerių suinteresuotųjų šalių ir tarptautinių organizacijų bendradarbiavimą ir mobilumą tarp jų.

2014–2020 m. laikotarpiu neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi galimybėms jaunimo srityje remti bus skirta 8,6 % biudžeto.

Trys pagrindiniai veiksmai

Švietimo ir mokymo bei jaunimo sričių veiksmai tolesniuose skirsniuose pateikiami kartu, nes:

- visi šie veiksmai organizuojami trimis pagrindiniais veiksmais pagrįstoje sistemoje;
- keletas veiksmų naudojami kaip priemonės ir švietimo, ir mokymo, ir jaunimo srities tikslams remti;
- programa „Erasmus+“ siekiama skatinti įvairių sričių sąveikas, bendradarbiavimą ir tarpusavio skatinamąjį poveikį.

Taip šiame vadove išvengiama nereikalingų pasikartojimų.

1 PAGRINDINIS VEIKSMAS. MOBILUMAS MOKYMOŠI TIKSLAIS

KOKIE VEIKSMAI REMIAMAI?

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiama:

- mobilumo projektai švietimo, mokymo ir jaunimo srityse;
- „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos;
- „Erasmus+“ paskolos magistrantūros studijoms.

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiamais veiksmais jų dalyviams ir dalyvaujančioms organizacijoms, taip pat politikos sistemoms, pagal kurias ta veikla yra rengiama, turėtų būti padarytas teigiamas ir ilgalaikis poveikis.

Kalbant apie studentus, stažuotojus, gamybinę praktiką atliekančius asmenis ir jaunuolius pagal šį pagrindinį veiksmą remiamos mobilumo veiklos rezultatai turėtų būti tokie:

- geresni mokymosi rezultatai;
- didesnės įsidarbinimo galimybės ir geresnės karjeros perspektyvos;
- labiau išugdytas iniciatyvumas ir verslumas;
- aktyvesnis naudojimas savo teisėmis ir didesnė savigarba;
- geresnė užsienio kalbos (-ų) žinios;
- geresnis kitų kultūrų supratimas;
- aktyvesnis dalyvavimas visuomenės gyvenime;
- geresnis Europos projekto ir ES vertybių supratimas;
- po užsienyje pagal mobilumo projektą praleisto laikotarpio geresnė motyvacija dalyvauti būsimuose (formaliojo švietimo / neformaliojo ugdymo) švietimo ar mokymo projektuose.

Kalbant apie švietimo, mokymo ir jaunimo sričių darbuotojus, su jaunimu dirbančius asmenis ir minėtos srities specialistus, tikimasi tokių mobilumo veiklos rezultatų:

- didesnė kompetencija, susijusi su jų profesiniu profiliu (mokymo, rengimo, darbo su jaunimu ir t.);
- geresnis švietimo, mokymo ar su jaunimo darbo reikalais susijusios praktikos, politikos ir sistemų įvairiose šalyse supratimas;
- geresnis gebėjimas skatinti pokyčius siekiant modernizuoti švietimo organizacijas ir atverti jas tarptautinei besimokančiųjų bendruomenei;
- geresnis formaliojo švietimo ir neformaliojo ugdymo, profesinio mokymo ir darbo rinkos tarpusavio sąsajų supratimas;
- geresnė studentams, stažuotojams, gamybinę praktiką atliekantiems asmenims, moksleiviams, suaugusiems besimokantiems asmenims, jaunuoliams ir savanoriams skirto darbo ir veiklos kokybė;
- geresnis socialinės, kalbų ir kultūrų įvairovės supratimas ir gebėjimas tinkamai į ją atsižvelgti;
- geresnis gebėjimas atsižvelgti į palankių sąlygų neturinčių besimokančių asmenų poreikius;
- didesnė parama besimokančių asmenų mobilumo veiklai ir jos skatinimas;
- tobulėjimo ir karjeros raidos galimybės;
- geresnė užsienio kalbos (-ų) žinios;
- didesnė motyvacija ir pasitenkinimas kasdieniame darbe.

Be to, tikimasi, kad pagal šį veiksmą remiama veikla bus pasiekti tokie dalyvaujančių organizacijų rezultatai:

- didesnis pajėgumas veikti ES ir (arba) tarptautiniu lygmeniu: geresni valdymo įgūdžiai ir tarptautiškumo strategija, tvirtesnis bendradarbiavimas su partneriais iš kitų šalių, didesnis finansinių išteklių (kitokių nei ES lėšų) paskirstymas ES ir (arba) tarptautiniams projektams organizuoti, geresnė ES ir (arba) tarptautinių projektų parengimo, įgyvendinimo, stebėjimo ir tolesnės susijusios veiklos kokybė;
- novatoriška ir geresnė į tikslines grupes orientuota veikla, pvz., teikiant studentams, stažuotojams, gamybinę praktiką atliekantiems asmenims, jaunuoliams ir savanoriams patrauklesnes programas, atitinkančias jų poreikius ir

lūkesčius, užtikrinant geresnę mokymo ir rengimo darbuotojų kvalifikaciją, taikant patobulintus mokymosi užsienyje laikotarpiais įgytos kompetencijos pripažinimo ir patvirtinimo procesus, vykdant veiksmingesnę veiklą, naudingą vietos bendruomenėms, taikant patobulintus darbo su jaunimu metodus ir praktiką, kuria siekiama skatinti aktyvų jaunimo dalyvavimą ir (arba) skirti dėmesį palankių sąlygų neturinčioms grupėms, ir t. t.;

- šiuolaikiškesnė, dinamiškesnė, atsakingesnė ir profesionalesnė aplinka organizacijos viduje: pasirengimas integruoti gerą patirtį ir naujus metodus į kasdienę veiklą, atvirumas sąveikai su organizacijomis, veikiančiomis skirtingose socialinėse, švietimo ir užimtumo srityse, strateginis darbuotojų profesinio tobulėjimo planavimas atsižvelgiant į jų asmeninius poreikius ir organizacijos tikslus; jei tai svarbu, gebėjimas pritraukti geriausius studentus ir akademinis darbuotojus iš viso pasaulio.

Tikimasi, kad ilgainiui keli tūkstančiai projektų, paremtų pagal šį pagrindinį veiksmą, bendrai padarys poveikį dalyvaujančių šalių švietimo, mokymo ir jaunimo sistemoms, taigi paskatins imtis politikos reformų ir padės pritraukti naujų išteklių mobilumo galimybėms Europoje ir už jos ribų.

KOKIE YRA MOBILUMO PROJEKTO TIKSLAI?

Veikla švietimo, mokymo ir jaunimo srityse atlieka pagrindinį vaidmenį siekiant visų amžiaus grupių žmonėms suteikti būtinas priemones aktyviai dalyvauti darbo rinkoje ir visos visuomenės gyvenime. Pagal šį veiksmą įgyvendinamais projektais skatinama tarptautinė besimokančių asmenų (studentų, stažuotojų, gamybinę praktiką atliekančių asmenų (pameistrių) ir jaunuolių) ir darbuotojų (dėstytojų, mokytojų, su jaunimu dirbančių asmenų ir švietimo, mokymo ir jaunimo srityse veikiančiose organizacijose dirbančių asmenų) mobilumo veikla, kuria siekiama:

- padėti besimokantiems asmenims įgyti mokymosi rezultatus (žinias, įgūdžius ir kompetencijas) siekiant skatinti jų asmeninį tobulėjimą ir jų, kaip dėmesingų ir aktyvių piliečių įsitraukimą visuomenėje, jų įsidarbinimą Europos darbo rinkoje ir už jos ribų;
- padėti besimokantiems asmenims įgyti mokymosi rezultatus (žinias, įgūdžius ir kompetencijas) siekiant skatinti jų asmeninį tobulėjimą ir jų, kaip dėmesingų ir aktyvių piliečių įsitraukimą visuomenėje, jų įsidarbinimą Europos darbo rinkoje ir už jos ribų;
- gerinti dalyvių užsienio kalbų kompetenciją;
- didinti dalyvių informuotumą ir supratimą apie kitas kultūras ir šalis, siūlant jiems galimybę kurti tarptautinių ryšių tinklus, aktyviai dalyvauti visuomenėje ir ugdyti Europos pilietiškumo ir tapatybės jausmą;
- didinti švietimo, mokymo ir jaunimo srityse veikiančių organizacijų pajėgumą, patrauklumą ir tarptautinį matmenį, kad jos galėtų Europoje ir už jos ribų siūlyti geriau asmenų poreikiams pritaiktą veiklą ir programas;
- stiprinti formaliojo švietimo, neformaliojo ugdymo, profesinio mokymo, užimtumo ir verslumo tarpusavio sąveiką ir sudaryti geresnes sąlygas iš vienos iš šių sričių pereiti į kitą;
- užtikrinti geresnę kompetencijų, įgytų mokymosi užsienyje laikotarpiais, pripažinimą.

Pagal šį veiksmą taip pat remiama tarptautinė mobilumo iš šalių Partnerių ir į jas veikla aukštojo mokslo ir jaunimo srityse. Šiuo veiksmu taip pat prisidedama prie ES ir reikalavimus atitinkančių šalių Partnerių bendradarbiavimo ir jis yra susijęs su tokiais ES išorės veiksmų tikslais, prioritetais ir principais:

- didinti Europos aukštojo mokslo patrauklumą ir padėti Europos mokslo ir studijų institucijoms konkuruoti pasaulio aukštojo mokslo rinkoje;
- remti komunikatuose „Naujasis Europos sutarimas dėl plėtros“²¹ ir „Europos aukštasis mokslas pasaulyje“²² nustatytus prioritetus;
- remti ne Europos mokslo ir studijų institucijų tarptautiškumą, patrauklumą, kokybę, vienodas galimybes ir modernizavimą, siekiant skatinti šalių Partnerių vystymąsi;
- skatinti vystymąsi ir remti išorės politikos tikslus ir principus, įskaitant nacionalinę atsakomybę, socialinę sanglaudą, lygybę, tinkamą geografinę pusiausvyrą ir įvairovę. Ypatingas dėmesys bus skiriamas mažiausiai išsivysčiusioms šalims, taip pat tinkamų sąlygų neturintiems studentams, kilusiems iš nepalankios socialinės ir ekonominės aplinkos, bei specialiųjų poreikių turintiems studentams;
- skatinti neformalųjį ugdymą ir bendradarbiavimą su šalimis Partnerėmis jaunimo srityje.

²¹ https://ec.europa.eu/europeaid/new-european-consensus-development-our-world-our-dignity-our-future_en

²² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui, Bruselis, 2013 07 11, COM(2013) 499 final.

KAS YRA MOBILUMO PROJEKTAS?

Švietimo, mokymo ir jaunimo srityse veikiančios organizacijos pagal programą „Erasmus+“ gaus paramą projektams, kuriais skatinamas įvairių rūšių mobilumas, įgyvendinti. Mobilumo projektą sudaro šie etapai:

- parengiamoji veikla (įskaitant praktinio pobūdžio veiksmus, dalyvių atranką, susitarimų su partneriais ir dalyviais sudarymą, kalbinį, kultūrinį, mokymosi ir su užduotimi (-is) susijusį dalyvių parengimą prieš išvykimą);
- mobilumo veiklą įgyvendinimas;
- tolesnė susijusi veikla (įskaitant veiklos įvertinimą, patvirtinimą ir oficialių dalyvių vykdant veiklą pasiektų mokymosi rezultatų pripažinimą (jei taikoma), taip pat projekto rezultatų sklaidą ir naudojimą).

Palyginti su daugeliu mobilumo veiksmų, kurie buvo remiami pagal ankstesnes Europos programas, programoje „Erasmus+“ nustatyta svarbi naujovė – pagal šią programą padidinama parama, teikiama mobilumo veiklos dalyviams, kad būtų pagerintos jų užsienio kalbų žinios prieš išvykimą į užsienį ir būnant užsienyje. Nuo 2014 m. Europos Komisija laipsniškai kuria Europos kalbinio parengimo internetu sistemą. Ši sistema ilgalaikės mobilumo veiklos dalyviams teikia galimybę įvertinti kalbos, kuria jie nori studijuoti ar dirbti užsienyje, žinias ir taip pat dalyvauti internetiniuose kalbos kursuose žinioms pagerinti. Dalyviai, pagrindinę mokomąją ar darbo kalbą mokantys bent B2 lygiu, gali priimančiosios šalies kalbos mokyti OLS kursuose, jei tokie yra (daugiau informacijos apie paramą kalbų mokymuisi galima rasti I priede).

Be to, programa „Erasmus+“, palyginti su ankstesnėmis programomis, siūlo daugiau galimybių vykdyti mobilumo veiklas, kuriose dalyvautų įvairaus pobūdžio organizacijos partnerės, veikiančios įvairiose srityse arba socialiniuose ar ekonomikos sektoriuose (pvz., universitetų studentų ar PM įstaigose besimokančių asmenų stažuotės įmonėse, nevyriausybines organizacijas ar valstybines įstaigas, mokyklų mokytojų dalyvavimas kvalifikacijos kėlimo kursuose įmonėse ar mokymo centruose, verslo ekspertų paskaitų skaitymas ar mokymas mokslo ir studijų institucijose).

Trečias svarbus inovacijų mobilumo veiklos srityje ir tos veiklos kokybės elementas susijęs su tuo, kad programoje „Erasmus+“ dalyvaujančios organizacijos turi galimybę mobilumo veiklą organizuoti platesnėje strateginėje sistemoje ir vidutiniam laikotarpiui. Pateikęs vieną laikotarpį iki dvejų metų apimančią dotacijos paraišką, mobilumo projekto koordinatorius galės organizuoti kelių rūšių mobilumo veiklą ir daugeliui asmenų sudaryti galimybę išvykti į įvairias užsienio šalis. Taigi pagal programą „Erasmus+“ paraiškas teikiančios organizacijos projektą galės parengti atsižvelgdamos į dalyvių poreikius, taip pat remdamosi vidaus tarptautiškumo, gebėjimų stiprinimo ir modernizavimo planais.

Atsižvelgiant į dalyvių pobūdį, pagal programos „Erasmus+“ 1 pagrindinį veiksmą remiami šių rūšių mobilumo projektai:

švietimo ir mokymo srityje

- aukštųjų mokyklų studentų ir darbuotojų mobilumo projektai;
- PM įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų mobilumo projektai;
- Bendrojo ugdymo darbuotojų mobilumo projektai;
- suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo projektai;

jaunimo srityje

- jaunimo ir su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai.

Ilgalaikis darbuotojų mobilumas, trumpalaikis ir ilgalaikis moksleivių mobilumas, taip pat mišrus suaugusių besimokančių asmenų mobilumas gali būti remiamas pagal 2-ą pagrindinį veiksmą „Strateginės partnerystės“.

Tolesniuose skirsniuose pateikiama išsami informacija apie kiekvienos rūšies mobilumo projektams taikomus kriterijus ir sąlygas.

MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ STUDENTŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAI

Pagal šios rūšies mobilumo projektus gali būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla:

STUDENTŲ MOBILUMAS

Studentų mobilumo projektas gali būti įgyvendinamas bet kokio mokomojo dalyko ir (arba) akademinės disciplinos srityje. Siekiant užtikrinti, kad mobilumo veikla būtų kokybiška, o jos poveikis studentams – kuo didesnis, ta veikla turi derėti su studijų laipsnio įgijimo ir asmeninio tobulėjimo poreikiais.

Studentai gali dalyvauti vienoje iš toliau išvardytų veiklos rūšių arba pasirinkti kelių tokių veiklos rūšių derinį:

- **studijų laikotarpis** užsienio mokslo ir studijų institucijoje (MSI) partnerėje;

Į studijų užsienyje laikotarpį gali būti įtrauktas ir praktikos laikotarpis. Pasirinkus šį derinį užtikrinama akademinės ir profesinės patirties užsienyje sąveika ir jis gali būti organizuojamas skirtingais būdais atsižvelgiant į aplinkybes: arba viena veikla po kitos, arba abi veiklos rūšys vienu metu. Tokiam deriniui taikomos finansavimo taisyklės ir trumpiausia mokymosi mobilumo trukmė.

- **praktika** užsienio įmonėje arba bet kokiaje kitoje atitinkamoje darbo vietoje²³. Tai apima studentams ir neseniai mokslo įstaigas baigusiems absolventams skirtas skaitmeninių galimybių stažuotes (angl. *Digital Opportunity Traineeships*) skaitmeniniams įgūdžiams tobulinti ar įgyti²⁴. Praktika darbo vietoje užsienyje taip pat yra remiama trumpojo ciklo studijų, pirmosios, antrosios, trečiosios pakopos studijų metu, o jei mobilumo veikla vykdoma Programos šalyse – ne ilgiau kaip metus nuo mokslo baigimo. Tai taikoma ir studentų būsimų mokytojų praktikai vykdant padėjėjo užduotis.

Jeigu įmanoma, praktika turėtų būti neatsiejama studento studijų programos dalis.

²³ Kursų mokslo ir studijų institucijoje išklausa negali būti laikoma praktika.

²⁴ „Skaitmeninių įgūdžių praktika“ laikoma tokia praktika, kai praktiką atliekančio asmens veikla yra susijusi su skaitmenine rinkodara (t. y. socialinių tinklų valdymu, saityno analize); skaitmenine grafika, mechaninių konstrukcijų ar architektūros projektavimu; mobiliųjų programėlių, programinės įrangos, skriptų ar interneto svetainių kūrimu; IT sistemų ir tinklų diegimu, priežiūra ir valdymu; kibernetiniu saugumu, duomenų analize; duomenų gavyba ir vizualizavimu; robotų ir dirbtinio intelekto programų programavimu ir mokymu. Bendro pobūdžio pagalba klientams, užsakymų vykdymas, duomenų įvedimas ar biuro užduotys nepriskiriamos prie šios kategorijos.

DARBUOTOJŲ MOBILUMAS

- **dėstymo laikotarpiai:** vykdam šią veiklą mokslo ir studijų institucijų dėstytojams ar įmonių darbuotojams suteikiama galimybė dėstyti užsienio mokslo ir studijų institucijoje partnerėje. Su darbuotojų dėstymo veikla susiję mobilumo projektai gali būti rengiami bet kokio mokomojo dalyko ir (arba) akademinės disciplinos srityje.
- **darbuotojų mokymo laikotarpiai:** ši veikla remia PM mokymo veikloje dalyvaujančių ir nedalyvaujančių darbuotojų profesinį tobulėjimą bei susijusių institucijų plėtrą. Tai gali būti užsienyje organizuojami mokymo renginiai (išskyrus konferencijas) ir darbo stebėjimas, dalyvavimas mokymo veikloje užsienio mokslo ir studijų institucijoje partnerėje arba kitoje atitinkamoje užsienio organizacijoje.

Laikotarpiu, kurį praleidžia užsienyje, darbuotojai gali ir mokytis, ir mokytis.

Skirstant dotacijas darbuotojų mobilumo veiklai tarp Programos šalių, daugiausia dėmesio bus skiriama mokslo ir studijų institucijose dėstančių darbuotojų mokymosi laikotarpiams – tai suteiks jiems galimybę išugdyti pedagoginius ir mokymo programų sudarymo įgūdžius.

Didžioji šiam veiksmui skirta biudžeto dalis bus panaudota su mobilumu tarp Programos šalių susijusiai veiklai remti. Tačiau nedidelė šiam veiksmui numatyto biudžeto dalis gali būti panaudota tarptautinei veiklai, kurioje dalyvautų Programos šalys ir visos pasaulio šalys partnerės, išskyrus priklausančias 5 ir 12 regionams, finansuoti (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).

Mobilumo tarp Programos šalių ir šalių partnerių finansavimas skiriamas pagal keletą Europos Sąjungos finansinių priemonių, skirtų išorės bendradarbiavimui. Siekiant užtikrinti, kad šis veiksmas atitiktų ES išorės prioritetus, Komisija nustatė keletą bendradarbiavimo su šalimis partnerėmis tikslų ir taisyklių.

Mobilumo tarp Programos šalių ir šalių partnerių projektų pareiškėjai turėtų atsižvelgti į turimą biudžetą, skirtą mobilumui tarp skirtingų pasaulio regionų, ir į prioritetus, kurie yra paaiškinti skirsnyje „Papildoma informacija, susijusi su mobilumo veikla tarp Programos šalių ir šalių partnerių“.

KOKS YRA ŠIAME PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Mobilumo projekte dalyvaujančios organizacijos atlieka tokias funkcijas ir užduotis:

- paraišką teikianti organizacija iš Programos šalies yra atsakinga už mobilumo projekto paraiškos teikimą, dotacijos sutarties pasirašymą ir tvarkymą bei ataskaitos teikimą. Paraišką gali teikti konsorciumo koordinatorius, vadovaujantis tos pačios šalies organizacijų partnerių mobilumo konsorciumui, kuris siekia organizuoti bet kokios rūšies studentų ir darbuotojų mobilumo projektus;
- siunčiančioji organizacija yra atsakinga už studentų ir (arba) darbuotojų atranką ir jų siuntimą į užsienį. Tai taip pat apima dotacijų mokėjimą (dalyviams Programos šalyse), parengimą, priežiūrą ir pripažinimą, susijusį su mobilumo laikotarpiu;
- priimančioji organizacija yra atsakinga už studentų ir (arba) darbuotojų iš užsienio priėmimą ir jų studijų ir (arba) praktikos programos arba mokymo veiklos programos parengimą arba dalyvauja mokymo veikloje;
- tarpinė organizacija yra kurioje nors Programos šalyje darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir darbo su jaunimu srityje veikianti organizacija. Ji gali būti nacionalinio mobilumo konsorciumo partnerė, bet nėra siunčiančioji organizacija. Ji gali atlikti dalį siunčiančiųjų mokslo ir studijų institucijų administracinių procedūrų ir padėti jas atlikti, geriau suderinti studentų profilius su įmonių poreikiais, jeigu organizuojamos praktikos, ir bendrai parengti dalyvius.

Jeigu rengiami mobilumo tarp Programos šalių ir šalių partnerių projektai, teikti paraiškas ir administruoti išmokas, susijusias su atvykstanuoju ir išvykstanuoju mobilumu, gali tik Programos šalių organizacijos.

Siunčiančioji ir priimančioji organizacijos kartu su studentais ir (arba) darbuotojais prieš mobilumo laikotarpio pradžią turi būti sutarę dėl veiklos, kurią vykdys studentai (mokymosi susitarime) arba darbuotojai (mobilumo susitarime). Šiuose susitarimuose apibrėžiami tiksliniai mokymosi užsienyje laikotarpio mokymosi rezultatai, pateikiamos oficialaus pripažinimo nuostatos ir išvardijamos kiekvienos šalies teisės ir pareigos. Jeigu veikloje dalyvauja dvi mokslo ir studijų institucijos (studentų studijų mobilumo ir darbuotojų dėstymo mobilumo), mainai gali būti pradėti tik siunčiančiajai ir priimančiajai institucijoms sudarius tarpinstitucinį susitarimą.

Pasirašydamos „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE), mokslo ir studijų institucijos įsipareigoja mobilumo projektų dalyviams suteikti visą būtiną paramą, įskaitant kalbinį parengimą. Siekiant jiems padėti, Programos laikotarpiu laipsniškai diegiama kalbinio parengimo internetu sistema OLS, skirta du mėnesius ir ilgiau trunkančios ilgalaikės mobilumo veiklos tarp Programos šalių dalyviams. Europos Komisija reikalavimus atitinkantiems dalyviams sudaro galimybę ją pasinaudoti, kad būtų įvertintos jų užsienio kalbos žinios ir prireikus pasiūlytas tinkamiausias būdas mokytis kalbos prieš mobilumo laikotarpį ir (arba) jo metu (dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo I priedą). Šalių partnerių mokslo ir studijų institucijos neatitinka reikalavimų pasirašyti ECHE, taigi išsami informacija apie mobilumo projektų dalyviams siūlomą kalbinę paramą turėtų būti aiškiai išdėstyta tarpinstituciniame susitarime.

PAGAL KOKIUS KRITERIJUS VERTINAMAS ŠIS PROJEKTAS?

Norint, kad mobilumo aukštojo mokslo srityje projektas atitiktų reikalavimus gauti „Erasmus+“ dotaciją, turi būti laikomasi šių oficialių kriterijų:

BENDRIEJI TINKAMUMO KRITERIJAI

<p>Kas gali teikti paraišką?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kai paraišką teikia atskira mokslo ir studijų institucija: mokslo ir studijų institucijos, kurios yra įsteigtos kurioje nors Programos šalyje ir kurioms yra suteikta „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija (ECHE). Dėl išsamesnės informacijos apie chartiją žr. skirsnį „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija“ ir šio vadovo I priedą. ▪ Kai paraišką teikia nacionalinis mobilumo konsorciumas: koordinuojančios organizacijos, įsteigtos kurioje nors Programos šalyje, ir koordinuojančios konsorciumo, kuriam suteikta aukštojo mokslo konsorciumo akreditacija, veiklą. Galiojančios konsorciumo akreditacijos neturinčios organizacijos paraišką gauti šią akreditaciją mobilumo konsorciumo vardu ir paraišką gauti dotacijas mobilumo projektams gali pateikti pagal tą patį kvietimą. „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija (ECHE) turi būti suteikta visoms dalyvaujančioms reikalavimus atitinkančioms Programos šalių mokslo ir studijų institucijoms. <p>Mobilumo projektui keliamus reikalavimus šios organizacijos atitiks tik tuo atveju, jeigu jų paraiška gauti konsorciumo akreditaciją bus patenkinta. Mokslo ir studijų institucijų studentai ir darbuotojai negali tiesiogiai teikti paraiškos gauti dotaciją; dalyvavimo mobilumo veikloje atrankos kriterijus apibrėžia mokslo ir studijų institucija, kurioje jie studijuoja arba dirba, pagal šio vadovo I priede numatytas nuostatas.</p>
<p>Reikalavimus atitinkanti veikla</p>	<p>J aukštojo mokslo mobilumo projektą turi būti įtraukta vienos ar daugiau rūšių veikla:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ studentų studijų mobilumas; ▪ studentų praktikos mobilumas; ▪ darbuotojų dėstymo mobilumas; ▪ darbuotojų mobilumas mokymosi tikslais.
<p>Reikalavimus atitinkančios šalys</p>	<p>Mobilumas tarp Programos šalių:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bet kuri Programos šalis. <p>Mobilumas tarp Programos šalių ir šalių partnerių:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bet kuri Programos šalis; ▪ bet kuri pasaulio šalis partnerė, išskyrus 5 ir 12 regionų šalis (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).
<p>Dalyvaujančių organizacijų skaičius</p>	<p>Paraiškos formoje nurodoma viena organizacija (paraiškos pateikėja). Tai arba atskira mokslo ir studijų institucija, arba nacionalinio mobilumo konsorciumo koordinatorius, įsteigtas kurioje nors Programos šalyje. Įgyvendinant mobilumo projektą turi dalyvauti bent dvi organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų Programos šalių. Jeigu mobilumo projektuose dalyvauja šalys partnerės, turi dalyvauti bent viena kurios nors Programos šalies organizacija ir bent viena kurios nors reikalavimus atitinkančios šalies partnerės organizacija.</p>

<p>Projekto trukmė</p>	<p>Trukmę pareiškėjas turi pasirinkti paraiškos teikimo etape pagal projekto mastą ir veiklos, kurią ilgiamui planuojama vykdyti, rūšį.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mobilumas tarp Programos šalių: 16 arba 24 mėn. ▪ Mobilumas tarp Programos šalių ir šalių partnerių: 24 arba 36 mėn.
<p>Kur teikti paraišką?</p>	<p>Paraiška teikiama šalies, kurioje įsisteigusi paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.</p>
<p>Kada teikti paraišką</p>	<p>Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos turi pateikti iki tų pačių metų vasario 5 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku):</p> <ul style="list-style-type: none"> • tų pačių metų birželio 1 d. prasidedantiems judumo projektams, kuriuose dalyvauja Programos šalys; • tų pačių metų rugpjūčio 1 d. prasidedantiems judumo projektams, kuriuose dalyvauja Programos šalys ir šalys partnerės
<p>Kaip teikti paraišką?</p>	<p>Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio Vadovo C dalį.</p>
<p>Kiti kriterijai</p>	<p>Mokslo ir studijų institucija savo šalies nacionalinei agentūrai paraišką dėl dotacijų gali pateikti dviem skirtingais būdais:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tiesiogiai kaip individuali mokslo ir studijų institucija, ▪ per konsorciumą, kurio narė ji yra. <p>Mokslo ir studijų institucija kiekvienoje atrankoje dėl mobilumo projekto, kuriame dalyvauja Programos šalys, gali teikti paraišką tik kartą kaip individuali mokslo ir studijų institucija ir (arba) konkretaus konsorciumo narė. Tačiau mokslo ir studijų institucija gali priklausyti nacionaliniam mobilumo konsorciumui ar koordinuoti kelis skirtingus nacionalinius konsorciumus, teikiančius paraišką tuo pačiu metu. Tas pats principas taikomas mobilumo projektams, kuriuose dalyvauja Programos šalys ir šalys partnerės.</p> <p>Paraiškas galima teikti abiem būdais (ir kaip individualią paraišką, ir kaip konsorciumo paraišką) vienu metu. Tačiau mokslo ir studijų institucija (departamentas) lieka atsakinga už tai, kad išvengtų dvigubo dalyvio finansavimo, kai tais pačiais akademiniais metais paraiškos teikiamos abiem būdais.</p>

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, SUSIJĘ SU STUDENTŲ MOBILUMO PROJEKTO ĮGYVENDINIMU

<p>Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos</p>	<p>STUDENTŲ STUDIJŲ MOBILUMAS</p> <p>Visos dalyvaujančiosios Programos šalių organizacijos (ir siunčiančioji, ir priimančioji) turi būti mokslo ir studijų institucijos, kurioms suteikta ECHE. Visos šalių partnerių organizacijos turi būti kompetentingų valdžios institucijų pripažintos mokslo ir studijų institucijos, prieš mobilumo veiklos pradžią su savo Programos šalių partnerėmis pasirašiusios tarpinstitucinius susitarimus.</p> <p>STUDENTŲ PRAKTIKOS MOBILUMAS</p> <p>Jei mobilumo projektas vykdomas tarp Programos šalių, siunčiančioji organizacija turi būti mokslo ir studijų institucija, kuriai suteiktas ECHE.</p> <p>Jei mobilumo projektas vykdomas tarp Programos šalių ir šalių partnerių, siunčiančioji organizacija turi būti kurios nors Programos šalies mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE, arba kurios nors šalies partnerės kompetentingų valdžios institucijų pripažinta mokslo ir studijų institucija, prieš mobilumo veiklos</p>
---	---

	<p>pradžią su priimančiąja Programos šalies partnere pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą.</p> <p>Priimančioji organizacija gali būti²⁵:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija, veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Tai, pvz., gali būti tokios organizacijos: <ul style="list-style-type: none"> - valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); - vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; - socialinis partneris arba kitas profesinės srities atstovas, įskaitant prekybos rūmus, amatų arba prekybos asociacijas ir profesines sąjungas; - mokslinių tyrimų institutas; - fondas; - mokykla, institutas, švietimo centras (bet kokio lygmens, nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo, įskaitant profesinį mokymą ir suaugusiųjų švietimą); ▪ ne pelno organizacija, asociacija, NVO; ▪ įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas; ▪ Programos šalies mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE.
<p>Veiklos trukmė</p>	<p>Studijų laikotarpiai: 3²⁶–12 mėnesių (įskaitant, jei planuojama, papildomą praktikos laikotarpį)</p> <p>Praktika: 2–12 mėnesių</p> <p>Neatsižvelgiant į mobilumo projektų skaičių ir mobilumo veiklos rūšį, tas pats studentas gali dalyvauti mobilumo veikloje, kurios laikotarpių bendra trukmė kiekvienoje studijų pakopoje²⁷ neviršija 12 mėn²⁸. Skaičiuojant šią didžiausią trukmę įskaičiuojamas ir dalyvavimas veikloje iš ES lėšų gavus nulinę dotaciją:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pirmojoje studijų pakopoje (bakaluro ar lygiaverčių studijų), įskaitant trumpojo ciklo studijas (EKS 5 ir 6 lygmenys); ▪ antrojoje studijų pakopoje (magistrantūros ar lygiaverčių studijų, EKS 7 lygmuo) ir ▪ trečiojoje studijų pakopoje, kai įgyjamas doktoranto statusas (doktorantūros studijų arba EKS 8 lygmuo). <p>Absolventų praktikos trukmė įskaičiuojama į bendrą pakopos, kurioje jie teikia paraišką dėl praktikos, mobilumo veiklos laikotarpį, kuris turi būti ne ilgesnis nei 12 mėn.</p>
<p>Veiklos vieta (-os)</p>	<p>Studentai mobilumo veiklą turi vykdyti Programos šalyje arba šalyje partnerėje, kuri nėra siunčiančiosios organizacijos šalis ar šalis, kurioje studentas gyvena studijų metu²⁹.</p>
<p>Reikalavimus atitinkantys dalyviai</p>	<p>Studentai, registruoti mokslo ir studijų institucijoje ir įrašyti į studijų programą, kurią užbaigus suteikiamas pripažįstamas kvalifikacinis ar mokslo laipsnis arba kita pripažįstama aukštojo mokslo kvalifikacija (iki daktaro laipsnio imtinai). Jeigu mobilumo projektai susiję su studijomis, studentas turi studijuoti ne žemesniame nei antrame aukštojo mokslo studijų kurse. Praktikos šią sąlygą netaikoma. Praktikoje, kuri organizuojama tarp Programos šalių, gali dalyvauti ir absolventai. Absolventus mokslo ir studijų institucija turi atrinkti paskutiniaisiais jų studijų metais; praktiką užsienyje jie turi atlikti ir užbaigti per metus nuo mokslo baigimo.</p>

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, SUSIJĘ SU DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTO ĮGYVENDINIMU

<p>Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos</p>	<p>DARBUOTOJŲ DĖSTYMO MOBILUMAS</p> <p>Priimančioji organizacija turi būti kurios nors Programos šalies mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE, arba kurios nors šalies partnerės kompetentingų valdžios institucijų pripažinta mokslo ir studijų institucija, prieš mobilumo veiklos pradžią su siunčiančiąja Programos šalies partnere</p>
---	--

²⁵ Studentų praktikos projektų negali vykdyti šios organizacijos: ES institucijos ir kitos ES įstaigos, įskaitant specializuotas agentūras (jų išsamų sąrašą galima rasti svetainėje https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_lt); ES programas administruojančios organizacijos, kaip antai „Erasmus+“ nacionalinės agentūros (kad būtų išvengta galimo interesų konflikto ir (arba) dvigubo finansavimo).

²⁶ Studijų laikotarpio trukmė turi būti ne trumpesnė nei 3 mėnesiai arba vienu mokslo metų semestras arba trimestras.

²⁷ Ankstesnė patirtis, įgyta pagal Mokymosi visą gyvenimą „Erasmus“ programą ir (arba) gavus stipendiją pagal „Erasmus Mundus“, įskaičiuojama į 12 mėnesių laikotarpį per vieną studijų pakopą.

²⁸ Vientisųjų studijų programose, kaip antai medicinos, bendras studentų judumo laikotarpis gali būti ne ilgesnis kaip 24 mėnesiai.

²⁹ Tais atvejais, kai švietimo įstaigų padaliniai yra priklausomi nuo pagrindinės įstaigos ir jiems taikoma ta pati ECHE, siunčiančiąja šalimi bus laikoma šalis, kurioje įsisteigusi pagrindinė įstaiga. Todėl tarp švietimo įstaigos padalinių ir pagrindinės įstaigos, kuriems taikoma ta pati ECHE, negalima organizuoti „Erasmus+“ mobilumo veiklos.

	<p>pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą.</p> <p>Siunčiančioji organizacija turi būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kurios nors Programos šalies mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE, arba kurios nors šalies partnerės kompetentingų valdžios institucijų pripažinta mokslo ir studijų institucija, su priimančiąja Programos šalies partnere pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą, arba ▪ tais atvejais, kai darbuotojai kviečiami dėstyti mokslo ir studijų institucijoje, bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija (kuriai nesuteikta ECHE), veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Tai, pvz., gali būti tokios organizacijos: <ul style="list-style-type: none"> - valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); - vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; - socialinis partneris arba kitas profesinės srities atstovas, įskaitant prekybos rūmus, amatų arba prekybos asociacijas ir profesines sąjungas; - mokslinių tyrimų institutas; - fondas; - mokykla, institutas, švietimo centras (bet kokio lygmens, nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo, įskaitant profesinį mokymą ir suaugusiųjų švietimą); - ne pelno organizacija, asociacija, NVO; - įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas. <p>DARBUOTOJŲ MOBILUMAS MOKYMOŠIŲ TIKSLAIS</p> <p>Siunčiančioji organizacija turi būti kurios nors Programos šalies mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE, arba kurios nors šalies partnerės kompetentingų valdžios institucijų pripažinta mokslo ir studijų institucija, prieš mobilumo veiklos pradžią su priimančiąja Programos šalies partnere pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą.</p> <p>Priimančioji organizacija turi būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kurios nors Programos šalies mokslo ir studijų institucija, kuriai suteikta ECHE, arba kurios nors šalies partnerės kompetentingų valdžios institucijų pripažinta mokslo ir studijų institucija, su priimančiąja Programos šalies partnere pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą, arba ▪ bet kokia Programos šalies valstybės įstaiga arba privati organizacija, veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Žr. ankstesniame puslapyje pateiktus pavyzdžius.
<p>Veiklos trukmė</p>	<p>Nuo 2 dienų (5 dienų, jeigu atvykstama iš šalių partnerių arba vykstama į šalis partneres) iki 2 mėn., neįskaitant kelionės laiko. Vykdamas judumo veiklą tarp Programos šalių, renginiai turi vykti mažiausiai dvi dienas iš eilės. Iš įmonių kviečiamų darbuotojų judumo tarp Programos šalių trukmė turi būti bent 1 diena.</p> <p>Mokymo veiklai turi būti skiriama ne mažiau kaip 8 valandos per savaitę (arba trumpesnį buvimo laikotarpį). Jeigu judumo veikla tęsiasi ilgiau nei vieną savaitę, mažiausias ne visos savaitės mokymo valandų skaičius turėtų būti proporcingas tos savaitės trukmei. Taikomos šios išimties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iš įmonių kviečiamiems darbuotojams nenumatoma joks minimalus mokymo valandų skaičius. • Jeigu per vieną buvimo užsienyje laikotarpį derinama mokymo ir mokymosi veikla, mažiausias mokymo veiklai skiriamų valandų per savaitę (ar per trumpesnį buvimo laikotarpį) skaičius mažinamas iki 4 valandų.
<p>Veiklos vieta (-os)</p>	<p>Darbuotojai mobilumo veiklą turi vykdyti bet kurioje Programos šalyje arba šalyje partnerėje, kuri nėra siunčiančiosios organizacijos ir jų gyvenamosios vietos šalis.</p>
<p>Reikalavimus atitinkantys dalyviai</p>	<p>DARBUOTOJŲ DĖSTYMO MOBILUMAS:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ darbuotojai, dirbantys kurios nors Programos šalies arba šalies partnerės mokslo ir studijų institucijoje; ▪ įmonių darbuotojai, dirbantys bet kurioje Programos šalyje arba šalyje partnerėje veikiančioje įmonėje, viešojoje arba privačiojoje organizacijoje (kuriai nesuteikta ECHE), veikiančioje darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse (įskaitant įdarbintus doktorantus), ir pakviesti dėstyti Programos šalies mokslo ir studijų institucijoje.

	DARBUOTOJŲ MOBILUMAS MOKYMOŠIŲ TIKSLAIS: darbuotojai, dirbantys kurios nors Programos šalies arba šalies partnerės mokslo ir studijų institucijoje.
--	--

PAPILDOMA INFORMACIJA, SUSIJUSI SU MOBILUMO VEIKLA TARP PROGRAMOS ŠALIŲ IR ŠALIŲ PARTNERIŲ

Budžetas, skirtas mobilumo veiklai tarp Programos šalių ir šalių partnerių, paskirstomas skirtingiems pasaulio regionams, numatant 12 budžeto paketų, kurių kiekvieno dydis yra skirtingas. Išsamesnė informacija apie sumas, skiriamas pagal kiekvieną budžeto paketą, bus skelbiama nacionalinių agentūrų svetainėse.

Apskritai lėšos turės būti naudojamos atsižvelgiant į geografinę pusiausvyrą. ES nustatė tikslus, susijusius su geografinė pusiausvyra, ir prioritetus, kurie turi būti pasiekti Europos lygmeniu per visą programos trukmės laikotarpį (2014–2020 m.). Individualios mokslo ir studijų institucijos neprivalo pasiekti šių tikslų, tačiau nacionalinės agentūros į juos atsižvelgs, siekdamas paskirstyti turimą budžetą. Be to, mokslo ir studijų institucijos yra skatinamos dirbti su partneriais iš neturtingiausių ir mažiausiai išsivysčiusių šalių partnerių.

Šie **geografiniai tikslai** yra nustatyti mobilumo veiklai tarp Programos šalių ir šalių partnerių ES lygmeniu iki 2020 m.:

- besivystančioms Azijos ir Lotynų Amerikos šalims 25 proc. lėšų turėtų būti naudojama organizuojant mobilumo veiklą su mažiausiai išsivysčiusiomis regiono šalimis. Minėtos šalys yra šios:
 - Azijoje: Afganistanas, Bangladešas, Butanas, Kambodža, Laosas, Mianmaras, Nepalas;
 - Lotynų Amerikoje: Bolivija, Gvatemala, Hondūras, Nikaragva ir Salvadoras;
- ne daugiau kaip 30 proc. Azijai numatyto budžeto turėtų būti skirta mobilumo veiklai su Kinija ir Indija;
- ir ne daugiau kaip 35 proc. Lotynų Amerikai numatyto budžeto turėtų būti skirta Brazilijai ir Meksikai.

Dėl reikalavimo vykdyti mobilumo veiklą šalyse, įtrauktose į 6, 7, 8, 9, 10 ir 11³⁰regionus, kurios prisideda prie paramos plėtrai, trumpojo ciklo studijų, pirmosios ir antrosios pakopų studentų mobilumas apsiriboja judėjimu iš šalių partnerių į Programos šalis³¹. Mobilumas iš šių regionų numatytas tik doktorantams ir darbuotojams.

Tačiau yra ir keletas išimčių, taikomų tam tikroms Programos šalims. Pasitikrinkite savo nacionalinės agentūros svetainėje. Galiausiai mokslo ir studijų institucijos gali teikti paraiškas dėl 100 proc. darbuotojų mobilumo arba 100 proc. studentų mobilumo arba bet kurio jų derinio, jeigu tai atitinka nacionalinės agentūros nustatytus antrinius kriterijus (žr. toliau pateiktą skirsinį).

NACIONALINIŲ AGENTŪRŲ NUSTATYTI MOBILUMO TARP PROGRAMOS ŠALIŲ IR ŠALIŲ PARTNERIŲ ANTRINIAI KRITERIJAI

Jeigu nacionalinės agentūros budžetas konkrečiam regionui ar šaliai partnerei yra ribotas, ji gali nuspręsti taikyti vieną ar kelis iš toliau išvardytų antrinių kriterijų. Jeigu nacionalinė agentūra nusprendžia taikyti antrinius kriterijus, šis sprendimas turi būti aiškiai paviešintas iki galutinio paraiškų teikimo termino nacionalinės agentūros svetainėje.

- Kvalifikacinio arba mokslo laipsnio lygis (pvz., priimti paraiškas tik dėl vienos ar dviejų pakopų bakalauro studijų, magistrantūros arba doktorantūros);
- pirmenybės teikimas tik darbuotojų arba tik studentų mobilumui;
- mobilumo laikotarpių trukmės ribojimas (pavyzdžiui, studentų mobilumo apribojimas iki 6 mėnesių arba darbuotojų mobilumo apribojimas iki 10 dienų).

DOTACIJŲ SKYRIMO MOBILUMO TARP PROGRAMOS ŠALIŲ³²PROJEKTUI KRITERIJAI

Kokybinis vertinimas neatliekamas (kokybė jau būna įvertinta teikiant paraišką dėl ECHE arba vykstant nacionalinio mobilumo konsorciavimo atrankai), todėl netaikomi jokie dotacijų skyrimo kriterijai.

Finansavimas bus skirtas pagal kiekvieną reikalavimus atitinkančią dotacijos paraišką (atlikus jos atitiktis reikalavimams patikrinimą).

³⁰ Tik rekomenduojama. Atsižvelgiant į pakeistą Kotonu partnerystės susitarimą ir 2014–2020 m. daugiamečių finansinės programos nuostatus.

³¹ Žr. šio vadovo A dalies skirsinį „Reikalavimus atitinkančios šalys“.

³² Mobilumas abiem kryptimis

Didžiausia skiriamos dotacijos suma priklauso nuo kelių aspektų:

- mobilumo laikotarpių ir mėnesių (dienių), dėl kurių teikiama paraiška, skaičiaus;
- jeigu pareiškėjas buvo gavęs panašią dotaciją ankstesniais metais, jo ankstesnių rezultatų, susijusių su tuo, kiek mobilumo laikotarpių jis yra organizavęs, ar jis užtikrino gerą veiklos įgyvendinimo kokybę ir patikimą finansų valdymą;
- bendro nacionalinio biudžeto, skirto atitinkamam mobilumo veiksmui.

DOTACIJŲ SKYRIMO MOBILUMO TARP PROGRAMOS ŠALIES IR ŠALIES PARTNERĖS PROJEKTUI KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dotacijos paraiškos vertinamos (jeigu tinkamumo vertinimo rezultatai yra teigiami) pagal šiuos kriterijus:

Strategijos aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	Planuojamo mobilumo projekto aktualumas dalyvaujančių mokslo ir studijų institucijų (ir Programos šalyje, ir šalyje partnerėje) tarptautinimo strategijos požiūriu ir pagrindinės priežastys, kodėl nusprendžiama vykdyti darbuotojų ir (arba) studentų mobilumo veiklą.
Bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 30 balų)	Ankstesnė paraišką teikiančios organizacijos patirtis vykdant panašius projektus su šalies partnerės mokslo ir studijų institucijomis; partnerių pareigų, funkcijų ir užduočių aprašymo aiškumas.
Veiklos parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	Dalyvių atrankos priemonių išsamumas ir kokybė, jiems teikiama parama ir jų mobilumo laikotarpio pripažinimas (visų pirma šalyje partnerėje).
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 20 balų)	Galimas projekto poveikis dalyviams, dotacijų gavėjams, organizacijoms partnerėms vietos, regionų ir nacionaliniu lygmenimis, priemonių, kuriomis fakultete ir institucijoje, taip pat, jei taikoma, už jų ribų, ir Programos šalyje, ir šalyje partnerėje siekiama skleisti mobilumo projekto rezultatus, kokybė.

Pareiškėjas turi paaiškinti, kaip projektas atitinka šiuos keturis kriterijus, vertindamas iš savo institucijos (arba institucijų, jeigu paraiškas pateikia konsorciškai) ir šalių partnerių institucijų perspektyvos.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, paraiškos turi būti įvertintos bent 60 balų ir gauti ne mažiau kaip 15 balų „strategijos aktualumo“ kategorijoje.

Siekiant paskirstyti turimą biudžetą kiekvienam regionui, mobilumo veikla, suplanuota su kiekviena šalimi partnere, išvardijama eilės tvarka pagal reitingą regione.

Mokslo ir studijų institucijai skiriama dotacija priklauso nuo kelių aspektų:

- mobilumo laikotarpių ir mėnesių (dienių), dėl kurių teikiama paraiška, skaičiaus;
- šaliai arba regionui skirto biudžeto;
- geografinės pusiausvyros konkrečiame regione arba subregione.

Nacionalinė agentūra gali finansuoti mobilumo veiklą su šalimi partnere, esančia žemesnėje vietoje pagal padėtį regione, kai tai būtina geografinėi pusiausvyrai tame regione užtikrinti pagal pirmiau minėtus geografinius tikslus.

Nacionalinė agentūra nėra įpareigota finansuoti tam tikros šalies partnerės prašomos mobilumo veiklos, jeigu atsižvelgiant į turimą biudžetą prašymas yra perteklinis.

Jeigu įmanoma ir pagal bendrojo išvardijimo pagal reitingą ir geografinės pusiausvyros kriterijus nacionalinė agentūra turi siekti turimą biudžetą paskirstyti kuo plačiau, kad nedominuotų mažas mokslo ir studijų institucijų skaičius. Nacionalinė agentūra turi stengtis įtraukti kuo daugiau subjektų, didinti suinteresuotųjų šalių dalyvavimą, drauge užtikrinant kokybę, geografinę pusiausvyrą arba mažiausią kritinį mobilumo projekto dydį, kad būtų galima garantuoti įvykdumą.

KOKIA AKREDITACIJA REIKALINGA PAREIŠKĖJAMS, KAD JIE GALĖTŲ ĮGYVENDINTI ŠĮ MOBILUMO PROJEKTĄ?

„ERASMUS“ AUKŠTOJO MOKSLO CHARTIJA

Visoms Programos šalyse įsisteigusioms mokslo ir studijų institucijoms, norinčioms atskirai arba nacionalinio mobilumo konsorciumo sudėtyje dalyvauti aukštojo mokslo mobilumo projektuose, būtina turi būti suteikta „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija (ECHE). Europos Komisija per Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomąją įstaigą kasmet skelbia specialų kvietimą teikti paraiškas, kuriame nustatomos išsamios sąlygos, kurių turi būti laikomasi, taip pat kokybiniai kriterijai, kurie turi būti įvykdyti, kad institucijai būtų suteikta ECHE. Šį kvietimą galima rasti vykdomosios agentūros svetainėje.

Šalyje partnerėje įsisteigusios mokslo ir studijų institucijos turi būti akredituotos atitinkamos nacionalinės akreditavimo organizacijos. Kadangi šios institucijos neatitinka reikalavimų, kad joms galėtų būti suteikta ECHE, jos su savo Programos šalimi (-imis) partnere (-ėmis) papildomai turi būti sudariusios tarpinstitucinį susitarimą, kuris apimtų ir ECHE principus.

AUKŠTOJO MOKSLO KONSORCIUMO AKREDITACIJA

Paraišką nacionalinio mobilumo konsorciumo vardu teikianti Programos šalies organizacija turi turėti galiojančią konsorciumo akreditaciją. Šią akreditaciją suteikia ta pati nacionalinė agentūra, kuri vertina prašymą skirti finansavimą aukštojo mokslo mobilumo projektui. Akreditavimo ir dotacijų mobilumo projektams prašymus galima pateikti pagal tą patį kvietimą. Tačiau dotacija mobilumo projektams bus skirta tik toms mokslo ir studijų institucijoms ir organizacijoms, kurių akreditavimo procesas baigiasi sėkmingai. Konsorciumo akreditacijai gauti turi būti įvykdytos šios sąlygos:

TINKAMUMO KRITERIJAI

<p>Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos</p>	<p>Nacionalinį aukštojo mokslo mobilumo konsorciumą gali sudaryti šios dalyvaujančios organizacijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mokslo ir studijų institucijos, turinčios galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (dėl išsamesnės informacijos apie chartiją žr. skirsnį „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija“ ir šio vadovo I priedą), ir ▪ bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija, veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse (žr. reikalavimus atitinkančių dalyvaujančių organizacijų pavyzdžius ankstesniame puslapyje). <p>Visos dalyvaujančios organizacijos turi būti įsteigtos toje pačioje Programos šalyje.</p>
<p>Kas gali teikti paraišką?</p>	<p>Atlikti koordinatoriaus funkcijas ir teikti paraišką visų konsorciume dalyvaujančių organizacijų vardu gali bet kuri reikalavimus atitinkanti dalyvaujanti organizacija.</p>
<p>Dalyvaujančių organizacijų skaičius</p>	<p>Nacionalinį mobilumo konsorciumą turi sudaryti bent trys reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos, įskaitant dvi siunčiančiąsias mokslo ir studijų institucijas.</p> <p>Visos nacionalinio mobilumo konsorciumo organizacijos narės turi būti nustatytos tuo metu, kai teikiama paraiška gauti konsorciumo akreditaciją.</p>
<p>Konsorciumo akreditacijos galiojimo trukmė</p>	<p>Visų iš eilės metinių kvietimų laikotarpis ir ne vėliau kaip 2020 m. kvietimas.</p>
<p>Kur teikti paraišką?</p>	<p>Paraiška teikiama šalies, kurioje įsisteigusi paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.</p>
<p>Kada teikti paraišką?</p>	<p>Pareiškėjai akreditacijos paraišką turi pateikti iki tų pačių metų vasario 5 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).</p>
<p>Kaip teikti paraišką?</p>	<p>Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio Vadovo C dalį.c</p>

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Akreditacijos paraiška bus vertinama pagal šiuos kriterijus:

<p>Konsorciumo aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pasiūlymo aktualumas <ul style="list-style-type: none"> – šio veiksmo tikslų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra mobilumo projekto tikslai?“); – konsorciume dalyvaujančių organizacijų ir atskirų dalyvių poreikių ir tikslų požiūriu. ▪ Kiek pasiūlymas yra tinkamas, siekiant: <ul style="list-style-type: none"> – užtikrinti kokybiškus dalyvių mokymosi rezultatus; – sustiprinti konsorciume dalyvaujančių organizacijų pajėgumą ir padidinti jų tarptautinę aprėptį; – pasiekti rezultatus, kurie nebūtų pasiekti kiekvienos atskiros MSI vykdoma veikla ir kurie teiktų pridėtinę vertę ES lygmeniu.
<p>Konsorciumo sudėties ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koku mastu: <ul style="list-style-type: none"> – užtikrinama konsorciumo sudėtis, įskaitant siunčiančiąsias mokslo ir studijų institucijas ir, jei reikia, papildomas dalyvaujančias organizacijas iš kitų socialinių ir ekonominių sektorių, turinčias reikiamą profilį, patirtį ir kompetenciją, kad projektas būtų sėkmingai įgyvendintas visais jo aspektais; – konsorciumo koordinatorius turi konsorciumo ar panašios rūšies projekto valdymo patirties; – gerai apibrėžtas funkcijų, pareigų ir užduočių (išteklių) paskirstymas, ir matyti visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus dalyvavimas; – yra sutelktos užduotys ir ištekliai ir kiek jais dalijamasi; – yra aiškios su sutartiniais ir finansų valdymo klausimais susijusios pareigos; – į konsorciumą įtraukiami nauji šio veiksmo dalyviai.
<p>Konsorciumo veiklos parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Visų mobilumo projekto etapų (parengimo, mobilumo veiklos įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos) aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Praktinių priemonių, valdymo ir paramos sąlygų kokybė (pvz., priimančiųjų organizacijų suradimas, koordinavimas, informacinė, kalbinė ir kultūrinė parama, priežiūra). ▪ Dalyvaujančių organizacijų bendradarbiavimo, veiklos koordinavimo ir informacijos perdavimo, taip pat bendradarbiavimo su kitomis atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis, veiklos su jomis koordinavimo ir informacijos perdavimo kokybė. ▪ Jei taikoma, dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus Europos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonių naudojimas. ▪ Jei taikoma, mobilumo veiklos dalyvių atrankos ir palankių sąlygų neturinčių asmenų skatinimo dalyvauti mobilumo veikloje priemonių tinkamumas.
<p>Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Veiklos, kuriai vadovauja konsorciumas, rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: <ul style="list-style-type: none"> – dalyviams ir dalyvaujančioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; – institucijų, vietos, regionų, nacionaliniu ir (arba) tarptautiniu lygmeniu kitiems subjektams nei organizacijos ar asmenys, tiesiogiai dalyvaujantys projekte. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti veiklos, kuriai vadovauja konsorciumas, rezultatus dalyvaujančiose organizacijose ir partnerėse bei už jų ribų, tinkamumas ir kokybė.

Kad būtų atrinkti akreditacijai, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus.

KAJ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

Daugiau konkrečių taisyklių ir kriterijų bei papildomos naudingos informacijos, susijusios su šiuo veiksmu, galima rasti šio vadovo I priede. Suinteresuotųjų organizacijų prašoma prieš teikiant paraišką finansinei paramai gauti įdėmiai perskaityti atitinkamus šio priedo skirsnius.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Pareiškėjai, teikiantys paraišką dėl mokslo ir studijų institucijų studentų ir darbuotojų mobilumo projektų, paraiškos formoje turi pateikti tokią informaciją:

- studentų ir darbuotojų, kurie, kaip numatoma, dalyvaus mobilumo veikloje, skaičius;
- bendra planuojamos mobilumo veiklos trukmė.

Vadovaudamosi šia informacija, Programos šalių nacionalinės agentūros suteiks pareiškėjams dotaciją, iš kurios bus remiamas tam tikras mobilumo veiklų skaičius, kuris nėra didesnis, nei prašo pareiškėjas.

Jeigu pareiškėjas ketina organizuoti mobilumo projektus, kuriuose dalyvaus šalys partnerės, jis pateikia atskirą paraiškos formą, konkrečiai skirtą mobilumui į šalis partneres ir iš jų.

Mobilumo projektams, kuriuose dalyvauja šalys partnerės, bus suteikta atskira dotacija. Šiai veiklai skiriamai finansinei paramai taikomos tokios taisyklės:

A) VISAI MOBILUMO VEIKLAI TAIKOMOS FINANSAVIMO TAISYKLĖS

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Mobilumo organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu (neįskaitant dalyvių pragyvenimo ir kelionės išlaidų).	Fiksuota norma	Jeigu mobilumo projektą įgyvendina Programos šalis: iki 100-ojo dalyvio – 350 EUR vienam dalyviui, o nuo 101-ojo dalyvio – 200 EUR vienam papildomam dalyviui. Jeigu mobilumo projektą įgyvendina Programos šalis ir šalys partnerės: 350 EUR vienam dalyviui	Pagal mobilumo projekto dalyvių skaičių.
Dalyvių, turinčių specialiųjų poreikių, paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su specialiųjų poreikių turinčiais dalyviais	Realiosios išlaidos	100 proc. nacionalinės agentūros patvirtintų tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: atrinkus dalyvius, prašymas skirti finansinę paramą turi būti motyvuotas ir tinkamai pagrįstas specialioje paraiškos formoje.
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, nacionalinei agentūrai paprašius. Jeigu mobilumo projektą įgyvendina Programos šalis: didelės dalyvių kelionės išlaidos, įskaitant naudojimąsi ekologiškesnėmis, mažiau anglies dioksido išmetančiomis transporto priemonėmis.	Realiosios išlaidos	Su finansine garantija susijusios išlaidos: 75 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Didelės kelionės išlaidos: iki 80 proc. tinkamų kelionės išlaidų.	Sąlyga: atrinkus dalyvius, prašymas skirti finansinę paramą turi būti motyvuotas ir tinkamai pagrįstas.

MOBILUMO ORGANIZAVIMO DOTACIJA GAVĖJUI (MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJOMS ARBA KONSORCIUMAMS)

Mobilumo organizavimo dotacija – tai lėšos, iš kurių padengiamos bet kokios išlaidos, kurias institucijos patiria dėl atvykstanto ir išvykstanto studentų ir darbuotojų mobilumo veiklos, siekdamas, kad Programos šalyse būtų laikomasi „Erasmus“ aukštojo mokslo chartijos ir ECHE principų, numatytų sudarytuose tarpinstituciniuose susitarimuose, jeigu veikloje dalyvauja šalių partnerių institucijos. Pavyzdžiui, išlaidos, susijusios su:

- organizacinėmis priemonėmis, kurių imamas kartu su institucijomis partnerėmis, įskaitant vizitus pas galimus partnerius, ir kuriomis siekiama susitarti dėl tarpinstitucinių susitarimų dėl judžių dalyvių atrankos, parengimo, priėmimo ir integracijos sąlygų;
- atnaujinamų kursų katalogų teikimu tarptautiniams studentams;
- informacijos ir pagalbos teikimu studentams ir darbuotojams;
- studentų ir darbuotojų atranka;
- mokymosi susitarimų rengimu, siekiant užtikrinti visišką studentų studijų sudedamųjų dalių pripažinimą; darbuotojų mobilumo susitarimų rengimu ir pripažinimu;
- kalbiniu bei kultūriniu ir atvykstančių, ir išvykstančių studentų ir darbuotojų parengimu, vykdomu papildomai, kartu su „Erasmus+“ kalbiniu parengimu internetu (OLS);
- atvykstančių judžių dalyvių integracijos mokslo ir studijų įstaigoje palengvinimu;
- veiksmingu judžių dalyvių kuravimu ir jų priežiūros priemonių užtikrinimu;
- specialiomis priemonėmis, kuriomis siekiama užtikrinti studentų praktikos įmonėse kokybę;
- studijų sudedamųjų dalių ir susijusių kreditų pripažinimo užtikrinimu, akademinį pažymų ir diplomų priedėlių išdavimu;
- parama judžių dalyvių reintegracijai, jų įgytų naujų gebėjimų pritaikymu mokslo ir studijų institucijos ir bendramokslų ar kolegų labui.

Ir Programos šalių, ir šalių partnerių mokslo ir studijų institucijos įsipareigoja laikytis visų chartijos principų, kad būtų užtikrinamas kokybiškas mobilumas, įskaitant šiuos: „užtikrinti, kad išvykstantys judūs dalyviai būtų gerai parengti mobilumui, be kita ko, įgiję būtiną kalbos žinių lygį“ ir „teikti atvykstantiems judėjimams tinkamą kalbinę paramą“. Gali būti pasinaudota institucijose esančiomis kalbų mokymo priemonėmis. Mokslo ir studijų institucijos, kurios kokybišką studentų ir darbuotojų mobilumą, įskaitant kalbinę paramą, galės užtikrinti mažesnėmis sąnaudomis (arba dėl to, kad jos yra finansuojamos iš kitų nei ES finansavimas šaltinių), turės galimybę dalį mobilumo organizavimo dotacijos panaudoti papildomai mobilumo veiklai finansuoti. Susitarime dėl dotacijos nurodomos šiuo klausimu taikomos lankstumo galimybės.

Visais atvejais dotacijos gavėjai sutartimis bus įpareigoti teikti kokybiškas paslaugas ir nacionalinės agentūros stebės ir tikrins jų rezultatus, be kita ko, atsižvelgdamos į grįžtamąjį ryšį, kurį studentai ir darbuotojai teikia pasinaudodami priemone „Mobility Tool+“ ir su kuriuo nacionalinės agentūros ir Komisija gali tiesiogiai susipažinti.

Jei mobilumo projektas vykdomas Programos šalyse, mobilumo organizavimo dotacijos suma apskaičiuojama pagal visų remiamų išvykstančių judžių dalyvių (įskaitant judžius dalyvius, kuriems iš ES lėšų visam mobilumo laikotarpiui skiriama nulinė dotacija (stipendija), žr. toliau) ir atvykstančių įmonių darbuotojų, dėstančių mokslo ir studijų institucijoje, kuri yra dotacijos gavėja arba nacionalinio mobilumo konsorciumo narė, skaičių. Judūs dalyviai, kuriems iš ES lėšų visam mobilumo laikotarpiui skiriama nulinė dotacija (stipendija), įskaičiuojami kaip remiami judūs dalyviai, nes jie naudojami mobilumo sistema ir dalyvauja organizacinėje veikloje. Taigi mobilumo organizavimo parama teikiama ir šiems dalyviams.

Jei mobilumo projektas vykdomas tarp Programos šalių ir šalių partnerių, mobilumo organizavimo dotacija apskaičiuojama pagal remiamų mobilumo projektų dalyvių, įskaitant visus remiamus išvykstančius judžius dalyvius iš Programos šalių ir visus atvykstančius judžius dalyvius iš šalių partnerių, skaičių. Judūs dalyviai, kuriems iš ES lėšų visam mobilumo laikotarpiui skiriama nulinė dotacija (stipendija), gali būti skaičiuojami kaip remiami judūs dalyviai, nes jie naudojami mobilumo sistema ir dalyvauja organizacinėje veikloje. Tai netaikoma asmenims, kurie lydi dalyvius jiems dalyvaujant veikloje užsienyje, taip pat papildomai išvykstantiems mobilumo projektų dalyviams, kurių išvykimas gali būti organizuojamas perkeltiant lėšas tarp biudžeto kategorijų. Nacionalinių mobilumo konsorciūmų atveju visi nacionaliniai nariai šią dotaciją gali pasidalinti pagal tarpusavyje suderintas taisykles. Jeigu mobilumo projekte dalyvauja šalys partnerės ir Programos šalys, atitinkami partneriai mobilumo organizavimo dotaciją pasidalija, vadovaudamiesi dalyvaujančių institucijų suderintu visoms šalims priimtinu pagrindu.

JUDŪS DALYVIAI, KURIEMS IŠ ES LĖŠŲ SKIRIAMA NULINĖ STIPENDIJA (DOTACIJA)

Nulinę stipendiją (dotaciją) iš ES lėšų gaunantys studentai ir darbuotojai yra tie judūs dalyviai, kurie negauna ES stipendijos (dotacijos), susijusios su kelione ir pragyvenimu, bet kitais požiūriais atitinka visus studentų ir darbuotojų mobilumo

kriterijus ir naudojami visais „Erasmus+“ studentams ir darbuotojams teikiamais privalumais. Jie gali gauti regioninę, nacionalinę arba kitos rūšies stipendiją (dotaciją), kad galėtų padengti su mobilumo veikla susijusias išlaidas. Nulinę stipendiją (dotaciją) visam mobilumo laikotarpiui iš ES lėšų gaunantys judūs dalyviai įtraukiami į statistinius duomenis, pagal kuriuos apskaičiuojamas rezultatų rodiklis, naudojamas tarp šalių paskirstant ES biudžetą tiek mobilumo veiklai Programos šalyse, tiek mobilumo veiklai tarp Programos šalių ir šalių partnerių.

DALYVIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲ POREIKIŲ, PARAMOS IŠLAIDOS

Specialiųjų poreikių turintis asmuo – tai galimas dalyvis, kuris dėl asmeninės fizinės, psichinės ar su sveikata susijusios būklės negaudamas papildomos finansinės paramos negalėtų dalyvauti projekte ar mobilumo veikloje. Specialiųjų poreikių turinčius studentus ir (arba) darbuotojus atrinkusios mokslo ir studijų institucijos nacionalinei agentūrai gali pateikti paraišką dėl papildomos dotacijos su jų dalyvavimu mobilumo veikloje susijusioms papildomoms išlaidoms padengti. Taigi stipendija (dotacija) specialiųjų poreikių turintiems asmenims gali būti didesnė, nei toliau nurodytos didžiausios individualios stipendijos (dotacijos) sumos. Mokslo ir studijų institucijos savo svetainėje turi apibūdinti, koku būdu specialiųjų poreikių turintys studentai ir darbuotojai gali prašyti tokios papildomos stipendijos (dotacijos).

Papildomas finansavimas specialiųjų poreikių turintiems studentams ir darbuotojams taip pat gali būti skiriamas iš kitų vietos, regiono ir (arba) nacionalinio lygmens šaltinių.

Specialiųjų poreikių turinčius studentus ir darbuotojus lydintys asmenys turi teisę gauti išmoką pagal realias išlaidas.

Pasirašydama „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją, kiekviena mokslo ir studijų institucija įsipareigoja visiems dalyviams, kad ir kokia būtų jų kilmė, užtikrinti vienodas dalyvavimo ir kitas galimybes. Taigi specialiųjų poreikių turintys studentai ir darbuotojai gali naudotis parama, kurią priimančioji institucija siūlo savo vietos studentams ir darbuotojams.

IŠIMTINĖS DIDELĖS KELIONĖSIŠLAIDOS

Išimtinėmis didelėmis kelionės išlaidomis gali būti laikomos tik teisę gauti įprastų kelionių finansavimą turinčių judumo tarp šalių programos dalyvių išlaidos:

Judumo projektų naudos gavėjams bus leidžiama prašyti finansavimo dalyvių didelėms kelionių išlaidoms pagal biudžeto eilutę „išimtinės išlaidos“ (iki 80 % visų tinkamų išlaidų; žr. skyrių „Kokios yra finansavimo taisyklės?“), įskaitant atvejus, kai dalyviai pasirenka ekologiškesnes, mažiau anglies dioksido išmetančias transporto priemones (pvz., traukinį) ir dėl to susidaro didelės kelionės išlaidos. Finansavimą leidžiama skirti, jeigu naudos gavėjai gali pagrįsti, jog pagal standartines finansavimo taisykles (vadovaujantis fiksuotu įkainiu už kelionės atstumą) nėra padengiama bent 70 % dalyvių kelionės išlaidų. Jeigu skiriamas, toks išimtinis didelių kelionės išlaidų finansavimas pakeičia standartinę kelionių dotaciją.

KITI FINANSAVIMO ŠALTINIAI

Be ES dotacijos arba vietoj ES dotacijos (judžių dalyvių, kuriems iš ES lėšų skiriama nulinė stipendija (dotacija), atveju) studentai ir darbuotojai gali gauti regiono, nacionalinę ar bet kokios kitos rūšies stipendiją (dotaciją), kurią skiria kita nei nacionalinė agentūra organizacija (pvz., ministerija arba regiono valdžios institucijos). Šios rūšies dotacijoms, kurios skiriamos iš kitokių nei ES biudžetas finansavimo šaltinių, šiame dokumente nustatytos sumos ir mažiausios bei didžiausios sumų intervalai netaikomi.

B) DOTACIJOMIS TEIKIAMA PARAMA STUDENTŲ MOBILUMO VEIKLAI

Studentai gali gauti ES stipendiją (dotaciją), kuria naudodamiesi galėtų padengti savo kelionės ir pragyvenimo studijų ar praktikos užsienyje laikotarpiu išlaidas. Šias sumas pagal susitarimą su nacionalinėmis institucijomis nustato nacionalinės agentūros ir (arba) mokslo ir studijų institucijos, remdamosi toliau apibūdintais objektyviais ir skaidriais kriterijais. Tikslios sumos bus skelbiamos nacionalinių agentūrų ir mokslo ir studijų institucijų svetainėse.

Programos šalys suskirstomos į šias tris grupes:

1 grupė Programos šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos didžiausios	Airija, Danija, Islandija, Jungtinė Karalystė, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Norvegija, Suomija, Švedija
2 grupė Programos šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos vidutinės	Austrija, Belgija, Vokietija, Prancūzija, Italija, Graikija, Ispanija, Nyderlandai, Malta, Portugalija
3 grupė Programos šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos mažiausios	Bulgarija, Čekija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Serbija, Slovakija, Slovėnija, Šiaurės Makedonijos

	Respublika, Turkija, Vengrija
--	-------------------------------

MOBILUMAS PROGRAMOS ŠALYSE – 1 KRITERIJUS. STUDENTO SIUNČIANČIOJI IR PRIIMANČIOJI ŠALYS

Studentams skiriamos ES stipendijos dydis priklauso nuo jų mobilumo srauto, t. y.:

- mobilumo veiklos, kai vykstama į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra panašios, atveju, studentai gauna ES stipendiją (dotaciją), numatytą vidutiniame stipendijų intervale;
- mobilumo veiklos, kai vykstama į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra didesnės, atveju, studentai gauna ES stipendiją (dotaciją), numatytą didesniame stipendijų intervale;
- mobilumo veiklos, kai vykstama į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra mažesnės, atveju, studentai gauna ES stipendiją (dotaciją), numatytą mažesniame stipendijų intervale;

Nacionalinių agentūrų apibrėžiamos sumos nustatomos vadovaujantis toliau nurodytais mažiausios ir didžiausios sumų intervalais.

- Vidutinio intervalo ES stipendija: vidutinis intervalas (**220–470 EUR** per mėnesį) taikomas mobilumo veiklai, kai vykstama į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra panašios: a) iš 1-os grupės šalies į kitą tos grupės šalį, b) iš 2-os grupės šalies į kitą tos grupės šalį ir c) iš 3-ios grupės šalies į kitą tos grupės šalį.
- Didesnio intervalo ES stipendija: atitinka nacionalinės agentūros taikomą vidutinį intervalą, pridėjus ne mažiau nei 50 EUR, ir sudaro **270–520 EUR** per mėnesį. Šis intervalas taikomas mobilumo veiklai, kai vykstama į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra didesnės: a) iš 2-os grupės į 1-os grupės šalį ir b) iš 3-ios grupės į 1-os ar 2-os grupių šalį.
- Mažesnio intervalo ES stipendija: atitinka nacionalinės agentūros taikomą vidutinį intervalą, atėmus ne mažiau nei 50 EUR, ir sudaro **170–420 EUR** per mėnesį. Šis intervalas taikomas mobilumo veiklai, kai vykstama į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra mažesnės: a) iš 1-os grupės į 2-os ir 3-os grupių šalį ir b) iš 2-os grupės į 3-os grupės šalį.

Nustatydamos sumas, kurias dotacijų gavėjai turi taikyti savo šalyje, nacionalinės agentūros atsižvelgia į du konkrečius kriterijus:

- kitų bendro finansavimo iš vietos, regiono ar nacionalinio lygmens privačių organizacijų arba valstybės įstaigų lėšų, kuris papildytų ES dotaciją, šaltinių buvimą ir lygmenį;
- bendrą studentų, ketinančių studijuoti arba dalyvauti mokymo veikloje užsienyje, paklausos lygį.

Nacionalinės agentūros gali nuspręsti savo mokslo ir studijų institucijoms sudaryti galimybes veikti lanksčiai ir nacionaliniu lygmeniu nustatyti intervalus, o ne sumas. Tai turėtų būti paremta pagrįstomis priežastimis, pavyzdžiui, šalyse, kuriose bendras finansavimas yra prieinamas regiono ar institucijos lygmeniu.

MOBILUMAS PROGRAMOS ŠALYSE – 2 KRITERIJUS. PAPILDOMA PARAMA SPECIALIOMS TIKSLINĖMS GRUPĖMS, VEIKLAI IR SIUNČIANČIOSIOMS ŠALIMS (REGIONAMS)

Palankių sąlygų neturintys studentai (išskyrus specialiųjų poreikių turinčius studentus)

Nacionalinės valdžios institucijos ir nacionalinės agentūros, atsakingos už programos „Erasmus+“ įgyvendinimą konkrečioje Programos šalyje, gali drauge nuspręsti (turėdamos omenyje galimybę sutikti arba atsisakyti ir atsižvelgdamos į nacionaliniu lygmeniu jau suteiktą paramą), kad visos jų šalies mokslo ir studijų institucijos iš savo ES dotacijos skiriamų pragyvenimo lėšų dalyviams bendrą sumą, skiriamą palankių sąlygų neturintiems studentams (įskaitant pabėgėlius, prieglobsčio siekiančius asmenis ir migrantus), turėtų padidinti **100–200 EUR per mėnesį**. Tikslią bendrą sumą per mėnesį ir taikytinus kriterijus nacionaliniu lygmeniu turėtų nustatyti nacionalinės valdžios institucijos.

Praktiką atliekantys studentai

Praktiką atliekantys studentai iš ES dotacijos turi gauti papildomą **100–200 EUR per mėnesį** priemonę. Tikslų lygį nustato nacionalinės agentūros ir (arba) mokslo ir studijų institucijos, atsižvelgdamos į paklausos lygį ir bendro finansavimo šios rūšies mobilumo veiklai lygį. Visais atvejais visiems tos pačios mokslo ir studijų institucijos studentams turėtų būti skirta tokio pat lygio priemonė, neatsižvelgiant į jokiais priemonėmis ir (arba) nepiniginę paramą, kurią studentas gali gauti iš priimančiosios įmonės. Praktiką atliekantiems palankių sąlygų neturintiems studentams ši priemonė netaikoma, nes jie turi teisę gauti tik vieną iš priemonių – didesniąją, o šiuo atveju priemonė palankių sąlygų neturintiems studentams yra didesnė nei priemonė praktiką atliekantiems studentams.

Studentai iš atokiausių Programos šalių ir regionų bei užjūrio šalių ir teritorijų (UŠT)

Atsižvelgiant į apribojimus, kuriuos lemia atokumas nuo kitų Programos šalių, studentams iš atokiausių regionų, Kipro, Islandijos, Maltos ir užjūrio šalių ir teritorijų (UŠT) skiriamos šios didesnės pragyvenimo lėšų sumos:

Iš	I	Suma
Atokiausių regionų, Kipro, Islandijos, Maltos, užjūrio šalių ir teritorijų	1-os grupės šalis	770 EUR per mėnesį
	2-os grupės šalis	720 EUR per mėnesį
	3-os grupės šalis	670 EUR per mėnesį

Siekiant padėti studentams iš šių šalių padengti savo kelionės išlaidas, be pirmiau minėtų pragyvenimo lėšų sumų, jiems bus skirtos toliau nurodytos papildomos paramos sumos.

Kelionių atstumai ³³	Suma
10–99 km	20 EUR vienam dalyviui
100–499 km	180 EUR vienam dalyviui
500–1 999 km	275 EUR vienam dalyviui
2 000–2 999 km	360 EUR vienam dalyviui
3 000–3 999 km	530 EUR vienam dalyviui
4 000–7 999 km	820 EUR vienam dalyviui
8 000 km ar daugiau	1500 EUR vienam dalyviui

Priemokos praktiką atliekantiems arba palankių sąlygų neturintiems asmenims šiuo atveju nebūtų taikomos.

Mokslo ir studijų institucijų nustatomas finansinės paramos lygis

Nustatydamos normas ir (arba) savo institucijoje taikydamos ES normas, mokslo ir studijų institucijos visais atvejais privalės paisyti šių principų ir kriterijų:

- institucijoms nustatytos normos išlieka tokios pačios per visą mobilumo projekto trukmės laikotarpį. Tame pačiame projekte negalima sumažinti arba padidinti dotacijų lygio.
- normos turi būti nustatytos ir (arba) taikomos objektyviai ir skaidriai, atsižvelgiant į visus apibūdintus principus ir metodiką (t. y. atsižvelgiant į mobilumo srautą, taip pat į papildomą specialųjį finansavimą);
- visiems studentams, vykstantiems į tos pačios grupės šalis vykdyti tos pačios rūšies mobilumo veiklą – studijuoti arba atlikti praktiką, turi būti skiriama tokio pat lygio stipendija (išskyrus palankių sąlygų neturinčius studentus arba specialiųjų poreikių turinčius studentus).

³³ Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt). Apskaičiuojant ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, turi būti atsižvelgiama į kelionės į vieną pusę atstumą.

MOBILUMAS TARP PROGRAMOS ŠALIŲ IR ŠALIŲ PARTNERIŲ:

Pragyvenimo lėšų sumos skaičiuojamos taip:

Iš	I	Suma
Reikalavimus atitinkančių šalių partnerių	1-os grupės Programos šalis	900 EUR per mėnesį
	2-os grupės Programos šalis	850 EUR per mėnesį
	3-os grupės Programos šalis	800 EUR per mėnesį
Programos šalių	Šalis partneres	700 EUR per mėnesį

Be to, studentams, vykstantiems į šalis partneres ar atvykstantiems iš šių šalių, bus skirtos tokios papildomos paramos sumos kelionės išlaidoms padengti:

Kelionių atstumai ³⁴	Suma
10–99 km	20 EUR vienam dalyviui
100–499 km	180 EUR vienam dalyviui
500–1 999 km	275 EUR vienam dalyviui
2 000–2 999 km	360 EUR vienam dalyviui
3 000–3 999 km	530 EUR vienam dalyviui
4 000–7 999 km	820 EUR vienam dalyviui
8 000 km ar daugiau	1500 EUR vienam dalyviui

PAPILDOMA PARAMA SPECIALIOMS TIKSLINĖMS GRUPĖMS, VEIKLAI IR SIUNČIANČIOSIOMS ŠALIMS (REGIONAMS)

Palankių sąlygų neturintys studentai (išskyrus specialiųjų poreikių turinčius studentus)

Nacionalinės valdžios institucijos ir nacionalinės agentūros, atsakingos už programos „Erasmus+“ įgyvendinimą konkrečioje Programos šalyje, gali drauge nuspręsti (turėdamos omenyje galimybę sutikti arba atsisakyti ir atsižvelgdamos į nacionaliniu lygmeniu jau suteiktą paramą), kad visos jų šalies mokslo ir studijų institucijos iš savo ES dotacijos skiriamų pragyvenimo lėšų dalyviams bendrą sumą, skiriamą palankių sąlygų neturintiems studentams (įskaitant pabėgėlius, prieglobsčio siekiančius asmenis ir migrantus), turėtų padidinti 100–200 EUR per mėnesį. Tikslią bendrą sumą per mėnesį ir taikytinus kriterijus nacionaliniu lygmeniu turėtų nustatyti nacionalinės valdžios institucijos.

³⁴ Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance_lt). Apskaičiuojant ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, turi būti atsižvelgiama į kelionės į vieną pusę atstumą.

C) DOTACIJOMIS TEIKIAMA PARAMA DARBUOTOJŲ MOBILUMUI

ES dotacija, kaip parama kelionės išlaidoms ir pragyvenimo išlaidoms buvimo užsienyje laikotarpiu padengti, darbuotojams skiriama tokia tvarka:

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę ³⁵ . Apskaičiuojant ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, turi būti atsižvelgiama į kelionės į vieną pusę atstumą ³⁶ .
			Kai kelionės atstumas 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui	
			Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui	
			Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui	
			Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui	
			Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui	
			Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui	
Pragyvenimo lėšos dalyviams	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su dalyvių pragyvenimu vykdant veiklą	Fiksuota norma	Iki 14-os veiklos dienos: A1.1 , jeigu mobilumas vykdomas tarp Programos šalių, arba A1.2 , jeigu mobilumas vykdomas tarp Programos šalių ir šalių partnerių, vienam dalyviui per dieną + 15–60-ą veiklos dieną: 70 proc. A1.1 , jeigu mobilumas vykdomas tarp Programos šalių, arba A1.2 , jeigu mobilumas vykdomas tarp Programos šalių ir šalių partnerių, sumos vienam dalyviui per dieną.	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).

³⁵ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt

³⁶ Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

A LENTELĖ. PRAGYVENIMO IŠLAIDOS (SUMA EUR PER DIENĄ)

Sumos priklauso nuo priimančiosios šalies. Šios sumos bus nustatytos lentelėje nurodytuose mažiausios ir didžiausios sumų intervaluose. Nustatydamos sumas, kurias dotacijų gavėjai turi taikyti savo šalyje, nacionalinės agentūros pagal susitarimą su nacionalinėmis institucijomis atsižvelgia į šiuos du konkrečius kriterijus:

- kitų bendro finansavimo iš vietos, regiono ar nacionalinio lygmens privačių organizacijų arba valstybės įstaigų lėšų, kuris papildytų ES dotaciją, šaltinių buvimą ir lygmenį;
- bendrą darbuotojų, kurie planuoja mokytis ar dalyvauti mokymo veikloje užsienyje, paklausos lygį.

Visoms to paties intervalo paskirties šalims turėtų būti taikomas toks pat procentinis išmokų dydis. Skirti tokią pat sumą vykstantiems į visas paskirties šalis nėra įmanoma.

Priimančioji šalis	Darbuotojai iš Programos šalių	Darbuotojai iš šalių partnerių
	Nuo mažiausios iki didžiausios sumos (per dieną)	Suma (per dieną)
	A1.1	A1.2
Airija, Danija, Islandija, Jungtinė Karalystė, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Norvegija, Suomija, Švedija	80-180	180
Nyderlandai, Austrija, Belgija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Ispanija, Kipras, Graikija, Malta, Portugalija	70-160	160
Bulgarija, Čekija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Serbija, Slovakija, Slovėnija, Šiaurės Makedonijos Respublika, Turkija, Vengrija	60-140	140
Šalys partnerės	180	Netinkama finansuoti

Kai mobilumo veikloje dalyvauja tik Programos šalys, nacionalinės agentūros gali nuspręsti savo mokslo ir studijų institucijoms sudaryti galimybes lanksčiai veikti ir nacionaliniu lygmeniu nustatyti intervalus, o ne sumas. Tai turėtų būti paremta pagrįstomis priežastimis, pavyzdžiui, šalyse, kuriose bendras finansavimas yra prieinamas regiono ar institucijos lygmeniu. Tikslios sumos bus skelbiamos kiekvienos nacionalinės agentūros ir mokslo ir studijų institucijų svetainėse.

PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR ŠIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS

Organizacijos gali teikti paraiškas dėl PM įstaigose besimokančių asmenų ir organizacijų darbuotojų mobilumo projektų dviem būdais:

- Bet kuri reikalavimus atitinkanti organizacija gali kreiptis dėl finansavimo PM įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų mobilumo projektams be „Erasmus+“ PM mobilumo chartijos.
- Organizacija, turinti įrodomos patirties ir galiojančią „Erasmus+“ PM mobilumo chartiją, gali naudotis paspartinta procedūra norėdama pateikti paraišką dėl finansavimo PM įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų mobilumo projektams su „Erasmus+“ PM mobilumo chartija.

Tinkamumo ir dotacijų skyrimo kriterijai, taikomi šiems dviem paraiškų teikimo būdams, yra aprašyti toliau šiame dokumente, atitinkamuose šio veiksmo skirsniuose.

PROGRAMA „ERASMUSPRO“ – PM ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR ABSOLVENTŲ ILGALAIKEI MOBILUMO VEIKLAI

REMTI

2016 m. gruodžio mėn. komunikatu „Investicijos į Europos jaunimą“ buvo pradėta iniciatyva „ErasmusPro“, kuria siekiama padidinti profesinio mokymo įstaigų moksleivių ir darbuotojų, įskaitant gamybinę praktiką atliekančius asmenis arba absolventus, ilgalaikį mobilumą užsienyje. Programa „ErasmusPro“ atsiliepiama į Europos Parlamento, taip pat įmonių ir kitų PM srities suinteresuotųjų subjektų raginimus ilgalaikė mokomąja praktika užsienyje pagerinti PM kokybę ir patrauklumą bei PM įstaigose besimokančių asmenų galimybes įsidiarinti.

Mobilumas profesinio mokymo tikslais akivaizdžiai padeda jaunimui praplėsti akiratį, įgyti socialinių, profesinių ir universaliųjų įgūdžių, ugdyti novatoriškumą ir iniciatyvumą bei Europos pilietiškumo jausmą. Tai galimybė pagerinti dalyvaujančių organizacijų (tiek PM paslaugų teikėjų, tiek įmonių) darbą, nes sukuriama tvarios tarptautinimo strategijos, o įmonėms padedama rasti reikiamų įgūdžių turinčių žmonių ir taip padidinti savo konkurencingumą. Ilgalaikė praktika užsienyje duoda didelės naudos besimokantiems asmenims: jie įgyja su konkrečiu darbu susijusių įgūdžių ir geriau išmoka užsienio kalbą, susipažįsta su kitos šalies kultūra ir darbo aplinka. Tai gerokai padidina jų galimybes įsidiarinti.

Pagal PM mobilumo projektą gali būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla:

BESIMOKANČIŲ ASMENŲ MOBILUMAS:

- Mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir (arba) įmonėse užsienyje nuo 2 savaičių iki mažiau nei 3 mėnesių.
- Ilgalaikis mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir (arba) įmonėse užsienyje („ErasmusPro“), 3–12 mėnesių.

Šioje veikloje gali dalyvauti profesinio mokymo organizacijose (paslaugų teikėjose) besimokantys asmenys (įskaitant gamybinę praktiką atliekančius asmenis). Siekiant padidinti PM įstaigose besimokančių asmenų galimybes įsidiarinti ir padėti jiems lengviau pereiti į darbo rinką, dalyvauti šioje veikloje taip pat leidžiama absolventams (nepaėjęs 12 mėnesių po baigimo). Ši veikla gali būti darbas visą darbo dieną, kai besimokančius asmenis priima įmonė ar kita atitinkama organizacija, arba veikla PM paslaugų teikėjo įstaigoje (mokykloje, institute arba kitoje organizacijoje, teikiančioje profesinio mokymo paslaugas), siūlančioje mokymosi mokykloje ir aktyvaus mokymosi darbo vietoje (praktikos) derinį. Ilgalaikio mobilumo („ErasmusPro“) atveju priimančioji organizacija gali būti PM paslaugų teikėjas, tačiau veikla turi turėti aiškų darbu grindžiamą mokymosi (paprastai praktikos įmonėje) elementą.

Kiekviena mobilumo veikla organizuojama remiantis kokybės sistema, kurią siunčiančioji ir priimančioji organizacijos iš anksto suderina siekdamos užtikrinti aukštą veiklos kokybės lygį, taip pat suderina dalyvių Mokymosi susitarimus.

Mokymosi rezultatai oficialiai pripažįstami ir patvirtinami institucijos lygmeniu, o mokymosi programos turinys tinkamai suderinamas siekiant užtikrinti, kad mobilumo laikotarpis užsienyje derėtų su gamybinę praktiką atliekančio asmens (pameistrio) arba PM įstaigos mokinio mokymosi programa.

Pagal „ErasmusPro“ galima finansuoti trumpus darbuotojų išankstinio planavimo vizitus (IPV) siunčiant juos į priimančiąsias organizacijas (PM paslaugų teikėjų įstaigas ir (arba) įmones), siekiant palengvinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą, geriau pasirengti mobilumui ir užtikrinti aukštą kokybę.

DARBUOTOJŲ MOBILUMAS

- Mokymo vizitai: šia veikla PM paslaugų teikėjų įstaigų darbuotojams sudaroma galimybė mokytis užsienio PM įstaigoje partnerėje. Ja įmonių darbuotojams taip pat sudaroma galimybė mokytis PM paslaugų teikėjo įstaigoje užsienyje.
- Darbuotojų mokymas: šia veikla palaikomas PM įstaigų darbuotojų profesinis tobulėjimas jiems tam tikrą laikotarpį užsienyje atliekant mokomąją praktiką arba stebint darbą kokioje nors įmonėje ar kito PM paslaugų teikėjo įstaigoje.

Pagal programą „Erasmus+“ remiami darbuotojų mobilumo mokymosi tikslais projektai:

- kurie atitinka dalyvaujančių organizacijų strateginį požiūrį (kuriuo siekiama modernizuoti jų misiją ir suteikti jai tarptautinį matmenį);
- kurie atitinka aiškiai nustatytus darbuotojų tobulinimosi poreikius, kuriuos įgyvendinant taikomos tinkamos atrankos, parengimo ir tolesnės susijusios veiklos priemonės;
- kuriuose užtikrinama, kad dalyvaujančių darbuotojų mokymosi rezultatai būtų tinkamai pripažinti, ir užtikrinama, kad mokymosi rezultatai būtų skleidžiami ir plačiai naudojami organizacijoje.

Tokia veikla taip pat suteikia PM įstaigų darbuotojams galimybių įgyti kompetencijų, padėsiančių tenkinti mokinių, kilusių iš socialiai remtinų šeimų, poreikius. Atsižvelgiant į nūdienos aplinkybes dėl jaunų migrantų, pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų, ypač daug dėmesio bus skiriama remiant projektus, kuriais siekiama rengti PM įstaigų darbuotojus tokiose srityse kaip pabėgėlių vaikų mokymas, tarpkultūrinės klasės, mokiniams skirtas antrosios kalbos mokymas, tolerancija ir įvairovė klasėje.

KOKS YRA ŠIAME PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Mobilumo projekte dalyvaujančios organizacijos atlieka tokias funkcijas ir užduotis:

- Paraišką teikianti organizacija yra atsakinga už mobilumo projekto paraiškos teikimą, dotacijos sutarties pasirašymą ir tvarkymą bei ataskaitos teikimą. Pareiškėjas gali būti konsorciumo koordinatorius, vadovaujantis tos pačios šalies organizacijų partnerių nacionaliniam mobilumo konsorciumui, kuris skirtas siųsti PM įstaigose besimokančius asmenis ir darbuotojus vykdyti veiklą užsienyje. Nacionalinio mobilumo konsorciumo koordinatorius taip pat gali, tačiau neprivalo veikti kaip siunčiančioji organizacija.
- Siunčiančioji organizacija: ji atsakinga už PM įstaigose besimokančių asmenų ir (arba) tų įstaigų darbuotojų atranką ir jų siuntimą į užsienį.
- Priimančioji organizacija: ji atsakinga už užsienio PM įstaigose besimokančių asmenų ir (arba) tų įstaigų darbuotojų priėmimą ir jų veiklos programos parengimą arba pasinaudojanti tų PM įstaigų darbuotojų vykdoma mokymo veikla.
- Tarpinė organizacija: tai organizacija, veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir darbo su jaunimu srityje, kuri nėra siunčiančioji organizacija, tačiau turima kompetencija leidžia jai teikti pagalbą administracinėms procedūroms atlikti siunčiant PM paslaugų teikėjus, spręsti praktinius klausimus, derinti gamybinę praktiką atliekančių asmenų ar besimokančių asmenų profilius su įmonių poreikiais, jei organizuojama mokomoji praktika, ir rengti dalyvius. Jei tarpinė organizacija yra nacionalinio mobilumo konsorciumo partnerė, jos indėlį reikia aiškiai apibrėžti projekto paraiškoje. Jei tarpinė organizacija nedalyvauja nacionaliniame mobilumo konsorciume, paraiškas pateikusioms organizacijoms ypač rekomenduojama oficialiai apibrėžti teisių ir įpareigojimų rinkinį, reikalingą bendradarbiaujant su tokiomis tarpinėmis organizacijomis.

Siunčiančioji ir priimančioji organizacijos kartu su besimokančiais asmenimis ir (arba) darbuotojais iki mobilumo laikotarpio pradžios turi būti susitarusios dėl veiklos, kurią vykdys besimokantys asmenys (mokymosi susitarime) arba darbuotojai (mobilumo susitarime). Šiuose susitarimuose apibrėžiami tiksliniai mokymosi užsienyje laikotarpio mokymosi rezultatai, pateikiamos oficialaus pripažinimo nuostatos ir išvardijamos kiekvienos šalies teisės ir pareigos.

PM įstaigose besimokantys asmenys, pagal mobilumo projektą išvykstantys į užsienį 19 dienų ar ilgiau, turi teisę gauti kalbinę paramą. Programos laikotarpiu laipsniškai diegiama internetinė kalbinė parama. Europos Komisija reikalavimus atitinkantiems dalyviams sudaro galimybę ja pasinaudoti, kad būtų įvertintos jų užsienio kalbos žinios ir prirėkus pasiūlytas tinkamiausias būdas mokytis kalbos prieš mobilumo laikotarpį ir (arba) jo metu (išsamesnę informaciją žr. šio vadovo I priede).

PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR ŠIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS BE „ERASMUS+“ PM MOBILUMO CHARTIJOS

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI ŠIAM PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, mobilumo PM srityje projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

BENDRIEJI TINKAMUMO KRITERIJAI

<p>Reikalavimus atitinkanti veikla</p>	<p>Pagal mobilumo PM srityje projektą turi būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir (arba) įmonėse užsienyje nuo 2 savaičių iki mažiau nei 3 mėnesių. ▪ Ilgalakis mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir (arba) įmonėse užsienyje („ErasmusPro“), 3–12 mėnesių ▪ darbuotojų mokymo (dėstymo) vizitai užsienyje; ▪ darbuotojų mokymas užsienyje.
<p>Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos</p>	<p>Dalyvaujanti organizacija gali būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija, veikianti profesinio mokymo srityje (vadinamam PM paslaugų teikėju) (arba jos filialas (padalinys)), arba ▪ bet kokia valstybinė arba privati organizacija, veikianti darbo rinkoje (įmonė) <p>Tokios organizacijos, pvz., gali būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – profesinė mokykla arba mokymo centras; – valstybinė arba privati mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); – socialinis partneris arba kitas profesinės srities atstovas, įskaitant prekybos rūmus, amatų arba prekybos asociacijas ir profesines sąjungas; – vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; – mokslinių tyrimų institutas; – fondas; – mokykla, institutas, švietimo centras (bet kokio lygmens, nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo, įskaitant suaugusiųjų švietimą); – ne pelno organizacija, asociacija, NVO; – įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas; – įstaiga, atsakinga už profesinio mokymo srities politiką. <p>Kiekviena organizacija turi būti įsisteigusi kurioje nors Programos šalyje</p>
<p>Kas gali teikti paraišką?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PM paslaugų teikėjas (arba jo filialas (padalinys)), siunčiantis besimokančius asmenis ir darbuotojus į užsienį; ▪ nacionalinio mobilumo konsorciumo koordinatorius. Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos dotacijai gauti. <p>Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos dotacijai gauti</p>
<p>Dalyvaujančių organizacijų skaičiu</p>	<p>Mobilumo veikla yra tarptautinio pobūdžio ir joje dalyvauja bent dvi organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų Programos šalių. Jei projektus teikia nacionalinis mobilumo konsorciumas, visi konsorciumo nariai turi būti įsikūrę toje pačioje Programos šalyje ir turi būti nurodyti tuo metu, kai teikiama paraiška dotacijai gauti. Konsorciumą turi sudaryti bent trys PM paslaugų teikėjai.</p>
<p>Projekto trukmė</p>	<p>Nuo vieno iki dvejų metų. Teikdamas paraišką pareiškėjas turi pasirinkti trukmę pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią planuojama vykdyti, rūšį.</p>
<p>Kur teikti paraišką?</p>	<p>Šalies, kurioje įsisteigusi paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.</p>

Kada pateikti paraišką?	<p>Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems nuo birželio 1 d. iki gruodžio 31 d., turi pateikti iki tų pačių metų vasario 5 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).</p> <p>Galimas papildomas terminas:</p> <p>Jei lieka nepanaudotų lėšų, nacionalinės agentūros gali organizuoti antrąjį paraiškų teikimo etapą, kuriam taip pat taikomos šiame vadove numatytos taisyklės. Nacionalinės agentūros informuos apie šią galimybę savo svetainėse.</p> <p>Jei organizuojamas antrasis etapas, projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d., pareiškėjai privalo pateikti dotacijų paraiškas iki spalio 1 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).</p>
Kaip pateikti paraišką?	Išsamesnę informaciją, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.
Kiti kriterijai	PM paslaugų teikėjas (arba jo filialas ar padalinys) arba nacionalinis mobilumo konsorciumas kiekvienoje atrankoje gali teikti paraišką tik kartą. Tačiau PM paslaugų teikėjas gali dalyvauti keliuose atskiruose paraiškų tuo pat metu teikiančiuose nacionaliniuose mobilumo konsorciumuose arba juos koordinuoti.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI BESIMOKANČIŲ ASMENŲ MOBILUMUI

Veiklos trukmė	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Judumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir (arba) bendrovėse užsienyje nuo 2 savaitių (t. y. dešimt darbo dienų) iki mažiau nei 3 mėnesių, neįskaitant kelionės laiko. ▪ Ilgalakis mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir (arba) įmonėse užsienyje („ErasmusPro“), 3–12 mėnesių, neįskaitant kelionės laiko.
Veiklos vieta (-os)	Dalyviai turi vykdyti mobilumo veiklą užsienyje, kitoje Programos šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	<p>PM įstaigose besimokantys asmenys (įskaitant gamybinę praktiką atliekančius asmenis), į kurių mokymo programą paprastai įtraukiamas mokymasis darbo vietoje, gyvenantys siunčiančiosios organizacijos šalyje. PM įstaigų mokinius užsienyje lydintys asmenys.</p> <p>Šioje veikloje taip pat gali dalyvauti PM paslaugų teikėjo absolventai (įskaitant gamybinę praktiką atliekančius asmenis). Absolventai turi atlikti mokomąją praktiką užsienyje per 12 mėnesių nuo mokslo baigimo. Tose šalyse, kuriose absolventai privalo atlikti privalomąją karo arba civilinę tarnybą po abiturų, absolventų tinkamumo laikotarpis bus pailgintas tiek, kiek trunka ta tarnyba.</p>
Kiti kriterijai	<p>Išankstinio planavimo vizitas (IPV)</p> <p>Kalbant apie projektus, susijusius su „ErasmusPro“ veikla, pareiškėjas gali paprašyti išankstinio planavimo vizitų (IPV), kuriuos vykdo darbuotojai, dalyvaujantys organizuojant „ErasmusPro“ veiklą ir susiję darbo santykiais su siunčiančiąja organizacija arba konsorciumo nariu (kaip antai bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, už tarptautinį mobilumą atsakingi koordinatoriai ir kt.). Vykdamas IPV turi būti laikomasi šių tinkamumo kriterijų:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ trukmė – ne daugiau kaip 3 darbo dienos, neįskaitant kelionės laiko; ▪ vienas IPV taikomas tik vienam dalyviui; ▪ vienoje priimančiojoje organizacijoje galima atlikti tik vieną IPV.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI DARBUOTOJŲ MOBILUMUI

Veiklos trukmė	Nuo dviejų dienų iki dviejų mėn., neįskaitant kelionės laiko. Mažiausiai dvi veiklos dienos turi eiti iš eilės.
Veiklos vieta (-os)	Dalyviai turi vykdyti mobilumo veiklą užsienyje, kitoje Programos šalyje.

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	<p>Už profesinį mokymą atsakingi darbuotojai (kaip antai bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, už tarptautinį mobilumą atsakingi koordinatoriai, administracinės arba profesinio orientavimo funkcijas atliekantys darbuotojai ir t. t.), dirbantys siunčiančiojoje (-iose) organizacijoje (-ose), bei kiti darbuotojai, dalyvaujantys organizacijos strateginėje plėtroje.</p> <p>Kalbant apie mokymo (dėstymo) vizitus, šio veiksmo projektuose taip pat gali dalyvauti įmonių, viešojo sektoriaus ir (arba) pilietinės visuomenės organizacijų atstovai.</p> <p>Be to, rengiant mokymo (dėstymo) vizitus, šio veiksmo projektuose gali dalyvauti kitų Programos šalių įmonėse dirbantys specialybės dalykų mokytojai, kurie yra pakviesti dėstyti paraišką pateikusiose PM organizacijose ir (ar) konsorciumo organizacijose, jei taikoma.</p>
---	---

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Išsamesnę informaciją žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekto aktualumas / atitiktis: <ul style="list-style-type: none"> - šio veiksmo tikslų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra mobilumo projekto tikslai?“); - dalyvaujančių organizacijų ir atskirų dalyvių poreikių ir tikslų požiūriu, pirmiausia atsižvelgiant į tai, kas nurodyta europiniame plėtros plane. ▪ Kiek projekte numatytas ilgalaikis mobilumas („ErasmusPro“). ▪ Kiek projektas yra tinkamas: <ul style="list-style-type: none"> - kokybiškiems dalyvių mokymosi rezultatams pasiekti; - dalyvaujančių organizacijų pajėgumui ir tarptautinei aprėpčiai didinti. ▪ Kokiu mastu pasiūlymas: <ul style="list-style-type: none"> - gali būti aktualus mažesnių galimybių tikslinėms grupėms³⁷ - įtraukia organizacijas, kurios anksčiau nėra dalyvavusios Veikloje.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 40 balų))	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Visų siūlomo projekto etapų aiškumas, išsamumas ir kokybė (parengimo, mobilumo veiklos įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos). ▪ Ilgalaikio mobilumo („ErasmusPro“) įgyvendinimo planavimo aiškumas ir įgyvendinamumas, jei taikoma. ▪ Projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas. ▪ Paraišką pateikusios organizacijos europinio plėtros plano kokybė. ▪ Praktinių priemonių, valdymo ir paramos sąlygų kokybė. ▪ Dalyvių parengimo kokybė. ▪ Dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus Europos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonių naudojimas. ▪ Mobilumo veiklos dalyvių atrankos ir (arba) jų įtraukimo į šią veiklą priemonių tinkamumas. ▪ Jei taikoma, dalyvaujančių organizacijų bendradarbiavimo ir informacijos perdavimo, taip pat bendradarbiavimo su kitomis atitinkamomis suinteresuotomis šalimis ir informacijos perdavimo joms kokybė.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų))	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: <ul style="list-style-type: none"> - dalyviams ir dalyvaujančioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Kiek projektu skatinamas ilgalaikis mobilumas („ErasmusPro“) kuriant tvarų tarptautinį bendradarbiavimą ir pripažinimo struktūras, jei taikoma

³⁷ Išsamesnę mažiau galimybių turinčių asmenų apibrėžtį galima rasti šio vadovo A dalies skirsnyje „Lygybė ir įtrauktis“

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijose ir bent 20 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje).

DOTACIJOS SKYRIMAS

Didžiausia atrinktiems projektams skiriamos dotacijos suma priklauso nuo kelių aspektų:

- mobilumo laikotarpių, dėl kurių teikiama paraiška, skaičiaus ir trukmės;
- kiek projektas susijęs su ilgalaikiu mobilumu, kurio trukmė 3–12 mėnesių („ErasmusPro“);
- jei pareiškėjas buvo gavęs panašią dotaciją ankstesniais metais, jo ankstesni rezultatai, susiję su tuo, kiek mobilumo laikotarpių jis yra organizavęs, ar jis užtikrino gerą veiklos įgyvendinimo kokybę ir patikimą finansų valdymą;
- bendras nacionalinis biudžetas, skirtas atitinkamam mobilumo veiksmui.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

IŠIMTINĖS DIDELĖS KELIONĖS IŠLAIDOS

Judumo projektų pareiškėjams bus leidžiama prašyti finansavimo dalyvių didelėms kelionių išlaidoms pagal biudžeto eilutę „išimtinės išlaidos“ (iki 80 % tinkamų išlaidų; žr. „Kokios yra finansavimo taisyklės?“), įskaitant atvejus, kai dalyviai pasirenka ekologiškesnes, mažiau anglies dioksido išmetančias transporto priemones (pvz., traukinį) ir dėl to susidaro didelės kelionės išlaidos. Finansavimą leidžiama skirti jeigu pareiškėjai galės pagrįsti, jog pagal standartines finansavimo taisykles (vadovaujantis fiksuotu įkainiu už kelionės atstumą) nėra padengiama bent 70 % dalyvių kelionės išlaidų. Jeigu skiriamas, toks išimtinių didelių kelionės išlaidų finansavimas pakeičia standartinę kelionių dotaciją.

KITA INFORMACIJA

Daugiau privalomų kriterijų ir papildomos naudingos informacijos, susijusios su šiuo veiksmu, galima rasti šio vadovo I priede. Suinteresuotųjų organizacijų, prieš teikiant paraišką finansinei paramai gauti, prašoma įdėmiai perskaityti atitinkamus šio priedo skirsnius.

PM ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS SU „ERASMUS+“ PM MOBILUMO CHARTIJA

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI ŠIAM PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, mobilumo PM srityje projektas su „Erasmus+“ mobilumo chartija turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

BENDRIEJI TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	<ul style="list-style-type: none"> Individualios organizacijos arba konsorciumai, įsteigti Programos šalyje, kuriems suteikta „Erasmus+“ PM mobilumo chartija³⁸.
Reikalavimus atitinkanti veikla	<p>Pagal mobilumo PM srityje projektą turi būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla:</p> <ul style="list-style-type: none"> mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir įmonėse užsienyje nuo 2 savaičių iki mažiau nei 3 mėnesių; ilgalaikis mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir įmonėse užsienyje, 3–12 mėnesių („ErasmusPro“); darbuotojų mokymo (dėstymo) vizitai užsienyje; darbuotojų mokymas užsienyje.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius	<p>Mobilumo veikla yra tarptautinio pobūdžio ir joje dalyvauja bent dvi organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų Programos šalių.</p> <p>Jei projektus teikia nacionaliniai mobilumo konsorciumai, kuriems yra suteikta „Erasmus+“ PM mobilumo chartija, siunčiančioji ir priimančioji organizacijos turi būti iš skirtingų Programos šalių.</p>
Projekto trukmė	Nuo vienerių iki dvejų metų. Pareiškėjas privalo pasirinkti projekto trukmę paraiškos pateikimo etape.
Kur teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsisteigusi paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada pateikti paraišką?	<p>Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems nuo birželio 1 d. iki gruodžio 31 d., turi pateikti iki tų pačių metų vasario 5 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).</p> <p>Galimas papildomas terminas: Jei lieka nepanaudotų lėšų, nacionalinės agentūros gali organizuoti antrąjį paraiškų teikimo etapą, kuriam taip pat taikomos šiame vadove numatytos taisyklės. Nacionalinės agentūros informuos apie šią galimybę savo svetainėse.</p> <p>Jei organizuojamas antrasis etapas, projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d., pareiškėjai privalo pateikti dotacijų paraiškas iki spalio 1 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).</p>
Kaip pateikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Kiti kriterijai	PM paslaugų teikėjas arba nacionalinis mobilumo konsorciumas kiekvienoje atrankoje paraišką gali teikti tik kartą. Tačiau PM paslaugų teikėjas gali dalyvauti keliuose atskiruose paraiškose tuo pat metu teikiančiuose nacionaliniuose mobilumo konsorciumuose arba juos koordinuoti.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI BESIMOKANČIŲ ASMENŲ MOBILUMUI

Veiklos trukmė	<ul style="list-style-type: none"> Judumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir (arba) bendrovėse užsienyje nuo 2 savaičių (t. y. dešimt darbo dienų) iki mažiau nei 3 mėnesių, neįskaitant kelionės laiko.. Ilgalaikis mobilumas PM paslaugų teikėjų įstaigose ir (arba) įmonėse užsienyje („ErasmusPro“), 3–12 mėnesių, neįskaitant kelionės laiko.
-----------------------	---

³⁸ Daugiau informacijos apie chartiją žr. skirsnyje „„Erasmus+“ PM mobilumo chartija“ ir šio vadovo I priede.

Veiklos vieta (-os)	Dalyviai turi vykdyti mobilumo veiklą užsienyje, kitoje Programos šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	<p>PM įstaigose besimokantys asmenys (įskaitant gamybinę praktiką atliekančius asmenis), į kurių mokymo programą paprastai įtraukiamas mokymasis darbo vietoje, gyvenantys siunčiančiosios organizacijos šalyje. PM įstaigų mokinius užsienyje lydintys asmenys.</p> <p>Šioje veikloje taip pat gali dalyvauti PM paslaugų teikėjo absolventai (įskaitant gamybinę praktiką atliekančius asmenis). Absolventai turi atlikti mokomąją praktiką užsienyje per 12 mėnesių nuo mokslo baigimo. Tose šalyse, kuriose absolventai privalo atlikti privalomąją karo arba civilinę tarnybą po abitūros, absolventų tinkamumo laikotarpis bus pailgintas tiek, kiek trunka ta tarnyba.</p>
Kiti kriterijai	<p>Išankstinio planavimo vizitas (IPV)</p> <p>Kalbant apie projektus, susijusius su „ErasmusPro“ veikla, pareiškėjas gali paprašyti išankstinio planavimo vizitų (IPV), kuriuos vykdo darbuotojai, dalyvaujantys organizuojant „ErasmusPro“ veiklą ir susiję darbo santykiais su siunčiančiąja organizacija arba konsorciumo nariu (kaip antai bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, už tarptautinį mobilumą atsakingi koordinatoriai ir kt.). Vykdamas IPV turi būti laikomasi šių tinkamumo kriterijų:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ trukmė – ne daugiau kaip 3 darbo dienos, neįskaitant kelionės laiko; ▪ vienas IPV taikomas tik vienam dalyviui; ▪ vienoje priimančiojoje organizacijoje galima atlikti tik vieną IPV.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI DARBUOTOJŲ MOBILUMUI

Veiklos trukmė	<p>Nuo dviejų dienų iki dviejų mėn., neįskaitant kelionės laiko.</p> <p>Mažiausiai dvi veiklos dienos turi eiti iš eilės.</p>
Veiklos vieta (-os)	Dalyviai turi vykdyti mobilumo veiklą užsienyje, kitoje Programos šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	<p>Už profesinį mokymą atsakingi darbuotojai (kaip antai bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, už tarptautinį mobilumą atsakingi koordinatoriai, administracines arba profesinio orientavimo funkcijas atliekantys darbuotojai ir t. t.), dirbantys siunčiančiojoje (-iose) organizacijoje (-ose), bei kiti darbuotojai, dalyvaujantys organizacijos strateginėje plėtroje.</p> <p>Kalbant apie mokymo (dėstymo) vizitus, šio veiksmo projektuose taip pat gali dalyvauti įmonių, viešojo sektoriaus ir (arba) pilietinės visuomenės organizacijų atstovai.</p> <p>Be to, rengiant mokymo (dėstymo) vizitus, šio veiksmo projektuose gali dalyvauti kitų Programos šalių įmonėse dirbantys specialybės dalykų mokytojai, kurie yra pakviesti dėstyti paraišką pateikusiame PM organizacijoje ir (arba) konsorciumo organizacijoje, jei taikoma.</p>

Paraiškas pateikusių organizacijų bus vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Daugiau informacijos žr. **šio vadovo C dalyje**.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI, TAIKOMI ORGANIZACIJŲ, KURIOMS SUTEIKTA PM MOBILUMO CHARTIJA, TEIKIAMOMS PARAIŠKOMS

Kokybinio vertinimo neatliekama (kokybė buvo įvertinta teikiant paraišką dėl pačios PM mobilumo chartijos), ir dėl to nėra nustatyta jokių dotacijų skyrimo kriterijų.

Finansavimas bus skiriamas pagal kiekvieną reikalavimus atitinkančią dotacijos paraišką (atlikus jos atitikties reikalavimus patikrinimą).

Didžiausia skiriamos dotacijos suma priklauso nuo kelių aspektų:

- mobilumo laikotarpių ir mėnesių (dienų), dėl kurių teikiama paraiška, skaičius;
- kiek projektas susijęs su ilgalaikiu mobilumu, kurio trukmė 3–12 mėnesių („ErasmusPro“);

- jei pareiškėjas buvo gavęs panašią dotaciją ankstesniais metais, jo ankstesni rezultatai, susiję su tuo, kiek mobilumo laikotarpių jis yra organizavęs, ar jis užtikrino gerą veiklos įgyvendinimo kokybę ir patikimą finansų valdymą;
- bendras nacionalinis biudžetas, skirtas atitinkamam mobilumo veiksmui.

KOKIA AKREDITACIJA REIKALINGA PAREIŠKĖJAMS ŠIAM MOBILUMO PROJEKTUI ĮGYVENDINTI?

„ERASMUS+“ PM MOBILUMO CHARTIJA

„Erasmus+“ PM mobilumo chartija siekiama patobulinti europines tarptautinimo strategijas PM srityje ir užtikrinti jų tvarumą, taip gerinant tarptautinio PM mobilumo kokybę ir didinant projektų skaičių. Kvietimai teikti paraiškas dėl PM mobilumo chartijos suteikimo kasmet skelbiami nacionalinių agentūrų svetainėse.

PM mobilumo chartija užtikrina galimybę organizacijoms, kurioms suteikiama chartija, paraiškas dėl PM įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų mobilumo projektų pagal 1 pagrindinį veiksmažodį teikti supaprastinta tvarka.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

IŠIMTINĖS DIDELĖS KELIŅŲ IŠLAIDOS

Judumo projektų pareiškėjams bus leidžiama prašyti finansavimo dalyvių didelėms kelionių išlaidoms pagal biudžeto eilutę „išimtinės išlaidos“ (iki 80 % tinkamų išlaidų; žr. „Kokios yra finansavimo taisyklės?“), įskaitant atvejus, kai dalyviai pasirenka ekologiškesnes, mažiau anglies dioksido išmetančias transporto priemones (pvz., traukinį) ir dėl to susidaro didelės kelionės išlaidos. Finansavimą leidžiama skirti jeigu pareiškėjai galės pagrįsti, jog pagal standartines finansavimo taisykles (vadovaujantis fiksuotu įkainiu už kelionės atstumą) nėra padengiama bent 70 % dalyvių kelionės išlaidų. Jeigu skiriamas, toks išimtinių didelių kelionės išlaidų finansavimas pakeičia standartinę kelionių dotaciją.

KITA INFORMACIJA

Daugiau privalomų kriterijų ir papildomos naudingos informacijos, susijusios su šiuo veiksmu, galima rasti šio vadovo I priede. Suinteresuotųjų organizacijų, prieš teikiant paraišką finansinei paramai gauti, prašoma įdėmiai perskaityti atitinkamus šio priedo skirsnius.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Mobilumo projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

A) VISAI MOBILUMO VEIKLAI TAIKOMOS FINANSAVIMO TAISYKLĖS

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti. Kalbant apie „ErasmusPro“ veiklą, išankstinio planavimo vizito (IPV) kelionės išlaidos, jei taikoma.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę ³⁹ . Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą ⁴⁰ .
			Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui.	
Mobilumo organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu (neįskaitant dalyvių pragyvenimo išlaidų), įskaitant pasirengimą (pedagoginį, kultūrinį, kalbinį), dalyvių priežiūrą ir paramą mobilumo laikotarpiu, mokymosi rezultatų patvirtinimą, informacijos sklaidos veiklą.	Fiksuota norma	Iki 100-ojo dalyvio – 350 EUR vienam dalyviui + nuo 101-ojo dalyvio – 200 EUR kiekvienam papildomam dalyviui.	Pagal dalyvių skaičių.

³⁹ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt

⁴⁰ Pavyzdžiui, jei asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

Dalyvių su specialiaisiais poreikiais paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalia turinčiais dalyviais ir lydinčiais asmenimis (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Dienpinigiai dalyviams“).	Realiosios išlaidos	Iki 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą su specialiaisiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.
Išimtinės išlaidos	Papildomos išlaidos mažiau galimybių turinčių besimokančių asmenų dalyvavimui remti (neįskaitant dalyvių ir lydinčių asmenų kelionės išlaidų ir pragyvenimo lėšų). Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, nacionalinei agentūrai paprašius. Brangių dalyvių kelionių išlaidos, įskaitant naudojamą ekologiškesnėmis, mažiau anglies dioksido išmetančiomis transporto priemonėmis (išsamiau žr. „Ką dar reikėtų žinoti apie šį veiksmą?“).	Realiosios išlaidos	Su finansine garantija susijusios išlaidos: 75 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Kitos išlaidos: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Brangių kelionių išlaidos: ne daugiau kaip iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.

B) PAPILDOMAS FINANSAVIMAS, TAIKOMAS PM ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ MOBILUMUI

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Dienpinigiai dalyviams	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis ⁴¹ , pragyvenimu vykdant veiklą.	Fiksuota norma	Iki 14-os veiklos dienos: A2.1 vienam dalyviui per dieną. + nuo 15-os veiklos dienos ir iki 12 mėn.: 70 proc. A2.1 sumos vienam dalyviui per dieną	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).
	Kalbant apie „ErasmusPro“ veiklą, išlaidos, susijusios su darbuotojų, dalyvaujančių išankstinio planavimo vizite (IPV), pragyvenimu, jei taikoma.		A2.2 vienam dalyviui per dieną.	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).
Kalbinio parengimo išlaidos	Išlaidos, susijusios su dalyviams siūloma – prieš išvykimą ar veiklos metu – parama siekiant pagerinti kalbos, kuria jie savo veiklos laikotarpiu studijuos ar bus mokomi, žinias.	Fiksuota norma	Tik veiklai, trunkančiai nuo 19 dienų iki 12 mėn.: 150 EUR kiekvienam dalyviui, kuriam reikalinga kalbinė parama.	Sąlyga: pareiškėjai turi paprašyti paramos mokytis kalbos, kuria bus vykdoma veikla, remdamiesi dalyvių poreikiais mokytis kalbų, kurių nėra mokoma per „Erasmus+“ kalbinio parengimo internetu (OLS) priemone.

⁴¹ Jei yra lydinčiųjų asmenų, taikomi PM įstaigų darbuotojų tarifai. Žr. C skirsnio „Papildomas finansavimas, taikomas PM įstaigų darbuotojų mobilumui“ biudžeto eilutę „Dienpinigiadalyviams“. Išimtiniais atvejais, kai lydinčiam asmeniui užsienyje reikia praleisti daugiau kaip 60 dienų, parama papildomoms pragyvenimo išlaidoms nuo 61-os dienos padengti skiriama pagal biudžeto eilutę „Dalyvių su specialiaisiais poreikiais paramos išlaidos“.

C) PAPILDOMAS FINANSAVIMAS, TAIKOMAS PM ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ MOBILUMUI

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Dienpinigiai dalyviams	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, pragyvenimu.	Fiksuota norma	Iki 14-os veiklos dienos: A2.2 vienam dalyviui per dieną. + 15–60-ąją veiklos dieną: 70 proc. A2.2 sumos vienam dalyviui per dieną.	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).___

1 LENTELĖ. DIENPINIGIAI DALYVIAMS (SUMA EUR PER DIENĄ)

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma veikla. Sumas, taikytinas projektams, pateiktiems atskiroje šalyje, remdamasi objektyviais ir skaidriais kriterijais nustato tos šalies nacionalinė agentūra. Šios sumos bus nustatytos lentelėje nurodytuose mažiausios ir didžiausios sumų intervaluose. Tikslios sumos bus skelbiamos kiekvienos nacionalinės agentūros svetainėje.

Priimančioji šalis	Besimokančių asmenų mobilumas	Darbuotojų mobilumas
	Mažiausia ir didžiausia suma (per dieną)	Mažiausia ir didžiausia suma (per dieną)
	A2.1	A2.2
1 grupė : Airija, Danija, Islandija, Jungtinė Karalystė, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Norvegija, Suomija, Švedija	30-120	80-180
2 grupė : Nyderlandai, Austrija, Belgija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Ispanija, Kipras, Graikija, Malta, Portugalija	26-104	70-160
3 grupė : Bulgarija, Čekija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Serbija, Slovakija, Slovėnija, Šiaurės Makedonijos Respublika, Turkija, Vengrija	22-88	60-140

BENDROJO UGDYMO DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS

Pagal šios rūšies mobilumo projektus gali būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla:

DARBUOTOJŲ MOBILUMAS

- **Mokymo vizitai.** Šia veikla mokytojams arba kitiems bendrojo ugdymo darbuotojams suteikiama galimybė mokytis užsienio bendrojo ugdymo įstaigoje partnerėje.
- **Struktūruoti kursai arba mokymo renginiai užsienyje.** Remiamas mokytojų, bendrojo ugdymo įstaigų vadovų ar kitų bendrojo ugdymo darbuotojų profesinis tobulėjimas.
- **Darbo stebėjimas.** Mokytojams, bendrojo ugdymo įstaigų vadovams ar kitiems darbuotojams suteikiama galimybė tam tikrą laikotarpį praleisti užsienio bendrojo ugdymo įstaigoje partnerėje arba kitoje atitinkamoje organizacijoje, veikiančioje bendrojo ugdymo srityje.

Ši veikla taip pat yra galimybė mokytojams įgyti kompetencijų, padėsiančių tenkinti mokinių, kilusių iš socialiai remtinų šeimų, poreikius. Atsižvelgiant į nūdienos aplinkybes, susijusias su jaunais migrantais, pabėgėliais ir prieglobsčio prašytojais, taip pat ypač daug dėmesio bus skiriama projektams, kuriais siekiama rengti mokytojus tokiose srityse kaip pabėgėlių vaikų mokymas, tarpkultūrinės klasės, mokinių mokymas jų antrąja kalba, tolerancija ir įvairovė klasėje, remti.

KOKS YRA ŠIAME PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Mobilumo projekte dalyvaujančios organizacijos atlieka tokias funkcijas ir užduotis:

- paraišką teikianti organizacija yra atsakinga už paraiškos dalyvauti mobilumo projekte teikimą, dotacijos sutarties pasirašymą ir tvarkymą ir ataskaitos teikimą. Jeigu paraišką teikia bendrojo ugdymo įstaiga, ji taip pat veikia kaip siunčiančioji organizacija. Pareiškėjas gali būti konsorciumo koordinatorius, vadovaujantis tos pačios šalies organizacijų partnerių nacionaliniam mobilumo konsorciumui, siekiančiam bendrojo ugdymo darbuotojus išsiųsti vykdyti veiklą užsienyje;
- siunčiančioji organizacija yra atsakinga už mokytojų ir kitų bendrojo ugdymo darbuotojų atranką ir jų siuntimą į užsienį;
- priimančioji organizacija yra atsakinga už mokytojų ir kitų bendrojo ugdymo darbuotojų priėmimą ir jų veiklos programos parengimą arba naudojami jų vykdoma mokymo veikla.

Konkretus priimančiosios organizacijos vaidmuo priklauso nuo veiklos rūšies ir santykių su siunčiančiąja organizacija. Priimančioji organizacija gali būti:

- kursų organizatorė (jeigu dalyvaujama struktūruotuose kursuose arba mokymo renginyje);
- bendrojo ugdymo įstaiga partnerė arba kita atitinkama organizacija (pvz., darbo stebėjimo arba mokymo vizito atveju). Šiuo atveju siunčiančioji ir priimančioji organizacijos kartu su dalyviais prieš veiklos pradžią turėtų sudaryti susitarimą. Šiame susitarime turėtų būti apibrėžti laikotarpio užsienyje tikslai ir veikla, taip pat nustatytos kiekvienos šalies teisės ir pareigos.

Pagal programą „Erasmus+“ remiami darbuotojų mobilumo mokymosi tikslais projektai:

- kurie parengti pagal siunčiančiosios organizacijos europinį plėtros planą (kuriuo siekiama modernizuoti jos misiją ir suteikti jai tarptautinį aspektą);
- kurie atitinka aiškiai nustatytus darbuotojų tobulinimosi poreikius;
- kuriuos įgyvendinant taikomos tinkamos atrankos, parengimo ir tolesnės susijusios veiklos priemonės;
- kuriuose užtikrinama, kad dalyvaujančių darbuotojų mokymosi rezultatai būtų tinkamai pripažinti;
- kuriuose užtikrinama, kad mokymosi rezultatai būtų skleidžiami ir plačiai naudojami organizacijoje.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI ŠIAM PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus programos „Erasmus+“ dotacijai gauti, bendrojo ugdymo darbuotojų mobilumo projektas turi atitikti toliau nurodytus oficialius kriterijus.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkanti veikla	<p>Pagal bendrojo ugdymo mobilumo projektą turi būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mokymo vizitai; ▪ struktūruoti kursai ar mokymo renginiai užsienyje; ▪ darbo stebėjimas.
Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	<p>MOKYMO VIZITAI</p> <p>Siunčiančioji ir priimančioji organizacijos turi būti bendrojo ugdymo įstaigos (t. y. įstaigos, teikiančios bet kokią lygmens – nuo ikimokyklinio iki vidurinio – bendrąjį, profesinį ar techninį išsilavinimą)⁴².</p> <p>Struktūruoti kursai, mokymo veikla ir darbo stebėjimas:</p> <p>Siunčiančioji organizacija turi būti mokykla arba nacionalinio judumo konsorciumo koordinatorius.</p> <p>Priimančioji organizacija gali būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bendrojo ugdymo įstaiga arba ▪ bet kokia viešoji arba privati organizacija, veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Tai, pvz., gali būti tokios organizacijos: <ul style="list-style-type: none"> - profesinio mokymo įstaiga arba suaugusiųjų mokykla, institutas ar švietimo centras; - mokslo ir studijų institucija; - valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); - socialinis partneris arba kitas profesinės srities atstovas, įskaitant prekybos rūmus, amatų arba prekybos asociacijas ir profesines sąjungas; - vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; - ne pelno organizacija, asociacija, NVO; - mokslinių tyrimų institutas; - fondas; - įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas; - organizacija, rengianti kursus arba mokymus. <p>Nacionalinių judumo konsorciūmų teikiamų paraiškų tinkamas koordinavimo organizacijas nustato šalies⁴³ valdžios institucija ir tai gali būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ vietos ar regiono mokyklų valdžios institucijos; ○ mokyklų koordinavimo įstaigos; ○ mokyklos. <p>Visos kitos nacionaliniame judumo konsorciūme dalyvaujančios organizacijos turi būti mokyklos.</p> <p>Jeigu nacionalinio judumo konsorciumo koordinatorius yra mokyklos valdžios institucija arba koordinavimo įstaiga, mokyklos konsorciūme turi būti organizaciniu būdu susietos su konsorciumo koordinatoriumi. Jeigu koordinatorius yra mokykla, į projekto paraišką turi būti įtrauktas konsorciumo sudarymo pagrindimas ir jame paaiškinamos konsorciumo sudarymo priežastys ir koordinatoriaus pajėgumas vadovauti projektui.</p> <p>Visos dalyvaujančios organizacijos turi būti įsisteigusios Programos šalyje. Visos dalyvaujančios organizacijos turi būti įsisteigusios kurioje nors Programos šalyje.</p>
Kas gali teikti paraišką?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bendrojo ugdymo įstaiga, siunčianti savo darbuotojus į užsienį (individuali paraiška); ▪ nacionalinio mobilumo konsorciumo koordinatorius (konsorciumo paraiška). <p>Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos gauti dotaciją.</p>

⁴² Žr. kiekvienos šalies reikalavimus atitinkančių bendrojo ugdymo įstaigų sąrašą. Dėl išsamesnės informacijos kreipkitės į atitinkamos šalies nacionalinę agentūrą.

⁴³ Žr. kiekvienos šalies reikalavimus atitinkančių organizacijų sąrašą. Dėl išsamesnės informacijos kreipkitės į atitinkamos šalies nacionalinę agentūrą.

Dalyvaujančių organizacijų skaičius	Mobilumo veikla yra tarptautinio pobūdžio ir joje dalyvauja bent dvi organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų šalių. Nurodyti priimančiąsias organizacijas tuo metu, kai teikiama paraiška gauti dotaciją, nebūtina. Jeigu projektus teikia nacionalinis mobilumo konsorciumas, visi konsorciumo nariai turi būti įsikūrę toje pačioje Programos šalyje ir turi būti nurodyti paraiškoje gauti dotaciją. Konsorciumą turi sudaryti bent trys organizacijos (koordinatoriai ir bent dvi bendrojo ugdymo įstaigos).
Projekto trukmė	Nuo vienerių iki dvejų metų. Trukmę pareiškėjas turi pasirinkti paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį.
Veiklos trukmė	Nuo dviejų dienų iki dviejų mėn., neįskaitant kelionės laiko. Mažiausiai dvi veiklos dienos turi eiti iš eilės.
Veiklos vieta (-os)	Mobilumo veikla turi būti vykdoma užsienyje, kitoje Programos šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Už bendrąjį ugdymą atsakingi darbuotojai (mokytojai ir ne mokytojai, įskaitant mokyklos vadovus, direktorius ir t. t.), taip pat kiti švietimo darbuotojai (mokyklų inspektoriai, mokyklos konsultantai, patarėjai pedagoginiais klausimais, psichologai ir t. t.), dalyvaujantys siunčiančiosios (-ųjų) bendrojo ugdymo įstaigos (-ų) strateginio vystymosi veikloje. Nacionaliniam judumo konsorciumui vadovaujantys vietos arba regionų mokyklų valdžios institucijų arba mokyklų koordinavimo įstaigų darbuotojai, dalyvaujantys mokyklų politikos, mokyklų plėtros ar kitoje mokyklinio ugdymo sektoriui strategiškai svarbioje veikloje. Visi dalyviai privalo turėti būti įdarbinti siunčiančiojoje organizacijoje.
Kur teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsisteigusi paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai ⁴⁴ .
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką projektams, prasidedantiems nuo birželio 1 d. iki gruodžio 31 d., turi pateikti iki tų pačių metų vasario 5 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku) Galimas papildomas terminas Jeigu lieka nepanaudotų lėšų, nacionalinės agentūros gali organizuoti antrąjį paraiškų teikimo etapą, kuriam taip pat taikomos šiame vadove nustatytos taisyklės. Nacionalinės agentūros apie šią galimybę informuos savo svetainėse. Jeigu organizuojamas antrasis etapas, projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d., pareiškėjai dotacijų paraiškas privalo pateikti iki spalio 1 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku) .
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos apie tai, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Kiti kriterijai	Organizacija arba nacionalinis mobilumo konsorciumas per kiekvieną atranką gali pateikti tik vieną paraišką. Tačiau organizacija gali būti kelių skirtingų tuo pačiu metu pateikusių paraiškų nacionalinio mobilumo konsorciumų dalis ar juos koordinuoti.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

⁴⁴ Pastaba. Mokyklos, kurių veiklą prižiūri kitos šalies nacionalinės valdžios institucijos (pvz., lycée français, Vokietijos mokyklos, Jungtinės Karalystės mokyklos „Forces“), paraiškas teikia prižiūrinčiosios šalies nacionalinei agentūrai.

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekto aktualumas: <ul style="list-style-type: none"> - šio veiksmo tikslų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra mobilumo projekto tikslai?“); - dalyvaujančių organizacijų ir atskirų dalyvių poreikių ir tikslų, nustatytų europiniame plėtros plane, požiūriu. ▪ Kiek pasiūlymas yra tinkamas: <ul style="list-style-type: none"> - kokybiškiems dalyvių mokymosi rezultatams užtikrinti; - dalyvaujančių organizacijų pajėgumui ir tarptautinei aprėpčiai padidinti.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 40 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Visų siūlomo projekto etapų aiškumas, išsamumas ir kokybė (parengimo, mobilumo veiklos įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos) ▪ Projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas. ▪ Paraišką pateikusių organizacijos europinio plėtros plano kokybė ▪ Mobilumo veiklos dalyvių atrankos ir (arba) jų įtraukimo į šią veiklą priemonių tinkamumas. ▪ Praktinių priemonių, valdymo ir paramos sąlygų kokybė. ▪ Nacionaliniai judumo konsorciumai: konsorciumo sudėties tinkamumas, sinergijų konsorciume galimybė ir koordinatoriaus pajėgumas vadovauti projektui; ▪ Dalyvių parengimo kokybė. ▪ Dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus Europos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonių naudojimas.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: <ul style="list-style-type: none"> - atskiriems dalyviams ir dalyvaujančioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - vietos, regionų, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijose ir bent 20 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje).

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

IŠIMTINĖS DIDELĖS KELIONĖS IŠLAIDOS

Judumo projektų pareiškėjams bus leidžiama prašyti finansavimo dalyvių didelėms kelionių išlaidoms pagal biudžeto eilutę „išimtinės išlaidos“ (iki 80 % tinkamų išlaidų; žr. skyrių „Kokios yra finansavimo taisyklės?“), įskaitant atvejus, kai dalyviai pasirenka ekologiškesnes, mažiau anglies dioksido išmetančias transporto priemones (pvz., traukinį) ir dėl to susidaro didelės kelionės išlaidos. Tokį finansavimą leidžiama skirti, jeigu pareiškėjai gali pagrįsti, jog pagal standartines finansavimo taisykles (vadovaujantis fiksuotu įkainiu už kelionės atstumą) nėra padengiama bent 70 % dalyvių kelionės išlaidų. Jeigu skiriamas, toks išimtinių didelių kelionės išlaidų finansavimas pakeičia standartinę kelionių dotaciją.

KITA INFORMACIJA

Daugiau privalomų kriterijų ir papildomos naudingos informacijos, susijusios su šiuo veiksmu, galima rasti šio vadovo I priede. Suinteresuotųjų organizacijų prieš teikiant paraišką gauti finansinę paramą prašoma įdėmiai perskaityti atitinkamus šio priedo skirsnius. Kokios yra finansavimo taisyklės?

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Mobilumo projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklė
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant lydinčiuosius asmenis, išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę ⁴⁵ . Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą ⁴⁶ .
			Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 4000–7999 km, 820 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1500 EUR vienam dalyviui.	
Mobilumo veiklos organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu (neįskaitant dalyvių pragyvenimo išlaidų), įskaitant pasirengimą (pedagoginį, kultūrinį, kalbinį), dalyvių priežiūrą ir paramą jiems mobilumo laikotarpiu, mokymosi rezultatų patvirtinimą, informacijos sklaidos veiklą.	Fiksuota norma	iki 100-ojo dalyvio – 350 EUR vienam dalyviui. + nuo 101-ojo dalyvio – 200 EUR vienam papildomam dalyviui.	Pagal dalyvių skaičių
Dienpinigiai dalyviams	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su dalyvių, įskaitant lydinčiuosius asmenis, pragyvenimu vykdant veiklą.	Fiksuota norma	Iki 14-osios veiklos dienos: A3.1 vienam dalyviui per dieną + 15–60-ąją veiklos dieną: 70 proc. A3.1 sumos vienam dalyviui per dieną.	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną iki veiklos pradžios ir vieną kelionės dieną veiklai

⁴⁵ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt

⁴⁶ Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1365,28 km); b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR)

				pasibaigus).
Kursų mokesčių išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mokesčiais, mokamais užsirašant į kursus.	Fiksuota norma	70 EUR vienam dalyviui per dieną. Ne daugiau kaip 700 EUR vienam mobilumo projekto dalyviui.	
Dalyvių, turinčių specialiųjų poreikių, paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalia turinčiais dalyviais ir lydinčiais asmenimis (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Dienpinigiai dalyviams“).	Realiosios išlaidos	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą kursų mokesčiams, su specialiaisiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms ir išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, nacionalinei agentūrai paprašius. Didelės dalyvių kelionės išlaidos, įskaitant naudojimąsi ekologiškesnėmis, mažiau anglies dioksido išmetančiomis transporto priemonėmis (išsamiau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksma?“).	Realiosios išlaidos	75 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Didelės kelionės išlaidos – iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	

1 LENTELĖ. DIENPINIGIAI DALYVIAMS (SUMA EURAIS PER DIENĄ)

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma veikla. Sumas, taikytinas projektams, pateiktiems atskirose šalyje, remdamasi objektyviais ir skaidriais kriterijais nustato tos šalies nacionalinė agentūra. Šios sumos bus nustatytos lentelėje nurodytuose mažiausios ir didžiausios sumų intervaluose. Tikslios sumos bus skelbiamos kiekvienos nacionalinės agentūros svetainėje.

Priimančioji šalis	Darbuotojų mobilumas
	Mažiausia ir didžiausia suma (per dieną)
	A3.1
1 grupė : Airija, Danija, Islandija, Jungtinė Karalystė, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Norvegija, Suomija, Švedija	80-180
2 grupė : Nyderlandai, Austrija, Belgija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Ispanija, Kipras, Graikija, Malta, Portugalija	70-160
3 grupė : Bulgarija, , Čekija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Serbija, Slovakija, Slovėnija, Šiaurės Makedonijos Respublika, Turkija, Vengrija	60-140

SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS

Pagal šios rūšies mobilumo projektus gali būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla:

DARBUOTOJŲ MOBILUMAS

- **mokymo vizitai:** šia veikla suaugusiųjų švietimo organizacijų darbuotojams suteikiama galimybė mokytis bendrųjų arba specialybės dalykų užsienio organizacijoje partnerėje;
- **struktūruoti kursai ar mokymo renginiai užsienyje:** jais remiamas suaugusiųjų švietimo darbuotojų profesinis tobulėjimas;
- **tam tikrą laikotarpį atliekama darbo praktika:** suteikia galimybę suaugusiųjų švietimo darbuotojams praleisti tam tikrą laikotarpį užsienyje atitinkamoje organizacijoje, veikiančioje suaugusiųjų švietimo srityje.

Tokia veikla suaugusiųjų švietimo organizacijoms taip pat suteikia galimybę įgyti gebėjimų vertinti nepalankioje padėtyje esančių suaugusiųjų mokymosi poreikius. Atsižvelgiant į dabartines su jaunais migrantais, pabėgėliais ir prieglobsčio prašytojais susijusias aplinkybes itin daug dėmesio bus skiriama projektams, kuriuos įgyvendinant suaugusiųjų švietimo organizacijų darbuotojai mokomi dirbti tokiose srityse kaip suaugusiųjų pabėgėlių mokymas, tarpkultūrinės klasės, suaugusiųjų mokymas ne gimtąja kalba, tolerancija mokykloje ir įvairovė.

KOKS YRA ŠIAME PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Mobilumo projekte dalyvaujančios organizacijos atlieka tokias funkcijas ir užduotis:

- paraišką teikianti organizacija yra atsakinga už mobilumo projekto paraiškos teikimą, dotacijos sutarties pasirašymą ir tvarkymą bei ataskaitos teikimą. Pareiškėjas gali būti konsorciumo koordinadorius, vadovaujantis tos pačios šalies organizacijų partnerių nacionaliniam mobilumo konsorciui, kuris siunčia suaugusiųjų švietimo srities darbuotojus vykdyti veiklą užsienyje. Konsorciumo koordinadorius taip pat gali, bet neprivalo veikti kaip siunčiančioji organizacija;
- siunčiančioji organizacija yra atsakinga už suaugusiųjų švietimo darbuotojų ir šios srities specialistų atranką ir jų siuntimą į užsienį. Siunčiančioji organizacija yra paraišką teikianti organizacija arba nacionalinio mobilumo konsorciumo partnerė;
- priimančioji organizacija yra atsakinga už užsienio suaugusiųjų švietimo darbuotojų priėmimą ir jų veiklos programos parengimą arba organizaciją, gaunanti naudos iš jų vykdomos mokymo veiklos.

Konkretus priimančiosios organizacijos vaidmuo priklauso nuo veiklos rūšies ir santykių su siunčiančiąja organizacija. Priimančioji organizacija gali būti:

- kursus organizuojanti organizacija (jeigu dalyvaujama struktūruotuose kursuose arba mokymo renginyje)
- organizacija partnerė arba bet kokia kita atitinkama organizacija, veikianti suaugusiųjų švietimo srityje (pvz., kalbant apie darbo praktiką arba mokymo užduotis). Šiuo atveju siunčiančioji organizacija, kartu su dalyviais, iki veiklos pradžios turėtų suderinti laikotarpio užsienyje tikslus ir veiklą ir nustatyti kiekvienos šalies teises ir pareigas.

Pagal programą „Erasmus+“ yra remiami darbuotojų mobilumo mokymosi tikslais projektai:

- kurie parengti pagal siunčiančiųjų organizacijų europinį plėtros planą (kuriuo siekiama modernizuoti jų misiją ir suteikti jai tarptautinį matmenį);
- kurie atitinka aiškiai nustatytus darbuotojų tobulinimosi poreikius;
- kuriuos įgyvendinant taikomos tinkamos atrankos, parengimo ir tolesnės susijusios veiklos priemonės;
- kuriuose užtikrinama, kad dalyvaujančių darbuotojų mokymosi rezultatai būtų tinkamai pripažinti, ir;
- kuriuose užtikrinama, kad mokymosi rezultatai būtų skleidžiami ir plačiai naudojami organizacijoje.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI ŠIAM PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, mobilumo suaugusiųjų švietimo srityje projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

<p>Reikalavimus atitinkanti veikla</p>	<p>Pagal suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo projektą turi būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mokymo vizitai; ▪ struktūruoti kursai ar mokymo renginiai užsienyje; ▪ tam tikrą laikotarpį atliekama darbo praktika.
<p>Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos</p>	<p>Dalyvaujanti organizacija gali būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija, veikianti neprofesinio suaugusiųjų švietimo srityje (apibrėžiama kaip suaugusiųjų švietimo organizacija) <p>arba</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija, veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. <p>Tai, pvz., gali būti tokios organizacijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - suaugusiųjų mokykla, institutas arba centras; - įstaiga, skirta specialiųjų poreikių turintiems suaugusiems besimokantiems asmenims; - mokslo ir studijų institucija (įskaitant institucijas, siūlančias švietimo galimybes suaugusiems); - valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); - socialinis partneris arba kitas profesinės srities atstovas, įskaitant prekybos rūmus, amatų arba prekybos asociacijas ir profesines sąjungas; - vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; - mokslinių tyrimų institutas; - fondas; - mokykla, institutas, švietimo centras; - ne pelno organizacija, asociacija, NVO; - kultūros organizacija, biblioteka, muziejus; - įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas. <p>Kiekviena organizacija turi būti įsisteigusi kurioje nors Programos šalyje.</p>
<p>Kas gali teikti paraišką?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ neprofesinio suaugusiųjų švietimo organizacija, siunčianti savo darbuotojus į užsienį; ▪ neprofesinio suaugusiųjų švietimo organizacija, veikianti kaip neprofesinio suaugusiųjų švietimo organizacijų nacionalinio mobilumo konsorciumo koordinatorius. <p>Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos dotacijai gauti.</p>
<p>Dalyvaujančių organizacijų skaičius</p>	<p>Teikiant paraišką dotacijai gauti reikia nurodyti tik siunčiančiąją organizaciją.</p> <p>Tačiau tuo atveju, jei projektus teikia nacionalinis mobilumo konsorciumas, visi to konsorciumo nariai turi būti įsikūrę toje pačioje Programos šalyje ir turi būti nustatyti tuo metu, kai teikiama paraiška dotacijai gauti.</p> <p>Konsorciumą turi sudaryti bent trys suaugusiųjų švietimo organizacijos. Mobilumo projekto įgyvendinimo etape turi dalyvauti bent dvi organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų Programos šalių.</p>
<p>Projekto trukmė</p>	<p>Nuo vienerių iki dvejų metų. Trukmę pareiškėjas turi pasirinkti paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį.</p>
<p>Veiklos trukmė</p>	<p>Nuo dviejų dienų iki dviejų mėn., neįskaitant kelionės laiko. Mažiausiai dvi veiklos dienos turi eiti iš eilės.</p>
<p>Veiklos vieta (-os)</p>	<p>Dalyviai turi vykdyti mobilumo veiklą užsienyje, kitoje Programos šalyje.</p>

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Už suaugusiųjų švietimą atsakingi darbuotojai, dirbantys siunčiančiojoje (iose) suaugusiųjų švietimo organizacijoje (-ose), bei jų darbuotojai, dalyvaujantys organizacijos strateginėje plėtroje.
Kur teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsisteigusi paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada pateikti paraišką?	Paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems nuo birželio 1 d. iki gruodžio 31 d., pareiškėjai turi pateikti iki tų pačių metų vasario 5 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku) . Galimas papildomas terminas: Jei lieka nepanaudotų lėšų, nacionalinės agentūros gali organizuoti antrąjį paraiškų teikimo etapą, kuriam taip pat taikomos šiame vadove numatytos taisyklės. Nacionalinės agentūros informuos apie šią galimybę savo svetainėse. Jei organizuojamas antrasis etapas, projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d., pareiškėjai privalo pateikti dotacijų paraiškas iki spalio 1 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku) .
Kaip pateikti paraišką?	Išsamesnę informaciją, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.
Kiti kriterijai	Suaugusiųjų švietimo organizacija arba suaugusiųjų švietimo organizacijų nacionalinis mobilumo konsorciumas kiekvienoje atrankoje paraišką gali teikti tik kartą. Tačiau suaugusiųjų švietimo organizacija gali dalyvauti keliuose atskiruose paraiškas tuo pat metu teikiančiuose konsorciumuose arba juos koordinuoti.

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Išsamesnę informaciją žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekto aktualumas / atitiktis: <ul style="list-style-type: none"> - šio veiksmo tikslų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra mobilumo projekto tikslai?“); - dalyvaujančių organizacijų ir atskirų dalyvių poreikiams ir tikslams. ▪ Kiek projektu prisidedama prie: <ul style="list-style-type: none"> - kokybiškų dalyvių mokymosi rezultatų pasiekimo; - dalyvaujančių organizacijų pajėgumo ir tarptautinės aprėpties didinimo.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 40 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Visų siūlomo projekto etapų aiškumas, išsamumas ir kokybė (parengimo, mobilumo veiklos įgyvendinimo ir tęstinumo). ▪ Projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas. ▪ Paraišką pateikusios organizacijos europinio plėtros plano kokybė. ▪ Praktinių priemonių, valdymo ir paramos sąlygų kokybė. ▪ Dalyvių parengimo kokybė. ▪ Dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus Europos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonių naudojimas. ▪ Mobilumo veiklos dalyvių atrankos ir (arba) jų įtraukimo į šią veiklą priemonių tinkamumas. ▪ Jei taikoma, dalyvaujančių organizacijų bendradarbiavimo ir informacijos perdavimo, taip pat bendradarbiavimo su kitomis atitinkamomis suinteresuotomis šalimis ir informacijos perdavimo joms kokybė.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: <ul style="list-style-type: none"> - dalyviams ir dalyvaujančioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė (įskaitant EPALE naudojimą, jei reikia).

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijose ir bent 20 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje).

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

IŠIMTINĖS DIDELĖS KELIONĖS IŠLAIDOS

Judumo projektų pareiškėjams bus leidžiama prašyti finansavimo dalyvių didelėms kelionių išlaidoms pagal biudžeto eilutę „išimtinės išlaidos“ (iki 80 % tinkamų išlaidų; žr. „Kokios yra finansavimo taisyklės?“), įskaitant atvejus, kai dalyviai pasirenka ekologiškesnes, mažiau anglies dioksido išmetančias transporto priemones (pvz., traukinį) ir dėl to susidaro didelės kelionės išlaidos. Tokį finansavimą leidžiama skirti, jeigu pareiškėjai gali pagrįsti, jog pagal standartines finansavimo taisykles (vadovaujantis fiksuotu įkainiu už kelionės atstumą) nėra padengiama bent 70 % dalyvių kelionės išlaidų. Jeigu suteikiamas toks, išimtinių didelių kelionės išlaidų finansavimas pakeičia standartinę kelionių dotaciją.

KITA INFORMACIJA

Daugiau privalomų kriterijų ir papildomos naudingos informacijos, susijusios su šiuo veiksmu, galima rasti šio vadovo I priede. Suinteresuotųjų organizacijų, prieš teikiant paraišką finansinei paramai gauti, prašoma įdėmiai perskaityti atitinkamus šio priedo skirsnius.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Mobilumo projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, kelionės išlaidoms iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę ⁴⁷ . Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, suma, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą ⁴⁸ .
			Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui	
			Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.	
Mobilumo organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu (neįskaitant dalyvių pragyvenimo išlaidų), įskaitant pasirengimą (pedagoginį, kultūrinį, kalbinį), dalyvių priežiūrą ir paramą mobilumo laikotarpiu, mokymosi rezultatų patvirtinimą, informacijos sklaidos veiklą.	Fiksuota norma	Iki 100-ojo dalyvio – 350 EUR vienam dalyviui + nuo 101-ojo dalyvio – 200 EUR kiekvienam papildomam dalyviui.	Pagal dalyvių skaičių
Dienpinigiai dalyviams	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, pragyvenimu vykdant veiklą.	Fiksuota norma	Iki 14-os veiklos dienos: A4.1 vienam dalyviui per dieną. + 15–60-ąją veiklos dieną: 70 proc. A4.1 sumos vienam dalyviui per dieną.	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).

⁴⁷ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁴⁸ Pavyzdžiui, jei asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

Kursų mokesčių išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mokesčiais, mokamais užsirašant į kursus.	Fiksuota norma	70 EUR vienam dalyviui per dieną. Ne daugiau kaip 700 EUR vienam mobilumo projekto dalyviui.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą kursų mokesčiams, su specialiaisiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms ir išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.
Dalyvių su specialiaisiais poreikiais paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalia turinčiais dalyviais ir lydinčiais asmenimis (įskaitant susijusias kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Dienpinigiai dalyviams“).	Realiosios išlaidos	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, nacionalinei agentūrai paprašius. Brangių dalyvių kelionių išlaidos, įskaitant naudojimąsi ekologiškesnėmis, mažiau anglies dioksido išmetančiomis transporto priemonėmis (išsamiau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“).	Realiosios išlaidos	75 proc. tinkamų finansuoti išlaidų Brangių kelionių išlaidos: ne daugiau kaip iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų	

1 LENTELĖ. DIENPINIGIAI DALYVIAMS (SUMA EUR PER DIENĄ)

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma veikla. Sumas, taikytinas atskiroje šalyje pateiktiems projektams, remdamasi objektyviais ir skaidriais kriterijais nustato tos šalies nacionalinė agentūra. Šios sumos bus nustatytos lentelėje nurodytuose mažiausios ir didžiausios sumų intervaluose. Tikslios sumos bus skelbiamos kiekvienos nacionalinės agentūros svetainėje.

Priimančioji šalis	Darbuotojų mobilumas
	Mažiausia ir didžiausia suma (per dieną)
	A4.1
1 grupė : Airija, Danija, Islandija, Jungtinė Karalystė, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Norvegija, Suomija, Švedija	80-180
2 grupė Nyderlandai, Austrija, Belgija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Ispanija, Kipras, Graikija, Malta, Portugalija	70-160
3 grupė Bulgarija, Čekija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Serbija, Slovakija, Slovėnija, Šiaurės Makedonijos Respublika, Turkija, Vengrija	60-140

JAUNIMO IR SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMO PROJEKTAI⁴⁹

2019 m. vykdant projektų atranką, itin daug dėmesio bus skiriama:

- atskirtį patiriančio jaunimo įtraukimui, įvairovės skatinimui, tarpkultūriniam ir tarpreliginiam dialogui; bendrosioms vertybėms: laisvei, tolerancijai ir pagarbai žmogaus teisėms; taip pat projektams, stiprinantiems kritinį mąstymą ir jaunų žmonių iniciatyvumą, raštingumą žiniasklaidos priemonių srityje;
- su jaunimu dirbančių asmenų kompetencijų tobulinimui ir kvalifikacijos kėlimo metodu, įskaitant skaiteninį jaunimo darbą, reikalingų perduodant bendrąsias visuomenės vertybes, ypač socialiai atskirtiems jaunuoliams, įsisavinimui, taip pat jaunuolių smurtinio radikalėjimo prevencijai.

Atsižvelgiant į kritinį kontekstą Europoje – turint omenyje faktą, kad darbas su jaunimu, neformaliojo mokymosi veikla gali labai prisidėti sprendžiant pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų ir migrantų poreikių problemas ir (arba) didinti informuotumą apie šią problemą vietos bendruomenėse – ypatingas dėmesys taip pat bus skiriamas jaunimo mainų projektų, kuriuose dalyvauja pabėgėliai, prieglobsčio prašytojai ir migrantai ar kurie yra jiems skirti, rėmimui.

Mobilumo projektas gali apimti vieną ar kelias iš toliau aprašytų veiklos rūšių:

JAUNIMO MOBILUMAS: JAUNIMO MAINAI

Pagal jaunimo mainų projektus jaunuolių iš bent dviejų šalių grupėms sudaroma galimybė susitikti ir būti kartu 21 dieną ar trumpiau. Įgyvendinant jaunimo mainų projektą, dalyviai, palaikomi grupių lyderių, drauge įgyvendina veiklos programą (praktinių seminarų, praktinių užduočių, diskusijų, vaidmenų žaidimų, vaidinimo, aktyvios veiklos gryname ore ir kitokį derinį), kurią suplanuoja ir parengia prieš prasidedant mainų projektui. Jaunimo mainai jaunuoliams suteikią galimybę įgyti naujų kompetencijų, suprasti socialiniu požiūriu svarbias temas ir temines sritis, mokantis vieniems iš kitų geriau suprasti naujas kultūras, papročius ir gyvenseną, geriau perprasti tokias vertybes kaip solidarumas, demokratija, draugystė ir t.t. Mokymosi procesas jaunimo mainų projektuose skatinamas neformaliojo ugdymo metodais. Kadangi mainai trunka palyginti neilgai, į juos tikslinga įtraukti mažiau galimybių turinčius jaunuolius; jaunimo mainai suteikia galimybę įgyti tarptautinio mobilumo patirties, dalyvaujant saugioje jaunimo grupės veikloje, kurioje dalyvauja ir tinkamas dalyviais besirūpinančių grupės lyderių skaičius. Jaunimo mainai taip pat gali būti puiki proga diskutuoti ir mokytis apie integracijos ir įvairovės problemas. Jaunimo mainų projektai grindžiami dviejų ar daugiau dalyvaujančių organizacijų iš įvairių Europos Sąjungos ir kitų pasaulio šalių tarptautiniu bendradarbiavimu.

Reikalavimų dotacijoms pagal jaunimo mainų projektus gauti neatitinka tokia veikla: akademinės pažintinės kelionės; mainų veikla, kuria siekiama pelno; mainų veikla, kurią galima priskirti turizmui; festivaliai, atostogų kelionės, gastrolės.

SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMAS

Šia veikla palaikomas su jaunimu dirbančių asmenų profesinis tobulėjimas įgyvendinant tokią veiklą kaip tarpvalstybiniai arba tarptautiniai seminarai, mokymo kursai, ryšių užmezgimo renginiai, pažintiniai vizitai ir t. t., ir tam tikrą laiką užsienyje atliekant darbo praktiką (stebint darbą) jaunimo srityje veikiančioje organizacijoje. Derinant projektą visa ši veikla gali būti pritaikyta ir suvienyta, atsižvelgiant į dalyvaujančiųjų organizacijų poreikius ir nustatytą norimą poveikį. Dalyvaujančių su jaunimu dirbančių asmenų profesinis tobulėjimas turi prisidėti prie jų organizacijų kokybiško darbo su jaunimu gebėjimų stiprinimo ir turėtų daryti akivaizdų poveikį dalyvaujančiųjų įprastam darbui su jaunimu. Mokymosi rezultatai, įskaitant bet kokią medžiagą ir naujoviškus metodus bei priemones, turi būti toliau skleidžiama jaunimo srityje, kad prisidėtų prie darbo su jaunimu kokybės tobulinimo ir (arba) paskatintų jaunimo politikos formavimą ir bendradarbiavimą.

KOKS YRA ŠIAME PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Mobilumo projekte dalyvaujančios organizacijos atlieka tokias funkcijas ir užduotis:

- Jaunimo mobilumo projekto koordinatorius teikia viso projekto paraišką visų organizacijų partnerių vardu.

⁴⁹ Didžioji šių judumo projektų biudžeto dalis skiriama tarptautinei veiklai, kurioje dalyvauja Programos šalių organizacijos ir dalyviai, remti. Tačiau apie 25 % numatyto biudžeto gali būti panaudota tarptautinei veiklai, kurioje dalyvauja Programos šalių ir ES kaimyninių šalių partnerių (1–4 regionų šalys; žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“) organizacijos ir dalyviai, finansuoti.

- Siunčiančioji organizacija atsakinga už jaunuolių ir su jaunimu dirbančių asmenų siuntimą į užsienį (tai apima praktinio pobūdžio veiksmų organizavimą, dalyvių parengimą prieš išvykimą, paramos dalyviams teikimą visais projekto etapais).
- Priimančioji organizacija atsakinga už veiklos organizavimą, dalyvių veiklos programos parengimą bendradarbiaujant su dalyviais ir organizacijomis partnerėmis, paramos dalyviams teikimą visais projekto etapais.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI ŠIAM PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, mobilumo projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

BENDRIEJI TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkanti veikla	<p>Pagal jaunimo mobilumo projektą turi būti vykdoma vieno ar kelių tipų veikla:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jaunimo mainų veikla; ▪ su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo veikla.
Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	<p>Dalyvaujanti organizacija gali būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ne pelno organizacija, asociacija, NVO; ▪ Europos jaunimo NVO; ▪ socialinė įmonė; ▪ vietos lygmens valstybinė įstaiga; ▪ jaunimo grupė, veikianti darbo su jaunimu srityje, bet nebūtinai jaunimo organizacijos struktūroje (t. y. neformalioji jaunimo grupė), <p>taip pat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga⁵⁰; ▪ regionų asociacija; ▪ Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė; <p>pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje, įsisteigusi kurioje nors Programos šalyje arba kurioje nors ES kaimyninėje šalyje partnerėje (1–4 regionai; žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).</p>
Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos	<p>Paraišką gali teikti bet kokia dalyvaujanti organizacija arba grupė⁵¹, įsisteigusi kurioje nors Programos šalyje. Ši organizacija paraišką teikia visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu. Jaunimo mobilumo projektas finansuojamas tam tikru būdu (žr. skirsnį „Finansavimo taisyklės“), jeigu paraišką teikia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga⁵²; ▪ regionų asociacija; ▪ Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė; ▪ pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis	<p>Mobilumo veikla yra tarptautinio pobūdžio ir joje dalyvauja bent dvi dalyvaujančios organizacijos (siunčiančioji ir priimančioji organizacijos) iš skirtingų šalių. Jeigu pagal jaunimo mobilumo projektą numatoma vykdyti tik vienos rūšies veiklą, koordinatorius taip pat turi veikti kaip siunčiančioji arba priimančioji organizacija. Jeigu pagal jaunimo mobilumo projektą numatoma vykdyti ne vieno tipo veiklą, projekto koordinatorius gali, bet neprivalo veikti kaip siunčiančioji arba priimančioji organizacija. Visais atvejais koordinatorius negali būti kurios nors ES kaimyninės šalies partnerės organizacija.</p> <p>Veikla Programos šalyje: visos dalyvaujančios organizacijos turi būti iš kurios nors Programos šalies.</p> <p>Veikla, kurioje dalyvauja ES kaimyninės šalys partnerės: veikloje turi dalyvauti bent viena organizacija iš</p>

⁵⁰ Šiomis aplinkybėmis nacionalinio ar regiono lygmens valstybine įstaiga laikoma įstaiga: 1) teikianti paslaugas arba veikianti administracinės kompetencijos srityje, kuri apima visą šalies ar regiono teritoriją, ir b) užimanti monopolinę padėtį, t. y. nėra jokių kitų įstaigų, kurios šalyje ar regione atliktų tokias pat funkcijas (pavyzdžiui, ministerijos, valstybės agentūros, regiono valdžios institucijos ir t. t.). Šiuo požiūriu mokyklos, universitetai ir kitos įstaigos, net jei jos įsteigtos pagal nacionalinę teisę, prie šios kategorijos nepriskiriamos ir laikomos vietos lygmens valstybinėmis įstaigomis.

⁵¹ Jeigu paraišką teikia neformalioji grupė, vienas iš grupės narių, kuris yra bent 18 metų amžiaus, prisiima atstovo vaidmenį ir atsakomybę grupės vardu.

⁵² Žr. ankstesnę išnašą.

	kurios nors Programos šalies ir viena organizacija iš kurios nors ES kaimyninės šalies partnerės.
Projekto trukmė	Nuo 3 iki 24 mėnesių.
Kur teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsisteigusi paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki šių datų: <ul style="list-style-type: none"> ▪ vasario 5 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku), kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų gegužės 1 d. iki rugsėjo 30 d.; ▪ balandžio 30 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku), kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų rugpjūčio 1 d. iki gruodžio 31 d.; ▪ spalio 1 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku), kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d.
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Kiti kriterijai	Prie paraiškos formos turi būti pridedamas kiekvienos pagal projektą planuojamos vykdyti jaunimo mainų ir su jaunimu dirbančių asmenų judumo veiklos tvarkaraštis. Prie paraiškos formos turi būti pridedama teisinio atstovo sąžiningumo deklaracija.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI JAUNIMO MAINŲ VEIKLAI

Veiklos trukmė	5–21 diena, neįskaitant kelionės laiko.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienos iš veikloje dalyvaujančių organizacijų šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	13–30 metų amžiaus jaunuoliai ⁵³ gyvenantys siunčiančiosios arba priimančiosios organizacijų šalyje. Jaunimo mainuose dalyvaujantys grupės (-ių) vadovai ⁵⁴ turi būti suaugę asmenys nuo 18 metų amžiaus.
Dalyvių skaičius ir nacionalinių grupių sudėtis	Ne mažiau kaip 16 ir ne daugiau kaip 60 dalyvių (grupės vadovas (-ai) neįskaičiuojamas (-i) vienai veiklai. Ne mažiau kaip 4 dalyviai grupėje (grupės vadovas (-ai) neįskaičiuojamas (-i) vienai veiklai. Kiekvienoje nacionalinėje grupėje turi būti bent vienas grupės vadovas. Kiekvienoje veikloje turi dalyvauti priimančiosios organizacijos šalies dalyvių grupė.
Kiti kriterijai	Siekiant išlaikyti aiškią sąsają su šalimi, kurioje įsikūrusi nacionalinė agentūra, bent viena iš kiekvienoje veikloje dalyvaujančių siunčiančiųjų organizacijų arba priimančioji organizacija turi būti iš nacionalinės agentūros, kuriai teikiama paraiška, šalies. Išankstinis planavimo vizitas (IPV) Jeigu projekte numatytas IPV, turi būti laikomasi šių tinkamumo kriterijų: <ul style="list-style-type: none"> ▪ IPV trukmė: ne ilgiau kaip 2 dienos (neįskaitant kelionės dienų); ▪ dalyvių skaičius: vienas dalyvis⁵⁵ iš kiekvienos grupės. Dalyvių skaičius gali būti padidintas iki dviejų, jeigu antras dalyvis yra veikloje dalyvaujantis jaunuolis, kuriam neskirtas grupės vadovo ar instruktoriaus vaidmuo.

⁵³ Reikia atsižvelgti į: jauniausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne jaunesni, nei nurodyta; vyriausių dalyvių amžių – dalyviai paraiškų pateikimo terminu turi būti ne vyresni, nei nurodyta.

⁵⁴ Grupės vadovas yra suaugęs asmuo, lydintis jaunimo mainuose dalyvaujančius jaunuolius, kad užtikrintų jų veiksmingą mokymąsi, apsaugą ir saugumą.

⁵⁵ Dalyvis gali būti grupės vadovas, instruktorius arba veikloje dalyvaujantis jaunuolis, kuriam neskirtas grupės vadovo ar instruktoriaus vaidmuo

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMUI

Veiklos trukmė	Nuo dviejų dienų iki dviejų mėn., neįskaitant kelionės laiko. Mažiausiai dvi veiklos dienos turi eiti iš eilės.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienos iš veikloje dalyvaujančių organizacijų šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Amžiaus apribojimai netaikomi. Dalyviai, išskyrus instruktorius ir koordinatorius, turi gyventi siunčiančiosios arba priimančiosios organizacijos šalyje
Dalyvių skaičius	Iki 50 dalyvių kiekvienoje pagal projektą planuojamoje veikloje (įskaitant, jei tinkama, instruktorius ir koordinatorius). Kiekvienoje veikloje turi dalyvauti priimančiosios organizacijos šalies dalyviai.
Kiti kriterijai	Siekiant išlaikyti aiškią sąsają su šalimi, kurioje įsikūrusi nacionalinė agentūra, bent viena iš kiekvienoje veikloje dalyvaujančių siunčiančiųjų organizacijų arba priimančioji organizacija turi būti iš nacionalinės agentūros, kuriai teikiama paraiška, šalies.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

<p>Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Siūlomo projekto aktualumas / atitiktis <ul style="list-style-type: none"> - šio veiksmo tikslams (žr. skirsnį „Kokie yra mobilumo projekto tikslai?“); - dalyvaujančių organizacijų ir atskirų dalyvių poreikiams ir tikslams. ▪ Koku mastu projektas prisideda prie: <ul style="list-style-type: none"> - mažiau galimybių turinčių jaunuolių, įskaitant pabėgėlius, prieglobsčio prašytojus ir migrantus, įtraukimo; - įvairovės, tarpkultūrinio ir tarpreliginio dialogo; bendrų vertybių: laisvės, tolerancijos ir pagarbos žmogaus teisėms skatinimo, taip pat prie raštingumo žiniasklaidos priemonių srityje, jaunimo kritinio mąstymo ir iniciatyvumo; - su jaunimu dirbančių asmenų jų profesinio tobulėjimo, įskaitant skaitmeninį darbą su jaunimu, gebėjimų ir metodų, reikalingų perduodant bendrąsias visuomenės vertybes, ypač socialiai atskirtiems jaunuoliams, taip pat vykdant jaunuolių smurtinio radikalėjimo prevenciją. ▪ Koku mastu siūlomas projektas prisideda prie: <ul style="list-style-type: none"> - kokybiškų dalyvių mokymosi rezultatų pasiekimo; - dalyvaujančių organizacijų pajėgumo ir tarptautinės aprėpties didinimo; - dalyvaujančių organizacijų darbo su jaunimu kokybės gerinimo. ▪ Koku mastu prie šio pasiūlymo prisideda nauji šio veiksmo dalyviai.
<p>Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 40 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Visų siūlomo projekto etapų (parengimo, mobilumo veiklos įgyvendinimo ir tęstinumo) aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Nustatytų poreikių, projekto tikslų, dalyvių profilių ir siūlomos veiklos mokomojo turinio suderinamumas. ▪ Praktinių priemonių, valdymo ir paramos sąlygų kokybė. ▪ Dalyvių parengimo kokybė. ▪ Siūlomų dalyvavimo neformaliojo ugdymo procese metodų kokybė. ▪ Jaunimo arba su jaunimu dirbančių asmenų aktyvaus dalyvavimo projekte visais jo lygiais mastas. ▪ Dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus Europos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonių naudojimas. ▪ Mobilumo veiklos dalyvių atrankos ir (arba) jų įtraukimo į šią veiklą priemonių tinkamumas. ▪ Vykdamas veiklą su ES kaimyninėmis šalimis partnerėmis, dalyvaujančių organizacijų iš programos šalių ir šalių partnerių balansas. ▪ Bendradarbiavimo ir informacijos perdavimo dalyvaujančioms organizacijoms, taip pat kitoms suinteresuotosioms šalims kokybė.
<p>Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: <ul style="list-style-type: none"> - dalyviams ir dalyvaujančioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijose ir bent 20 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje).

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

IŠIMTINĖS DIDELĖS KELIŅĖS IŠLAIDOS

Judumo projektų pareiškėjams bus leidžiama prašyti finansavimo dalyvių kelionės išlaidoms pagal biudžeto eilutę „išimtinės išlaidos“ (iki 80 % tinkamų išlaidų; žr. „Kokios yra finansavimo taisyklės?“), įskaitant atvejus, kai dalyviai pasirenka ekologiškesnes, mažiau anglies dioksido išmetančias transporto priemones (pvz., traukinį) ir dėl to susidaro didelės kelionės išlaidos. Tai būtų leidžiama su sąlyga, kad pareiškėjai pagrįs, jog standartinės finansavimo taisyklės (pagrįstos fiksuotu įkainiu už kelionės atstumą) nepadengia bent 70 % dalyvių kelionės išlaidų. Jeigu suteikiama, išimtinės didelės kelionės išlaidos pakeičia standartinę kelionių dotaciją.

KITA INFORMACIJA

Daugiau privalomų kriterijų ir papildomos naudingos informacijos, susijusios su šiuo veiksmu, galima rasti šio vadovo I priede. Suinteresuotųjų organizacijų, prieš teikiant paraišką finansinei paramai gauti, prašoma įdėmiai perskaityti atitinkamus šio priedo skirsnius.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Mobilumo projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

A) JAUNIMO MAINAI

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklė
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant grupės (-ių) vadovus ir lydinčius asmenis, išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti. Be to, jei taikoma, galimo išankstinio planavimo vizito kelionės išlaidos.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę ⁵⁶ . Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą ⁵⁷ .
			Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.	
Mobilumo organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su judumo veiklos įgyvendinimu (įskaitant pasirengimą, dalyvių priežiūrą ir paramą judumo laikotarpiu, mokymosi rezultatų patvirtinimą, informacijos sklaidos veiklą).	Fiksuota norma	5 vienam dalyviui ⁵⁸ vienai veiklos dienai.	Pagal kiekvieno dalyvio veiklos trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).

⁵⁶ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt

⁵⁷ Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

⁵⁸ Įskaitant grupės (-ių) vadovus ir lydinčius asmenis.

Dalyvių, turinčių specialiųjų poreikių, paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalią turinčiais dalyviais ir lydinčiais asmenimis (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Mobilumo organizavimo išlaidos“).	Realiosios išlaidos	100 % tinkamų finansuoti išlaidų	
Išimtinės išlaidos	Išlaidos vizoms, su vizomis susijusios išlaidos, išlaidos leidimams gyventi, skiepams, medicininėms pažymoms. Išlaidos mažiau galimybių turinčių jaunuolių lygiaverčiam dalyvavimui remti (neįskaitant dalyvių kelionės ir mobilumo organizavimo išlaidų). Išlaidos, susijusios su išankstinio planavimo vizito dalyvių apgyvendinimu ir maitinimu. Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, nacionalinei agentūrai paprašius. Brangių dalyvių kelionių išlaidos, įskaitant naudojimąsi ekologiškesnėmis, mažiau anglies dioksido išmetančiomis transporto priemonėmis (detaliau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“).	Realiosios išlaidos	Su finansine garantija susijusios išlaidos: 75 % tinkamų finansuoti išlaidų. Brangios kelionės išlaidos: iki 80 % tinkamų finansuoti išlaidų. Kitos išlaidos: 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą su specialiaisiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms ir išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.

B) SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMAS

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklė
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant instruktorius, koordinatorius ir lydinčius asmenis, išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti. Be to, jei taikoma, galimo išankstinio planavimo vizito kelionės išlaidos.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę ⁵⁹ . Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą ⁶⁰ .
			Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 450 EUR vienam dalyviui.	

⁵⁹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_lt

⁶⁰ Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

			<p>km, 530 EUR vienam dalyviui.</p> <p>Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui.</p> <p>Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.</p>	
Mobilumo organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu (įskaitant pasirengimą, dalyvių priežiūrą ir paramą judumo laikotarpiu, mokymosi rezultatų patvirtinimą, informacijos sklaidos veiklą).	Fiksuota norma	A5.2 vienam savanoriui ⁶¹ vienai veiklos dienai. Ne daugiau kaip 1 100 EUR vienam dalyviui ⁶² .	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).
Dalyvių, turinčių specialiųjų poreikių, paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalią turinčiais dalyviais ir lydinčiais asmenimis (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Mobilumo organizavimo išlaidos“).	Realiosios išlaidos	100 % tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą su specialiaisiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms ir išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.
Išimtinės išlaidos	Išlaidos vizoms, su vizomis susijusios išlaidos, išlaidos leidimams gyventi, skiepams. Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, nacionalinei agentūrai paprašius. Brangių dalyvių kelionių išlaidos, įskaitant naudojimąsi ekologiškesnėmis, mažiau anglies dioksido išmetančiomis transporto priemonėmis (detalesnė žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“) Išlaidos mažiau galimybių turinčių su jaunimu dirbančių asmenų lygiaverčiam dalyvavimui remti (neįskaitant dalyvių kelionės ir judumo organizavimo išlaidų).	Realiosios išlaidos	Su finansine garantija susijusios išlaidos: 75 % tinkamų finansuoti išlaidų. Brangios kelionės išlaidos: iki 80 % tinkamų finansuoti išlaidų. Kitos išlaidos: 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.	

⁶¹ Įskaitant instruktorius, koordinatorius ir lydinčius asmenis.

⁶² Įskaitant instruktorius, koordinatorius ir lydinčius asmenis.

C) MOBILUMO ORGANIZAVIMO IŠLAIDOS

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma mobilumo veikla. Jeigu projektus teikia regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga, regionų asociacija, Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė, pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje, toliau nurodytos sumos sumažinamos 50 %.

	Jaunimo mainai (EUR per dieną)	Su jaunimu dirbančių asmenų mobilumas (EUR per dieną)
	A5.1	A5.2
Belgija	42	65
Bulgarija	32	53
Čekija	32	54
Danija	45	72
Vokietija	41	58
Estija	33	56
Airija	49	74
Graikija	38	71
Ispanija	34	61
Prancūzija	38	66
Kroatija	35	62
Italija	39	66
Kipras	32	58
Latvija	34	59
Lietuva	34	58
Liuksemburgas	45	66
Vengrija	33	55
Malta	39	65
Nyderlandai	45	69
Austrija	45	61
Lenkija	34	59
Portugalija	37	65
Rumunija	32	54
Serbija	29	48
Slovėnija	34	60
Slovakija	35	60
Suomija	45	71
Švedija	45	70
Jungtinė Karalystė	45	76
Šiaurės Makedonijos Respublika	28	45
Islandija	45	71
Lichtenšteinas	45	74
Norvegija	50	74
Turkija	32	54
Šalis partnerė	29	48

ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINĖS MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMOS

KOKIE YRA „ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINĖS MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMOS TIKSLAI?

„Erasmus Mundus“ jungtinėmis magistrantūros studijų programomis (EMJMSP) siekiama:

- mokslo ir studijų institucijose (MSI) gerinti kokybę, inovacijas ir tarptautiškumą;
- gerinti Europos aukštojo mokslo erdvės (EHEA) kokybę ir patrauklumą ir remti ES išorės veiksmus aukštojo mokslo srityje geriausiems pasaulyje magistrantūros studentams siūlant stipendijas visam studijų kursui, kurį užbaigus įgyjamas kvalifikacinis arba mokslo laipsnis;
- gerinti magistrantūros studijas užbaigusių studentų kompetencijos ir įgūdžių lygį ir ypač jungtinių magistrantūros studijų programų aktualumą darbo rinkai, į programas aktyviau įtraukiant darbdavius.

Tikimasi, kad šiuo požiūriu „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos padės siekti strategijos „Europa 2020“ ir Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos („ET 2020“) tikslų, įskaitant tuose politikos dokumentuose nustatytus atitinkamus lyginamuosius standartus.

Visos „Erasmus+“ Programos šalys pagal Bolonijos procedūrą įsipareigojo laikytis bendrųjų kokybės užtikrinimo standartų ir gairių, taip pat bendros laipsnių struktūros ir kreditų sistemos. Tuo siekiama užtikrinti abipusį pasitikėjimą aukštojo mokslo sistemomis, lengvinti studentų ir absolventų tarptautinį judumą, tarptautinį universitetų bendradarbiavimą ir abipusį kvalifikacijos ir studijų laikotarpių pripažinimą užsienyje. Europos Komisija savo komunikate „Europos identiteto stiprinimas per švietimą ir kultūrą“ išdėstė tokią Europos švietimo erdvės viziją 2025 m.: „Europa, kurioje sienos netrukdo mokytis, studijuoti ir atlikti mokslinius tyrimus“. Tarptautinis kokybės užtikrinimas yra pagrindinis elementas formuojant Europos švietimo erdvę. 2015 m. Bolonijos Ministrų konferencijoje Jerevane buvo priimtas „Europos požiūris į bendrų programų kokybės užtikrinimą“⁶³, skirtas palengvinti šių programų išorinį kokybės užtikrinimą: jame nustatyti standartai, pagrįsti sutartomis EHEA priemonėmis, netaikant papildomų nacionalinių kriterijų. Tikimasi, kad tai prisidės prie bendrųjų metodų, skirtų bendrų programų, kurios tikrai atspindi ir išreiškia jų bendrąjį pobūdį, kokybei užtikrinti.

EMJMSP kviečiami savo kurso išoriniam kokybės užtikrinimui naudoti Europos požiūrį į bendrų programų kokybės užtikrinimą, jeigu tai leidžia jų šalies teisės aktai.

Įgyvendinant „Erasmus Mundus“ jungtines magistrantūros studijų programas bus didinamas Europos aukštojo mokslo erdvės patrauklumas pasaulyje, parodant Europos mokslo ir studijų institucijų įgyvendinamų jungtinių studijų programų pranašumą ir aukšto lygio integraciją.

Šiuo veiksmu taip pat remiami ES išorės veiksmai, tikslai ir prioritetai aukštojo mokslo srityje įvairiais jų aspektais.

KAS YRA „ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINĖ MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMA?

EMJMSP – tai aukšto lygio integruota tarptautinė studijų programa, už kurią skiriama 60, 90 arba 120 ECTS kreditų ir kurią įgyvendina tarptautinis įvairių šalių mokslo ir studijų institucijų ir, jei taikoma, kitų švietimo ir (arba) ne švietimo srities partnerių, turinčių konkrečios patirties ir besidominčių į jungtinę programą įtrauktais studijų dalykais (profesinėmis sritimis), konsorciūmas. Šios programos pasižymi dideliu jungtinės veiklos (integracijos) laipsniu⁶⁴ ir siūlomu aukštos kokybės akademinio turinio bei metodika. Disciplinų požiūriu netaikoma jokių apribojimų. Pagal programą finansuojamų „Erasmus Mundus“ programų sąrašą galima rasti Vykdomosios agentūros interneto svetainėje⁶⁵.

Visos Programos šalyse įsteigtos dalyvaujančios mokslo ir studijų institucijos turi būti institucijos, suteikiančios magistro kvalifikacinį laipsnį. Sėkmingai užbaigus jungtinę EMJMSP magistrantūros studijų programą turi būti suteiktas jungtinis laipsnis (t. y. vienas diplomai, išduodamas bent dviejų mokslo ir studijų institucijų iš skirtingų Programos šalių vardu) arba dauginis laipsnis (t. y. bent du diplomai, kuriuos išduoda dvi mokslo ir studijų institucijos iš skirtingų Programos šalių). Jeigu įmanoma pagal nacionalinės teisės aktus, skatinama įgyvendinti jungtines studijų programas, nes jos atskleidžia visišką

⁶³ Jį priėmė Europos švietimo ministrai 2015 m. gegužės 14–15 d. Jerevano ministrų konferencijos metu. Daugiau informacijos apie priimtas politikos priemones pateikiama adresu <http://bologna-yerevan2015.ehea.info/pages/view/documents>

⁶⁴ Numatoma, kad „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos sudarys bendrai parengtą ir visiškai integruotą akademinę programą, turinčią bendrą įgyvendinimo procedūras, pvz., bendras studentų paraiškų teikimo, atrankos, priėmimo ir egzaminavimo taisykles, taip pat bendrus kokybės užtikrinimo mechanizmus.

⁶⁵ https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/emjmd-catalogue_en

mokymosi ir dėstyto procesų integraciją. Be šių kvalifikacinius laipsnius suteikiančių Programos šalių mokslo ir studijų institucijų, skiriant jungtinį arba dauginį laipsnį gali dalyvauti kitos šalies partnerių mokslo ir studijų institucijos partnerės.

Teikiant paraišką, EMJMSP pasiūlymuose turi būti pateiktos galutinai parengtos jungtinės studijų programos, kurias galima pradėti įgyvendinti ir visame pasaulyje viešinti, kai tik jos bus atrinktos. Tokiomis aplinkybėmis EMJMSP atranka bus labai griežta, nes siekiama remti tik pačius geriausius pasiūlymus.

Savo ruožtu atrinktoms „Erasmus Mundus“ jungtinėms magistrantūros studijų programoms keturiems studentų priėmimams bus skirtas didesnis finansavimas, kad būtų įmanoma padidinti jų matomumą visame pasaulyje ir pagerinti tvarumo perspektyvas.

Tolesniuose skirtniuose apibūdinamas naujai atrinktų „Erasmus Mundus“ jungtinių magistrantūros studijų programų pobūdis, atrankos tvarka ir finansavimo sąlygos.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ??

Šiuo veiksmu bus remiamos tokios veiklos:

- vykdoma EMJMSP programa, atitinkanti 60, 90 arba 120 ECTS kreditų ir organizuojama tarptautinio mokslo ir studijų institucijų konsorciumo, taip pat dalyvaujant kvietiniams mokslininkams (kvietiniai dėstytojai) vykdam mokymo, profesinio rengimo veiklą ir (arba) atliekant mokslinius tyrimus;
- stipendijos labai geriems studentams visame pasaulyje už jų dalyvavimą vienoje tokių EMJMSP programų.

KOKS YRA „ERASMUS MUNDUS“ JUNGGINĖJE MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMOJE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

„Erasmus Mundus“ jungtinę magistrantūros studijų programą įgyvendina tarptautinis mokslo ir studijų institucijų ir, jei tinkama, kitų rūšių organizacijų (įmonių, valstybinių įstaigų, mokslinių tyrimų organizacijų ir t. t.), padedančių įgyvendinti šią programą, konsorciūmas.

EMJMSP konsorciūmą sudaro:

- Pareiškėjas (koordinatorius) – mokslo ir studijų institucija, įsisteigusi Programos šalyje ir teikianti projekto pasiūlymą visų partnerių vardu. Kai EMJMSP suteikiama dotacija, pareiškėjas (koordinatorius) tampa pagrindiniu ES dotacijos gavėju ir EMJMSP konsorciumo vardu pasirašo dotacijos keliems gavėjams susitarimą. Jo koordinavimo funkcija apima tokias pareigas:
 - atstovavimas dalyvaujančių organizacijų grupei ir veikimas jos vardu, susijęs su Europos Komisija;
 - finansinės ir teisinės atsakomybės už tinkamą viso projekto veiklos, administracinį ir finansinį įgyvendinimą, prisiėmimas;
 - EMJMSP veiklos koordinavimas bendradarbiaujant su visais kitais projekto partneriais.
- Partneriai – laipsnius suteikiančios mokslo ir studijų institucijos, atitinkamai pripažintos atitinkamų Programos šalies arba šalies partnerės, kurioje jos įsteigtos, institucijų ir bet kokia privati arba valstybinė organizacija, aktyviai padedanti rengti, įgyvendinti ir įvertinti EMJMSP. Kiekvienas partneris turi pasirašyti įgaliojimą, kuriuo įgalioja koordinatorių veikti jo vardu ir jo naudai įgyvendinant projektą.
- Asocijuotieji partneriai (neprivaloma) – EMJM studijų programoje taip pat gali dalyvauti asocijuotieji partneriai. Šios organizacijos netiesiogiai prisideda prie konkrečių užduočių (veiklos) įgyvendinimo ir (arba) remia skaidą ir EMJMSP tvarumą. Jos gali prisidėti, pvz., perduodamos žinias ir įgūdžius, teikdamos papildomus kursus arba parūpindamos stažuotės arba praktikos galimybių. Kiek tai susiję su sutartinio valdymo klausimais, asocijuotieji partneriai nelaikomi EMJMSP konsorciūmo dalimi, nes jų vaidmuo įgyvendinant šią programą yra ribotesnis ir jų patirtimi naudojamasi remiantis ad hoc principu.
- Susijusieji subjektai (neprivaloma) – organizacijos, kurios prisideda siekiant projekto tikslų ir vykdam veiklą. Susijusieji subjektai privalo būti nurodyti dotacijų paraiškoje ir turi atitikti reikalavimus, kaip aprašyta šio programos vadovo III priede (Pagrindinių sąvokų žodynelis).

Programos šalių mokslo ir studijų institucijos turi turėti galimybę fiziškai priimti EMJMSP studentus ir už jų institucijoje praleistą studijų laikotarpį suteikti bent minimalų ECTS kreditų skaičių.

Siekiant užtikrinti patikimą institucijų palaikymą ir paramą, prieš priimant į programą pirmuosius EMJMSP studentus, būtina pasirūpinti, kad visos EMJMSP konsorciame dalyvaujančios organizacijos prisiimtų būtinus institucinius įsipareigojimus. Šiuo tikslu pagrindinis dokumentas yra EMJMSP konsorciumo susitarimas (žr. gaires ir pavyzdžius vykdomosios agentūros svetainėje), kurį visos institucijos partnerės turės pasirašyti prieš pradėdamos pirmąją stipendijų paraiškų teikimo ir atrankos procedūrą. Šiame EMJMSP konsorciumo susitarime turėtų būti kuo tiksliau apibūdinti visi akademiniai, veiklos, administraciniai ir finansiniai aspektai, susiję su EMJMSP įgyvendinimu ir EMJMSP stipendijų tvarkymu.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINEI MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMAI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, „Erasmus Mundus“ jungtinė magistrantūros studijų programa turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

<p>Galinčios dalyvauti organizacijos</p>	<p>Dalyvaujančioji organizacija gali būti bet kokia valstybinė arba privati organizacija (ir, jeigu yra, jos susijusieji subjektai), įsteigta kurioje nors Programos šalyje arba kurioje nors šalyje partnerėje ir tiesiogiai bei aktyviai dalyvaujanti įgyvendinant EMJMSP.</p> <p>Tai, pvz., gali būti tokios organizacijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ aukštojo mokslo institucija (ASI); ▪ valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); ▪ vietos, regiono ar nacionalinio lygio valstybinė įstaiga; ▪ ne pelno organizacija, asociacija, NVO; ▪ mokslinių tyrimų institutas. <p>Mokslo ir studijų institucijos, įsisteigusios kurioje nors Programos šalyje, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (EHE). Dalyvaujančioms šalių partnerių ASI reikalavimas turėti EHE netaikomas.</p> <p>Programos šalyje įsteigtos mokslo ir studijų institucijos paraiškos teikimo etapu turi gebėti įrodyti, kad jos įvykdė savo jurisdikcijos išorinius kokybės užtikrinimo reikalavimus (pvz., akreditacijos ir įvertinimo), keliamus bendrai programai. To galima pasiekti sėkmingai įgyvendinus Europos požiūrį į bendrų programų kokybės užtikrinimą (jeigu leidžiama šalies teisės aktais) arba remiantis atskirais akreditavimo sprendimais dėl kiekvieno nacionalinio komponento tuo pagrindu, kuriuo sudaryta EMJMSP.</p>
<p>Kas gali teikti paraišką?</p>	<p>Kurioje nors Programos šalyje įsteigta mokslo ir studijų institucija. Ši mokslo ir studijų institucija teikia paraišką EMJMSP konsorciumo vardu. Šalių partnerių mokslo ir studijų institucijų skyriai, įsteigti kurioje nors Programos šalyje, arba Programos šalių mokslo ir studijų institucijų skyriai, įsteigti kurioje nors šalyje partnerėje, negali teikti paraiškos.</p>
<p>Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis</p>	<p>EMJMSP yra tarptautinio pobūdžio ir joje, kaip partnerės, dalyvauja mokslo ir studijų institucijos bent iš trijų skirtingų Programos šalių.</p>
<p>Dalyvių skaičius</p>	<p>EMJMSP dotacijos lėšomis bus finansuojama ne daugiau kaip 60 stipendininkų per keturis priėmimus. Be to, EMJMSP konsorciūnai gali teikti paraišką dėl ne daugiau kaip 28 papildomų stipendijų per keturis priėmimus, skirtus tiksliniams pasaulio regionams ar šalims.</p>
<p>Vieta (-os)</p>	<p>EMJMSP studijos programos laikotarpiu turi vykti bent dviejose iš Programos šalių, kurių institucijos dalyvauja konsorciame (t. y. bent du visų studentų judumo laikotarpiai ne studento gyvenamojoje šalyje).</p>

Projekto trukmė	Atsižvelgiant į „Erasmus Mundus“ bendrosios magistrantūros studijų programos trukmę (1–2 mokslo metai), ir tai, ar konsorciumas nusprendžia taikyti parengiamuosius metus, su konsorciumu bus sudaryta mažiausiai ketverių ir daugiausiai šešių mokslo metų dotacijos sutartis, pagal kurią bus finansuojami keturi iš eilės studentų priėmimai. Išimtiniais atvejais, pareiškėjui ar koordinatoriui paprašius ir vykdomajai agentūrai sutikus, EMJMSP trukmė gali būti pratęsta ne daugiau kaip 12 mėnesių. Tokiu atveju bendra dotacijos suma nekeičiama.
Veiklos trukmė	Neprivalomi parengiamieji metai: vieneri mokslo metai. EMJMS programos įgyvendinimas: keturi iš eilės priėmimai 1–2 mokslo metams (60/90/120 ECTS kreditų).
Kur teikti paraišką?	Bruselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 31 d., turi pateikti iki tų pačių metų vasario 13 d. 17:00 val. (Bruselio laiku) .
Kaip teikti paraišką?	Išsamesnę informaciją, kaip teikti paraišką, žr. šio Vadovo C dalyje.

Paraiškas pateikusios organizacijos taip pat vertinamos pagal **atmetimo** ir **atrankos** kriterijus. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI STUDENTAMS

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Reikalavimus atitinka magistrantūros pakopos studentai, įgiję pirmosios aukštojo mokslo pakopos kvalifikacinį laipsnį arba pagal laipsnį suteikiančių šalių nacionalinės teisės aktus ir praktiką turintys pripažintą lygiavertį išsilavinimo lygį. Studentai, anksčiau gavę EMJMSP stipendiją arba „Erasmus Mundus“ magistrantūros studijų programos (bendrosios doktorantūros studijų programos) stipendiją, negali teikti paraiškos gauti papildomą stipendiją pagal EMJMSP veiksmą. EMJMSP stipendininkai negali naudotis kita ES finansuojama stipendijų sistema tam pačiam EMJMSP kursui išklausti ir tai taikoma visu to kurso laikotarpiu. ⁶⁶ Kandidatams iš šalių partnerių bus skirta ne mažiau kaip 75 % EMJMSP stipendijų. Studentai paraiškas stipendijai gauti tiesiogiai teikia pasirinktam EMJMSP konsorciumui ir dalyvauja konsorciumo mokslo ir studijų institucijų organizuotame konkurencinės atrankos procese. Už atskirų studentų atranką, priėmimą ir stebėjimą yra atsakingas EMJMSP konsorciumas.
Veiklos trukmė	Studento stipendija skiriama išimtinai už dienas studijas vienoje iš magistrantūros programų ir mokama visu EMJM studijų programos laikotarpiu.
Vieta (-os)	Papildomi prie minimalių būtinų studijų (pvz., mokymo, mokslinių tyrimų, mokomosios praktikos, diplominio darbo rengimo) laikotarpiai gali būti praleidžiami kitose dalyvaujančiose Programos šalių arba šalių partnerių organizacijose, jeigu tokia veikla vykdoma tiesiogiai prižiūrint mokslo ir studijų institucijai, kuri yra viena iš konsorciumo partnerių.
Mokymosi rezultatai	Sėkmingai užbaigus EMJMS programą turi būti suteikiamas jungtinis laipsnis (t. y. vienas diplomai, išduodamas bent dviejų mokslo ir studijų institucijų iš skirtingų Programos šalių vardu ir tose šalyse tinkamai akredituotas) arba dauginiai laipsniai (t. y. bent du diplomai, kuriuos išduoda dvi mokslo ir studijų institucijos iš skirtingų Programos šalių ir kurie tose

⁶⁶ Šis skaičius taikomas bendram finansuojamų stipendijų skaičiui, įskaitant tas, kurios skiriamos vienam arba keliems pirmenybiniams pasaulio regionams ar šalims.

	<p>šalyse yra tinkamai akredituoti).</p> <p>Studentai turės surinkti visus ECTS kreditus, kurie suteikiami pagal EMJMSP (60, 90 arba 120). Be to, už kiekvieną privalomą studijų laikotarpį bent dviejose Programos šalyse jie turės surinkti bent 20 ECTS kreditų (už 60 ECTS kreditų studijų programas), 30 ECTS kreditų (už 90 ECTS arba 120 ECTS kreditų studijų programas).</p> <p>Mobilumo laikotarpiai negali būti pakeisti virtualiu mobilumu (nuotoliniu mokymusi), o tai reiškia, kad visos magistrantūros studijų programos metu fizinis studentų dalyvavimas yra būtinas. Be to, jos taip pat negali vykti EMJMSP konsorciui nepriklausančiose institucijose (t. y. partnerių ir (arba) asocijuotųjų partnerių organizacijose).</p>
--	---

PAPILDOMI DARBUOTOJAMS, MOKSLININKAMS IR KVIESTINIAMS DĚSTYTOJAMS TAIKOMI TINKAMUMO KRITERIJAI

<p>Reikalavimus atitinkantys dalyviai</p>	<p>1) dalyvaujančių organizacijų darbuotojai;</p> <p>2) kviestiniai mokslininkai / kviestiniai dėstytojai iš programos ar partnerių šalių. EMJMSP veikloje turi dalyvauti ne mažiau nei keturi kviestiniai mokslininkai / kviestiniai dėstytojai ne mažiau nei 8 savaites.</p> <p>Kviestiniai mokslininkai / svečiai turi būti atrinkti vadovaujantis konkrečiau konsorciui mokslininko atrankos taisyklėmis, ir privalo sukurti papildomos pridėtinės vertės EMJMS.</p>
--	--

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

<p>Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 40 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekto elementai, susiję su jungtine veikla (integracija), parengimu ir struktūra, yra atitinkamai pritaikyti ir veiksmingi siekiant EMJMSP siekių ir tikslų. ▪ Projekte apibūdinama, kaip EMJMSP integruota į partnerio mokslinių laipsnių katalogus ir apibrėžiamas suteiktinas (-i) laipsnis (-iai), ypač EMJMSP jungtinis laipsnis, jeigu tai yra leidžiama pagal nacionalinius įstatymus. ▪ Siūlojame EMJMSP reaguojama į aiškiai nustatytus poreikius akademinėje srityje. ▪ Projekte apibūdinama, kaip EMJMSP siekiama didinti Europos aukštojo mokslo erdvės patrauklumą ir puoselėti kompetenciją, inovacijas ir konkurencingumą tikslinių akademinų sričių / dalykų atžvilgiu. ▪ Planuojamas EMJMSP konsorciui yra labai svarbus tarptautiškumo aukštojo mokslo srityje atžvilgiu ir yra skirtas maksimaliai padidinti studentų ir darbuotojų mobilumo pranašumus.
<p>Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pasiūlyme apibūdinama akademinė programa ir mokymosi rezultatai ir išsamiai nurodoma, kaip bus užtikrinamas kokybiškas akademinis programos turinys. ▪ Pasiūlyme aprašomas EMJMSP vidinių ir išorės vertinimo metodų rinkinys, kaip jie bus taikomi praktikoje ir naudojami kursų kokybei stebėti, atnaujinti ir gerinti. ▪ Projekte apibrėžiama, kaip organizuojamas studentų mobilumas, ir nurodoma jo svarba siekiant programos tikslų, pateikiamas veiksmingo kvieštinių mokslininkų (kvieštinių dėstytojų) dalyvavimo programoje strategijos (plano) projektas. ▪ Projekte išsamiai paaiškinta, kokia svarbi informacija teikiama studentams (dėstytojams) prieš priimančius juos į studijų programą, taip pat nurodomos pasiūlytos paslaugos, įskaitant paramą, susijusią su apgyvendinimu, kalbos mokymusi, administraciniais formalumais (pvz., parama vizai gauti) ir draudimu. ▪ Projekte aiškiai apibrėžiamos programos taisyklės, studentų teisės ir pareigos, susijusios su akademiniais, administraciniais ir finansiniais EMJMSP įgyvendinimo aspektais ▪ Projekte apibūdinama numatoma veikla (priemonės), kuria bus užtikrinta veiksminga EMJMSP studentų integracija į jų socialinę, kultūrinę ir profesinę aplinką (bendravimas toje aplinkoje). ▪ Projekte aiškiai numatoma EMJMSP ir su švietimo sritimi nesusijusių veikėjų sąveika jo įgyvendinimo metu.
<p>Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekte aiškiai parodomas dalyvaujančių partnerių (darbuotojų) žinių sritys ir nurodoma, kaip šios žinios padeda įgyvendinti EMJMSP arba ją įgyvendinant suteikia pridėtinės vertės. Jeigu taikoma, projekte apibūdinama, kaip išplėsti galiojantys bendradarbiavimo susitarimai,

(ne daugiau kaip 20 balų)	<p>kad atitiktų EMJMSP tikslus.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekte apibūdinami kiekvieno partnerio instituciniai įsipareigojimai, nurodoma jo funkcija ir užduotys, susijusios su EMJMSP įgyvendinimu, taip pat numatomi valdymo organų darbo mechanizmai ir taikomos valdymo priemonės. ▪ Projekte, inter alia, apibūdinami bendri kriterijai, principai ir reikalavimai studentų paraiškoms, atrankos ir priėmimo reikalavimai, studentų egzaminų ir rezultatų vertinimas. ▪ Projekte paaiškinta, kaip apskaičiuotos studentų dalyvavimo išlaidos, ir apibūdinama, kaip bus pritraukti finansiniai ištekliai, įskaitant papildomą finansavimą, kaip jie bus paskirstyti ir valdomi partnerystės struktūroje.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 20 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekte pateikiama įtikinama vidutinio laikotarpio (ilgalaikė) plėtros (tvarumo) strategija ir tikroviškos ateities projekcijos po ESfinansavimo laikotarpio ir būdai panaudoti kitus finansavimo šaltinius stipendijoms ir savo lėšas naudojančioms studentams mokėti. ▪ Projekte paaiškinama, kaip EMJMSP bus daromas poveikis institucijos lygmeniu (fakulteto, universiteto) ir kaip ji parems konsorciumo partnerių tarptautiškumo strategiją, skirtą pasiekti svarbias nacionalinio, Europos ir (arba) tarptautinio lygmens suinteresuotąsias šalis. ▪ Projekte apibūdinama, kaip siūlomoje EMJMSP skatinamas verslumas ir iniciatyvumas, aprašoma, kaip darbdaviai bus įtraukti į kursų įgyvendinimą, siekiant pagerinti studentų kompetencijas ir įgūdžius ir taip pagerinti absolventų įsidarbinimą. ▪ Projekte apibūdinamos viešinimo (sklaidos) mechanizmų rūšys ir metodai, tikslinės grupės ir konkrečios partnerių užduotys, susijusios su informuotumu apie EMJMSP didinimo strategija. Jame paaiškinama, kaip planuojama pritraukti geriausias studentus visame pasaulyje. ▪ Jeigu tinkama, projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinta atviroji prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir žiniasklaidos ir bus skatinama jomis naudotis pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų (iš 100). Be to, „projekto aktualumo“ kategorijoje jie turi būti įvertinti bent 75 proc. viso galimo balų skaičiaus (t. y. bent 30 balų iš 40). Panašiu atveju pirmenybė bus teikiama projektams, kuriems būtų skiriama daugiausia balų pagal kriterijų „Projekto aktualumas“.

PAPILDOMOS STIPENDIJOS STUDENTAMS IŠ TIKSLINIŲ PASAULIO REGIONŲ

Pareiškėjai gali teikti paraiškas dėl papildomų stipendijų šalių partnerių regionams visame pasaulyje, kurios finansuojamos šiomis ES išorės veiksmų finansavimo priemonėmis:

- Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP)⁶⁷;
- Vystomojo bendradarbiavimo priemone (VBP)⁶⁸
- Europos kaimynystės priemone (EKP)⁶⁹
- Partnerystės priemone (PP)⁷⁰
- Europos plėtros fondo (EPF) priemonėmis.

Siūlomoms finansuoti EMJMSP galima skirti ne daugiau kaip 28 papildomas stipendijas per visą magistrantūros kurso trukmę (keturi priėmimai). Šios papildomos stipendijos siūlomos siekiant įgyvendinti aukštajam mokslui taikomus ES išorės politikos prioritetus ir atsižvelgti į skirtingus atitinkamus šalių partnerių ekonominio ir socialinio išsivystymo lygio skirtumus. Jie yra finansuojami pagal devynis toliau nurodytus regioninius paketus:

- Vakarų Balkanai (1-as regionas)⁷¹
- Rytų partnerystės šalys (2-as regionas);
- Pietinės Viduržemio jūros regiono šalys (3-as regionas);

⁶⁷ 2014 m. kovo 11 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 231/2014 kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP II): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0231&from=EN>

⁶⁸ 2014 m. kovo 11 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 233/2014, kuriuo nustatoma vystomojo bendradarbiavimo finansavimo priemonė 2014–2020 m. laikotarpiui <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0044:0076:EN:PDF>

⁶⁹ 2014 m. kovo 11 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 232/2014, kuriuo sukuriama Europos kaimynystės priemonė <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:EN:PDF>

⁷⁰ 2014 m. kovo 11 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 234/2014, kuriuo nustatoma bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis partnerystės priemonė <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0077:0084:EN:PDF>

⁷¹ 2014 m. kovo 11 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 231/2014 kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP II): https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/financial_assistance/ipa/2014/231-2014_ipa-2-reg.pdf

- Azija (6-as regionas); specialios stipendijos skiriamos mažiausiai išsivysčiusioms šalims⁷²;
- Centrinė Azija (7-as regionas) specialias stipendijas skiriant mažas ar mažesnes už vidutines pajamas gaunančioms šalims⁷³;
- Lotynų Amerika (8-as regionas) specialias stipendijas skiriant mažas ar mažesnes už vidutines pajamas gaunančioms šalims⁷⁴ ir didžiąją lėšų dalį skiriant Brazilijai / Meksikai;
- Pietų Afrika (10-as regionas);
- Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno šalys (11-as regionas) ir
- Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos šalys (12-as regionas).

Stipendijos bus paskirtos finansuoti atrinktomis EMJMSP jų reitingo mažėjimo tvarka ir atsižvelgiant į turimą biudžetą. Pradedant nuo geriausiai įvertinto pasiūlymo, prašomas bendras papildomų stipendijų skaičius bus proporcingai paskirstytas pagal regionų biudžetų paketus ir neviršijant turimų lėšų.

PAPILDOMAS DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJUS

Projektai, kurie viršijo minimalią ribą pagal kriterijų „Projekto aktualumas“ ir kuriems buvo skirtas bendras 70 balų skaičius (minimali finansavimo riba), bus vertinami siekiant nustatyti, ar tiksliniams regionams galima skirti papildomas stipendijas atsižvelgiant į toliau nurodytus kriterijus.

Projekto aktualumas tiksliniuose regionuose (Taip / Ne)	<ul style="list-style-type: none">▪ Projekte apibūdinami taikomi metodai talentingiausiems studentams iš tikslinių regionų pritraukti.▪ Pasiūlymu skatinamas bendradarbiavimas su mokslo ir studijų institucijomis ir (arba) kita reikalavimus atitinkančia dalyvaujančia organizacija iš tikslinių regionų šalių partnerių. Aiškiai paaiškinama pridėtinė tokio bendradarbiavimo vertė „Erasmus Mundus“ jungtinei magistrantūros studijų programai.
--	---

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

Daugiau su šiuo veiksmu susijusių privalomų kriterijų ir papildomos naudingos informacijos galima rasti šio vadovo I priede. Šiame priede nurodoma:

- sąlygos, susijusios su „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos parengimu;
- sąlygos, taikomos magistrantūros studijų studentams;
- sąlygos, susijusios su stebėjimu ir kokybės užtikrinimu;
- EMJMSP konsorciumo atrankos procedūra.

Suinteresuotųjų organizacijų, prieš teikiant paraišką finansinei paramai gauti, prašoma įdėmiai perskaityti atitinkamus šio priedo skirsnius.

„ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINIŲ MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMŲ KATALOGAS

Siekiant padėti viešinti „Erasmus+“ studentų stipendijas, kurios pagal vykdomas „Erasmus Mundus“ jungtines magistrantūros studijų programas bus siūlomos geriausiems pasaulyje magistrantūros studentams, užtikrinti jų matomumą ir prieinamumą, „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos bus įtrauktos į elektroninį katalogą, esantį vykdomosios agentūros svetainėje.

Šiame EMJMSP kataloge bus viešinamos visos jungtinės magistrantūros studijų programos, kuriose siūlomos „Erasmus+“ stipendijos kitiems mokslo metams. Kataloge potencialūs studentai galės pasirinkti norimas „Erasmus Mundus“ jungtines magistrantūros studijų programas ir paraišką dėl „Erasmus+“ stipendijos pateikti tiesiogiai atitinkamiems konsorciams.

⁷² Afganistanas, Bangladešas, Butanas, Kambodža, Laosas, Mianmaras, Nepalas

⁷³ Kirgizija, Tadžikistanas, Uzbekistanas

⁷⁴ Bolivija, Salvadoras, Gvatemala, Hondūras, Nikaragva,

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Parama atrinktomis „Erasmus Mundus“ jungtinėms magistrantūros studijų programoms bus teikiama pagal dotacijos sutartį, apimančią vienus parengiamuosius metus (jei pareiškėjas pasirinko neteikti paraiškos parengiamaisiais metais) ir keturis iš eilės studentų priėmimus.

EMJMSP dotacija apskaičiuojama pagal tokius finansavimo principus:

- dotacija konsorciumo valdymo mokesčiams ir dėstytojų mobilumui;
- ne didesnė nei 25 000 EUR per metus stipendijos studentams, kurių skaičius gali būti nevienodas, ir
- tiksliniams pasaulio regionams skirtos ne didesnė nei 25 000 EUR per metus papildomos stipendijos studentams, kurių skaičius gali būti nevienodas.

Išsamus EMJMSP biudžetas turi būti parengtas pagal tokias finansavimo taisykles (EUR):

A) „ERASMUS MUNDUS“ JUNG TINĖ MAGISTRANTŪROS STUDIŲ PROGRAMA:

Parama konsorciumo valdymo išlaidoms ir išlaidoms⁷⁵ kvietiniams mokslininkams ir dėstytojams.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20 000 EUR neprivalomiems parengiamiesiems metams. ▪ 50 000 EUR vienam priėmimui į EMJMSP.
---	---

B) „ERASMUS MUNDUS“ JUNG TINĖS MAGISTRANTŪROS STUDIŲ PROGRAMOS STUDENTŲ STIPENDIJOS

Į EMJMSP studentų stipendijas įtraukiamos studentų dalyvavimo išlaidos (įskaitant mokesčius už mokslą, visas draudimo išlaidas ir visas kitas privalomas išlaidas, susijusias su studentų dalyvavimu programoje), parama studento kelionės ir įsikūrimo išlaidoms padengti ir pragyvenimo išmoka visam EMJMSP studijų programos laikotarpiui. Išsami informacija apie EMJMSP studento stipendijos sumas pateikiama lentelėje:

Parama dalyvavimo išlaidoms padengti	<ul style="list-style-type: none"> ▪ iki 9 000 EUR per metus vienam stipendininkui iš šalies partnerės ¹²⁷⁶ ▪ Iki 4 500 EUR per metus vienam stipendininkui iš Programos šalies. ▪ Šiuos didžiausius įnašus viršijančią sumą turi padengti dalyvaujančiosios organizacijos ir jų negalima reikalauti iš stipendininko.
Parama kelionės ir įsikūrimo išlaidoms padengti	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 000 EUR per metus vieno kurioje nors Programos šalyje nuolat gyvenančio stipendininko kelionės išlaidoms padengti. ▪ 2 000 EUR per metus stipendininko, nuolat gyvenančio kurioje nors šalyje partnerėje, kuri nuo EMJMSP koordinuojančios mokslo ir studijų institucijos nutolusi mažiau nei 4 000 km, kelionės išlaidoms padengti + 1 000 EUR įsikūrimo išlaidoms padengti. ▪ 3 000 EUR per metus kiekvieno stipendininko, nuolat gyvenančio kurioje nors šalyje partnerėje, kuri nuo EMJMSP koordinuojančios mokslo ir studijų institucijos nutolusi 4 000 km ar labiau, kelionės išlaidoms padengti + 1 000 EUR įsikūrimo išlaidoms padengti.
Parama pragyvenimo išlaidoms padengti	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 000 EUR per mėnesį visam EMJM studijų programos laikotarpiui (ne ilgiau kaip 24 mėn.). Parama pragyvenimo išlaidoms nebus skiriama už EMJMSP laikotarpius (studijų, mokslinių tyrimų, mokomosios praktikos, diplominio darbo parengimo), kuriuos stipendininkai praleidžia savo nuolatinės gyvenamosios vietos šalyje; ji taip pat nebus skiriama ir už EMJMSP laikotarpius, kuriuos stipendininkai iš kurios nors šalies partnerės praleidžia kurioje nors šalyje partnerėje daugiau nei vieną semestrą (pvz., 3 mėnesius arba atitinkamai 15 ECTS kreditų).

⁷⁵ Asocijuotųjų partnerių patiriamas išlaidas EMJMSP konsorciumas gali kompensuoti tik pasinaudodamas ES „parama konsorciumo valdymo išlaidoms ir išlaidoms“ (fiksuo to dydžio suma).

⁷⁶ Studentai, kurie nėra nei nuolatiniai gyventojai, nei yra vykdę pagrindinę veiklą (studijų, mokymų arba darbo) ilgiau kaip iš viso 12 mėnesių per pastaruosius penkerius metus Programos šalyje. Penkerių metų ataskaitinis laikotarpis, kuriam taikoma ši 12-os mėnesių taisyklė, skaičiuojamas atgaliniu būdu nuo pateikimo termino, kurį nustato konsorciumas teikiamoms paraiškoms EMJMSP stipendijai gauti.

DOTACIJOS SKYRIMAS

Faktinė atskirų stipendijų suma ir atitinkamai didžiausia pasirinktiems projektams skirta lėšų suma priklausys nuo įvairių veiksmų:

1. EMJMSP apimties (60, 90 arba 120 ECTS kreditų);
2. konsorciūmų nustatytų EMJMSP dalyvavimo išlaidų;
3. neprivalomų parengiamųjų metų taikymo;
4. programos / šalies partnerės stipendijų skaičiaus.

Atsižvelgiant į šiuos veiksmus, EMJMSP dotacija parengiamiesiems metams ir keturiems studentų priėmimams sudarytų ne daugiau kaip **4,532 mln. EUR**⁷⁷.

⁷⁷ Teorinė didžiausia suma yra gaunama taikant didžiausius stipendijų tarifus ir laikant, kad projektui būtų skiriamas didžiausias stipendijų skaičius (pvz., 60 + 28).

„ERASMUS+“ PASKOLOS MAGISTRANTŪROS STUDIJOMS

Aukštųjų mokyklų studentai, visą magistrantūros pakopos studijų programą norintys baigti kitoje Programos šalyje, gali kreiptis dėl ES garantuojamos paskolos savo išlaidoms padengti.

„Erasmus+“ paskolų magistrantūros studijoms sistema potencialiems magistrantams suteikia galimybę gauti paskolas arba pasinaudoti mokesčių už mokslą ir apgyvendinimą atidėjimu (kuriuos teikia dalyvaujantys bankai arba universitetai ir garantuoja ES per savo partnerį Europos investicijų fondą), kuriomis jie programos „Erasmus+“ laikotarpiu galėtų finansuoti savo studijas užsienyje. Naudojant ES biudžeto asignavimus, iš bankų sektoriaus arba aukštojo mokslo institucijų paskoloms (arba lygiavertėms paslaugoms) judiesiems magistrantūros studijų studentams bus galima pritraukti didelę finansavimo sumą.

Ši schema buvo pradėta taikyti 2015 m. Ilgainiui „Erasmus+“ paskolas magistrantūros studijoms gaus vis daugiau šalių ir studentų.

Daugiau informacijos apie šią schemą ir dalyvaujančias finansines institucijas galima rasti Europos Komisijos svetainėje https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/node/11_en

Paskolų sumos ir paskirtis	Paskolos suma sudaro ne daugiau kaip 12 000 EUR vienu metų magistrantūros studijų programai ir iki 18 000 EUR ne ilgesnei nei dvejų metų magistrantūros studijų programai; paskolos lėšomis gali būti dengiamos pragyvenimo išlaidos, išlaidos mokesčiams už mokslą ir kitos susijusios išlaidos bet kurioje iš 34 programos „Erasmus+“ šalių. Pagrindinės socialinės apsaugos priemonės: užstato iš studentų ar tėvų nereikalavimas, palanki palūkanų norma ir palankios paskolos grąžinimo sąlygos.
Tinkamumo kriterijai	Kad tenkintų paraiškos teikimo kriterijus, studentai turi: <ul style="list-style-type: none"> ▪ nuolat gyventi vienoje iš programos „Erasmus+“ šalių; ▪ būti sėkmingai užbaigę aukštojo mokslo pirmosios pakopos studijas (bakaluro ar lygiavertės studijas); ▪ būti priimti į antrosios pakopos programą (magistrantūros ar lygiavertę) pripažintoje mokslo ir studijų institucijoje (MSI), kuriai yra suteikta „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija (ECHE). Magistrantūros (ar lygiavertė) studijų programa, pagal kurią jie ketina studijuoti, turi būti: <ul style="list-style-type: none"> ▪ vykdoma kitoje šalyje nei ta, kurioje jie nuolat gyvena, ir ta, kurioje jie įgijo savo bakalauro laipsnį (ar lygiavertį laipsnį, kurį turėdami jie gali stoti į magistrantūros programą); ▪ išsami programa, kurią užbaigus suteikiamas laipsnis (magistro ar lygiavertis).
Kur teikti paraišką?	Tiesiogiai dalyvaujantiems bankams, aukštojo mokslo institucijoms arba studentų paskolų bendrovėms.

2 PAGRINDINIS VEIKSMAS. BENDRADARBIAVIMAS INOVACIJŲ IR DALIJIMOSI GERĄJA PATIRTIMI TIKSLAIS

KOKIE VEIKSMAI REMIAMI?

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiama:

- strateginės partnerystės švietimo, mokymo ir jaunimo srityje;
- žinių sąjungos – Europos universitetai;
- sektorių įgūdžių sąjungos (pagal specialų kvietimą teikti paraiškas);
- gebėjimų stiprinimas aukštojo mokslo srityje;
- gebėjimų stiprinimas jaunimo srityje.

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiamais veiksmais dalyvaujančiosioms organizacijoms, politikos sistemoms, pagal kurias tie veiksmai yra rengiami, taip pat organizacijoms ir asmenims, tiesiogiai arba netiesiogiai dalyvaujantiems organizuojamoje veikloje, turėtų būti padarytas teigiamas ir ilgalaikis poveikis.

Pagal šį pagrindinį veiksmą organizacijų, vietos, regiono, nacionaliniu ar Europos lygmeniu turėtų būti kuriama, perduodama ir (arba) įgyvendinama novatoriška praktika.

Numatoma, kad įgyvendinant pagal šį pagrindinį veiksmą remiamus projektus bus pasiekti tokie dalyvaujančiųjų organizacijų rezultatai:

- novatoriški darbo su tikslinėmis grupėmis metodai, pvz., teikiant patrauklesnes švietimo ir mokymo programas, atitinkančias asmenų poreikius ir lūkesčius, taikant dalyvavimu pagrįstus metodus ir IRT pagrįstas metodikas, naujus arba patobulintus kompetencijos pripažinimo ir patvirtinimo procesus, užtikrinant didesnį vietos bendruomenėms naudingos veiklos veiksmingumą, taikant naują ar patobulintą rūpinimosi palankių sąlygų neturinčių grupių poreikiais praktiką ir sprendžiant mokymosi rezultatų skirtumus, susijusius su geografine ir socialine bei ekonomine nelygybe, nauji socialinės, kalbinės ir kultūrinės įvairovės sprendimai, nauji būdai aktyviau remti konkurencingumą ir užimtumą, visų pirma regionų ir vietos lygmenimis; kalbos mokymosi ir mokymo kompetencijos pripažinimas, suteikiant Europos kalbų ženklą;
- šiuolaikiškesnė, dinamiškesnė, labiau įpareigojanti ir profesionalesnė aplinka organizacijos viduje: pasirengimas integruoti gerąją patirtį ir naujus metodus į kasdienę veiklą, atvirumas sąveikai su organizacijomis, veikiančiomis kitose srityse arba kituose socialiniuose ir (arba) ekonominiuose sektoriuose, strateginis darbuotojų profesinio tobulėjimo planavimas atsižvelgiant į jų asmeninius poreikius ir organizacijos tikslus;
- didesnis pajėgumas ir profesionalumas veikti ES ir (arba) tarptautiniu lygmeniu: geresnė valdymo kompetencija ir tarptautiškumo strategija, sustiprintas bendradarbiavimas su partneriais iš kitų šalių, kitų švietimo, mokymo ir jaunimo sričių ir (arba) kitų socialinių ir (arba) ekonominių sektorių, didesnis finansinių išteklių (kitokių nei ES lėšų) paskirstymas ES ir (arba) tarptautiniams projektams švietimo, mokymo ir jaunimo srityje organizuoti, geresnė ES ir (arba) tarptautinių projektų parengimo, įgyvendinimo, stebėjimo ir tolesnės susijusios veiklos kokybė.

Pagal šį pagrindinį veiksmą finansuojami projektai taip pat turėtų daryti teigiamą poveikį veikloje tiesiogiai arba netiesiogiai dalyvaujantiems asmenims, kaip antai:

- labiau išugdytas iniciatyvumo ir verslumo jausmas;
- geresnės užsienio kalbos (-ų) žinios;
- aukštesnis skaitmeninio raštingumo lygis;
- geresnis socialinės, etninės, kalbinės ir kultūrinės įvairovės supratimas ir didesnis jautrumas;
- geresni įgūdžiai, reikalingi norint įsidarbinti ir kurti naują verslą (įskaitant socialinio verslumo įgūdžius);
- aktyvesnis dalyvavimas visuomenėje;
- labiau teigiamas požiūris į Europos projektą ir ES vertybes;
- geresnis įgūdžių ir kvalifikacijų Europoje ir už jos ribų supratimas ir pripažinimas;
- patobulinta kompetencija, susijusi su profesiniu profiliu (dėstymo, mokymo, darbo su jaunimu ir t. t.);
- aiškesnis švietimo, mokymo ar jaunimo sričių praktikos, politikos ir sistemų įvairiose šalyse supratimas;
- geresnis formaliojo švietimo, neformaliojo ugdymo, profesinio mokymo, kitų formų mokymosi ir darbo rinkos tarpusavio sąsajų supratimas;
- didesnės profesinio tobulėjimo galimybės;
- didesnė motyvacija ir pasitenkinimas kasdieniame darbe.

Sistemos lygmeniu jie turėtų skatinti modernizuoti švietimo ir mokymo sistemas bei jaunimo politiką ir sustiprinti jų atsaką į pagrindinius nūdienos pasaulio iššūkius: užimtumą, ekonominį stabilumą ir augimą, taip pat socialinių, pilietinių ir tarpkultūrinių kompetencijų kėlimo poreikį, tarpkultūrinį dialogą, demokratines vertybes ir pagrindines teises, socialinę įtrauktį, nediskriminavimą ir aktyvų pilietiškumą, kritinį mąstymą ir žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą.

Taigi numatoma, kad šio pagrindinio veiksmo poveikis bus toks:

- geresnė švietimo ir mokymo bei darbo su jaunimu Europoje ir už jos ribų kokybė: aukštesnio lygio meistriškumo ir patrauklumo derinimas su didesnėmis galimybėmis visiems, įskaitant tuos, kurie neturi palankių sąlygų;
- geresnis švietimo, mokymo ir jaunimo sistemų suderinimas su darbo rinkos poreikiais ir jos siūlomomis galimybėmis, glaudesni ryšiai su verslu ir bendruomene;
- geresnis pagrindinių ir universaliųjų įgūdžių, visų pirma verslumo, socialinių, pilietinių, tarpkultūrinių ir kalbų žinių, kritinio mąstymo, skaitmeninio raštingumo bei žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo, teikimas ir vertinimas;
- didesnė įvairių švietimo, mokymo ir jaunimo sektorių sąveika ir sąsajos nacionaliniu lygmeniu, geresnės galimybės iš vieno sektoriaus pereiti į kitą ir geresnis Europos orientacinių kompetencijos ir kvalifikacijos pripažinimo, patvirtinimo ir skaidrumo užtikrinimo priemonių panaudojimas;
- aktyvesnis mokymosi rezultatų naudojimas apibūdinant ir apibrėžiant kvalifikacijas, kvalifikacijų dalis ir mokymo programas siekiant remti mokymą(si) ir atliekant vertinimą;
- naujas ir glaudesnis tarprejoninis ir tarptautinis valdžios institucijų bendradarbiavimas švietimo, mokymo ir jaunimo srityse;
- labiau strateginis ir integruotas IRT ir atvirųjų švietimo išteklių (AŠI) naudojimas švietimo, mokymo ir jaunimo sistemose;
- didesnė motyvacija mokytis kalbų taikant naujoviškus mokymo metodus ir geresnės sąsajos su praktiniu darbo rinkos reikalaujamą kalbos (-ų) įgūdžių naudojimu;
- stipresnė praktikos, mokslinių tyrimų ir politikos sąveika.

STRATEGINĖS PARTNERYSTĖS ŠVIETIMO, MOKYMO IR JAUNIMO SRITYJE

KOKIE YRA STRATEGINIŲ PARTNERYSČIŲ PROJEKTŲ TIKSLAI IR PRIORITETAI?

Strateginių partnerysčių projektais siekiama remti novatoriškos praktikos plėtotę, perdavimą ir (arba) įgyvendinimą, taip pat bendrų iniciatyvų, kuriomis Europos lygmeniu skatinamas bendradarbiavimas, tarpusavio mokymasis ir keitimasis patirtimi, įgyvendinimą.

Atsižvelgiant į projekto tikslus ir struktūrą, strateginių partnerysčių projektai gali būti dviejų tipų:

INOVACIJAS REMIANČIOS STRATEGINĖS PARTNERYSTĖS:

Projektai turėtų sukurti novatoriškus produktus arba intensyviai platinti ir taikyti jau egzistuojančius ir naujai sukurtus produktus ar novatoriškas idėjas. Pareiškėjams suteikiama galimybė teikti paraiškas intelektualiniams produktams ir sklaidos renginiams finansuoti, siekiant realizuoti šio veiksmo inovacijų skleidimo lūkesčius. Šio tipo strateginės partnerystės atviros visoms švietimo, mokymo ir jaunimo sritims.

GEROSIOS PATIRTIES MAINUS REMIANČIOS STRATEGINĖS PARTNERYSTĖS:

Pagrindinis šių projektų tikslas – suteikti organizacijoms galimybę plėtoti ir stiprinti tinklus, didinti jų gebėjimą veikti tarptautiniu lygmeniu, dalytis ir susipažinti su idėjomis, praktika ir metodais. Įgyvendinant atrinktus projektus taip pat gali būti kuriami konkretūs produktai ir tikimasi, kad šių projektų įgyvendinimo veiklos rezultatai bus skleidžiami, tačiau ši sklaida turėtų būti proporcinga projekto tikslui ir taikymo sričiai.

Šie rezultatai ir veikla bus finansuojami remiantis standartiniu projekto valdymo ir įgyvendinimo biudžetu. Šio tipo projektai nebus remiami strateginėmis partnerystėmis aukštojo mokslo srityje. Be to, kai kurių specialių formatų strategines partnerystes galima įgyvendinti pagal šio tipo partnerystę:

- **Mokyklų mainų partnerystės:** Šio tipo strateginėse partnerystėse gali dalyvauti tik mokyklos. Projektuose galima naudotis mobilumo galimybėmis moksleiviams ir darbuotojams, siekiant padėti dalyvaujančioms mokykloms plėtotis kaip organizacijoms ir padidinti jų gebėjimą dirbti tarptautiniuose projektuose. Be to, griežtai raginama derinti judumą ir fizinius mainus su virtualiuoju bendravimu per „eTwinning“.
- **Tarpvalstybinės jaunimo iniciatyvos:** Šie strateginių partnerysčių jaunimo srityje projektai skatina jaunų žmonių socialinę atsakomybę ir verslumo dvasią. Išskirtinis šio formato strateginės partnerystės bruožas tas, kad jaunimo iniciatyvos imasi, ją parengia ir įgyvendina patys jaunuoliai.

Daugiau informacijos apie projektų formatų ypatumus pateikiama skirsnyje „Specialūs strateginių partnerysčių formatai“.

Nepriklausomai nuo projekto srities, strateginių partnerysčių projektuose gali dalyvauti visų tipų organizacijos, veikiančios bet kurioje švietimo, mokymo ir jaunimo srityje arba kituose socialiniuose ir (arba) ekonomikos sektoriuose, taip pat organizacijos, vykdančios veiklą, kuri yra susijusi su įvairiomis sritimis (pvz., vietos ir regionų valdžios institucijos, rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo centrai, prekybos rūmai, prekybos organizacijos, profesinio orientavimo centrai, kultūros organizacijos). Atsižvelgiant į projektų įgyvendinamus prioritetus ir tikslus, tuose projektuose turėtų dalyvauti tinkamiausi ir įvairiausi partneriai, kad būtų galima pasinaudoti įvairia jų patirtimi, ypatumais ir specialiomis žiniomis ir pasiekti atitinkamus ir kokybiškus projektų rezultatus.

Kad strateginių partnerysčių projektai būtų finansuojami, jais turi būti įgyvendinamas a) bent vienas horizontalusis prioritetas arba b) bent vienas specialusis prioritetas, susijęs su švietimo, mokymo ar jaunimo sritimi, kuriai daromas didžiausias poveikis, kaip aprašyta toliau. Nacionalinės agentūros gali daugiau dėmesio skirti tiems prioritetams, kurie yra ypač svarbūs jų šalies kontekste („Europos prioritetai atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes“). Nacionalinės agentūros turi tinkamai informuoti potencialius paraiškų teikėjus savo oficialiose svetainėse.

HORIZONTALIEJI PRIORITETAI

- **Galimybių visiems asmenims įgyti ir ugdyti bendruosius gebėjimus, įskaitant pagrindinius įgūdžius, rėmimas:** siekiant didinti įsidarbinimo galimybes, skatinti socialinį ir ugdomąjį bei asmeninį tobulėjimą, taip pat skatinti dalyvauti pilietiniame ir socialiniame gyvenime. Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais remiamas ir stiprinamas visų asmenų bendrųjų gebėjimų ugdymas visą gyvenimą nuo pat vaikystės. Sparčiai kintančiame pasaulyje tai apima daugiakalbystės

kompetencijas, verslumą, kritinį mąstymą ir kūrybiškumą, bendradarbiavimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, meno ir matematikos (STE(A)M) srityse, taip pat įgūdžius tokiose srityse, kaip klimato politika, dirbtinis intelektas, bei socialinę ir mokymosi mokyti kompetencijas. Tai apimtų bendradarbiavimo su mokslinių tyrimų ir inovacijų sektoriaus, pilietinės visuomenės bei privačiojo ir viešojo sektorių atstovais veiksmais.

- **Socialinė įtrauktis:** socialinė įtrauktis yra pagrindinis prioritetas visuose pagal programą remiamuose sektoriuose. Skatinama (visų pirma taikant novatoriškus ir integruotus metodus) atsakomybė už bendras vertybes, lygybę, socialinę įtrauktis, įvairovę ir nediskriminavimas. Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais remiami ir vertinami nauji metodai, kad būtų mažinami formaliojo ir neformaliojo švietimo sistemos prieinamumo ir galimybių joje dalyvauti skirtumai, taip pat projektai, kuriais siekiama kovoti su diskriminacija, segregacija ir rasizmu. Programa bus remiama migrantų kilmės asmenų integracija, be kita ko, kaupiant ir skleidžiant gerą patirtį šiuo klausimu. Pirmenybė taip pat bus teikiama projektams, kuriais skatinama užmegzti tvirus švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srityse veikiančių organizacijų ir plačiosios visuomenės ryšius, be kita ko, vietos ir regiono lygmenimis.
- **Bendros vertybės, pilietinis dalyvavimas:** programa bus remiama aktyvus pilietiškumas ir mokymosi visą gyvenimą etikos normos; ja bus skatinamas socialinių ir tarpkultūrinių kompetencijų, kritinio mąstymo ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ugdymas. Pirmenybė taip pat bus teikiama projektams, kuriais, organizuojant formaliojo ir neformaliojo mokymosi veiklą, žmonėms suteikiamos galimybės dalyvauti demokratiame, socialiniame ir pilietiniame gyvenime. Be to, daug dėmesio bus skiriama informuotumo apie Europos Sąjungos kontekstą, visų pirma bendras ES vertybes, vienybės ir įvairovės principus, taip pat socialinį, kultūros ir istorinį paveldą, ir jo supratimo didinimui.
- **Aplinkosaugos ir klimato tikslai:** programa siekiama visuose sektoriuose remti informuotumo apie aplinkosaugos ir klimato kaitos uždavinius didinimą. Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais siekiama tobulinti kompetencijas įvairiuose tarptarumo požūriu svarbiuose sektoriuose, rengti žaliąjį sektorių įgūdžių strategijas ir metodikas, taip pat į ateitį orientuotas ir geriau asmenų poreikius atitinkančias mokymo programas. Programa taip pat bus remiama naujoviškos praktikos, skirtos parengti besimokančius asmenis, darbuotojus ir su jaunimu dirbančius asmenis tapti tikrąja pokyčių varomąja jėga (pvz., saugoti išteklius, mažinti energijos vartojimą ir atliekų kiekį, kompensuoti paliekamą anglies pėdsaką, rinkti tvirus maisto produktus ir judumo būdus ir kt.), bandymas. Pirmenybė taip pat bus teikiama projektams, kuriais, vykstant švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto veiklą, skatinami elgesio pokyčiai, susiję su asmeniniais prioritetais, vartojimo įpročiais ir gyvenimo būdu.
- **Naujoviška skaitmeninė eros praktika:** programa bus remiama skaitmeninių technologijų bei naujoviškų ir atvirųjų pedagogikos metodų panaudojimas švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srityse. Ypatingas dėmesys bus skiriamas lyčių lygybei skatinti ir skirtumams, susijusiems su nepakankamai atstovaujama grupių prieiga ir naudojimu, mažinti. Programa taip pat bus remiama naudojimas pedagogams, piliečiams ir organizacijoms skirtomis Europos skaitmeninės kompetencijos programomis, įskaitant atvirųjų švietimo išteklių, atvirųjų vadovėlių, nemokamas ir atvirojo kodo švietimo programines įrangas kūrimą ir naudojimą. Pirmenybė bus teikiama veiksams, kuriais skatinami naujoviški dėstymo, mokymo, mokymosi ir vertinimo metodai ir priemonės kaip mokymosi visą gyvenimą tobulinimo veiksniai.
- **Parama pedagogams, su jaunimu dirbantiems asmenims, švietimo vadovams ir pagalbiniais darbuotojams:** pirmenybė bus teikiama veiksams, kuriais stiprinama pedagogų (pvz., mokytojų, instruktorių, profesorių, kuratorių, mentorių, repetitorių, ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros darbuotojų), dirbančiųjų su jaunimu, švietimo vadovų (pvz., mokyklų vadovų, rektorių, dekanų) ir pagalbinio personalo (pvz., mokymo asistentų, karjeros konsultantų, žmogiškųjų išteklių specialistų bendrovėse) samda ir profesinis tobulėjimas. Ypatingas dėmesys bus skiriamas veiksams, leidžiantiems sklandžiau spręsti dėl įtraukties ir įvairovės, įskaitant kultūrų ir kalbų įvairovę, kylančias problemas pasitelkus įvairesnius ir labiau pritaikytus dėstymo, mokymo ir darbo su jaunimu būdus.
- **Skaidrumas ir įgūdžių ir kvalifikacijų pripažinimas:** pirmenybė teikiama veiksams, lengvinantiems judumą mokymosi ir darbo tikslais; veiksams, padedantiems pereiti iš vieno mokymosi lygio ir tipo į kitą, patekti į darbo rinką ir keisti darbo vietą. Programa visų pirma bus remiama besimokantiems asmenims skirtos geresnės paslaugos ir informavimo ar orientavimo veikla, aiškinantis skaitmeninių technologijų potencialą palengvinti savaiminio ir neformaliojo mokymosi būdu įgytų gebėjimų automatinį tarpusavio pripažinimą ir patvirtinimą vietos, regiono, nacionaliniu, Europos ar tarptautiniu lygiu. Programa taip pat bus remiama veiksmingas naujosios *Europass* sistemos diegimas ir įgyvendinimas bei galimybės naudotis įgūdžiams ir kvalifikacijoms skirtomis priemonėmis ir paslaugomis.
- **Tvuros investicijos, švietimo, mokymo ir darbo su jaunimu sistemų kokybė ir veiksmingumas:** pirmenybė bus teikiama veiksams, kuriais skatinami tvurūs finansavimo modeliai, be kita ko, ieškant naujoviškų būdų, kad būtų užtikrintas tinkamas ir tvuras investavimas į švietimą, mokslą ir jaunimą, įskaitant rezultatais pagrįstą finansavimą ir išlaidų pasidalijimą, kai tinka.
- **Europos kultūros paveldo socialinė ir edukacinė vertė, jos indėlis į darbo vietų kūrimą, ekonomikos augimą ir socialinę sanglaudą:** pirmenybė bus teikiama veiksams, kuriais padedama didinti informuotumą apie Europos kultūros paveldo svarbą per švietimą, mokymąsi visą gyvenimą, savaiminį ir neformalų mokymąsi, jaunimą ir sportą, taip pat veiksams, kuriais remiama įgūdžių ugdymas, socialinė įtrauktis, kritinis mąstymas ir jaunimo dalyvavimas. Bus skati-

nami nauji dalyvaujantieji ir tarpkultūriniai paveldo metodai, taip pat švietimo iniciatyvos, skirtos tarpkultūriniam dialogui, kuriame dalyvautų mokytojai ir moksleiviai, įskaitant pačius jauniausius, puoselėti.

SU KONKREČIOMIS SRITIMIS SUSIJĘ PRIORITETAI

Aukštojo mokslo srityje pirmenybė bus teikiama veiksams, kurie ypač svarbūs, kad būtų pasiekti Europos švietimo erdvės tikslai, visų pirma naujoji Europos universitetų iniciatyva ir Europos studento pažymėjimas. Tai, be kita ko, reiškia tarpkultūriškumo ir judumo, taip pat, kai tinkama, švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų sąsajų stiprinimą ir Tarybos rekomendacijos dėl kvalifikacijų automatinio tarpusavio pripažinimo įgyvendinimą. Atsižvelgiant į atnaujintoje ES aukštojo mokslo darbotvarkėje nustatytus iššūkius, bus remiamos iniciatyvos, kuriomis siekiama gerinti Europos aukštojo mokslo sistemų rezultatus, be kita ko, įgyvendinant Tarybos rekomendaciją dėl absolventų karjeros stebėjimo ir Skaitmeninio švietimo veiksmų planą. Programa taip pat bus remiamas Bolonijos proceso ministrų komunikato įgyvendinimas.

- **Tarptautiškumo skatinimas:** programa bus siekiama stiprinti strateginį ir struktūrizuotą aukštojo mokslo institucijų bendradarbiavimą: a) remiant įvairius bendradarbiavimo modelius, tarp jų – plačiausio užmojo, tokius kaip Europos universitetai; b) padedant pašalinti judumo kliūtis įgyvendinant kvalifikacijų mokymosi rezultatų automatinį tarpusavio pripažinimą ir įtraukiant judumą į mokymo programas; c) remiant aukštojo mokslo institucijas įgyvendinant Bolonijos principus ir priemones, kad gerėtų visų judumas ir iki 2025 m. būtų sukurta sėkminga daugiakalbė Europos švietimo erdvė.
- **Šalinami įgūdžių trūkumai ir neatitiktis:** a) remiant į mokymosi rezultatus orientuotų programų, kurios geriau atitiktų studentų mokymosi poreikius, o kartu būtų svarbios darbo rinkai ir plačiajai visuomenei, kūrimą; b) taikant tarpdisciplininius metodus ir naujoviškas pedagogikos priemones, kaip antai į studentus orientuotą mokymąsi, atvirkštinį mokymąsi ir moksliniais tyrimais pagrįstą mokymąsi, padedančius įgyti perspektyvių universaliųjų įgūdžių; c) kuriant, išbandant ir įgyvendinant lanksčius ir modulinius kursų planus (iššęstinius, internetinius arba mišriuosius) ir atitinkamas vertinimo formas; d) didinant STEM (gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos) patrauklumą ir reformuojant mokymo programas laikantis STEAM (gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, meno ir matematikos) požiūrio, įskaitant realiojo pasaulio programas, tyrimais pagrįstą ir IRT papildytą mokymąsi, bendradarbiavimu grindžiamą praktiką, taip pat ir universitetų ir įmonių bendradarbiavimą.
- **Atlyginama už kompetenciją mokymosi, mokymo ir įgūdžių ugdymo srityje:** a) rengiant ir įgyvendinant strategijas ir kokybės kultūrą, kad už mokymo kompetenciją būtų atlyginta ir ji būtų skatinama; b) rengiant dėstytojus (mokslininkus) naujų ir naujoviškų pedagogikos metodų srityje, įskaitant tarpdisciplininius metodus, naujus mokymo programų rengimo, vykdymo ir vertinimo metodus, kai tinkama, švietimą susiejant su moksliniais tyrimais ir inovacijomis; c) skatinant verslų, atvirą ir naujovišką aukštojo mokslo sektorių, tuo tikslu skatinant mokymosi ir mokymo partnerystes su komercinėmis ir nekomercinėmis privačiojo sektoriaus organizacijomis; e) plėtojant naują švietimo tyrimais ir kūrybingumu pagrįstą praktiką.
- **Kuriamos įtraukios aukštojo mokslo sistemos:** programa bus skatinamas įtraukių metodų taikymas vykdant mobilumo ir bendradarbiavimo veiklą, kaip antai a) didesnės nepakankamai atstovaujama ir palankių sąlygų neturinčių grupių galimybės mokytis, dalyvauti ir baigti studijas; b) lanksčių judumo formų (trumpalaikis, virtualus, mišrusis) plėtojimas ir įgyvendinimas; c) aktyvi parama atvykstantiems judiems dalyviams būsto paieškos metu, be kita ko, bendradarbiaujant su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais dėl tinkamo būsto už prieinamą kainą suteikimo. Ypatingas dėmesys bus skiriamas tam, kad būtų užtikrinta tinkama lyčių pusiausvyra.
- **Skatinamas pilietinis dalyvavimas:** studentų, tyrėjų ir universitetų pilietinės ir socialinės atsakomybės skatinimas, be kita ko, organizuojant neauditorinę veiklą bei, atitinkamais atvejais, savanoriško ir bendruomeninio darbo indėlio siekiant akademinių rezultatų pripažinimas.
- **Remiama Europos studento kortelės diegimo iniciatyva** užtikrinant saugų studentų duomenų perdavimą elektroninėmis priemonėmis tarp aukštojo mokslo įstaigų užtikrinant asmenų apsaugą ir kur įmanoma, susiejant su naujuoju „Europass“. Taip siekiama sudaryti studentams internetu valdyti visą jų judumo užsienyje administracinių žingsnių paketą (nuo atrankos iki jų ECTS pripažinimo), tuo pat metu padedant lengviau pasinaudoti įvairioms studentams teikiamomis paslaugomis – įskaitant bibliotekas, maitinimo ir apgyvendinimo įstaigas – jiems būnant užsienyje. Pagrindiniai Europos studentų kortelės iniciatyvos elementai kuriami ir įgyvendinami per 2-ojo pagrindinio veiksmo „Strateginės partnerystės“ ir 3-iojo pagrindinio veiksmo „Perspektyvinis bendradarbiavimas“ finansuojamus „Erasmus+“ projektus.

- **Aukštojo mokslo duomenų priemonių ir duomenų šaltinių⁷⁸** konsolidavimas ir tolesnis plėtojimas siekiant stebėti pažangą, padarytą siekiant Europos švietimo erdvės ir atnaujintos ES aukštojo mokslo darbotvarkės tikslų.
- **Skatinamieksmingi, efektyvūs ir tvarūs sisteminio lygmens finansavimo ir valdymo modeliai**, atlyginant už aukštos kokybės mokymą, inovacijas ir svarbą bendruomenei;

Mokyklinio ugdymo srityje pirmenybė teikiama veiksniams, kuriais:

- **Stiprinamas bendrųjų gebėjimų ugdymas (pagal Tarybos rekomendaciją dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų)**, pavyzdžiui, skatinant tarpdalykinį bendradarbiavimą, kūrybingumą ir naujoviškus mokymosi metodus bei aplinką, bendradarbiaujant su vietos bendruomenių ir užsienio suinteresuotaisiais subjektais, remiant mokytojus teikiant kompetencija grindžiamą mokymą ir plėtojant bendrųjų gebėjimų vertinimą ir patvirtinimą.
- **Gerinamas mokytojo profesijos įvaizdis**, įtraukiant mokytojus, mokyklų vadovus ir mokytojų rengėjus, pvz.: didinant šios profesijos patrauklumą ir įvairovę; tobulinant atrankos, samdos ir vertinimo (darbuotojų vertinimo modeliai, įvertinimas ir grįžtamasis ryšys) procesą; skatinant mokytojų pirminį rengimą ir tęstinį profesinį tobulėjimą, skirtingus jo etapus sujungiant į nenutrūkstamą seką; lengvinant ir gerokai padidinant mokytojų judumą, be kita ko, įveikiant likusias kliūtis; remiant mokytojus, kuriančius naujoviškumą mokymo ir vertinimo metodus, kuriais visų pirma siekiama skatinti į kompetencijas orientuotą mokymą ir mokymąsi; stiprinant lyderystę švietimo sistemoje, įskaitant pasidalijamąjį vadovavimą ir mokytojų autoritetą.
- **Skatinamas visapusiškas požiūris į kalbų mokymą ir mokymąsi (pagal Tarybos rekomendaciją dėl kalbų mokymo ir mokymosi)**, remiantis didėjančia kalbų įvairove mokyklose, pvz.: skatinant ankstyvą kalbų mokymąsi ir sąmoningumą; plėtojant dvikalbio mokymo galimybes, ypač pasienio regionuose ir (arba) vietovėse, kuriose gyventojai vartoja daugiau nei vieną kalbą; integruojant naujų technologijų naudojimą kalbų mokymuisi palengvinti; remiant kalbos aspekto įtraukimą mokymosi programose; sutelkiant dėmesį į tai, kad iki privalomojo mokymo pabaigos būtų pasiekti atitinkami kompetencijos lygiai; skatinant kurti kalbų mokėjimo svarbą suprantančias mokyklas⁷⁹.
- **Didinamas domėjimasis ir pasiekimai gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) srityje. Increasing the levels of achievement and interest in science, technology, engineering, and mathematics (STEM)**. Be kita ko pagal šį prioritetą bus skatinamas nacionalinių STEM strategijų kūrimas, kuriamos partnerystės tarp mokyklų, verslo įmonių, aukštojo mokslo įstaigų, mokslo tyrimo institutų ir plačiosios visuomenės; skatinamos veiksmingos ir inovatyvios pedagogikos ir vertinimo sistemos; skatinamas STE(A)M požiūris į mokymąsi remiant tarpdisciplininį STEM dalykų dėstymą kultūriniam, aplinkos, ekonominiame, dizaino ir kituose kontekstuose įtraukiant visas akademinės disciplinas.
- **Sprendžiamos mokyklos nebaigimo ir su palankių sąlygų neturinčiais moksleiviais susijusios problemos**, suteikiant galimybę sėkmingai mokytis visiems mokiniams, įskaitant migrantų kilmės vaikus, pvz.: stiprinant visų subjektų bendradarbiavimą mokykloje ir su šeimomis bei kitais išorės suinteresuotaisiais subjektais; gerinant perėjimą iš vienos švietimo pakopos į kitą; skatinant prevencijos ir ankstyvosios intervencijos veiksmus; remiant kompleksiniu bendradarbiavimu ir holistiniais metodais grindžiamus mokymo ir dėstymo metodus taikančių mokyklų tinklų kūrimą; gerinant vertinimą ir kokybės užtikrinimą.
- **Plėtojamos kokybiškos ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros sistemos (pagal Tarybos rekomendaciją dėl ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros)**, pvz.: remiant visų darbuotojų, dalyvaujančių organizuojant ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą, vadovaujant jam ir teikiant ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros paslaugas, pirminį rengimą ir tęstinį profesinį tobulėjimą; kuriant, išbandant ar įgyvendinant strategijas ir praktiką siekiant skatinti visų vaikų, įskaitant specialiųjų poreikių turinčius vaikus (pvz., neįgalius vaikus, vaikus, kilusius iš nepalankios socialinės ir ekonominės aplinkos, ar vaikus, kilusius iš migrantų šeimų), dalyvavimą sistemoje; skatinant ES ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros kokybės sistemos įgyvendinimą.
- **Mokymosi užsienyje laikotarpių organizavimo ir pripažinimo pajėgumų skatinimas ir didinimas (taip pat vadovaujantis Tarybos rekomendacija dėl automatinio tarpusavio pripažinimo)**, įskaitant formalųjį švietimą ir universaliuosius gebėjimus, įgytus neformalioju arba savaiminiu mokymusi, pvz., didinant mokyklų administracinį pajėgumą remti mokinių dalyvavimą tarptautiniuose projektuose ir keitimosi bendraamžiais programose; taip pat vertinant

⁷⁸ Pavyzdžiui: u-multirank <https://www.umultirank.org/>; eter <https://www.eter-project.com/#/home>; graduate tracking <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/txt/?uri=celex%3a52017dc0249>; HEInnovate <https://heinnovate.eu/en>

⁷⁹ Pagal tarybos rekomendaciją dėl visapusiško požiūrio į kalbų mokymą ir mokymąsi (swd(2018) 174 final) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/txt/?uri=com%3a2018%3a272%3afin>

tarpininkavimo organizacijų potencialą suburti kelių mokyklų pajėgumus; ir steigiant tvarias mokymosi pagal bendrojo lavinimosi programas užsienyje mainus organizuojančių organizacijų partnerystes; skatinant su projektu susijusius klasių mainus arba mokinių judumą mokyklos programose; užtikrinant reikiamus saugos standartus tarptautinio judumo projektuose dalyvaujantiems mokiniams; kuriant ir platinant mokymosi užsienyje laikotarpių pripažinimo priemones ir mechanizmus; dalijantis ir propaguojant geriausias patirtį.

- **Patikimos kokybės užtikrinimo sistemos kūrimas**, siekiant aukštos kokybės įtraukaus išsilavinimo, ir stiprinant pasitikėjimą tarp šalių jų atitinkamų mokyklų lygmens švietimo sistemų kokybe, pavyzdžiui, padedant šalims stiprinti sinergiją tarp vidinio ir išorinio vertinimo, įtraukiant suinteresuotas šalis į kokybės užtikrinimo procesą, arba padedant joms kurti jų kokybės užtikrinimo strategijas, padedančias įgyti plataus profilio kompetencijas.

Profesinio mokymo (tiek pradinio, tiek tęstinio) srityje pirmenybė teikiama:

- Kurti partnerystes, remiančias **PM paslaugų teikėjams skirtų tarptautinimo strategijų** rengimą ir įgyvendinimą⁸⁰, siekiant įdiegti būtinus paramos mechanizmus ir sutarčių sistemas, skatinančias PM darbuotojų ir mokinių kokybišką judumą⁸¹, be kita ko, **skatinant** kvalifikacijų ir mokymosi rezultatų automatinį tarpusavio pripažinimą; kurti studentų palaikymo paslaugas, stiprinančias PM tarptautinimą ir mokinių judumą per veiksmus, nukreiptus informuoti, motyvuoti, parengti ir palengvinti PM mokinių socialinę integraciją priimančiojoje šalyje, kartu didinant jų tarpkultūrinį sąmoningumą ir aktyvų pilietiškumą;
- Partnerysčių, skirtų skatinti **visų formų mokymąsi darbo vietoje** jaunimui ir (arba) suaugusiesiems, kūrimas pirmiausia siekiant įgyvendinti Tarybos rekomendaciją dėl kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės europinės sistemos⁸². Šiomis partnerystėmis taip pat gali būti siekiama kurti naują mokymo turinį ir bendras PM kvalifikacijas, kurios integruoja mokymosi darbo vietoje laikotarpius, teikiant galimybių praktiškai taikyti žinias darbo vietoje ir visada, jeigu įmanoma, atsižvelgiant į tarptautinę judumo patirtį;
- didinti **PM paslaugų kokybę** sukuriant grįžtamojo ryšio ciklus, kad būtų pritaikytas PM paslaugų teikimas, be kita ko, parengiant arba išbandant absolventų karjeros stebėjimo priemones, kurios būtų kokybės užtikrinimo sistemų sudedamoji dalis, kaip nustatyta Tarybos rekomendacijoje dėl absolventų karjeros stebėjimo ir Rekomendacijoje dėl Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos (EQAVET)⁸³;
- **Mokymo ir kvalifikacijų visuotinio prieinamumo** didinimui, ypatingą dėmesį skiriant neįkvalifikuotiems asmenims ir užtikrinant tęstinį PM, neformaliojo ir savaiminio mokymosi patvirtinimą, mokymosi darbo vietoje rėmimą, teikiant veiksmingas ir integracines orientavimo paslaugas ir lanksčius bei prieinamus mokymosi būdus; taip apima labai mažų, mažų ir vidutinių bendrovių bei PM paslaugų teikėjų partnerystę, skirtą skatinti bendrus kompetencijos centrus, mokymosi tinklus, remti išteklių vienijimą ir teikti pradinį ir (arba) tęstinį savo darbuotojų mokymą;
- Tolesniam **pagrindinių gebėjimų**, visų pirma raštingumo, mokėjimo skaičiuoti, skaitmeninio raštingumo, verslumo ir kalbų mokėjimo, stiprinimui pirminio ir tęstinio PM sistemose, įskaitant bendras šių gebėjimų įtraukimo į mokymo planus metodikas, bei mokymosi rezultatams nustatyti, pateikti ir įvertinti;
- Remiant naujoviškų būdų ir skaitmeninių technologijų pasitelkimą mokymui ir mokymuisi, kaip išdėstyta Skaitmeninio švietimo veiksmų plane, įskaitant veiksmingą įsivertinimo priemonės SELFIE naudojimą išsamiai inovacijų metodikai palaikyti, ir skaitmeninių technologijų naudojimą pedagoginiams, administraciniais, techniniais ir organizaciniais pokyčiams;
- Diegiant sisteminius metodus ir sudarant galimybes pirminio ir tęstinio **PM bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojų ir meistrų** profesinio tobulėjimo srityse tiek mokyklose, tiek darbo vietoje (įskaitant pameistrystę), be kita ko, rengiant veiksmingo skaitmeninio, atviro ir pažangaus švietimo ir pedagogikos bei praktines priemones, didinant PM bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojų, meistrų ir vadovų profesijų patrauklumą;
- Tvarių partnerysčių kūrimas steigiant ir (arba) toliau plėtojant nacionalines, regionines ir sektorių **įgūdžių konkurencijos organizacijas** kaip PM patrauklumo ir pranašumo didinimo būdą. Šios partnerystės taip pat galėtų rengti ir palaikyti praktinius susitarimus dėl PM mokinių ir darbuotojų rengimo, mokymo ir dalyvavimo tarptautiniuose, nacionaliniuose, regioniniuose ir sektorių įgūdžių konkursuose, kartu artimai bendradarbiaujant su įmonėmis, PM paslaugų teikėjais, rūmais ir kitais susijusiais suinteresuotaisiais subjektais.

Suaugusiųjų švietimo srityje pirmenybė bus teikiama veiklai, kuria:

⁸⁰ Gairių dokumentas „Į tarptautinę sritį. Praktinis profesinio mokymo strateginio tarptautiškumo vadovas“, http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/eac-a06-go-international_en.pdf.

⁸¹ Reikėtų taikyti konkrečias taisykles ir informaciją, susijusią su PM įstaigose besimokančių asmenų judumo veikla, kaip aprašyta Programos vadovo I priede.

⁸² Tarybos rekomendacija dėl kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės europinės sistemos (2018/C 153/01).

⁸³ OL_ C 155, 2009.7.8, p. 1–10.

- Gerinamos ir plėtojamos **kokybiško mokymosi galimybės suaugusiesiems**, pateikiant lanksčius mokymosi pasiūlymus, atitinkančius jų mokymosi poreikius (pvz., mišrusis mokymasis, skaitmeninio mokymosi prietaikos), ir patvirtinant įgūdžius, įgytus neformaliojo ir savaiminio mokymosi būdais;
- Remiamas **įgūdžių tobulinimo krypčių** nustatymas ir **galimybės** jomis pasinaudoti suaugusiesiems, kurių įgūdžių, žinių ir gebėjimų lygis yra žemas, sudarant jiems sąlygas pagerinti raštingumo, skaičiavimo ir skaitmeninius gebėjimus, taip pat kitus bendruosius gebėjimus ir siekti aukštesnės kvalifikacijos, be kita ko, ;
- Didinamas **mokymosi poreikis ir susidomėjimas** taikant veiksmingą informavimą, orientavimą ir motyvavimą strategijas, kuriomis remiamos įgūdžių tobulinimo kryptys skatinant ir remiant menkų įgūdžių ir žemos kvalifikacijos suaugusiuosius, arba plėtojant orientavimo paslaugą siekiant užtikrinti, kad suaugusieji turėtų galimybes tinkamai mokytis visą gyvenimą;
- Plėtojami ir ugdomi **pedagogų** ir kitų darbuotojų, kurie padeda mokytis suaugusiuosius, gebėjimai, visų pirma vertinant jų turimas žinias ir įgūdžius bei motyvuojant juos mokytis, tobulinant mokymo metodus ir priemones, tuo tikslu veiksmingai taikant novatoriškus sprendimus ir skaitmenines technologijas;
- Kuriami **mechanizmai**, skirti suaugusiųjų mokymosi politikos ir paslaugų teikimo **veiksmingumui stebėti** ir kokybės užtikrinimui gerinti, taip pat besimokančių suaugusiųjų pažangai sekti ir stebėti.
- programos „Erasmus+“ propagavimas visiems piliečiams ir įvairioms kartoms, be kita ko, siūlant švietimo ir dalijimosi patirtimi veiklą vyresnio amžiaus žmonėms, kad būtų kuriama ir stiprinama europinė tapatybė.

Jaunimo srityje, atsižvelgiant į ES jaunimo strategiją, pirmenybė bus teikiama veiklai, kuria siekiama:

- įtraukti jaunuolius, susieti juos ir suteikti jiems galių: stiprinti įvairių sektorių bendradarbiavimą, kad būtų užtikrinta glaudesnė įvairių jaunimui svarbių veiksmų sričių sąveika. Daug dėmesio bus skiriama jaunimo, visų pirma jaunuolių, kuriems gresia socialinė atskirtis, dalyvavimui (įskaitant alternatyvias ir naujoviškas dalyvavimo formas) ir aktyviam pilietiškumui.

Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais siekiama:

- skatinti visų jaunuolių dalyvavimą demokratiname ir pilietiniame Europos gyvenime;
- sudaryti jaunuoliams galimybę užmegzti ryšį su išrinktais politikos formuotojais, viešosiomis administracijomis, interesų grupėmis, pilietinės visuomenės organizacijomis arba pavieniais asmenimis, kurie dalyvauja poveikį jų gyvenimui darančiuose politiniuose ar socialiniuose procesuose, išsakyti jiems savo nuomonę ir būti išgirstiems;
- lavinti jaunuolių kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, siekiant stiprinti demokratiją bei atsispirti manipuliavimui, propagandai ir dezinformacijai;
- plėsti ir stiprinti jaunimo dalyvavimą politiniame, pilietiniame ir socialiniame gyvenime vietos, regiono, nacionaliniu, Europos ar pasauliniu lygmeniu;
- skatinti aktyvų jaunimo pilietiškumą ir ypač savanorystę bei solidarumą;
- didinti visų jaunuolių socialinę įtrauktį remiantis Europos vertybėmis;
- skatinti tarpkultūrinį dialogą, taip pat įvairovės ir tolerancijos visuomenėje išmanymą bei pripažinimą;
- stiprinti jaunuolių iniciatyvumą, ypač socialinėje srityje ir teikiant paramą savo bendruomenėms;
- stiprinti politikos, mokslinių tyrimų ir praktikos sąsajas bei skatinti geresnį jaunimo padėties ir politikos išmanymą.
- prisidėti prie darbo su jaunimu kokybės ir inovacijų ir jo pripažinimo.

Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais siekiama:

- remti su jaunimu dirbančių asmenų gebėjimų stiprinimą ir darbo su jaunimu praktiką;
- padėti su jaunimu dirbantiems asmenims rengti visuomenės užribyje atsidūrusių jaunuolių veiksmingo įtraukimo metodus, taip pat kovos su rasizmu ir netolerancija metodus ir jais dalytis ir spręsti perėjimo prie skaitmeninio turinio keliamų pavojų, galimybių ir padarinių klausimus;
- skatinti mažiau galimybių turinčių jaunuolių (įskaitant NEET – nedirbančius ir nesimokančius jaunuolius) įtraukimą ir didinti jų įsidarbinimo galimybes, ypač daug dėmesio skiriant marginalizacijos rizikai ir iš emigrantų šeimų kilusiems jaunuoliams;
- atverti įvairių sektorių bendradarbiavimo galimybes darbo su jaunimu srityje, kad būtų užtikrinta glaudesnė visų sričių veiksmų, kuriais sprendžiami jaunimui rūpimi klausimai, sąveika;
- užtikrinti, kad jaunuoliai lengviau pereitų iš jaunuolio į suaugusiojo gyvenimą, be kita ko, padedant įgyti bendrųjų gebėjimų ir taip integruotis į darbo rinką, taip pat teikiant kitą organizacinę pagalbą dirbant su jaunimu;
- skatinti darbo su jaunimu pripažinimą ir patvirtinimą bei neformalųjį ir savaiminį mokymąsi Europos,

nacionaliniu ir vietos lygmeniu.

- o skatinti jaunimo verslumą ir kūrybišką mokymąsi bei socialinį verslumą

Pirmenybė bus teikiama tarptautinių jaunimo iniciatyvų projektams, kuriais jaunimo grupėms suteikiama galimybė praktiškai įgyvendinti idėjas, be kita ko, per socialines įmones, padedančias išspręsti kasdienes sunkumus ir problemas.

KOKIA VEIKLA REMIAMA STRATEGINIŲ PARTNERYSČIŲ PROJEKTUOSE?

Įgyvendinant strateginių partnerysčių projektus ir atsižvelgiant į strateginių partnerysčių tipą, paprastai gali būti vykdoma įvairių rūšių veikla, pavyzdžiui:

- veikla, kuria stiprinamas organizacijų bendradarbiavimas ir tinklų kūrimas;
- **novatoriškos praktikos** švietimo, mokymo ir jaunimo srityje kūrimas, bandymas ir (arba) įgyvendinimas;
- veikla, kuria sudaromos palankesnės sąlygos **pripažinti ir patvirtinti** formaliojo švietimo, neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi būdais įgytas **žinias, įgūdžius ir kompetenciją**;
- **regioninių institucijų bendradarbiavimo** veikla siekiant skatinti švietimo, mokymo ir jaunimo sistemų plėtrą ir jų integraciją į vietos ir regionų vystymosi veiksmus;
- veikla, kuria **negalią (specialiųjų poreikių) turintiems** besimokantiems asmenims padedama įgyti atitinkamos pakopos išsilavinimą ir sudaromos palankesnės sąlygos pereiti į darbo rinką, taip pat kovojant su visuomenės užribyje esančių bendruomenių **atskirtimi ir diskriminacija** švietimo srityje;
- veikla, kuria siekiama švietimo ir mokymo specialistus geriau parengti spręsti **lygybės, įvairovės ir įtraukties** problemas mokymosi aplinkoje ir juos įtraukti į tų problemų sprendimą;
- veikla, remianti pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų ir naujai atvykusių migrantų integraciją ir didinanti informuotumą apie pabėgėlių krizę Europoje;
- tarptautinės iniciatyvos, kuriomis ugdoma verslumo mąstysena ir įgūdžiai, skatinant **aktyvų pilietiškumą ir verslumą (įskaitant socialinį verslumą)**, ir kurias bendrai įgyvendina dvi ar daugiau jaunimo grupių iš skirtingų šalių.

Pagal strateginių partnerysčių projektus taip pat gali būti organizuojama tarptautinė **mokymo ir mokymosi veikla**, jeigu tokia veikla padeda siekti projekto tikslų. Tam tikrų rūšių veikla ypač svarbi vienai ar daugiau švietimo, mokymo ir jaunimo sričių, kaip nurodyta lentelėje. Daugiau informacijos apie remiamą veiklą žr. I priede.

Veiklos rūšis	Ypač svarbi
Mišrusis besimokančių asmenų mobilumas	Visoms švietimo, mokymo ir jaunimo sritims
Trumpalaikiai moksleivių grupių mainai	Mokyklinio ugdymo sričiai, PM
Intensyvios studijų programos	Aukštojo mokslo sričiai
Moksleivių ilgalaikis mobilumas mokymosi tikslais	Mokyklinio ugdymo sričiai
Ilgalaikės mokymo arba rengimo užduotys	Aukštojo mokslo, PM, mokyklinio ugdymo ir suaugusiųjų švietimo sritims
Ilgalaikis su jaunimu dirbančių asmenų mobilumas	Jaunimo sričiai
Trumpalaikiai bendri darbuotojų mokymo renginiai	Visoms švietimo, mokymo ir jaunimo sritims

KAS GALI DALYVAUTI BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTE?

Strateginių partnerysčių projektuose paprastai siekiama Programos šalyse įsisteigusios organizacijų bendradarbiavimo. Tačiau šalių partnerių organizacijos strateginės partnerystės projekte gali dalyvauti kaip partnerės (ne kaip pareiškėjos), jeigu jų dalyvavimas projektui suteikia esminės pridėtinės vertės.

Į strateginę partnerystę, be projekte oficialiai dalyvaujančių ir gaunančių ES fondų paramą organizacijų, taip pat galima įtraukti viešojo ir privačiojo sektoriaus asocijuotuosius partnerius, prisidedančius įgyvendinant konkrečias projekto užduotis ir vykdančius tam tikrą veiklą ar remiančius informacijos apie projektą sklaidą ar jo tvarumą. Sutartinio valdymo klausimais asocijuotieji partneriai prie projekto partnerių nepriskiriami, nes negauna finansavimo. Jų dalyvavimas ir vaidmuo įgyvendinant projektą bei veikla turi būti aiškiai apibrėžta.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI STRATEGINĖS PARTNERYSTĖS PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, strateginės partnerystės projektas turi atitikti šiuos kriterijus:

BENDRIEJI TINKAMUMO KRITERIJAI

<p>Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos</p>	<p>Dalyvaujančioji organizacija gali būti bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija, įsisteigusi kurioje nors Programos šalyje arba bet kurioje pasaulio šalyje partnerėje (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).</p> <p>Tokia organizacija, pavyzdžiui, gali būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mokslo ir studijų institucija; ▪ mokykla, institutas arba švietimo centras (bet kokio lygmens, nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo, įskaitant profesinį mokymą ir suaugusiųjų švietimą); ▪ ne pelno organizacija, asociacija, NVO; ▪ valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); ▪ vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; ▪ socialinis partneris arba kitas profesinio gyvenimo atstovas, įskaitant prekybos pramonės, amatų arba prekybos asociacijas ir profesines sąjungas; ▪ mokslinių tyrimų institutas; ▪ fondas; ▪ įmonių mokymo centras; ▪ įmonės, bendrai teikiančios mokymą (bendrą mokymą); ▪ kultūros organizacija, biblioteka, muziejus; ▪ įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas; ▪ institucija, tvirtinanti žinias, įgūdžius ir kompetenciją, įgytą per neformalųjį ugdymą ir savaiminį mokymąsi; ▪ Europos jaunimo NVO; ▪ jaunimo grupė, veikianti darbo su jaunimu srityje, bet nebūtinai jaunimo organizacijos struktūroje (t. y. neformalioji jaunimo grupė)⁸⁴. <p>Aukštosios mokyklos, įsisteigusios kurioje nors Programos šalyje, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHED). Dalyvaujančioms šalių partnerių aukštosioms mokykloms reikalavimas turėti ECHED netaikomas, tačiau jos turi įsipareigoti laikytis jos principų.</p>
<p>Kas gali teikti paraišką?</p>	<p>Paraišką gali teikti bet kuri dalyvaujančioji organizacija, įsteigta Programos šalyje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.</p>
<p>Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis</p>	<p>Strateginės partnerystės projektas yra tarptautinio pobūdžio ir jame dalyvauja bent trys organizacijos iš trijų skirtingų Programos šalių.</p> <p>Dalyvaujančių organizacijų skaičius neribojamas. Tačiau biudžetas, numatomas projekto valdymo ir įgyvendinimo išlaidoms padengti, yra ribotas (jo užtenka 10-čiai dalyvaujančių organizacijų). Visos dalyvaujančiosios organizacijos privalo būti nustatytos paraiškos dotacijai gauti teikimo metu. Išimties tvarka kitokios taisyklės taikomos šiems strateginių partnerystės projektams:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Strateginės partnerystės projekte jaunimo srityje privalo dalyvauti bent dvi organizacijos iš skirtingų Programos šalių. ▪ Mokyklų mainų partnerystės projekte privalo dalyvauti ne mažiau kaip dvi ir ne daugiau kaip šešios mokyklos iš ne mažiau kaip dviejų skirtingų Programos šalių⁸⁵.
<p>Veiklos vieta (-os)</p>	<p>Visa strateginės partnerystės projekto veikla turi būti vykdoma šiame projekte dalyvaujančių organizacijų šalyse. Besimokantiems asmenims skirta mokymosi, mokymo ir rengimo veikla ir ilgalaikė darbuotojams skirta veikla gali būti organizuojama tik Programos šalyse.</p> <p>Be to, jei tinkamai pagrindžiama turint omenyje projekto tikslus arba įgyvendinimą:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Veikla taip pat gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje, net jei projekte nedalyvauja organizacijos iš šalies, kurioje įsikūrusi šios institucijos buveinė⁸⁶.

⁸⁴ Jei paraišką teikia neformalioji grupė, vienas iš grupės narių prisiima atstovo vaidmenį ir atsakomybę grupės vardu.

⁸⁵ Priklausomai nuo šalies, kurioje mokykla yra registruota, šio tipo partnerystėms taikoma speciali reikalavimus atitinkančių bendrojo ugdymo įstaigų apibrėžtis. Reikalavimus atitinkančių mokyklų apibrėžtis ir (arba) sąrašas skelbiami kiekvienos nacionalinės agentūros svetainėje. Taip pat prašome atkreipti dėmesį, kad mokyklų mainų partnerystės sutarčių sudarymo modeliai skiriasi nuo kitų strateginių partnerystės ir yra pagrįsti su vienu dotacijos gavėju sudaromomis dotacijos sutartimis. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje arba susisiekite su savo nacionaline agentūra.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sklaidos renginius galima organizuoti bet kurioje iš strateginėje partnerystėje dalyvaujančių asocijuotųjų partnerių šalių.
Projekto trukmė	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Partnerystė aukštojo mokslo srityje: 24–36 mėn. ▪ Partnerystės profesinio mokymo, mokyklinio ugdymo ir suaugusiųjų švietimo srityse: 12–36 mėn.⁸⁷. ▪ Partnerystės jaunimo srityje: 6–36 mėn. <p>Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį. Išimtiniais atvejais, dotacijos gavėjui paprašius ir nacionalinei agentūrai sutikus, strateginės partnerystės projekto trukmė gali būti pratęsta iki 6 mėn., jeigu bendra jo trukmė neviršija trejų metų. Tokiu atveju bendra dotacijos suma nesikeičia. Bet kokiu atveju projektai turi būti užbaigti ne vėliau nei 2023m. rugpjūčio 31 d.</p>
Kur teikti paraišką?	<p>Šalies, kurioje įsisteigusi paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai⁸⁸.</p> <p>Vienam paraiškų pateikimo terminui tas pats partnerių konsorciumas gali pateikti tik vieną paraišką ir tik vienai nacionalinei agentūrai.</p>
Kada pateikti paraišką?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Partnerystės aukštojo mokslo, profesinio mokymo, mokyklinio ugdymo ir suaugusiųjų švietimo srityse projektai: <ul style="list-style-type: none"> - Pareiškėjai turi pateikti dotacijos paraišką iki kovo 24 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku), kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų rugsėjo 1 d. iki gruodžio 31 d. ▪ Partnerystės jaunimo srityje: Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki: <ul style="list-style-type: none"> - vasario 5 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku), kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų birželio 1 d. iki rugsėjo 30 d.; - balandžio 30 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku), kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų rugsėjo 1 d. iki kitų metų sausio 31 d.; - spalio 1 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku), kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo kitų metų vasario 1 d. iki gegužės 31 d. ▪ Strateginėms partnerystėms jaunimo srityje: kiekvienam iš trijų terminų nacionalinės agentūros gali nustatyti abiejų tipų strateginių partnerystės terminus (pvz., remti inovacijas ir remti gerosios patirties mainus) arba tik vieno iš šių tipų projektus. Tikslią informaciją rasite savo nacionalinės agentūros interneto puslapyje.
Kaip pateikti paraišką?	<p>Išsamesnę informaciją, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.</p>

⁸⁶ Europos Sąjungos institucijos buveinės yra Briuselyje, Frankfurte, Liuksemburge, Strasbūre ir Hagoje

⁸⁷ Konkrečiam formatui taikomi papildomi „Mokyklų mainų partnerystės“ kriterijai. Žr. skirsnį „Mokyklų mainų partnerystės

⁸⁸ Pastaba. Mokyklos, kurių veiklą prižiūri kitos šalies nacionalinės valdžios institucijos (pvz., lycée français, Vokietijos mokyklos, Jungtinės Karalystės mokyklos „Forces“), paraiškas teikia prižiūrinčiosios šalies nacionalinei agentūrai

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI

Be to, jeigu strateginių partnerystės projektuose numatoma kokia nors toliau nurodyta tarptautinė mokymosi ar mokymo veikla, turi būti laikomasi atitinkamų tinkamumo kriterijų.

Trumpalaikiai bendri darbuotojų mokymo renginiai (įskaitant PM mokinius)

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Dėstytojai, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, švietimo ir administracijos darbuotojai ⁸⁹ , dirbantys dalyvaujančiose Programos šalių ir šalių partnerių organizacijose.
Veiklos trukmė	Nuo 3 dienų iki 2 mėn., neįskaitant kelionės dienų.

Intensyvios studijų programos

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Besimokantys asmenys: Aukštųjų mokyklų studentai, užsiregistravę dalyvauti MSI Programos šalyje. ▪ Dėstytojai: dėstytojai iš dalyvaujančių Programos šalių arba šalių partnerių MSI. ▪ Kviestiniai mokytojai: mokytojai iš nedalyvaujančių MSI ir ekspertai, specialistai, profesionalai iš įmonių arba kitų Programos šalių arba šalių partnerių organizacijų.
Veiklos trukmė	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Besimokantys asmenys: nuo 5 dienų iki 2 mėn., neįskaitant kelionės dienų. ▪ Mokytojai (įskaitant kviestinius mokytojus): nuo 1 dienos iki 2 mėn., neįskaitant kelionės dienų.

Mišrus mokinių, besimokančių asmenų ir jaunimo mobilumas (trumpalaikis fizinis mobilumas derinamas su virtualiu mobilumu)

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Gamybinę praktiką atliekantys asmenys, PM įstaigose besimokantys asmenys, aukštųjų mokyklų studentai ⁹⁰ , suaugę besimokantys asmenys ir moksleiviai iš dalyvaujančių Programos šalių organizacijų. Jaunimas iš Programos šalių.
Veiklos trukmė	nuo 5 dienų iki 2 mėn., neįskaitant kelionės dienų

Trumpalaikiai moksleivių grupių mainai (įskaitant PM mokinius)

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Bet kokio amžiaus moksleiviai ir PM mokiniai, besimokantys dalyvaujančioje Programos šalies mokykloje (įskaitant PM organizacijas) ir lydimi mokyklos darbuotojų.
Veiklos trukmė	nuo 3 dienų iki 2 mėn., neįskaitant kelionės dienų

Ilgalaikės mokymo arba rengimo užduotys

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Dėstytojai, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, švietimo ir administracijos darbuotojai, dirbantys dalyvaujančiose Programos šalių organizacijose.
Veiklos trukmė	2–12 mėn.

Moksleivių ilgalaikis mobilumas mokymosi tikslais

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	14 metų arba vyresni moksleiviai, užsiregistravę dalyvaujančioje Programos šalies mokykloje.
Veiklos trukmė	2–12 mėn.

⁸⁹ Vidurinio išsilavinimo srityje tai taip pat mokyklų veikloje dalyvaujantys darbuotojai, tokie kaip mokyklų inspektoriai, mokyklų konsultantai, pedagogikos patarėjai, psichologai ir kt.

⁹⁰ Aukštųjų mokyklų studentai privalo būti registruoti dalyvaujančioje MSI ir įrašyti į studijų programą, kurią užbaigus suteikiamas pripažįstamas kvalifikacinis ar mokslo laipsnis arba kita pripažįstama aukštojo mokslo kvalifikacija iki daktaro laipsnio imtinai.

Ilgalaikis su jaunimu dirbančių asmenų mobilumas

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Su jaunimu dirbantys asmenys iš Programos šalių.
Veiklos trukmė	2–12 mėn

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo** ir **atrankos** kriterijus. Išsamesnę informaciją žr. šio vadovo C dalyje

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Atsižvelgiant į projekto tikslus, dalyvaujančiąsias organizacijas, tikėtiną poveikį ir kitus aspektus, strateginių partnerysčių projektai gali būti įvairaus masto ir jų veikla gali būti atitinkamai pritaikoma. Kalbant paprastai, šis veiksmas dalyvaujančiosioms organizacijoms suteikia galimybę įgyti tarptautinio bendradarbiavimo patirties ir stiprinti savo gebėjimus, taip pat pasiekti kokybiškų novatoriškų rezultatų. Kokybinis projekto vertinimas bus proporcingas bendradarbiavimo tikslams ir dalyvaujančiųjų organizacijų pobūdžiui.

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

<p>Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekto aktualumas / atitiktis: <ul style="list-style-type: none"> - šio veiksmo tikslams ir prioritetams (žr. skirsnį „Kokie yra strateginės partnerystės projekto tikslai ir prioritetai?“); - pasiūlymas bus laikomas aktualiu, jei derės su horizontaliuoju prioritetu „socialinė įtrauktis“; - pasiūlymas bus laikomas aktualiu, jei atitiks vieną ar daugiau „Europos prioritetų atsižvelgiant į nacionalines sąlygas“, kaip yra nurodžiusi nacionalinė agentūra. ▪ Koku mastu: <ul style="list-style-type: none"> - projektas yra pagrįstas tikrų ir tinkamų poreikių analize; - tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su klausimais, kurie aktualūs dalyvaujančiosioms organizacijoms ir tikslinėms grupėms; - projektas yra tinkamas įvairių švietimo, mokymo ir jaunimo sričių sąveikai sukurti; - pasiūlymas yra novatoriškas ir (arba) papildo kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; - projekte numatyti rezultatai, kurie nebūtų pasiekti vykdant veiklą atskiroje šalyje, duoda pridėtinės vertės ES lygmeniu
<p>Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengimo, įgyvendinimo, priežiūros, įvertinimo ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas. ▪ Siūlomos metodikos kokybė ir tinkamumas. ▪ Kokybės kontrolės priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, kad jis būtų užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto, buvimas ir aktualumas. ▪ Projekto išlaidų efektyvumo laipsnis ir ar kiekvienai veiklai skiriami tinkami ištekliai. ▪ Jei taikoma, kaip priemonės rengiantis projekto veiklai, ją įgyvendinant ir vykdant tolesnę susijusią veiklą naudojamos „Erasmus+“ internetinės platformos (t. y. „eTwinning“, EPALE, „The School Education Gateway“). ▪ Mokyklų mainų partnerystės: <ul style="list-style-type: none"> - koku mastu projektas remiasi ankstesniais arba vykstančiais „eTwinning“ projektais; - koku mastu projektas naudojami „eTwinning“, kartu su fiziniu judumu, kad skirtingų šalių mokinių mokytojų mainai būtų ilgesni, dažnesni ir turiningesni (mišrusis judumas). <p>Jeigu pagal projektą planuojama vykdyti mokymo(si) veiklą:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mokymosi ir mokymo veiklos praktinių priemonių, valdymo ir paramos sąlygų kokybė. ▪ Kiek ši veikla yra tinkama projekto tikslų požiūriu ir ar joje dalyvauja tinkamas dalyvių skaičius. ▪ Dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių, atitinkančių Europos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonės ir principus, kokybė.
<p>Projekto grupės ir bendradarbiavimo</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koku mastu: <ul style="list-style-type: none"> - Užtikrinama projekte dalyvaujančių viena kitą papildančių organizacijų, turinčių reikiamą profilį,

<p>susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)</p>	<p>patirties ir kompetenciją sėkmingai įgyvendinti projektą visais jo aspektais, įvairovė.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pareigų ir užduočių paskirstymas parodo visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų indėlį. - Jei tinkama, atsižvelgiant į projekto rūšį, projekte dalyvauja kitų švietimo, mokymo ir jaunimo sričių bei kitų socialinių ir ekonominių sektorių organizacijos⁹¹. ▪ Į projektą įtraukiami nauji šio veiksmo dalyviai. ▪ Mokyklų mainų partnerystėms: koku mastu projektas įtraukia „eTwinning“ mokyklas ir sukuria galimybes jiems skatinti geriausią patirtį su „eTwinning“ ir teikti mentorystę kitoms mokykloms, kurios turi mažiau naudotis „eTwinning“ patirties. ▪ Efektyvūs dalyvaujančiųjų organizacijų ir kitų suinteresuotųjų šalių tarpusavio koordinavimo ir informacijos perdavimo mechanizmai. ▪ Jei taikoma, kiek kokios nors dalyvaujančiosios organizacijos iš kurios nors šalies partnerės dalyvavimas suteikia projektui esminės pridėtinės vertės (jeigu ši sąlyga neįvykdoma, nebūs svarstoma, ar atrinkti šį projektą).
<p>Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: <ul style="list-style-type: none"> - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms projekto metu ir jam pasibaigus; - vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Sklaidos plano kokybė: priemonių, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Jei taikoma, kiek projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinama nevaržoma prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų bei bus skatinama jomis naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų. ▪ Projekto tvarumo užtikrinimo planų kokybė: jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES dotaciją.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienai iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijoms ir bent po 10 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ ir „projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijoms). Pasiūlymai, nesusiję nė su vienu iš šio veiksmo prioritetų, nebūs finansuojami.

SPECIALŪS STRATEGINIŲ PARTNERYSČIŲ FORMATAI

Įgyvendinant strateginių partnerysčių projektus remiama pati įvairiausia ir lanksti veikla, kuria siekiama diegti novatorišką praktiką, skatinti organizacijų plėtrą ir modernizaciją ir remti politikos raidą Europos, nacionaliniu ir regionų lygmeniu.

Atsižvelgiant į projekto tikslus, dalyvaujančiąsias organizacijas, tikėtiną poveikį ir kitus aspektus, strateginių partnerysčių projektai gali būti įvairaus masto ir jų veikla gali būti atitinkamai pritaikoma.

Tarp įvairios veiklos ir projektų, svarbu pabrėžti išskirtinius šių strateginių partnerysčių projektų bruožus.

MOKYKLŲ MAINŲ PARTNERYSTĖS

Pagrindinis mokyklų mainų partnerysčių tikslas – sustiprinti Europos matmenį dalyvaujančiose mokyklose, sukurti jų gebėjimą bendradarbiauti tarptautiniu mastu ir jų gebėjimą įveikti naujus iššūkius. Organizuojant mokinių judumo veiklą pagal šiuos partnerysčių projektus taip pat bus skatinamos bendrosios laisvės, įtraukties, tolerancijos ir nediskriminavimo vertybės, kaip pabrėžta 2015 m. kovo mėn. Paryžiaus deklaracijoje.

Vykdam mokyklų mainų partnerysčių projektus galima įgyvendinti įvairias darbuotojų ir moksleivių mainų veiklas:

- **Trumpalaikiai moksleivių grupių mainai (nuo 3 dienų iki 2 mėnesių)** : moksleiviai iš skirtingų šalių gali kartu dirbti vykdydami su partnerystės tikslais susijusią veiklą. Trumpalaikiais moksleivių grupių mainais siekiama suteikti

⁹¹ Šie kriterijai netaikomi Mokyklų mainų partnerystėms.

moksleiviams tarptautinės mokymosi patirties, išugdyti jų supratimą apie Europos kultūrų ir kalbų įvairovę ir padėti įgyti jų asmeniniam tobulėjimui būtiną socialinę, pilietinę ir tarptautinę kompetenciją.

- **Ilgalaikis mokinių mobilumas mokymosi tikslais (2–12 mėn.):** ne jaunesni kaip 14 metų moksleiviai gali praleisti tam tikrą laikotarpį priimančiojoje užsienio mokykloje ir šeimoje. Siunčiančiosios ir priimančiosios mokyklos turi užtikrinti kokybiškus mokymosi rezultatus, suteikti atitinkamą pripažinimą susijusiems moksleiviams ir nuolat juos remti mobilumo laikotarpiu. Mokyklų mainų partnerysčių pareiškėjai gali visą dėmesį skirti ilgalaikio mokinių mobilumo organizavimui, kaip susijusių mokyklų tarptautinio potencialo plėtojimo priemonei.
- **Trumpalaikiai bendri darbuotojų mokymo renginiai (nuo 3 dienų iki 2 mėn.):** dėstytojai ir nedėstantys darbuotojai gali kartu dirbti siekdami keistis patirtimi ir praktinėmis žiniomis arba dalyvauti bendrame mokyme.
- **Ilgalaikės mokymo arba rengimo užduotys (2–12 mėn.):** gavus ilgesnį paskyrimą mokykloje partnerėje, tokia veikla suteikia galimybių darbuotojams įgyti žinių ir geriau suprasti kitos šalies švietimo ir rengimo sistemas, padeda dalytis profesine kompetencija, metodais ir praktika ir perimti juos iš kitų.

„ETWINNING“ IR MOKYKLŲ MAINŲ PARTNERYSTĖS

judumo ir fizinių mainų derinimas su virtualiuoju bendravimu gali būti svarbus Mokyklų mainų partnerysčių elementas. Projektuose primygtinai raginama naudotis „eTwinning“, kad būtų galima bendradarbiauti prieš projekto veiklą, ją vykdat ir jai pasibaigus.

Norėdamosi įrodyti savo pasiūlymo privalumus pagal naudojimosi „eTwinning“ aspektą, pareiškėjai turi paaiškinti atitinkamus elementus savo projekto paraiškoje. Ypač svarbūs yra šie elementai:

- „eTwinning“ mokyklos ženklą turinčių mokyklų įtraukimas⁹² į projektą ir galimybių joms suteikimas skatinti geriausią patirtį su „eTwinning“ ir teikti mentorystę kitoms mokykloms, kurios turi mažiau naudojimosi „eTwinning“ patirties;
- konkrečių planų remtis ankstesniais arba vykstančiais „eTwinning“ projektais pateikimas;
- naudojimas „eTwinning“, kartu su fiziniu judumu, kad skirtingų šalių mokinių mokytojų mainai būtų ilgesni, dažnesni ir turiningesni (mišrusis judumas).

SPECIALIEJI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI MOKYKLŲ MAINŲ PARTNERYSTĖMS

Palyginti su kitomis strateginėmis partnerystėmis, šiam formatui bus taikomos šios specialios taisyklės:

- Partnerysčių projektuose privalo dalyvauti ne mažiau kaip dvi ir ne daugiau kaip šešios mokyklos⁹³.
- Dalyvauti gali tik mokyklos iš Programos šalių.
- Dažniausiai projektai trunka 12–24 mėnesius. Iki 36 mėnesių gali trukti tik projektai, kuriais organizuojamas ilgalaikis moksleivių judumas, jeigu tai pagrindžiama atitinkamu darbo planu.
- Lėšos skiriamos darbuotojų ir moksleivių mobilumo veiklai (įskaitant lydinčius mokytojus ir kitus kvalifikuotus asmenis), taip pat bendrosioms projekto valdymo ir įgyvendinimo išlaidoms. Specialusis finansavimas nėra numatytas projekto intelektualiams produktams, sklaidos renginiams ir tarptautiniams projekto partnerių susitikimams. Gali būti prašoma papildomų lėšų specialiujų poreikių turintiems dalyviams remti, taip pat išimtinį išlaidų, jei pagrindžiama. Išsamesnė informacija pateikiama toliau skirsnyje „Kokios yra finansavimo taisyklės?“.
- Lėšų skiriama ne daugiau kaip 16 500 EUR per metus ir vienai dalyvaujančiai mokyklai. Ši riba bus taikoma projekto lygiu⁹⁴. Lėšos specialiujų poreikių turintiems dalyviams remti ir išimtinės išlaidos, skirtos brangioms kelionėms, nebus įskaičiuojamos į šią sumą.

Sėkmingai vykdomiems mokyklų mainų partnerysčių projektams, palyginti su kitomis strateginėmis partnerystėmis, naudojamas specialus sutarčių modelis. Paraiškų teikimo etapu paraišką teikianti mokykla perima vadovavimą ir teikia paraišką visų dalyvaujančių mokyklų vardu. Tačiau atrinkus partnerystės projektą kiekviena dalyvaujanti mokykla pasirašo dotacijos sutartį su jos šalyje įsteigta nacionaline agentūra. Paraišką pateikusi mokykla per visą projekto įgyvendinimo trukmę išsaugo koordinatorės vaidmenį ir yra atsakinga už bendrą projekto rezultatų ataskaitos teikimą, o mokyklos partnerės teikia ataskaitas tik apie konkrečias savo išlaidas.

⁹² Daugiau apie „eTwinning“ mokyklos ženklą galite sužinoti adresu: <https://www.etwinning.net/en/pub/highlights/the-etwinning-school-label---.htm>

⁹³ Atsižvelgiant į mokyklos registravimo šalį šio tipo partnerystei taikoma speciali reikalavimus atitinkančių mokyklų apibrėžtis. Reikalavimus atitinkančių mokyklų apibrėžtis ir (arba) sąrašas skelbiami kiekvienos nacionalinės agentūros svetainėje. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje arba kreipkitės į nacionalinę agentūrą

⁹⁴ Pavyzdžiui, trys mokyklos, kurių partnerystė trunka dvejus metus, už visą projektą gali gauti iki 99 000 EUR. Šios lėšos toms trimis mokykloms gali būti paskirstytos bet koku būdu.

TARPTAUTINĖS JAUNIMO INICIATYVOS⁹⁵

Šie strateginių partnerystės jaunimo srityje projektai skatina jaunų žmonių socialinę atsakomybę ir verslumo dvasią. Šios iniciatyvos, pvz., gali būti susijusios su:

- socialinių įmonių (jų tinklų), asociacijų, klubų, nevyriausybinių organizacijų steigimu;
- verslumo ugdymo (visų pirma socialinio verslumo ir IRT naudojimo) kursų ir mokymų kūrimu ir įgyvendinimu;
- gebėjimų naudotis informavimo ir žiniasklaidos priemonėmis, jautrumo ugdymo veiksmais arba veiksmais, kuriais skatinama jaunimo pilietinė atsakomybė (pvz., diskusijos, konferencijos, renginiai, konsultacijos, iniciatyvos Europos temomis ir t. t.);
- vietos bendruomenėms skirtais veiksmais (pvz., parama pažeidžiamoms grupėms, kaip antai pagyvenusiems žmonėms, mažumoms, migrantams, neįgaliesiems ir t. t.);
- meno ir kultūros iniciatyvomis (spektaklių kūrimas, parodos, muzikiniai pasirodymai, diskusijų forumai ir t. t.).

Išskirtinis šio formato strateginės partnerystės bruožas yra tas, kad jaunimo iniciatyva – tai projektas, kurį jaunuoliai patys inicijuoja, parengia ir įgyvendina.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

REGIONINIO BENDRADARBIAVIMO MOKYKLINIO UGDYMO SRITYJE RĖMIMAS

Strateginė partnerystė mokyklinio ugdymo srityje suteikia galimybę teikti paraiškas dėl projektų remiantis tarpvalstybinio skirtingų šalių regionų ar savivaldybių bendradarbiavimu. Skiriamasis šių partnerystės bruožas – strateginis vietos ir (arba) regiono mokyklų institucijų dalyvavimas. Norint parengti reikalavimus atitinkančią paraišką vietos ar regiono valdžios institucijos turėtų imtis pagrindinio vaidmens planuojant su bendrais klausimais susijusius veiksmus ir šiuo tikslu įtraukti viešojo ir privačiojo sektoriaus organizacijas bei savo bendruomenės mokyklas.

IŠIMTINĖS DIDELĖS KELIONĖS IŠLAIDOS

Strateginių partnerystės pareiškėjams, kurie organizuoja mokymosi ir mokymo veiklą, bus leidžiama prašyti finansinės paramos pagal biudžeto eilutę „išimtinės išlaidos“ (ne daugiau kaip iki 80 % tinkamų finansuoti išlaidų; žr. skyrių „Kokios yra finansavimo taisyklės?“), įskaitant atvejus, kai dalyviai pasirenka ekologiškesnes, mažiau anglies dioksido išmetančias transporto priemones (pvz., traukinį) ir dėl to susidaro didelės kelionės išlaidos. Tai bus leidžiama su sąlyga, kad pareiškėjai galės pagrįsti, jog pagal standartines finansavimo taisykles (vadovaujantis fiksuotu įkainiu už kelionės atstumą) nėra padengiamos bent 70 % dalyvių kelionės išlaidų. Jeigu suteikiamas, išimtinių didelių kelionės išlaidų finansavimas pakeičia standartinę kelionių dotaciją.

KITA INFORMACIJA

Daugiau su šiuo veiksmu susijusių privalomų kriterijų ir papildomos naudingos informacijos, taip pat projektų pavyzdžių galima rasti šio **vadovo I priede**. Suinteresuotųjų organizacijų, prieš teikiant paraišką finansinei paramai gauti, prašoma įdėmiai perskaityti atitinkamus šio priedo skirsnius.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Strateginių partnerystės projektai gali būti ir gana paprasti nedidelių organizacijų (kaip antai mokyklų ar neformaliųjų jaunimo grupių) bendradarbiavimo projektai, ir gana sudėtingi ir dideli projektai, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama novatoriškų produktų kūrimui švietimo, mokymo ir jaunimo srityse ir keitimuisi tais produktais. Išlaidos, patiriamos įgyvendinant įvairių rūšių projektus, neišvengiamai atitinkamai skirsis.

Todėl siūlomo finansavimo modelyje išvardijami sąnaudų straipsniai, kuriuos pareiškėjai rinksis pagal veiklą, kurią nori vykdyti, ir rezultatus, kuriuos nori pasiekti. Pirmas punktas „projekto valdymas ir įgyvendinimas“ yra išlaidų punktas, dėl kurio galima kreiptis pagal visų rūšių strateginės partnerystės projektus, nes jos skirtos padengti išlaidoms, kurios patiriamos bet kokiame projekte.

⁹⁵ Projektų rengėjai, teikiantys paraiškas dėl tarptautinių jaunimo iniciatyvų, turėtų teikti paraišką pagal strategines partnerystes, kuriomis remiamas dalijimasis gerąja patirtimi.

Išskyrus mokyklų mainų partnerystes, pagal strateginės partnerystės projektus taip pat galima kreiptis dėl specialaus finansavimo „tarptautiniams projekto partnerių susitikimams“ organizuoti. Kiti išlaidų straipsniai gali būti pasirinkti tik tuo atveju, jeigu projektais bus siekiama svaresnių su intelektualiais produktais, sklaida ar neatsiejama mokymo(si) ir rengimo veikla susijusių tikslų. Be to, jei tai pagrįsta atsižvelgiant į projekto veiklą ir (arba) rezultatus, gali būti padengtos išimtinės išlaidos ir išlaidos specialiųjų poreikių turinčių asmenų dalyvavimui.

Bendra dotacijos suma yra kintama, ji apskaičiuojama padauginus 12 500 EUR iš projekto trukmės (mėnesiais), o 36 mėnesių trukmės projektui negali viršyti 450 000 EUR. Išskirtinai mokyklų mainų partnerystėms taikoma viršutinė projektui taikoma riba 16 500 EUR per metus ir vienai dalyvaujančiai mokyklai. Lėšos specialiųjų poreikių turintiems dalyviams remti ir išimtinės išlaidos, skirtos brangioms kelionėms padengti, nebus įskaičiuojamos į mokyklų mainų partnerystėms taikomą viršutinę ribą.

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

<p>Didžiausia skiriama dotacija: kintama suma, apskaičiuojama 12 500 EUR sumą dauginant iš projekto trukmės (mėnesiais), neviršijant 450 000 EUR 36 mėnesių trukmės projektui</p> <p>(Išimtis: mokyklų mainų partnerystėms skiriama ne daugiau kaip 16 500 EUR per metus ir vienai dalyvaujančiai mokyklai projekto lygmeniu, neįskaitant dalyvių su specialiaisiais poreikiais paramos išlaidų ir išimtinių išlaidų, skirtų brangioms kelionėms)</p>

Kai kurioms toliau pateikiamose lentelėse nurodytoms sumoms taikomos mėnesinės ribos ir jos apskaičiuojamos proporciniu principu (skirtą dotacijos sumą padalinus iš projekto trukmės mėnesiais gaunama ne didesnė nei 12 500 EUR suma). Tačiau dotacijos gavėjai viso projekto metu visą projektui gautą ES dotaciją gali naudoti lanksčiausiu būdu, atsižvelgdami į tai, kaip veikla turi būti įgyvendinta chronologiškai pagal darbo planą.

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma		Lėšų skyrimo taisyklės
Projekto valdymas ir įgyvendinimas	Išlaidos projekto valdymui (pvz., planavimui, finansams, koordinavimui ir komunikacijai tarp partnerių ir t. t.), nedidelės apimties mokymo(si) ir rengimo medžiagai, priemonėms, metodams ir t. t. Išlaidos virtualiam bendradarbiavimui ir projekto vietos veiklai (pvz., su projektu susijęs darbas su besimokančiais asmenimis klasėje, darbo su jaunimu veikla, su projektu neatsiejamai susijusios mokymosi ar rengimo veiklos organizavimas ir vadovavimas ir t. t.), išlaidos informavimui, reklamai ir sklaidai (pvz., brošiūros, skrajutės, informacija internete ir t. t.).	Fiksuota norma	Parama koordinuojančiosios organizacijos veiklai: 500 EUR per mėnesį	Ne daugiau kaip 2 750 EUR per mėnesį	Pagal strateginių partnerystės projekto trukmę ir dalyvaujančių organizacijų skaičių.
	Išlaidos, susijusios su tarptautinių jaunimo iniciatyvų įgyvendinimu ir mokyklų mainų partnerystėmis.	Fiksuota norma	Parama kitų dalyvaujančių organizacijų veiklai: 250 EUR vienai organizacijai per mėnesį		
Tarptautiniai projekto susitikimai	Išlaidos dalyvavimui projekto partnerių susitikimuose, kuriuos įgyvendinimo ir koordinavimo tikslais organizuoja viena iš dalyvaujančiųjų organizacijų. Parama kelionės ir pragyvenimo išlaidoms padengti. Ši biudžeto eilutė nėra numatyta mokyklų mainų partnerystėms.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 100–1 999 km: 575 EUR vienam dalyviui vienam susitikimui. Kai kelionės atstumas yra 2 000 km arba didesnis,	Sąlyga: pareiškėjai, atsižvelgdami į susitikimų ir jų dalyvių skaičių, turi pagrįsti tų susitikimų poreikį. Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę.	

			760 EUR vienam dalyviui vienam susitikimui.	
Išimtinės išlaidos	<p>Parama realioms išlaidoms, susijusioms su subranga ar prekių ir paslaugų pirkimu.</p> <p>Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, nacionalinei agentūrai paprašius</p>	Realiosios išlaidos	<p>75 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.</p> <p>Ne daugiau kaip</p> <p>50 000 EUR vienam projektui (neįskaitant išlaidų, susijusių su finansinės garantijos teikimu).</p>	Sąlyga: subranga turi būti susijusi su paslaugomis, kurių dalyvaujančiosios organizacijos dėl tinkamai pagrįstų priežasčių negali tiesiogiai suteikti. Išlaidos įranga negali būti susijusios su įprasta biuro įranga ar dalyvaujančiųjų organizacijų paprastai naudojama įranga.
Dalyvių su specialiaisiais poreikiais paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalią turinčiais dalyviais ⁹⁶	Realiosios išlaidos	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų	Sąlyga: prašymas dėl šių išlaidų turi būti pagrįstas paraiškos formoje.

Papildomas finansavimas inovacijas švietimo, mokymo ir jaunimo srityse remiantiems strateginės partnerystės projektams

Intelektinių produktų išlaidos	Išlaidos projekto intelektiniams produktams (realiems rezultatams), kaip antai mokymo programoms, pedagoginei ir darbo su jaunimu medžiagai, atviriesiems švietimo ištekliams (AŠI), IT priemonėms, analizei, tyrimams, tarpusavio mokymosi metodams ir t. t.	Fiksuota norma	B1.1 vienam vadovui vienai darbo su projektu dienai.	Sąlyga: personalo išlaidos vadovams ir administracijos darbuotojams jau turėtų būti padengtos pagal straipsnį „Išlaidos projekto valdymui ir įgyvendinimui“. Kad būtų išvengta galimo dalinio sutapimo su tokiu straipsniu, pareiškėjai personalo išlaidų, dėl kurių teikiama paraiška, rūšį ir apimtį turės pagrįsti kiekvienam siūlomam produktui. Kad būtų patenkinti reikalavimai šios rūšies dotacijai gauti, produktai turėtų būti svarbūs kokybės ir kiekio požiūriu. Turėtų būti įrodyta, kad produktai gali būti plačiau naudojami ir skleidžiami bei turi poveikį.
			B1.2 vienam mokslininkui, mokytojui, mokymo vadovui, su jaunimu dirbančiam asmeniui vienai darbo su projektu dienai	
			B1.3 vienam techniniam darbuotojui vienai darbo su projektu dienai	

⁹⁶ Įskaitant išlaidas, tiesiogiai susijusias su tarptautinėje mokymo(si) veikloje dalyvaujančiais specialiujų poreikių turinčiais dalyviais ir lydinčiais asmenimis. Gali būti įtraukiamos išlaidos, susijusios su kelionės ir pragyvenimo išlaidomis, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Pragyvenimo išlaidos dalyviams“.

			B1.4 vienam administracijos darbuotojui vienai darbo su projektu dienai.	
Skaidos renginių išlaidos	Parama išlaidoms, susijusioms su nacionalinių ir tarptautinių konferencijų, seminarų ar renginių, kuriuose siekiama dalytis ir skleisti intelektinius produktus, sukurtus įgyvendinant projektą, organizavimu (neįskaitant prie renginio prisidedančių dalyvaujančiųjų organizacijų atstovų kelionės ir pragyvenimo išlaidų).	Fiksuota norma	100 EUR vienam vietos dalyviui (t. y. dalyviams iš šalies, kurioje vyksta renginys). 200 EUR vienam tarptautiniam dalyviui (t. y. dalyviams iš kitų šalių).	Ne daugiau kaip 30 000 EUR vienam projektui
Sąlyga: parama skaidos renginiams teikiama tik tuo atveju, jeigu jie yra tiesiogiai susiję su projekto intelektualiais produktais. Projektui, kuriam nesuteikta dotacija intelektualinių produktų kūrimui remti, negali būti skiriama parama skaidos renginiams organizuoti.				

PAGAL STRATEGINĖS PARTNERYSTĖS PROJEKTĄ VYKDOMOS TARPTAUTINĖS MOKYMO(SI) VEIKLOS FINANSAVIMO TAIŠYKLĖS (NEPRIVALOMAS FINANSAVIMAS)

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, kelionės išlaidoms iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.	Sąlyga: pareiškėjai turės įrodyti, kad mobilumo veikla yra būtina projekto tikslams ir rezultatams pasiekti. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę ⁹⁷ . Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą ⁹⁸ . Už 225 EUR viršijančias dideles vietinės kelionės išlaidas (už kelionę pirmyn ir atgal) ir tuo atveju, jeigu šios išlaidos yra motyvuotos ir tinkamai pagrįstos atrinkus dalyvius.
			Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 4000–7999 km, 820 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1500 EUR vienam dalyviui.	

⁹⁷ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

⁹⁸ Pavyzdžiui, jei asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

Dienpinigiai dalyviams	Fiksuota norma dienai, apimanti dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, pragyvenimo išlaidas veiklos metu	Fiksuota norma	Ilgalaikiai mokymo ar mokymosi vizitai Ilgalaikis su jaunimu dirbančių asmenų mobilumas	Iki 14-os veiklos dienos: B1.5 vienam dalyviui per dieną. + 15–60-ąją veiklos dieną: B1.6 vienam dalyviui per dieną. + nuo 61-os veiklos dienos ir iki 12 mėn.: B1.7 vienam dalyviui per dieną.
			Trumpalaikiai darbuotojų mokymo renginiai Mokymas ir ekspertų žinių teikimas intensyviose studijų programose lydintieji asmenys visų rūšių veikloje ⁹⁹	Iki 14-os veiklos dienos: 106 EUR vienam dalyviui per dieną. + 15–60-ąją veiklos dieną: 74 EUR vienam dalyviui per dieną.
			Ilgalaikis mokinių mobilumas.	B1.8 vienam dalyviui per mėnesį
			Trumpalaikė besimokantiems asmenims skirta veikla (mišrus mobilumas, trumpa-laikis moksleivių mobilumas, intensyvos studijų programos).	Iki 14-os veiklos dienos: 58 EUR vienam dalyviui per dieną. + 15–60-ąją veiklos dieną: 42 EUR vienam dalyviui per dieną.

⁹⁹ Lydintieji asmenys turi teisę gauti tokį pat tarifą, neatsižvelgiant į tai, ar jie dalyvauja trumpalaikėje, ar ilgalaikėje veikloje. Išimtiniais atvejais, kai lydinčiam asmeniui užsienyje reikia praleisti daugiau kaip 60 dienų, parama papildomoms pragyvenimo išlaidoms nuo 61-os dienos padengti skiriama pagal biudžeto eilutę „Dalyvių su specialiaisiais poreikiais paramos išlaidos“.

Kalbinio parengimo išlaidos	Išlaidos, susijusios su dalyviams teikiama parama siekiant gerinti kalbos, kuria bus mokoma(si) ar dirbama, žinias.	Fiksuota norma	Tik veiklai, trunkančiai 2–12 mėn.: 150 EUR kiekvienam dalyviui, kuriam reikalinga kalbinė parama.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą turi būti pagrįstas paraiškos formoje.
Išimtinės išlaidos	Brangių dalyvių kelionių išlaidos, įskaitant naudojimąsi ekologiškesnėmis, mažiau anglies dioksido išmetančiomis transporto priemonėmis (išsamiau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“).	Realiosios išlaidos	Brangių kelionių išlaidos: ne daugiau kaip iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.

A LENTELĖ. INTELEKTINIAI PRODUKTAI (SUMA EUR PER DIENĄ)

Šalims, dalyvaujančioms projekte intelektiniams produktams kurti, skirta suma personalo išlaidoms padengti¹⁰⁰. Suma priklauso nuo: a) projekte dalyvaujančių darbuotojų pobūdžio ir b) dalyvaujančiosios organizacijos, kurios darbuotojai dalyvauja projekte, šalies.

	Vadovas	Bendrijų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas, su jaunimu dirbantis asmuo	Techninis darbuotojas	Administracijos darbuotojas
	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4
Airija, Austrija, Danija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Švedija	294	241	190	157
Belgija, Islandija, Italija, Jungtinė Karalystė, Prancūzija, Suomija, Vokietija	280	214	162	131
Čekija, Graikija, Ispanija, Kipras, Malta, Portugalija, Slovėnija	164	137	102	78
Bulgarija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Serbija, Slovakija, Šiaurės Makedonijos Respublika, Turkija	88	74	55	39

¹⁰⁰ Kalbant apie aukštąjį mokslą, išlaidos darbuotojams, kuriuos įdarbina ECHÉ turinčių naudos gavėjų universitetų fakultetai, yra tinkamos finansuoti pagal išlaidų kategoriją „intelektiniai produktai“

B LENTELĖ. INTELEKTINIAI PRODUKTAI (SUMA EUR PER DIENA)

Šalims, dalyvaujančioms projekte intelektiniams produktams kurti, skirta suma personalo išlaidoms padengti¹⁰¹. Suma priklauso nuo: a) projekte dalyvaujančių darbuotojų pobūdžio ir b) dalyvaujančiosios organizacijos, kurios darbuotojai dalyvauja projekte, šalies

	Vadovas	Bendrųjų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas, su jaunimu dirbantis asmuo	Techninis darbuotojas	Administracijos darbuotojas
	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4
Australija, Jungtinės Amerikos Valstijos, Kanada, Kataras, Kuveitas, Makao, Monakas, San Marinas, Šveicarija	294	241	190	157
Andora, Brunėjus, Japonija, Jungtiniai Arabų Emyratai, Naujoji Zelandija, Singapūras, Vatikano Miesto Valstybė	280	214	162	131
Bahamos, Bahreinas, Honkongas, Izraelis, Korėjos Respublika, Omanas, Saudo Arabija, Taivanas	164	137	102	78
Afganistanas, Albanija, Alžyras, Angola, Antigva ir Barbuda, Argentina, Armėnija, Azerbaidžanas, Baltarusija, Bangladešas, Barbadosas, Belizas, Beninas, Bisau Gvinėja, Bolivija, Bosnija ir Hercegovina, Botsvana, Brazilija, Burkina Fosas, Burundis, Butanas, Centrinės Afrikos Respublika, Čadas, Čilė, Dominika, Dominikos Respublika, Drambio Kaulo Respublika, Džibutis, Egiptas, Ekvadoras, Eritrėja, Esvatinis, Etiopija, Fidžis, Filipinai, Gabonas, Gajana, Gambija, Gana, Grenada, Gruzija, Gvatemala, Gvinėja, Haitis, Hondūras, Indija, Indonezija, Irakas, Iranas, Jamaika, Jemenas, Jordanija, Juodkalnija, Kambodža, Kamerūnas, Kazachstanas, Kenija, Kinija, Kirgizija, Kiribatis, Kolumbija, Komorai, Kongas, Kongo Demokratinė Respublika, Korėjos Liaudies Demokratinė Respublika, Kosovas, Kosta Rika, Kuba, Kuko Salos, Laosas, Lesotas, Libanas, Liberija, Libija, Madagaskaras, Malaizija, Malavis, Maldyvai, Malis, Marokas, Maršalo Salos, Mauricijus, Mauritanija, Meksika, Mianmaras, Mikronezijos Federalinės Valstijos, Moldova, Mongolija, Mozambikas, Namibija, Nauru, Nepalas, Nigerija, Nigeris, Nikaragva, Niujė, Pakistanas, Palau, Palestina, Panama, Papua Naujoji Gvinėja, Paragvajus, Peru, Pietų Afrika, Pietų Sudanas, Pusiaujo Gvinėja, Rytų Timoro Demokratinė Respublika, Ruanda, Saliamono salos, Salvadoras, Samoa, San Tomė ir Prinsipė, Seišeliai, Senegalas, Sent Kitsas ir Nevis, Sent Lusija, Sent Vinsentas ir Grenadinai, Siera Leonė, Sirija, Somalis, Sudanas, Surinamas, Šri Lanka, Tadžikistanas, Tailandas, Tanzanija, tarptautinės teisės pripažįstama Rusijos teritorija, tarptautinės teisės pripažįstama Ukrainos teritorija, Togas, Tonga, Trinidadas ir Tobagas, Tunisas, Turkmėnistanas, Tuvalu, Uganda, Urugvajus, Uzbekistanas, Vanuatu, Venesuela, Vietnamas, Zambija, Zimbabvė, Žalioji Kyšulys	88	74	55	39

¹⁰¹ Kalbant apie aukštąjį mokslą, išlaidos darbuotojams, dirbantiems ECH turinčių naudos gavėjų universitetų fakultetuose, yra tinkamos finansuoti pagal išlaidų kategoriją „intelektiniai produktai“

C LENTELĖ. TARPTAUTINĖS MOKYMO(SI) IR UGDYMO VEIKLOS DALYVIŲ PRAGYVENIMO IŠLAIDOS (EUR PER DIENĄ (MĖNESĮ))

Fiksuotos normos keičiasi atsižvelgiant į: a) mobilumo rūšį ir b) šalį, kurioje vykdoma veikla.

	Ilgalaikiai mokymo ar mokymosi vizitai, su jaunimu dirbančių asmenų mobilumas (EUR per dieną)			Ilgalaikė mokinių veikla (EUR per mėnesį)
	B1.5	B1.6	B1.7	B1.8
1 grupė : Airija, Danija, Islandija, Jungtinė Karalystė, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Norvegija, Suomija, Švedija	125	88	63	168
2 grupė : Nyderlandai, Austrija, Belgija, Prancūzija, Vokietija, Italija, Ispanija, Kipras, Graikija, Malta, Portugalija	110	77	55	147
3 grupė : Bulgarija, Čekija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Serbija, Slovakija, Slovėnija, Šiaurės Makedonijos Respublika, Turkija, Vengrija	90	63	45	105

Žinių sąjungos

Pagal šį veiksmą galima remti dviejų tipų bendradarbiavimo projektus:

- Europos universitetai
- Žinių sąjungos

EUROPOS UNIVERSITETAI

2017 m. gruodžio 14 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose valstybių ir vyriausybių vadovai¹⁰² valstybes nares, Tarybą ir Europos Komisiją paragino dirbti, siekiant „stiprinti aukštojo mokslo įstaigų strategines partnerystes visoje ES ir skatinti, kad iki 2024 m. atsirastų apie dvidešimt „Europos universitetų“, kuriuos sudarytų taikant principą „iš apačios į viršų“ sukurti visos ES universitetų tinklai, kurie sudarys sąlygas studentams gauti laipsnį derinant studijas keliose ES šalyse ir prisidės prie Europos universitetų tarptautinio konkurencingumo.“

2018 m. gegužės 22 d. išvadose Švietimo taryba¹⁰³ dar sykį pabrėžė „Europos universitetų“ potencialą „gerokai sustiprinti judumą ir skatinti aukštą švietimo ir mokslinių tyrimų kokybę ir kompetenciją, stiprinant mokymo, mokslinių tyrimų ir inovacijų bei žinių perdavimo sąsają, demonstruojant daugiakalbio mokymosi privalumus, pripažįstant kvalifikacijas ir plėtojant bendras švietimo ir mokslinių tyrimų programas bei projektus.“ Ji taip pat pažymėjo, kad Europos universitetai „galėtų rodyti pavyzdį kuriant Europos švietimo erdvę apskritai“.

Šiam tikslui pasiekti Europos Komisija siūlo beprecedentę iniciatyvą, kuriai būtinas milžiniškas šuolis visų tipo aukštojo mokslo institucijų iš visų Europos regionų ir visais organizacijų lygiais, visose veiklos srityse nuo mokymo ir mokymosi iki mokslinių tyrimų ir inovacijų, bendradarbiavimo srityje.

KOKIE YRA EUROPOS UNIVERSITETŲ PROJEKTO TIKSLAI IR PRIORITETAI?

„Europos universitetai“ turi plataus užmojo galiojimus paskatinti dar nematyto lygio institucinį bendradarbiavimą, kad šis būtų sisteminis, struktūrinis ir tvarus. Iš esmės Europos universitetų projektu siekiamųjų dviejų tikslų:

- Skatinti **bendrasias Europos vertybes**, kurios puoselėjamos Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje, ir **stiprinti Europos tapatybę** suvienijant naująją europiečių kartą, gebančią bendradarbiauti ir dirbti su įvairiomis Europos ir pasaulio kultūromis, skirtingomis kalbomis, įvairiose šalyse, sektoriuose ir akademinėse disciplinose.
- Pasiiekti esminį šuolį **Europos aukštojo mokslo institucijų kokybės, veiklos rezultatų ir tarptautinio konkurencingumo srityse** ir prisidėti prie Europos žinių ekonomikos, užimtumo, kultūros, pilietinio dalyvavimo ir gerovės geriausiai pasinaudojant naujoviška pedagogika ir siekiant žinių trikampį paversti¹⁰⁴ tikrove. „Europos universitetai“ bus pagrindiniai varikliai aukštojo mokslo kokybei didinti ir, kai įmanoma, stiprinti jo sąsajas su mokslinių tyrimų ir inovacijų rinka Europoje bei jo atsigręžimą į visuomenę ir ekonomiką.

KAS YRA EUROPOS UNIVERSITETAI?

Terminas „Universitetai“ turi būti suprantamas plačiausia prasme, įskaitant visų tipų aukštojo mokslo institucijas. Europos universitetų iniciatyva atitinka **ilgalaikę viziją**, ir tai gali padėti pakeisti aukštojo mokslo institucijų bendradarbiavimą beipakelti jį į aukštesnį lygmenį.

Šiuo atžvilgiu „Europos universitetai“ pirmiau nurodytus tikslus pasieks iki 2025 m. palaipsniui įgyvendindami šiuos pagrindinius elementus:

- Įgyvendinti integruotą **bendrilgalaikę švietimo strategiją**, kai įmanoma susiejant sumoksliniais tyrimais bei inovacijomis ir plačiąja visuomene, taip pranokstant bet kokią galimą esamą dvišalį ir daugiašalį bendradarbiavimą:

¹⁰² <http://www.consilium.europa.eu/media/32204/14-final-conclusions-rev1-en.pdf>

¹⁰³ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8701-2018-INIT/en/pdf>

¹⁰⁴ Remiantis 2018 m. birželio 28 d. Europos Vadovų Tarybos išvadomis, „Turėtų būti skatinamas mokslinių tyrimų, inovacijų ir švietimo sričių bendradarbiavimas, be kita ko, pasitelkiant Europos universitetų tinklų iniciatyvą“

- Remiantis bendra vizija ir vertybėmis, siekiant aukšto lygio patobulinto tvaraus bendradarbiavimo įvairiais organizacijų lygiais ir tarp visų veiklos sričių, stiprinant jų viena kitą papildančias stipriąsias puses, kai studentai ir visų lygių dalyvaujančiųjų organizacijų darbuotojai įgalinti įgyvendinti šią viziją;
- Įgyvendinabendros struktūros, sutelkusios savo patirtį, platformas, duomenis ir išteklius.
- Įsteigti **Europos aukštojo mokslo tarpuniversitetinį „miestelį“**, kuriame paprastai:
 - Studentai, doktorantai ir darbuotojai gali sklandžiai judėti (fiziškai ir virtualiai) studijuodami, mokydamiesi, mokydami, vykdydami tyrimus, dirbdami arba dalydamiesi paslaugomis bet kurioje iš įstaigų partnerių. Studentai **asmeniškai pasirenka, kur ir ką studijuoti** iš apibrėžtų pedagogiškai patikimų ir logiškai struktūrizuotų studijų programų skirtingose aukštojo mokslo institucijose ir kituose sąjungos nariuose.
 - **Įterptasis judumas** kaip standartinis aspektas visais lygiais, įskaitant bakalaurų, magistrų ir doktorantų lygį. Toks judumas turi būti pravartus bent 50 % sąjungos studentų, ar būtų fizinis, virtualusis ar mišrusis.
 - **Naujos bendros ir lanksčios mokymo programos** teikiamos, kai taikoma, trimis ciklais (bakalauro, magistro ir doktoranto), remiantis **tarpdisciplinine / daugiadisciplinine ir tarpsektorine metodika**, įtraukiant naujovišką pedagogiką ir įskaitant naujausių skaitmeninių technologijų naudojimą. Nors turinys yra suasmenintas, bendradarbiavimas yra pasaulinis.
 - **Praktinę ir (arba) darbo vietoje įgyjamą patirtį** suteikia išorės mentoriai, skatindami **verslumą** ir gilindami **pilietinę įtrauktį**;
 - **Studentija išreiškia** populiacijos įvairovę (pagal socialinius, ekonominius ir kultūrinius aspektus), įskaitant besimokančiuosius visą gyvenimą, neakivaizdinius ir netradicinius studentus. Užtikrinama prieiga, dalyvavimas ir mokslo baigimas nepakankamai atstovaujamos ir palankių sąlygų neturinčioms grupėms;
 - Vykdoma kita kūrybinė ir novatoriška veikla, kuri yra svarbi siekiant įgyvendinti bendrą ilgalaikę strategiją.
- **Suburti Europos žinių kaupimo grupes („iššūkiams pagrįstas metodas“)**, sudarytas iš studentų ir akademikų, galbūt kartu su mokslininkais, verslu, regionų ir pilietinės visuomenės atstovais – atsižvelgiant į bendrą sąjungos strategiją ir viziją – kartu spręsti visuomeninius ir kitus iššūkius savo nuožiūra, taikant daugiadisciplinę metodiką per:
 - naujovišką mokymą ir rengimą, kuriais studentams ir mokslininkams suteikiami aukšto lygio, verslumo, atvirojo mokslo ir perduodamieji įgūdžiai, skirti sparčiai kintančiai darbo rinkai ir žinių ekonomikai bei visuomenei, įskaitant per mokslinių tyrimų rezultatų grąžinimą atgal į švietimą;
 - naujoviškų sprendimų, pritaikomų skirtinguose Europos regionuose, kūrimą.

Be to, „Europos universitetai“ turėtų vis labiau stiprinti savo gebėjimus būti **gerosios patirties pavyzdžiais** ir taip toliau didinti Europos aukštojo mokslo srities kokybę, tarptautinį konkurencingumą ir patrauklumą bei turėtų tapti pagrindiniais Europos švietimo erdvės elementais skatindami kompetenciją. Kaip išdėstyta Komunikate „Stipresnės Europos kūrimas. Naujos iniciatyvos siekiant dar labiau padidinti jaunimo, švietimo ir kultūros politikos vaidmenį.“¹⁰⁵ „Sukūrus Europos švietimo erdvę, ES valstybės narės galės padaryti daugiau ir sparčiau, jos galės pagerinti savo švietimo ir mokymo sistemų kokybę, konkurencingumą ir įtraukumą, kartu pateikdamos sektiną pavyzdį ES nepriklausančioms šalims.“ Šiuo aspektu tikimasi, kad „Europos universitetai“, bendradarbiaudami su savo šalių institucijomis, turėtų įsipareigoti siekti atitinkamų Europos švietimo erdvės tikslų, pvz.: daugiakalbistumo, automatinio¹⁰⁶ akademinės kvalifikacijos ir mokymosi užsienyje laikotarpį sąjungoje dalyvaujančiose aukštojo švietimo institucijose pripažinimo; Europos studento kortelės naudojimo¹⁰⁷, kai ji taps visiškai funkcionali; taip pat esminių Bolonijos įsipareigojimų (kokybės užtikrinimas, pripažinimas ir, kai taikoma, trijų ciklų laipsnis¹⁰⁸).

KAS BUS REMIAMA ŠIUO VEIKSMU?

Šiuo veiksmu bus palaikomos aukštojo mokslo institucijos, **išeinant už esamų aukštojo mokslo bendradarbiavimo modelių ribų** ir palaipsniui pasiekiant ambicingą ilgalaikę „Europos universitetų“ viziją.

¹⁰⁵ COM(2018) 268 galutinis https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/combuildingstrongereurope_en_act_part1_v7.pdf

¹⁰⁶ COM(2018)270 https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/recognition_en_act_part1_v6.pdf

¹⁰⁷ https://ec.europa.eu/education/european-student-card-initiative_en

¹⁰⁸ Norint sustiprinti ir palaikyti kokybę bei bendradarbiavimą gyvybiškai svarbu įgyvendinti Bolonijos pagrindinius įsipareigojimus: – trijų ciklų sistema, suderinama su bendrąja aukštojo mokslo kvalifikacijų sistema ir ECTS nustatytais pirmojo bei antrojo ciklo laipsniais; – Lisabonos pripažinimo konvencijos laikymasis; – kokybės užtikrinimas, laikantis Kokybės užtikrinimo Europos aukštojo mokslo srities standartų ir gairių.

- Šiuo veiksmu **bus išbandyti įvairūs naujoviški ir struktūriniai modeliai**, skirti įgyvendinti ir pasiekti ilgalaikę viziją, minėta skirsnyje „Kas yra Europos universitetai“. Juo bus remiamas sąjungų, geriausia, sudarytų iš 5–8 partnerių, kūrimas sudarant naujas arba, peržengiant bet kokią esamą dvišalio ir daugiašalio bendradarbiavimo ribas, stiprinant dabartines bendradarbiavimo partnerystes, laikantis **laipsniško požiūrio**. Jos turės galimybę suvienyti akademinčius ir neakademinčius partnerius iš darbo pasaulio ir vėliau plėtotis.
- Šiuo veiksmu aukštojo mokslo institucijos palaipsniui įgyvendins veiklą, kuri būtina norint pasiekti ilgalaikę viziją, pradedant nuo jų integracijos lygio kėlimo. Norėdamos pasiekti šį tikslą jos susitars dėl **misijos pareiškimo** kiekvienos sąjungos nario institucijos lygiu. Misijos pareiškime bus įvardyta visa **bendra strategija**, kaip siekti aukšto lygio pagerinto ir tvaraus bendradarbiavimo įvairiais organizacijos lygiais (pvz., vadovybės, akademikų, specialistų / pagalbinių darbuotojų ir studentų) ir tarp įvairių veiklos sričių (stiprus švietimo akcentas su galimais saitais su moksliniais tyrimais bei inovacijomis bei tarnyba visuomenei), stiprinant jų viena kitą papildančias stipriąsias puses.
- Kadangi šis veiksmas vykdomas pagal principą „iš apačios į viršų“, kiekviena sąjunga galės, laikydamosi laipsniško požiūrio, lanksčiai parengti savo **bendro darbo veiksmų planą**, kad jis kuo geriau atitiktų jų strateginius tikslus ir galiausiai padėtų pasiekti pirmiau aprašytos ilgalaikės Europos universitetų vizijos. Šį bendrą darbo veiksmų planą turėtų būti palaikomas sukuriant aktualias ir veiksmingas **bendro administravimo struktūras**. Glaudaus institucijų administravimo struktūrų bendradarbiavimo pavyzdžiai: bendrų valdybų įsteigimas, bendro fizinių ir virtualiųjų intelektinių ir administracinių išteklių fondo sukūrimas, bendrų išteklių platinimas, bendras infrastruktūros, duomenų ir paslaugų teikimas, pvz., parama studentams, mokslininkams ir darbuotojams, administraciniai ir tarptautiniai santykiai su skaitmenizuotomis bendromis procedūromis, kai įmanoma.
- Į bendrą darbo planą taip pat turėtų būti įtraukta veikla, skirti pasiekti aukštą ambicingumo lygį judumo, socialinės įtraukties ir iššūkių paremtos metodikos aspektais. Sąjungos taip pat turėtų bendrauti su švietimo suinteresuotaisiais subjektais ir, kai įmanoma, moksliniais tyrimais ir inovacijomis, kad skatintų studentų ir darbuotojų visuomeninę įtrauktį ir pagrindinius jų verslumo gebėjimus. **Šiuo veiksmu bus remiamas aukštojo mokslo institucijų pirmųjų šio bendro darbo veiksmų plano žingsnių įgyvendinimas.**

KAS GALI DALYVAUTI EUROPOS UNIVERSITETE?

Pareiškėjas (koordinatorius) – dalyvaujančioji organizacija, teikianti pasiūlymą visų partnerių vardu. Koordinatorius yra visiškai atsakingas už užtikrinimą, kad pasiūlymas būtų įgyvendinamas pagal sutartį. Jo koordinavimo veikla apima tokias pareigas:

- atstovauti ir veikti Europos universiteto sąjungos vardu svarstomais klausimais su Europos Komisija;
- finansinės ir teisinės atsakomybės už tinkamą Europos universiteto sąjungos veiklos, administracinį ir finansinį įgyvendinimą, prisiėmimas;
- Europos universiteto sąjungos veiklos koordinavimas bendradarbiaujant su partneriais.

Visateisiai partneriai – dalyvaujančios organizacijos, aktyviai padedančios siekti Europos universitetų projekto tikslų. Kiekvienas visateisias partneris turi pasirašyti įgaliojimą, kuriuo koordinuojančiąją organizaciją įgalioja atlikti pagrindinio dotacijos gavėjo funkciją ir veikti jo vardu įgyvendinant pasiūlymą;

Asocijuotieji partneriai (neprivaloma) – Europos universitetuose gali dalyvauti asocijuotieji partneriai, padedantys atlikti konkrečias užduotis (vykdyti konkrečią veiklą) arba remiantys sąjungos skaidos veiklą ir jos tvarumą. Sutartinio valdymo klausimais asocijuotieji partneriai prie Europos universiteto partnerių nepriskiriami, nes negauna finansavimo. Tačiau jų dalyvavimas ir vaidmuo įvairioje veikloje turi būti aiškiai aprašyti.

Asocijuotieji subjektai (neprivaloma) – Organizacijos, padedančios siekti Europos universitetų projekto tikslų ir vykdyti veiklą. Susijusieji subjektai privalo būti nurodyti dotacijų paraiškoje ir turi atitikti reikalavimus, kaip aprašyta šio Programos vadovo III priede (Pagrindinių sąvokų žodynas).

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI EUROPOS UNIVERSITETO PASIŪLYMUI ĮVERTINTI?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Galinčios dalyvauti organizacijos	Bet kuri aukštojo mokslo institucija, turinti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (EHE), ir jos asocijuotieji subjektai (jeigu yra) kaip visateisiai arba asocijuotieji partneriai. Bet kuri kita viešojo ar privačiojo sektoriaus organizacija, veikianti švietimo ir mokymo, mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse arba darbo sferoje, įsteigta ES valstybėje narėje arba kitoje programos „Erasmus+“ šalyje, kaip asocijuotieji partneriai.
Kas gali teikti paraišką?	Pareiškėja gali būti bet kokia dalyvaujančioji ES valstybėje narėje arba kitoje programos „Erasmus+“ šalyje įsisteigusi aukštojo mokslo institucija. Ši organizacija teikia paraišką visų Europos universitete dalyvaujančių organizacijų vardu.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis	Europos universitetą turi sudaryti bent trys aukštojo mokslo institucijos, turinčios galiojančią EHE, iš bent trijų ES valstybių narių ar kitų programos „Erasmus+“ šalių (visateisės partnerės). Be to, sąjungos nare kaip asocijuotoji partnerė gali būti bet kuri ES valstybėje narėje arba kitoje programos „Erasmus+“ šalyje įsisteigusi valstybinė ar privati organizacija, veikianti švietimo ir mokymo, mokslinių tyrimų ir inovacijų arba darbo pasaulio srityje.
Trukmė	3 metai
Kur teikti paraišką?	Bruselyje įsikūrusiai švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos sąjungoms, pradedančioms veiklą nuo rugsėjo 1 d. iki gruodžio 1 d., turi pateikti iki tų pačių metų vasario 26 d. 12:00 val. (vidurdienio Briuselio laiku) .
Kaip teikti paraišką?	Išsamesnę informaciją, kaip teikti paraišką, žr. šio Vadovo C dalyje.

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pasiūlymas vertinamas pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> – Pasiūlymo užmojis: koku mastu pasiūlymas skirtas prisidėti ir siekti ilgalaikės veiksmo vizijos bei jo galimybės pakeisti ir sustiprinti institucinį bendradarbiavimą (žr. pirmiau minėtą skirsnį „Kas yra Europos universitetai“ ir atitinkamas 2017 m. gruodžio 14 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas¹⁰⁹) – Sąjungos pateikto bendros ilgalaikės misijos pareiškimo aktualumas. Misijos pareiškimą turi aiškiai patvirtinti atitinkamos sprendimus priimančios įstaigos. – Pasiūlymo ambicingumo ir naujoviškumo lygis, įskaitant tai, koku mastu sąjunga sustiprins ir išplės bendradarbiavimą: <ul style="list-style-type: none"> • teikiant švietimo paslaugas, kai įmanoma, siejant jį su moksliniais tyrimais ir inovacijomis, palyginti su tuo, ką jau padarė sąjungos nariai. • naujoviškais ir naujais struktūriniais modeliais – Europos pridėtinė vertė. Koku mastu: <ul style="list-style-type: none"> • pasiūlymu prisidedamaprie Europos švietimo erdvės kūrimo; • pasiūlyme parodoma pridėtinė vertė, kurią užtikrina jo tarptautinis pobūdis, ypač studentams;
---	--

¹⁰⁹ <http://www.consilium.europa.eu/media/32204/14-final-conclusions-rev1-en.pdf>

	<ul style="list-style-type: none"> • pasiūlymas rodo indėlį į regionų plėtrą, pvz., įtraukiant sąjungos narius į Pažangiosios specializacijos strategijų kūrimą ir įgyvendinimą • sąjunga bus naudinga kitoms aukštojo mokslo institucijoms, daugiausia iš Europos Sąjungos, bet ir iš kitur, nes kels kvalifikaciją.
<p>Geografinė pusiausvyrą (ne daugiau kaip 15 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Koku mastu sąjunga aprėpia didelį skaičių aukštojo švietimo institucijų iš skirtingų geografinių sričių¹¹⁰ kaip visateisių partnerių ir užtikrina plačią geografinę aprėptį, atsižvelgiant į Europos Vadovų Tarybos išvadą¹¹¹. – Koku mastu pareiškėjas motyvavo geografinę sąjungos sudėtį ir paaiškino, kaip ji padeda siekti Europos universitetų ir Europos švietimo erdvės tikslų.
<p>Pasiūlymo parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Bendros ilgalaikės strategijos ir siūlomų bendrų struktūrų bei bendrų veiksmų jai įgyvendinti suderinamumas – Įsipareigojimai siekti Europos švietimo erdvės tikslų – Koku mastu pasiūlymas parodo, kaip bendros strategijos sukūrimas atitiks Europos universitetų ambicijų lygį ir kaip bendri veiksmai veiksmingai prisidės stiprinant ir tobulinant: <ul style="list-style-type: none"> • Aukštą švietimo lygį, įskaitant naujoviškus pedagoginius modelius, skirtus perspektyviems įgūdžiams ir gebėjimams išlavinti, kuo geriau panaudojant skaitmenines technologijas, mišrųjį mokymąsi ir mokymąsi darbo vietoje; • Studentų, darbuotojų ir mokslininkų judumo lygį • Kai įmanoma, švietimo ir mokslinių tyrimų bei inovacijų sąsajos, įskaitant tai, kai mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatai atgaliniu ryšiu sustiprins švietimą • Bendravimo su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais lygį, skatinant studentų ir darbuotojų visuomeninę įtrauktį ir pagrindinius jų verslumo gebėjimus • Vietos bendruomenės įtrauktis • Studentijos socialinė įvairovė ir pagalbinės priemonės, skatinančios nepakankamai atstovaujama ir palankių sąlygų neturinčių grupių prieigą, dalyvavimą ir mokslo baigimą – Darbo programa ir planas yra aiškūs, detalūs ir įvykdomi. Juose gerai apibūdinama kiekviename etape numatoma pažanga, produktai ir rezultatai, susiję su konkrečia veikla ir veiksmais, kurie padeda įgyvendinti bendrą ilgalaikę strategiją. – Kokybės ir finansinė sankloda: sąjunga parengė kokybės įvertinimą ir apžvalgą, kuri apima specialias pažangos, procesų ir rezultatų vertinimo priemones (pvz., parengiant tinkamus kiekybinio ir kokybinio įvertinimo rodiklius, įskaitant studentų ir darbuotojų atsiliepimus). Kokybės stebėjimas taip pat turėtų užtikrinti, kad sąjungos įgyvendinimas būtų rentabilus.
<p>Sąjungos bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Susitarimo struktūra: pareigų ir užduočių paskirstymas aiškus ir tinkamas, rodomas finansinis, struktūrinis ir organizacinis įsipareigojimas aukščiausiu institucijų lygiu, suteikiant visiems darbuotojams galimybę dalyvauti bendrai kuriant sąjungą, tiek vykdant švietimo veiklą, tiek, kai įmanoma, mokslinius tyrimus ir inovacijas, o struktūriniu organizacijos lygiu – per bendras administravimo struktūras, bendrą paslaugų teikimą, duomenų bazes, žmogiškuosius išteklius ir mokslo infrastruktūrą. – Pareigos ir atsakomybė: aiškiai nurodytas kiekvieno sąjungos nario pajėgumas ir aktyvus vaidmuo bendrai siekiant vieningos vizijos, strategijos ir bendros veiklos. – Papildomumas: koku mastu partneriai papildo vieni kitus, įskaitant AMI tipų įvairovės aspektą, arba parodo, kad jie bendradarbiauja tarpusavyje, kad pasiektų pridėtinę

¹¹⁰ Žr. Europos geografinių regionų sąrašą pagal „EuroVoc“ (Europos Sąjungos oficialus daugiakalbis žodynas, kurį administruoja ES leidinių biuras) nustatytas kategorijas: <http://eurovoc.europa.eu/drupal/?q=request&mturi=http://eurovoc.europa.eu/100277&language=en&view=mt&ifacelang=en>

¹¹¹ 2017 m. gruodžio 14 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose Valstybių ir vyriausybės vadovai pritarė, kad „(...) iki 2024 m. atsirastų apie dvidešimt „Europos universitetų“, kuriuos sudarytų taikant principą „iš apačios į viršų“ sukurti visos ES universitetų tinklai (...)“.

	<p>vertę ir rentabilumą.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bendradarbiavimo susitarimai yra gerai parengti, kad būtų kuo didesnė jungtinio bendradarbiavimo nauda, mažinant esamus administracinius barjerus ir kliūtis, ir skatinamas visokeriopas judumas sąjungos viduje, įskaitant judumą į organizacijas, kurios nėra aukštojo mokslo institucijos, ir iš jų. – Pasiūlyme numatyti aiškūs susitarimai ir atsakomybė, susiję su skaidriu ir veiksmingu sprendimų priėmimu, ginčų sprendimu, rizikos valdymu ir ataskaitų teikimu bei dalyvaujančiųjų organizacijų bendravimu.
<p>Tvarumas ir sklaida (ne daugiau kaip 20 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ilgalaikė sąjungos tvarumo strategija: pasiūlymas apima tvarumo viziją, kuria paaiškinama, kaip kiekvienas sąjungos narys ją remis finansiškai ir kitaip, siekiant tvarumo pasibaigus ES finansavimo laikotarpiui. – Sąjungos pajėgumas būti pavyzdžiu: kiek bus dalijamasi sąjungos rezultatais ir gerą patirtimi ir kokios jų galimybės perkelti į kitas aukštojo mokslo institucijas, su kuriomis ji bendradarbiauja už sąjungos ribų, daugiausia iš Europos Sąjungos, bet ir iš kitur. – Sklaida: pasiūlyme pateiktas aiškus parengtas rezultatų ir gerosios patirties sklaidos planas ir numatyti atitinkami žmogiškieji ir finansiniai išteklių, veikla, priemonės ir ryšio kanalai, įskaitant naudojamą socialinius tinklus, siekiant užtikrinti, kad rezultatai ir nauda būtų atvirai ir veiksmingai perduodami ir pasidalijama jais su plačiu suinteresuotųjų subjektų ratu tiek Europos universiteto sąjungos finansavimo laikotarpio metu, tiek jam pasibaigus; – Atvirojo švietimo ir atvirojo mokslo bei pilietiškumo mokslo išteklių: Jeigu aktualu ir laikantis esamų nacionalinių ir Europos teisės sistemų, pasiūlyme aprašyta, kaip bus pateikiami duomenys, medžiaga, dokumentai bei garso ir vaizdo įrašai bei socialinių tinklų veikla, kad galima būtų vykdyti duomenų paiešką, jie būtų prieinami, sąveikūs ir galimi panaudoti pakartotinai (FAIR) kitoms aukštojo mokslo institucijoms ir Europos universitetams Europoje.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent 13 balų pagal „pasiūlymo aktualumo“ kategoriją, bent 11 balų pagal „pasiūlymo ir įgyvendinimo kokybės“, „sąjungos grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ bei „poveikio ir sklaidos“ kategorijas ir 8 balus pagal „geografinės pusiausvyros“ kategoriją.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

Daugiau informacijos apie Europos universitetus paskelbta Europos Komisijos svetainėje.¹¹²

Siekiant užtikrinti, kad Europos universitetai sėkmingai pasiektų laukiamus rezultatus ir poveikis būtų padarytas ne vien atskiroms organizacijoms partnerėms, viena iš neatsiejamų sudedamųjų dalių turi būti susijusi su kokybės užtikrinimu. Europos universitetai privalo vykdyti tikslią sklaidos veiklą, kuri aprėptų suinteresuotąsias šalis, politikus, specialistus ir žmones. Paprastai rezultatai turėtų būti pateikiami kaip atvirieji švietimo išteklių (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Didžiausia ES parama, skiriama 3 metų trukmės Europos universiteto projektui: 5 000 000 EUR

Europos universitetų sąjungų biudžetas bus paremtas faktinėmis sąjungos veiklos išlaidomis. ES dotacija bus siekiama finansuoti ne daugiau kaip 80 % visų tinkamų finansuoti šios veiklos išlaidų.

¹¹² https://ec.europa.eu/education/european-universities-initiative_en

Prašomas biudžetas turės būti pagrįstas planuojamos veiklos atžvilgiu, kaip aprašyta paraiškos formoje. Visos išlaidos turės būti išsamiai aprašytos ir pateisintos.

Išlaidos turi atitikti tas, kurias dalyvaujančios institucijos patiria pagal savo įprastą politiką. Kalbant konkrečiai apie atlyginimus, išlaidos turi atitikti įprastą politiką dėl atlyginimų ir socialinio draudimo bei kitų privalomųjų išlaidų, paprastai įtrauktų į atlyginimą; kelionių ir dienpinigių išlaidos turi atitikti įprastą dalyvaujančių institucijų ar organizacijų praktiką dėl kelionių ir apgyvendinimo; išlaidos įrangai turi būti nurašytos pagal įprastą naudos gavėjo apskaitos praktiką.

Išlaidos (įskaitant įrangą ir subrangą) turi būti pagrįstos, pateisintos ir tiesiogiai susijusios su Europos universiteto sąjungos tikslų siekimu. Be to, subrangovai pasitelkiami vadovaujantis ES viešųjų pirkimų taisyklėmis.

Skirtingos biudžeto eilutės turi būti suskirstytos taip:

	Tinkamos finansuoti išlaidos	Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
1. TIESIOGINĖS IŠLAIDOS		Faktinės tinkamos finansuoti išlaidos		
1.1 Darbuotojų išlaidos	Išlaidos darbuotojams, priskirtiems vykdyti veiklą (tiek nuolat, tiek laikinai) iš dalyvaujančių institucijų ar organizacijų, sudarytos iš faktinių atlyginimų ir socialinio draudimo bei kitų privalomųjų išlaidų, įtrauktų į jų atlyginimą.			Dotacija turi būti naudojama visų naudos gavėjų darbuotojų išlaidoms padengti, kai jie vykdo bet kokias užduotis, kurios yra tiesiogiai susijusios su Europos universiteto sąjungos tikslų siekimu.
1.2 Kelionės išlaidos	Parama dalyvių išlaidoms kelionei į veiklos vietą ir atgal padengti.			Taikoma darbuotojams (tiek nuolatiniams, tiek laikiniams), studentams ir doktorantams iš veikloje dalyvaujančių institucijų ar organizacijų (pvz., mokomajai ir studijų veiklai, susitikimams, praktiniams ir teoriniams seminarams).
1.3 Dienpinigių išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su dalyvių pragyvenimu ir apgyvendinimu jiems vykdančią veiklą.			Taikoma darbuotojams (tiek nuolatiniams, tiek laikiniams), studentams ir doktorantams iš institucijų ar organizacijų (pvz., mokomajai ir studijų veiklai, susitikimams, praktiniams ir teoriniams seminarams). Šios išlaidos turėtų padengti ribotos

				trukmės judumo veiklą. (ne daugiau kaip 3 mėnesiai) ¹¹³ .
1.4 Įranga	Įrangos ir kito turto (naujo ir naudoto) amortizacijos išlaidos, jeigu jas iš tiesų patiria dalyvaujančiosios aukštojo mokslo institucijos.		Ne daugiau kaip 8 % visų tiesioginių tinkamų finansuoti išlaidų	Tinka finansuoti tik dalį įrangos amortizacijos, nuomos ir lizingo išlaidų – tą dalį, kuria atitinka finansavimo laikotarpio trukmę ir proporcingai pagal tikrą naudojimąveiklos paskirčiai. Finansuoti tinkamos tik įrangos ir kito turto, tiesiogiai susijusio su naujoviškos pedagogikos, mišriojo ir (arba) mokymosi darbo vietoje veiklos plėtra, amortizacijos išlaidos.
1.5 Kitos išlaidos	Išlaidos, susijusios su: <ul style="list-style-type: none"> • Geriausios patirties perdavimu aukštojo mokslo institucijoms už sąjungos ribų • Žinių ir informacijos sklaidimu (pvz., reklama žiniasklaidoje, reklaminė medžiaga ir veikla); • Patalpų nuoma stambiems renginiams. • Auditu. • Banko mokesčiais, įskaitant banko garantiją, kai reikalauja vykdomoji įstaiga. • Subrangovų samdymas konkrečioms užduotims. • Trečiųjų šalių (ekspertų, profesorių, oratorių ir kt.), prisidedančių prie Europos universiteto veiklos, kelionės ir (arba) pragyvenimo išlaidomis. 		Ne daugiau kaip 5 % visų tiesioginių tinkamų finansuoti išlaidų	Subranga galima tik pagrįstais atvejais, kai reikia atlikti konkrečias su projektu susijusias užduotis, kurioms skiriamas ribotas laikas ir kurių konsorciumo nariai patys negali atlikti arba dėl veiklos pobūdžio yra būtinos išorės paslaugos. Subrangos pagrindu negalima vykdyti pagrindinės projekto veiklos, pvz., mokymo ir (arba) projekto administravimo (bendrojo administravimo ir koordinavimo, stebėjimo, finansų valdymo, ataskaitų teikimo EACEA). Bendrų dotacijos gavėjų darbuotojams neleidžiama dalyvauti kaip subrangovams. Kelionių ir pragyvenimo išlaidas vienai iš partnerių organizacijų nepriklausantiems žmonėms galima bendrai finansuoti, kai šiuos asmenis konsorciumas kviečia dalyvauti pagrindinėje Europos universiteto veikloje.
2. NETIESIOGINĖS IŠLAIDOS		ne daugiau kaip 7 % visų tiesioginių tinkamų		Fiksuotas įkainis

¹¹³ Ilgiau kaip 3 mėnesius trunkantį judumą galima remti per „aukštųjų mokyklų studentų judumo projektus“

		finansuoti išlaidų ¹¹⁴ .		
--	--	-------------------------------------	--	--

¹¹⁴ Fiksuoto dydžio suma, ne didesnė nei 7 % tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų, yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos, kurių nepadengia tinkamos tiesioginės išlaidos (pvz., sąskaitos už elektros energiją arba interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos, ir kt.), bet kurias galima laikyti priskirtinomis projektui išlaidomis.

ŽINIŲ SĄJUNGOS

KOKIE YRA ŽINIŲ SĄJUNGOS PROJEKTO TIKSLAI IR PRIORITETAI?

Žinių sąjungos projektais siekiama gerinti Europos inovacinius gebėjimus ir skatinti inovacijas aukštojo mokslo, verslo ir platesnėje socialinėje ir ekonominėje aplinkoje. Jais stengiamasi pasiekti vieną ar daugiau šių tikslų:

- kurti naujus, novatoriškus ir daugiadalykius mokymo(si) metodus;
- skatinti aukštųjų mokyklų dėstytojų ir įmonių darbuotojų verslumą ir ugdyti jų verslumo įgūdžius;
- sudaryti geresnes sąlygas keitimuisi žiniomis, jų skleidimui ir bendram kūrimui.

Pagrindinis dėmesys bus skiriamas projektams, kuriais padedama modernizuoti Europos aukštojo mokslo sistemas, kaip nustatyta 2017 m. ES komunikate dėl atnaujintos ES aukštojo mokslo darbotvarkės¹¹⁵, visų pirma:

- kovojama su būsima įgūdžių neatitiktimi ir skatinamas meistriškumas ugdant įgūdžius;
- kuriamos įtraukiančios ir susietos aukštojo mokslo sistemos;
- užtikrinama, kad aukštojo mokslo institucijos prisidėtų prie inovacijų;
- remiamos veiksmingos ir efektyvios aukštojo mokslo sistemos.

Papildomai akcentuojamas naudojimas esamomis iniciatyvomis ir pažangus skaitmeninių priemonių naudojimas, kaip rekomenduojama 2013 m. ES komunikate dėl švietimo sistemų atvėrimo¹¹⁶.

KAS YRA ŽINIŲ SĄJUNGOS PROJEKTAS?

Žinių sąjungos – tai tarptautiniai, struktūruoti ir į rezultatus orientuoti projektai, visų pirma bendri aukštojo mokslo ir verslo projektai. Žinių sąjungos projektai gali apimti bet kokius mokomuosius dalykus ir sektorius, taip pat įvairių sektorių bendradarbiavimą. Partneriai siekia bendrų tikslų ir bendradarbiauja siekdami jiems visiems naudingų rezultatų. Rezultatai ir tikėtini padariniai yra aiškiai apibrėžti, realūs ir skirti klausimams, nustatytiems atlikus poreikių analizę, spręsti.

Manoma, kad žinių sąjungos projektai individualiu, organizaciniu ir sisteminiu lygmeniu darys trumpalaikį ir ilgalaikį poveikį plačiam susijusių suinteresuotųjų šalių ratui.

Žinių sąjungos projektuose paprastai siekiama Programos šalyse įsisteigusių organizacijų bendradarbiavimo. Tačiau šalių partnerių organizacijos žinių sąjungos projekte gali dalyvauti kaip partnerės (ne kaip pareiškėjos), jeigu jų dalyvavimas projektui suteikia svarbios pridėtinės vertės.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Pagal žinių sąjungos projektus įgyvendinamas darnus ir išsamus tarpusavyje susijusios veiklos, kuri yra lanksti ir lengvai pritaikoma įvairioms dabartinėms ir būsimums aplinkybėms ir pokyčiams visoje Europoje, rinkinys. Šiame sąraše pateikiama veiklos pavyzdžių:

- **Inovacijų skatinimas aukštojo mokslo, verslo ir platesnėje socialinėje ir ekonominėje aplinkoje:**
 - bendras naujų mokymo(si) metodų kūrimas ir įgyvendinimas (kaip antai naujų daugiadalykių mokymo programų, į besimokantį asmenį orientuotų ir realiomis problemomis pagrįstų mokymo(si) metodų);
 - tęstinio švietimo programų ir veiklos organizavimas kartu su įmonėmis ir įmonėse;
 - bendras probleminių klausimų sprendimų, produktų ir procesų inovacijų kūrimas (studentams, dėstytojams ir praktikams kartu).
- **Verslumo mąstysenos ir įgūdžių ugdymas:**
 - universaliųjų įgūdžių ugdymo ir taikymo visose aukštojo mokslo programose, parengtose bendradarbiaujant su įmonėmis, kurios siekia didinti galimybes įsidarbinti, skatinti kūrybingumą ir atrasti naujas profesines galimybes, sistemų kūrimas;
 - verslumo ugdymo įtraukimas į bet kokius mokomuosius dalykus siekiant studentams, mokslininkams, darbuotojams ir pedagogams suteikti žinių, įgūdžių ir motyvaciją įvairiomis aplinkybėmis dalyvauti su verslumu susijusioje veikloje;
 - naujų mokymosi galimybių atvėrimas praktiškai taikant verslumo įgūdžius; tai gali būti susiję su naujų paslaugų,

¹¹⁵ Atnaujinta ES aukštojo mokslo darbotvarkė, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1496304694958&uri=COM:2017:247:FIN>

¹¹⁶ 2013 m. ES komunikatas dėl švietimo sistemų atvėrimo <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0654&from=EN>

produktų ir prototipų komercinimu ir (arba) lemti tokių paslaugų, produktų ir prototipų komercinimą, naujų įmonių ar nuo įmonių atsiskyrusių bendrovių steigimą.

- **Aukštojo mokslo ir įmonių dalijimosi žiniomis ir jų sklaidos skatinimas:**
 - su studijų sritimi susijusi veikla įmonėse, kuri yra visiškai integruota į mokymo programą, pripažinta ir įvertinama kreditais;
 - sistemos novatoriškoms priemonėms bandyti ir tikrinti;
 - ribotos trukmės studentų, mokslininkų, dėstytojų ir įmonių darbuotojų mainai;
 - įmonių darbuotojų įtraukimas į mokymo ir mokslinių tyrimų veiklą.

Pagal žinių sąjungos projektus gali būti organizuojama studentų, mokslininkų ir darbuotojų mobilumo veikla, jeigu tokia veikla remiama (papildoma) pagrindinė sąjungos veikla ir sukuriami pridėtinė vertė siekiant projekto tikslų. Įvadiniai ir projekto susitikimai mobilumo mokymosi tikslais veikla nelaikomi. Mobilumo dienos, už kurias fiksuotos kelionės ir pragyvenimo išlaidos apmokamosi projekto lėšų, negali būti įtraukiamos kaip darbo dienos, už kurias skiriama pagrindinės veiklos įgyvendinimo parama. Mobilumo veikla nepriskiriama prie pagrindinės žinių sąjungos projekto veiklos. Jei norima išplėsti šią veiklą ir padidinti jos mastą, reikėtų remtis šios programos 1 pagrindiniu veiksmu arba kitomis finansavimo priemonėmis.

KOKIOS YRA SVARBIAUSIOS ŽINIŲ SĄJUNGOS YPATYBĖS?

Pagrindinės žinių sąjungos ypatybės yra tokios:

- **Inovacijos:** inovacijos aukštojo mokslo srityje ir naudojantis aukštuoju mokslu kuriamos inovacijos įmonėse ir jų socialinėje ir ekonominėje aplinkoje – inovacijos laikomos ypatingu projekto laimėjimu ir yra susijusios su partnerystės aplinkybėmis ir išanalizuotais poreikiais.
- **Tvarumas:** universitetų ir įmonių bendradarbiavimo tvarumas. Kad žinių sąjungos projektas būtų sėkmingas, lemiamos svarbos turi tvirta ir įsipareigojimais pagrįsta partnerystė ir subalansuotas įmonių ir mokslo ir studijų institucijų dalyvavimas. Kiekvienos dalyvaujančiosios organizacijos ir asocijuotojo partnerio vaidmuo ir indėlis turi būti konkretus ir vienas kitą papildantis.
- **Poveikis:** poveikis daromas ir projektui pasibaigus, ir ne tik žinių sąjungos projekte dalyvaujančioms organizacijoms. Tikimasi, kad partnerystė ir veikla bus tęsiama. Todėl rezultatai negali būti atskiri, o turi būti susieti su esančiomis įmonėmis, schemomis, projektais, platformomis, sumanymais ir pan. Pokyčius mokslo ir studijų institucijose ir įmonėse turi būti įmanoma įvertinti. Rezultatus ir sprendimus turi būti įmanoma perduoti ir jie turi būti prieinami platesnei auditorijai.

Žinių sąjungos projektai yra labai konkurencinga programos „Erasmus+“ dalis. Bendri sėkmingų pasiūlymų ypatumai yra tokie:

- patikimi mokslo ir studijų institucijų ir įmonių tarpusavio ryšiai – žinių sąjungos turi įrodyti visų partnerių įsipareigojimą ir pridėtinę vertę, labai svarbus aktyvus ir subalansuotas ir verslo, ir aukštojo mokslo sektorių dalyvavimas. Pasiūlymas parengtas tinkamai, jei būsimi partneriai glaudžiai bendradarbiauja ir jame remiamasi patikima poreikių analize;
- jų novatoriškas ir tarpvalstybinis pobūdis, matomas taikant visus kriterijus.

Tinkama poreikių analizė paaiškina pagrindines projekto priežastis, daro poveikį partnerių pasirinkimui, leidžia sukonkretinti pasiūlymą, padeda padidinti poveikio potencialą ir užtikrina, kad galutiniai naudotojai ir tikslinės grupės būtų tinkamai įtraukti į projekto veiklą.

KOKS YRA ŽINIŲ SĄJUNGOS PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Pareiškėjas (koordinadorius) – dalyvaujančioji organizacija, teikianti projekto pasiūlymą visų partnerių vardu. Koordinatorius yra visiškai atsakingas už užtikrinimą, kad projektas būtų įgyvendinamas pagal sutartį. Koordinuodamas jis atlieka šias pareigas:

- atstovauja sąjungai ir veikia jos vardu santykių su Europos Komisija srityje;
- prisiima finansinę ir teisinę atsakomybę už tinkamą viso projekto veiklos, administracinę ir finansinę įgyvendinimą;
- koordinuoja sąjungos bendradarbiavimą su projekto partneriais.

Visateisiai partneriai – dalyvaujančios organizacijos, aktyviai padedančios siekti žinių sąjungos projekto tikslų. Kiekvienas visateisis partneris turi pasirašyti įgaliojimą, kuriuo koordinuojančiąją organizaciją įgalioja atlikti pagrindinio dotacijos gavėjo funkciją ir veikti jo vardu įgyvendinant šį projektą. Jei tinkama, tas pat taikoma ir partneriams iš šalių partnerių.

Asocijuotieji partneriai (neprivaloma) – žinių sąjungos projektuose gali dalyvauti asocijuotieji partneriai, padedantys atlikti konkrečias projektų užduotis (vykdyti konkrečią veiklą) arba remiantys sąjungos sklaidos veiklą ir jos tvarumą. Sutartinio valdymo klausimais asocijuotieji partneriai prie projekto partnerių nepriskiriami, nes negauna finansavimo. Tačiau jų dalyvavimas ir vaidmuo projekte bei įvairi veikla turi būti aiškiai aprašyti.

Susijusieji subjektai (neprivaloma) – organizacijos, kurios prisideda siekiant projekto tikslų ir vykdančios veiklą. Susijusieji subjektai privalo būti nurodyti dotacijų paraiškoje ir turi atitikti reikalavimus, kaip aprašyta šio programos vadovo III priede (Pagrindinių sąvokų žodynas)

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI ŽINIŲ SĄJUNGOS PROJEKTO PASIŪLYMUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, žinių sąjungos projekto pasiūlymas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

<p>Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos</p>	<p>Dalyvaujančioji organizacija gali būti bet kokia valstybinė arba privati organizacija ir susiję subjektai (jei tokių yra), įsisteigusi Programos šalyje arba bet kurioje pasaulio šalyje partnerėje (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).</p> <p>Tai, pvz., gali būti tokia organizacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mokslo ir studijų institucija; ▪ valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); ▪ mokslinių tyrimų institutas; ▪ vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; ▪ organizacija, veikianti švietimo, mokymo ir jaunimo srityse; ▪ tarpininkaujanti organizacija arba asociacija, atstovaujanti švietimo, mokymo arba jaunimo organizacijoms; ▪ tarpininkaujanti organizacija arba asociacija, atstovaujanti įmonėms; ▪ akreditavimo, sertifikavimo arba kvalifikavimo įstaiga. <p>Mokslo ir studijų institucijos, įsisteigusios kurioje nors Programos šalyje, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHED). Dalyvaujančioms šalių partnerių mokslo ir studijų institucijoms reikalavimas turėti ECHED netaikomas</p>
<p>Kas gali teikti paraišką?</p>	<p>Paraišką gali teikti bet kuri dalyvaujančioji organizacija, įsteigta Programos šalyje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu</p>
<p>Dalyvaujančių organizacijų skaičius</p>	<p>Žinių sąjungos projektai yra tarptautiniai ir juose dalyvauja ne mažiau kaip šešios nepriklausomos organizacijos iš bent trijų Programos šalių; iš jų bent dvi turi būti mokslo ir studijų institucijos, o dar bent dvi – įmonės.</p>
<p>Projekto trukmė</p>	<p>dveji arba treji metai. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį.</p> <p>Išimtiniais atvejais dotacijos gavėjui paprašius ir vykdomajai įstaigai sutikus žinių sąjungos projekto trukmė gali būti pratęsta ne daugiau kaip 6 mėn. Tokiu atveju bendra dotacijos suma nesikeičia.</p>
<p>Kur teikti paraišką?</p>	<p>Briuselyje įsikūrusiai švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai.</p>
<p>Kada pateikti paraišką?</p>	<p>Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos lapkričio 1 d. arba kitų metų sausio 1 d. prasidedantiems projektams turi pateikti ne vėliau kaip iki tų pačių metų vasario 26d. 17val. (Briuselio laiku).</p>
<p>Kaip pateikti paraišką?</p>	<p>Išsamesnę informaciją, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.</p>

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektas vertinamas pagal šiuos kriterijus :

<p>Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tikslas: pasiūlymas yra aktualus šio veiksmo tikslų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra žinių sąjungos projekto tikslai ir prioritetai?“); ▪ nuoseklumas: projektas pagrįstas patikima poreikių analize, tikslai ir rezultatai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su dalyvaujančiosioms organizacijoms ir šiam veiksmui svarbiais klausimais; ▪ inovacijos: projekte atsižvelgiama į pažangiausius metodus ir būdus ir jį įgyvendinant gaunami su konkrečiu pasiūlymu susiję novatoriški rezultatai ir sprendimai; ▪ Europos pridėtinė vertė: projekte aiškiai parodoma pridėtinė vertė, kurią užtikrina jo tarptautinis pobūdis ir galimas perkeliamumas.
<p>Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ suderinamumas: projekte pateikiamas darnus ir išsamus atitinkamos veiklos, kuria bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir bus užtikrinti tikėtini rezultatai, rinkinys; ▪ struktūra: darbo programa yra aiški ir suprantama, ji apima visus etapus; ▪ valdymas: terminai, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžtos ir tikroviškos. Projekte kiekvienai veiklai skiriami tinkami išteklių; ▪ kokybė ir finansų kontrolė: numatytos konkrečios procesų ir rezultatų vertinimo priemonės, kuriomis užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai ir ekonomiškai.
<p>Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 30 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sudėtis: siūlomame žinių sąjungos projekte dalyvauja tinkama aukštojo mokslo ir verslo partnerių, turinčių reikiamą profilį, įgūdžius, patirtį, žinias ir užtikrinančių reikiamą valdymo paramą projektui sėkmingai įgyvendinti, grupė; ▪ įsipareigojimas: kiekviena dalyvaujančioji organizacija rodo esanti pasiryžusi visapusiškai dalyvauti projekte, kiek tai įmanoma atsižvelgiant į jos pajėgumą ir konkrečią kompetencijos sritį; ▪ partnerystė: aukštojo mokslo ir verslo partnerių indėliai yra reikšmingi, tinkami ir vienas kitą papildantys; ▪ bendradarbiavimas, komandinė dvasia: projekte numatyti aiškūs susitarimai ir atsakomybė, susiję su skaidriu ir veiksmingu sprendimų priėmimu, konfliktų suregulavimu, ataskaitų teikimu ir dalyvaujančiųjų organizacijų bendravimu; ▪ atlygis: projektas suteikia aiškią pridėtinę vertę ir pranašumus kiekvienai organizacijai partnerei; ▪ šalių partnerių dalyvavimas: jei taikoma, kurios nors šalies partnerės dalyvaujančiosios organizacijos dalyvavimas projektui suteikia svarbios pridėtinės vertės.
<p>Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 20 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ panaudojimas: projekte parodoma, kaip partneriai ir kitos suinteresuotosios šalys naudosis rezultatais ir kaip tai padės pasiekti tikėtiną poveikį. Nustatytos tinkamos priemonės, skirtos projekto rezultatams įvertinti. Projekte numatomos priemonės pasinaudojimui projekto metu ir jam pasibaigus įvertinti; ▪ sklaida: projekte numatytas aiškus rezultatų sklaidos planas ir nurodoma atitinkama veikla, priemonės ir kanalai, kuriuos naudojant bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda projekto metu ir jam pasibaigus būtų veiksmingai skleidžiama suinteresuotosioms šalims ir auditorijai, kuri tokioje veikloje paprastai nedalyvauja; ▪ poveikis: projekte parodomas projekto aktualumas visuomenei ir ekonomikai ir jo mastas. Jame nurodomos tinkamos priemonės pažangai stebėti ir tikėtinam poveikiui (trumpalaikiam ir ilgalaikiam) vertinti; ▪ atviroji prieiga: jei taikoma, projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinta nevaržoma prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir bus skatinama jomis naudotis taikant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų; ▪ tvarumas: projekte numatytos tinkamos priemonės ir išteklių, kuriais būtų užtikrinta, kad partnerystės projekto rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent po 13 balų „projekto aktualumo“ ir „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijose, bent 16 balų „projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijoje ir bent 11 balų „poveikio ir sklaidos“ kategorijoje.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

Siekiant užtikrinti, kad įgyvendinant žinių sąjungos projektus būtų sėkmingai pasiekti tikėtini rezultatai ir poveikis būtų padarytas ne vien organizacijoms partnerėms, viena iš neatsiejamų projektų sudedamųjų dalių turi būti susijusi su kokybės užtikrinimu. Žinių sąjungos privalo vykdyti tikslią sklaidos veiklą, kuri aprėptų suinteresuotąsias šalis, politikus, specialistus ir įmones.

Vykdydamos šią veiklą, žinių sąjungos turėtų rengti leidinius, kaip antai ataskaitas, vadovus, gaires ir t. t. Paprastai rezultatai turėtų būti pateikiami kaip atvirieji švietimo išteklių (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose. Žinių sąjungos turėtų kurti naujus būdus ir priemones bendradarbiavimui palengvinti ir užtikrinti, kad aukštojo mokslo ir įmonių partnerystė būtų tęsiama.

Žinių sąjungos projektai yra naujas ir plataus užmojo veiksmas, jiems taikoma ypatinga stebėseną, todėl būtina, kad visi dalyviai ir suinteresuotosios šalys aktyviai juose dalyvautų. Žinių sąjungos projektuose turėtų būti numatytas dalyvavimas teminėse grupėse, tuo siekiant remti sąveiką, keitimąsi gerąja patirtimi ir tarpusavio mokymąsi. Be to, žinių sąjungos projektų biudžete turėtų būti numatytos išlaidos projektui ir rezultatams pristatyti universitetų ir įmonių forume ir (arba) kituose atitinkamuose renginiuose (ne daugiau kaip penkiuose viso projekto laikotarpiu).

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projekto biudžetą reikia parengti remiantis fiksuotų normų sistema. Fiksuotų normų sistema yra supaprastinta dotacijos dydžio nustatymo sistema. Tokios supaprastintos dotacijos iš esmės vertinamos kaip įnašas, kuriuo dengiamos pagrindinės projekto išlaidos, o ne faktinės išlaidos, susijusios su konkrečia projekto veikla. Kalbant apie sąjungos projektus, nustatytos fiksuotos išlaidos yra taikomos projekto personalo komponentui. Tai iš anksto nustatyti įnašai už kiekvieną atskirų kategorijų darbuotojų darbo dieną.

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Didžiausia ES parama, skiriama dvejų metų trukmės žinių sąjungos projektui: 700 000 EUR
Didžiausia ES parama, skiriama trejų metų trukmės žinių sąjungos projektui: 1 000 000 EUR

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Igyvendinimo paramos išlaidos	Parama bet kokiai veiklai, tiesiogiai susijusiai su projekto įgyvendinimu (išskyrus galimą neatsiejamą mobilumo veiklą), įskaitant projekto valdymą, projekto susitikimus, intelektinius produktus (kaip antai mokymo programas, pedagoginę medžiagą, <u>atviruosius švietimo išteklius (AŠI)</u> , IT priemones, analizę, tyrimus ir t. t.), sklaidą, dalyvavimą renginiuose, konferencijas, keliones ir kt. ES parama apskaičiuojama pagal dienų skaičių ir dalyvaujančių atskirų šalių darbuotojų pobūdį.	Fiksuota norma	B2.1 vienam dalyvaujančiam vadovui vienai darbo su projektu dienai.	Sąlyga: pareiškėjai, atsižvelgdami į siūlomos veiklos įgyvendinimą ir siūlomos produkto, turi pateikti pagrindimą, kodėl reikalingi tam tikros rūšies ir apimtys išteklių. Kad būtų patenkinti reikalavimai šios rūšies dotacijai gauti, produktai turėtų būti svarbūs kokybės ir kiekio požiūriu
			B2.2 vienam dalyvaujančiam mokslininkui, bendrųjų ir (arba) specialybės dalykų mokytojui vienai darbo su projektu dienai	
			B2.3 vienam dalyvaujančiam techniniam darbuotojui vienai darbo su projektu dienai	
			B2.4 vienam dalyvaujančiam administracijos darbuotojui vienai darbo su projektu dienai	

* Žr. Tarptautinį standartinį profesijų klasifikatorių (ISCO) (<http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/isco08/index.htm>)

PAPILDOMO FINANSAVIMO PAGAL ŽINIŲ SĄJUNGOS PROJEKTĄ VYKDOMAI MOBILUMO VEIKLAI TAIŠYKLĖS (NEPRIVALOMAS FINANSAVIMAS)

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 100-1 999, 275 EUR vienam dalyviui.	Sąlyga: pareiškėjai turės įrodyti, kad mobilumo veikla yra būtina projekto tikslams ir rezultatams pasiekti. Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę ¹¹⁷ . Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą ¹¹⁸ .
			Kai kelionės atstumas yra 2 000 km arba didesnis, 360 EUR vienam dalyviui.	
Pragyvenimo išlaidos	Parama dalyvių pragyvenimo išlaidoms veiklos metu padengti.	Fiksuota norma	Darbuotojams skirta veikla Iki 14-os veiklos dienos: 100 EUR vienam dalyviui per dieną. + 15–60-ą veiklos dieną: 70 EUR vienam dalyviui per dieną	
			Besimokantiems asmenims skirta veikla Iki 14-os veiklos dienos: 55 EUR vienam dalyviui per dieną. + 15–60-ą veiklos dieną: 40 EUR vienam dalyviui per dieną.	

¹¹⁷ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹¹⁸ Pavyzdžiui, jei asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti.

A LENTELĖ. PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS (SUMA EUR PER DIENĄ) PROGRAMOS ŠALYSE

Suma priklauso nuo: a) projekte dalyvaujančių darbuotojų pobūdžio ir b) dalyvaujančiosios organizacijos, kurios darbuotojai dalyvauja projekte, šalies.

	Vadovas	Bendrujų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas su jaunu dirbantis asmuo	Techninis darbuotojas	Administracijos darbuotojas
	B2.1	B2.2	B2.3	B2.4
Airija, Austrija, Danija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Švedija	353	289	228	189
Belgija, Islandija, Italija, Jungtinė Karalystė, Prancūzija, Suomija, Vokietija	336	257	194	157
Čekija, Graikija, Ispanija, Kipras, Malta, Portugalija, Slovėnija	197	164	122	93
Bulgarija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Serbija, Slovakija, Šiaurės Makedonijos Respublika, Turkija, Vengrija	106	88	66	47

B LENTELĖ. PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS (SUMA EUR PER DIENĄ) ŠALYSE PARTNERĖSE

Suma priklauso nuo: a) projekte dalyvaujančių darbuotojų pobūdžio ir b) dalyvaujančiosios organizacijos, kurios darbuotojai dalyvauja projekte, šalies.

	Vadovas	Bendrujų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas	Techninis darbuotojas	Admini-stracijos darbuotojas
	B2.1	B2.2	B2.3	B2.4
Australija, Jungtinės Amerikos Valstijos, Kanada, Kataras, Kuveitas, Makao, Monakas, San Marinas, Šveicarija	353	289	228	189
Andora, Brunėjus, Japonija, Jungtiniai Arabų Emyratai, Naujoji Zelandija, Singapūras, Vatikano Miesto Valstybė	336	257	194	157
Bahamos, Bahreinas, Honkongas, Izraelis, Korėjos Respublika, Omanas, Saudo Arabija, Taivanas	197	164	122	93
Afganistanas, Albanija, Alžyras, Angola, Antigva ir Barbuda, Argentina, Armėnija, Azerbaidžanas, Baltarusija, Bangladešas, Barbadosas, Belizas, Beninas, Bisau Gvinėja, Bolivija, Bosnija ir Hercegovina, Botsvana, Brazilija, Burkina Fosas, Burundis, Butanas, Centrinės Afrikos Respublika, Čadas, Čilė, Dominika, Dominikos Respublika, Dramblio Kaulo Respublika, Džibutis, Egiptas, Ekvadoras, Eritrėja, Esvatinis, Etiopija, Fidžis, Filipinai, Gabonas, Gajana, Gambija, Gana, Grenada, Gruzija, Gvatemala, Gvinėja, Haitis, Hondūras, Indija, Indonezija, Irakas, Iranas, Jamaika, Jemenas, Jordanija, Juodkalnija, Kambodža, Kamerūnas, Kazachstanas, Kenija, Kinija, Kirgizija, Kiribatis, Kolumbija, Komorai, Kongas, Kongo Demokratinė Respublika, Korėjos Liaudies Demokratinė Respublika, Kosovas, Kosta Rika, Kuba, Kuko Salos, Laosas, Lesotas, Libanas, Liberija, Libija, Madagaskaras, Malaizija, Malavis, Maldyvai, Malis, Marokas, Maršalo Salos, Mauricijus, Mauritanija, Meksika, Mianmaras, Mikronezijos Federalinės Valstijos, Moldova, Mongolija, Mozambikas, Namibija, Nauru, Nepalas, Nigerija, Nigeris, Nikaragva, Niujė, Pakistanas, Palau, Palestina, Panama, Papua Naujoji Gvinėja, Paragvajus, Peru, Pietų Afrika, Pietų Sudanas, Pusiaujo Gvinėja, Rytų Timoro Demokratinė Respublika, Ruanda, Saliamono salos, Salvadoras, Samoa, San Tomė ir Prinsipė, Seišeliai, Senegalas, Sent Kitsas ir Nevis, Sent Lusija, Sent Vinsentas ir Grenadinai, Siera Leonė, Sirija, Somalis, Sudanas, Surinamas, Šri Lanka, Tadžikistanas, Tailandas, Tanzanija, tarptautinės teisės pripažįstama Rusijos teritorija, tarptautinės teisės pripažįstama Ukrainos teritorija, Togas, Tonga, Trinidadas ir Tobagas, Tūnisas, Turkmėnistanas, Tuvalu, Uganda, Urugvajus, Uzbekistanas, Vanuatu, Venesuela, Vietnamas, Zambija, Zimbabvė, Žalioji Kyšulys	106	88	66	47

SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SAJUNGOS

KOKIE YRA SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SAJUNGOS TIKSLAI IR PRIORITETAI?

Sektorių įgūdžių sąjungų tikslas – užpildyti įgūdžių spragas nustatant konkretaus sektoriaus darbo rinkos poreikius ir naujų įgūdžių paklausą, susijusius su vienu ar keliais profesiniais profiliais (paklausa), arba didinant pirminio ir tęstinio PM sistemų lankstumą bet kuriuo lygmeniu (pasiūla) prisitaikant prie konkretaus sektoriaus darbo rinkos poreikių.

Remdamosi patikimais duomenimis apie įgūdžių poreikius, sektorių įgūdžių sąjungos padeda rengti ir pateikti tarpvalstybinio profesinio mokymo turinį, taip pat mokymo ir rengimo metodikas.

Sektorių įgūdžių sąjungos, skirtos strateginiam sektorių bendradarbiavimui įgūdžių srityje, numato ir planuoja konkrečius veiksmus, kuriais derinama įgūdžių paklausa ir pasiūla padedant įgyvendinti bendrąją konkretaus sektoriaus augimo strategiją.

Projektai prisidės prie Europos profesinio rengimo ir mokymo sistemų kokybės ir aktualumo gerinimo, kaip išdėstyta 2015 m. ET 2020 bendroje ataskaitoje ir už PM atsakingų ministrų 2015 m. Rygos išvadose, kuriomis susitariama dėl naujo vidutinio termino rezultatų rinkinio 2015–2020 m. laikotarpiui.

Tai turėtų būti pasiekta veiksmais, skirtais šiems tikslams:

- kurti strateginius metodus sektoriniams įgūdžiams plėtoti sudarant pagrindinių suinteresuotųjų subjektų ir valdžios institucijų tvaraus bendradarbiavimo partnerystes;
- nustatyti esamus ir atsirandančius konkrečių sektorių profesinių įgūdžių poreikius, taip pat perduodant šias žinias į Europos įgūdžių panoramą;
- stiprinti keitimąsi žiniomis ir patirtimi tarp švietimo ir mokymų institucijų ir darbo rinkos, pirmiausia atsižvelgiant į sektorių veikiančiuosius subjektus;
- skatinti aktualias sektorines kvalifikacijas ir remti susitarimą dėl jų pripažinimo;
- stiprinti tarpusavio pasitikėjimą, lengvinti tarpvalstybinį sertifikavimą ir taip sudaryti palankesnes sąlygas sektoriaus specialistų mobilumui, taip pat didinti sektoriaus kvalifikacijų pripažinimą Europos lygmeniu;
- pritaikyti PM prie įgūdžių poreikių, sutelkiant dėmesį tiek į konkretaus darbo įgūdžius, tiek į pagrindinius gebėjimus;
- į PM įtraukti mokymąsi darbo vietoje, kai įmanoma susiejant su tarptautine patirtimi, ir išnaudoti jo teikiamas galimybes skatinti ekonominę plėtrą ir inovacijas, didinant atitinkamų sektorių konkurencingumą;
- planuoti palaipsninį projektų rezultatų pateikimą, darant sistemiską poveikį nuolatinio PM taikymo prie įgūdžių poreikių pavidalu, remiantis tvariomis paslaugų teikėjų ir pagrindinių darbo rinkos suinteresuotųjų subjektų partnerystėmis atitinkamu lygiu („grįžtamojo ryšio ciklai“). Šis planavimas turėtų nustatyti ir įtraukti pagrindinius nacionalinius ir (arba) regiono suinteresuotuosius subjektus, kartu užtikrinant plačią rezultatų sklaidą.

Kas yra sektorių įgūdžių sąjunga?

Sektorių įgūdžių sąjungos yra tarptautiniai projektai, skirti nustatyti ar naudotis esamais ar besiformuojančiais įgūdžių poreikiais konkrečiame ekonominiame sektoriuje ir (arba) siekiant į tokius poreikius atsižvelgti tokius įgūdžius perkelti į profesinio mokymo programas.

Sektorių įgūdžių sąjungos yra skirtos projektams profesinio mokymo (PM) srityje. Tačiau savo apimtimi PM neapsiriboja vidurinio ugdymo lygmeniu ir apimaprofesinio mokymo turint vidurinį išsilavinimą, taip pat aukštojo mokslo lygmenis (pvz., taikomojo mokslo universitetai, politechnikos institutai ir kt.). Pasiūlymai, į kuriuos įtraukti ir aukštojo mokslo lygmens PM paslaugų teikėjai, gali būti teikiami, jeigu rengiamos mokymo programos ir (arba) kvalifikacijos apima ir aukštojo mokslo (EKS 6–8 lygmens), ir vidurinio profesinio mokymo lygmenis (EKS 3–5 lygmens), t. y. nėra skirtos išskirtinai aukštajam mokslui.

Sektorių įgūdžių sąjungos privalo taikyti bendras ES priemones, tokias kaip Europos kvalifikacijų sandara (EKS), Europos profesinio mokymo kreditų sistema (ECVET), Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema (EQAVET), taip pat Tarybos rekomendacija dėl kokybiškų ir veiksmingų stažuotčių europinės sistemos¹¹⁹, kai taikoma.

¹¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018H0502%2801%29>

Ypatingas dėmesys bus skiriamas **skaitmeniniams įgūdžiams**, nes jie tampa vis svarbesni visiems profesiniams profiliams visoje darbo rinkoje.

Be to, perėjimas prie žiedinės ir žaliosios ekonomikos turi būti grindžiamas kvalifikacijų ir nacionalinių švietimo bei mokymo programų pokyčiais, kad būtų tenkinami nauji profesiniai žaliajoje **ekonomikoje ir tvariai plėtrai reikalingų įgūdžių** poreikiai.

Šių tikslų galima siekti projektais dėl vienos arba kelių iš toliau nurodytų dalių (organizacija gali dalyvauti kaip pareiškėja teikdama kelis kelių dalių pasiūlymus, jei tie pasiūlymai skirti skirtingiems sektoriams):

1 dalis. Sektorių įgūdžių sąjungos PM sistemų kūrimo ir įgyvendinimo tikslais: ši dalis skirta rengti ir įgyvendinti PM sistemas, taip pat mokymo ir rengimo metodus, daugiausia dėmesio skiriant mokymuisi darbo vietoje.

Projektai gali apimti įgūdžių prognozavimą siekiant nustatyti įgūdžių poreikius, trūkumus ir mokymo paslaugas tam tikrame konkrečiame ekonomikos sektoriuje arba pateikti duomenis, kad siūlomas PM sistemų kūrimas ir įgyvendinimas yra pagrįstas nustatytais esamais įgūdžių poreikiais.

2 dalis. Sektorių įgūdžių sąjungos naujo strateginio požiūrio į sektorių bendradarbiavimą įgūdžių srityje (jo plano) įgyvendinimo tikslais. Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje planas¹²⁰ yra vienas iš dešimties veiksmų, numatytų naujojoje Europos įgūdžių darbotvarkėje¹²¹. Po šio kvietimo teikti pasiūlymus šis planas bus įgyvendinamas šešiuose sektoriuose, kuriuose yra didelių įgūdžių spragų (žr. tinkamumo kriterijus). Įgūdžių sąjungos pagal 2 dalį padės įgyvendinti šį planą parengdamos sektoriaus įgūdžių strategiją. Šia strategija turi būti pasiektas sisteminis ir struktūrinis poveikis, dėl kurio mažėtų įgūdžių trūkumai, spragos ir neatitiktis, taip pat būtų užtikrinama tinkama įgūdžių kokybė ir lygiai sektoriaus augimui, inovacijoms ir konkurencingumui remti. Sektoriaus įgūdžių strategijoje turi būti aiškiai nustatyti veiksmai, gairės ir konkretūs rezultatai siekiant suderinti įgūdžių paklausą ir pasiūlą ir taip remti bendrąją konkretaus sektoriaus augimo strategiją. Į sektoriaus įgūdžių strategiją turi būti įtraukti 1 dalies (nustatytų įgūdžių poreikių tenkinimas rengiant ir įgyvendinant PM programas) tikslai. 2 dalies sąjunga taip pat turi įgyvendinti 1 dalies veiklą. 2 dalyje gali būti finansuojamas tik vienas pasiūlymas vienam sektoriui.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Pagal kiekvieną sektorių įgūdžių sąjungos projektą įgyvendinamas darnus, išsamus ir kintamas tarpusavyje susijusios veiklos, kuri yra lanksti ir lengvai pritaikoma įvairiems dabartiniams ir būsimiems darbo rinkų poreikiams, rinkinys, į kurį įtraukiama, pvz., tokia veikla:

1 DALIS. SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SĄJUNGA PM SISTEMŲ KŪRIMO IR ĮGYVENDINIMO TIKSLAIS

Tarpvalstybinių sektorių profesinio mokymo programų rengimas:

- kai reikia, duomenų apie įgūdžių poreikius tam tikro ekonomikos sektoriaus darbo rinkoje rinkimas ir aiškinimas, naudojantis ES įgūdžių panorama ir, prireikus, remiantis esamų sektorių įgūdžių sąjungų darbu;
- mokymo poreikių nustatymas, jeigu įmanoma, remiantis Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatoriuje (ESCO) pateiktais profesijų aprašais;
- remiantis nustatytais tam tikrų profesijų įgūdžių poreikiais atitinkamame ekonomikos sektoriuje, PM programų ir, kai tinkama, kvalifikacijos standartų (pagal EKS, remiantis ESCO) nustatymas ir rengimas siekiant patenkinti tuos poreikius;
- atsižvelgiant į įgūdžių poreikius, novatoriškų į mokymosi rezultatus orientuotų modulių PM programų ir (arba) kvalifikacijų nustatymas (rengiant iš mokymosi rezultatų vienetų susidedančias kvalifikacijas pagal ECVET) siekiant skaidrumo ir palyginamumo, taip pat atsižvelgiant į ankstesnio (pvz., neformaliojo ar savišvietos) mokymosi patvirtinimo poreikius;
- kokybės valdymo priemonių taikymas naujam mokymo turiniui taikant EQAVET kokybės užtikrinimo principus arba naudojant jau turimas kokybės užtikrinimo sistemas, kurios turi atitikti EQAVET;
- mokymosi darbo vietoje laikotarpių įtraukimas į naują mokymo turinį, įskaitant galimybes taikyti žinias praktikoje realiaame gyvenime pasitaikančiose darbo situacijose, ir, kai įmanoma, tarptautinės mokymosi patirties įtraukimas;

¹²⁰ http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8848

¹²¹ <http://www.ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223>

- PM planavimas telkiant dėmesį ir į su darbu susijusius įgūdžius, ir į bendruosius gebėjimus¹²², socialinius emocinius įgūdžius ir tokius dalykus kaip gamtos mokslai, technologijos, inžinerija ir matematika (STEM), kartu teikiant pakankamai galimybių įgyti arba ugdyti šiuos gebėjimus, visų pirma su darbu susijusio mokymo srityje;
- sektoriui svarbių profesinio rengimo ir mokymo kvalifikacijų skatinimas (įskaitant tarpvalstybines bendras programas, kurias vykdo keli PM paslaugų teikėjai) ir parama susitariant dėl jų pripažinimo įgyvendinant ECVET principus ir susiejant kvalifikacijas su NKS ir EKS ir kitomis svarbiomis Europos priemonėmis atitinkamame sektoriuje;
- kvalifikacijos pripažinimo gerinimas Europos ir nacionaliniu lygmenimis tam tikrame sektoriuje, skatinant ir suderinant sektoriaus kvalifikacijas, lengvinant tarpvalstybinį sertifikavimą, stiprinant savitarpio pasitikėjimą, prisidedant prie didesnio besimokančių asmenų ir specialistų mobilumo tame sektoriuje;
- sėkmingų su įgūdžiais ar kvalifikacijomis susijusių projektų ir gerosios patirties pavyzdžių nustatymas, patvirtinimas dokumentais ir skatinimas, įskaitant projektus, kuriais skatinama daugelio suinteresuotųjų subjektų partnerystė, be kita ko, iš kitų sektorių arba ne iš Europos, ir, prireikus, išsamių pasiūlymų juos pakartoti arba išplėsti teikimas;
- prireikus, užtikrinimas, kad projekto rezultatai būtų paskelbti atvirųjų duomenų formatu, taigi juos būtų galima įkelti į ES įgūdžių panoramą ir ESCO.

Profesinio mokymo programų įgyvendinimas:

- tinkamiausių mokymo programų įgyvendinimo metodikų nustatymas vadovaujantis novatorišku požiūriu į mokymą ir mokymąsi, taip pat strategiškai ir nuosekliai naudojant IRT (pvz., mišrųjį mokymąsi, treniruoklius, virtualiąją tikrovę ir kt.), virtualiuosius / mišriuosius judumo sprendimus mokiniams bei darbuotojams ir atvirose švietimo išteklius (pvz., MOOC¹²³);
- novatoriškų PM mokymo ir mokymosi metodų įgyvendinimo būdų nustatymas tenkinant konkrečių tikslinių besimokančių asmenų grupių poreikius, be kita ko, suteikiant galimybių mokytis darbo vietoje;
- veiksmų, kuriais bus lengvinamas PM žinių perdavimas iš kartos į kartą, planavimas;
- apibūdinimas, kokiais būdais vertinimo metodikos ir procedūros gali aprėpti visas mokymosi formas, įskaitant mokymąsi darbo vietoje, ir palengvinti anksčiau įgytų įgūdžių ir gebėjimų patvirtinimą;
- nustatymas, kokiomis priemonėmis tinka stebėti absolventų karjerą, siekiant kurti grįžtamojo ryšio ciklus¹²⁴. Šios karjeros stebėsenos ir grįžtamojo ryšio sistemos gali būti grindžiamos informacija, gauta iš įmonių, besimokančių asmenų ir darbuotojų, taip pat viešųjų informacijos šaltinių ir darbo rinkos suinteresuotųjų subjektų;
- tinkamų oficialaus naujų ar pritaikytų profesinio mokymo programų ir kvalifikacijų pripažinimo priemonių siūlymas dalyvaujančiose šalyse ir atitinkamame sektoriuje arba sektoriuose;
- planavimas laipsniškai pasiekti projektų rezultatus, taip darant sisteminių poveikį.

2 DALIS. SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SĄJUNGOS NAUJO STRATEGINIO POŽIŪRIO Į SEKTORIŲ BENDRADARBIAVIMĄ ĮGŪDŽIŲ SRITYJE (JO PLANO) ĮGYVENDINIMO TIKSLAIS

Sektorių įgūdžių sąjungos pagal šią dalį inicijuoja nuoseklų konkretaus sektoriaus pagrindinių pramonės subjektų, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų ir valdžios institucijų bendradarbiavimą įgūdžių ugdymo tikslais.

Sąjungos pagal šią dalį apima 1 dalies veiksmus. Be to, jos turi vykdyti šią veiklą:

- parengti sektoriaus įgūdžių strategiją, pagal kurią būtų padedama siekti nustatytos to sektoriaus augimo strategijos tikslų. Ši strategija turėtų būti pirmasis svarbus projekto rezultatas, joje turėtų būti nustatyti konkretūs veiksmai ir aiškiai apibrėžtos veiklos rūšys, orientyrai ir aiškiai nustatyti rezultatai, kad būtų aišku, kaip derinti įgūdžių paklausą ir pasiūlą. Strategijoje turėtų būti išsamiai išdėstyta, kaip svarbiausios tendencijos, pavyzdžiui, pasauliniai, visuomenės ir technologijų pokyčiai tame sektoriuje, gali paveikti darbo vietas ir įgūdžių poreikius. Taip pat turėtų būti pateiktas preliminarus tvarkaraštis ir ypač daug dėmesio skirta skaitmeninių ir bazinių didelio poveikio technologijų poveikiui;
- siekiant pagrįsti ir paaiškinti strategiją reikėtų nustatyti, pagrįsti dokumentais ir skleisti konkrečius pavyzdžius, kokiomis politikos priemonėmis ir iniciatyvomis nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis siekiama spręsti įgūdžių stokos ir neatitikties problemas, taip pat skatinti įvairių suinteresuotųjų subjektų (pvz., pramonininkų, socialinių

¹²² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006H0962&from=LT>

¹²³ MOOC yra atviras masinio nuotolinio mokymo kursas, skirtas tam, kad būtų galima be apribojimų dalyvauti jame ir jis būtų visiems prieinamas internetu. Kartu su tokia tradicine mokomąja medžiaga kaip filmuotos paskaitos, skaitymo užduotys ir uždavinių rinkiniai, daugelio MOOC naudotojams sukuriama interaktyvus forumai, taip remiant bendravimą studentų, profesorių ir dėstytojų asistentų bendruomenėse.

¹²⁴ Žr. vidutinės trukmės laikotarpio 2 siektiną rezultatą (MTD2) 2015 m. Rygos išvadose: https://www.izm.gov.lv/images/RigaConclusions_2015.pdf

partnerių, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų, valdžios institucijų) partnerystę. Tokie pavyzdžiai turėtų būti pateikti standartizuotų aprašų formatu, pateikiant aiškų tam tikros politikos arba projekto aprašymą, nurodant įvairių suinteresuotųjų subjektų vaidmenį ir atsakomybę, veiklos trukmę, finansavimą (kai yra) ir rezultatus;

- parengti bendrą metodiką, pagal kurią būtų vertinama dabartinė padėtis ir prognozuojami būsimi poreikiai, taip pat stebima (kasmetinė) pažanga ir įgūdžių paklausos bei pasiūlos raida, remiantis patikimais prognozių scenarijais;
- nustatyti, kokius profesijų aprašus reikia peržiūrėti arba parengti, ir atitinkamus įgūdžių poreikius, taip pat reikalaujamą kvalifikacijos lygį, remiantis ESCO profesijų aprašais (kai yra) ir esamomis kompetencijos sistemomis¹²⁵; prireikus, galima svarstyti galimybę parengti sektorių kompetencijos sistemas;
- nustatyti, apibūdinti ir nurodyti prioritetus peržiūrėti arba nustatant naujas kvalifikacijas, remiantis atitinkamais profesijų aprašais;
- skatinti ieškoti konkrečių sprendimų teikiant PM paslaugas (įskaitant aukštąjį PM), taip pat palaikant įmonių, švietimo ir mokslinių tyrimų sričių atstovų partnerystės ryšius;
- ieškoti konkrečių sprendimų siekiant skatinti profesinių mokyklų mokinių, darbo ieškančių asmenų ir stažuotojų mobilumą visoje Europoje atitinkamame sektoriuje, naudojantis esamomis ES priemonėmis (pvz., „Erasmus+“, EURES, „Drop’Pin“, Europos pameistrystės aljansu);
- imtis veiksmų karjeros atitinkamame sektoriuje patrauklumui didinti, ypač jaunimui, taip pat siekiant lyčių pusiausvyros tame sektoriuje;
- parengti ilgalaikį veiksmų planą siekiant laipsniškai diegti projekto rezultatus po projekto pabaigos. Šis planas grindžiamas tvariais švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų ir pagrindinių pramonės suinteresuotųjų subjektų partnerystės ryšiais tinkamu lygmeniu. Reikėtų nustatyti tinkamas valdymo struktūras, taip pat masto didinimo ir finansinio tvarumo planus. Taip pat turėtų būti užtikrintas tinkamas matomumas ir plati šios sąjungos veiklos sklaida, be kita ko, ES ir nacionaliniu politiniu lygmenimis, išsamiai apibūdinant, kaip, dalyvaujant atitinkamoms vyriausybės ir sektoriaus institucijoms, vykdytų įgyvendinimas nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmenimis.

Veiksmų plane taip pat nurodoma, kaip galima pasinaudoti ES finansavimo galimybėmis (pvz., Europos struktūriniais fondais, Europos strateginių investicijų fondu, programa „Erasmus+“, COSME, sektorių programomis) ir nacionaliniu bei regioniniu finansavimu remiant įgūdžių strategijų įgyvendinimą. Tai darant reikėtų atsižvelgti į nacionalines ir regionines pažangiosios specializacijos strategijas;

- pateikti visus svarbius ES ir (arba) nacionalinio lygmens kokybinius ir kiekybinius duomenis susietų atvirųjų duomenų formatu¹²⁶.

KOKIOS YRA SVARBIAUSIOS SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SĄJUNGOS YPATYBĖS?

Pagrindiniai sektorių įgūdžių sąjungos ypatybės yra tokios:

- inovacijos **profesinio mokymo srityje**, skirtos konkrečioms profesijoms ekonomikos sektoriuose (kai yra, pagal ESCO¹²⁷), ir
- poveikis, daromas ir projektui pasibaigus, ir ne tik sąjungos projekte dalyvaujančioms organizacijoms. Tikimasi, kad partnerystė ir veikla bus tęsiama. Įvairių profesijų aprašams skirtus PM pasaulių pokyčius turi būti įmanoma įvertinti. Rezultatus ir sprendimus turi būti įmanoma perduoti ir jie turi būti prieinami platesnei auditorijai. Sektorių įgūdžių sąjungos projektų rezultatai turėtų būti pateikiami naudotis ir skelbti ES įgūdžių panoramoje.

Sektorių įgūdžių sąjungos turi įrodyti visų savo partnerių įsipareigojimą siekti tikslų ir jų dalyvavimo pridėtinę vertę. Sistemine ir su sektoriumi susijusią informaciją partneriai turėtų derinti su patikimomis žiniomis apie įgūdžių poreikius ir mokymo praktiką atitinkamame ekonomikos sektoriuje. Užduotys ir siektini rezultatai turėtų būti paskirstyti taip, kad partnerių patirtis atitiktų veiklą, už kurią jie atsakingi. Partneriai turėtų būti reprezentatyvūs atitinkamo sektoriaus dalyviai bent nacionaliniu lygmeniu, jų veikla turėtų turėti europinį matmenį ir jie turėtų turėti patirties ar kompetenciją mokymo, įgūdžių numatymo ar pasiūlos arba kvalifikacijos sandaros srityje.

Pagal **1 dalį – sektorių įgūdžių sąjungos PM sistemų kūrimo ir įgyvendinimo tikslais** – partneriams reikės aiškinti mokslinių tyrimų duomenis, susijusius su konkrečių profesijų įgūdžių poreikiais, įgyvendinant profesinį mokymą arba rengiant kvalifikacijų standartus, grindžiamus bendru pagrindiniu Europos profesijų aprašu, kai įmanoma, remiantis ESCO.

¹²⁵ Pvz., [Piliečiams skirta Europos skaitmeninės kompetencijos sistema](#), [Verslumo kompetencijos sistema](#) ir [Europos e. kompetencijos sistema\(e-CF\)](#).

¹²⁶ Tai darant reikėtų naudotis *Cedefop* praktinėmis gairėmis, kaip įtraukti sektorių įgūdžių duomenis į ES įgūdžių panoramą („Practical framework for including sectoral skills evidence in the Skills Panorama“). <http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

¹²⁷ <https://ec.europa.eu/esco/home>

Kai tinka, jie turėtų remtis jau atliktais sektorių įgūdžių tyrimais, kuriuos užsakė atlikti Europos Komisija. ES įgūdžių panoramoje galima rasti daug informacijos apie įgūdžius, analizių ir tyrimų, susijusių su tam tikromis profesijomis ir sektoriais.

Jais remdamasi sąjunga turėtų parengti novatoriškas, į mokymosi rezultatus orientuotas profesinio mokymo programas (taikydama ECVET), kurios apimtų mokymosi darbo vietoje laikotarpius ir būtų grindžiamos kokybės užtikrinimo mechanizmais (remiantis EQAVET). Sąjungos partneriai savo pasiūlyme turėtų nurodyti, kokių priemonių imsis atitinkamose šalyse ir tame sektoriuje, kuriame siekiama oficialiai pripažinti (pirminio profesinio mokymo) arba sertifikuoti (tęstinio profesinio mokymo) naujas arba pritaikytas profesinio mokymo programas, ir kaip jie vykdys reikiamas procedūras po to, kai bus baigtas ES finansavimas. Profesinio orientavimo tarnybos drauge su regiono ar vietos valdžios institucijomis turėtų atlikti tarpininko funkciją ir remti įgūdžių pasiūlos ir paklausos derinimo procesą planuojant profesinio mokymo programas, kad būtų galima pritraukti pirminio profesinio mokymo mokyklas, jaunus besimokančius asmenis arba jų tėvus rinktis konkrečias darbo rinkoje labai paklausias profesijas. Sektorių įgūdžių sąjungos turėtų siūlomą veiklą vykdyti taip, kad būtų kuo didesnis poveikis vienai ar kelioms susijusioms profesijoms tam tikrame sektoriuje.

Pagal **2 dalį** – sektorių įgūdžių sąjungos naujo strateginio požiūrio į sektorių bendradarbiavimą įgūdžių srityje (jo plano) **įgyvendinimo tikslais** – be to, kas nurodyta 1 dalyje, partneriai turės suformuluoti visapusišką ir strateginį požiūrį, aprėpiantį visas veiklos sritis. Toks strateginis požiūris turėtų būti aiškiai susietas su bendra to sektoriaus augimo strategija, su siekiu padėti tame sektoriuje spręsti neatidėliotinas problemas ir pasiekti jo vidutinės trukmės ir ilgalaikius tikslus, be kita ko, susijusius su augimu, inovacijomis, konkurencingumu ir užimtumu.

Sąjungos turės savo darbe atsižvelgti į svarbiausius savo sektoriaus politikos pokyčius ir leidinius ES lygmeniu ir prie jų derintis.

KOKS YRA SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SĄJUNGOJE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Pareiškėjas (koordinadorius) – dalyvaujanti organizacija, teikianti projekto pasiūlymą visų partnerių vardu. Koordinatoriui tenka visa atsakomybė užtikrinti, kad projektas būtų įgyvendinamas pagal susitarimą. Jo koordinavimo atsakomybė apima šias pareigas:

- jis atstovauja sąjungai ir veikia jos vardu palaikant ryšius su Europos Komisija;
- jis prisiima finansinę ir teisinę atsakomybę už tinkamą viso projekto veiklos, administracinę ir finansinę įgyvendinimą;
- jis koordinuoja sąjungos bendradarbiavimą su projekto partneriais.

Visateisiai partneriai – dalyvaujančios organizacijos, aktyviai padedančios pasiekti sektoriaus įgūdžių sąjungos tikslus. Kiekvienas visateisis partneris turi pasirašyti įgaliojimą, kurį pasirašydamas sutinka, kad koordinadorius perimtų pirmiau išvardytas pareigas, kurias atliks partnerių vardu įgyvendinant projektą.

Susiję subjektai (neprivaloma) – organizacijos, kurios padeda pasiekti projekto tikslus ir vykdyti veiklą. Susiję subjektai turi būti identifikuoti dotacijos paraiškoje ir atitikti reikalavimus, kaip aprašyta šio Programos vadovo III priede (Pagrindinių sąvokų žodynas).

Asocijuotieji partneriai (neprivaloma). Sektorių įgūdžių sąjungose gali dalyvauti asocijuotieji partneriai, prisidedantys prie sektoriaus įgūdžių sąjungos veiklos. Jiems sutartiniai reikalavimai netaikomi, nes jie negauna finansavimo. Vis dėlto jų dalyvavimas ir vaidmuo įgyvendinant projektą ir atliekant įvairius darbus turi būti aiškiai apibrėžtas.

KOKIE SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SĄJUNGOS VERTINIMO KRITERIJAI TAIKOMI?

Kad atitiktų reikalavimus programos „Erasmus+“ dotacijai gauti, sektorių įgūdžių sąjungos pasiūlymas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

1 DALIS. SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SĄJUNGOS PM SISTEMŲ KŪRIMO IR ĮGYVENDINIMO TIKLAIS

1 DALIES TINKAMUMO KRITERIJAI

<p>Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos</p>	<p>Toliau nurodytos organizacijos, su jomis susiję subjektai (jeigu yra) ir asocijuotieji partneriai (jeigu yra) atitinka dalyvavimo 1 dalies sąjungoje reikalavimus. Tai gali būti viešosios arba privačiosios organizacijos, įsteigtos Programos šalyje (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ viešieji arba privatieji PM paslaugų teikėjai, įskaitant socialines įmones, visų pirma tie, kurie turi savus mokymo padalinius, tie, kurie siūlo pameistrystės programas, ir tie, kurie teikia bendrų galimybių mokytis (bendradarbiavimu grindžiamas mokymas); ▪ ES arba nacionalinės organizacijos, atstovaujančios pramonei, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, atitinkamos sektorių organizacijos; ▪ PM paslaugų teikėjų tinklai ir jiems atstovaujančios Europos arba nacionalinės organizacijos; ▪ regioninės arbanacionalinės švietimo ir mokymo institucijos, ministerijos; ▪ organizacijos arba tinklai, ES ar nacionaliniu lygmeniu atstovaujantys socialiniams partneriams, pramonei, sektorių organizacijoms, tam tikroms profesijoms bei švietimo ir mokymo srities suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant jaunimo organizacijas; ▪ prekybos, pramonės, amatų ar darbo rūmai ir kitos tarpininkaujančios organizacijos; ▪ sektorių įgūdžių tarybos; ▪ ekonominės plėtros agentūros, statistikos įstaigos ir mokslinių tyrimų institutai; ▪ kultūros ir (arba) kūrybos įstaigos; ▪ įstaigos, teikiančios profesinio orientavimo, profesinio konsultavimo, informavimo ir įdarbinimo paslaugas; ▪ akreditavimo, sertifikavimo, pripažinimo ar kvalifikacijos nustatymo įstaigos (reguliavimo funkcijas atliekančios įstaigos).
<p>Kas gali teikti paraišką?</p>	<p>Paraišką gali teikti bet kokia dalyvaujančioji organizacija, įsteigta Programos šalyje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.</p>
<p>Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis</p>	<p>Sektorių įgūdžių sąjunga turi apimti bent 4 Programos šalis ir bent 8 visateisius partnerius, iš kurių bent 3 būtų įmonės, pramonės arba atitinkamo sektoriaus atstovai (pvz., rūmai ar verslo asociacijos) ir bent 3 būtų švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai.</p>
<p>Tinkami finansuoti sektoriai</p>	<p>Visi sektoriai¹²⁸, išskyrus šešis sektorius, kurie yra tinkami finansuoti pagal 2 dalį.</p>
<p>Projekto trukmė</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 arba 3 metai. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį. ▪ Išimtiniais atvejais, dotacijos gavėjui paprašius ir vykdomajai įstaigai sutikus, sektorių įgūdžių sąjungos trukmė gali būti pratęsta ne daugiau kaip 6 mėn. Tokiu atveju bendra dotacijos suma nekeičiama.
<p>Kam teikti paraišką?</p>	<p>Briuselyje įsikūrusiai švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai.</p>
<p>Kada teikti paraišką?</p>	<p>Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos projektams, kurie bus pradėti tų pačių metų lapkričio 1 d. ar gruodžio 1 d. arba kitų metų sausio 1 d., turi pateikti iki vasario 26 d. 17 val. (Briuselio laiku).</p>

¹²⁸ Apibrėžta Eurostato statistiniame Europos Sąjungos ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje (NACE).

Kaip teikti paraišką?	Išsamesnę informaciją apie tai, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.
------------------------------	--

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

1 DALIES DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pasiūlymai bus vertinami pagal šiuos kriterijus:

<p>Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ryšys su ES politika ir iniciatyvomis: pasiūlyme atsižvelgiama į Europos tikslus PM srityje ir padedama jų siekti; pasiūlyme atsižvelgiama į esamas ES įgūdžių ugdymo priemones ir iniciatyvas ir padedama didinti jų matomumą; ▪ atstovavimas PM sričiai: sektorių įgūdžių sąjungoje dalyvauja partneriai, tinkamai atstovaujantys PM sistemų kūrimui ir įgyvendinimui; ▪ atstovavimas sektoriui: sektorių įgūdžių sąjungoje dalyvauja partneriai, tinkamai atstovaujantys atitinkamam sektoriui; ▪ skaitmeniniai įgūdžiai: kiek pagal pasiūlymą skaitmeniniai įgūdžiai įtraukiami į mokymo turinį pagal vienos arba kelių susijusių profesijų aprašus. Pasiūlymai, apimantys šį aspektą, bus laikomi labai aktualiais; ▪ žaliojoje ekonomikoje reikalingi įgūdžiai: kiek pagal pasiūlymą į mokymo turinį pagal vienos arba kelių susijusių profesijų aprašus įtraukiami įgūdžiai, susiję su perėjimu prie žiedinės ir žaliosios ekonomikos. Pasiūlymai, apimantys šį aspektą, bus laikomi labai aktualiais; ▪ tikslas: pasiūlymas yra aktualus siekiant šio veiksmo tikslų (žr. skirsnį „Kokie yra sektorių įgūdžių sąjungos tikslai?“); ▪ nuoseklumas: tikslai yra pagrįsti patikima poreikių analize, aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su dalyvaujančiosioms organizacijoms ir šiam veiksmui svarbiais klausimais; ▪ inovacijos: pasiūlyme numatyta taikyti pažangiausius metodus ir technikas ir jį įgyvendinant bus gauti novatoriški rezultatai ir problemų sprendimo būdai; ▪ Europos pridėtinė vertė: pasiūlyme aiškiai parodoma pridėtinė vertė, kurią užtikrina jo tarptautinis pobūdis.
<p>Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 30 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nuoseklumas: projektas bendrai parengtas taip, kad būtų užtikrintas jo tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. Pasiūlyme pateiktas nuoseklus ir išsamus atitinkamos veiklos, kuria bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir bus pasiekti numatomi rezultatai, aprašas; ▪ struktūra: darbo programa yra aiški, suprantama ir apima visus (parengimo, įgyvendinimo, panaudojimo, stebėjimo, vertinimo ir sklaidos) etapus; ▪ metodika: pasiūlymas yra suderintas su ES priemonėmis, susijusiomis su įgūdžiais ir profesijomis, ir pagal jį tomis priemonėmis būtų naudojamos; tai tokios priemonės kaip EKS¹²⁹, ECVET¹³⁰, EQAVET¹³¹, Europass¹³², EURES¹³³, Drop 'Pin¹³⁴, ESCO¹³⁵ ir kt. Kai įmanoma, pasiūlyme atsižvelgiama į ankstesnę aktualią veiklą ir ja remiamasi (pvz., Programos šalių iniciatyvomis, EIT žinių ir inovacijų bendrijomis (ŽIB)¹³⁶, ankstesnėmis ir dabartinėmis sektorių įgūdžių sąjungomis¹³⁷. Taikomas mokymosi rezultatais grindžiamas požiūris, ECVET (mokymosi rezultatų vienetai) ir EQAVET atitinkantys kokybės užtikrinimo principai; ▪ valdymas: numatomos patikimos valdymo priemonės. Terminai, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžtos ir tikroviškos. Pasiūlyme kiekvienai veiklai skiriami tinkami išteklių; ▪ biudžetas: biudžete numatyti tinkami išteklių, reikalingi projektui sėkmingai įgyvendinti; jis nėra nei per didelis, nei per mažas;

¹²⁹ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/ALL/?uri=CELEX%3A32008H0506\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/ALL/?uri=CELEX%3A32008H0506(01))

¹³⁰ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1473612465372&uri=CELEX:32009H0708\(02\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1473612465372&uri=CELEX:32009H0708(02))

¹³¹ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1473612641346&uri=CELEX:32009H0708\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1473612641346&uri=CELEX:32009H0708(01))

¹³² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1473612732264&uri=CELEX:32004D2241>

¹³³ <https://ec.europa.eu/eures/public/homepage>

¹³⁴ <https://ec.europa.eu/eures/public/en/opportunities>

¹³⁵ <https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

¹³⁶ <https://eit.europa.eu/activities/innovation-communities>

¹³⁷ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/sector-skills-alliances_en

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių, atitinkančių Europos skaidrumo ir pripažinimo priemones ir principus, kokybė; ▪ finansų ir kokybės kontrolė: kontrolės priemonėmis (nuolatiniu kokybės vertinimu, tarpusavio vertinimais, lyginamosios analizės veikla ir t. t.) ir kokybės rodikliais užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai ir ekonomiškai efektyviai. Su projektu susijusios problemos ir rizika yra aiškiai nustatytos ir tinkamai numatyti veiksmai šioms problemoms spręsti (rizikai sumažinti). Ekspertų atliekamos peržiūros procesai planuojami kaip neatsiejama projekto dalis. Sąjungos darbo programoje numatytas nepriklausomas išorinis kokybės vertinimas laikotarpio viduryje ir projekto pabaigoje.
<p>Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sudėtis: partnerystės sudėtis atitinka projekto tikslus, tinkamai sutelkiamos žinios ir gebėjimai, reikalingi mokymo programai rengti, kvalifikacijos standartams rengti, mokymo vykdymo metodikai ir mokymo politikai. Įtikinamai parodytas partnerių reprezentatyvumas ir kompetencija atitinkamame sektoriuje ir Europos lygmeniu. Sistemingą ir su sektoriumi susijusią informaciją partneriai derina su patikimomis žiniomis apie įgūdžių poreikius ir mokymo praktiką savo ekonomikos sektoriuje. Europos ir (arba) nacionalinių socialinių partnerių dalyvavimas sąjungoje, aiškiai nustatant, kam teks vaidmuo rengti mokymo programą (-as) ir užtikrinti mokymąsi darbo vietoje, yra labai svarbus. Atitinkamų partnerių pasiskirstymas ir reprezentatyvumas sąjungoje dalyvaujančiose Programos šalyse turėtų būti toks, kad ši sąjunga būtų labai pajėgi įgyvendinti veiksmus šalyse, kurias apima ši sąjunga (pvz., dalyvaujant tam tikro sektoriaus Europos masto organizacijai arba Europos socialiniams partneriams). Jeigu prie pasiūlymo taip pat prisideda įstaigos, atliekančios PM reguliavimo funkciją, tai bus laikoma labai aktualiu dalyku; ▪ įsipareigojimas: atsakomybės sritys ir užduotys yra aiškiai ir tinkamai paskirstytos ir iš jų paskirstymo matyti visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus įnašas naudojantis konkrečia savo kompetencija ir pajėgumu; ▪ užduotys: koordinatorius įrodo savo gebėjimą kokybiškai valdyti ir koordinuoti tarpvalstybinius tinklus ir vadovauti sudėtingoje aplinkoje. Individualios užduotys paskirstomos atsižvelgiant į konkrečią kiekvieno partnerio praktinę patirtį; ▪ bendradarbiavimas, kolektyviškumas: siūlomas veiksmingas mechanizmas tinkamam dalyvaujančiųjų organizacijų, dalyvių ir visų kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimui, sprendimų priėmimui ir bendravimui užtikrinti.
<p>Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 20 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Panaudojimas: pasiūlyme parodoma, kaip partneriai ir kiti suinteresuotieji subjektai naudosis sąjungos veiklos rezultatais. Jame nurodoma, kokiais būdais bus vertinamas naudojimas rezultatais projekto laikotarpiu ir po jo pabaigos; ▪ sklaida: pasiūlyme pateikiamas aiškus rezultatų sklaidos planas ir nurodoma tinkama veikla ir jos terminai, priemonės ir ryšių kanalai, kuriais naudojantis bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda būtų veiksmingai perduodami suinteresuotiesiems subjektams: politikams, profesinio orientavimo specialistams, įmonėms ir jauniems privalomojo švietimo sistemoje besimokantiems asmenims būtų teikiama informacija apie darbo rinkoje labai paklausias profesijas arba naujų įmonių steigimo potencialą; tai būtų daroma projektui vykstant ir jam pasibaigus; pasiūlyme nurodoma, kurie partneriai bus atsakingi už rezultatų sklaidą, ir įrodoma jų turima aktuali sklaidos veiklos patirtis; ▪ poveikis: pasiūlyme parodomas jo aktualumas visuomenei ir ekonomikai ir poveikio mastas. Į jį įtraukiami partneriai, atliekantys svarbų vaidmenį tame sektoriuje, be kita ko, švietimo ir mokymo srityje. Įtraukiamos priemonės, taip pat uždaviniai ir rodikliai, kad būtų galima stebėti pažangą ir vertinti numatomą (trumpalaikį ir ilgalaikį) poveikį; jeigu užtikrintai dalyvauja reguliavimo funkciją (visų pirma susijusią su kvalifikacija) atliekančios įstaigos, kad būtų užtikrintas pasiūlyme numatyto mokymo turinio pripažinimas arba sertifikavimas, pasiūlymas yra labai aktualus. Jeigu bendroji Europos sektoriaus organizacija, atstovaujanti socialiniams partneriams arba atitinkamam sektoriui, dalyvauja kaip visateisė partnerė, pasiūlymas yra labai aktualus; ▪ atvira prieiga ¹³⁸: jeigu aktualu, pasiūlyme aprašoma, kaip parengta medžiaga, dokumentai ir medijos bus laisvai prieinami ir bus skatinama jais naudotis pagal atvirąsias licencijas ¹³⁹be neproporcingų apribojimų;

¹³⁸ Dotacijos gavėjas turi paskelbti visą mokomąją medžiagą, parengtą naudojantis programos „Erasmus+“ finansavimu, ir leisti ją naudotis nemokamai ir pagal atvirą licenciją.

	<ul style="list-style-type: none"> tvarumas: pasiūlyme paaiškinama, kaip bus parengtas veiksmų planas, skirtas įgyvendinti nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis. Į pasiūlymą įtraukiamos tinkamos priemonės ir nurodomi finansiniai (Europos, nacionaliniai ir privatūs) ištekliai, skirti užtikrinti, kad sąjungos pasiekti rezultatai ir nauda išliktų ilgą laiką.
--	--

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent 13 balų pagal „projekto aktualumo“ ir „projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijas, bent 16 balų pagal „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategoriją ir bent 11 balų pagal „poveikio ir sklaidos“ kategoriją.

2 DALIS. SEKTORIŲ ĮGŪDŽIŲ SĄJUNGOS NAUJO STRATEGINIO POŽIŪRIO Į SEKTORIŲ BENDRADARBIAVIMĄ ĮGŪDŽIŲ SRITYJE (JO PLANO) ĮGYVENDINIMO TIKSLAIS

2 DALIES TINKAMUMO KRITERIJAI

<p>Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos</p>	<p>Toliau nurodytos organizacijos, su jomis susiję subjektai (jeigu yra) ir asocijuotieji partneriai (jeigu yra) atitinka dalyvavimo 2 dalies sąjungoje reikalavimus. Tai gali būti viešosios arba privačiosios organizacijos, įsteigtos Programos šalyje (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“):</p> <ul style="list-style-type: none"> viešosios arba privačiosios įmonės, veikiančios pasirinktuose sektoriuose, visų pirma tos, kurios turi savus mokymo padalinius, tos, kurios siūlo pameistrystės programas, ir tos, kurios teikia bendrų galimybių mokytis (bendradarbiavimu grindžiamas mokymas); ES arba nacionalinės organizacijos, atstovaujančios pramonei, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, atitinkamos sektorių organizacijos; viešieji arba privatieji švietimo ar mokymo paslaugų teikėjai, įskaitant mokymo centrus ir mokslo ir studijų institucijas; švietimo ar mokymo paslaugų teikėjų tinklai ir jiems atstovaujančios Europos arba nacionalinės organizacijos; institucijos, atsakingos už švietimą ir mokymą arba užimtumą regioniniu arba nacionaliniu lygmeniu, ir susijusios ministerijos; organizacijos arba tinklai, ES ar nacionaliniu lygmeniu atstovaujantys socialiniams partneriams, pramonei, sektorių organizacijoms, tam tikroms profesijoms bei švietimo ir mokymo srities suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant jaunimo organizacijas; prekybos, pramonės, darbo rūmai ir kitos atitinkamų sektorių tarpininkaujančios organizacijos; sektorių įgūdžių tarybos; ekonominės plėtros agentūros, statistikos įstaigos ir mokslinių tyrimų institutai; įstaigos, teikiančios profesinio orientavimo, profesinio konsultavimo, informavimo ir įdarbinimo paslaugas; akreditavimo, sertifikavimo, pripažinimo ar kvalifikacijos nustatymo įstaigos (reguliuavimo funkcijas atliekančios įstaigos); įstaigos, atstovaujančios atitinkamoms valdžios institucijoms regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis.
<p>Kas gali teikti paraišką?</p>	<p>Paraišką gali teikti bet kokia dalyvaujančioji organizacija, įsteigta Programos šalyje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.</p>
<p>Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis</p>	<p>Sektorių įgūdžių sąjunga turi apimti bent 8 Programos šalis ir bent 12 visateisių partnerių, iš kurių bent 5 būtų įmonės, pramonės arba atitinkamo sektoriaus atstovai (pvz., rūmai, profesinės sąjungos ar verslo asociacijos) ir bent 5 būtų švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai.</p>

¹³⁹ Būdas, kuriuo kokio nors kūrinio savininkas suteikia leidimą visiems naudotis ir dalytis tuo ištekliumi ir jį pritaikyti pagal poreikius. Licencijas siejamas kiekvienai ištekliumi. Pagal atvirąją licenciją nėra perduodamos autorių teisės ar intelektinės nuosavybės teisės ir susijusinauda.

Tinkami finansuoti sektoriai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Blokų grandinė 2. Kultūros paveldas 3. Kibernetinis saugumas 4. Geležinkelių tiekimo ir transporto sektoriai 5. Darbo integracijos socialinės įmonės 6. Programinės įrangos paslaugos
Projekto trukmė	4 metai. Išimtiniais atvejais, dotacijos gavėjui paprašius ir vykdomajai įstaigai sutikus, sektorių įgūdžių sąjungos trukmė gali būti pratęsta ne daugiau kaip 6 mėn. Tokiu atveju bendra dotacijos suma nekeičiama.
Kam teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos projektams, kurie bus pradėti tų pačių metų lapkričio 1 d. ar gruodžio 1 d. arba kitų metų sausio 1 d., turi pateikti iki vasario 26 d. 17 val. (Briuselio laiku) .
Kaip teikti paraišką?	Išsamesnę informaciją apie tai, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.

Papildoma informacija, į kurią būtina atsižvelgti kiekviename sektoriuje pagal 2 dalies projektus

Pagal 2 dalį – sektorių įgūdžių sąjungas naujo strateginio požiūrio į sektorių bendradarbiavimą įgūdžių srityje (jo plano) įgyvendinimo tikslais – kiekviename iš sektorių būtina atsižvelgti į šią informaciją:

Blokų grandinė	<p>Sąjungos veikla turi apimti bent dvi iš šių sričių:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Techniniai įgūdžiai“, konkrečiai susiję su blokų grandinėmis ir (ar) paskirstytojo registro technologijomis (angl. DLT), kaip antai konsensuso algoritmai, išmaniosios sutartys; taip pat techniniai įgūdžiai, kurie yra būtini, bet nėra susiję tik su blokų grandinės ir (ar) paskirstytojo registro technologijomis, kaip antaikriptografija, lygiarangių tinklas, privatumas (šiam punkte nurodytų temų sąrašas yra orientacinis); • „Ne techninio pobūdžio įgūdžiai“, reikalingi blokų grandinės ir (ar) paskirstytojo registro technologijų sprendimams ir prietaikoms kurti ir diegti, kaip antai žaidimų teorija ir (ar) verslo procesai; specialios ekspertinės žinios teisės ir valdymo klausimais; taip pat įgūdžiai mokytis potencialius specialistus, kurie diegtų blokų grandinės ir (ar) paskirstytojo registro technologijas (šiam punkte nurodytų temų sąrašas yra orientacinis) ir blokų grandinės socialinei gerovei ar poveikiui¹⁴⁰; • Blokų grandinės ir (ar) paskirstytojo registro technologijų sprendimų naudojimas siekiant gerinti įgūdžių, gebėjimų ir sertifikavimo tobulinimą ir valdymą skirtinguose sektoriuose. <p>Siekiant užtikrinti papildomumą ir sąveiką, veiklą būtina derinti su turimais patikimais šio sektoriaus duomenimis, įskaitant veiksmus ir gaires, nurodytus šiuose šaltiniuose:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ES blokų grandinės stebėjimo centras ir forumas¹⁴¹ • Tarptautinė patikimų blokų grandinės prietaikų asociacija (INATBA)¹⁴² • Europos blokų grandinės partnerystė¹⁴³ • Skaitmeninių įgūdžių ir užimtumo koalicija¹⁴⁴
Kultūros paveldas	<p>Sąjungos veikla turi apimti įgūdžių ugdymą bent pirmosiose trijose srityse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saugojimas ir išsaugojimas: apsauga, konservavimas ir restauravimas, archyvavimas,

¹⁴⁰ https://ec.europa.eu/research/eic/index.cfm?pg=prizes_blockchains

¹⁴¹ <https://www.eublockchainforum.eu/>

¹⁴² <https://www.inatba.org/>

¹⁴³ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/european-countries-join-blockchain-partnership>

¹⁴⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-skills-jobs-coalition>

	<p>kolekcijų administravimas, priežiūra ir turtinimas, medžiagotyra / medžiagų analizė, konservavimas, restauravimas (be kita ko, naudojantis skaitmeninėmis priemonėmis);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amatai ir tradicinės žinios: su paveldu susiję amatai, tradiciniai statybos būdai, medžiagų tiekėjai (be kita ko, naudojantis skaitmeninėmis priemonėmis); • Sklaida ir informavimas: auditorijos formavimas, bendruomenės dalyvavimas, viešinimas, lankytojų aptarnavimas ir patirtis, prieinamumas, švietimas, kultūrinis tarpininkavimas, aiškinimas, pristatymas (be kita ko, naudojantis skaitmeninėmis priemonėmis); • Žinios: kultūros paveldo identifikavimas, tyrimas, registravimas (be kita ko, naudojantis skaitmeninėmis priemonėmis); • Planavimas ir valdymas: strateginis planavimas, vietovių ir projektų valdymas, tarpininkavimas, viešieji pirkimai, politikos formavimas ir reglamentavimas, lėšų rinkimas, logistika, saugumas, teisiniai ir intelektinės nuosavybės teisių aspektai. <p>Siekiant užtikrinti papildomumą ir sąveiką, veiklą būtina derinti su turimais patikimais šio sektoriaus duomenimis, įskaitant veiksmus ir gaires, nurodytus šiuose šaltiniuose:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komisijos komunikatas „Integruotas požiūris į Europos kultūros paveldą“¹⁴⁵ • Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Europos kultūros paveldo veiksmų programa“¹⁴⁶ • Bendradarbiavimo dėl kultūros paveldo skaitmeninimo deklaracija¹⁴⁷ • ES finansuojamų intervencinių veiksmų, galinčių turėti įtakos kultūros paveldui, kokybės principai (Vadovas, ICOMOS)¹⁴⁸ • Integruotas požiūris į Europos kultūros paveldą – tradicinių ir naujų profesijų įgūdžių, mokymo ir žinių perdavimoperspektyvos¹⁴⁹ • Valstybių narių ekspertų atvirojo koordinavimo metodo darbo grupės ataskaita „Bendradarbiavimo įgūdžių, mokymo ir žinių perdavimo su kultūros paveldu susijusiose profesijose klausimais Europos Sąjungoje skatinimas“¹⁵⁰ • Gebėjimai, reikalingi norint užsiimti konservavimo ir restauravimo profesija¹⁵¹
<p>Kibernetinis saugumas</p>	<p>Sąjungos veikla turi apimti bent dvi iš šių sričių:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Įgūdžiai kurti kibernetinius poligonus, kibernetinio saugumo pratybas, incidentų valdymo metodikas ir atvirojo kodo priemones, pažeidžiamumo vertinimo metodikas ir atvirojo kodo priemones, skverbies bandymo atvirojo kodo priemones; ▪ Įgūdžiai steigti fizines ir (ar) virtualias kibernetinio saugumo laboratorijas, kuriose būtų patalpinti kibernetiniai poligonai; ▪ Įgūdžiai, reikalingi kibernetinio saugumo scenarijams, testavimo atvejams, kibernetinio saugumo reikalavimams, grėsmėms ir pažeidžiamumui įvairiuose svarbiuose sektoriuose (pvz., transporto, energetikos ir pramonės, kartu atsižvelgiant į mažųjų ir vidutinių įmonių (MV) poreikius) kurti ir diegti. <p>Siekiant užtikrinti papildomumą ir sąveiką, veiklą būtina derinti su turimais patikimais šio sektoriaus duomenimis, įskaitant veiksmus ir gaires, nurodytus šiuose šaltiniuose:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ES kibernetinis poligonas „Europe Realistic Global Cyber Environment“¹⁵² ▪ ENISA „CyberEurope“ pratybos¹⁵³ ▪ Programos „Horizontas 2020“ projektai, pvz., „Cyberwiser“¹⁵⁴, keturi bandomieji projektai¹⁵⁵ (ECHO, SPARTA, „CyberSec4Europe“, CONCORDIA)

¹⁴⁵ com(2014) 477 final

¹⁴⁶ swd(2018) 491 final

¹⁴⁷ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-member-states-sign-cooperate-digitising-cultural-heritage>

¹⁴⁸ <http://openarchive.icomos.org/2083/>

¹⁴⁹ <http://www.voicesofculture.eu/wp-content/uploads/2018/06/voc-skills-and-training-final-report-with-appendix1.pdf>

¹⁵⁰ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e38e8bb3-867b-11e9-9f05-01aa75ed71a1/language-en/format-pdf/source-98656174>

¹⁵¹ http://www.ecco-eu.org/fileadmin/assets/documents/publications/ecco_competences_en.pdf

¹⁵² <https://jvvsectec.fi/cyber-range/overview/>

¹⁵³ <https://www.enisa.europa.eu/topics/cyber-exercises/cyber-europe-programme>

¹⁵⁴ <https://www.cyberwiser.eu/>

¹⁵⁵ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/four-eu-pilot-projects-launched-prepare-european-cybersecurity-competence-network>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Skaitmeninių įgūdžių ir užimtumo koalicija¹⁵⁶ ▪ Sertifikavimo aktas¹⁵⁷, TIS direktyva¹⁵⁸, BDAR¹⁵⁹ ▪ Europos standartizacijos komitetas (CEN)¹⁶⁰ ▪ Skaitmeninės Europos programoje (2021-2027) numatyti aukšto lygio skaitmeniniai įgūdžiai¹⁶¹
Geležinkelių tiekimo ir transporto sektoriai	<p>Sąjungos veikla turi apimti bent dvi iš šių sričių:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Techniniai ir inžineriniai įgūdžiai, reikalingi geležinkelio produktų gamybai; • Techniniai ir inžineriniai įgūdžiai, reikalingi geležinkelio produktų eksploatavimui ir techninei priežiūrai; • IRT įgūdžiai, susiję su skaitmeninių technologijų naudojimu geležinkelio produktų gamyboje ir su skaitmeniniu geležinkelių transporto sektoriuje (kaip antai daiktų internetas, (didžiųjų) duomenų analizė ir kibernetinis saugumas). <p>Siekiant užtikrinti papildomumą ir sąveiką, veiklą būtina derinti su turimais patikimais šio sektoriaus duomenimis, įskaitant veiksmus ir gaires, nurodytus šiuose šaltiniuose:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komisijos komunikatas „Europa kelyje. Socialiai teisingo perėjimo prie netaršaus, konkurencingo ir susietojo susisiekimo visiems darbotvarkė“¹⁶² • Europos ekspertų grupės galutinė ataskaita dėl geležinkelio tiekimo pramonės konkurencingumo • Europos Parlamento rezoliucija dėl geležinkelio tiekimo pramonės konkurencingumo¹⁶³ • Tyrimas, susijęs su kompleksine veikla žmogiškųjų išteklių srityje (bendroji įmonė „Shift2Rail“ 2019)
Darbo integracijos socialinės įmonės	<p>Sąjungos veikla turi apimti bent dvi iš šių sričių:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Įgūdžiai, susiję su darbo integracijos socialinės įmonės (angl. WISE) valdymu ir organizavimu: žmogiškieji išteklių, gamybos procesai, logistika, rinkodara ir informavimas; ▪ Įgūdžiai (tiek kalbant apie darbuotojus, tiek apie palankių sąlygų neturinčių asmenų grupę priklausiančius asmenis ir neįgaliuosius) pagerinti palankių sąlygų neturinčių asmenų ir neįgaliųjų įsidarbinimo galimybes ir našumą, įveikiant kognityvinius, socialinės raidos ar kitus sutrikimus darbo rinkos požiūriu; ▪ Įgūdžiai, susiję su (pritaikytų) IRT ir technologijų (kaip antai pagalbinių ir prieinamų technologijų ir naudotojo sąsajų) naudojimu ir kūrimu, kiek tai susiję su abiem pirmiau nurodytais aspektais. <p>Siekiant užtikrinti papildomumą ir sąveiką, veiklą būtina derinti su turimais patikimais šio sektoriaus duomenimis, įskaitant veiksmus ir gaires, nurodytus šiuose šaltiniuose:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2010–2020 m. Europos strategija dėl negalios¹⁶⁴ ▪ JT neįgaliųjų teisių konvencija¹⁶⁵ ▪ Tarybos direktyva 2000/78/EB, kuria draudžiama diskriminacija dėl negalios, amžiaus,

¹⁵⁶ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-skills-jobs-coalition>

¹⁵⁷ http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/ta-8-2019-0151_en.html?redirect

¹⁵⁸ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/state-play-transposition-nis-directive>

¹⁵⁹ https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection_en

¹⁶⁰ <https://www.cenelec.eu/news/events/pages/ev-2019-001.aspx> and <http://www.ecompetences.eu/cen-tc-428/>

¹⁶¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/commission-welcomes-agreement-digital-europe-programme-2021-2027>

¹⁶² com(2017) 283 final

¹⁶³ 2015/2887(rsp)

¹⁶⁴ https://ec.europa.eu/eip/ageing/standards/general/general-documents/european-disability-strategy-2010-2020_en

¹⁶⁵ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>

	<p>seksualinės orientacijos ir religijos ar įsitikinimų užimtumo ir profesinėje srityje¹⁶⁶</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Europos socialinių teisių ramstis (2017 m.)¹⁶⁷ ▪ Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m. (4, 8, 10, 11 ir 17 darnaus vystymosi tikslai)¹⁶⁸ ▪ Bendrosios skaitmeninės rinkos strategija¹⁶⁹ ▪ e. įtrauktis kuriant geresnę ES visuomenę¹⁷⁰ ▪ Komisijos socialinio verslumo ekspertų grupės (GECES) ataskaita „Socialinės įmonės ir socialinės ekonomikos ateities perspektyva“ (2016 m.)¹⁷¹ ▪ EBPO politikos informacinis dokumentas dėl neįgaliųjų verslumo¹⁷² ▪ Europos Parlamento leidinys „Neįgaliesiems skirtos pagalbinių priemonės“¹⁷³ ▪ ES projektai; „Inno-Wise“, „Novatoriškas įgūdžių ir mokymo valdymas įtraukiose įmonėse“ ir „Zero Project“¹⁷⁴ ▪ Europos prieinamumo standartai pagal įgaliojimus Nr. 376, 473 ir 420: EN 301 549, EN 17161, prEN 17210¹⁷⁵
<p>Programinės įrangos paslaugos</p>	<p>Sąjungos veikla turi apimti bent dvi iš šių sričių:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Įgūdžiai, reikalingi programinės įrangos kūrimui, apimant visą programinės įrangos gyvavimo ciklą (programinės įrangos projektavimas, programavimas, testavimas, patvirtinimas ir patikrinimas, diegimas ir priežiūra); ▪ Įgūdžiai, reikalingi ryšiams tarp programinės įrangos kūrimo ir atvirojo kodo programuotojų bendruomenių kurti; ▪ Įgūdžiai, reikalingi programinės įrangos inžinerijos disciplinai stiprinti bei programinės įrangos kokybei ir apsaugai nuo trikčių ir kibernetinių išpuolių užtikrinti. <p>Siekiant užtikrinti papildomumą ir sąveiką, veiklą būtina derinti su turimais patikimais šio sektoriaus duomenimis, įskaitant veiksmus ir gaires, nurodytus šiuose šaltiniuose:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Europos norma EN 16234:2016 „e. kompetencijos sistema – Bendra Europos IRT specialistų visuose pramonės sektoriuose sistema. 1 dalis. Sistema“¹⁷⁶ ▪ CEN techninis komitetas CEN/TC 428 „Skaitmeniniai gebėjimai ir IRT specialistų kvalifikacija“¹⁷⁷ ▪ Skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indeksas (DESI)¹⁷⁸ ▪ Komisijos komunikatas „Nuotolinės kompiuterijos galimybių naudojimas Europoje“¹⁷⁹ ▪ Komisijos komunikatas „Europos bendrosios skaitmeninės rinkos strategija“¹⁸⁰ ▪ Skaitmeninių įgūdžių ir užimtumo koalicija¹⁸¹

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

¹⁶⁶ <https://eur-lex.europa.eu/lexuriserv/lexuriserv.do?uri=celex:32000I0078:en:html>

¹⁶⁷ https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_en

¹⁶⁸ <https://sustainabledevelopment.un.org/?menu=1300>

¹⁶⁹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/shaping-digital-single-market>

¹⁷⁰ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/digital-inclusion-and-web-accessibility>

¹⁷¹ https://ec.europa.eu/growth/content/social-enterprises-and-social-economy-going-forward-0_en

¹⁷² <https://www.oecd.org/cfe/leed/policy-brief-entrepreneurship-people-disabilities.pdf>

¹⁷³ <http://www.europarl.europa.eu/eprs/eprs-briefing-559513-assistive-technologies-support-people-with-disabilities-final.pdf>

¹⁷⁴ <https://www.interreg-central.eu/content/node/inno-wises.html> ; <https://www.eucie.org/about-us/our-projects/> ; ir <https://zeroproject.org/>

¹⁷⁵ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catid=1202>

¹⁷⁶ https://standards.cen.eu/dyn/www/f?p=204:110:0:::FSP_PROJECT,FSP_ORG_ID:41798,1218399&cs=17B0E0F8CABCDBDD8066A46FA937510B

¹⁷⁷ <http://www.competences.eu/cen-tc-428/>

¹⁷⁸ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>

¹⁷⁹ swd(2012) 271 (<https://eur-lex.europa.eu/lexuriserv/lexuriserv.do?uri=com:2012:0529:fin:en:pdf>)

¹⁸⁰ com(2015) 192 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/txt/?uri=celex%3a52015dc0192>)

¹⁸¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-skills-jobs-coalition>

2 DALIES DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pasiūlymai bus vertinami pagal šiuos kriterijus:

<p>Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ryšys su ES politika ir iniciatyvomis: pasiūlyme atsižvelgiama į Europos tikslus PM srityje ir padedama jų siekti; atsižvelgiama į esamas ES įgūdžių ugdymo priemones ir iniciatyvas ir padedama didinti jų matomumą; kai aktualu, remiamasi Europos sektorių įgūdžių tarybos darbu; ▪ atstovavimas švietimo sričiai: sąjungoje dalyvauja partneriai, tinkamai atstovaujantys švietimo paslaugų teikėjams; ▪ atstovavimas sektoriui: sąjungoje dalyvauja partneriai, tinkamai atstovaujantys atitinkamam sektoriui; ▪ skaitmeniniai ir bazinių didelio poveikio technologijų, įskaitant dirbtinį intelektą (DI), naudojimo įgūdžiai: kiek pagal pasiūlymą šie įgūdžiai įtraukiami į mokymo turinį pagal vienos arba kelių susijusių profesijų aprašus. Pasiūlymai, apimantys šį aspektą, bus laikomi labai aktualiais; ▪ žaliajoje ir mėlynojoje ekonomikoje reikalingi įgūdžiai: kiek pagal pasiūlymą atsižvelgiant į įgūdžių poreikius ir į mokymo turinį pagal vienos arba kelių susijusių profesijų aprašus įtraukiami įgūdžiai, susiję su perėjimu prie žiedinės ir žaliosios ekonomikos. Pasiūlymai, apimantys šį aspektą, bus laikomi labai aktualiais; ▪ tikslas: pasiūlymas yra aktualus siekiant 2 skirsnyje apibūdintos veiklos tikslų, temų ir veiksmų. Pasiūlymu prisidedama prie atitinkamų suinteresuotųjų subjektų tarpvalstybinių tinklų ir bendradarbiavimo priemonių kūrimo siekiant derinti švietimą prie naujų šio sektoriaus pramonės poreikių; ▪ nuoseklumas: tikslai yra pagrįsti patikima poreikių analize, aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su dalyvaujančiosioms organizacijoms ir šiam veiksmui svarbiais klausimais; ▪ inovacijos: pasiūlyme numatyta taikyti pažangiausias metodus ir technikas ir jį įgyvendinant bus gauti novatoriški rezultatai ir problemų sprendimo būdai; ▪ Europos pridėtinė vertė: pasiūlyme aiškiai parodoma pridėtinė vertė, kurią užtikrina jo tarptautinis pobūdis.
<p>Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 30 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nuoseklumas: projektas parengtas taip, kad būtų užtikrintas jo tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. Pasiūlyme pateiktas nuoseklus ir išsamus atitinkamos veiklos, kuria bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir bus pasiekti numatomi rezultatai, aprašas; ▪ struktūra: darbo programa yra aiški, suprantama ir apima visus (parengimo, įgyvendinimo, panaudojimo, stebėjimo, vertinimo ir sklaidos) etapus; ▪ metodika: pasiūlymas dera su ES priemonėmis, susijusiomis su įgūdžiais ir profesijomis, pvz., EKS, ir pagal jį tomis priemonėmis būtų naudojamosi¹⁸², ECVET¹⁸³, EQAVET¹⁸⁴, Europass¹⁸⁵, EURES¹⁸⁶, Drop 'Pin¹⁸⁷, ESCO¹⁸⁸ ir kt. Kai įmanoma, pasiūlyme atsižvelgiama į ankstesnę aktualią veiklą ir ja remiamasi (pvz., Programos šalių iniciatyvomis, EIT žinių ir inovacijų bendrijomis (ŽIB)¹⁸⁹, ankstesnėmis ir dabartinėmis sektorių įgūdžių sąjungomis¹⁹⁰. Taikomas mokymosi rezultatais grindžiamas požiūris, ECVET (mokymosi rezultatų vienetai) ir EQAVET atitinkantys kokybės užtikrinimo principai; ▪ valdymas: numatomos patikimos valdymo priemonės. Terminai, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžtos ir tikroviškos. Pasiūlyme kiekvienai veiklai skiriami tinkami ištekliai; ▪ biudžetas: biudžete numatyti tinkami ištekliai, reikalingi projektui sėkmingai įgyvendinti; jis nėra nei per didelis, nei per mažas; ▪ dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių, atitinkančių Europos skaidrumo ir pripažinimo priemones ir principus, kokybė; ▪ finansų ir kokybės kontrolė: kontrolės priemonėmis (nuolatiniu kokybės vertinimu,

¹⁸² [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/ALL/?uri=CELEX%3A32008H0506\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/ALL/?uri=CELEX%3A32008H0506(01))

¹⁸³ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1473612465372&uri=CELEX:32009H0708\(02\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1473612465372&uri=CELEX:32009H0708(02))

¹⁸⁴ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1473612641346&uri=CELEX:32009H0708\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1473612641346&uri=CELEX:32009H0708(01))

¹⁸⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1473612732264&uri=CELEX:32004D2241>

¹⁸⁶ <https://ec.europa.eu/eures/public/homepage>

¹⁸⁷ <https://ec.europa.eu/eures/public/en/opportunities>

¹⁸⁸ <https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

¹⁸⁹ <https://eit.europa.eu/activities/innovation-communities>

¹⁹⁰ <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities-for-organisations/innovation-good-practices/sec-tor-skills-alliances>

	<p>tarpusavio vertinimais, lyginamosios analizės veikla ir t. t.) ir kokybės rodikliais užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai ir ekonomiškai efektyviai. Su projektu susijusios problemos ir rizika yra aiškiai nustatytos ir tinkamai numatyti veiksmai šioms problemoms spręsti (rizikai sumažinti). Ekspertų atliekamos peržiūros procesai planuojami kaip neatsiejama projekto dalis. Sąjungos darbo programoje numatytas nepriklausomas išorinis kokybės vertinimas laikotarpio viduryje ir projekto pabaigoje.</p>
<p>Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sudėtis: sąjungos sudėtis atitinka projekto tikslus, tinkamai sutelkiamos žinios ir gebėjimai, reikalingi įgūdžiams nustatyti ir prognozuoti, įgūdžių pasiūlai užtikrinti, mokymo programoms rengti, kvalifikacijos standartams rengti, mokymo vykdymo metodikai ir mokymo politikai. Sisteminę ir su sektoriais susijusią informaciją partneriai derina su patikimomis žiniomis apie įgūdžių poreikius ir mokymo praktiką savo ekonomikos sektoriuje. Sąjunga užtikrina tinkamą reprezentatyvumą visam sektoriui: įtikinamai parodomas partnerių reprezentatyvumas ir kompetencija atitinkamame sektoriuje ir Europos lygmeniu. Europos socialinių partnerių ir (arba) nacionalinių socialinių partnerių dalyvavimas sąjungos šalyse yra labai svarbus. Atitinkamų partnerių geografinis pasiskirstymas ir reprezentatyvumas sąjungoje dalyvaujančiuose Programos šalyse turėtų būti toks, kad ši sąjunga turėtų didelį įgyvendinimo pajėgumą tose šalyse, kurias ji apima (pvz., dalyvaujant Europos sektorinei organizacijai ir (arba) Europos socialiniams partneriams). Jeigu prie pasiūlymo taip pat prisideda įstaigos, atliekančios švietimo ir mokymo reguliavimo funkciją, tai bus laikoma labai aktuali dalyku; ▪ įsipareigojimas: atsakomybės sritys ir užduotys yra aiškiai ir tinkamai paskirstytos ir iš jų paskirstymo matyti visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus įnašas naudojantis konkrečia savo kompetencija ir pajėgumu; ▪ užduotys: koordinatorius įrodo savo gebėjimą kokybiškai valdyti ir koordinuoti tarpvalstybinius tinklus ir vadovauti sudėtingoje aplinkoje. Individualios užduotys paskirstomos atsižvelgiant į konkrečią kiekvieno partnerio praktinę patirtį; ▪ bendradarbiavimas, kolektyviškumas: siūlomas veiksmingas mechanizmas tinkamam dalyvaujančiųjų organizacijų, dalyvių ir visų kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimui, sprendimų priėmimui ir bendravimui užtikrinti.
<p>Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 20 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Panaudojimas: pasiūlyme parodoma, kaip sąjungos veiklos rezultatai bus diegiami šalyse partnerėse; ▪ sklaida: pasiūlyme pateikiamas aiškus rezultatų sklaidos planas ir nurodoma tinkama veikla ir jos terminai, priemonės ir ryšių kanalai, kuriais naudojantis bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda būtų veiksmingai perduodami suinteresuotiesiems subjektams: politikams, profesinio orientavimo specialistams, įmonėms ir jauniems privalomojo švietimo sistemoje besimokantiems asmenims būtų teikiama informacija apie darbo rinkoje labai paklausias profesijas arba naujų įmonių steigimo potencialą; tai būtų daroma projektui vykstant ir jam pasibaigus; pasiūlyme išdėstoma, kaip bus nustatomi, dokumentais patvirtinami ir skleidžiami konkretūs geriausios patirties pavyzdžiai; pasiūlyme nurodoma, kurie partneriai bus atsakingi už rezultatų sklaidą, ir įrodoma jų turima aktuali sklaidos veiklos patirtis; ▪ poveikis: pasiūlyme parodomas jo aktualumas visuomenei ir ekonomikai ir poveikio mastas. Į jį įtraukiami partneriai, atliekantys svarbų vaidmenį tame sektoriuje, be kita ko, švietimo ir mokymo srityje. Jame nurodomos priemonės, taip pat uždaviniai ir rodikliai, skirti pažangai stebėti ir numatomam (trumpalaikiam ir ilgalaikiam) poveikiui vertinti. Į jį įtraukiamos reguliavimo funkciją (visų pirma susijusią su kvalifikacija) atliekančios įstaigos, kurios aktyviai dalyvauja užtikrinamos pasiūlyme numatyto mokymo turinio pripažinimą arba sertifikavimą. Jeigu bendroji Europos sektoriaus organizacija, atstovaujanti socialiniams partneriams arba atitinkamam sektoriui, dalyvauja kaip visateisė partnerė, pasiūlymas laikomas labai aktuali; ▪ atviroji prieiga: jeigu tinkama, projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinta atviroji prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir bus skatinama jais naudotis pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų; ▪ tvarumas: pasiūlyme paaiškinama, kaip bus parengtas veiksmų planas, skirtas įgyvendinti nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis. Į pasiūlymą įtraukiamos tinkamos priemonės ir nurodomi finansiniai (Europos, nacionaliniai ir privatūs) išteklių, skirti užtikrinti, kad sąjungos pasiekti rezultatai ir nauda išliktų ilgą laiką po projekto pabaigos.

2 dalyje gali būti finansuojamas tik vienas pasiūlymas vienam bandomajam sektoriui.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent po 13 balų pagal „projekto aktualumo“ ir „projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijas, bent 16 balų pagal „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategoriją ir bent 11 balų pagal „poveikio ir sklaidos“ kategoriją.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

Siekiant užtikrinti, kad vykdant sąjungų projektus būtų sėkmingai pasiekti jų rezultatai ir padarytas poveikis ne vien organizacijoms partnerėms, itin svarbu užtikrinti kokybę. Tikimasi, kad sąjungos pasieks tokių rezultatų, kuriuos atitinkamame ekonomikos sektoriuje bus galima plačiai taikyti. Todėl sąjungos turi pateikti patikimą kokybės valdymo planą.

Į sąjungos projektus taip pat turėtų būti įtrauktos ekspertų atliekamos peržiūros. Taigi, sąjungos darbo programoje turėtų būti numatytas laikotarpio viduryje ir projekto pabaigoje atliekamas nepriklausomas išorinis kokybės įvertinimas, kurio ataskaita turėtų būti pateikta kartu su projekto pažangos ataskaita ir baigiamąja ataskaita. Savo pažangos ataskaitoje dalyvaujančiosios organizacijos turės parodyti, kokių tolesnių veiksmų imtasi atsižvelgus į laikotarpio vidurio kokybės vertinimo rekomendacijas.

Visuose sąjungos projektuose reikalaujama vykdyti tikslią sklaidos veiklą, visų pirma profesinio orientavimo paslaugas teikiančiose organizacijose (įstaigose). Turi būti pateiktas išsamus sklaidos planas, kuriame būtų numatyta:

- aktyvios sklaidos strategija, pagal kurią suinteresuotiesiems subjektams, politikams, profesinio orientavimo specialistams, įmonėms ir jauniems privalomojo švietimo sistemoje besimokantiems asmenims būtų teikiama informacija apie darbo rinkoje labai paklausias profesijas arba naujų įmonių kūrimo potencialą;
- rezultatų integravimas visame sektoriuje;
- sąjungos projekto rezultatų prieinamumo užtikrinimas naudojant atvirąsias licencijas.

Sklaidos plane turėtų būti aiškiai paaiškinta, kaip bus skleidžiami planuojami projekto rezultatai, ir, be kita ko, turėtų būti apibrėžti uždaviniai, tikslai, priemonės, kurios bus naudojamos, ir atitinkami terminai. Paraiškose taip pat turėtų būti nurodyta, kuris iš partnerių bus atsakingas už sklaidą, ir įrodyta jo turima atitinkama sklaidos veiklos patirtis. Išrinktų projektų vykdytojais projektų pabaigoje turės parengti trumpą skelbti skirtą projekto veiklos santrauką, kuri bus paskelbta Programos sklaidos priemonėje.

Sektorių įgūdžių sąjungos yra naujas ir plataus užmojo veiksmas; joms taikoma ypatinga stebėseną, todėl būtina, kad visi dalyviai ir suinteresuotieji subjektai aktyviai jose dalyvautų. Sektorių įgūdžių sąjungos turi numatyti savo dalyvavimą susitikimuose ir renginiuose, kuriuos organizuoja Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga ir Europos Komisija. Reikia planuoti į biudžetą įtraukti lėšų trims ar mažiau susitikimų per metus.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

1 dalis. Sektorių įgūdžių sąjungos PM sistemų kūrimo ir įgyvendinimo tikslais:

- Orientacinis bendrasis biudžetas: 6 000 000 €
- Didžiausia projektui skiriama ES parama (2 metai) 700 000 €
- Didžiausia projektui skiriama ES parama (3 metai) 1 000 000 €

2 dalis. Sektorių įgūdžių sąjungos naujo strateginio požiūrio į sektorių bendradarbiavimą įgūdžių srityje (jo plano) įgyvendinimo tikslais.

- Orientacinis bendrasis biudžetas: 24 000 000 €
- Didžiausia projektui skiriama ES parama (4 metai) 4 000 000 €

2 dalyje gali būti pasirinkamas tik vienas pasiūlymas vienam bandomajam sektoriui

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklė
Įgyven-dinimo para-mos išlaidos	Parama bet kokiai veiklai, tiesiogiai susijusiai su projekto įgyvendinimu, įskaitant: projekto valdymą, projekto susitikimus, intelektinius produktus (kaip antai mokymo programas, pedagoginę medžiagą, atviruosius švietimo išteklius (AŠI), IT priemones, analizę, tyrimus ir t. t.), sklaidą, dalyvavimą renginiuose, konferencijas, keliones ir kt. ES parama apskaičiuojama pagal dienų skaičių ir dalyvaujančių atskirų šalių darbuotojų pobūdį	Fiksuota norma	B3.1 vienam dalyvaujančiam vadovui vienai darbo su projektu dienai.	Sąlyga: pareiškėjai, atsižvelgdami į siūlomos veiklos įgyvendinimą ir siūlomus produktus, turi pateikti pagrindimą, kodėl reikalingi tam tikros rūšies ir apimtys išteklių. Kad būtų patenkinti reikalavimai šios rūšies dotacijai gauti, produktai turėtų būti svarbūs kokybės ir kiekio požiūriu.
			B3.2 vienam dalyvaujančiam mokslininkui, bendrųjų ir (arba) specialybės dalykų mokytojui vienai darbo su projektu dienai.	
			B3.3 vienam dalyvaujančiam techniniam darbuotojui vienai darbo su projektu dienai.	
			B3.4 vienam dalyvaujančiam administraciniam darbuotojui vienai darbo su projektu dienai	

A LENTELĖ. PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS (SUMA EUR PER DIENĄ) PROGRAMOS ŠALYSE

Sumos priklauso nuo: a) projekte dalyvaujančių darbuotojų pobūdžio ir b) dalyvaujančiosios organizacijos, kurios darbuotojai dalyvauja projekte, šalies.

	Vadovas	Bendrųjų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas Su jaunimu dirbantis asmuo	Techninis darbuotojas	Administracinis darbuotojas
	B3.1	B3.2	B3.3	B3.4
Danija, Airija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Austrija, Švedija, Lichtenšteinas, Norvegija	353	289	228	189
Belgija, Vokietija, Prancūzija, Italija, Suomija, Jungtinė Karalystė, Islandija	336	257	194	157
Čekija, Graikija, Ispanija, Kipras, Malta, Portugalija, Slovėnija	197	164	122	93
Bulgarija, Estija, Kroatija, Latvija, Lietuva, Vengrija, Lenkija, Rumunija, Serbija, Slovakija, Šiaurės Makedonijos Respublika, Turkija	106	88	66	47

GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTAI AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE

Šis veiksmas, kuriuo siekiama remti šalių partnerių aukštojo mokslo modernizavimą, didinti jo prieinamumą ir tarptautiškumą, turi būti vykdomas atsižvelgiant į prioritetus, nustatytus komunikatuose „Naujasis ES konsensusas dėl vystymosi“¹⁹¹ ir „Europos aukštasis mokslas pasaulyje“¹⁹².

Jis įgyvendinamas ES išorės politikos krypčių sistemoje, apibrėžtoje Europos Sąjungos finansavimo priemonėse, kuriomis remiamas šis veiksmas, t. y.:

- Europos kaimynystės priemonė (EKP);¹⁹³
- Vystomojo bendradarbiavimo priemonė (VBP);¹⁹⁴
- Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP);¹⁹⁵
- Europos plėtros fondas.

Šiuo veiksmu padedama plėtoti tvarų ir integracinį šalių partnerių socialinį ir ekonominį augimą ir juo turėtų būti užtikrinta plėtra ir ES išorės veiksmų tikslų įgyvendinimas bei principų, įskaitant nacionalinę atsakomybę, socialinę sanglaudą, lygybę, tinkamą geografinę pusiausvyrą ir įvairovę, laikymasis. Ypatingas dėmesys bus skiriamas mažiausiai išsivysčiusiems šalims, atokiose vietose esantiems universitetams, taip pat tinkamų sąlygų neturintiems studentams, kilusiems iš nepalankios socialinės ir ekonominės aplinkos, bei specialiųjų poreikių turintiems studentams.

Kitas (tolesnis) skirsnis turėtų būti skaitomas kartu su šio vadovo I priedu (Konkrečios taisyklės ir informacija, susijusi su gebėjimų stiprinimu aukštojo mokslo srityje).

KAS YRA GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTAS?

Gebėjimų stiprinimo projektai – tai tarptautinio bendradarbiavimo projektai, pagrįsti daugiašale partneryste, daugiausia Programos šalių ir reikalavimus atitinkančių šalių partnerių mokslo ir studijų institucijų, ir finansuojami minėtomis priemonėmis. Siekiant stiprinti ryšius su visuomene ir verslu ir didinti projektų sisteminį poveikį, juose taip pat gali dalyvauti neakademiniai partneriai. Pasitelkiant struktūrinį bendradarbiavimą, keitimąsi patirtimi, įskaitant gerąją patirtį, ir asmenų mobilumą, gebėjimų stiprinimo projektais siekiama:

- remti reikalavimus atitinkančių šalių partnerių aukštojo mokslo modernizavimą, didinti jo prieinamumą ir tarptautiškumą;
- padėti reikalavimus atitinkančioms šalims partnerėms spręsti problemas, su kuriomis susiduria jų mokslo ir studijų institucijos (MSI) ir sistemos, įskaitant problemas, susijusias su kokybe, aktualumu, vienodomis galimybėmis mokytis, planavimu, mokymo teikimu, administravimu ir valdymu;
- prisidėti prie ES ir reikalavimus atitinkančių šalių partnerių bendradarbiavimo (ir reikalavimus atitinkančių šalių partnerių tarpusavio bendradarbiavimo);
- skatinti savanorišką konvergenciją su pokyčiais ES aukštojo mokslo srityje;
- skatinti žmonių tarpusavio ryšius, informuotumą apie kultūras ir jų supratimą.

Šių tikslų reikalavimus atitinkančiose šalyse partnerėse siekiama įgyvendinant veiksmus, kuriais:

- gerinama aukštojo mokslo kokybė ir didinamas jo aktualumas darbo rinkai ir visuomenei;
- keliamas gebėjimų ir įgūdžių mokslo ir studijų institucijose lygis kuriant naujas ir novatoriškas švietimo programas;
- didinami valdymo, vadovavimo ir inovacijų pajėgumai, taip pat skatinamas mokslo ir studijų institucijų veiklos tarptautiškumas;
- stiprinami nacionalinių institucijų gebėjimai modernizuoti savo aukštojo mokslo sistemas remiant reformų politikos priemonių nustatymą, įgyvendinimą ir stebėseną;

¹⁹¹ https://ec.europa.eu/europeaid/new-european-consensus-development-our-world-our-dignity-our-future_en

¹⁹² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos aukštasis mokslas pasaulyje“, Briuselis, 2013 07 11, COM(2013) 499 final

¹⁹³ 2014 m. kovo 11 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 232/2014, kuriuo sukuriama Europos kaimynystės priemonė <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:EN:PDF>

¹⁹⁴ 2014 m. kovo 11 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 233/2014, kuriuo nustatoma vystomojo bendradarbiavimo finansavimo priemonė 2014–2020 m. laikotarpiui <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0044:0076:EN:PDF>

¹⁹⁵ 2014 m. kovo 11 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 231/2014, kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP II) <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0011:0026:EN:PDF>

- skatinama regioninė integracija ir įvairių pasaulio regionų bendradarbiavimas¹⁹⁶įgyvendinant bendras iniciatyvas, dalijantis gerąja patirtimi ir bendradarbiaujant.

Remiami dviejų kategorijų potencialo vystymo projektai:

Jungtiniais projektais siekiama rezultatų, kurie būtų tiesiogiai naudingi projekte dalyvaujančių reikalavimus atitinkančių šalių partnerių organizacijoms. Šiuose projektuose daugiausia dėmesio paprastai skiriama trijų skirtingų rūšių veiklai:

- mokymo programų kūrimui;
- mokslo ir studijų institucijų valdymo, vadovavimo ir veikimo modernizavimui;
- mokslo ir studijų institucijų ir platesnės ekonominės ir socialinės aplinkos ryšių stiprinimui.

Struktūriniais projektais siekiama daryti poveikį reikalavimus atitinkančių šalių partnerių aukštojo mokslo sistemoms ir skatinti jų nacionalinio ir (arba) regionų lygmens reformas. Šiuose projektuose daugiausia dėmesio paprastai skiriama dviejų skirtingų rūšių veiklai:

- su aukštojo mokslo sistemomis susijusių politikos krypčių, šių sistemų valdymo ir vadovavimo modernizavimui;
- aukštojo mokslo sistemų ir platesnės ekonominės ir socialinės aplinkos ryšių stiprinimui.

Gebėjimų stiprinimo projektai gali būti įgyvendinami kaip:

- nacionaliniai projektai, t. y. projektai, kuriuose dalyvauja institucijos tik iš vienos reikalavimus atitinkančios šalies partnerės;
- daugiašaliai projektai viename regione, kuriame dalyvauja bent dvi šalys iš šio regiono;
- daugiašaliai projektai, kuriuose dalyvauja daugiau nei vienas regionas, kuriame dalyvauja bent viena šalis iš kiekvieno susijusio regiono..

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Pagal programą „Erasmus+“ veiklai, kuri gali būti įgyvendinama pagal gebėjimų stiprinimo projektą, taikomas labai lankstus požiūris, jei tik projekte įrodoma, kad ši veikla yra tinkamiausia nustatytiems projekto tikslams pasiekti.

Jungtiniuose projektuose paprastai gali būti vykdoma įvairi veikla, kaip antai:

- kuriama, bandoma ir pritaikoma:
 - mokymo programos, kursai, mokomoji medžiaga ir priemonės;
 - mokymo(si) metodikos ir pedagoginiai metodai, ypač tie, kuriais ugdomos pagrindinės kompetencijos ir pagrindiniai įgūdžiai, kalbiniai įgūdžiai, mokoma verslumo ir daug dėmesio skiriama IRT naudojimui;
 - naujų formų praktinio mokymo sistemos ir realaus gyvenimo atvejų versle ir pramonėje tyrimai;
 - universitetų ir įmonių bendradarbiavimas, įskaitant verslo startuolių steigimą;
 - naujos mokymo(si) ir rengimo formos, visų pirma strategiškai taikant atvirą ir lankstų mokymąsi, virtualų mobilumą, atviruosius švietimo išteklius ir geriau išnaudojant IRT potencialą;
 - profesinio orientavimo ir konsultavimo bei ugdomojo vadovavimo metodai ir priemonės;
 - akademinį ir administracijos darbuotojų specializacijos ir profesinio tobulėjimo priemonės ir metodai;
 - kokybės užtikrinimas programų ir institucijų lygmeniu;
 - naujos valdymo ir vadovavimo sistemos ir struktūros;
 - šiuolaikiškos universitetų paslaugos, pvz., susijusios su finansų valdymu, tarptautiniais santykiais, studentų konsultavimu ir orientavimu, akademiniais reikalais ir moksliniais tyrimais;
- didinamas mokslo ir studijų institucijos tarptautiškumas ir gebėjimai veiksmingai kurti tinklus mokslinių tyrimų, mokslo ir technologijų inovacijų srityse (mokymo programų tarptautinis atvirumas, paslaugų studentams teikimas, tarpinstitucinio mobilumo sistemos, mokslinis bendradarbiavimas, žinių perdavimas ir t. t.);
- atnaujinamos priemonės, reikalingos novatoriškai praktikai įgyvendinti (pvz., naujoms mokymo programoms ir

¹⁹⁶ Įgyvendinant šį veiksmą, regionas apibrėžiamas kaip šalių grupė, priklausanti tam tikrai makrogeografinėi sričiai. Pagal „Erasmus+“ taikomas regionų klasifikavimas atitinka skirstymą į kategorijas pagal skirtingas ESISorinių veiksmų priemones

dėstyto metodams diegti, naujoms paslaugoms kurti ir t. t.);

- organizuojami darbuotojų mokymai, kuriuose dalyvautų dėstytojai ir pagalbinių darbuotojai, techniniai darbuotojai, taip pat universitetų administratoriai ir vadovai.

Įgyvendinant mokymo programų reformų projektus visų pirma turėtų būti organizuojamas dėstytojų mokymas ir sprendžiami susiję klausimai, kaip antai kokybės užtikrinimo ir absolventų galimybių įsidarbinti per ryšius su darbo rinka. Iki projekto laikotarpio pabaigos studijų programos turi būti oficialiai akredituotos. Perkvalifikuoti dėstytojai dėstyti naujus arba atnaujintus kursus tinkamam studentų skaičiui turi pradėti iki projekto pabaigos likus ne mažiau kaip trečdaliui projekto laikotarpio. Įgyvendinant mokymo programų reformų projektus taip pat gali būti organizuojamas administracijos darbuotojų, kaip antai bibliotekų, laboratorijų ir IT darbuotojų, mokymas.

Struktūriniuose projektuose paprastai gali būti vykdoma įvairi veikla, kaip antai, gali būti:

- didinamas aukštojo mokslo sistemų tarptautiškumas;
- diegiamos Bolonijos proceso reformos (trijų pakopų studijų sistema, kokybės užtikrinimas, vertinimas ir t. t.);
- diegiamos skaidrumo priemonės, kaip antai kreditų sistemos, akreditavimo procedūros, ankstesnio ir neformaliojo mokymosi rezultatų pripažinimo gairės ir t. t.;
- kuriamos nacionalinės kvalifikacijų sistemos;
- kuriamos ir diegiamos vidaus ir išorės kokybės užtikrinimo sistemos (gairės);
- kuriami ir įgyvendinami nauji politikos formavimo ir stebėsenos metodai ir priemonės, įskaitant atstovaujančiųjų įstaigų, organizacijų arba asociacijų steigimą;
- stiprinama švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų integracija.

Kalbant konkrečiau, vykdant šią veiklą gali būti:

- atliekami konkrečių su reforma susijusių klausimų tyrimai ir studijos;
- teikiamos politinės rekomendacijos ir ekspertų konsultacijos;
- organizuojamos konferencijos, seminarai, įskaitant praktinius seminarus, apskritojo stalo diskusijos (kuriose turėtų būti daromos su veikla susijusios išvados ir priimamos rekomendacijos);
- organizuojami darbuotojų mokymai su politika susijusiais klausimais;
- organizuojami darbuotojų mokymai (kuriuose, be kita ko, gali būti rengiami mokymo vadovai ir gairės), kuriuose dalyvautų dėstytojai ir pagalbinių darbuotojai, techniniai darbuotojai, taip pat universitetų administratoriai ir vadovai;
- organizuojamos informuotumo didinimo kampanijos.

KOKS YRA GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Atsižvelgiant į gebėjimų stiprinimo projektų tikslus, juose turėtų dalyvauti tinkamiausi ir įvairūs partneriai, kad būtų galima pasinaudoti įvairia jų patirtimi, profiliais ir specialiomis žiniomis ir pasiekti tinkamus ir kokybiškus projektų rezultatus. Svarbu užtikrinti lygiateisį ir aktyvų įvairių partnerių dalyvavimą, kuris būtų pagrįstas tinkamu užduočių paskirstymu ir aiškiu tinklų kūrimo gebėjimų panaudojimu, ir, siekiant didinti poveikį, gebėti pasinaudoti visais įvairiais partnerystės lygmenimis, o ne vien apsiriboti individualiu dalyvavimu.

Partneriai turi pateikti įgaliojimus¹⁹⁷, kuriuos pasirašo koordinatorius ir kiekvienas partneris ir kuriais patvirtinama, kad jie koordinatorių įgalioja veikti jų vardu ir už juos su švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomąja įstaiga pasirašant galimą susitarimą ir jo paskesnius priedus ar pakeitimus.

Pagal šio veiksmo taikymo sritį ir tikslus gebėjimų gerinimo projekte turi būti orientuojamasi į dalyvaujančias reikalavimus atitinkančių šalių partnerių organizacijas. Projekte aprašyta veikla ir rezultatai turi būti siekiama naudoti reikalavimus atitinkančioms šalims partnerėms, jų mokslo ir studijų institucijoms ir sistemoms.

Reikalavimus atitinkančių šalių partnerių mokslo ir studijų institucijos yra raginamos veikti kaip pareiškėjai, su sąlyga, kad jos turi reikiamą finansinį ir veiklos pajėgumą.

¹⁹⁷ Tinkamai organizacijos partnerės teisinio atstovo pasirašytas įgaliojimas turi būti pridedamas kaip dotacijos sutarties priedas ir jis turi teisinę galią. Visais atvejais privalu naudoti Agentūros pateiktą šabloną be jokio pakeitimo ar koregavimo. Įgaliojimai turi būti pateikti naudojant šabloną, skelbiamą su oficialiais kvietimo teikti projektus dokumentais.

Siekiant projekto tikslų, Programos šalių dalyvaujančiosios organizacijos prisideda savo žiniomis ir patirtimi. Jų funkcija yra padėti siekti projekto tikslų, todėl rengiant projektą į šių institucijų poreikius neturėtų būti atsižvelgiama. Tokios organizacijos gali gauti tam tikrą biudžeto dalį dėl savo funkcijos patirtoms išlaidoms padengti.

Gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projekte taip pat papildomai gali dalyvauti asocijuotieji partneriai (neprivaloma). Šios organizacijos (pavyzdžiui, neakademiniai partneriai) netiesiogiai prisideda prie konkrečių užduočių (veiklos) įgyvendinimo ir (arba) remia skaidą ir projekto tvarumą. Jos gali prisidėti, pvz., perduodamos žinias ir įgūdžius, teikdamos papildomus kursus arba parūpindamos stažuotės arba mokomosios praktikos galimybes. Asocijuotieji partneriai neįskaičiuojami į mažiausią mokslo ir studijų institucijų ar ministerijų skaičių, reikalingą partnerystės sudėčiai užtikrinti. Kiek tai susiję su sutartinio valdymo klausimais, asocijuotieji partneriai nelaikomi konsorciumo dalimi, todėl nėra laikomi ir dotacijos gavėjais ir, apskaičiuojant ES dotaciją, į jų išlaidas neatsižvelgiama.

KOKS YRA ORGANIZACIJŲ, DALYVAUJANČIŲ GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTE, AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE, VAIDMUO?

Pareiškėjas (koordinadorius) – dalyvaujančioji organizacija, teikianti projekto pasiūlymą visų partnerių vardu. Koordinatorius yra visiškai atsakingas už užtikrinimą, kad projektas būtų įgyvendinamas pagal sutartį. Jo koordinavimo veikla apima tokias pareigas:

- atstovauti ir veikti projekto partnerių vardu svarstomais klausimais su Europos Komisija;
- prisiimti finansinę ir teisinę atsakomybę už tinkamą viso projekto veiklos, administracinę ir finansinę įgyvendinimą;
- koordinuoti projektą, bendradarbiaujant su projekto partneriais.

Visateisiai partneriai – tai dalyvaujančiosios organizacijos iš Programos šalių arba šalių partnerių, kurios aktyviai prisideda prie gebėjimų stiprinimo ir projekto tikslų pasiekimo. Kiekvienas visateisis partneris privalo pasirašyti įgaliojimą, suteikiantį koordinuojančiai organizacijai atsakomybę už veikimą kaip pagrindinę dotacijos gavėją ir veikimą jos vardu projekto įgyvendinimo metu.

Asocijuotieji partneriai (neprivaloma) – gebėjimų stiprinimo projektuose gali dalyvauti asocijuotieji partneriai, kurie prisideda prie konkrečių projekto uždavinių (veiklos) įgyvendinimo arba remia projekto skaidą ir tvarumą. Kiek tai susiję su sutartinio valdymo klausimais, asocijuotieji partneriai nelaikomi partnerystės dalyviais ir negauna finansavimo, į juos taip pat neatsižvelgiama, vertinant atitiktį minimaliems reikalavimams dėl konsorciumo sudėties. Tačiau jų dalyvavimas ir vaidmuo projekte bei įvairi veikla turi būti aiškiai aprašyti.

Susijusieji subjektai (neprivaloma) – organizacijos, kurios prisideda siekiant projekto tikslų ir vykdančios veiklą. Susijusieji subjektai privalo būti nurodyti dotacijų paraiškoje ir turi atitikti reikalavimus, kaip aprašyta šio programos vadovo III priede (Pagrindinių sąvokų žodynas).

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios šalys partnerės	1–4 ir 6–11 regionų šalys partnerės (žr. šio vadovo A dalies skirsinį „Reikalavimus atitinkančios šalys“), taip pat Čilė ir Urugvajus ¹⁹⁸ .
Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos ¹⁹⁹	Dalyvaujanti organizacija gali būti: <ul style="list-style-type: none"> ▪ bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija ir jos susijusieji objektai (jei yra), siūlantys visas programas, suteikiančias aukštojo mokslo laipsnius ir pripažįstamus aukštojo mokslo

¹⁹⁸Atsižvelgiant į regioninį veiksmo pobūdį, remiantis Vystomojo bendradarbiavimo priemonės 16 straipsniu ir I priedo B dalies I skyriaus 1 punktu bei siekiant skatinti regioninį bendradarbiavimą ir užtikrinti viso regiono aprėptį, šio veiksmo tinkamumo kriterijaus taikymo sritis išplečiama, kad išimtinai apimtų Čilę ir Urugvajų.

¹⁹⁹ Toliau nurodytų tipų organizacijos neatitinka reikalavimų: ES institucijos ir kitos ES įstaigos, įskaitant specializuotas agentūras (išsamus jų sąrašas pateikiamas svetainėje ec.europa.eu/institutions/index_en.htm); Nacionaliniai „Erasmus+“ biurai reikalavimus atitinkančiose šalyse partnerėse (siekiant išvengti galimo interesų konflikto ir (arba) dvigubo finansavimo); organizacijos, tvarkančios ES programas, kaip antai nacionalinės Programos šalių agentūros, turėtų remtis šio vadovo C dalimi

	<p>kvalifikacijų diplomus²⁰⁰ (apibrėžiama kaip mokslo ir studijų institucija ir atitinkamai pripažįstama kompetentingos institucijos);</p> <p>arba</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija ir jos susijusieji objektai (jei yra), veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Tokios organizacijos, pvz., gali būti: <ul style="list-style-type: none"> - valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); - vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybės įstaiga (įskaitant ministerijas); - socialinis partneris arba kitas profesinės srities atstovas, įskaitant prekybos rūmus, amatų arba prekybos asociacijas ir profesines sąjungas; - mokslinių tyrimų institutas; - fondas; - mokykla arba institutas (bet kokio lygmens, nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo, įskaitant profesinį mokymą ir suaugusiųjų švietimą); - ne pelno organizacija, asociacija, NVO (įskaitant nacionalines arba tarptautines mokslo ir studijų institucijų asociacijas arba tinklus, studentų arba dėstytojų asociacijas ir t. t.); - kultūros organizacija, biblioteka, muziejus; - įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas. <p>Kiekviena dalyvaujančioji organizacija turi būti įsisteigusi kurioje nors Programos šalyje arba kurioje nors reikalavimus atitinkančioje šalyje partnerėje.</p> <p>Mokslo ir studijų institucijos (MSI), įsisteigusios kurioje nors Programos šalyje, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančioms šalių partnerių mokslo ir studijų institucijoms reikalavimas turėti ECHE netaikomas.</p> <p>Mokslo ir studijų institucijų asociacijos arba organizacijos, siekiančios remti aukštąjį mokslą, jį tobulinti ir pertvarkyti, taip pat skatinti bendradarbiavimą Europoje ir Europos bendradarbiavimą su kitomis pasaulio šalimis, laikomos atitinkančiomis reikalavimus. Jeigu tokios asociacijos, organizacijos arba tinklai apima ir kitus švietimo ir mokymo sektorius, savo veikloje jie daugiausia dėmesio turi skirti aukštajam mokslui, ir tai turi aiškiai atsispindėti organizacijos įstatuose ir valdymo struktūrose. Mokslo ir studijų institucijų asociacija, organizacija arba tinklas laikomas vienu juridiniu subjektu (institucija partnerė), o tai reiškia, kad jis laikomas vienu šalies, kurioje yra jo būstinė, subjektu. Šios organizacijos nebus laikomos MSI. Dotacija gali pasinaudoti tik tie nariai, kurie yra įsisteigę Programos šalyse arba reikalavimus atitinkančiose šalyse partnerėse.</p> <p>Tarptautinės vyriausybės organizacijos gebėjimų stiprinimo projektuose gali dalyvauti kaip partnerės, jeigu pačios finansuoja savo veiklą.</p> <p>Konkreiti nuostata dėl Ukrainos: Kalbant apie Ukrainą, reikalavimus atitinkančios mokslo ir studijų institucijos yra tik tos institucijos, kurias pripažįsta Ukrainos švietimo ir mokslo ministerija (dėl detalesnės informacijos susisiekite su nacionaliniu „Erasmus+“ biuru Ukrainoje).</p>
<p>Kas gali teikti paraišką?</p>	<p>Paraiškas dotacijai gauti gali teikti tokių rūšių dalyvaujančiosios organizacijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mokslo ir studijų institucija; ▪ mokslo ir studijų institucijų asociacija arba organizacija; ▪ taikoma tik struktūriniais projektams: teisiškai pripažinta nacionalinė arba tarptautinė rektorių, dėstytojų arba studentų organizacija, įsisteigusi kurioje nors Programos šalyje arba kurioje nors reikalavimus atitinkančioje šalyje partnerėje. <p>Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.</p> <p>Išimtis: dalyvaujančios organizacijos iš Libijos ir Sirijos (3-as regionas) ir Rusijos Federacijos (4-as regionas) taip pat Čilė ir Urugvajus negali būti paraišką teikiančios organizacijos.</p>
<p>Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis</p>	<p>Gebėjimų stiprinimo projektuose turi būti laikomasi visų šių kriterijų:</p> <p>PROJEKTOUSE, Į KURIUOS ĮTRAUKTA TIK VIENA ŠALIS PARTNERĖ (NACIONALINIAI PROJEKTAI):</p>

²⁰⁰ Tarptautinis standartizuotas švietimo klasifikatorius (ISCED 2011), aukštasis mokslas, bent 5 lygmuo. Pavidurinis aukštojo mokslo nesuteikiantis mokymas pagal ISCED 2011 4 lygmenį yra nepriimtinas

	<p>Projekte turi dalyvauti viena reikalavimus atitinkanti šalis partnerė ir bent dvi Programos šalys. Į šiuos projektus kaip visateisiai partneriai turi būti įtrauktas ne mažesnis nei nurodytas MSI skaičius:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mažiausiai viena MSI iš bent dviejų programos šalių, dalyvaujančių projekte; ▪ mažiausiai trys MSI iš šalies partnerės, dalyvaujančios projekte. ▪ į projektus turi būti įtraukta bent tiek šalių partnerių MSI, kiek yra <p>Programos šalių MSI</p> <p>Išimtis: šalyse partnerėse, kuriose mokslo ir studijų institucijų skaičius yra mažiau nei penkios visoje šalyje, arba tais atvejais, kai viena vienintelė institucija atstovauja daugiau kaip 50 proc. visos šalies studentų populiacijos, bus priimamos paraiškos, kuriose toms šalims skaičiuojama tik viena MSI.</p> <p>PROJEKTOUSE, KURIOUSE DALYVAUJA DVI AR DAUGIAU ŠALYS PARTNERĖS (DAUGIAŠALIAI PROJEKTAI):</p> <p>Projekte turi dalyvauti bent dvi reikalavimus atitinkančios šalys partnerės ir bent dvi Programos šalys. Šalys partnerės gali būti iš to paties regiono²⁰¹ arba iš skirtingų regionų, kuriems taikomas šis veiksmas. Į šiuos projektus kaip visateisiai partneriai turi būti įtraukti į šiuos projektus kaip visateisiai partneriai turi būti įtrauktas ne mažesnis nei nurodytas MSI skaičius:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mažiausiai viena MSI iš bent dviejų programos šalių, dalyvaujančių projekte; ▪ mažiausiai dvi MSI iš kiekvienos šalies partnerės, dalyvaujančios projekte; ▪ į projektus turi būti įtraukta bent tiek šalių partnerių MSI, kiek yra Programos šalių MSI. <p>Išimtis: šalyse partnerėse, kuriose mokslo ir studijų institucijų skaičius yra mažesnis nei penki visoje šalyje, arba tais atvejais, kai viena vienintelė institucija atstovauja daugiau kaip 50 proc. visos šalies studentų populiacijos, bus priimamos paraiškos, kuriose toms šalims skaičiuojama tik viena MSI su sąlyga, kad į projektus įtraukta tiek šalių partnerių MSI, kiek yra Programos šalių MSI.</p> <p><u>Papildomi konkretūs kriterijai taikomi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ struktūriniais projektams – projektuose kaip visateisiai partneriai taip pat turi dalyvauti ministerijos, atsakingos už aukštąjį mokslą kiekvienoje iš reikalavimus atitinkančių šalių partnerių, kurioms yra skirtas projektas. ▪ Sirija negali gauti naudos iš struktūrinių projektų. ▪ projektuose, kuriuose dalyvauja partneriai iš 4 regiono (Rusijos Federacija), turi dalyvauti bent viena kita šalis partnerė. ▪ projektuose, kuriuose dalyvauja partneriai iš 8 regiono (Lotynų Amerika), turi dalyvauti bent dvi šio regiono šalys partnerės.
Kiti kriterijai	Tais atvejais, kai dalyvauja asociacija, organizacija arba mokslo ir studijų institucijų tinklas, turi būti įvykdyti pirmiau nurodyti reikalavimai dėl mažiausio dalyvaujančių organizacijų skaičiaus, skaičiuojant asociaciją / organizaciją / tinklą tik kaip vieną partnerį iš šalies, kurioje yra pagrindinis biuras. Atkreipkite dėmesį, kad šios organizacijos negali būti laikomos MSI.
Projekto trukmė	Gebėjimų stiprinimo projektai gali trukti dvejus arba trejus metus. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį. Tik esant išimtinėms aplinkybėms, tinkamumo finansuoti laikotarpis gali būti pratęstas ne daugiau kaip 12 mėnesių ir tik kartą, jeigu koordinatorius negali užbaigti projekto per numatytą laikotarpį.
Kur teikti paraišką?	Bruselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai.
Kada pateikti paraišką?	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos tų pačių metų lapkričio 15 d. arba kitų metų sausio 15 d. prasidedantiems projektams turi pateikti iki vasario 5 d. 17 val. (Bruselio laiku) .
Kaip pateikti paraišką?	Paraiška turi būti teikiama pagal šio vadovo C dalyje apibūdintas sąlygas.

²⁰¹ Įgyvendinant šį veiksmą, regionas apibrėžiamas kaip tam tikram makrogeografiniam rajonui priskirtų šalių grupė. Pagal „Erasmus+“ taikomas regionų klasifikavimas atitinka skirstymą į kategorijas pagal skirtingas ES išorinių veiksmų priemones.

Paraiškas pateikusios organizacijos taip pat galėtų būti vertinamos pagal **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektas bus dviejų etapų procedūra vertinamas pagal toliau nurodytus kriterijus:

1 etapas:

<p>Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pasiūlymas ir numatomi rezultatai atitinka siekiamus gebėjimų stiprinimo veiksmo tikslus įgyvendinimo tikslinėje (-ėse) šalyje (-se). ▪ Pasiūlyme aiškiai atsižvelgiama į tikslinę (-ėms) šalį (-ims) arba regionui (-ams) Programoje nustatytus teminius nacionalinius ir regioninius prioritetus. ▪ Pasiūlyme paaiškinama, kodėl planuojama veikla ir tikėtini rezultatai geriausiai atitinka tikslinių grupių poreikius. ▪ Pasiūlymas dera su tikslinių mokslo ir studijų institucijų modernizavimo, plėtros ir tarptautiškumo strategija ir atitinka reikalavimus atitinkančių šalių partnerių aukštojo mokslo plėtros strategiją, įskaitant didesnę dėmesį įtraukčiai, įvairovei ir, kai aktualu, palankių socialinių ir (arba) ekonominių sąlygų neturintiems dalyviams. ▪ Pasiūlymo tikslai yra aiškūs, tikroviški ir tinkami ir yra pagrįsti tikrų ir tinkamų poreikių analize. ▪ Pasiūlymas yra novatoriškas ir (arba) papildo kitas iniciatyvas arba projektus, kurie jau buvo įgyvendinti pagal dabartinius arba ankstesnius veiksmus. ▪ Pasiūlyme įrodoma, kad naudojant tik nacionalinį, regioninį ar vietos finansavimą panašių rezultatų nebūtų įmanoma pasiekti.
<p>Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 30 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Veikla, kurią siūloma vykdyti visu projekto laikotarpiu, yra kokybiška, derama ir tinkama tikslams ir numatomiems rezultatams pasiekti. ▪ Siūloma metodika yra novatoriška, pagrįsta ir tinkama numatomiems rezultatams pasiekti. ▪ Pasiūlymas yra ekonomiškai ir kiekvienos rūšies veiklai skiriami tinkami išteklių. ▪ Projektas apskritai parengtas taip, kad būtų užtikrintas projekto tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto derėjimas. ▪ Darbo planas yra aiškus ir tikroviškas, veikla yra tinkamai apibrėžta, nustatyti tikroviški terminai, aiškūs rezultatai ir gairės. Plane matyti logiško ir patikimo planavimo gebėjimai ir numatyti tinkami parengimo, įgyvendinimo, įvertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir rezultatų sklaidos etapai. ▪ Su pasiūlymu susijusios problemos (rizika) yra aiškiai nustatytos ir tinkamai atsižvelgta į veiksmus šioms problemoms spręsti (rizikai sumažinti). Nustatytos kokybės kontrolės priemonės, įskaitant rodiklius ir lyginamuosius standartus, kuriomis būtų užtikrinta, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, kad jis būtų užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto. Nurodyti patikimi šaltiniai, kad būtų galima patikrinti rodiklius, kuriais vertinami veiksmo rezultatai.
<p>Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pasiūlymas yra susijęs su tvirta mokslo ir studijų institucijų partneryste, kurioje institucijos papildo vienos kitas. ▪ Projekto grupė turi būtinus įgūdžius, patirtį, žinias ir valdymo paramą pasiūlymui visais jo aspektais sėkmingai įgyvendinti. ▪ Jeigu tinkama, į pasiūlymą taip pat įtraukti tinkamiausi ir įvairūs neakademiniai partneriai, kad būtų galima pasinaudoti jų įvairia patirtimi, profiliais ir specialiomis žiniomis. ▪ Pareigos ir užduotys yra aiškiai ir tinkamai paskirstytos ir iš jų paskirstymo matyti visų dalyvaujančiųjų organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus indėlis pagal konkrečią kompetenciją ir pajėgumą. ▪ Siūlomas veiksmingas mechanizmas tinkamam dalyvaujančiųjų organizacijų, dalyvių ir visų kitų atitinkamų suinteresuotųjų šalių tarpusavio koordinavimui, sprendimų priėmimui ir bendravimui užtikrinti. ▪ Numatomas tinkamas reikalavimus atitinkančių šalių partnerių dalyvaujančiųjų organizacijų dalyvavimas įgyvendinant veiksmą ir priimant sprendimus (įskaitant priemones konfliktams spręsti). ▪ Įgyvendinant pasiūlymą dalyvauja mokslo ir studijų institucijos, kurios anksčiau nebuvo gavusios paramos gebėjimams gerinti.

<p>Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 20 balų)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pasiūlymu gali būti padarytas reikšmingas poveikis reikalavimus atitinkančių šalių partnerių dalyvaujančiųjų organizacijų (visų pirma mokslo ir studijų institucijų) gebėjimams, visų pirma gebėjimams plėtoti ir modernizuoti aukštąjį mokslą, joms bus padėta atsiverti plačiai visuomenei, darbo rinkai ir platesniam pasauliui, taip pat bus sustiprinti jų tarptautinio bendradarbiavimo gebėjimai. ▪ Įgyvendinant pasiūlymą bus padarytas didinamasis poveikis už dalyvaujančiųjų organizacijų ribų vietos, regiono, nacionaliniu arba tarptautiniu lygmeniu. Numatytos veiksmingo įgyvendinant projektą padaryto poveikio vertinimo priemonės. ▪ Sklaidos projekto laikotarpiu ir jam pasibaigus planas yra aiškus ir veiksmingas, kiekvienoje dalyvaujančioje organizacijoje nustatyti tinkami išteklių kokybiškai įgyvendinant projektą įgytos patirties ir rezultatų sklaidai atitinkamoms suinteresuotosioms šalims užtikrinti. ▪ Pasiūlymu bus užtikrintas tikrasis siūlomoms veiklos ir rezultatų tvarumas projekto laikotarpiu pasibaigus, visų pirma pritraukiant bendrą finansavimą ar kitų formų paramą. Juo taip pat bus užtikrintas projekto rezultatų integravimas ir veiksmingas panaudojimas (įgyvendinimas)
---	---

Pirmajame vertinimo etape paraiškos gali būti įvertintos iki 100 balų. Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai iš viso turi būti įvertinti bent 60 balų, įskaitant bent 15 balų „projekto aktualumo“ kategorijoje.

Po 1-ojo vertinimo etapo, sudaroma minėtus kokybės reikalavimus atitinkančių pasiūlymų pirmumo eilė bendro jų įvertinimo balų mažėjimo tvarka. Norint pereiti prie 2 etapo bus parengti pareiškėjų sąrašai pagal regionus, kuriuose pareiškėjų bus dvigubai daugiau nei numatomas finansuoti projektų skaičius (remiantis turimi regionų biudžetu ²⁰²).

2 etapas

2 etapu projektai bus vertinami pagal dar vieną kriterijų:

<p>Projekto įgyvendinamumas tiksliniame (-iuose) regione (-uose) Taip / Ne</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pasiūlymas yra įmanomas įgyvendinti atsižvelgiant į šalies (-ių) partnerės (-ių), dėl kurios (-ių) pateikta paraiška, vietos sąlygas. Šiam kriterijui įvertinti Vertinimo komitetui talkins ES delegacijos atitinkamose šalyse.
---	---

Po 2 etapo tie pasiūlymai, kurie bus laikomi galimais įgyvendinti tiksliniuose regionuose, bus oficialiai rekomenduoti finansuoti mažėjančio reitingo eilės tvarka pagal esamą biudžetą iš regiono paketo ir neviršijant trijų projektų pasiūlymų iš vienos organizacijos pareiškėjos. Be to, bus kreipiamas dėmesys į pakankamo geografinio regionų atstovavimo užtikrinimą, vertinant pagal projektų skaičių vienai šaliai.

Paraiškos priėmimas nereiškia, kad įsipareigojama skirti pareiškėjo prašomai sumai lygų finansavimą. Remiantis šiam veiksmui taikomomis finansavimo sąlygomis ir įvertinimo rezultatais prašomo finansavimo dydis gali būti sumažintas.

PRIORITETAI

Atsižvelgiant į projekte dalyvaujančias šalis, gali būti nustatytos abiejų kategorijų projektų (jungtinių projektų ir struktūrinių projektų) nacionaliniai, regioniniai arba horizontalieji prioritetai. Tokiu atveju projektų pasiūlymuose turi būti parodyta, kaip atsižvelgiama į šiuos prioritetus ir koku mastu.

Jeigu pasiūlymuose nepaisoma nacionalinių ir (arba) regioninių prioritetų, svarstant, ar skirti finansavimą, į tokius pasiūlymus nebus atsižvelgiama. Horizontalieji prioritetai bus nagrinėjami atrankos etapu priimančiam sprendimą dėl panašios kokybės pasiūlymų.

Siūloma nustatyti trijų kategorijų nacionalinius (regioninius) prioritetus, kurie apimtų šias sritis:

- švietimo ir mokymo kokybės gerinimas skirtingose srityse (mokymo programoms rengti);
- mokslo ir studijų institucijų valdymo ir veikimo gerinimas;
- aukštojo mokslo sektoriaus plėtojimas plačiojoje visuomenėje

²⁰² Orientacinės kiekvienam regionui skiriamos sumos skelbiamos šioje svetainėje: https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding_en

Nacionaliniai projektai šalyse, kuriose nustatyti nacionaliniai prioritetai, turi atitikti tuos nacionalinius prioritetus. Kitose šalyse projektai turi atitikti regioninius prioritetus.

Daugiašaliuose projektuose, t. y. projektuose, kuriuose dalyvauja bent dviejų reikalavimus atitinkančių šalių partnerių institucijos, turi būti paisyta dalyvaujančių reikalavimus atitinkančių šalių partnerių regioninių arba nacionalinių (jei tinkama) prioritetų. Tai reiškia, kad projekto tema turi būti įvardyta kaip kiekvienos iš dalyvaujančių šalių partnerių regioninis prioritetas arba ta tema turi būti įvardyta kaip kiekvienos atitinkamos dalyvaujančios šalies partnerės nacionalinis prioritetas.

Tiek nacionalinių, tiek daugiašalių projektų atveju pirmenybė bus teikiama projektams, kurie daugiausia susiję su mokomaisiais dalykais, kuriems ankstesniuose ar esamuose projektuose skirta nepakankamai dėmesio ir kuriuose dalyvauja šalių partnerių mokslo ir studijų institucijos, kurios šioje Programoje ir (arba) ankstesnės kartos programose nedalyvavo arba dalyvavo ribotai.

Išsamus gebėjimų stiprinimo projektams taikomų prioritetų sąrašas bus paskelbtas vykdomosios įstaigos svetainėje.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTĄ?

Šios veiklos finansavimas grindžiamas komunikatu „Naujasis ES konsensusas dėl vystymosi“.²⁰³

REGIONINIS BENDRADARBIAVIMAS

Regioninis (to paties regiono šalių) ir tarpregioninis bendradarbiavimas (įvairių pasaulio regionų bendradarbiavimas) turėtų būti aktualus ir pagrįstas nuodugnia bendrų poreikių ir tikslų analize. Šalių pasirinkimas turi būti tinkamas ir turi derėti su siūlomais tikslais, visų pirma tais atvejais, kai šios šalys priklauso skirtingiems regionams. Tarpregioninis bendradarbiavimas daugiašaliuose projektuose gali būti plėtojamas, jeigu projekto tema visose susijusiose reikalavimus atitinkančiose šalyse partnerėse yra įvardyta kaip regioninis arba nacionalinis (jei tinkama) prioritetas.

POVEIKIS IR SKLAIDA

Gebėjimų stiprinimo projektai reikalavimus atitinkančių šalių partnerių sistemoms, organizacijoms (institucijoms) ir asmenims turėtų padaryti ilgalaikį struktūrinį poveikį. Turi būti parodytas novatoriškas projektų pobūdis, jų rezultatų poveikis ir tvarumas, taip pat tai, kaip planuojama išsaugoti ar plėtoti rezultatus projektui pasibaigus. Jeigu taikoma, turėtų būti parodyta, kad projektuose remiamasi ankstesnių ES finansuotų projektų, kaip antai projektų, įgyvendintų pagal buvusias „Alfa“, „Edulink“, „Erasmus Mundus“ ir „Tempus“ programas, rezultatais. Kiekviename projekte turi būti parodyta, kaip projekto rezultatai bus skleidžiami atitinkamose tikslinėse grupėse. Struktūrinių projektų pasiūlymai, kuriuose daugiausia siekiama daryti poveikį institucijų lygmeniu ir kuriuose neparodoma, kad projektas turės poveikį visoje šalyje, nebus atrinkti.

Kokios yra (jungtinių ir struktūrinių) gebėjimų stiprinimo projektų finansavimo taisyklės?

Finansinė parama „Erasmus+“ gebėjimų stiprinimo projektams grindžiama biudžeto sąmata, kuri sudaroma remiantis parama, papildomai skiriama prie vieneto sąnaudų, ir realiosiomis išlaidomis.

Įgyvendinant gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektus patiriama įvairių išlaidų, įskaitant personalo išlaidas, kelionės išlaidas ir buvimo užsienyje išlaidas, išlaidas įrangai, išlaidas subrangai, išlaidas informacijos sklaidai, skelbimui, vertimui, pridėtines išlaidas ir t. t.

Sąvoka „dotacija“ reiškia finansavimo sumą, kurios gali būti prašoma pagal Programą; tai Europos Sąjungos finansinis įnašas į projektą ir jo nereikėtų painioti su visomis projekto išlaidomis, kurioms padengti naudojamas ir bendras institucijų partnerių bei išorės suinteresuotųjų šalių finansavimas.

ES dotacija projektams turi būti vertinama kaip įnašas, kuriuo dengiama dalis faktinių išlaidų, institucijų partnerių patiriamų vykdam paraiškoje (projekte) numatytą veiklą. Pagal dalyvavimo gebėjimų stiprinimo projekte sąlygas būtina reikalaujama bendro institucijų gavėjų finansavimo. Taigi projekto partneriai pradžioje, kai rengia paraišką, turi apskaičiuoti bendro finansavimo sumą.

²⁰³ https://ec.europa.eu/europeaid/new-european-consensus-development-our-world-our-dignity-our-future_en

Nustatant finansavimo metodą ir visų pirma paramos, papildomai skiriamos prie fiksuotos normos, panaudojimo lygį projekto biudžetui (dotacijai) apskaičiuoti, atsižvelgiama ir į bendro finansavimo principą. Todėl pareiškėjai ir dotacijų gavėjai informacijos ir skaidrumo tikslais turės pateikti išsamią informaciją apie suteiktą bendrą finansavimą. Išlaidų įrodymų ar patvirtinamųjų dokumentų nebus reikalaujama.

Nors įgyvendinant projektą gali reikėti kitų rūšių išlaidų (kaip antai išlaidų skaidai, skelbimui, vertimui (jeigu tai neperduota subrangovams), pridėtinų išlaidų), skaičiuojant siūlomą dotacijos sumą į šias išlaidas nebus atsižvelgiama. Todėl šias išlaidas reikės padengti bendro finansavimo lėšomis.

Su parama, papildomai skiriama prie vieneto sąnaudų, grindžiamomis biudžeto eilutėmis (parama personalo išlaidoms, kelionės išlaidoms ir buvimo užsienyje išlaidoms padengti) susijusios finansinės ataskaitos bus pagrįstos vadinamojo priežastinio įvykio principu. Dotacijų gavėjai turės įrodyti, kad veikla buvo faktiškai ir tinkamai įgyvendinta ir buvo gauti rezultatai, tačiau jiems nereikės teikti ataskaitų apie lėšų panaudojimą. Taigi įvykdę su veikla ir laimėjimais susijusius reikalavimus dotacijų gavėjai galės lanksčiai tvarkyti lėšas, kurios jiems buvo skirtos projektui įgyvendinti būtinoms išlaidoms padengti.

Su realiosiomis sąnaudomis grindžiamomis biudžeto eilutėmis (įranga ir subranga) susijusios finansinės ataskaitos bus pagrįstos faktiškai patirtomis išlaidomis, kurias reikės išsamiai patvirtinti dokumentais (žr. toliau).

Siūloma dotacijos suma niekada neviršys prašomos dotacijos sumos ir priklausys nuo:

- pareiškėjo prašomos dotacijos sumos, veiklos tinkamumo finansuoti ir projekto išlaidų veiksmingumo;
- viso turimo gebėjimų stiprinimo projektų biudžeto.

Partneriai turi suderinti išsamias projekto finansinio įgyvendinimo sąlygas ir įforminti jas partnerystės susitarimu, kuris turi būti pasirašytas projekto pradžioje

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

IŠIMTINĖS DIDELĖS KELIONĖS IŠLAIDOS

Pareiškėjams bus leidžiama prašyti finansavimo didelėms kelionių išlaidoms pagal biudžeto eilutę „išimtinės išlaidos“ (iki 80 % tinkamų išlaidų; žr. skyrių „Kokios yra finansavimo taisyklės?“), įskaitant atvejus, kai dalyviai pasirenka ekologiškesnes, mažiau anglies dioksido išmetančias transporto priemones (pvz., traukinį) ir dėl to susidaro didelės kelionės išlaidos. Toks finansavimas skiriamas, jeigu pareiškėjai gali pagrįsti, jog pagal standartines finansavimo taisykles (vadovaujantis fiksuotu įkainiu už kelionės atstumą) nėra padengiama bent 65 % dalyvių kelionės išlaidų. Jeigu skiriamas, išimtinių didelių kelionės išlaidų finansavimas pakeičia standartinę kelionių dotaciją.

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

<p>Mažiausia jungtiniams ir struktūriniais projektams skiriama ES dotacija: 500 000 EUR</p> <p>Didžiausia jungtiniams ir struktūriniais projektams skiriama ES dotacija: 1 000 000 EUR</p>
--

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma (didžiausia riba ^o)	Lėšų skyrimo taisyklės
Personalo išlaidos	Parama su projekto tikslams pasiekti tiesiogiai reikalingas užduotis atliekančiais darbuotojais susijusioms išlaidoms padengti.	Fiksuota norma	B4.1 vienam dalyvaujančiam vadovui vienai darbo su projektu dienai.	Ne daugiau kaip 40 proc. visos dotacijos.
			B4.2 vienam dalyvaujančiam mokslininkui, bendrųjų ir (arba) specialybės dalykų mokytojui vienai darbo su projektu dienai	
			B4.3 vienam dalyvaujančiam techniniam darbuotojui vienai darbo su projektu dienai.	
			B4.4 vienam dalyvaujančiam administracijos darbuotojui vienai darbo su projektu dienai	
Kelionės išlaidos	Parama projekte dalyvaujančių studentų ir darbuotojų išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti (įskaitant, jeigu pagrįsta, išlaidas vizos mokesčiui ir susijusiam privalomajam draudimui, kelionės	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos taikomą atstumų skaičiuoklę ²⁰⁴ . Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses
			Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 500–	

²⁰⁴ Atstumų skaičiuoklė http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

	draudimui ir atšaukimo mokesčiui). Veikla turi būti vykdoma projekte dalyvaujančiose šalyse ir keliamajam turi būti į tas šalis (iš tų šalių). Kad būtų galima taikyti kokią nors šios taisyklės išimtį, būtina gauti įstaigos leidimą. Išsamus reikalaujamos atitinkančios veiklos sąrašas pateikiamas šio vadovo I priede.		1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui. Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.	išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą ²⁰⁵ . Finansinė parama bus teikiama tik toms kelionėms, kurios yra tiesiogiai susijusios su projekto tikslų įgyvendinimu.				
Buvimo užsienyje išlaidos	Pragyvenimo, apgyvendinimo išlaidos, išlaidos vietas ir viešajam transportui, kaip antai autobusui ir taksi, išlaidos asmeniniam arba neprivalomam sveikatos draudimui.	Fiksuota norma	<table border="1"> <tr> <td>Darbuotojai</td> <td>Iki 14-os veiklos dienos: 120 EUR vienam dalyviui per dieną + 15–60-ąją veiklos dieną: 70 EUR vienam dalyviui per dieną. + nuo 61-os veiklos dienos ir iki 3 mėn.: 50 EUR vienam dalyviui per dieną.</td> </tr> <tr> <td>Studentai</td> <td>Iki 14-os veiklos dienos: 55 EUR vienam dalyviui per dieną + 15–90-ąją veiklos dieną: 40 EUR vienam dalyviui per dieną.</td> </tr> </table>	Darbuotojai	Iki 14-os veiklos dienos: 120 EUR vienam dalyviui per dieną + 15–60-ąją veiklos dieną: 70 EUR vienam dalyviui per dieną. + nuo 61-os veiklos dienos ir iki 3 mėn.: 50 EUR vienam dalyviui per dieną.	Studentai	Iki 14-os veiklos dienos: 55 EUR vienam dalyviui per dieną + 15–90-ąją veiklos dieną: 40 EUR vienam dalyviui per dieną.	Pagal dalyvių buvimo užsienyje trukmę (įskaitant kelionę).
Darbuotojai	Iki 14-os veiklos dienos: 120 EUR vienam dalyviui per dieną + 15–60-ąją veiklos dieną: 70 EUR vienam dalyviui per dieną. + nuo 61-os veiklos dienos ir iki 3 mėn.: 50 EUR vienam dalyviui per dieną.							
Studentai	Iki 14-os veiklos dienos: 55 EUR vienam dalyviui per dieną + 15–90-ąją veiklos dieną: 40 EUR vienam dalyviui per dieną.							
Įranga	Parama projektui įgyvendinti reikalingos įrangos pirkimo išlaidoms padengti. Parama teikiama tik įrangai, įsigytai šalių	Realiosios išlaidos	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Ne daugiau kaip 30 proc. visos dotacijos.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą šioms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškės formoje.				

²⁰⁵ Pavyzdžiui, jei asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

	partne-rių mokslo ir studijų institucijos naudai.			
Išlaidos subrangai	<p>Parama su projektui įgyvendinti reika-linga subranga susijusioms išlai-doms padengti; tai visų pirma susiję su išlaidomis privalo-majam finansiniam auditui (audito pažymoms) ir su bet kokiomis išorės kokybės užtikrinimo procedūromis.</p> <p>Išlaidos, susijusios su subrangos sutartimis, kurios sudaromos su projekto valdymu susijusioms užduotims vykdyti, nėra tinkamos finansuoti.</p>	Realiosios išlaidos	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Ne daugiau kaip 10 proc. visos dotacijos.	<p>Subrangos sutartys su išorės įstaigomis turėtų būti sudaromos labai retais atvejais.</p> <p>Projekto tikslams pasiekti reikalingą specialią kompetenciją ir konkrečią patirtį turėtų turėti pats konsorciūmas ir būtent tai turėtų lemti jo sudėtį</p>
Išimtinės išlaidos	Brangių dalyvių kelionių išlaidos, įskaitant naudojamą ekologiškesnėmis, mažiau anglies dioksido išmetančiomis transporto priemonėmis (išsamiau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“).	Realiosios išlaidos	Brangių kelionių išlaidos: ne daugiau kaip iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų	

A LENTELĖ. PERSONALO IŠLAIDOS (SUMA EUR PER DIENĄ) PROGRAMOS ŠALYSE

Taikytina darbuotojų kategorija priklauso nuo darbo, kuris turi būti atliekamas įgyvendinant projektą, o ne nuo asmens statuso ar pareigų. Kitaip tariant, personalo išlaidos, susijusios, pvz., su administracine užduotimi, kurią atliko mokslininkas, turėtų būti įtrauktos į kategoriją „Administracijos darbuotojai“. Faktines projekte dalyvaujančių darbuotojų darbo užmokesčio sąlygas bendrai nustato projekte dalyvaujančios organizacijos ir patvirtina už jų darbą atsakingi vadovai; šios sąlygos įtraukiamos į partnerystės susitarimą, kurį partneriai turi pasirašyti projekto pradžioje.

Apskaičiuojant dotacijos sumą, taikomos šalies, kurioje dirba atitinkamas personalo narys, fiksuota norma, neatsižvelgiant į tai, kur turi būti vykdomos užduotys (t. y. jeigu A šalies organizacijos personalo narys dirba (dalį laiko) B šalyje, jam bus taikomos A šalies fiksuota norma).

	Vadovas	Bendrųjų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas, su jaunimu dirbantis asmuo	Techninis darbuotojas	Administracijos darbuotojai ²⁰⁶
	B4.1	B4.2	B4.3	B4.4
Airija, Austrija, Danija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Švedija	294	241	190	157
Belgija, Islandija, Italija, Jungtinė Karalystė, Prancūzija, Suomija, Vokietija	280	214	162	131
Čekija, Graikija, Ispanija, Kipras, Malta, Portugalija, Slovėnija	164	137	102	78
Bulgarija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Serbija, Slovakija, Šiaurės Makedonijos Respublika, Turkija, Vengrija	88	74	55	39

²⁰⁶ Projekte gali dirbti studentai ir jų atlyginimus galima mokėti iš personalo išlaidų (administracijos darbuotojų išlaidų), su sąlyga, kad jie yra pasirašę darbo sutartį su konsorciumo nare institucija.

B LENTELĖ. PERSONALO IŠLAIDOS (SUMA EUR PER DIENĄ) ŠALYSE PARTNERĖSE

Taikytina darbuotojų kategorija priklauso nuo darbo, kuris turi būti atliekamas įgyvendinant projektą, o ne nuo asmens statuso ar pareigų. Kitaip tariant, personalo išlaidos, susijusios, pvz., su administracine užduotimi, kurią atliko mokslininkas, turėtų būti įtrauktos į kategoriją „Administracijos darbuotojai“. Faktines projekte dalyvaujančių darbuotojų darbo užmokesčio sąlygas bendrai nustato projekte dalyvaujančios organizacijos ir patvirtina už jų darbą atsakingi vadovai; šios sąlygos įtraukiamos į partnerystės susitarimą, kurį partneriai turi pasirašyti projekto pradžioje.

Apskaičiuojant dotacijos sumą, taikomos šalies, kurioje dirba atitinkamas personalo narys, fiksuota norma, neatsižvelgiant į tai, kur turi būti vykdomos užduotys (t. y. jeigu A šalies organizacijos personalo narys dirba (dalį laiko) B šalyje, jam bus taikoma A šalies fiksuota norma).

	Vadovas	Bendrųjų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas	Techninis darbuo- tojas	Admini- stracijos darbuo- tojai ²⁰⁷
	B4.1	B4.2	B4.3	B4.4
Izraelis	166	132	102	92
Albanija, Angola, Antigva ir Barbuda, Argentina, Barbadosas, Bosnija ir Hercegovina, Brazilija, Čilė, Dominika, Dramblio Kaulo Respublika, Gabonas, Grenada, Juodkalnija, Kolumbija, Komorai, Kosovas ²⁰⁸ , Kuko salos, Libanas, Libija, Meksika, Nigerija, Peru, San Tomė ir Prinsipė, Seišeliai, Sent Kitsas ir Nevis, Sent Lusija, Sent Vinsentas ir Grenadinai, Tailandas, tarptautinės teisės pripažįstama Ukrainos teritorija, Urugvajus, Venesuela, Zambija, Zimbabvė	108	80	57	45
Afganistanas, Azerbaidžanas, Bahamų salos, Bisau Gvinėja, Bolivija, Burkina Fosas, Dominikos Respublika, Džibutis, Ekvadoras, Esvatinis, Gruzija, Gvatemala, Haitis, Irakas, Iranas, Jamaika, Jordanija, Kamerūnas, Kazachstanas, Kenija, Kinija, Kongas, Kosta Rika, Marokas, Mikronezija, Mozambikas, Namibija, Palestina ²⁰⁹ , Panama, Papua Naujoji Gvinėja, Paragvajus, Pietų Afrika, Salvadoras, Senegalas, Surinamas, tarptautinės teisės pripažįstama Rusijos teritorija, Trinidadas ir Tobagas, Vanuatu	77	57	40	32
Alžyras, Armėnija, Baltarusija, Bangladešas, Belizas, Beninas, Botsvana, Burundis, Butanas, Centrinė Afrikos Respublika, Čadas, Egiptas, Eritrėja, Etiopija, Fidžio sala, Filipinai, Gajana, Gambija, Gana, Gvinėja, Hondūras, Indija, Indonezija, Jemenas Kambodža, Kirgizija, Kiribatis, Kongo Demokratinė	47	33	22	17

²⁰⁷ Studentai gali dirbti projekte ir jų atlyginimas gali būti mokamas iš personalo išlaidoms (administraciniam darbuotojams) skirtų lėšų, jeigu jie yra pasirašę darbo sutartį su kuria nors konsorciumo institucija nare.

²⁰⁸ Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją Nr. 1244 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos

²⁰⁹ Šis pavadinimas nereiškia Palestinos valstybės pripažinimo ir nekeičia atskirų valstybių narių pozicijų šiuo klausimu

<p>Respublika, Korėjos Liaudies Demokratinė Respublika, Kuba, Laosas, Lesotas, Liberija, Madagaskaras, Malaizija, Malavis, Maldyvai, Malis, Maršalo šalys, Mauricijus, Mauritanija, Mianmaras, Moldova, Mongolija, Nauru, Nepalas, Nigeris, Nikaragva, Niujė, Pakistanas, Palau, Pietų Sudanas, Pusiaujo Gvinėja, Rytų Timoro Demokratinė Respublika, Ruanda, Saliamonas, Samoa, Siera Leonė, Sirija, Somalis, Sudanas, Šri Lanka, Tadžikistanas, Tanzanija, Togas, Tonga, Tunisas, Turkmėnistanas, Tuvalu, Uganda, Uzbekistanas, Vietnamas, Žaliojo kyšulio salos</p>				
---	--	--	--	--

GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS JAUNIMO SRITYJE

KOKIE YRA GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTO TIKSLAI?

Jaunimo gebėjimų stiprinimo projektais siekiama:

- stiprinti bendradarbiavimą ir mainus jaunimo srityje tarp Programos šalių ir šalių partnerių iš įvairių pasaulio regionų²¹⁰;
- gerinti darbo su jaunimu, neformaliojo ugdymo ir savanorystės šalyse partnerėse kokybę ir pripažinimą, didinti jų sąveiką ir papildomumą su kitomis formaliojo ugdymo sistemomis, darbo rinka ir visuomene;
- skatinti mobilumo neformaliojo ugdymo tikslais iniciatyvų ir programų kūrimą, bandymą ir įdiegimą regionų lygmeniu (t. y. įvairiuose pasaulio regionuose ir tarp jų);
- skatinti tarptautinį mobilumą neformaliojo ugdymo tikslais tarp Programos šalių ir šalių partnerių, ypač skirtą mažiau galimybių turintiems jaunuoliams, siekiant kelti dalyvių kompetencijos lygį ir skatinti jų aktyvų dalyvavimą visuomenėje.

KAS YRA GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTAS?

Gebėjimų stiprinimo projektai – tai tarptautiniai bendradarbiavimo projektai, pagrįsti daugiašale jaunimo srityje Programos šalyse ir šalyse partnerėse veikiančių organizacijų partneryste. Juose taip pat gali dalyvauti švietimo ir mokymo sričių, taip pat kitų socialinių ir (arba) ekonominių sektorių organizacijos.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTĄ?

Pagal gebėjimų stiprinimo projektus turėtų būti vykdoma veikla, kuria:

- skatinamas strateginis jaunimo organizacijų ir valdžios institucijų šalyse partnerėse bendradarbiavimas;
- skatinamas jaunimo organizacijų ir švietimo ir mokymo sričių organizacijų bendradarbiavimas, taip pat bendradarbiavimas su verslo ir darbo rinkos atstovais;
- gerinami jaunimo tarybų, jaunimo platformų ir vietos, regionų ir nacionalinių institucijų, šalyse partnerėse dirbančių jaunimo srityje gebėjimai;
- gerinamas šalių partnerių jaunimo organizacijų valdymas, administravimas, inovacinis pajėgumas ir didinamas jų tarptautiškumas;
- diegiama, bandoma ir įgyvendinama darbo su jaunimu praktika, kaip antai:
 - su jaunimu dirbančių asmenų ir instruktorių socialinės ir profesinės raidos priemonės ir metodai;
 - neformaliojo ugdymo metodai, ypač tie, kuriais skatinamas kompetencijos įgijimas ir (arba) gerinimas, įskaitant medijų raštingumo įgūdžius;
 - skatinamos naujų formų praktinio mokymo sistemos ir realaus gyvenimo atvejų visuomenėje modeliavimas, remiamos naujos darbo su jaunimu formos, visų pirma strateginis atviro ir lankstaus mokymosi, virtualaus mobilumo, atvirųjų švietimo išteklių (AŠI) naudojimas ir geresnis IRT potencialo panaudojimas;
 - įgyvendinama bendradarbiavimo, tinklų kūrimo ir tarpusavio mokymosi veikla, kuria skatinamas veiksmingas darbo su jaunimu srities organizacijų valdymas, tarptautiškumas ir vadovavimas joms.

²¹⁰ Pagal šį veiksmą regionas yra tam tikrai makrogeografinė teritorijai priklausančių šalių grupė.

Igyvendinant gebėjimų stiprinimo projektą gali būti vykdoma tokių rūšių veikla:

GEBĖJIMŲ STIPRINIMO VEIKLA

- veikla, kuria skatinamas politinis dialogas, bendradarbiavimas, tinklų kūrimas ir dalijimasis praktine patirtimi jaunimo srityje, kaip antai konferencijos, darbas grupėse ir susitikimai;
- didelio masto jaunimo renginiai;
- informacinės ir informuotumo didinimo kampanijos;
- informavimo, komunikacijos ir žiniasklaidos priemonių kūrimas;
- darbo su jaunimu metodų, priemonių ir medžiagų, taip pat darbo su jaunimu programų, studijų modulių ir patvirtinimo dokumentais priemonių, tokių kaip „Youthpass“, kūrimas;
- naujų darbo su jaunimu ir mokymo bei paramos teikimo, visų pirma naudojant atvirą ir lanksčią mokymosi medžiagą, virtualų bendradarbiavimą ir atvirusius švietimo išteklius (AŠI), formų kūrimas.

MOBILUMO VEIKLA

Judumo veikla yra neprivaloma.

Judumo veikla būna trijų tipų:

- Jaunimo mainai tarp Programos šalių ir reikalavimus atitinkančių šalių partnerių.
- Su jaunimu dirbančių asmenų judumas tarp Programos šalių ir reikalavimus atitinkančių šalių partnerių.
- Savanoriška veikla iš reikalavimus atitinkančių šalių partnerių arba j jas.

Jaunimo mainai ir su jaunimu dirbančių asmenų judumas

Išsamesnį šios veiklos aprašą žr. šio Vadovo B dalies skirsnyje „1 pagrindinis veiksmas. Jaunimo ir su jaunimu dirbančių asmenų judumo projektai“.

Savanorystės veikla

Savanoriška veikla suteikia galimybę 17–30 metų amžiaus jaunuoliams išreikšti savo socialinę atsakomybę be atlygio ir visą darbo dieną savanoriaujant kitoje šalyje. Jauniems savanoriams suteikiama galimybė dalyvauti kasdieniame organizacijų, dirbančių jaunimo informacijos ir politikos, jaunimo asmeninio ir socialinio ugdymo vystymosi, dalyvavimo pilietiniame gyvenime, socialinės rūpybos, palankių sąlygų neturinčių asmenų įtraukties, aplinkos, neformaliojo ugdymo programų, IRT ir medijų raštingumo, kultūros ir kūrybingumo, vystomojo bendradarbiavimo ir kitose srityse, darbe. Savanoriai savo savanoriškas paslaugas gali teikti pavieniui arba grupėmis.

Savanoriai savanorystės veikloje dalyvauja nemokamai, išskyrus tuos atvejus, kai gali tekti padengti dalį jų kelionės išlaidų (jeigu „Erasmus+“ dotacijos nepakanka šioms išlaidoms padengti) ir papildomas išlaidas, nesusijusias su veiklos įgyvendinimu. Pagrindinės savanorių dalyvavimo veikloje išlaidos padengiamos „Erasmus+“ dotacija arba kitomis dalyvaujančių organizacijų turimomis lėšomis. Jaunuoliai, turintys mažiau galimybių, gali gauti papildomą finansavimą, kuris yra reikalingas jų dalyvavimui užtikrinti.

Pagal programą „Erasmus+“ savanorystės veikla nelaikoma tokia veikla: atsitiktinis, nesisteminis, ne visą darbo dieną trunkantis savanoriškas darbas, mokomoji praktika įmonėje, mokamas darbas, poilsio ar turizmo veikla, kalbos kursai, pigios darbo jėgos panaudojimas, studijos ar profesinis mokymas užsienyje.

Pagal geografinę aprėptį skiriami trijų rūšių gebėjimų stiprinimo projektai:

- Gebėjimų stiprinimo projektai, kuriuose dalyvauja organizacijos, veikiančios jaunimo srityje programos šalyse ir kitose šalyse partnerėse (iš 5–14 regionų, žr. „Reikalavimus atitinkančios šalys“ šio vadovo A dalyje).

Šiais programos šalių organizacijų teikiamais projektais siekiama vykdam gebėjimų stiprinimo veiklą gerinti organizacijų gebėjimus; j juos gali būti įtraukiama ir mobilumo veikla.

Toliau nurodytų dviejų tipų projektai įgyvendinami per „Langai. Vakarų Balkanai ir Tunisas²¹¹“. Projektus teikia vienoje iš Vakarų Balkanų šalių arba Tunise įsisteigusios organizacijos, naudojamosi joms skirtu „langu“ ir gali įtraukti organizacijas partneres iš kitų to paties regiono šalių. Sąvoka „langas“ reiškia, kad papildomos ES lėšos skiriamos programai „Erasmus+“ siekiant padidinti jaunimo bendradarbiavimo galimybes su ES kaimyninėmis šalimis partnerėmis.²¹²:

- Gebėjimų stiprinimo projektai, kuriuose dalyvauja organizacijos, veikiančios jaunimo srityje programos šalyse, ir Vakarų Balkanų šalys partnerės (1 regionas – žr. „Reikalavimus atitinkančios šalys“ šio vadovo A dalyje) – iniciatyvos „Vakarų Balkanų jaunimo langas“ projektai.

Šiais Vakarų Balkanų šalių (1 regionas) organizacijų teikiamais projektais siekiama gerinti jaunimo organizacijų gebėjimus įgyvendinant gebėjimų stiprinimo veiklą; j juos gali būti įtraukiama ir mobilumo veikla.

Projektai turi skatinti strateginį jaunimo organizacijų tarpusavio ir jų bei valdžios institucijų bendradarbiavimą. Projektai turi gerinti jaunimo tarybų, jaunimo organizacijų, jaunimo platformų ir vietos, regionų ir nacionalinių institucijų, regione dirbančių jaunimo srityje, gebėjimus.

- Gebėjimų stiprinimo projektai, kuriuose dalyvauja organizacijos, veikiančios jaunimo srityje Programos šalyse ir Tunise

Šiais Tunise įsisteigusių organizacijų teikiamais projektais siekiama gerinti organizacijų gebėjimus įgyvendinant gebėjimų stiprinimo veiklą; j juos gali būti įtraukiama ir mobilumo veikla.

KOKS YRA GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Gebėjimų stiprinimo projektą sudaro:

- pareiškėjas (koordinadorius) – organizacija, teikianti projekto pasiūlymą visų partnerių vardu. Jeigu dotacija projektui suteikiama, pareiškėjas (koordinadorius): 1) vykdomajai įstaigai yra finansiškai ir teisiškai atsakingas už visą projektą, 2) koordinuoja projektą bendradarbiaudamas su visais kitais projekte dalyvaujančiais partneriais, 3) gauna ES finansinę paramą pagal programą „Erasmus+“ ir yra atsakingas už lėšų paskirstymą tarp projekte dalyvaujančių partnerių;
- partneriai: organizacijos, aktyviai dalyvaujančios rengiant gebėjimų stiprinimo projektą, jį įgyvendinant ir vertinant;
- susijusieji subjektai (neprivaloma): organizacijos, kurios prisideda siekiant projekto tikslų ir vykdam veiklą. Susijusieji subjektai privalo būti nurodyti dotacijų paraiškoje ir turi atitikti reikalavimus, kaip aprašyta šio programos vadovo III priede (Pagrindinių sąvokų žodynas).

Jeigu projekte numatoma įgyvendinti jaunimo mainų, savanoriškos veiklos ir (arba) su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo veiklą, šioje veikloje dalyvaujančios organizacijos atlieka tokias funkcijas ir užduotis:

- siunčiančioji organizacija: atsakinga už jaunuolių siuntimą į užsienį (be kita ko, praktinio pobūdžio veiksmų organizavimą, dalyvių parengimą prieš išvykimą, paramos dalyviams teikimą visais projekto etapais);
- priimančioji organizacija atsakinga už veiklos priėmimą, dalyvių veiklos programos parengimą bendradarbiaujant su dalyviais ir organizacijomis partnerėmis, paramos dalyviams teikimą visais projekto etapais.

Be to, dalyvavimas savanoriškoje veikloje savanoriams turi būti nemokamas, išskyrus atvejus, kai jiems gali tekti prisiimti dalį kelionės išlaidų (jeigu „Erasmus+“ dotacija visos šios išlaidos nepadengiamos) ir perteklines išlaidas, nesusijusias su veiklos įgyvendinimu. Pagrindinės savanorių dalyvavimo veikloje išlaidos padengiamos „Erasmus+“ dotacija arba kitomis dalyvaujančių organizacijų turimomis lėšomis.

²¹¹ Finansuojami EKP ir PNPP II priemonėmis.

²¹² Judumo veikla įgyvendinama bendradarbiaujant su kaimyninėmis ES šalimis partnerėmis, bet jei ji pateikta Programos šalies organizacijos partnerės, gali būti remiama pagal 1 pagrindinį veiksma Jaunimo ir su jaunimu dirbančių asmenų judumo projektai“ ir pagal 3 pagrindinį veiksma „Dialogo su jaunimu projektai“.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, gebėjimų stiprinimo projekto pasiūlymas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

<p>Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos</p>	<p>Dalyvaujančioji organizacija gali būti bet kokia valstybinė arba privati organizacija (ir, jei yra, jos susijusieji subjektai), įsteigta kurioje nors Programos šalyje arba kurioje nors šalyje partnerėje iš 1, 3 ir 5–14 regionų ir Tunise, kaip apibrėžta „Erasmus+“ programos vadovo skirsnyje „Reikalavimus atitinkančios šalys“.</p> <p>Tokios organizacijos, pvz., gali būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ne pelno organizacija, asociacija, NVO (įskaitant Europos jaunimo nevyriausybinės organizacijas); ▪ nacionalinė jaunimo reikalų taryba; ▪ vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; ▪ mokykla, institutas arba švietimo centras (bet kokio lygmens, nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo, įskaitant profesinį mokymą ir suaugusiųjų švietimą); ▪ valstybinė arba privati, mažoji, vidutinė arba didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); ▪ socialinis partneris arba kitas profesinės srities atstovas, įskaitant prekybos rūmus, amatų arba prekybos asociacijas ir profesines sąjungas; ▪ mokslo ir studijų institucija; ▪ mokslinių tyrimų institutas; ▪ fondas; ▪ įmonių mokymo centras; ▪ kultūros organizacija, biblioteka, muziejus; ▪ institucija, teikianti profesinio orientavimo ir informavimo paslaugas.
<p>Kas gali teikti paraišką?</p>	<p>Bet kokia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ne pelno organizacija, asociacija, NVO (įskaitant Europos jaunimo nevyriausybinės organizacijas); ▪ nacionalinė jaunimo reikalų taryba; ▪ vietos, regiono ar nacionalinio lygmens valstybinė įstaiga; <p>Kalbant apie programos šalių ir kitų šalių partnerių iš 5–14 regionų projektus: Pareiškėjas turi būti įsisteigęs Programos šalyje ir gali teikti paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu. Kitų rūšių organizacijos gali dalyvauti kaip partnerės, ne kaip pareiškėjai.</p> <p>Jei tai yra „Vakarų Balkanų jaunimo lango“ projektai: Pareiškėjas turi būti įsisteigęs partnerėje šalyje Vakarų Balkanuose (1 regionas).</p> <p>Jei tai yra „Tuniso jaunimo lango“ projektai: Pareiškėjas turi būti įsisteigęs Tunise.</p> <p>Paraiškų pateikimo metu pareiškėjai turi būti teisiškai įregistruoti bent vienus metus.</p>
<p>Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis</p>	<p>Gebėjimų stiprinimo projektai yra tarptautiniai ir juose dalyvauja bent trys dalyvaujančiosios organizacijos iš trijų skirtingų šalių, iš jų bent viena yra kuri nors Programos šalis, o viena – kuri nors reikalavimus atitinkanti šalis partnerė.</p> <p>Į projektus, kuriems lėšos skirtos pagal vieną iš „langų“, neleidžiama įtraukti dalyvaujančiosios organizacijos ir (arba) dalyvių iš kitų kaimyninių regionų.</p>
<p>Projekto trukmė</p>	<p>Nuo 9 mėn. iki 2 metų. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui numatoma vykdyti, rūšį.</p>
<p>Kur teikti paraišką?</p>	<p>Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai.</p>
<p>Kada pateikti paraišką?</p>	<p>Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vasario 5 d. 17 val. (Briuselio laiku), kai prašoma skirti dotaciją projektams nuo tų pačių metų

	rugsėjo 1 d. iki gruodžio 31 d.
Kaip pateikti paraišką?	Išsamesnę informaciją, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.
Kiti kriterijai	Vienas pareiškėjas vienam paraiškų teikimo terminui gali pateikti tik vieną projekto pasiūlymą. Prie paraiškos turi būti pridėtas planuojamos projekto veiklos tvarkaraštis.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI JAUNIMO MAINŲ VEIKLAI

Veiklos trukmė	5–21 diena, neįskaitant kelionės laiko
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienos iš veikloje dalyvaujančių organizacijų šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	13–30 metų amžiaus jaunuoliai ²¹³ , gyvenantys siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijų šalyse.
Dalyvių skaičius	Ne mažiau kaip 16 ir ne daugiau kaip 60 dalyvių (grupės vadovas (-ai) neįskaičiuojamas (-i)). Ne mažiau kaip 4 dalyviai grupėje (grupės vadovas (-ai) neįskaičiuojamas (-i)). Kiekvienoje nacionalinėje grupėje turi būti bent vienas grupės vadovas. Grupės vadovas yra suaugęs asmuo, lydintis jaunimo mainuose dalyvaujančius jaunuolius, kad užtikrintų tinkamą jų mokymąsi, veiksmingą apsaugą ir saugą.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI SAVANORIŠKAI VEIKLAI

Akreditacija	Visos dalyvaujančios organizacijos, įsisteigusios Programos šalyje arba vienoje iš Vakarų Balkanų šalių (1 regionas) arba 3 regione, atitinkamą nustatytą galutinę paraiškos pateikimo datą privalo turėti galiojančią akreditaciją, arba Europos solidarumo korpuso kokybės ženklą (išsamesnę informaciją žr. atitinkamame šio vadovo I priedo skirsnyje)
Veiklos trukmė	Nuo 60 dienų iki 12 mėn.
Veiklos vieta (-os)	Savanas iš kurios nors Programos šalies savo veiklą turi vykdyti vienoje iš šalių partnerių, susijusių su projektu. Savanas iš kurios nors reikalavimus atitinkančios šalies partnerės savo veiklą turi vykdyti kurioje nors iš Programos šalių, susijusių su projektu
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	17–30 metų amžiaus jaunuoliai ²¹⁴ , gyvenantys siunčiančiosios organizacijos šalyje. Savanas gali dalyvauti tik vienoje „Erasmus+“ arba Europos solidarumo korpuso savanoriškoje veikloje. Išimtis: Savanoriai, kurie vykdė savanorišką veiklą, trunkančią ne ilgiau kaip 2 mėnesius, gali dalyvauti papildomoje savanoriškoje veikloje
Dalyvių skaičius	Ne daugiau kaip 30 savanorių per visą gebėjimų stiprinimo projektą.

²¹³ Reikia taip pat atsižvelgti į: jauniausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne jaunesni, nei nurodyta; vyriausių dalyvių amžių – dalyviai paraiškų pateikimo terminu turi būti ne vyresni, nei nurodyta.

²¹⁴ Žr. pirmesnę pastabą.

PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMUI

Veiklos trukmė	Nuo 5 dienų iki 2 mėn., neįskaitant kelionės laiko.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienos iš veikloje dalyvaujančių organizacijų šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Dalyviai turi būti sulaukę 18 metų amžiaus. Viršutinės amžiaus ribos nėra. Dalyviai, išskyrus instruktorius ir koordinatorius, turi gyventi juos siunčiančios arba priimančios organizacijos šalyje. Dalyvių
Dalyvių skaičius	Iki 50 dalyvių kiekvienoje projekto planuojamoje veikloje (įskaitant, jei tinkama, instruktorius ir koordinatorius).

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Išsamesnę informaciją žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektas vertinamas pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekto aktualumas šio veiksmo tikslų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra gebėjimų stiprinimo projekto tikslai?“). ▪ Koku mastu: <ul style="list-style-type: none"> - tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su klausimais, kurie aktualūs dalyvaujančiosioms organizacijoms ir tikslinėms grupėms; - pasiūlymas yra novatoriškas ir (arba) papildo kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; - gebėjimų stiprinimo veikla yra aiškiai apibrėžta ir ja siekiama sustiprinti dalyvaujančiųjų organizacijų pajėgumą; - į projektą įtraukiami mažiau galimybių turintys jaunuoliai.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 30 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengimo, įgyvendinimo, priežiūros, įvertinimo ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas. ▪ Siūlomų neformaliojo mokymosi metodų kokybė. ▪ Dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus Europos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonių naudojimas. ▪ Kokybės kontrolės priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, kad jis būtų užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto, buvimas ir aktualumas. ▪ Projekto išlaidų efektyvumo laipsnis ir ar kiekvienai veiklai skiriami tinkami ištekliai. <p>Jeigu projekte numatoma mobilumo veikla:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mobilumo veiklos dalyvių atrankos ir (arba) jų įtraukimo į šią veiklą priemonių tinkamumas.
Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koku mastu: <ul style="list-style-type: none"> - Užtikrinama projekte dalyvaujančių viena kitą papildančių organizacijų, turinčių reikiamą profilį, patirties ir kompetencijų sėkmingai įgyvendinti projektą visais jo aspektais, įvairovė. - Pareigų ir užduočių paskirstymas parodo visų dalyvaujančiųjų organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų indėlį. ▪ Efektyvūs dalyvaujančiųjų organizacijų ir kitų suinteresuotųjų šalių tarpusavio koordinavimo ir informacijos perdavimo mechanizmai.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 20 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis:

20 balų)	<ul style="list-style-type: none">- dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms projekto metu ir jam pasibaigus;- vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) tarptautiniu lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte.▪ Sklaidos plano kokybė: priemonių, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė.▪ Jei taikoma, projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinta nevaržoma prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir bus skatinama jomis naudotis taikant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų;▪ Projekto tvarumo užtikrinimo planų kokybė: jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES dotaciją.
-----------------	--

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijose ir bent po 10 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ ir „projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijose). Panašiu atvejupirmenybė bus teikiama projektams, kuriems būtų skiriama daugiausia balų pagal kriterijų „Projekto aktualumas“.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

IŠIMTINĖS DIDELĖS KELIONĖS IŠLAIDOS

Pareiškėjams dėl judumo veiklos bus leidžiama prašyti finansavimo pagal biudžeto eilutę „išimtinės išlaidos“ (iki 80 % tinkamų išlaidų; žr. „Kokios yra finansavimo taisyklės?“), įskaitant atvejus, kai dalyviai pasirenka ekologiškesnes, mažiau anglies dioksido išmetančias transporto priemones (pvz., traukinį) ir dėl to susidaro didelės kelionės išlaidos. Tokį finansavimą leidžiama skirti, jeigu pareiškėjai gali pagrįsti, jog pagal standartines finansavimo taisykles (vadovaujantis fiksuotu įkainiu už kelionės atstumą) nėra padengiama bent 70 % dalyvių kelionės išlaidų. Jeigu skiriamas, išimtinių didelių kelionės išlaidų finansavimas pakeičia standartinę kelionių dotaciją.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Didžiausia dotacija, skiriama gebėjimų stiprinimo projektui: 150 000 EUR

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Veiklos išlaidos	<p>Išlaidos, tiesiogiai susijusios su projekto gebėjimų stiprinimo veiklos įgyvendinimu (išskyrus mobilumo veiklą), įskaitant:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Išlaidos darbuotojams (tik nuolatiniais ir ne daugiau kaip 20 % tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų gebėjimų stiprinimo projektuose) ▪ išlaidas, susijusias su informacinėmis ir ryšių technologijomis (IRT); ▪ tarptautiniai projekto partnerių susitikimai, susiję su įgyvendinimo ir koordinavimo tikslais, konferencijos ir su jaunimu susiję didelio masto renginiai (išskyrus kelionės išlaidas): <ul style="list-style-type: none"> ○ išlaidos būstui ir maistui, įskaitant vietos transportą; ○ išlaidos vizoms ir draudimui; ○ patalpų susitikimams, konferencijoms ar kitiems renginiams nuoma; ○ išlaidos vertimui žodžiu; ○ išlaidos, susijusios su kvietiniais pranešėjais (įskaitant būstą, maitinimą, vietos transportą) ▪ Intelektiniai produktai ir projekto rezultatų sklaida: <ul style="list-style-type: none"> ○ rengimo išlaidos; ○ vertimo išlaidos; ○ sklaidos ir (arba) informavimo išlaidos. ▪ Jaunimo konsultacijos, praktiniai seminarai, apklausos vietos, regiono, šalies ir tarptautiniu lygiu, kiek tai būtina projekto tikslams pasiekti. ▪ Išlaidos kalbiniam, kultūriniam ir su užduotimi (-is) susijusiam 	Realiosios išlaidos	Ne daugiau kaip 80 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašomas biudžetas yra pagrįstas planuojamos veiklos atžvilgiu.

	<p>mobilumo veiklos dalyvių parengimui.</p> <ul style="list-style-type: none">▪ išlaidos projekto finansiniam auditui (jeigu prašoma dotacija yra didesnė kaip 60 000 EUR) <p>Netiesioginės išlaidos: Fiksuoto dydžio suma, ne didesnė nei 7 % tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų, yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos, kurių nepadengia tinkamos tiesioginės išlaidos (pvz., sąskaitos už elektros energiją arba interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos, ir kt.), bet kurias galima laikyti priskirtinomis projektui išlaidomis.</p>								
Kelionės išlaidos	<p>Kelionės išlaidos tarptautiniams projektų partnerių susitikimams projektų įgyvendinimo ir koordinavimo tikslais, konferencijoms ir didelio masto jaunimo renginiams;</p>	<p>Fiksuota norma</p>	<table border="1"><tr><td>Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.</td></tr><tr><td>Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui</td></tr><tr><td>Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui</td></tr><tr><td>Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.</td></tr><tr><td>Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui</td></tr></table>	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.	Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui	Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui	Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.	Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui	<p>Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę. Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą.</p>
Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.									
Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui									
Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui									
Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.									
Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui									

			Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui	
			Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR kiekvienam dalyviui ²¹⁵	

²¹⁵ Įskaitant instruktorius, koordinatorius ir lydinčius asmenis.

A) PAGAL GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTĄ VYKDOMOS JAUNIMO MAINŲ VEIKLOS FINANSAVIMO TAIŠYKLĖS (NEPRIVALOMAS FINANSAVIMAS)

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant grupės (-ių) vadovus ir lydinčius asmenis, išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę ²¹⁶ . Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą ²¹⁷
			Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.	
Mobilumo organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su projekto mobilumo veiklos įgyvendinimu (įskaitant pasiruošimo veiklą, maisto, apgyvendinimo, vietinio transporto, patalpų, draudimo, įrangos ir medžiagų, vertinimo, rezultatų sklaidos ir	Fiksuota norma	☐B4.1☐ vienam dalyviui vienai veiklos dienai ²¹⁸	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).

²¹⁶ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

²¹⁷ Pavyzdžiui, jei asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

²¹⁸ Įskaitant grupės (-ių) vadovus ir lydinčius asmenis.

	panaudojimo, tęstinumo veiklų išlaidas).			
Dalyvių su specialiaisiais poreikiais paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalią turinčiais dalyviais ir lydinčiais asmenimis (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Mobilumo organizavimo išlaidos“).	Realiosios išlaidos	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą su specialiaisiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje
Išimtinės išlaidos	Išlaidos mažiau galimybių turinčių jaunuolių lygiaverčiam dalyvavimui remti (neįskaitant dalyvių kelionės ir pragyvenimo išlaidų). Išlaidos vizoms, su vizomis susijusios išlaidos, išlaidos leidimams gyventi, skiepams, medicininiams pažymoms. Brangių dalyvių kelionių išlaidos, įskaitant naudojimąsi ekologiškesnėmis, mažiau anglies dioksido išmetančiomis transporto priemonėmis (išsamiau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“).	Realiosios išlaidos	Brangių kelionių išlaidos: ne daugiau kaip iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Kitos išlaidos: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.

B) PAGAL GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTĄ VYKDOMOS SAVANORIŠKOS VEIKLOS FINANSAVIMO TAIŠYKLĖS (NEPRIVALOMAS FINANSAVIMAS)

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, kelionės išlaidoms iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę ²¹⁹ . Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą ²²⁰ .
			Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui	
			Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.	
Mobilumo organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su projekto mobilumo veiklos įgyvendinimu (įskaitant pasiruošimo veiklą, maisto, apgyvendinimo, vietinio transporto, patalpų, draudimo, įrangos ir medžiagų, vertinimo, rezultatų sklaidos ir panaudojimo, tęstinumo veiklų išlaidas).	Fiksuota norma	B4.3 vienam savanoriui per dieną ²²¹	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).

²¹⁹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

²²⁰ Pavyzdžiui, jei asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti.

²²¹ Įskaitant mažiau galimybių turinčius savanorius lydinčiuosius asmenis

Dienpinigiai dalyviams	Dienpinigiai savanoriui papildomoms asmeninėms išlaidoms padengti.	Fiksuota norma	B4.4 vienam savanoriui per dieną	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).
Dalyvių su specialiais poreikiais paramos išlaidos	<p>Lydinčių asmenų pragyvenimo išlaidos ir su kelione susijusios išlaidos, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategoriją „Kelionės išlaidos“.</p> <p>Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalią turinčiais dalyviais (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Organizacinės paramos išlaidos“).</p>	Realiosios išlaidos	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą su specialiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.
Išimtinės išlaidos	<p>Išlaidos mažiau galimybių turinčių jaunuolių lygiaverčiam dalyvavimui paremti, įskaitant specialų paruošimą ir sustiprintą mentorystę (išskyrus išlaidas kelionei ir mobilumo organizavimo išlaidas dalyviams ir lydintiems asmenims)</p> <p>Išlaidos vizoms, su vizomis susijusios išlaidos, išlaidos leidimams gyventi, skiepams, medicininėms pažymoms. Brangių dalyvių kelionių išlaidos, įskaitant naudojamąsi ekologiškesnėmis, mažiau anglies dioksido išmetančiomis transporto priemonėmis (išsamiau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“).</p>	Realiosios išlaidos	<p>Brangių kelionių išlaidos: ne daugiau kaip iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.</p> <p>Kitos išlaidos: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.</p>	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.

C) PAGAL GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTĄ VYKDOMOS SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMO VEIKLOS FINANSAVIMO TAISYKLĖS (NEPRIVALOMAS FINANSAVIMAS)

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant instruktorius, koordinatorius ir lydinčius asmenis, kelionės išlaidoms iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę ²²² . Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą ²²³
			Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui	
			Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.	
Mobilumo organizavimo išlaidos	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su projekto mobilumo veiklos įgyvendinimu (įskaitant pasiruošimo veiklą, maisto, apgyvendinimo, vietinio transporto, patalpų, draudimo, įrangos ir medžiagų, vertinimo, rezultatų sklaidos ir panaudojimo, tęstinumo veiklų išlaidas).	Fiksuota norma	B4.2 kiekvienam dalyviui vienai veiklos dienai ²²⁴ Ne daugiau kaip 1 100 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).
Dalyvių su specialiais poreikiais paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalia turinčiais dalyviais ir lydinčiais asmenimis (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Mobilumo	Realiosios išlaidos	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą su specialiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.

²²² http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

²²³ Pavyzdžiui, jei asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

²²⁴ Įskaitant instruktorius, koordinatorius ir lydinčius asmenis.

	organizavimo išlaidos“).			
Išimtinės išlaidos	<p>Viza ir su vizomis susijusios išlaidos, leidimai gyventi, skiepėjimai, mediciniai pažymėjimai.</p> <p>Brangių dalyvių kelionių išlaidos, įskaitant naudojamąsi ekologiškesnėmis, mažiau anglies dioksido išmetančiomis transporto priemonėmis (išsamiau žr. „Ką dar turėtumėte žinoti apie šį veiksmą?“).</p> <p>Išlaidos mažiau galimybių turinčių su jaunimu dirbančių asmenų lygiaverčiam dalyvavimui remti (neįskaitant dalyvių kelionės ir judumo organizavimo išlaidų). Tai gali apimti lingvistinę pagalbą (pvz., vertėjo paslaugas), kad veikloje galėtų dalyvauti nepakankamai gerai mokantys kalbą dirbantieji su jaunimu</p>	Realiosios išlaidos	<p>Brangių kelionių išlaidos: ne daugiau kaip iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.</p> <p>Kitos išlaidos: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.</p>	<p>Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje.</p>

D) MOBILUMO ORGANIZAVIMO IŠLAIDOS IR DIENPINIGIAI DALYVIAMS

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma mobilumo veikla.

	Mobilumo organizavimo išlaidos			Dienpinigiai dalyviams
	Jaunimo mainai (EUR per dieną)	Su jaunimu dirbančių asmenų mobilumas (EUR per dieną)	Savariški veikla (EUR per dieną)	
	B4.1	B4.2	B4.3	B4.4
Belgija	42	65	26	4
Bulgarija	32	53	17	4
Čekija	32	54	17	5
Danija	45	72	26	6
Vokietija	41	58	23	5
Estija	33	56	18	4
Airija	49	74	26	6
Graikija	38	71	21	5
Ispanija	34	61	18	5
Prancūzija	38	66	20	6
Kroatija	35	62	19	5
Italija	39	66	21	5
Kipras	32	58	21	5
Latvija	34	59	19	4
Lietuva	34	58	18	4
Liuksemburgas	45	66	26	5
Vengrija	33	55	17	5
Malta	39	65	22	5
Nyderlandai	45	69	26	5
Austrija	45	61	23	5
Lenkija	34	59	18	4
Portugalija	37	65	20	5
Rumunija	32	54	17	3
Slovėnija	34	60	20	4
Slovakija	35	60	19	5
Suomija	45	71	26	5
Švedija	45	70	26	5
Jungtinė Karalystė	45	76	26	6
Šiaurės Makedonijos Respublika	28	45	15	3
Islandija	45	71	26	6
Lichtenšteinas	45	74	24	6
Norvegija	50	74	26	6
Turkija	32	54	17	4
Serbija	29	48	15	3
ES kaimyninė šalis partnerė	29	48	15	3

3 PAGRINDINIS VEIKSMAS. POLITIKOS REFORMŲ RĖMIMAS

Politikos reformų rėmimo srityje vykdoma veikla siekiama padėti įgyvendinti Europos politikos darbotvarkes, ypač strategijos „Europa 2020“, Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos („ET 2020“) ir Europos jaunimo strategijos tikslus.

KOKIE VEIKSMAI REMIAMI?

Pagal šį Programos vadovą įgyvendinamas šis veiksmas:

- Dialogo su jaunimu projektai.

Šiame vadovo B dalies skyriuje pateikiama išsami informacija apie šiam veiksmui taikomus kriterijus ir finansavimo taisykles.

Be to, 3-ias pagrindinis veiksmas apima daugelį kitų su politikos reformų rėmimu susijusių veiksmų švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Šiuos veiksmus tiesiogiai įgyvendina Europos Komisija arba jie įgyvendinami pagal specialius kvietimus teikti paraišką, kuriuos tvarko vykdomoji įstaiga. Šie veiksmai glaudžiai apibūdinti toliau. Išsamesnės informacijos galima rasti Europos Komisijos, vykdomosios įstaigos ir nacionalinių agentūrų svetainėse. Trumpai apie šiuos veiksmus:

Žinių švietimo, mokymo ir jaunimo srityse projektai, kurie apima duomenų rinkimą, analizę ir tarpusavio mokymąsi. Visų pirma jie susiję su:

- patirtimi, susijusia su konkrečiomis temomis ir šalimis, studijomis politikos ir reformų klausimais, įskaitant veiklą, kurią vykdo „Eurydice“ tinklas ir Jaunimo vikio korespondentai;
- parama „Erasmus+“ šalių dalyvavimu Europos (tarptautiniuose) tyrimuose, kuriuose siekiama stebėti konkrečias tendencijas ir pokyčius, įskaitant kalbinės kompetencijos ugdymo Europoje raidą;
- ES pirmininkavimo renginiais, konferencijomis ir aukšto lygio susitikimais;
- dalijimusi gerąja patirtimi, tarpusavio mokymusi;
- parama atvirojo koordinavimo metodui įgyvendinti.

Politikos inovacijų iniciatyvos, kuriomis siekiama kurti naujas politikos kryptis arba pasiręgti jas įgyvendinti. Šioms iniciatyvoms įgyvendinti skelbiami konkretūs vykdomosios įstaigos administruojami kvietimai teikti paraišką dėl: a) Europos politikos bandomųjų projektų, kurių metu aukšto lygio valdžios institucijos keliose šalyse atliktų tyrimus apie politikos priemones, remdamosi patikimais vertinimo metodais; b) perspektyvaus bendradarbiavimo projektų politikos kūrimo srityje.

Parama Europos politikos priemonėms, ypač:

- skaidrumo priemonėms (įgūdžių ir kvalifikacijos) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas įgūdžių ir kvalifikacijos skaidrumui ir pripažinimui, taip pat kreditų perkėlimui užtikrinti, kokybės užtikrinimui skatinti ir įgūdžių valdymui ir orientavimui remti. Į šį veiksma taip pat įtraukiami tinklai, teikiantys paramą toms priemonėms diegti;
- žinioms apie įgūdžius rinkti, siekiant plėtoti ir remti Europos priemones, tokias kaip ES įgūdžių panorama (internetinė platforma);
- tinklams, remiantiems konkrečias politikos sritis, kaip antai raštingumo ir suaugusiųjų mokymosi, taip pat darbo su jaunimu ir jaunimo informavimo (SALTO ir „Eurodesk“);
- tikslinėms aukštojo mokslo priemonėms – priemonėms, tokioms kaip „U-Multirank“, plėtoti ir remti, paramai Bolonijos procesui arba išoriniam aukštojo mokslo matmeniui, nacionalinėms aukštojo mokslo reformos ekspertų grupėms kaimyninėse ir plėtros šalyse, taip pat Rusijoje ir Centrinėje Azijoje;
- tikslinėms PM priemonėms mobilumo PM chartijai įgyvendinti siekiant kelti organizuojamo mobilumo kokybės lygį ir remti už gamybinę praktiką atsakingas nacionalines institucijas joms siekiant gerinti gamybinės praktikos kokybę ir pasiūlą visoje Europoje.

Bendradarbiavimas su tarptautinėmis organizacijomis, kaip antai EBPO ir Europos Taryba. Pagal šį veiksma taip pat skatinamas politinis dialogas su šalimis Partnerėmis ir tarptautinio Europos aukštojo mokslo patrauklumo skatinimas visame pasaulyje. Pagal jį taip pat remiamas Aukštojo mokslo reformos ekspertų ES kaimyninėse šalyse Partnerėse tinklas ir tarptautinės absolventų asociacijos.

Suinteresuotųjų šalių dialogo, politikos ir Programos skatinimas, įskaitant:

- bendradarbiavimą su pilietine visuomene remiant Europos nevyriausybinės organizacijas ir visą ES apimančius tinklus švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, kuriam plėtoti skelbiamas konkretus vykdomosios įstaigos administruojamas kvietimas teikti paraišką;
- viešuosius renginius, susitikimus, diskusijas ir konsultacijas su politikais ir suinteresuotomis šalimis aktualiais politikos klausimais (kaip antai švietimo, mokymo ir jaunimo forumas arba Europos jaunimo savaitė);
- dialogą jaunimo srityje, įskaitant paramą nacionalinėms darbo grupėms, taip pat susitikimus, kuriais skatinamas jaunimo ir už sprendimų priėmimą atsakingų asmenų dialogas (žr. tolesnį skirsnį);
- informuotumo apie politikos rezultatus ir prioritetus, apie programą „Erasmus+“, jos rezultatus ir galimą sąveiką su kitomis ES programomis, visų pirma Europos struktūrinių ir investicinių fondų, didinimo, informavimo ir sklaidos veiklą.

Pagal šį pagrindinį veiksma įgyvendinamais veiksmais siekiama:

- gerinti švietimo ir mokymo sistemų bei jaunimo politikos kokybę, veiksmingumą ir lygybę taikant atvirąjį koordinavimo metodą;
- remti bendrųjų ir konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, pateikiamų pagal Europos semestro rezultatus, įgyvendinimą;
- skatinti tarptautinį kompetentingų institucijų bendradarbiavimą aukščiausiu politiniu lygmeniu ir jų tarpusavio mokymąsi siekiant gerinti sistemas, struktūras ir procesus;
- plėtoti žinias ir analitinius gebėjimus siekiant remti įrodymais pagrįstą politiką pagal Bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginę programą („ET 2020“), Europos jaunimo strategiją ir specialias politines darbotvarkes, kaip antai Bolonijos ir Kopenhagos procesus;
- teikti patikimus palyginamuosius tarptautinius duomenis ir atitinkamą antrinę analizę, kuri būtų naudojama formuojant Europos ir nacionalinę politiką ir sudarytų sąlygas lengviau surinkti esminius duomenis ir juos įvertinti siekiant vertinti ir stebėti, kaip įgyvendinama novatoriška politika, taip pat skatinti perteikiamumą ir išplečiamumą;
- remti Europos tinklus ir diegti priemones, kuriomis būtų skatinamas formaliojo švietimo, neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi būdais įgytų įgūdžių ir kvalifikacijos skaidrumas ir pripažinimas;
- remti aktyvų pilietinės visuomenės tinklų ir nevyriausybinių organizacijų dalyvavimą įgyvendinant politiką;
- remti dialogo su jaunimu mechanizmus ir skatinti aktyvų jaunimo dalyvavimą demokratiame gyvenime;
- remti Programos šalių ir šalių Partnerių politikų, praktikuojančių specialistų ir suinteresuotųjų šalių keitimąsi gerąja patirtimi, dialogą, tarpusavio mokymąsi ir bendradarbiavimą;
- didinti informuotumą apie Europos politikos ir programos „Erasmus+“ rezultatus, palengvinti jų panaudojimą vietos, regionų ar nacionaliniu lygmeniu. Gerinti Europos aukštojo mokslo įvaizdį ir jo patrauklumą visame pasaulyje;
- skatinti sąveiką su kitomis ES programomis, kaip antai su Europos struktūriniais ir investiciniais fondais, taip pat su nacionaliniu ar regionų lygmeniu įgyvendinamomis finansavimo sistemomis.

DIALOGO SU JAUNIMU PROJEKTAI

KOKIE YRA ŠIO VEIKSMO TIKSLAI?

Pagal šį veiksma skatinamas aktyvus jaunimo dalyvavimas demokratiame gyvenime ir diskusijos ES Jaunimo strategijoje (visų pirma kiek tai susiję su jaunimo tikslais) ir jos dialogo mechanizmuose nustatytų temų ir prioritetų klausimais. Dialogo mechanizmai²²⁵ yra grindžiami prioritetais ir nustatytais terminais, numatytuose renginiuose jauniems žmonėms sutartas temas aptariant tarpusavyje ir su politikais, jaunimo ekspertais ir už jaunimą atsakingų valdžios institucijų atstovais, kad būtų gauti rezultatai, naudingi politikai formuoti.

KAS YRA DIALOGO SU JAUNIMU PROJEKTAI?

Dialogo su jaunimu projektai gali būti įgyvendinami organizuojant susitikimus, konferencijas, konsultacijas ir renginius. Šiais renginiais jaunuoliai skatinami aktyviai dalyvauti demokratiame Europos gyvenime ir bendrauti su politikais. Organizuojant šiuos renginius, jaunimui suteikiama galimybė išreikšti savo nuomonę (formuluojant pozicijas, pasiūlymus ir rekomendacijas) apie tai, kaip Europoje turėtų būti formuojama jaunimo politika ir kaip ji turėtų būti įgyvendinama.

Dialogo su jaunimu projektą sudaro trys etapai:

1. planavimo ir parengimo;
2. veiklos įgyvendinimo;
3. įvertinimo (įskaitant svarstymus dėl galimo tęstinumo).

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Pagal šį veiksma įgyvendinamuose projektuose gali būti vykdoma vienos ar daugiau rūšių veikla:

- nacionaliniai susitikimai ir tarptautiniai seminarai, kuriuose jaunimui suteikiama galimybė dalytis informacija, diskutuoti ir aktyviai dalyvauti – palaikant dialogą su asmenimis, atsakingais už jaunimo srities sprendimus, – svarstant klausimus, kurie yra svarbūs dialogui arba ES jaunimo strategijai, bei Dialogo mechanizmui;
- nacionaliniai susitikimai ir tarptautiniai seminarai, kuriuose rengiamasi oficialioms jaunimo konferencijoms, kurias kas pusmetį organizuoja tuo metu Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė;
- renginiai, kuriuose skatinamos diskusijos ir informavimas jaunimo politikos temomis, susijusiomis su veikla, organizuojama Europos jaunimo savaitės metu;
- konsultavimasis su jaunimu siekiant sužinoti, kas juos domina su dalyvavimu demokratiame gyvenime susijusiomis temomis (internetinės konsultacijos, nuomonių apklausos ir t. t.);
- jaunimo ir už sprendimų priėmimą atsakingų asmenų / jaunimo ekspertų susitikimai ir seminarai, informaciniai renginiai arba diskusijos dalyvavimo demokratiame gyvenime tema;
- renginiai, kuriuose imituojamas demokratių institucijų veikimas ir už sprendimų priėmimą atsakingų asmenų vaidmuo šiose institucijose.

Šiai veiklai vadovauja jaunimas; jauni dalyviai turi aktyviai dalyvauti visuose projekto etapuose – nuo parengimo iki tolesnės susijusios veiklos. Viso projekto įgyvendinimo metu atsižvelgiama į neformaliojo ugdymo principus ir praktiką.

Reikalavimų dotacijoms pagal šį veiksma gauti neatitinka tokia veikla: įstatymo numatyti organizacijų arba organizacijų tinklų susirinkimai; renginiai, kuriems daromas politinis poveikis.

²²⁵ https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy/euyouthdialogue_en

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI ŠIAM PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

<p>Reikalavimus atitinkančios dalyvujančios organizacijos</p>	<p>Dalyvujančioji organizacija gali būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ne pelno organizacija, asociacija, NVO; ▪ Europos jaunimo NVO; ▪ vietos arba regiono lygmens valstybinė įstaiga, <p>įsteigta kurioje nors Programos šalyje arba kurioje nors ES kaimyninėje šalyje partnerėje (1–4 regionai; žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“). Reikalavimus atitinkančių šalių partnerių organizacijos projekte gali dalyvauti tik kaip partnerės (ne kaip pareiškėjos).</p>
<p>Kas gali teikti paraišką?</p>	<p>Paraišką gali teikti bet kokia dalyvujančioji organizacija, įsteigta kurioje nors Programos šalyje. Jeigu projektą įgyvendina dvi ar daugiau dalyvujančiųjų organizacijų, viena iš šių organizacijų paraišką teikia visų projekte dalyvujančių organizacijų vardu.</p>
<p>Dalyvujančiųjų organizacijų skaičius</p>	<p>Tarptautinė veikla : veikloje turi dalyvauti bent dvi organizacijos iš bent dviejų skirtingų šalių, iš kurių bent viena turi būti Programos šalis.</p> <p>Nacionalinė veikla: veikloje dalyvauja bent viena organizacija iš Programos šalies.</p>
<p>Reikalavimus atitinkantys dalyviai</p>	<p>Jauni dalyviai: 13–30 metų amžiaus jaunuoliai, nuolat gyvenantys projekte dalyvujančiose šalyse.</p> <p>Už sprendimų priėmimą atsakingi asmenys: jeigu projekte numatomas už sprendimų jaunimo politikos srityje priėmimą atsakingų asmenų ar šios srities ekspertų dalyvavimas, šie dalyviai gali dalyvauti neatsižvelgiant į jų amžių ir geografinę kilmės vietą.</p>
<p>Dalyvių skaičius</p>	<p>Projekte turi dalyvauti ne mažiau kaip 30 jaunų dalyvių.</p> <p>Kiekvienoje veikloje turi dalyvauti priimančiosios organizacijos šalies dalyviai</p>
<p>Vieta (-os)</p>	<p>Nacionalinė veikla: veikla turi būti vykdoma paraišką teikiančios organizacijos šalyje.</p> <p>Tarptautiniai susitikimai: veikla gali būti vykdoma bet kurioje iš veikloje dalyvujančių Programos šalių. Išimtis: tik tinkamai pagrįstais atvejais, kai pagrindinė veikla apima dialogą su sprendimus priimančiais asmenimis Europos lygmeniu, veikla gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje ²²⁶.</p>
<p>Projekto trukmė</p>	<p>Nuo 3 iki 24 mėn.</p>
<p>Kam teikti paraišką?</p>	<p>Šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai</p>
<p>Kada teikti paraišką?</p>	<p>Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki šių datų:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vasario 5 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku), kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų gegužės 1 d. iki rugsėjo 30 d.; ▪ balandžio 30 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku), kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų rugpjūčio 1 d. iki gruodžio 31 d.; ▪ spalio 1 d. 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku), kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d.
<p>Kaip teikti paraišką?</p>	<p>Dėl išsamesnės informacijos apie tai, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.</p>

²²⁶ Europos Sąjungos institucijų buveinės yra Briuselyje, Frankfurte, Liuksemburge, Strasbūre ir Hagoje

Kiti kriterijai	<p>Prie paraiškos formos turi būti pridėdama kiekvienos pagal projektą planuojamos veiklos tvarkaraštis.</p> <p>Prie paraiškos formos turi būti pridėdama teisinio atstovo sąžiningumo deklaracija.</p>
------------------------	---

Paraiškas pateikusių organizacijos vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo** ir **atranks** kriterijus. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Siūlomo projekto aktualumas / atitiktis: <ul style="list-style-type: none"> - šio veiksmo tikslams (žr. ankstesnį skirsnį „Koks yra šio veiksmo tikslas?“); - dalyvaujančių organizacijų ir individualių dalyvių poreikiams ir tikslams. ▪ Kiek projektas yra tinkamas: <ul style="list-style-type: none"> - kokybiškiems dalyvių rezultatams užtikrinti; - dalyvaujančių organizacijų pajėgumui sustiprinti. ▪ Koku mastu į projektą įtraukiami mažiau galimybių turintys jaunuoliai.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 40 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Visų siūlomo projekto etapų (parengimo, mobilumo veiklos įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos) aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas. ▪ Praktinių priemonių, valdymo ir paramos sąlygų kokybė. ▪ Siūlomų dalyvavimo neformaliojo ugdymo veikloje metodų kokybė ir aktyvus jaunimo dalyvavimas projekte visais jo etapais. ▪ Veiklos dalyvių atrankos ir (arba) jų įtraukimo į veiklą priemonių tinkamumas. ▪ Už sprendimų priėmimą atsakingų asmenų (politikų, jaunimo ekspertų, už jaunimą atsakingų valdžios institucijų atstovų ir kt.) dalyvavimo siūlomame projekte tinkamumas ▪ Jeigu tinkama, bendradarbiavimo ir informacijos perdavimo dalyvaujančioms organizacijoms ir kitoms suinteresuotosioms šalims kokybė.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: <ul style="list-style-type: none"> - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms projekto metu ir jam pasibaigus; - vietos, regionų, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Jei taikoma, koku mastu projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinama nevaržoma prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų bei bus skatinama jais naudotis pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, siūlomi projektai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijose ir bent 20 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje).

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE ŠĮ VEIKSMĄ?

IŠIMTINĖS DIDELĖS KELIONĖS IŠLAIDOS

Judumo projektų pareiškėjams bus leidžiama prašyti finansavimo dalyvių kelionės išlaidoms pagal biudžeto eilutę „išimtinės išlaidos“ (iki 80 % tinkamų išlaidų; žr. „Kokios yra finansavimo taisyklės?“), įskaitant atvejus, kai dalyviai pasirenka ekologiškesnes, mažiau anglies dioksido išmetančias transporto priemones (pvz., traukinį) ir dėl to susidaro didelės kelionės išlaidos. Tai būtų leidžiama su sąlyga, kad pareiškėjai pagrįs, jog standartinės finansavimo taisyklės (pagrįstos fiksuotu įkainiu už kelionės atstumą) nepadengia bent 70 % dalyvių kelionės išlaidų. Jeigu suteikiama, išimtinės didelės kelionės išlaidos pakeičia standartinę kelionių dotaciją.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Didžiausia dotacija vienam projektui, skiriama dialogo su jaunimu projektui: 50 000 EUR				
Tinkamos finansuoti išlaidos	Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklė	
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, išlaidoms kelionei iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 10–99 km, 20 EUR vienam dalyviui.	Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę ²²⁷ . Kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, sumą, pareiškėjas turi nurodyti kelionės į vieną pusę atstumą ²²⁸ .
			Kai kelionės atstumas yra 100–499 km, 180 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km, 275 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km, 360 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km, 530 EUR vienam dalyviui.	
			Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km, 820 EUR vienam dalyviui	
Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis, 1 500 EUR vienam dalyviui.				
Mob-ilumo organiza-vimo išlaidos	Dotacija skiriama parama visoms kitoms su veiklos parengimu, įgyvendinimu ir tolesne susijusia veikla tiesiogiai susijusioms išlaidoms padengti.	Fiksuota norma	C1.1 vienam dalyviui vienai veiklos dienai ²²⁹	Pagal kiekvieno dalyvio dalyva-vimo trukmę (jei būtina, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš veiklą ir

²²⁷ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

²²⁸ Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama dalyvio kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

²²⁹ Įskaitant lydinčius asmenis.

				vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus).
Dalyvių, turinčių specialiųjų poreikių, paramos išlaidos	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su negalią turinčiais dalyviais ir lydinčiais asmenimis (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu jos yra pagrįstos ir jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Mobilumo organizavimo išlaidos“).	Realiosios išlaidos	100 % tinkamų finansuoti išlaidų.	
Išimtinės išlaidos	<p>Išlaidos, susijusios su jaunimo (internetinėmis) konsultacijomis ir nuomonių apklausomis, jei tai būtina norint dalyvauti šiame veiksmo. Išlaidos, susijusios su rezultatų sklaida ir panaudojimu.</p> <p>Išlaidos mažiau galimybių turinčių jaunuolių lygiaverčiam dalyvavimui remti (išskyrus kelionės ir mobilumo organizavimo išlaidas).</p> <p>Išlaidos vizoms, su vizomis susijusios išlaidos, išlaidos leidimams gyventi, skiepams, medicininėms pažymoms.</p> <p>Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, nacionalinei agentūrai paprašius.</p> <p>Didelės dalyvių kelionės išlaidos, įskaitant naudojamąsi ekologiškesnėmis, mažiau anglies dioksido išmetančiomis transporto priemonėmis (daugiau informacijos žr. „Ką dar reikėtų žinoti apie šį veiksmą?“).</p>	Realiosios išlaidos	<p>Išlaidos, susijusios su jaunimo (internetinėmis) konsultacijomis ir nuomonių apklausomis, su finansine garantija ir su sklaidos veikla: 75 % tinkamų finansuoti išlaidų.</p> <p>Didelės kelionės išlaidos: ne daugiau kaip 80 % tinkamų finansuoti išlaidų. Kitos išlaidos: 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.</p>	Sąlyga: prašymas skirti finansinę paramą su specialiaisiais poreikiais susijusios paramos išlaidoms ir išimtinėms išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškės formoje.

A LENTELĖ. MOBILUMO ORGANIZAVIMO IŠLAIDOS (SUMA EUR PER DIENĄ)

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma veikla.

	Mobilumo organizavimo išlaidos
	C1.1
Belgija	42
Bulgarija	32
Čekija	32
Danija	45
Vokietija	41
Estija	33
Airija	49
Graikija	38
Ispanija	34
Prancūzija	38
Kroatija	35
Italija	39
Kipras	32
Latvija	34
Lietuva	34
Liuksemburgas	45
Vengrija	33
Malta	39
Nyderlandai	45
Austrija	45
Lenkija	34
Portugalija	37
Rumunija	32
Slovėnija	34
Slovakija	35
Suomija	45
Švedija	45
Jungtinė Karalystė	45
Šiaurės Makedonijos Respublika	28
Islandija	45
Lichtenšteinas	45
Norvegija	50
Turkija	32
Serbija	29
Šalis partnerė	29

„JEAN MONNET“ VEIKLA

KOKIE YRA „JEAN MONNET“ VEIKLOS TIKSLAI?

„Jean Monnet“ veikla siekiama:

- skatinti dėstymo ir mokslinių tyrimų Europos Sąjungos studijų srityje kompetenciją visame pasaulyje;
- skatinti akademinio pasaulio ir visuomenės dialogą, įskaitant vietas ir valstybės lygio politikos formuotojus, tarnautojus, pilietinės visuomenės veikėjus, įvairių lygių švietimo institucijų ir žiniasklaidos atstovus;
- - generuoti žinias ir įžvalgas, kurios gali padėti formuoti ES politiką ir stiprinti ES vaidmenį globalizuotame pasaulyje.

Europos Sąjungos studijos apima visos Europos studijas, ypatingą dėmesį skiriant Europos integracijos procesui ir jo vidaus bei išorės aspektams. Šiomis studijomis skatinamas aktyvus Europos pilietiškumas bei vertybės ir ES vaidmuo globalizuotame pasaulyje, didinamas išmanymas apie Sąjungą ir palengvinamas būsimas dalyvavimas ir žmonių tarpusavio dialogas. „Jean Monnet“ veikla taip pat siekiama pasitarnauti kaip viešosios diplomatijos trečiųjų šalių atžvilgiu vektoriumi, propaguojant ES vertybes ir užtikrinant didesnį Europos Sąjungos vaidmens ir jos siekiamų tikslų matomumą.

Taip pat skatinamas aktyvus informavimo ir švietėjiškas darbas, kuriuo skleidžiamos žinios apie ES plačiajai visuomenei (už aukštųjų mokyklų ir specialistų auditorijų rato) ir visuomenė artimiau supažindinama su ES.

„Jean Monnet“ veikla turėtų atnešti ilgalaikę naudą dalyvaujantiems asmenims ir institucijoms. Ji taip pat naudinga politikos sistemoms, pagal kurias yra parengta.

KOKIE VEIKSMAI REMIAMI?

„Jean Monnet“ veikla remiami šie veiksmai:

- „Jean Monnet“ studijų modulių projektai (studijų ir mokslinių tyrimų);
- „Jean Monnet“ profesūros projektai (studijų ir mokslinių tyrimų);
- „Jean Monnet“ kompetencijos centrų projektai (studijų ir mokslinių tyrimų);
- „Jean Monnet“ paramos asociacijoms projektai;
- „Jean Monnet“ tinklų projektai (politinės diskusijos su akademinio pasauliu);
- „Jean Monnet“ projektai (politinės diskusijos su akademinio pasauliu).

Šiuose šio vadovo skirsniuose pateikiama išsami informacija apie „Jean Monnet“ veiksmams taikomus kriterijus ir finansavimo taisykles.

Pagrindinės pasiūlymų temų sritys gali būti iš bet kurios tikslųjų ir humanitarinių mokslų srities

Atsižvelgiant į bendruosius programos „Erasmus+“ tikslus, „Jean Monnet“ veiksmis siekiama:

- skatinti dėstymo ir mokslinių tyrimų ES studijų srityje kompetenciją;
- remti inovacijas studijų ir mokslinių tyrimų srityje (pvz., tarpsektorinės ir (arba) daugiadisciplinės studijos, atvirasis švietimas, tinklų kūrimas su kitomis institucijomis);
- suteikti studentams ir jauniems specialistams žinių apie Europos Sąjungos disciplinas, kurios yra svarbios jų akademiniam ir profesiniam gyvenimui ir padeda ugdyti pilietiškumą;
- integruoti su ES susijusias disciplinas į mokslo ir studijų institucijų studentams siūlomas mokymo programas ir jas įvairinti;
- skatinti AMI atsigręžimą į visuomenę per debatus dėl ES reikalų;
- gerinti profesinio ES disciplinų mokymo kokybę, kai galima;
- skatinti akademinio jaunimo dalyvavimą Europos dalykų studijose ir moksliniuose tyrimuose;
- skatinti akademinio pasaulio ir politikos formuotojų dialogą, visų pirma siekiant tobulinti ES politikos kryptių valdymą;
- skatinti bendravimą su kitų švietimo lygių, pvz., pradinio ir vidurinio ugdymo, mokytojais ir mokiniais;

- skleisti finansuojamos veiklos rezultatus organizuojant renginius su piliečiais ir nespecialistų auditorijomis, moksleiviais, politikos formuotojais, vietos valdžios institucijomis (pvz., merais ir kancleriais) ir kitais suinteresuotaisiais subjektais vietos, regiono ir šalies lygiais, kiekvienai auditorijai tinkama kalba ir forma.

„Jean Monnet“ veiksmis jų dalyviams, juos remiančioms organizacijoms, taip pat politikos sistemoms, pagal kurias tie veiksmai yra rengiami, turėtų būti padarytas teigiamas ir ilgalaikis poveikis.

Kalbant apie dalyvius, tiesiogiai arba netiesiogiai susijusius su veiksmais, „Jean Monnet“ veikla siekiama šių rezultatų:

- didesnių jaunų absolventų įsidarbinimo galimybių ir geresnių karjeros perspektyvų į studijas įtraukiant Europos matmenį ar jį sustiprinant;
- didesnio domėjimosi Europos Sąjunga ir dalyvavimu jos procesuose, kuris turėtų užtikrinti aktyvesnį pilietiškumą;
- paramos jaunesiems mokslininkams (tiems, kurie per pastaruosius penkerius metus įgijo mokslo daktaro laipsnį) ir profesoriams, norintiems vykdyti mokslinius tyrimus ES dalykų srityje ir dėstyti šiuos dalykus;
- didesnių galimybių akademiniam darbuotojams siekiant tobulėti profesijos srityje ir daryti karjerą.

Pagal „Jean Monnet“ veiksmus remiama veikla siekiama tokių dalyvaujančių organizacijų rezultatų:

- didesnis pajėgumas dėstyti ES dalykus ir vykdyti mokslinius tyrimus ES klausimais: patobulintos arba novatoriškos mokymo programos, didesni gebėjimai pritraukti geriausius studentus, glaudesnis bendradarbiavimas su partneriais iš kitų šalių, didesnis finansinių išteklių paskirstymas ES dalykų dėstyti ir moksliniams tyrimams institucijos viduje;
- šiuolaikiškesnė, dinamiškesnė, labiau įpareigojanti ir profesionalesnė aplinka organizacijos viduje: jaunųjų mokslininkų ir profesorių profesinio tobulėjimo skatinimas, pasirengimas į didaktines programas ir iniciatyvas įtraukti gerą patirtį ir naujus ES dalykus, atvirumas sąveikai su kitomis organizacijomis.

Manoma, kad ilgai „Jean Monnet“ veiksmis bus skatinama ES studijas viešinti visame pasaulyje ir jas diversifikuoti, taip pat vis daugiau fakultetų ir katedrų darbuotojų dalyvaus Europos Sąjungos dalykų dėstyti ir mokslinių tyrimų veikloje ir ji bus plečiama.

„JEAN MONNET“ STUDIJŲ MODULIAI

KAS YRA „JEAN MONNET“ MODULIS?

„Jean Monnet“ modulis – tai trumpa mokymo programa (arba kursas) Europos Sąjungos studijų srityje mokslo ir studijų institucijoje. Kiekvieną modulį sudaro ne mažiau kaip 40 akademiniai valandų per mokslo metus. Moduliai gali būti orientuoti į vieną konkrečią Europos studijų discipliną arba gali būti daugiadiscipliniai, todėl reikalauja kelių dėstytojų ir ekspertų akademinio indėlio.

Pagal programą „Erasmus+“ remiami „Jean Monnet“ moduliai, kuriais siekiama:

- skatinti jaunos tyrėjus, mokslininkus ir praktikuojančius specialistus atlikti mokslinius tyrimus ir įgyti pirmosios dėstyto patirties su Europos Sąjungos klausimais susijusioje srityje (iki 20 % biudžeto, skirto moduliams remti, bus skirta „Jean Monnet“ moduliams, kurių koordinatoriai yra mokslininkai, per pastaruosius penkerius metus įgiję mokslo daktaro laipsnį);
- skatinti akademinį tyrimų rezultatų viešinimą ir sklaidą;
- skatinti domėjimąsi ES ir kurti būsimų Europos žinių pamatų, visų pirma šalyse Partnerėse, pagrindą;
- skatinti Europos Sąjungos aspektą įtraukti į studijas, iš esmės nesusijusias su ES;
- rengti individualiai pritaikytus kursus konkrečiais ES klausimais, kurie yra svarbūs absolventų profesiniam gyvenimui.

Diegiant „Jean Monnet“ modulį į mokymo programas, kurių su ES susijęs turinys iki šiol buvo ribotas, įtvirtinamas ir integruojamas mokymas ES klausimais. Be to, juo faktai ir žinios apie Europos Sąjungą pateikiami plačiam besimokančių asmenų ir suinteresuotų piliečių ratui.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

„Jean Monnet“ studijų moduliai turi būti vienos iš šių formų:

- bendrieji arba įvadiniai kursai Europos Sąjungos klausimais (visų pirma institucijose ir fakultetuose, kurie dar neturi puikiai parengto šios srities kurso);
- specializuotas mokymas apie pokyčius Europos Sąjungoje (visų pirma institucijose ir fakultetuose, kurie jau turi puikiai parengtą šios srities kursą);
- vasaros ir intensyvūs kursai, kurie yra visiškai pripažįstami.

KOKS YRA „JEAN MONNET“ MODULIO PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Mokslo ir studijų institucijos turi padėti modulio projekto koordinatoriams užtikrinti didžiausią įmanomą viešą veiklos naudą ir institucijose, ir už jų ribų.

Mokslo ir studijų institucijos turi padėti modulio koordinatoriams vykdyti dėstyto, mokslinių tyrimų ir analizės veiklą: jos pripažįsta vykdomą dėstyto veiklą, ją stebi, užtikrina „Jean Monnet“ veikloje dalyvaujančių darbuotojų pasiektų rezultatų matomumą ir juos įvertina.

Mokslo ir studijų institucijos privalo užtikrinti, kad „Jean Monnet“ modulio veikla būtų vykdoma visu projekto laikotarpiu ir, be kita ko, prireikus pakeisti akademinį koordinatorių. Jeigu institucija privalo pakeisti modulio koordinatorių, vykdomajai įstaigai turi būti pateiktas rašytinis prašymas patvirtinti. Be to, naujas siūlomas koordinatorius privalo turėti tokio pat lygio specializaciją Europos Sąjungos studijų srityje.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ MODULIO PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, „Jean Monnet“ modulis turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Mokslo ir studijų institucija (MSI), įsteigta bet kurioje pasaulio šalyje. Programos šalyse įsteigtos mokslo ir studijų institucijos turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančioms šalių Partnerių mokslo ir studijų institucijoms reikalavimas turėti ECHE netaikomas. Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos dotacijai gauti.
Projekto trukmė	Treji metai.
Veiklos trukmė	Pagal „Jean Monnet“ modulį Europos Sąjungos studijų srities dalykai paraišką pateikusiame mokslo ir studijų institucijoje kiekvienais akademiais metais turi būti dėstomi ne mažiau kaip 40 valandų (trejus metus iš eilės). Į akademines valandas įskaičiuojamos grupinių paskaitų, seminarų, praktinių užsiėmimų tiesioginio kontakto valandos, taip pat gali būti įskaičiuotos bet kokių minėtų formų mokymo (išskyrus asmeninį mokymą) nuotolinio mokymosi būdu valandos.
Kam teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos rugsėjo 1 d. prasidedantiems projektams turi pateikti iki tų pačių metų vasario 20 d. 17 val. (Briuselio laiku) .
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip pateikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.

Paraiškas pateikusios organizacijos taip pat vertinamos pagal **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kokių mastu pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos studijų sritį: <ul style="list-style-type: none"> - apima visos Europos Sąjungos studijas, ypatingą dėmesį skiriant ES integracijos procesui ir jo vidaus bei išorės aspektams; - ryšys su ES <i>acquis (acquis communautaire)</i> ir esama ES politika; - skatinamas aktyvus ES pilietiškumas ir vertybės; - didinamas išmanymas apie ES ir palengvinamas būsimas dalyvavimas ir žmonių tarpusavio dialogas. ▪ Pasiūlymo aktualumas vieno ar kelių toliau nurodytų „Jean Monnet“ veiklos tikslų atžvilgiu: <ul style="list-style-type: none"> - dėstymo ir mokslinių tyrimų ES studijų srityje kompetencijos skatinimas; - naujos mokymo veiklos ES studijų srityje kūrimo skatinimas; - žinių ir įžvalgų, kurios gali padėti formuoti ES politiką ir stiprinti ES vaidmenį globalizuotame pasaulyje, generavimas; - naudingumas politikos sistemoms, pagal kurias yra parengtas; - akademinio pasaulio ir visuomenės dialogo skatinimas; - pilietinės visuomenės veikėjų, politikos formuotojų, tarnautojų, įvairių lygių švietimo institucijų ir žiniasklaidos atstovų dalyvavimas; - žinių apie ES sklaidą plačiajai visuomenei, ne tik aukštųjų mokyklų ir specialistų auditorijoms; - artimesnis visuomenės supažindinimas su ES. ▪ Kokių mastu pasiūlymas pasiekia prioritetines tikslines grupes: <ul style="list-style-type: none"> - „Jean Monnet“ finansavimo dar negaunančias institucijas ar dėstytojus (mokslininkus); - studentus (auditorijas), kurie su Europos studijomis paprastai nesusiduria (studijuodami kitose nei
---	--

	<p>teisė, ekonomika ir politikos mokslaisrityse);</p> <ul style="list-style-type: none"> - kalbant apie trečiąsias šalis, projekto galimybės stiprinti ES viešąją diplomatiją.
<p>Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pasiūlymo ir darbo programos aiškumas, išsamumas ir kokybė, įskaitant tinkamą parengimo, įgyvendinimo, įvertinimo, tolesnės veiklos ir sklaidos etapų planavimą. ▪ Projekto tikslų ir veiklos suderinamumas. ▪ Projekto kokybė, naujumas ir įgyvendinamumas bei siūlomos metodikos perspektyvumas.
<p>Projekto grupės kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projektu siūlomoje veikloje (jei tinkama, tiek akademinėje, tiek neakademinėje srityje) dalyvaujančių pagrindinių darbuotojų profilio ir patirties tinkamumas ir papildomumas .
<p>Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 25 balai)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tikėtinas projekto poveikis dėl ilgalaikių padarinių: <ul style="list-style-type: none"> - institucijai, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas; - studentams ir besimokantiems asmenims, kurie naudojami šiuo „Jean Monnet“ veiksmu; - kitoms susijusioms organizacijoms ir asmenims vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė: <ul style="list-style-type: none"> - skleidžiant žinią; - didinant informuotumą apie projektus ir rezultatus, dalyvių ir organizacijų matomumą; - įtraukiant grupes, kurios nepriklauso mokslo ir studijų institucijų sistemai; - galimybė pritaikyti ir perkelti rengiant naujas politikos priemones ir tobulinant praktiką. ▪ Kokiu mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją: <ul style="list-style-type: none"> - nušviečiant žiniasklaidoje (įskaitant socialines medijas, leidinius ir t. t.); - organizuojant renginius; - rengiant mokymo kursus; ▪ naudojant naujas technologijas (multimedijos priemones), įskaitant atvirusius švietimo išteklius (AŠI).

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, projektai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent po 13 balų kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE „JEAN MONNET“ MODULIŲ PROJEKTUS?

SKLAIDA IR POVEIKIS

„Jean Monnet“ modulių projektų vykdytojai privalo skleisti organizuotos dėstymo ir mokslinių tyrimų veiklos rezultatus ir juos naudoti, neapsiribodami vien tiesiogiai susijusiomis suinteresuotomis šalimis. Taip bus gerokai padidintas šių projektų poveikis ir prisidėta prie sistemos pokyčių.

Norint padidinti poveikį, į savo sklaidos veiklą jie turėtų įtraukti atvirųjų švietimo išteklių (AŠI) kūrimą ir teikimą ir vykdyti atvirojo švietimo veiklą, kad būtų atsižvelgta į technologijų pažangą. Taip bus skatinama taikyti lankstesnius ir kūrybiškesnius mokymosi būdus ir pasiekti vis daugiau studentų, specialistų, politikų ir kitų suinteresuotųjų grupių.

Visų „Jean Monnet“ modulių koordinatorių bus prašoma atnaujinti atitinkamą specialiosios „Erasmus+“ internetinės priemonės, kurioje bus saugoma visa informacija apie „Jean Monnet“ veiklą, skirsni. Jie bus primygtinai raginami naudoti atitinkamas esamas platformas ir priemones (t.y. „Jean Monnet“ katalogą, „Jean Monnet“ virtualią bendruomenę). Šiais skirsniais, kurie yra bendrosios programos „Erasmus+“ IT priemonės dalis, bus užtikrinta, kad apie institucijas ir jų „Jean Monnet“ kursus būtų informuojama platesnė visuomenės dalis. Dotacijų gavėjų bus prašoma reguliariai atnaujinti šią priemonę nurodant savo darbo rezultatus.

„Jean Monnet“ modulių koordinatoriai raginami:

- dotacijos laikotarpiu paskelbti bent vieną recenzuotą straipsnį;
- dalyvauti sklaidos ir informavimo renginiuose nacionaliniu ir Europos lygmeniu;
- organizuoti renginius (paskaitas, seminarus, darbą grupėse ir t. t.), kuriuose dalyvautų vietos (pvz., merai ir patarėjai), regionų ir nacionalinio lygmens politikai, taip pat organizuota pilietinė visuomenė ir mokyklos;
- skleisti savo veiklos rezultatus organizuojant seminarus ar paskaitas, skirtas ir pritaikytas plačiajai visuomenei ir pilietinės visuomenės atstovams;
- bendradarbiauti su kitais modulių koordinatoriais, kompetencijos centrais, „Jean Monnet“ profesūra ir remiamomis institucijomis;
- taikyti atvirojo švietimo išteklius (AŠI), skelbti savo veiklos santraukas, turinį ir tvarkaraštį, taip pat tikėtinus rezultatus.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Didžiausia dotacija, kuri gali būti skirta, yra 30 000 EUR, ir tai gali sudaryti ne daugiau kaip 75 % visų „Jean Monnet“ modulio išlaidų. Skiriant dotacijas pagal „Jean Monnet“ veiklą taikoma fiksuotos normos skalių ir fiksuoto dydžio finansavimo deriniu pagrįsta sistema. Ši sistema nustatoma remiantis apskaičiuotomis nacionalinėmis vienos valandos dėstymo išlaidomis. Taikomas toks metodas:

- **dėstymo** (fiksuotos skalės) išlaidos: apskaičiuota nacionalinė vienos valandos fiksuota norma (D.1) padauginama iš dėstymo valandų skaičiaus;
- **papildomas**: (fiksuoto dydžio finansavimas): prie minėto fiksuotos normos pagrindo pridedama papildoma procentinė dalis, „Jean Monnet“ modulio atveju sudaranti 40 %.

Galutinė dotacijos suma nustatoma remiantis tuo, kad ES finansavimas gali sudaryti ne daugiau kaip 75 % visos apskaičiuotos dotacijos, ir laikantis didžiausios dotacijos, kuri gali būti skirta „Jean Monnet“ moduliui, ribos (30 000 EUR).

Konkrečias „Jean Monnet“ moduliams taikomas sumas galima rasti skirsnyje „Jean Monnet“ fiksuota norma“ šios vadovo dalies skirsnio „Jean Monnet“ pabaigoje.

„JEAN MONNET“ PROFESŪRA

KAS YRA „JEAN MONNET“ PROFESŪRA?

„Jean Monnet“ profesūra – tai trejus metus trunkančios universitetų profesoriams skirtos dėstytojų pareigos; specializacija – Europos Sąjungos studijos. „Jean Monnet“ profesoriaus pareigas turi eiti tik vienas profesorius, kuris dėsto ne mažiau kaip 90 valandų per mokslo metus.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Pagrindinė veikla (bent 90 valandų per akademinis metus):

- tobulinti dėstymą Europos Sąjungos studijų, įtrauktų į oficialią mokslo ir studijų institucijos mokymo programą, srityje;
- būsimiesiems darbo rinkoje vis paklausesnių sričių specialistams teikti išsamų mokymą Europos Sąjungos klausimais;

Papildoma veikla:

- dėstyti / vesti paskaitas studentams iš kitų katedrų (pvz., architektūros, medicinos ir t. t.), siekiant geriau juos parengti profesiniam gyvenimui ateityje;
- skatinti Europos Sąjungos studijų dalykų jaunosios kartos mokytojus ir mokslininkus, teikti jiems patarimus ir juos kuruoti;
- vykdyti su ES dalykais susijusius mokslinius tyrimus, juos stebėti ir jiems vadovauti, taip pat kitais švietimo lygmenimis, kaip antai mokytojų rengimo ir privalomojo švietimo;
- organizuoti veiklą (konferencijas, seminarus, seminarus internetu, dirbtuves ir t. t.), skirtą vietas, regiono ir nacionalinio lygmens politikos krypties formuotojams bei pilietinei visuomenei.

KOKS YRA „JEAN MONNET“ PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

„Jean Monnet“ profesūra yra susaistyta su mokslo ir studijų institucija, pasirašiusia dotacijos sutartį (sprendimą).

„Jean Monnet“ profesūros veikla įtraukta į atitinkamos institucijos oficialią akademinę veiklą. Mokslo ir studijų institucijų prašoma padėti „Jean Monnet“ profesoriams vykdyti savo dėstymo, mokslinių tyrimų ir analizės veiklą ir leisti jų kursus įtraukti į kuo daugiau mokymo programų; jos turėtų pripažinti vykdomą dėstymo veiklą.

Už mokslo ir studijų institucijų paraiškas visų pirma yra atsakingos pačios institucijos. Jos privalo užtikrinti, kad „Jean Monnet“ profesūros veikla būtų vykdoma visą projekto laikotarpį. Jeigu institucija privalo pakeisti profesorių, vykdomajai įstaigai turi būti pateiktas rašytinis patvirtinimo prašymas. Be to, naujasis siūlomas profesorius privalo turėti tokio pat lygio specializaciją Europos Sąjungos studijų srityje.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ PROFESŪROS PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, „Jean Monnet“ profesūros projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

<p>Kas gali teikti paraišką?</p>	<p>Mokslo ir studijų institucija (MSI), įsteigta bet kurioje pasaulio šalyje. Programos šalyse įsteigtos mokslo ir studijų institucijos turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančioms šalių Partnerių mokslo ir studijų institucijoms reikalavimas turėti ECHE netaikomas. „Jean Monnet“ profesūrą sudaro tik vienas profesorius. Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos gauti dotaciją.</p>
<p>Jean Monnet“ profesorių profilis</p>	<p>„Jean Monnet“ profesoriai turi būti nuolatiniai paraišką teikiančios institucijos darbuotojai ir turi turėti profesoriaus laipsnį*. Jie negali būti kvietiniai dotacijos paraišką teikiančios MSI profesoriai</p>

Projekto trukmė	Treji metai.
Veiklos trukmė	„Jean Monnet“ profesoriai paraišką teikiančioje mokslo ir studijų institucijoje turi ne mažiau kaip 90 valandų per mokslo metus (trejus metus iš eilės) dėstyti kokią nors Europos Sąjungos studijų discipliną. Turi būti pasiūlyta bent viena pirmiau aprašytų veiklos rūšių. Į dėstyto valandas įskaičiuojamos tiesioginio kontakto valandos grupinėse paskaitose, seminaruose, praktiniuose užsiėmimuose ir gali būti įskaičiuotos bet kokių minėtų formų mokymo (išskyrus asmeninį mokymą ir (arba) priežiūrą) nuotolinio mokymosi būdu valandos.
Kur teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos rugsėjo 1 d. prasidedantiems projektams turi pateikti iki tų pačių metų vasario 20 d. 17 val. (Briuselio laiku) .
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip pateikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.

* Jeigu darbuotojas profesoriaus laipsnio neturi, pasiūlymas taps „Jean Monnet“ modulio projekto pasiūlymu.

Paraiškas pateikusios organizacijos taip pat vertinamos pagal atmetimo ir atrankos kriterijus. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koku mastu pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos studijų sritį: <ul style="list-style-type: none"> - apima visos Europos Sąjungos studijas, ypatingą dėmesį skiriant ES integracijos procesui ir jo vidaus bei išorės aspektams; - ryšys su ES <i>acquis</i> (<i>acquis communautaire</i>) ir esama ES politika; - skatinamas aktyvus ES pilietiškumas ir vertybės; - didinamas išmanymas apie ES ir palengvinamas būsimas dalyvavimas ir žmonių tarpusavio dialogas. ▪ Pasiūlymo aktualumas vieno ar kelių toliau nurodytų „Jean Monnet“ veiklos tikslų atžvilgiu: <ul style="list-style-type: none"> - dėstyto ir mokslinių tyrimų ES studijų srityje kompetencijos skatinimas; - naujos mokymo veiklos ES studijų srityje kūrimo skatinimas; - žinių ir įžvalgų, kurios gali padėti formuoti ES politiką ir stiprinti ES vaidmenį globalizuotame pasaulyje, generavimas; - naudingumas politikos sistemoms, pagal kurias yra parengtas; - akademinio pasaulio ir visuomenės dialogo skatinimas; - pilietinės visuomenės veikėjų, politikos formuotojų, tarnautojų, įvairių lygių švietimo institucijų ir žiniasklaidos atstovų dalyvavimas; - žinių apie ES sklaidą plačiai visuomenei, ne tik aukštųjų mokyklų ir specialistų auditorijoms; - artimesnis visuomenės supažindinimas su ES. ▪ Koku mastu pasiūlymas pasiekia prioritetines tikslines grupes: <ul style="list-style-type: none"> - „Jean Monnet“ finansavimo dar negaunančias institucijas ar dėstytojus (mokslininkus); - studentus (auditorijas), kurie su Europos studijomis paprastai nesusiduria (studijuodami kitose nei teisė, ekonomika ir politikos mokslai srityse); - kalbant apie trečiąsias šalis, projekto galimybės stiprinti ES viešąją diplomaciją.
Projekto parengimo ir	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pasiūlymo ir darbo programos aiškumas, išsamumas ir kokybė, įskaitant tinkamą parengimo,

įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	<p>įgyvendinimo, įvertinimo, tolesnės veiklos ir sklaidos etapų planavimą.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekto tikslų ir veiklos suderinamumas. ▪ Projekto kokybė, naujumas ir įgyvendinamumas bei siūlomos metodikos perspektyvumas.
Projekto grupės kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projektu siūlomoje veikloje (jei tinkama, tiek akademinėje, tiek kitose srityse) dalyvaujančių pagrindinių darbuotojų profilio ir patirties tinkamumas ir papildomumas.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tikėtinas projekto poveikis dėl ilgalaikių padarinių: <ul style="list-style-type: none"> - institucijai, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas; - studentams ir besimokantiems asmenims, kurie naudojami šiuo „Jean Monnet“ veiksmu; - kitoms susijusioms organizacijoms ir asmenims vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė: <ul style="list-style-type: none"> - skleidžiant žinią; - didinant informuotumą apie projektus ir rezultatus, dalyvių ir organizacijų matomumą; - įtraukiant grupes, kurios nepriklauso mokslo ir studijų institucijų sistemai; - galimybė pritaikyti ir perkelti rengiant naujas politikos priemones ir tobulinant praktiką. ▪ Kokiu mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją: <ul style="list-style-type: none"> - nušviečiant žiniasklaidoje (įskaitant socialines medijas, leidinius ir t. t.); - organizuojant renginius; - rengiant mokymo kursus; - naudojant naujas technologijas (multimedijos priemones), įskaitant atvirusius švietimo išteklius (AŠI).

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent po 13 balų kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų.

KA DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE „JEAN MONNET“ PROFESŪROS PROJEKTUS?

SKLAIDA IR POVEIKIS

„Jean Monnet“ profesoriai privalo skleisti organizuotos veiklos rezultatus ir juos naudoti, neapsiribodami vien tiesiogiai susijusiomis suinteresuotomis šalimis. Taip bus gerokai padidintas šių projektų poveikis ir prisidėta prie sistemos pokyčių.

Siekdami padidinti poveikį, į savo sklaidos veiklą profesoriai turėtų įtraukti atvirųjų švietimo išteklių (AŠI) kūrimą ir teikimą ir vykdyti atvirojo švietimo veiklą, kad būtų atsižvelgta į technologijų pažangą. Taip bus skatinama taikyti lankstesnius ir kūrybiškesnius mokymosi būdus ir pasiekti vis daugiau studentų, specialistų, politikų ir kitų suinteresuotųjų grupių.

„Jean Monnet“ profesūros bus prašoma atnaujinti atitinkamą jų specialiosios „Erasmus+“ internetinės priemonės, kurioje bus saugoma visa informacija apie „Jean Monnet“ veiklą, skirsnį. Jie bus primygtinai raginami naudoti atitinkamas esamas platformas ir priemones (t. y. „Jean Monnet“ katalogą, „Jean Monnet“ virtualiąją bendruomenę). Šios funkcijos yra bendrosios programos „Erasmus+“ IT priemonės dalis, ir jomis bus užtikrinta, kad apie institucijas ir jų „Jean Monnet“ kursus būtų informuojama platesnė visuomenės dalis. Dotacijų gavėjų bus prašoma reguliariai atnaujinti šią priemonę nurodant savo darbo rezultatus.

„Jean Monnet“ profesūra raginama

- dotacijos laikotarpiu universiteto leidykloje išleisti bent vieną knygą. Paskelbimo ir prireikus vertimo išlaidų dalis bus padengta dotacijos lėšomis;
- dalyvauti sklaidos ir informavimo renginiuose nacionaliniu ir Europos lygmeniu;
- organizuoti renginius (paskaitas, seminarus, darbą grupėse ir t. t.), kuriuose dalyvautų vietos (pvz., merai ir patarėjai), regionų ir nacionalinio lygmens politikai, taip pat organizuota pilietinė visuomenė ir mokyklos;
- skleisti savo veiklos rezultatus organizuojant seminarus ar paskaitas, skirtas ir pritaikytas plačiajai visuomenei ir pilietinės visuomenės atstovams;

- bendradarbiauti su kitais „Jean Monnet“ profesoriais, modulių koordinatoriais, kompetencijos centrais ir remiamomis institucijomis;
- taikyti atvirosius švietimo išteklius (AŠI), skelbti savo veiklos santraukas, turinį ir tvarkaraštį, taip pat tikėtinus rezultatus.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Didžiausia dotacija, kuri gali būti skirta, yra 50 000 EUR ir tai gali sudaryti ne daugiau kaip 75 % visų „Jean Monnet“ profesūros projekto išlaidų.

Skiriant dotacijas pagal „Jean Monnet“ veiklą, taikoma fiksuotos normos skalių ir fiksuoto dydžio finansavimo deriniu pagrįsta sistema. Ši sistema nustatoma remiantis apskaičiuotomis nacionalinėmis vienos valandos dėstymo išlaidomis. Taikomas toks metodas:

- **dėstymo išlaidos** pagal fiksuotos normos skalę: apskaičiuotos nacionalinės vienos valandos fiksuotos normos dėstymo išlaidos D.1 padauginamos iš „Jean Monnet“ profesoriaus dėstymo valandų skaičiaus;
- **papildomas** fiksuoto dydžio finansavimas: prie minėto fiksuotos normos išlaidų pagrindo pridedama papildoma procentinė dalis, „Jean Monnet“ profesūros projekto atveju sudaranti 10 %. Šia papildoma procentine dalimi atsižvelgiama į papildomą į profesūros projektą įtrauktą akademinę veiklą, kaip antai išlaidas darbuotojams, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, sklaidos išlaidas, išlaidas mokomajai medžiagai, netiesiogines išlaidas, ir t. t.

Galutinė dotacijos suma nustatoma remiantis tuo, kad ES finansavimas gali sudaryti ne daugiau kaip 75 % visos apskaičiuotos sumos, ir laikantis didžiausios dotacijos, kuri gali būti skirta „Jean Monnet“ profesūros projektui, ribos (50 000 EUR).

Konkrečias „Jean Monnet“ profesūros projektams taikomas sumas galima rasti skirsnyje „Jean Monnet“ fiksuota norma“ šios vadovo dalies skirsnio „Jean Monnet“ pabaigoje.

„JEAN MONNET“ KOMPETENCIJOS CENTRAI

KAS YRA „JEAN MONNET“ KOMPETENCIJOS CENTRAS?

„Jean Monnet“ kompetencijos centras yra pagrindinis kompetencijos ir žinių apie Europos Sąjungą centras.

„Jean Monnet“ kompetencijos centre kaupiamos aukšto lygio ekspertų žinios ir gebėjimai ir siekiama kurti įvairių Europos studijų disciplinų ir išteklių sąveiką, taip pat kurti bendrą tarpvalstybinę veiklą ir struktūrinius ryšius su akademinėmis kitų šalių institucijomis. Jis taip pat užtikrina atvirumą pilietinei visuomenei.

„Jean Monnet“ kompetencijos centrai atlieka svarbų vaidmenį siekiant įtraukti fakultetų, kuriuose Europos Sąjungos dalykai paprastai nestudijuojami, studentus, taip pat politikus, valstybės tarnautojus, organizuotą pilietinę visuomenę ir plačiąją visuomenę apskritai.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

„Jean Monnet“ kompetencijos centras privalo parengti strateginį trijų metų metinį planą, apimančią įvairių rūšių veiklą, pvz.:

- organizuoti ir koordinuoti žmogiškuosius ir dokumentinius išteklius, susijusius su Europos Sąjungos studijomis;
- vykdyti mokslinių tyrimų veiklą konkrečių Europos Sąjungos dalykų srityje;
- sistemingai skelbti mokslinių tyrimų veiklos rezultatus;
- kurti ES dalykų studijų turinį ir priemones siekiant atnaujinti dabartinius kursus ir studijų programas ir jas papildyti (dėstymo funkcija);
- plėtoti diskusijas ir dalijimąsi patirtimi, susijusia su ES, jeigu įmanoma, sudarant partnerystę su vietos suinteresuotomis šalimis ir (arba) ES atstovybėmis valstybėse narėse ir ES delegacijomis trečiojoje šalyse (idėjų instituto funkcija);

KOKS YRA „JEAN MONNET“ KOMPETENCIJOS CENTRO PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Mokslo ir studijų institucijos, planuojančios steigti „Jean Monnet“ kompetencijos centrą, turėtų apmąstyti, kokia būtų jo strateginė plėtra. Jos turėtų pateikti gaires ir viziją, pagal kurią geriausiai dėstymo ir mokslinių tyrimų ekspertai, kuriuos galima pasitelkti sąveikai užtikrinti, sudarytų galimybes bendradarbiaujant aukštu lygmeniu dirbti konkrečių ES dalykų srityje. Jos turėtų remti ir skatinti centro iniciatyvas ir padėti jas plėtoti.

Mokslo ir studijų institucijos privalo užtikrinti, kad „Jean Monnet“ kompetencijos centro veikla būtų vykdoma visą projekto laikotarpį ir, be kita ko, prireikus pakeisti akademinį koordinatorių. Jeigu institucija privalo pakeisti pradinį akademinį koordinatorių, vykdomajai įstaigai turi būti pateiktas rašytinis patvirtinimo prašymas.

Vykdamas kompetencijos centro projektą, be kita ko, gali bendradarbiauti kelios tame pačiame mieste arba regione įsteigtos institucijos ir (arba) organizacijos. Bet kuriuo atveju kompetencijos centras turi būti aiškiai įvardytas Europos Sąjungos studijų srityje besispecializuojantis institutas arba struktūra, įsikūrusi mokslo ir studijų institucijoje.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ KOMPETENCIJOS CENTRO PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, „Jean Monnet“ kompetencijos centro projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Mokslo ir studijų institucija (MSI), įsteigta bet kurioje pasaulio šalyje. Programos šalyse įsteigtos mokslo ir studijų institucijos turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją. Dalyvaujančioms šalių partnerių mokslo ir studijų institucijoms reikalavimas turėti ECHE netaikomas. Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos gauti dotaciją.
Projekto trukmė	Treji metai.

Kur teikti paraišką?	Bruselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA).
Kada pateikti paraišką?	Pareiškėjai savo paraišką dėl dotacijos rugsėjo 1 d. prasidedantiems projektams turi pateikti iki tų pačių metų vasario 20 d. 17 val. (Bruselio laiku) .
Kaip pateikti paraišką?	Išsamesnę informaciją, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.
Kiti kriteri	Atskiroje mokslo ir studijų institucijoje vienu metu gali būti remiamas tik vienas „Jean Monnet“ kompetencijos centras.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Išsamesnę informaciją žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kokių mastu pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos studijų sritį: <ul style="list-style-type: none"> - apima visos Europos Sąjungos studijas, ypatingą dėmesį skiriant ES integracijos procesui ir jo vidaus bei išorės aspektams; - ryšys su ES <i>acquis (acquis communautaire)</i> ir esama ES politika; - skatinamas aktyvus ES pilietiškumas ir vertybės; - didinamas informuotumas apie ES ir palengvinamas būsimas dalyvavimas ir žmonių tarpusavio dialogas. ▪ Pasiūlymo aktualumas vieno ar kelių toliau nurodytų „Jean Monnet“ veiklos tikslų atžvilgiu: <ul style="list-style-type: none"> - dėstyto ir mokslinių tyrimų ES studijų srityje kompetencijos skatinimas; - naujos mokymo veiklos ES studijų srityje kūrimo skatinimas; - žinių ir įžvalgų, kurios gali padėti formuoti ES politiką ir stiprinti ES vaidmenį globalizuotame pasaulyje, generavimas; - naudingumas politikos sistemoms, pagal kurias yra parengtas; - akademinio pasaulio ir visuomenės dialogo skatinimas; - pilietinės visuomenės veikėjų, politikos formuotojų, tarnautojų, įvairių lygių švietimo institucijų ir žiniasklaidos atstovų dalyvavimas; - žinių apie ES sklaidą plačiai visuomenei, ne tik aukštųjų mokyklų ir specialistų auditorijoms; - artimesnis visuomenės supažindinimas su ES. ▪ Kokių mastu pasiūlymas pasiekia prioritetines tikslines grupes: <ul style="list-style-type: none"> - „Jean Monnet“ finansavimo dar negaunančias institucijas ar dėstytojus (mokslininkus); - studentus (auditorijas), kurie su Europos studijomis paprastai nesusiduria (studijuodami kitose nei teisė, ekonomika ir politikos mokslai srityse); - Kalbant apie trečiąsias šalis, projekto galimybės stiprinti ES viešąją diplomatiją.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pasiūlymo ir darbo programos aiškumas, išsamumas ir kokybė, įskaitant tinkamą parengimo, įgyvendinimo, įvertinimo, tolesnės veiklos ir sklaidos etapų planavimą. ▪ Projekto tikslų ir veiklos suderinamumas. ▪ Projekto kokybė, naujumas ir įgyvendinamumas bei siūlomos metodikos perspektyvumas.
Projekto grupės kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projektu siūlomoje veikloje (jei tinkama, tiek akademinėje, tiek neakademinėje srityje) dalyvaujančių pagrindinių darbuotojų profilio ir patirties tinkamumas ir papildomumas.

Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tikėtinas projekto poveikis dėl ilgalaikių padarinių: <ul style="list-style-type: none"> - institucijai, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas; - studentams ir besimokantiems asmenims, kurie naudojami šiuo „Jean Monnet“ veiksmu; - kitoms susijusioms organizacijoms ir asmenims vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė: <ul style="list-style-type: none"> - skleidžiant žinią; - didinant informuotumą apie projektus ir rezultatus, dalyvių ir organizacijų matomumą; - įtraukiant grupes, kurios nepriklauso mokslo ir studijų institucijų sistemai; - galimybė pritaikyti ir perkelti rengiant naujas politikos priemones ir tobulinant praktiką. ▪ Kokiu mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją: <ul style="list-style-type: none"> - nušviečiant žiniasklaidoje (įskaitant socialines medijas, leidinius ir t. t.); - organizuojant renginius; - rengiant mokymo kursus; - naudojant naujas technologijas (multimedijos priemones), įskaitant atvirosius švietimo išteklius (AŠI).
---	--

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent po 13 balų kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE „JEAN MONNET“ KOMPETENCIJOS CENTRŲ PROJEKTUS?

SKLAIDA IR POVEIKIS

„Jean Monnet“ kompetencijos centrai privalo skleisti organizuojamos dėstymo ir mokslinių tyrimų veiklos rezultatus ir juos naudoti, neapsiribodami vien tiesiogiai susijusiomis suinteresuotomis šalimis. Taip bus gerokai padidintas šių projektų poveikis ir prisidėta prie sistemos pokyčių.

Norint padidinti poveikį, į savo sklaidos veiklą jie turėtų įtraukti atvirųjų švietimo išteklių (AŠI) kūrimą ir teikimą, taip pat vykdyti atvirojo švietimo veiklą, kad būtų atsižvelgta į technologijų pažangą. Taip bus skatinama taikyti lankstesnius ir kūrybiškesnius mokymosi būdus ir pasiekti vis daugiau studentų, specialistų, politikų ir kitų suinteresuotųjų grupių.

„Jean Monnet“ kompetencijos centrų bus prašoma atnaujinti atitinkamą jų specialiosios „Erasmus+“ internetinės priemonės, kurioje bus saugoma visa informacija apie „Jean Monnet“ veiklą, skirsnį. Jie bus primygtinai raginami naudoti atitinkamas esamas platformas ir priemones (t. y. „Jean Monnet“ katalogą, „Jean Monnet“ virtualiąją bendruomenę). Šios funkcijos yra bendrosios programos „Erasmus+“ IT priemonės dalis, ir jomis bus užtikrinta, kad apie institucijas ir jų „Jean Monnet“ kursus būtų informuojama platesnė visuomenės dalis. Dotacijų gavėjų bus prašoma reguliariai atnaujinti šią priemonę nurodant savo darbo rezultatus.

Kompetencijos centrai raginami:

- dalyvauti sklaidos ir informavimo renginiuose Europos ir nacionaliniu lygmeniu;
- organizuoti renginius (paskaitas, seminarus, darbą grupėse ir t. t.), kuriuose dalyvautų vietos lygmens politikai (pvz., merai ir tarybų nariai), regionų ir nacionalinio lygmens politikai, taip pat organizuota pilietinė visuomenė ir mokyklos;
- skleisti savo veiklos rezultatus organizuojant seminarus ar paskaitas, skirtas ir pritaikytas plačiam visuomenei ir pilietinės visuomenės atstovams;
- bendradarbiauti su kitais kompetencijos centrais, „Jean Monnet“ profesūra, modulių koordinatoriais ir t.t.;
- taikyti atvirosius švietimo išteklius (AŠI), skelbti savo veiklos santraukas, turinį ir tvarkaraštį, taip pat tikėtinus rezultatus.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Jeigu projektas atrenkamas, dotacijai taikomos tokios finansavimo taisyklės

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Veiklos išlaidos	<p>Tinkamos finansuoti tiesioginės išlaidos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ personalo išlaidos; ▪ kelionės ir pragyvenimo išlaidos; ▪ subrangos išlaidos (ne daugiau kaip 30 proc. tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų); ▪ išlaidos įrangai (ne daugiau kaip 10 proc. tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų); ▪ dėstymo išlaidos; ▪ kitos išlaidos (įskaitant bet kokio privalomo finansų audito ar audito sertifikato išlaidas). <p>Tinkamos finansuoti netiesioginės išlaidos: Fiksuoto dydžio suma, ne didesnė nei 7 % tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų, yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos, kurių nepadengia tinkamos tiesioginės išlaidos (pvz., sąskaitos už elektros energiją arba interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos, ir kt.), bet kurias galima laikyti priskirtinomis projektui išlaidomis.</p>	Realiosios išlaidos	80 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų (išskyrus atvejus, kai pareiškėjas prašo mažesnės dotacijos procentinės dalies). Ne daugiau kaip 100 000 EUR.	Sąlyginės: išlaidos, patirtos vykdant veiklą ir būtinos jai įgyvendinti.

„JEAN MONNET“ PARAMA ASOCIACIJOMS

Pagal šį „Jean Monnet“ veiksmą remiamos asociacijos, siekiančios aiškaus tikslo – prisidėti prie Europos integracijos proceso studijų. Tokios asociacijos turėtų būti tarpdalykinės ir galimybė tapti jų nariais turėtų būti suteikiama visiems suinteresuotiems profesoriams, dėstytojams ir mokslininkams, atitinkamoje šalyje arba regione besispecializuojantiems Europos Sąjungos klausimų srityje.

Jos turėtų reprezentuoti akademinę regionų, nacionalinio arba viršnacionalinio lygmens Europos Sąjungos studijų bendruomenę..

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Dotacijos laikotarpiu asociacijos paprastai gali vykdyti įvairią veiklą, kaip antai:

- organizuoti ir vykdyti teisės aktuose nustatytą asociacijų, veikiančių Europos Sąjungos studijų ir Europos Sąjungos klausimų srityje, veiklą (pvz., naujienlaiškių skelbimas, tikslinės svetainės sukūrimas, metinio valdybos posėdžio organizavimas, specialių reklaminių renginių, kuriais siekiama užtikrinti didesnį Europos Sąjungos studijų dalykų matomumą, organizavimas ir t. t.);
- atlikti mokslinius tyrimus konkrečių Europos klausimų srityje, siekiant konsultuoti vietas, regionų, nacionalinio ir Europos lygmens politikos krypties formuotojus, ir skleisti jų rezultatus su šiais klausimais susijusioms institucijoms, įskaitant ES institucijas bei plačiąją visuomenę, tokiu būdu skatinant aktyvų pilietiškumą.

KOKS ASOCIACIJŲ VAIDMUO?

„Jean Monnet“ asociacijos turėtų tapti informacijos Europos Sąjungos klausimais centrais.

Jos atliks informacijos sklaidėjų vaidmenį ir skleis žinias; be to, jos padės rinkti ir kaupti informaciją, taip pat teikti konkrečių temų analizę ir vizijas.

Asociacijos pačios atsako už savo pasiūlymus. Jos privalo visu dotacijos laikotarpiu vykdyti savo darbo programoje nustatytą veiklą.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ PARAMOS ASOCIACIJOMS PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, „Jean Monnet“ paramos asociacijoms projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	<p>Bet kokia Europos Sąjungos studijų srityje besispecializuojančių profesorių ir mokslininkų asociacija, įkurta bet kurioje pasaulio šalyje.</p> <p>Asociacija turi siekti aiškaus tikslo prisidėti prie Europos integracijos proceso studijų nacionaliniu arba tarpvalstybiniu lygmeniu.</p> <p>Asociacija turi būti tarpdalykinio pobūdžio.</p> <p>Parama bus teikiama tik toms asociacijoms, kurios yra oficialiai įregistruotos ir turi nepriklausomą teisinį statusą.</p> <p>Fiziniai asmenys negali tiesiogiai teikti paraiškos gauti dotaciją.</p>
Projekto trukmė	<p>Treji metai.</p>
Kur teikti paraišką?	<p>Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai.</p>

Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai savo paraišką dėl dotacijos rugsėjo 1 d. prasidedantiems projektams turi pateikti iki tų pačių metų vasario 20 d. 17 val. (Bruselio laiku) .
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip pateikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.

Paraiškas pateikusios organizacijos taip pat vertinamos pagal **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kokių mastu pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos studijų sritį: <ul style="list-style-type: none"> - apima visos Europos Sąjungos studijas, ypatingą dėmesį skiriant ES integracijos procesui ir jo vidaus bei išorės aspektams; - yra susijęs su ES <i>acquis (acquis communautaire)</i> ir esama ES politika; - skatina aktyvų ES pilietiškumą ir vertybes; - didina išmanymą apie ES ir lengvina būsimą dalyvavimą ir žmonių tarpusavio dialogą. ▪ Pasiūlymo aktualumas vieno ar kelių toliau nurodytų „Jean Monnet“ veiklos tikslų atžvilgiu: <ul style="list-style-type: none"> - dėstyto ir mokslinių tyrimų ES studijų srityje kompetencijos skatinimas; - naujos mokymo veiklos ES studijų srityje kūrimo skatinimas; - žinių ir įžvalgų, kurios gali padėti formuoti ES politiką ir stiprinti ES vaidmenį globalizuotame pasaulyje, generavimas; - naudingumas politikos sistemoms, pagal kurias yra parengtas; - akademinio pasaulio ir visuomenės dialogo skatinimas; - pilietinės visuomenės veikėjų, politikos formuotojų, tarnautojų, įvairių lygių švietimo institucijų ir žiniasklaidos atstovų dalyvavimas; - žinių apie ES sklaidą plačiajai visuomenei, ne tik aukštųjų mokyklų ir specialistų auditorijoms; - artimesnis visuomenės supažindinimas su ES. ▪ Kokių mastu pasiūlymas pasiekia prioritetines tikslines grupes: <ul style="list-style-type: none"> - „Jean Monnet“ finansavimo dar negaunančias institucijas ar dėstytojus (mokslininkus); - studentus (auditorijas), kurie su Europos studijomis paprastai nesusiduria (studijuodami kitose nei teisė, ekonomika ir politikos mokslai srityse). - kalbant apie trečiąsias šalis, projekto galimybės stiprinti ES viešąją diplomatiją.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pasiūlymo ir darbo programos aiškumas, išsamumas ir kokybė, įskaitant tinkamą parengimo, įgyvendinimo, įvertinimo, tolesnės veiklos ir sklaidos etapų planavimą. ▪ Projekto tikslų ir veiklos suderinamumas. ▪ Projekto kokybė, naujumas ir įgyvendinamumas bei siūlomos metodikos perspektyvumas.
Projekto grupės kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projektu siūlomoje veikloje (jei tinkama, tiek akademinėje, tiek neakademinėje srityje) dalyvaujančių pagrindinių darbuotojų profilio ir patirties tinkamumas ir papildomumas.

<p>Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 25 balai)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tikėtinas projekto poveikis dėl ilgalaikių padarinių: <ul style="list-style-type: none"> - institucijai, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas; - studentams ir besimokantiems asmenims, kurie naudojami šiuo „Jean Monnet“ veiksmu; - kitoms susijusioms organizacijoms ir asmenims vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė: <ul style="list-style-type: none"> - skleidžiant žinią; - didinant informuotumą apie projektus ir rezultatus, dalyvių ir organizacijų matomumą; - įtraukiant grupes, kurios nepriklauso mokslo ir studijų institucijų sistemai; - galimybė pritaikyti ir perkelti rengiant naujas politikos priemones ir tobulinant praktiką. ▪ Kokiu mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją: <ul style="list-style-type: none"> - nušviečiant žiniasklaidoje (įskaitant socialines medijas, leidinius ir t. t.); - organizuojant renginius; - rengiant mokymo kursus; - naudojant naujas technologijas (multimedijos priemones), įskaitant atvirojo švietimo išteklius (AŠI).
--	--

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent po 13 balų kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE „JEAN MONNET“ PARAMOS ASOCIACIJOMS PROJEKTUS?

SKLAIDA IR POVEIKIS

Pagal šį veiksma atrinktos asociacijos privalo skleisti savo viešinio veiklos rezultatus ir juos naudoti, neapsiribodamos vien tiesiogiai susijusiomis suinteresuotosiomis šalimis. Taip bus gerokai padidintas poveikis ir prisidėta prie sistemos pokyčių.

Poveikiui padidinti į savo sklaidos veiklą jos turėtų įtraukti atvirųjų švietimo išteklių (AŠI) kūrimą ir teikimą ir vykdyti atvirojo švietimo veiklą, kad būtų atsižvelgta į technologijų pažangą. Taip bus skatinama taikyti lankstesnius ir kūrybiškesnius mokymosi būdus ir pasiekti vis daugiau studentų, specialistų, politikų ir kitų suinteresuotųjų grupių.

Visų asociacijų, kurioms skirta „Jean Monnet“ dotacija, bus prašoma atnaujinti atitinkamą jų specialiosios „Erasmus+“ internetinės priemonės, kurioje bus saugoma visa informacija apie „Jean Monnet“ veiklą, skirsnį. Jos bus primygtinai raginamos naudoti atitinkamas esamas platformas ir priemones (t. y. „Jean Monnet“ katalogą, „Jean Monnet“ virtualią bendruomenę).

Šios funkcijos yra bendrosios programos „Erasmus+“ IT priemonės dalis, ir jomis bus užtikrinama, kad apie asociacijas ir jų „Jean Monnet“ veiklą būtų informuojama platesnė visuomenės dalis.

Dotacijų gavėjų bus prašoma reguliariai atnaujinti šią priemonę nurodant savo darbo rezultatus.

Jeigu projektas atrenkamas, dotacijai taikomos tokios finansavimo taisyklės:

„JEAN MONNET“ PARAMA ASOCIACIJOMS

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklės
Veiklos išlaidos	<p>Tinkamos finansuoti tiesioginės išlaidos:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ personalo išlaidos;▪ kelionės ir pragyvenimo išlaidos;▪ subrangos išlaidos (ne daugiau kaip 30 % tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų);▪ išlaidos įrangai (ne daugiau kaip 10 % tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų);▪ Kitos išlaidos (įskaitant išlaidas privalomajam finansiniam auditui (audito pažymoms). <p>Tinkamos finansuoti netiesioginės išlaidos:</p> <p>Fiksuoto dydžio suma, ne didesnė nei 7 % tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų, yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos, kurių nepadengia tinkamos tiesioginės išlaidos (pvz., sąskaitos už elektros energiją arba interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos, ir kt.), bet kurias galima laikyti priskirtinomis projektui išlaidomis.</p>	Realiosios išlaidos	<p>Ne daugiau kaip 50 000 EUR.</p> <p>80 % visų tinkamų finansuoti išlaidų (išskyrus atvejus, kai pareiškėjas prašo mažesnės dotacijos procentinės dalies)</p>	<p>Sąlyga: tikslai ir darbo programa turi būti aiškiai apibrėžti paraiškos formoje.</p>

„JEAN MONNET“ TINKLAI (POLITINĖS DISKUSIJOS SU AKADEMINIU PASAULIU)

KAS YRA „JEAN MONNET“ TINKLAS?

„Jean Monnet“ tinklai skatina tarptautinių dalyvių konsorciūmų (AMI, mokslinių tyrimų centrai, asociacijos ir kt.) kūrimą ir plėtrą Europos Sąjungos studijų srityje.

Jie padeda rinkti informaciją, dalytis patirtimi, kaupti žinias ir viešinti Europos integracijos procesą visame pasaulyje. Pagal šį veiksmažodį taip pat gali būti remiama esamų tinklų, remiančių konkrečią veiklą, visų pirma skatinančių jaunos mokslininkus nagrinėti su ES susijusias temas, plėtra.

Šie projektai grindžiami pasiūlymais, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama veiklai, kurios negalima sėkmingai vykdyti nacionaliniu lygmeniu ir kurioje turi dalyvauti ne mažiau kaip trys organizacijos partnerės (įskaitant paraišką teikiančią instituciją) iš trijų skirtingų šalių. Jos siekia vykdyti daugiašalio, o ne nacionalinio matmens projektus.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Projekto laikotarpiu tinklai paprastai gali vykdyti įvairią veiklą, kaip antai:

- rinkti informaciją ir skleisti metodiką, taikomą su ES temomis susijusiems aukšto lygio moksliniams tyrimams ir dėstymui, rezultatus;
- stiprinti įvairių mokslo ir studijų institucijų ir kitų atitinkamų įstaigų bendradarbiavimą visoje Europoje ir pasaulyje;
- dalytis žiniomis ir patirtimi siekiant tarpusavyje plėtoti gerą patirtį;
- skatinti bendradarbiavimą itin aktualiomis ES temomis su visuomenės veikėjais ir Europos Komisijos tarnybomis ir sukurti aukšto lygio keitimosi žiniomis su tais veikėjais ir tarnybomis platformą.

KOKS YRA „JEAN MONNET“ TINKLO PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

„Jean Monnet“ tinklai turėtų tapti informacijos apie Europos Sąjungos dalykus, kuriuos jie apima, centrais. Jie atliks informacijos sklaidėjų vaidmenį ir skleis žinias; jie taip pat padės rinkti ir kaupti informaciją, taip pat teiks analizę ir vizijas konkrečiais dalykais.

Už „Jean Monnet“ tinklų pasiūlymus visų pirma yra atsakingos tuos tinklus koordinuojančios mokslo ir studijų institucijos. Jos yra įpareigosotos visu dotacijos laikotarpiu vykdyti savo darbo programoje apibūdintą veiklą.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ TINKLO PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, „Jean Monnet“ tinklo projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Mokslo ir studijų institucija (MSI) arba bet kuri kita organizacija, įsteigta bet kokiame pasaulyje šalyje. Programos „Erasmus+“ šalyse įsikūrusios mokslo ir studijų institucijos turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Reikalavimas turėti ECHE dalyvaujančioms šalių Partnerių mokslo ir studijų institucijoms netaikomas. Pareiškėjas turi būti tinklo, kurį sudaro ne mažiau kaip trys dalyvaujančios organizacijos iš trijų skirtingų šalių, koordinatorius. Pagal šį veiksmažodį paskirtosios Europos institucijos (nustatytos programos „Erasmus+“ reglamente), siekiančios kokio nors Europai svarbaus tikslo, negali teikti paraiškos.
Projekto trukmė	Treji metai.
Kur teikti paraišką?	Bruselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai.

Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai savo paraišką dėl dotacijos rugsėjo 1 d. prasidedantiems projektams turi pateikti iki tų pačių metų vasario 20 d. 17 val (Bruselio laiku) .
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip pateikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.

Paraiškas pateikusios organizacijos taip pat vertinamos pagal **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koku mastu pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos studijų sritį: <ul style="list-style-type: none"> - apima visos Europos Sąjungos studijas, ypatingą dėmesį skiriant ES integracijos procesui ir jo vidaus bei išorės aspektams; - ryšys su ES <i>acquis</i> (<i>acquis communautaire</i>) ir esama ES politika; - skatinamas aktyvus ES pilietiškumas ir vertybės; - didinamas išmanymas apie ES ir palengvinamas būsimas dalyvavimas ir žmonių tarpusavio dialogas. ▪ Pasiūlymo aktualumas vieno ar kelių toliau nurodytų „Jean Monnet“ veiklos tikslų atžvilgiu: <ul style="list-style-type: none"> - dėstyto ir mokslinių tyrimų ES studijų srityje kompetencijos skatinimas; - naujos mokymo veiklos ES studijų srityje kūrimo skatinimas; - žinių ir įžvalgų, kurios gali padėti formuoti ES politiką ir stiprinti ES vaidmenį globalizuotame pasaulyje, generavimas; - naudingumas politikos sistemoms, pagal kurias yra parengtas; - akademinio pasaulio ir visuomenės dialogo skatinimas; - pilietinės visuomenės veikėjų, politikos formuotojų, tarnautojų, įvairių lygių švietimo institucijų ir žiniasklaidos atstovų dalyvavimas; - žinių apie ES sklaidą plačiajai visuomenei, ne tik aukštųjų mokyklų ir specialistų auditorijoms; - artimesnis visuomenės supažindinimas su ES. ▪ Koku mastu pasiūlymas pasiekia prioritetines tikslines grupes: <ul style="list-style-type: none"> - „Jean Monnet“ finansavimo dar negaunančias institucijas ar dėstytojus (mokslininkus); - studentus (auditorijas), kurie su Europos studijomis paprastai nesusiduria (studijuodami kitose nei teisė, ekonomika ir politikos mokslai srityse); - kalbant apie trečiąsias šalis, projekto galimybes stiprinti ES viešąją diplomaciją.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pasiūlymo ir darbo programos aiškumas, išsamumas ir kokybė, įskaitant tinkamą parengimo, įgyvendinimo, įvertinimo, tolesnės veiklos ir sklaidos etapų planavimą. ▪ Projekto tikslų ir veiklos suderinamumas. ▪ Projekto kokybė, naujumas ir įgyvendinamumas bei siūlomos metodikos perspektyvumas.
Projekto grupės kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projektu siūlomoje veikloje (jei tinkama, tiek akademinėje, tiek neakademinėje srityje) dalyvaujančių pagrindinių darbuotojų profilio ir patirties tinkamumas ir papildomumas.

<p>Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 25 balai)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tikėtinas projekto poveikis dėl ilgalaikių padarinių: <ul style="list-style-type: none"> - institucijai, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas; - studentams ir besimokantiems asmenims, kurie naudojami šiuo „Jean Monnet“ veiksmu; - kitoms su projektu susijusioms organizacijoms ir asmenims vietos, regiono, nacionaliniu, tarpvalstybiniu ir (arba) Europos lygmeniu. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė. <ul style="list-style-type: none"> - skleidžiant žinią; - didinant informuotumą apie projektus ir rezultatus, dalyvių ir organizacijų matomumą; - įtraukiant grupes, kurios nepriklauso mokslo ir studijų institucijų sistemai; - galimybė pritaikyti ir perkelti rengiant naujas politikos priemones ir tobulinant praktiką. ▪ Kokiu mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją: <ul style="list-style-type: none"> - nušviečiant žiniasklaidoje (įskaitant socialines medijas, leidinius ir t. t.); - organizuojant renginius; - rengiant mokymo kursus; - naudojant naujas technologijas (multimedijos priemones), įskaitant atvirusius švietimo išteklius (AŠI).
--	---

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, projektai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent po 13 balų kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE „JEAN MONNET“ PARAMĄ TINKLAMS?

SKLAIDA IR POVEIKIS

Pagal šį veiksma atrinkti tinklai privalo skleisti savo veiklos rezultatus ir juos naudoti, neapsiribodami vien tiesiogiai dalyvaujančiais dalyviais. Taip bus gerokai padidintas poveikis ir prisidėta prie sistemos pokyčių.

Poveikiui padidinti į savo sklaidos veiklą jie turėtų įtraukti savo tikslams pritaikytų priemonių kūrimą ir renginių organizavimą.

Visų „Jean Monnet“ tinklų bus prašoma atnaujinti atitinkamą jų specialiosios „Erasmus+“ internetinės priemonės, kurioje bus saugoma visa informacija apie „Jean Monnet“ veiklą, skirsnį. Jie bus primygtinai raginami naudoti atitinkamas esamas platformas ir priemones (t. y. „Jean Monnet“ katalogą, „Jean Monnet“ virtualią bendruomenę).

Šios funkcijos yra bendrosios programos „Erasmus+“ IT priemonės dalis, jomis užtikrinama, kad apie „Jean Monnet“ tinklo veiklą būtų informuojama platesnė visuomenės dalis. Dotacijų turėtojų bus prašoma reguliariai atnaujinti šią priemonę nurodant savo darbo rezultatus.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Jeigu projektas atrenkamas, dotacijai taikomos tokios finansavimo taisyklės:

	Tinkamos finansuoti išlaidos	Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklė
<p>Lėšų skyrimo taisyklė</p>	<p>Tinkamos finansuoti tiesioginės išlaidos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - personalo išlaidos; - kelionės ir pragyvenimo išlaidos; - subrangos išlaidos (ne daugiau kaip 30 % tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų); - išlaidos įrangai (ne daugiau kaip 10 % tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų); - dėstymo išlaidos; - Kitos išlaidos (įskaitant išlaidas privalomajam finansiniam auditui (audito pažymoms)). <p>Tinkamos finansuoti netiesioginės išlaidos:</p> <p>Fiksuoto dydžio suma, ne didesnė nei 7 % tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų, yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos, kurių nepadengia tinkamos tiesioginės išlaidos (pvz., sąskaitos už elektros energiją arba interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos, ir kt.), bet kurias galima laikyti priskirtinomis projektui išlaidomis.</p>	<p>Realiosios išlaidos.</p>	<p>Ne daugiau kaip 300 000 EUR.</p> <p>80 % visų tinkamų finansuoti išlaidų (išskyrus atvejus, kai pareiškėjas prašo mažesnės dotacijos procentinės dalies)</p>	<p>Sąlyga: tikslai ir darbo programa turi būti aiškiai apibrėžti paraiškos formoje</p>

„JEAN MONNET“ PROJEKTAI (POLITINĖS DISKUSIJOS SU AKADEMINIU PASAULIU)

KAS YRA „JEAN MONNET“ PROJEKTAS?

„Jean Monnet“ projektai remiamos inovacijos, sąveika ir su Europos Sąjunga susijusio turinio sklaida. Šie projektai grindžiami vienašaliais pasiūlymais (nors siūlomose veiklose gali dalyvauti ir kiti partneriai) ir jie gali tęstis 12–24 mėnesius.

- Vykdamas **„inovacijų“** projektus nagrinėjami nauji požiūriai ir įvairios metodikos siekiant padidinti su Europos Sąjunga susijusių dalykų patrauklumą ir pritaikyti juos įvairių rūšių tikslinėms grupėms (pvz., mokymosi apie ES mokykloje iniciatyvos (angl. „Learning EU @ School“) projektai);
- **sąveikos** projektai skatinamos diskusijos ir apmąstymai Europos Sąjungos klausimais ir gilinamos žinios apie Sąjungą ir jos procesus. Šiais projektais siekiama gilinti ES žinias konkrečiomis aplinkybėmis;
- **turinio sklaidos** projektai daugiausia susiję su informavimo ir sklaidos veikla.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL „JEAN MONNET“ PROJEKTUS?

„Jean Monnet“ projektų laikotarpiu paprastai gali būti vykdoma įvairi veikla, pvz.:

„NAUJOVĖS“

- naujų metodikų, turinio ir priemonių, susijusių su konkrečiomis Europos Sąjungos temomis, kūrimas ir naujai sukurtų tokių metodikų, turinio ir priemonių kūrimas ir bandymas;
- virtualių klasių, skirtų konkrečioms dalykams, kūrimas ir bandymas įvairiomis aplinkybėmis;
- savarankiško mokymosi priemonių, kuriomis ES būtų skatinamas aktyvus pilietiškumas, kūrimas, rengimas ir įdiegimas;
- atitinkamo pedagoginio turinio ir naujos (pritaikytos) didaktinės medžiagos, skirtos mokyti Europos Sąjungos klausimais pradinio ir vidurinio ugdymo lygmenimis, kūrimas ir diegimas („Learning EU @ School“);
- mokytojų (dėstytojų) rengimo ir tęstinio mokytojų (dėstytojų) mokymo, kuriuo jiems būtų suteikiama tinkamų žinių ir įgūdžių mokyti (dėstyti) Europos Sąjungos dalykų, kūrimas ir teikimas;
- specialiai parengtos su Europos Sąjunga susijusios veiklos vykdymas su pradinių ir vidurinių mokyklų moksleiviais ir profesinio mokymo įstaigose besimokančiais asmenimis;

„SKIRTINGŲ MOKSLO ŠAKŲ SĄVEIKA“

- tam tikros šalies, kurios mokslo ir studijų institucijos, išreiškusios konkretų susidomėjimą ar pareiškusias apie konkretų poreikį, ES studijų kūrimo rėmimas ir (ar) esamo žinių lygio kėlimas ir (arba) fakulteto (katedros, mokslinių tyrimų grupės) veiklos aktyvinimas;
- bendras studentams skirto turinio ir bendro mokymo kūrimas dalyvaujant kelioms institucijoms. Dalyvaujančios institucijos gali organizuoti bendrą veiklą ir rengti priemones kursams paremti.

„TURINIO SKLAIDA“

- aktyvus informavimo ir sklaidos veiklos, orientuotos į viešojo administravimo darbuotojus, konkrečių dalykų ekspertus ir visą pilietinę visuomenę, rėmimas;
- konferencijų, seminarų ir (arba) apskritojo stalo diskusijų plačiausiai įmanomam suinteresuotųjų subjektų ratui aktualiais Europos Sąjungos klausimais organizavimas.

KOKS YRA „JEAN MONNET“ PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ VAIDMUO?

Įgyvendinti tokį projektą siūlanti institucija turi parengti aiškią ir tvarią strategiją ir išsamią darbo programą, kurioje, be kita ko, turi būti pateikta informacija apie tikėtinus rezultatus. Ji turėtų pagrįsti siūlomos veiklos poreikį, nurodyti tiesioginius ir netiesioginius naudos gavėjus ir užtikrinti aktyvų visų dalyvaujančių organizacijų vaidmenį.

Pasiūlymus pasirašo mokslo ir studijų institucijų (arba kitų reikalavimus atitinkančių organizacijų) teisinis atstovas ir juose pateikiama informacija apie paraišką teikiančios institucijos teisinį statusą, tikslus ir veiklą.

Už mokslo ir studijų institucijų (arba kitų reikalavimus atitinkančių organizacijų) pasiūlymus visų pirma atsakingos pačios institucijos. Jos įpareigotos visu projekto laikotarpiu vykdyti savo projekte apibūdintą veiklą.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, „Jean Monnet“ projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Mokslo ir studijų institucijos arba bet kurios kitos organizacijos, įsteigtos bet kokiaje pasaulio šalyje. Programos „Erasmus+“ šalyse įsikūrusios mokslo ir studijų institucijos turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (EHE). Reikalavimas turėti EHE dalyvaujančioms šalių Partnerių mokslo ir studijų institucijoms netaikomas. Pagal šį veiksmą paskirtosios institucijos (nustatytos programos „Erasmus+“ reglamente), siekiančios kokio nors Europai svarbaus tikslo, negali teikti paraiškos. Pradinio ir vidurinio ugdymo įstaigos negali teikti paraiškos, tačiau jos gali aktyviai padėti vykdyti veiklą.
Projekto trukmė	12, 18 arba 24 mėn.
Kur teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai savo paraišką dėl dotacijos rugsėjo 1 d. prasidedantiems projektams turi pateikti iki tų pačių metų vasario 20 d. 17 val. (Briuselio laiku) .
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos apie tai, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.

Paraiškas pateikusios organizacijos taip pat vertinamos pagal **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koku mastu pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos studijų sritį: <ul style="list-style-type: none"> - apima visos Europos Sąjungos studijas, ypatingą dėmesį skiriant ES integracijos procesui ir jo vidaus bei išorės aspektams; - ryšys su ES <i>acquis</i> (<i>acquis communautaire</i>) ir esama ES politika; - skatinamas aktyvus ES pilietiškumas ir vertybės; - didinamas išmanymas apie ES ir palengvinamas būsimas dalyvavimas ir žmonių tarpusavio dialogas. ▪ Pasiūlymo aktualumas vieno ar kelių toliau nurodytų „Jean Monnet“ veiklos tikslų atžvilgiu: <ul style="list-style-type: none"> - dėstyto ir mokslinių tyrimų ES studijų srityje kompetencijos skatinimas; - naujos mokymo veiklos ES studijų srityje kūrimo skatinimas; - žinių ir įžvalgų, kurios gali padėti formuoti ES politiką ir stiprinti ES vaidmenį globalizuotame pasaulyje, generavimas; - naudingumas politikos sistemoms, pagal kurias yra parengtas; - akademinio pasaulio ir visuomenės dialogo skatinimas; - pilietinės visuomenės veikėjų, politikos formuotojų, tarnautojų, įvairių lygių švietimo institucijų ir žiniasklaidos atstovų dalyvavimas; - žinių apie ES sklaidą plačiajai visuomenei, ne tik aukštųjų mokyklų ir specialistų auditorijoms; - artimesnis visuomenės supažindinimas su ES. ▪ Koku mastu pasiūlymas pasiekia prioritetines tikslines grupes: <ul style="list-style-type: none"> - „Jean Monnet“ finansavimo dar negaunančias institucijas ar dėstytojus (mokslininkus); - studentus (auditorijas), kurie su Europos studijomis paprastai nesusiduria (studijuodami kitose nei teisė, ekonomika ir politikos mokslai srityse); - kalbant apie trečiąsias šalis, projekto galimybės stiprinti ES viešąją diplomatiją.
---	--

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pasiūlymo ir darbo programos aiškumas, išsamumas ir kokybė, įskaitant tinkamą parengimo, įgyvendinimo, įvertinimo, tolesnės veiklos ir sklaidos etapų planavimą. ▪ Projekto tikslų ir veiklos suderinamumas. ▪ Projekto kokybė, naujumas, įgyvendinamumas bei siūlomos metodikos perspektyvumas.
Projekto grupės kokybė (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projektu siūlomoje veikloje (jei tinkama, tiek akademinėje, tiek neakademinėje srityje) dalyvaujančių pagrindinių darbuotojų profilio ir patirties tinkamumas ir papildomumas ▪ Kai projektuose orientuojamasi į pradinių ir vidurinių mokyklų moksleivius: atitinkamų pedagoginių įgūdžių turinčių darbuotojų dalyvavimas projekte.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 25 balai)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tikėtinas projekto poveikis dėl ilgalaikių padarinių: <ul style="list-style-type: none"> - institucijai, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas; - studentams ir besimokantiems asmenims, kurie naudojami šiuo „Jean Monnet“ veiksmu; - kitoms susijusioms organizacijoms ir asmenims vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė. <ul style="list-style-type: none"> - skleidžiant žinią; - didinant informuotumą apie projektus ir rezultatus, dalyvių ir organizacijų matomumą; - įtraukiant grupes, kurios nepriklauso mokslo ir studijų institucijų sistemai; - galimybė pritaikyti ir perkelti rengiant naujas politikos priemones ir tobulinant praktiką. ▪ Kokiu mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją: <ul style="list-style-type: none"> - nušviečiant žiniasklaidoje (įskaitant socialines medijas, leidinius ir t. t.); - organizuojant renginius; - rengiant mokymo kursus; - naudojant naujas technologijas (multimedijos priemones), įskaitant atvirose švietimo išteklius (AŠI).

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, projektai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, jie turi būti įvertinti bent po 13 balų kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų.

KĄ DAR REIKĖTŲ ŽINOTI APIE „JEAN MONNET“ PROJEKTUS?

SKLAIDA IR POVEIKIS

„Jean Monnet“ projektų vykdytojai privalo skleisti veiklos rezultatus ir juos naudoti, neapsiribodami vien tiesiogiai susijusiomis suinteresuotomis šalimis. Taip bus gerokai padidintas šių projektų poveikis ir prisidėta prie sistemos pokyčių.

„Jean Monnet“ projektų vykdytojų bus prašoma atnaujinti atitinkamą jų specialiosios „Erasmus+“ internetinės priemonės, kurioje bus saugoma visa informacija apie „Jean Monnet“ veiklą, skirsnį. Jie bus primygtinai raginami naudoti atitinkamas esamas platformas ir priemones (t. y. „Jean Monnet“ katalogą, „Jean Monnet“ virtualią bendruomenę). Šios funkcijos yra bendrosios programos „Erasmus+“ IT priemonės dalis, ir jomis bus užtikrinta, kad apie rezultatus būtų informuojama platesnė visuomenės dalis. Dotacijų gavėjų bus prašoma reguliariai atnaujinti šią priemonę nurodant savo darbo rezultatus.

„Jean Monnet“ projektų vykdytojai raginami:

- dalyvauti sklaidos ir informavimo renginiuose nacionaliniu ir Europos lygmeniu;
- organizuoti renginius (paskaitas, seminarus, darbą grupėse ir t. t.), kuriuose dalyvautų vietos (pvz., merai ir patarėjai), regionų ir nacionalinio lygmens politikai, taip pat organizuota pilietinė visuomenė ir mokyklos;
- skleisti savo veiklos rezultatus organizuojant seminarus ar paskaitas, skirtas ir pritaikytas plačiajai visuomenei ir pilietinės visuomenės atstovams;

- bendradarbiauti su kompetencijos centrais, „Jean Monnet“ profesūra, modulių koordinatoriais ir remiamomis institucijomis ir asociacijomis;
- taikyti atviruosius švietimo išteklius (AŠI), skelbti savo veiklos santraukas, turinį ir tvarkaraštį, taip pat tikėtinus rezultatus.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Didžiausia dotacija, skiriama „Jean Monnet“ projektui 60 000 EUR (sudaro ne daugiau kaip 75 % visų išlaidų)

	Tinkamos finansuoti išlaidos	Finansavimo mechanizmas	Suma
Dalyvavimo konferencijose išlaidos	Parama su konferencijų, seminarų, grupių darbo ir t. t. organizavimu susijusioms išlaidoms padengti, neįskaitant išlaidų, susijusių su ne vietos pranešėjų dalyvavimu.	Fiksuota norma	D.2 per dieną vienam dalyviui.
Kelionės išlaidos (ne vietos pranešėjų)	Kelionės atstumu pagrįsta parama konferencijose dalyvaujančių ne vietos pranešėjų išlaidoms kelionei padengti. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę ²³⁰ , kad būtų galima apskaičiuoti ES dotacijos sumą, kuri bus panaudota kelionės į abi puses išlaidoms padengti, turi būti nurodytas kelionės į vieną pusę atstumas ²³¹	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 100–499 km: 180 EUR vienam dalyviui.
			Kai kelionės atstumas yra 500–1 999 km: 275 EUR vienam dalyviui.
			Kai kelionės atstumas yra 2 000–2 999 km: 360 EUR vienam dalyviui.
			Kai kelionės atstumas yra 3 000–3 999 km: 820 EUR vienam dalyviui.
			Kai kelionės atstumas yra 4 000–7 999 km: 1 500 EUR vienam dalyviui.
Kai kelionės atstumas yra 8 000 km ar didesnis: 1 500 EUR vienam dalyviui.			
Pragyvenimo išlaidos (ne vietos pranešėjų)	Parama konferencijose dalyvaujančių ne vietos pranešėjų pragyvenimo išlaidoms padengti.	Fiksuota norma	D.3 vienam dalyviui per dieną.
Papildomos veiklos išlaidos	Parama bet kokioms papildomoms šalutinėms išlaidoms, susijusioms su vykdant šį veiksmą plėtota papildoma veikla (pvz., tolesne su renginiu susijusia akademinė veikla, svetainės sukūrimu ir palaikymu, leidinių rengimu, spausdinimu ir platinimu), išlaidoms vertimui žodžiu, gamybos išlaidoms padengti.	Vienkartinė išmoka	25 000 EUR

Konkrečias sumas, taikomas „Jean Monnet“ projektams, galima rasti skirsnyje „Jean Monnet“ fiksuota norma“ šios vadovo dalies skyriaus „Jean Monnet“ pabaigoje.

²³⁰ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

²³¹ Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja Romoje (Italija) vykstančioje veikloje, pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), b) pasirenka taikomą kelionės atstumų kategoriją (t. y. 500–1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotaciją, kuri bus panaudota kaip parama ne vietos pranešėjo kelionės iš Madrido į Romą ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

„JEAN MONNET“ FIKSUOTA NORMA

D.1 – NACIONALINĖS DĖSTYMO IŠLAIDOS (EUR UŽ DĖSTYMO VALANDĄ)

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma mokymo veikla.

Programos šalys	
Belgija	200
Bulgarija	80
Čekija	107
Danija	200
Vokietija	200
Estija	107
Airija	172
Graikija	129
Ispanija	161
Prancūzija	184
Kroatija	96
Italija	166
Kipras	151
Latvija	98
Lietuva	106
Liuksemburgas	200
Vengrija	104
Malta	138
Nyderlandai	200
Austrija	200
Lenkija	104
Portugalija	126
Rumunija	81
Slovėnija	136
Slovakija	114
Suomija	193
Švedija	200
Jungtinė Karalystė	184

Šiaurės Makedonijos Respublika	80
Lichtenšteinas	80
Norvegija	200
Turkija	87
Serbija	80
Šalys Partnerės	
Antigva ir Barbuda	92
Australija	200
Bahreinas	110
Barbadosas	94
Brunėjus	200
Kanada	200
Čilė	83
Pusiaujo Gvinėja	131
Honkongas	200
Izraelis	144
Japonija	178
Korėjos Respublika	153
Kuveitas	200
Libija	90
Meksika	86
Naujoji Zelandija	153
Omanas	131
Kataras	200
Sent Kitsas ir Nevis	84
Saudo Arabija	126
Seišeliai	126
Singapūras	200
Šveicarija	200

tarptautinės teisės pripažįstama Rusijos teritorija	109
Trinidadas ir Tobagas	115
Jungtiniai Arabų Emyratai	200
Jungtinės Amerikos Valstijos	200
Kita	80

D.2 – NACIONALINĖS KONFERENCIJŲ ORGANIZAVIMO IŠLAIDOS (EUR PER DIENĄ)

Programos šalys	
Belgija	88
Bulgarija	40
Čekija	55
Danija	94
Vokietija	90
Estija	47
Airija	75
Graikija	56
Ispanija	70
Prancūzija	80
Kroatija	42
Italija	73
Kipras	66
Latvija	43
Lietuva	47
Liuksemburgas	144
Vengrija	46
Malta	60
Nyderlandai	97
Austrija	94
Lenkija	45
Portugalija	55
Rumunija	40
Slovėnija	59
Slovakija	50
Suomija	84
Švedija	95
Jungtinė Karalystė	81
Šiaurės Makedonijos Respublika	40
Islandija	69
Lichtenšteinas	40
Norvegija	138

Serbija	40
Turkija	40

Šalys Partnerės	
Argentina	44
Australija	90
Bahreinas	43
Barbadosas	41
Brunėjus	115
Kanada	89
Pusiaujo Gvinėja	57
Honkongas	117
Izraelis	63
Japonija	78
Korėjos Respublika	67
Kuveitas	110
Makao	154
Naujoji Zelandija	67
Omanas	57
Kataras	194
Saudo Arabija	55
Seišeliai	55
Singapūras	133
Šveicarija	118
tarptautinės teisės pripažįstama Rusijos teritorija	48
Trinidadas ir Tobagas	50
Jungtiniai Arabų Emyratai	107
Jungtinės Amerikos Valstijos	109
Kita	40

D.3 - PRAGYVENIMO IŠLAIDOS (NE VIETOS PRANEŠĖJAI) (EUR PER DIENA)

Suma priklauso nuo šalies, kurioje vykdoma veikla.

Programos šalys	
Airija	254
Austrija	225
Belgija	232
Bulgarija	227
Čekija	230
Danija	270
Estija	181
Graikija	222
Islandija	245
Ispanija	212
Italija	230
Jungtinė Karalystė	276
Kipras	238
Kroatija	180
Latvija	211
Lenkija	217
Lichtenšteinas	175
Lietuva	183
Liuksemburgas	237
Malta	205
Nyderlandai	263
Norvegija	220
Portugalija	204
Prancūzija	245
Rumunija	222
Serbija	220
Slovakija	205
Slovėnija	180
Suomija	244
Šiaurės Makedonijos Respublika	210
Švedija	257
Turkija	220

Vengrija	222
Vokietija	208

Šalys Partnerės	
Afganistanas	125
Albanija	210
Alžyras	170
Andora	195
Angola	280
Antigva ir Barbuda	225
Argentina	285
Armėnija	280
Australija	210
Azerbaidžanas	270
Bahamos	190
Bahreinas	275
Baltarusija	225
Bangladešas	190
Barbadosas	215
Belizas	185
Beninas	150
Bisau Gvinėja	140
Bolivija	150
Bosnija ir Hercegovina	200
Botsvana	185
Brazilija	245
Brunėjus	225
Burkina Fosas	145
Burundis	165
Butanas	180
Centrinės Afrikos Respublika	140
Čadas	210

Čilė	245
Dominika	215
Dominikos Respublika	230
Drambio Kaulo Respublika	190
Džibutis	235
Egiptas	205
Ekvadoras	190
Eritrėja	130
Esvatinis	140
Etiopija	195
Fidžis	170
Filipinai	210
Gabonas	190
Gajana	210
Gambija	170
Gana	210
Grenada	215
Gruzija	295
Gvatemala	175
Gvinėja	185
Haitis	190
Hondūras	175
Honkongas	265
Indija	245
Indonezija	195
Irakas	145
Iranas	200
Izraelis	315
Jamaika	230
Japonija	405
Jemenas	225
Jordanija	195
Jungtinės Amerikos Valstijos	280

Jungtiniai Arabų Emyratai	265
Juodkalnija	220
Kambodža	165
Kamerūnas	160
Kanada	230
Kataras	200
Kazachstanas	245
Kenija	225
Kinija	210
Kirgizija	255
Kiribatis	205
Kolumbija	170
Komorai	135
Kongas	185
Kongo Demokratinė Respublika	245
Korėjos Liaudies Demokratinė Respublika	230
Korėjos Respublika	300
Kosovas, pagal JT ST rezoliuciją Nr. 1244/1999	220
Kosta Rika	190
Kuba	225
Kuko Salos	185
Kuveitas	280
Laosas	195
Lesotas	150
Libanas	260
Liberija	235
Libija	225
Madagaskaras	155
Makao	150
Malaizija	250
Malavis	215
Maldyvai	185
Malis	155
Marokas	205
Maršalo Salos	185
Mauricijus	200
Mauritanija	125

Meksika	255
Mianmaras	125
Mikronezija	190
Moldova	250
Monakas	170
Mongolija	160
Mozambikas	200
Namibija	135
Naujoji Zelandija	185
Nauru	185
Nepalas	185
Nigerija	235
Nigeris	125
Nikaragva	185
Niujė	185
Omanas	205
Pakistanas	180
Palau	185
Palestina	170
Panama	210
Papua Naujoji Gvinėja	190
Paragvajus	190
Peru	210
Pietų Afrika	195
Pusiaujo Gvinėja	145
Rytų Timoro Demokratinė Respublika	160
Ruanda	225
Saliamono Salos	170
Salvadoras	180
Samoa	185
San Marinas	175
San Tomė ir Prinsipė	155
Saudo Arabija	280
Seišeliai	225
Senegalas	200
Sent Kitsas ir Nevis	270
Sent Lusija	215

Sent Vinsentas ir Grenadinai	265
Siera Leonė	190
Singapūras	225
Sirija	225
Somalis	175
Sudanas	270
Surinamas	180
Šri Lanka	155
Šveicarija	220
Tadžikistanas	185
Tailandas	205
Taivanas	255
Tanzanija	250
tarptautinės teisės pripažįstama Rusijos teritorija	365
tarptautinės teisės pripažįstama Ukrainos teritorija	270
Togas	155
Tonga	155
Trinidadas ir Tobagas	175
Tunisas	145
Turkmėnistanas	230
Tuvalu	185
Uganda	235
Urugvajus	215
Uzbekistanas	230
Vanuatu	170
Vatikano Miesto Valstybė	175
Venesuela	210
Vietnamas	255
Zambija	185
Zimbabvė	165
Žalasis Kyšulys	125
Kita	205

SPORTAS

KOKIE VEIKSMAI REMIAMI?

Pagal šį Programos vadovą sporto srityje įgyvendinami šie veiksmai:

- bendradarbiavimo partnerystės projektai;
- smulkūs bendradarbiavimo partnerystės projektai;
- Europos ne pelno siekiantys sporto renginiai.

Be to, pagal programą „Erasmus+“ taip pat remiami veiksmai, kuriais siekiama sustiprinti politikos kūrimui naudojamą įrodymų bazę (studijos, duomenų rinkimas, tyrimai ir t. t.) ir skatinti dialogą su atitinkamomis Europos suinteresuotosiomis šalimis (ES sporto forumas, ES Tarybai pirmininkaujančių šalių organizuojami renginiai, konferencijos, susitikimai, seminarai ir t. t.). Šiuos veiksmus Europos Komisija įgyvendins tiesiogiai arba per vykdomąją įstaigą.

Programa „Erasmus+“ sporto srityje siekiama šių konkrečių tikslų:

- įveikti tokias tarpvalstybines sporto sąžiningumui kylančias grėsmes, kaip dopingas, susitarimai dėl varžybų baigties, smurtas ir įvairaus pobūdžio netolerancija ir diskriminacija;
- skatinti ir remti gerą sporto valdymą ir dvikryptę sportininkų karjerą;
- skatinant visuomenę sportuoti ir užtikrinant vienodas galimybes sportuoti visiems, remti savanorišką veiklą sporto srityje ir socialinę įtrauktį, lygias galimybes ir informuotumą apie sveikatinamosios fizinės veiklos svarbą.

Kaip nustatyta reglamente, pagal kurį sukurta programa „Erasmus+“, daugiausia dėmesio turi būti skiriama mėgėjiškam sportui.

Tikimasi, kad vykdant veiksmus sporto srityje ir kaupiant patirtį bei žinias įvairiais poveikį sportui Europos lygmeniu darančiais klausimais, dalijantis ta patirtimi ir žiniomis ir jas skleidžiant bus padedama plėtoti šios srities europinį matmenį.

Galiausiai įgyvendinant pagal programą „Erasmus+“ remiamus sporto projektus turėtų padidėti dalyvavimas sporto ir fizinėje bei savanoriškoje veikloje.

Kalbant konkrečiau:

- Programos šalyse turėtų pagerėti žinios ir informuotumas apie sportą ir fizinę veiklą;
- turėtų padidėti informuotumas apie sporto reikšmę skatinant socialinę įtrauktį, lygias galimybes ir sveikatinamąją fizinę veiklą;
- turėtų sustiprėti sporto ir fizinės veiklos srityje veikiančių institucijų ir organizacijų bendradarbiavimas;
- sporto ir kitos susijusios organizacijos iš įvairių Programos šalių turėtų aktyviau dalyvauti išplėstų tinklų veikloje;
- turėtų būti aktyviau dalijamasi gerą patirtimi.

Tikimasi, kad sporto srityje vykdomais veiksmais bus padėta įgyvendinti Europos sporto savaitės iniciatyvą, kurią Komisija, atsižvelgusi į mažėjančius dalyvavimo rodiklius, paskelbė siekdama Europos Sąjungoje skatinti sportavimą ir fizinį aktyvumą.

Europos sporto savaitės iniciatyvą planuojama organizuoti vadovaujantis tokia eiga: oficialus atidarymas, pagrindinis renginys ir penkios diskusijų dienos, kurių kiekviena būtų skirta vis kitai prioritetinei temai – švietimo, darbo vietų, veiklos atvira ore, sporto klubų ir sveikatingumo centrų. Be kitos veiklos, įgyvendinant Europos sporto savaitės iniciatyvą bus skatinama vykdyti tarpvalstybinę informuotumo didinimo veiklą.

Nuo 2017 m. [Europos sporto savaitė](#) vyksta rugsėjo 23–30 d. Be Europos Komisijos organizuojamų renginių, vyks valstybių narių organizuojami nacionaliniai ir koordinuojami vietos renginiai.

Išsamesnės informacijos apie 2020 m. Europos sporto savaitę, įskaitant prioritetines temas, galima rasti svetainėje <http://ec.europa.eu/sport/week>.

BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTAI

KOKIE YRA BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTO TIKSLAI?

Bendradarbiavimo partnerystės projektai sudaro galimybę kurti, perduoti ir (arba) įgyvendinti novatoriškus produktus ir (arba) aktyviai dalyvauti skleidžiant ir naudojant esamus ir naujus produktus ar naujas idėjas įvairiose su sportu ir fiziniu aktyvumu susijusiose srityse. Juose dalyvauja įvairios sporto ir ne sporto srities organizacijos ir veikėjai, įskaitant visų pirma vietas, regionų, nacionalinio ir Europos lygmens valdžios institucijas, sporto organizacijas, su sportu susijusias organizacijas ir švietimo įstaigas. Bendradarbiavimo partnerystės projektai visų pirma yra novatoriški projektai, kuriais siekiama:

- skatinti dalyvavimą sporto ir fizinėje veikloje, visų pirma remiant Tarybos rekomendacijos dėl sveikatinamojo fizinio aktyvumo įgyvendinimą ir laikantis ES fizinio aktyvumo gairių, ir Tartu sveiko gyvenimo būdo kvietimas;
- skatinti dalyvavimą sporto ir fizinėje veikloje, ypač remiant Europos sporto savaitę;
- puoselėti su sportu susijusį ir juo grindžiamą švietimą, ypač daug dėmesio skiriant įgūdžių ugdymui, taip pat remti ES dvikryptės sportininkų karjeros gairių įgyvendinimą;
- skatinti savanorišką sporto veiklą;
- kovoti su dopingu, visų pirma laisvalaikio aplinkoje;
- kovoti su susitarimais dėl varžybų baigties;
- tobulinti gerą sporto valdymą;
- kovoti su smurtu ir spręsti rasizmo, diskriminacijos ir nepakantumo klausimus sporto veikloje;
- skatinti socialinę įtrauktį ir lygias galimybes sporto srityje.

Visose šiose srityse turi būti skatinama lyčių lygybė. Taip pat turėtų būti skatinamas bendradarbiavimas su šalimis partnerėmis.

Įgyvendinant bendradarbiavimo partnerystės projektus turėtų būti skatinamas Europos tinklų sporto srityje kūrimas ir plėtojimas. Taip ES suinteresuotiesiems subjektams gali suteikti aktyvesnio bendradarbiavimo galimybes, kurių kitaip nebūtų suteikta. Bendradarbiavimo partnerystės projektais taip pat turėtų būti skatinama sąveika su vietos, regionų, nacionaline ir tarptautine politika ir jos tarpusavio sąveika siekiant didinti sporto ir fizinį aktyvumą ir spręsti su sportu susijusias problemas.

Bendradarbiavimo partnerystės projektais pagal programą „Erasmus+“ ketinama padėti bandyti ir kurti naujus projektų formatus ir naujas tarptautinio bendradarbiavimo sporto srityje formas, kurios galėtų paskatinti kurti didesnio masto iniciatyvas, remiamas pagal nacionalines finansavimo programas arba iš kitų Europos fondų, kaip antai Europos struktūrinių ir investicinių fondų.

Komisija per savo vykdomąją įstaigą surengs vieną atranką per metus.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Pagal programą „Erasmus+“ veiklai, kuri gali būti įgyvendinama pagal bendradarbiavimo partnerystės projektus, taikomas labai lankstus požiūris, jei tik projekte įrodoma, kad ši veikla yra tinkamiausia norint pasiekti nustatytus projekto tikslus. Bendradarbiavimo partnerystės projektuose paprastai gali būti vykdoma įvairi veikla, kaip antai:

- suinteresuotųjų institucijų tinklų kūrimas;
- geriausios patirties skleidimas, nustatymas, rėmimas ir dalijimasis ja;
- švietimo ir mokymo modulių ir priemonių rengimas, plėtojimas ir įgyvendinimas;
- veikla, kuria siekiama didinti sporto srities informacijos skleidėjų kompetenciją ir plėtoti rodiklių stebėjimą ir lyginamąją analizę, visų pirma siekiant skatinti etišką sportininkų elgesį ir elgesio kodeksų laikymąsi;
- veikla, kuria siekiama gerinti sporto ir fizinio aktyvumo pridėtinės vertės suvokimą, kiek tai susiję su asmenų asmeniniu, socialiniu ir profesiniu tobulėjimu;
- veikla, kuria skatinama novatoriška sporto srities ir sveikatos, švietimo, mokymo ir jaunimo sričių sąveika;
- veikla, kuria siekiama stiprinti sporto duomenų bazę socialinėms ir ekonominėms problemoms spręsti (duomenų, kuriais grindžiama minėta veikla, rinkimas, tyrimai, konsultacijos ir t. t.);
- konferencijos, seminarai, susitikimai, renginiai ir informuotumo didinimo veiksmai, kuriais remiama minėta veikla.

KAS GALI DALYVAUTI BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTE?

Bendradarbiavimo partnerystės projektuose gali dalyvauti bet kokio tipo valstybinės įstaigos arba organizacijos, veikiančios sporto ir fizinės veiklos srityje. Atsižvelgiant į projekto tikslą, bendradarbiavimo partnerystės projektuose turėtų dalyvauti tinkami ir įvairūs partneriai, kad būtų galima pasinaudoti įvairia jų patirtimi, profiliais ir žiniomis ir pasiekti tinkamus ir kokybiškus projekto rezultatus.

Bendradarbiavimo partnerystės projektais siekiama Programos šalyse įsteigtų organizacijų bendradarbiavimo.

Bendradarbiavimo partnerystę turėtų sudaryti:

- pareiškėjas (koordinadorius) – organizacija, teikianti projekto pasiūlymą visų partnerių vardu. Kai projektui suteikiama dotacija, pareiškėjas (koordinadorius) tampa pagrindiniu ES dotacijos gavėju ir visų dalyvaujančių organizacijų vardu pasirašo keliems gavėjams skirtos dotacijos sutartį. Jo koordinavimo funkcija apima tokias pareigas:
 - atstovavimas dalyvaujančiosioms organizacijoms ir veikimas jų vardu palaikant santykius su Europos Komisija;
 - finansinės ir teisinės atsakomybės už tinkamą viso projekto veiklos, administracinį ir finansinį įgyvendinimą, prisiėmimas;
 - bendradarbiavimo partnerystės veiklos koordinavimas bendradarbiaujant su visais kitais projekto partneriais;
- partneriai – organizacijos, aktyviai padedančios rengti bendradarbiavimo partnerystės projektą, jį įgyvendinti ir įvertinti. Kiekvienas partneris turi pasirašyti įgaliojimą, kuriuo koordinatorių įgalioja įgyvendinant projektą veikti jo vardu ir atsižvelgti į jo interesus.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, bendradarbiavimo partnerystės projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

<p>Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančios organizacijos</p>	<p>Bet kokia organizacija arba valstybės įstaiga (ir, jei yra, jos susijusieji subjektai), vykdanči veiklą sporto srityje ir įsteigta kokiaje nors Programos šalyje arba kurioje nors pasaulio šalyje partnerėje (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).</p> <p>Tai, pvz., gali būti tokia organizacija (sąrašas nėra išsamus):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ valstybės įstaiga, atsakinga už sportą vietos, regionų arba nacionaliniu lygmeniu; ▪ nacionalinis olimpinis komitetas arba nacionalinė sporto konfederacija; ▪ vietos, regionų, nacionalinio, Europos arba tarptautinio lygmens sporto organizacija; ▪ nacionalinė sporto lyga; ▪ sporto klubas; ▪ sportininkams atstovaujanti organizacija arba sąjunga; ▪ organizacijos arba sąjungos, atstovaujančios sporto srities profesionalams ir savanoriams (kaip antai treneriams, vadybininkams ir t. t.); ▪ organizacija, atstovaujanti judėjimui „sportas visiems“; ▪ organizacija, veikianti fizinio aktyvumo skatinimo srityje; ▪ organizacija, atstovaujanti aktyvaus laisvalaikio sektoriui; ▪ organizacija, veikianti švietimo, mokymo arba jaunimo srityje.
<p>Kas gali teikti paraišką?</p>	<p>Paraišką gali teikti bet kuri dalyvaujančioji organizacija, įsteigta Programos šalyje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.</p>
<p>Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis</p>	<p>Bendradarbiavimo partnerystės projektas yra tarptautinio pobūdžio ir jame turi dalyvauti bent penkios organizacijos iš penkių skirtingų Programos šalių.</p> <p>Didžiausias dalyvių skaičius nenumatytas. Tačiau projekto valdymo ir įgyvendinimo biudžetas yra ribotas (apskaičiuotas 10-čiai partnerių). Visos dalyvaujančiosios organizacijos privalo būti nustatytos paraiškos dotacijai gauti teikimo metu.</p>
<p>Projekto trukmė</p>	<p>Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape (12, 18, 24, 30 arba 36 mėn.) pagal projekto tikslą ir planuojamos veiklos pobūdį.</p>

Veiklos vieta (-os°)	Veikla turi būti vykdoma bendradarbiavimo partnerystės projekte dalyvaujančių organizacijų šalyse (vienoje ar daugiau).
Kur teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai.
Kada pateikti paraišką?	Pareiškėjai savo paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems kitų metų sausio 1 d., turi pateikti iki balandžio 2 d. 17 val. (Briuselio laiku) .
Kaip pateikti paraišką?	Išsamesnę informaciją, kaip pateikti paraišką, žr. šio vadovo C dalyje.

Paraiškas pateikusios organizacijos bus vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Išsamesnę informaciją žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Orientacinis paskirstymas skirtingoms bendradarbiavimo partnerystės projektų kategorijoms bus toks:

- maždaug 30 proc. – 1-ai ir 2-ai prioritetinei veiklai (projektai, kuriais remiamas dalyvavimas fizinėje veikloje ir sporte);
- maždaug 20 proc. – 3-ai ir 4-ai prioritetinei veiklai (projektai, kuriais remiamas su sportu susijęs ir juo grindžiamas švietimas, ypatingą dėmesį skiriant įgūdžių ugdymui, ES dvikryptės sportininkų karjeros gairių įgyvendinimui²³² ir projektams, kuriais remiamas savanoriškas dalyvavimas sporto veikloje);
- maždaug 20 proc. – 5-ai, 6-ai ir 7-ai prioritetinei veiklai (sporto veiklos sąžiningumą remiantys projektai, pvz., kovos su dopingo vartojimu, kovos su susitarimais dėl varžybų baigties ir sporto tinkamo valdymo projektai);
- maždaug 30 proc. – 8-ai ir 9-ai prioritetinei veiklai (kovos su smurtu, rasizmu, diskriminacija ir nepakantumu vykdant sporto veiklą projektai, socialinę įtrauktį ir lygias galimybes sportuojant užtikrinantys projektai).

Šių kategorijų projektai bus vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekto aktualumas / atitiktis: <ul style="list-style-type: none"> - Europos politikos sporto srityje tikslų požiūriu; - šio veiksmo tikslų ir prioritetų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra Bendradarbiavimo partnerystės projekto tikslai?“) ▪ Kokiu mastu: <ul style="list-style-type: none"> - projektas yra pagrįstas tikrų ir tinkamų poreikių analize; - tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su klausimais, kurie aktualūs dalyvaujančiosioms organizacijoms ir tikslinėms grupėms; - pasiūlymas yra novatoriškas ir (arba) papildo kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; - projekte numatyti rezultatai, kurie nebūtų pasiekti vykdant veiklą tik vienoje šalyje, duoda pridėtinės vertės ES lygmeniu.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengimo, įgyvendinimo, priežiūros, įvertinimo ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. ▪ Siūlomos metodikos kokybė ir tinkamumas. ▪ Valdymo priemonių buvimas ir kokybė (terminai, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžtos ir tikroviškos). ▪ Kokybės kontrolės priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, kad jis būtų užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto, buvimas ir aktualumas.

²³² ES dvikryptės sportininkų karjeros gairės (2012 m. rugsėjo 28 d. priėmė ES ekspertų grupė švietimo ir mokymo sporto srityje (ISBN 978-92-79-31161-1).

Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	<ul style="list-style-type: none">▪ Projekto išlaidų efektyvumo laipsnis, ar kiekvienai veiklai skiriami tinkami ištekčiai. <ul style="list-style-type: none">▪ Kokiu mastu:<ul style="list-style-type: none">- užtikrinama projekte dalyvaujančių viena kitą papildančių organizacijų, turinčių reikiamą profilį, patirtį ir kompetenciją sėkmingai projektui visais jo aspektais įgyvendinti, įvairovė, įskaitant būtiną profilį ir patirtį sporto, politikos ir praktikos srityse;- pareigų ir užduočių paskirstymas parodo visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų indėlį;- jei taikoma, kiek kokios nors dalyvaujančiosios organizacijos iš kurios nors šalies partnerės dalyvavimas suteikia projektui esminės pridėtinės vertės
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)	<ul style="list-style-type: none">▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė.▪ Galimas projekto poveikis:<ul style="list-style-type: none">- dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms projekto metu ir jam pasibaigus;- vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte.▪ Sklaidos plano kokybė: priemonių, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė.▪ Jei taikoma, kiek projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinama nevaržoma prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir kaip bus skatinama jomis naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, taip pat ar nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.▪ Projekto tvarumo užtikrinimo planų kokybė: jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES dotaciją.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijose ir bent po 10 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ ir „projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijose).

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Didžiausia bendradarbiavimo partnerystės projektams skirta dotacija: 400 000 EUR

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma		Lėšų skyrimo taisyklės
Projekto valdymas ir įgyven-dinimas	Išlaidos projekto valdymui (pvz., planavimui, finansams, koordinavimui ir komunikacijai tarp partnerių ir t. t.), nedidelės apimties mokymo(si) ir rengimo medžiagai, priemonėms, metodams ir t. t. Išlaidos virtualiam bendradarbiavimui ir projektų vietos veiklai, išlaidos informavimui, reklamai ir sklaidai (pvz., brošiūros, skrajutės, informacija internete ir t. t.).	Fiksuota norma	Parama koordinuojančiosios organizacijos veiklai: 500 EUR per mėnesį	Ne daugiau kaip 2 750 EUR per mėnesį	Pagal bendradarbiavimo partnerysčių trukmę ir dalyvaujančiųjų organizacijų skaičių.
		Fiksuota norma	Parama kitų dalyvaujančių organizacijų veiklai: 250 EUR per mėnesį vienai organizacijai		
Tarptautiniai projekto susitikimai	Išlaidos dalyvavimui projekto partnerių susitikimuose, kuriuos įgyvendinimo ir koordinavimo tikslais organizuoja viena iš dalyvaujančiųjų organizacijų. Parama kelionės ir pragyvenimo išlaidoms padengti.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 100–1 999 km: 575 EUR vienam dalyviui vienam susitikimui		Sąlyga: pareiškėjai, atsižvelgdami į susitikimų ir jų dalyvių skaičių, turi pagrįsti tų susitikimų poreikį. Pagal kiekvieno dalyvio kelionės atstumą. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę.
			Kai kelionės atstumas yra 2 000 km arba didesnis, 760 EUR vienam dalyviui vienam susitikimui.		
Išimtinės išlaidos	Parama realioms išlaidoms, susijusioms su subranga ar prekių ir paslaugų pirkimu. Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos teikimu, vykdančiajai agentūrai paprašius.	Realiosios išlaidos	80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų Ne daugiau kaip 50 000 EUR vienam projektui (neįskaitant išlaidų, susijusių su finansinės garantijos teikimu).		Sąlyga: subranga turi būti susijusi su paslaugomis, kurių dalyvaujančiosios organizacijos dėl tinkamai pagrįstų priežasčių negali tiesiogiai suteikti. Išlaidos įrangai negali būti susijusios su įprasta biuro įranga ar dalyvaujančiųjų organizacijų paprastai naudojama įranga.

Papildomas didelių bendradarbiavimo partnerystės projektų finansavimas

Intelektinių produktų	Išlaidos projekto intelektiniams produktams	Fiksu-ota	B5.1 vienam vadovui vienai darbo su	Sąlyga: personalo išlaidos vadovams ir
-----------------------	---	-----------	-------------------------------------	--

išlaidos	(realiems rezultatams), pvz., gairėms, pedagoginei medžiagai, atviriesiems švietimo ištekliams (AŠI), IT priemonėms, analizei, tyrimams, tarpusavio mokymosi metodams, apžvalgoms ir ataskaitoms, išradimams, pvz., naujiems sporto žaidimams, ir t. t.	norma	projektu dienai.		administracijos darbuotojams jau turėtų būti padengtos pagal straipsnį „Išlaidos projekto valdymui ir įgyvendinimui“. Kad būtų išvengta galimo dalinio sutapimo su tokiu straipsniu, pareiškėjai personalo išlaidų, dėl kurių teikiama paraiška, rūšį ir apimtį turės pagrįsti kiekvienam siūlomam produktui. Kad būtų patenkinti reikalavimai šios rūšies dotacijai gauti, produktai turėtų būti svarbūs kokybės ir kiekio požiūriu. Turėtų būti įrodyta, kad produktai gali būti plačiau naudojami ir skleidžiami bei turi poveikį.
			B5.2 vienam mokslininkui, bendrųjų ir (arba) specialybės dalykų mokytojui, mokymo vadovui, su jaunimu dirbančiam asmeniui vienai darbo su projektu dienai		
			B5.3 vienam techniniam darbuotojui vienai darbo su projektu dienai		
			B5.4 vienam administraciniam darbuotojui vienai darbo su projektu dienai.		
Sporto renginių sklaida	Parama išlaidoms, susijusioms su nacionalinių ir tarptautinių konferencijų, seminarų ar renginių, kuriuose siekiama dalytis ir skleisti intelektualius produktus, sukurtus įgyvendinant projektą, organizavimu (neįskaitant prie renginio prisidedančių dalyvaujančiųjų organizacijų atstovų kelionės ir pragyvenimo išlaidų).	Fiksu-ota norma	100 EUR vienam vietos dalyviui (t. y. dalyviams iš šalies, kurioje vyksta renginys).	Ne daugiau kaip 30 000 EUR vienam projektui.	Sąlyga: parama sklaidos renginiams teikiama tik tuo atveju, jeigu jie yra tiesiogiai susiję su projekto intelektualiais produktais. Projektui, kuriam nesuteikta dotacija intelektualinių produktų kūrimui remti, negali būti skiriama parama sklaidos renginiams organizuoti.
	150 EUR vienam tarptautiniam dalyviui (t. y. dalyviams iš kitų šalių).				

A LENTELĖ. INTELEKTINIAI PRODUKTAI (SUMA EUR PER DIENA)

Šias lėšas galima naudoti tik organizacijų, dalyvaujančių projekte, kurio tikslas – kurti intelektualio pobūdžio produktus, personalo išlaidoms padengti. Suma priklauso nuo: a) projekte dalyvaujančių darbuotojų pobūdžio ir b) dalyvaujančiosios organizacijos, kurios darbuotojai dalyvauja projekte, šalies.

	Vadovas	Bendrųjų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas, su jaunimu dirbantis asmuo	Techninis darbuotojas	Admini-stracijos darbuotojas
	B5.1	B5.2	B5.3	B5.4
Airija, Austrija, Danija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Švedija	294	241	190	157
Belgija, Islandija, Italija, Jungtinė Karalystė, Prancūzija, Suomija, Vokietija	280	214	162	131
Čekija, Graikija, Ispanija, Kipras, Malta, Portugalija, Slovėnija	164	137	102	78
Bulgarija, Estija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Serbija, Slovakija, Šiaurės Makedonijos Respublika, Turkija, Vengrija	88	74	55	39

B LENTELĖ. INTELEKTINIAI PRODUKTAI (SUMA EUR PER DIENA)

Šias lėšas galima naudoti tik organizacijų, dalyvaujančių projekte, kurio tikslas – kurti intelektualio pobūdžio produktus, personalo išlaidoms padengti. Suma priklauso nuo: a) projekte dalyvaujančių darbuotojų pobūdžio ir b) dalyvaujančiosios organizacijos, kurios darbuotojai dalyvauja projekte, šalies.

	Vadovas	Bendrųjų dalykų mokytojas, specialybės dalykų mokytojas, mokslininkas, su jaunimu dirbantis asmuo	Techninis darbuotojas	Administra- cijos darbuotojas
	B5.1	B5.2	B5.3	B5.4
Australija, Jungtinės Amerikos Valstijos, Kanada, Kataras, Kuveitas, Makao, Monakas, San Marinas, Šveicarija	294	241	190	157
Andora, Brunėjus, Japonija, Jungtiniai Arabų Emyratai, Naujoji Zelandija, Singapūras, Vatikano Miesto Valstybė	280	214	162	131
Bahamos, Bahreinas, Honkongas, Izraelis, Korėjos Respublika, Omanas, Saudo Arabija, Taivanas	164	137	102	78
Afganistanas, Albanija, Alžyras, Angola, Antigva ir Barbuda, Argentina, Armėnija, Azerbaidžanas, Baltarusija, Bangladešas, Barbadosas, Belizas, Beninas, Bisau Gvinėja, Bolivija, Bosnija ir Hercegovina, Botsvana, Brazilija, Burkina Fosas, Burundis, Butanas, Centrinės Afrikos Respublika, Čadas, Čilė, Dominika, Dominikos Respublika, Dramblio Kaulo Respublika, Džibutis, Egiptas, Ekvadoras, Eritrėja, Esvatinis, Etiopija, Fidžis, Filipinai, Gabonas, Gajana, Gambija, Gana, Grenada, Gruzija, Gvatemala, Gvinėja, Haitis, Hondūras, Indija, Indonezija, Irakas, Iranas, Jamaika, Jemenas, Jordanija, Juodkalnija, Kambodža, Kamerūnas, Kazachstanas, Kenija, Kinija, Kirgizija, Kiribatis, Kolumbija, Komorai, Kongas, Kongo Demokratinė Respublika, Korėjos Liaudies Demokratinė Respublika, Kosovas, Kosta Rika, Kuba, Kuko Salos, Laosas, Lesotas, Libanas, Liberija, Libija, Madagaskaras, Malaizija, Malavis, Maldivai, Malis, Marokas, Maršalo Salos, Mauricijus, Mauritanija, Meksika, Mianmaras, Mikronezijos Federalinės Valstijos, Moldova, Mongolija, Mozambikas, Namibija, Nauru, Nepalas, Nigerija, Nigeris, Nikaragva, Niujė, Pakistanas, Palau, Palestina, Panama, Papua Naujoji Gvinėja, Paragvajus, Peru, Pietų Afrika, Pietų Sudanas, Pusiaujo Gvinėja, Rytų Timoro Demokratinė Respublika, Ruanda, Saliamono salos, Salvadoras, Samoa, San Tomė ir Prinsipė, Seišeliai, Senegalas, Sent Kitsas ir Nevis, Sent Lusija, Sent Vinsentas ir Grenadinai, Siera Leonė, Sirija, Somalis, Sudanas, Surinamas, Šri Lanka, Tadžikistanas, Tailandas, Tanzanija, tarptautinės teisės pripažįstama Rusijos teritorija, tarptautinės teisės pripažįstama Ukrainos teritorija, Togas, Tonga, Trinidadas ir Tobagas, Tunisas, Turkmėnistanas, Tuvalu, Uganda, Urugvajus, Uzbekistanas, Vanuatu, Venesuela, Vietnamas, Zambija, Zimbabvė, Žalioji Kyšulys	88	74	55	39

SMULKIEJI BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTAI

KOKIE YRA SMULKIOJO BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTO TIKSLAI?

Smulkieji bendradarbiavimo partnerystės projektai sudaro galimybę organizacijoms kurti ir stiprinti tinklus, didinti jų gebėjimus veikti tarptautiniu lygmeniu, dalytis gerąja patirtimi, susipažinti su skirtingų sričių idėjomis ir metodais, susijusiais su sportu ir fiziniu aktyvumu. Įgyvendinant atrinktus projektus taip pat gali būti kuriami konkretūs produktai ir tikimasi, kad šių projektų įgyvendinimo veiklos rezultatai bus skleidžiami, tačiau ši sklaida turėtų būti proporcinga projekto tikslui ir taikymo sričiai. Į smulkiuosius bendradarbiavimo partnerystės projektus įtraukiamos įvairios organizacijos, visų pirma vietos ir nacionalinio lygmens valdžios institucijos, sporto organizacijos, su sportu susijusios organizacijos ir švietimo įstaigos. Smulkiaisiais bendradarbiavimo partnerystės projektais visų pirma siekiama užtikrinti 2013 m. Parengiamųjų veikslių nuotrūkstumą ir taip pat:

- skatinti socialinę įtrauktį ir lygias galimybes sporto srityje;
- skatinti Europos tradicines sporto šakas ir žaidimus;
- remti savanorių, trenerių, ne pelno siekiančių sporto organizacijų vadovų ir darbuotojų mobilumą;
- apsaugoti sportininkus, ypač jauniausius, nuo pavojaus jų sveikatai ir saugumui, tobulinant mokymo ir varžybų sąlygas;
- remti su sportu susijusį švietimą ir skatinti švietimą sporto srityje, ypatingą dėmesį skiriant įgūdžių ugdymui.

Įgyvendinant smulkiuosius bendradarbiavimo partnerystės projektus turėtų būti skatinamas tarptautinių tinklų sporto srityje kūrimas ir plėtojimas. Tai ES suinteresuotiesiems asmenims gali suteikti aktyvesnio bendradarbiavimo galimybes, kurių kitaip nebūtų suteikta. Smulkiaisiais bendradarbiavimo partnerystės projektais taip pat turėtų būti skatinama sąveika su vietos, regionų, nacionaline ir tarptautine politika ir jos tarpusavio sąveika, siekiant didinti sporto ir fizinį aktyvumą bei spręsti su sportu susijusias problemas.

Į smulkiuosius bendradarbiavimo partnerystės projektus turėtų būti įtraukiamas bent vienas vietos ir regiono sporto klubas.

Komisija, veikdama per Vykdomąją įstaigą, atlieka vieną atranką per metus.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Pagal programą „Erasmus+“ veiklai, kuri gali būti įgyvendinama pagal smulkiuosius bendradarbiavimo partnerystės projektus, taikomas labai lankstus požiūris, jei tik projekte įrodoma, kad ši veikla yra tinkamiausia nustatytiems projekto tikslams pasiekti. Smulkiuose bendradarbiavimo partnerystės projektuose paprastai gali būti vykdoma įvairi veikla, kaip antai:

- suinteresuotųjų institucijų tinklų kūrimas;
- geriausios patirties rėmimas, nustatymas ir dalijimasis ja;
- švietimo ir mokymo modulių ir priemonių rengimas, plėtojimas ir įgyvendinimas;
- veikla, kuria siekiama didinti sporto ir fizinio aktyvumo pridėtinės vertės suvokimą, kiek tai susiję su asmenų asmeniniu, socialiniu ir profesiniu tobulėjimu;
- konferencijos, seminarai, susitikimai, renginiai ir informuotumo didinimo veiksmai, kuriais remiama minėta veikla.

KAS GALI DALYVAUTI SMULKIUOSIUOSE BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTUOSE?

Smulkiuosiuose bendradarbiavimo partnerystės projektuose gali dalyvauti bet kokios rūšies valstybinės įstaigos arba organizacijos, veikiančios sporto ir fizinės veiklos srityje. Atsižvelgiant į projekto tikslą, smulkiuosiuose bendradarbiavimo partnerystės projektuose turėtų dalyvauti tinkami ir įvairūs partneriai, kad būtų galima pasinaudoti įvairia jų patirtimi, profiliais ir žiniomis ir pasiekti tinkamus ir kokybiškus projekto rezultatus.

Smulkiuosiuose bendradarbiavimo partnerystės projektuose siekiama Programos šalyse įsteigtų organizacijų bendradarbiavimo.

Smulkiają bendradarbiavimo partnerystę turėtų sudaryti:

- pareiškėjas (koordinatorius): organizacija, teikianti projekto pasiūlymą visų partnerių vardu. Kai projektui suteikiama dotacija, pareiškėjas (koordinatorius) tampa pagrindiniu ES dotacijos gavėju ir visų dalyvaujančiųjų organizacijų vardu pasirašo keliems gavėjams skirtos dotacijų sutartį. Dėl išsamesnės informacijos apie finansinius ir sutartinius susitarimus žr. šio vadovo C dalį. Jo koordinavimo funkcija apima tokias pareigas:
 - atstovavimas dalyvaujančiosioms organizacijoms ir veikimas jų vardu palaikant santykius su Europos Komisija;
 - finansinės ir teisinės atsakomybės už tinkamą viso projekto veiklos, administracinį ir finansinį įgyvendinimą, prisiėmimas;
 - bendradarbiavimo partnerystės veiklos koordinavimas bendradarbiaujant su visais kitais projekto partneriais;
 - ES finansinės paramos iš programos „Erasmus+“ gavimas ir atsakomybės už lėšų projekte dalyvaujantiems partneriams paskirstymą prisiėmimas.
- partneriai: organizacijos, padedančios rengti smulkų bendradarbiavimo partnerystės projektą, jį įgyvendinti ir įvertinti.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI SMULKIAJAM BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS PROJEKTUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, smulkusis bendradarbiavimo partnerystės projektas turi atitikti šiuos oficialius kriterijus

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos	<p>Bet kokia organizacija arba valstybės įstaiga ir susiję subjektai (jei tokių yra), vykdytys veiklą sporto srityje ir įsteigti kokioje nors Programos šalyje arba kurioje nors pasaulio šalyje partnerėje (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).</p> <p>Tai, pvz., gali būti tokia organizacija (sąrašas nėra išsamus):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ valstybės įstaiga, atsakinga už sportą vietos, regionų arba nacionaliniu lygmeniu; ▪ nacionalinis olimpinis komitetas arba nacionalinė sporto konfederacija; ▪ vietos, regionų, nacionalinio, Europos arba tarptautinio lygmens sporto organizacija; ▪ nacionalinė sporto lyga; ▪ sporto klubas; ▪ sportininkams atstovaujanti organizacija arba sąjunga; ▪ organizacijos arba sąjungos, atstovaujančios sporto srities profesionalams ir savanoriams (kaip antai treneriams, vadybininkams ir t. t.); ▪ organizacija, atstovaujanti judėjimui „sportas visiems“; ▪ organizacija, veikianti fizinio aktyvumo skatinimo srityje; ▪ organizacija, atstovaujanti aktyvaus laisvalaikio sektoriui.
Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti bet kuri dalyvaujančioji organizacija, įsteigta Programos šalyje. Ši organizacija pateikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu.
Dalyvaujančių organizacijų skaičius ir pobūdis	Smulkusis bendradarbiavimo partnerystės projektas yra tarptautinis ir jis apima bent tris organizacijas iš trijų skirtingų Programos šalių. Didžiausias partnerių skaičius nenumatytas. Tačiau projekto įgyvendinimo ir valdymo biudžetas yra ribojamas (penkiems partneriams). Visos dalyvaujančiosios organizacijos privalo būti nustatytos paraiškos dotacijai gauti teikimo metu
Projekto trukmė	Nuo 12 iki 24 mėn. Trukmė turi būti pasirenkama teikiant paraišką (12, 18 ar 24 mėn.) atsižvelgiant į projekto tikslą ir planuojamos veiklos pobūdį.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma smulkiajame bendradarbiavimo partnerystės projekte dalyvaujančių organizacijų šalyje (-se) (vienoje ar keliose).
Kam teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai savo paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems kitų metų sausio 1 d., turi pateikti iki balandžio 2 d. 17 val. (Briuselio laiku) .

Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip pateikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį
------------------------------	--

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Šių kategorijų projektai bus vertinami pagal šiuos kriterijus:

Šių kategorijų projektai bus vertinami pagal šiuos kriterijus:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekto aktualumas: <ul style="list-style-type: none"> - Europos politikos sporto srityje tikslų požiūriu; - šio veiksmo tikslų ir prioritetų požiūriu (žr. skirsnį „Kokie yra Bendradarbiavimo partnerystės projekto tikslai?“); ▪ Koku mastu: <ul style="list-style-type: none"> - projektas yra pagrįstas tikrų ir tinkamų poreikių analize; - tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su klausimais, kurie yra aktualūs dalyvaujančiosioms organizacijoms ir tikslinėms grupėms; - projektas yra novatoriškas ir (arba) papildantis kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; - projekte numatyti rezultatai, kurie nebūtų pasiekti vykdant veiklą tik vienoje šalyje, duoda pridėtinės vertės ES lygmeniu.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengimo, įgyvendinimo, priežiūros, įvertinimo ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Projekto tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. ▪ Siūlomos metodikos kokybė ir tinkamumas. ▪ Valdymo priemonių buvimas ir kokybė (terminai, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžtos ir tikroviškos). ▪ Kokybės kontrolės priemonių, kuriomis užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto, buvimas ir aktualumas. ▪ Projekto išlaidų efektyvumo laipsnis, ar kiekvienai veiklai skiriami tinkami ištekliai
Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (ne daugiau kaip 20 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koku mastu: <ul style="list-style-type: none"> - užtikrinama projekte dalyvaujančių viena kitą papildančių organizacijų, turinčių reikiamą profilį, patirtį ir kompetenciją sėkmingai projektui visais jo aspektais įgyvendinti, įvairovė, įskaitant būtiną profilį ir patirtį sporto, politikos ir praktikos srityse; - pareigų ir užduočių paskirstymas parodo visų dalyvaujančiųjų organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų indėlį. - Jei taikoma, kiek kokios nors dalyvaujančiosios organizacijos iš kurios nors šalies partnerės dalyvavimas suteikia projektui esminės pridėtinės vertės
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: <ul style="list-style-type: none"> - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms projekto metu ir jam pasibaigus; - vietos, regionų, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai dalyvaujantiems projekte. ▪ Sklaidos plano kokybė: priemonių, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Jei taikoma, kiek projekte apibūdinama, kaip bus užtikrinta nevaržoma prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir bus skatinama jomis naudotis pasitelkiant atvirąsias licencijas, bei nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

	<ul style="list-style-type: none">▪ Projekto tvarumo užtikrinimo planų kokybė: jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES dotaciją.
--	--

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienai iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijoms ir bent po 10 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ ir „projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijoms).

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Didžiausia smulkiesiems bendradarbiavimo partnerystės projektams skirta dotacija: 60 000 EUR

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma		Lėšų skyrimo taisyklė
Projektų valdymas ir įgyvendinimas	Projekto valdymas (pvz., planavimas, finansai, partnerių veiklos koordinavimas ir jų bendravimas ir t. t.); nedidelės apimties mokymosi / mokymo / ugdymo medžiaga, priemonės, metodai ir t. t. Bendradarbiavimas virtualiojoje erdvėje ir su vietiniu projektu susijusi veikla; informacija, skatinimas ir sklaida (pvz., lankstinukai, lapeliai, svetainėse pateikiama informacija ir t. t.).	Fiksuota norma	Parama koordinuojančiosios organizacijos veiklai: 500 EUR per mėnesį.	Ne daugiau kaip 1 500 EUR per mėnesį	Pagal bendradarbiavimo partnerystės trukmę ir dalyvaujančiųjų organizacijų skaičių.
		Fiksuota norma	Parama kitų dalyvaujančiųjų organizacijų veiklai: 250 EUR per mėnesį.		
Tarptautiniai projekto susitikimai	Išlaidos dalyvavimui projekto partnerių susitikimuose, kuriuos įgyvendinimo ir koordinavimo tikslais organizuoja viena iš dalyvaujančiųjų organizacijų. Parama kelionės ir pragyvenimo išlaidoms padengti.	Fiksuota norma	Kai kelionės atstumas yra 100–1 999 km: 575 EUR vienam dalyviui vienam susitikimui.		Sąlyga: pareiškėjai, atsižvelgdami į susitikimų ir jų dalyvių skaičių, turi pagrįsti tų susitikimų poreikį. Kelionės atstumai turi būti apskaičiuojami naudojant Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę.
			Kai kelionės atstumas yra 2 000 km arba didesnis: 760 EUR vienam dalyviui vienam susitikimui.		
Išimtinės išlaidos	Parama realioms išlaidoms, susijusioms su subranga ar prekių ir paslaugų pirkimu..	Realiosios išlaidos	80 % tinkamų finansuoti išlaidų. Ne daugiau kaip 10 000 EUR vienam projektui (neįskaitant išlaidų, susijusių su finansinės garantijos teikimu).		Sąlyga: subranga turi būti susijusi su paslaugomis, kurių dalyvaujančiosios organizacijos dėl tinkamai pagrįstų priežasčių negali tiesiogiai suteikti. Išlaidos įrangai negali būti susijusios su įprasta biuro įranga ar dalyvaujančiųjų organizacijų paprastai naudojama įranga.

EUROPOS NE PELNO SIEKIANČIŲ SPORTO RENGINIAI

KOKIE YRA EUROPOS NE PELNO SIEKIANČIO SPORTO RENGINIO TIKSLAI?

Šiuo veiksmu siekiama remti:

- savanorystę sporto srityje;
- socialinę įtrauktį per sportą;
- lyčių lygybę sporte;
- sveikatą stiprinančią fizinę veiklą;
- Europos sporto savaitės įgyvendinimą.

Komisija per savo vykdomąją įstaigą per metus surengs vieną atranką.

Organizuojant Europos sporto renginius, kuriais nesiekama pelno, rekomenduojama lėšas skirstyti taip:

- maždaug 30 % – renginiams, skirtiems Europos sporto savaitės iniciatyvai įgyvendinti;
- maždaug 70 % – su Europos sporto savaitė susijusiems renginiams (t. y. susijusiems su sporto veiklos savanoryste, socialine įtrauktimi per sportą, lyčių lygybe sporte, sveikatinimo fizine veikla).

Maždaug keturi renginiai turėtų būti atrinkti Europos sporto savaitės iniciatyvai įgyvendinti. Jie turėtų būti visų pirma susiję su Europos sporto savaitė įgyvendinti numatytais temomis (pvz., švietimas, sportas darbo vietoje, renginiai atvira ore, sporto klubai ir sveikatingumo centrai).

Turėtų būti atrinkti maždaug aštuoni renginiai, nesusiję su Europos sporto savaitė. Iš minėtų temų (t. y. savanorystė, socialinė įtrauktis, lyčių klausimai, sveikatinamasis fizinis aktyvumas) bent vienas renginys turėtų būti skirtas sporto išorės veiksniai (pvz., sporto diplomatijai) ir bent viename renginyje pagrindinis dėmesys turėtų būti skiriamas masiniam sportui siekiant šios veiklos tikslų (sporto savanorystė, socialinė įtrauktis į sportą ir naudojant sportą, lyčių lygybė sporto sektoriuje, sveikatinimo sportinė veikla).

Visuose renginiuose turi būti skatinama lyčių lygybė. Taip pat turi būti skatinamas bendradarbiavimas su šalimis partnerėmis.

KAS YRA EUROPOS NE PELNO SIEKIANČIŲ SPORTO RENGINYS?

Pagal šį veiksma finansinė parama teikiama:

- europiniams sporto renginiams kurioje nors vienoje Programos šalyje organizuoti;
- nacionaliniams renginiams, kuriuos tuo pat metu keliose Programos šalyse organizuoja organizacijos arba valstybinės įstaigos, veikiančios sporto srityje.

Iš šių renginių tikimasi tokių rezultatų:

- didesnio informuotumo apie sporto vaidmenį skatinant socialinę įtrauktį, lygias galimybes ir sveikatą gerinantį fizinį aktyvumą;
- aktyvesnio dalyvavimo sportinėje, fizinėje ir savanoriškoje veikloje.

KOKIA VEIKLA REMIAMA PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

Teikiant paramą renginiams ES dotacijos skiriamos atskiroms organizacijoms, atsakingoms už tam tikro renginio parengimą, organizavimą ir tolesnę susijusią veiklą. Pagal šį veiksma remiama tokia standartinė veikla (sąrašas nėra išsamus):

- renginio parengimas;
- sportininkų, trenerių, organizatorių ir savanorių švietimo veiklos organizavimas rengiantis renginiui;
- renginio organizavimas;
- su sporto renginiu susijusios šalutinės veiklos (konferencijų, seminarų) organizavimas;

- tolesnės susijusios veiklos (įvertinimų, būsimų planų rengimo) organizavimas;
- su renginio tema susijusi komunikacijos veikla.

KOKIA VEIKLA NĖRA TINKAMA FINANSUOTI PAGAL ŠĮ VEIKSMĄ?

- sporto varžybos, kurias reguliariai organizuoja tarptautinės, Europos arba nacionalinės sporto federacijos ir (arba) lygos;
- profesionaliojo sporto varžybos.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI EUROPOS NE PELNO SIEKIANČIAM SPORTO RENGINIUI ĮVERTINTI?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, Europos ne pelno siekiantis sporto renginys turi atitikti šiuos oficialius kriterijus:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	<p>Bet kokia sporto srityje veikianti valstybės įstaiga arba organizacija, įsteigta kurioje nors Programos šalyje. Tai, pvz., gali būti tokia organizacija (sąrašas nėra išsamus):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ valstybės įstaiga, atsakinga už sportą vietos, regionų arba nacionaliniu lygmeniu; ▪ vietos, regionų, nacionalinio, Europos arba tarptautinio lygmens sporto organizacija; ▪ nacionalinio renginio, kuris organizuojamas rengiant kokį nors Europos sporto srities renginį, koordinatorius.
Reikalavimus atitinkantys renginiai ir dalyviai	<p>Vienoje šalyje organizuojamame europiniame sporto renginyje turi dalyvauti dalyviai iš ne mažiau kaip dvylikos skirtingų Programos šalių.</p> <p>ARBA</p> <p>keliose Programos šalyse vienu metu organizuojamuose sporto renginiuose turi dalyvauti dalyviai iš ne mažiau kaip dvylikos skirtingų Programos šalių. Ši sąlyga įvykdoma, jeigu šie dalyviai tokiam skaičiui šalių atstovauja visuose šiuose renginiuose.</p> <p>Teikiant paraišką, turi būti nustatytos visos dalyvaujančiosios organizacijos.</p>
Projekto trukmė	Iki vienerių metų (nuo renginio parengimo iki tolesnės su juo susijusios veiklos etapo).
Renginio datos	Renginys turi įvykti sekančiais metais (bet kuriuo metu iki spalio 31 d.).
Kur teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems lapkričio 1 d., turi pateikti iki tų pačių metų balandžio 2 d. 17 val. (Briuselio laiku) .
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip pateikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus **atmetimo ir atrankos kriterijus**. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį..

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal šiuos kriterijus:

Projekto aktualumas (ne daugiau kaip 30 balų)	<ul style="list-style-type: none">▪ Projekto aktualumas:<ul style="list-style-type: none">- Europos politikos sporto srityje tikslų požiūriu;- šio veiksmo tikslų ir prioritetų požiūriu (žr. skirsnj „Kokie yra Europos ne pelno siekiančio sporto renginio tikslai?“);▪ Koku mastu:<ul style="list-style-type: none">- projektas yra pagrįstas tikrų ir tinkamų poreikių analize;- tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su klausimais, kurie aktualūs dalyvaujančiosioms organizacijoms ir tikslinėms grupėms;- projektas yra novatoriškas ir (arba) papildo kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas;- projekte numatyti rezultatai, kurie nebūtų pasiekti vykdant veiklą tik vienoje šalyje, duoda pridėtinės vertės ES lygmeniu.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (ne daugiau kaip 40 balų)	<ul style="list-style-type: none">▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengimo, įgyvendinimo, priežiūros, įvertinimo ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė.▪ Projekto tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas.▪ Siūlomos metodikos kokybė ir tinkamumas.▪ Valdymo priemonių buvimas ir kokybė (terminai, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžtos ir tikroviškos).▪ Kokybės kontrolės priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, kad jis būtų užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto, buvimas ir aktualumas.▪ Projekto išlaidų efektyvumo laipsnis, ar kiekvienai veiklai skiriami tinkami ištekliai.
Poveikis ir sklaida (ne daugiau kaip 30 balų)	<ul style="list-style-type: none">▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė.▪ Galimas projekto poveikis:<ul style="list-style-type: none">- dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms projekto metu ir jam pasibaigus;- vietos, regionų, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu ne organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai dalyvaujantiems projekte▪ Sklaidos plano kokybė: priemonių, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiosiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė.▪ Priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti renginio ir ES paramos matomumą ir informavimą žiniasklaidoje, kokybė.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, projektai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio ir sklaidos“ kategorijoms ir bent 20 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijai).

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Projekto biudžetas turi būti parengtas pagal šias finansavimo taisykles (EUR):

Tinkamos finansuoti išlaidos		Finansavimo mechanizmas	Suma	Lėšų skyrimo taisyklė
Veiklos išlaidos	<p>Išlaidos, tiesiogiai susijusios su papildomos projekto veiklos įgyvendinimu, įskaitant:</p> <p>tinkamas finansuoti tiesiogines išlaidas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ darbuotojams; ▪ kelionei ir pragyvenimui; ▪ įrangai; ▪ vartojimo reikmenims ir aprūpinimui; ▪ subrangai; ▪ maitams, mokesčiams ir rinkliavoms; ▪ kitas išlaidas; <p>netiesiogines išlaidas:</p> <p>Fiksuoto dydžio suma, ne didesnė nei 7 % tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų, yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos, kurių nepadengia tinkamos tiesioginės išlaidos (pvz., sąskaitos už elektros energiją arba interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos, ir kt.), bet kurias galima laikyti priskirtinomis projektui išlaidomis..</p>	Realiosios išlaidos	<p>Didžiausia skiriama dotacija:</p> <p>Europos ne pelno siekiantiems sporto renginiams, organizuojamiems per Europos sporto savaitę: 300 000 EUR</p> <p>Europos ne pelno siekiantiems sporto renginiams, nesusijusiems su Europos sporto savaitę: ne daugiau nei 500 000 EUR</p> <p>Ne daugiau kaip 80 % visų tinkamų finansuoti išlaidų.</p>	Sąlyga: prašomas biudžetas yra pagrįstas planuojamos veiklos atžvilgiu.

C DALIS. INFORMACIJA PAREIŠKĖJAMS

Visų organizacijų (įskaitant neformaliąsias grupes), ketinančių teikti projekto pasiūlymą, kad gautų iš ES finansinę paramą pagal programą „Erasmus+“, prašoma atidžiai perskaityti šį skirsnį, parengtą pagal taikomas Finansinio reglamento nuostatas²³³, taikomas Europos Sąjungos bendrajam biudžetui (toliau – ES finansinis reglamentas)

Pagal programą „Erasmus+“ fiziniai asmenys neturi teisės teikti projektų pasiūlymų, išskyrus atvejus, kai jie teikia paraišką jaunimo (bent keturių jaunuolių) grupės, aktyviai veikiančios jaunimo srityje, bet nebūtinai jaunimo organizacijos struktūroje (toliau – neformaliosios jaunimo grupės), vardu.

KĄ DARYTI NORINT PATEIKTI „ERASMUS+“ PROJEKTO PARAIŠKĄ?

Norėdami pasiūlyti kokį nors „Erasmus+“ projektą, pareiškėjai turi vadovautis šiais keturiais etapais:

- kiekviena paraiškos teikimo procedūroje dalyvaujanti organizacija privalo užsiregistruoti:
 - kai veiksmus administruoja vykdomoji įstaiga, organizacijos privalo užsiregistruoti Finansavimo ir konkursų galimybių portale ir gauti identifikacinį dalyvio kodą ([angl. PIC](#)). Organizacijoms (grupėms), kurioms dalyvaujant kitose ES programose PIC jau buvo suteiktas, iš naujo registruotis nereikia. Šis anksčiau užsiregistravus suteiktas PIC kodas galioja ir teikiant paraiškas pagal programą „Erasmus+“;
 - kai veiksmus administruoja nacionalinės agentūros, organizacijos privalo užsiregistruoti „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programoms skirtoje organizacijų registravimo sistemoje ir gauti organizacijos ID. Organizacijoms, kurios turi PIC ir yra anksčiau teikusios paraiškas dėl finansavimo pagal „Erasmus+“ arba Europos solidarumo korpuso programas per nacionalines agentūras, iš naujo registruotis nereikia – joms organizacijos ID bus suteiktas automatiškai;
- patikrinti, ar projektas atitinka atitinkamam veiksmui (sričiai) taikomus Programos kriterijus;
- patikrinti finansavimo sąlygas;
- užpildyti paraiškos formą ir ją pateikti.

1 ŽINGSNIS. ORGANIZACIJOS REGISTRACIJA

Visos paraiškos teikimo procedūroje dalyvaujančios organizacijos privalo užsiregistruoti, jei dar nėra to padariusios.

VYKDOMOSIOS ĮSTAIGOS ADMINISTRUOJAMI VEIKSMAI

Kad užsiregistruotų Finansavimo ir konkursų galimybių portale, organizacijai (arba neformaliajai jaunimo grupei) atstovaujantis asmuo turi atlikti tokius veiksmus:

- Sukurti „EU Login“ paskyrą (išskyrus atvejį, kai organizacijai (grupei) atstovaujantis asmuo tokią paskyrą jau turi). Naują „EU Login“ paskyrą galima sukurti per šią svetainę <https://webgate.ec.europa.eu/cas/> ;
- Prisijungti prie Finansavimo ir konkursų galimybių portalo svetainėje <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home> ir užsiregistruoti organizacijos (grupės) vardu. Portale pateikiamos rekomendacijos ir atsakymai į dažnai užduodamus klausimus.

Organizacijai (grupei) reikia užsiregistruoti tik kartą. Užbaigus registracijos procedūrą, organizacijai (grupei) suteikiamas identifikacinis dalyvio kodas (PIC). Šis kodas yra unikalus identifikatorius, kuris yra būtinas paraiškoms teikti ir kurį naudodama organizacija (grupė) gali paprasčiau pildyti paraiškos formas (t. y. įrašius PIC numerį, formoje automatiškai atsiras visa šios organizacijos (grupės) registracijos etape pateikta informacija).

²³³ ES finansinis reglamentas pateikiamas adresu <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:298:0001:0096:EN:PDF>

NACIONALINIŲ AGENTŪRŲ ADMINISTRUOJAMI VEIKSMAI

Kad užsiregistruotų „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programoms skirtose organizacijų registravimo sistemoje, organizacijai (arba neformaliajai jaunimo grupei) atstovaujantis asmuo turi atlikti tokius veiksmus:

- Sukurti „EU Login“ paskyrą (išskyrus atvejį, kai organizacijai (grupei) atstovaujantis asmuo tokią paskyrą jau turi). Naują „EU Login“ paskyrą galima sukurti per šią svetainę <https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi>;
- Prisijungti prie „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programoms skirtos organizacijų registravimo sistemos <https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc/organisation-registration> ir užsiregistruoti organizacijos (grupės) vardu.

Organizacijai (grupei) reikia užsiregistruoti tik kartą. Užbaigus registracijos procedūrą, organizacijai (grupei) suteikiamas organizacijos ID.

Organizacijoms, kurios turi PIC ir yra anksčiau teikusios paraiškas dėl finansavimo pagal „Erasmus+“ arba Europos solidarumo korpuso programas per nacionalines agentūras, organizacijos ID bus suteiktas automatiškai. Organizacija „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programoms skirtose organizacijų registravimo sistemoje gali pasitikrinti savo organizacijos ID arba pakeisti tam tikrą susijusią informaciją.

Kaip ir PIC atveju, įrašius organizacijos ID, į formą bus įkelta visa šios organizacijos (grupės) registracijos etape pateikta informacija.

TEISINIO STATUSO IR FINANSINIO PAJĖGUMO ĮRODYMAS

Registruodamosi organizacijos taip pat privalo įkelti tokius dokumentus:

- Juridinio asmens formą (šią formą galima parsisiųsti iš Europos Komisijos svetainės : http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/legal_entities/legal_entities_en.cfm);
- Finansinių duomenų formą. Pildant šią formą pateikiama šalies, kurioje įsikūręs bankas, informacija, net jei paraišką teikianti organizacija oficialiai įregistruota kitoje šalyje (šią formą galima parsisiųsti iš svetainės: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/financial_id/financial_id_en.cfm).

Jeigu dotacijos suma viršija 60 000 EUR, pareiškėjams gali reikėti įkelti konkrečius dokumentus savo finansiniam pajėgumui įrodyti. Dėl išsamesnės informacijos žr. skirsnį „Atrankos kriterijai“.

Finansinių duomenų formą teikia tik paraišką teikiančios organizacijos; ji nėra privaloma organizacijoms partnerėms.

2 ŽINGSNIS. ATITIKTIES PROGRAMOS KRITERIJAMS PATIKRINIMAS

Rengdamos projektą ir prieš pateikdamos paraišką gauti ES paramą, dalyvaujančiosios organizacijos turi įsitikinti, kad projektas atitinka tinkamumo, atmetimo, atrankos ir dotacijos skyrimo kriterijus.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Tinkamumo kriterijai daugiausia susiję su projekto rūšimi ir veikla (įskaitant, jei tinkama, trukmę, dalyvaujančiąsias organizacijas ir t. t.), tiksline grupe (pvz., dalyvaujančiųjų statusu ir skaičiumi) ir dotacijos tokiam projektui prašymo pateikimo sąlygomis (pvz., pateikimo terminais, paraiškos formos išsamumu ir t. t.).

Kad projektas būtų laikomas tinkamu, jis privalo atitikti visus su veiksmu, pagal kurį teikiamas pasiūlymas, susijusius tinkamumo kriterijus. Jeigu projektas paraiškos teikimo etape šių kriterijų neatitinka, jis bus atmestas ir toliau nebus vertinamas. Išimties tvarka pagal 1 arba 2 pagrindinį veiksmą remiamos mobilumo veiklos ir EMJMSP stipendijų atveju atitiktis tam tikriems tinkamumo kriterijams (pvz., trukmės, dalyvių profilio ir t. t.) gali būti patikrinama tik projekto įgyvendinimo etape arba baigiamosios ataskaitos teikimo etape (o ne paraiškos teikimo etape). Paraiškos teikimo etape pareiškėjų bus paprašyta patvirtinti, kad projektas atitinka šiuos kriterijus. Tačiau jeigu projekto įgyvendinimo arba baigiamosios ataskaitos teikimo etape paaiškėja, kad šie kriterijai netenkinami, dalyviai arba veikla gali būti laikoma neatitinkančia reikalavimų ir dėl to tokiam projektui iš pradžių suteikta ES dotacija gali būti sumažinta arba susigrąžinta.

Informacija JK pareiškėjams: atkreipiame jūsų dėmesį į tai, kad 2020 m. vasario 1 d. įsigaliojus ES ir JK susitarimui dėl išstoјimo²³⁴, visų pirma jo 127 straipsnio 6 daliai, 137 ir 138 straipsniams, laikoma, kad nuorodos į Europos Sąjungos valstybėje narėje gyvenančius arba įsisteigusius fizinius ar juridinius asmenis apima ir Jungtinėje Karalystėje gyvenančius arba įsisteigusius fizinius ar juridinius asmenis. Todėl JK rezidentai ir subjektai gali dalyvauti visuose šios programos veiksmuose iki programos užbaigimo.

Konkretūs tinkamumo kriterijai, taikomi kiekvienam iš veiksmų, įgyvendinamų pagal šį programos „Erasmus+“ vadovą, apibūdinti vadovo B dalyje.

ATMETIMO KRITERIJAI

Pareiškėjui neleidžiama dalyvauti kvietime teikti pasiūlymus pagal programą „Erasmus+“ arba jis šalinamas iš skyrimo procedūros, jeigu jam galima pritaikyti vieną iš toliau aprašytų situacijų pagal ES finansinio reglamento 136–140 ir (arba) 141 straipsnius²³⁵:

a) pareiškėjas yra bankrutavęs, jam taikoma nemokumo ar likvidavimo procedūra, jo turtą administruoja likvidatorius arba teismas, jis derasi su kreditoriais, jo verslo veikla yra nutraukta arba jis yra analogiškoje padėtyje, atsiradusioje dėl panašių Sąjungos arba nacionaline teise nustatytų procedūrų;

b) galutiniu teismo ar administraciniu sprendimu buvo nustatyta, kad pareiškėjas pagal galiojančius teisės aktus nėra įvykdęs savo su mokesčių mokėjimu ar socialinių įmokų mokėjimu susijusių įsipareigojimų;

c) galutiniu teismo ar administraciniu sprendimu buvo nustatyta, kad pareiškėjas yra šiurkščiai pažeidęs profesinę etiką nesilaikydamas galiojančių įstatymų, teisės aktų ar savo profesijos etikos normų arba netinkamai elgėsi, jeigu dėl tokio elgesio buvo padarytas poveikis jo profesiniam patikimumui, kai toks elgesys rodo blogus ketinimus ar didelį aplaidumą, įskaitant visų pirma bet kurį iš šių veiksmų:

i) sukčiavimas arba aplaidumas pateikiant informaciją, kurios reikalaujama siekiant patikrinti, ar nėra priežasčių, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, arba ar yra tenkinami tinkamumo arba atrankos kriterijai, arba kurios reikia vykdant teisę prievolę;

ii) susitarimų su kitais fizinais ar juridiniais asmenimis sudarymas siekiant iškreipti konkurenciją;

iii) intelektualinės nuosavybės teisių pažeidimas;

iv) bandymas daryti poveikį leidimą suteikiančio atsakingo pareigūno sprendimų priėmimui vykstant sutarčių sudarymo procedūrai;

v) bandymas gauti konfidencialios informacijos, dėl kurios sutarčių sudarymo procedūroje jis įgytų nepagrįstą pranašumą;

d) galutiniu sprendimu nustatyta, kad pareiškėjas kaltas dėl vieno iš šių dalykų:

i) sukčiavimas, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos ²³⁶(ES) 2017/1371 3 straipsnyje ir 1995 m. liepos 26 d.²³⁷ Tarybos aktu priimtos Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos 1 straipsnyje;

ii) korupcija, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2017/1371 4 straipsnio 2 dalyje, arba aktyvi korupcija, kaip apibrėžta 1997 m. gegužės 26 d. Tarybos aktu priimtos Konvencijos dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais, 3 straipsnyje²³⁸, arba elgesys, nurodytas ir Tarybos pamatinio sprendimo 2003/568/TVR 2 straipsnio 1 dalyje²³⁹, taip pat korupcija, apibrėžta kituose galiojančiuose teisės aktuose;

iii) elgesio, susijusio su nusikalstama organizacija, kaip nurodyta Tarybos pamatinio sprendimo 2008/841/TVR 2 straipsnyje²⁴⁰;

iv) pinigų plovimas arba teroristų finansavimas, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 1 straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse²⁴¹;

²³⁴ Susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstoјimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos.

²³⁵ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių

²³⁶ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017.7.28, p. 29).

²³⁷ OL C 316, 1995.11.27, p. 48.

²³⁸ OL C 195, 1997.6.25, p. 1.

²³⁹ 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2003/568/TVR dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje (OL L 192, 2003.7.31, p. 54).

²⁴⁰ 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuoju nusikalstamumu (OL L 300, 2008.11.11, p. 42).

²⁴¹ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015.6.5, p. 73).

- v) teroristinis nusikaltimas arba su teroristine veikla susiję nusikaltimai, kaip apibrėžta atitinkamai Tarybos pamatinio sprendimo 2002/475/TVR²⁴² 1 ir 3 straipsniuose, arba nusikalstamos veikos kurstymas, pagalba tokiai veikai, bendrininkavimas ją vykdant arba kėsinimasis ją įvykdyti, kaip nurodyta to sprendimo 4 straipsnyje;
- vi) vaikų darbas arba kiti nusikaltimai, susiję suprekyba žmonėmis, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/36/ES 2 straipsnyje²⁴³;
- e) pareiškėjas, vykdydamas iš biudžeto finansuojamą teisinį įsipareigojimą, savo pagrindines pareigas vykdė su dideliais trūkumais:
- i) dėl kurių teisinis įsipareigojimas nutrauktas pirma laiko;
 - ii) dėl kurių buvo pritaikytos žalos atlyginimo dėl nevykdymo ar kitos sutartyje numatytos nuobaudos; arba;
 - iii) kuriuos leidimą suteikiantis pareigūnas, OLAF arba Audito Rūmai aptiko po patikrinimo, audito ar tyrimo;
- f) galutiniu teismo ar administraciniu sprendimu buvo nustatyta, kad pareiškėjas yra padaręs Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 1 straipsnio 2 dalyje apibrėžtą pažeidimą²⁴⁴;
- g) galutiniu teismo ar administraciniu sprendimu buvo nustatyta, kad pareiškėjas įsteigė subjektą kitoje jurisdikcijoje, ketindamas išvengti fiskalinių, socialinių arba bet kurių kitų jo registracijos, centrinės administracijos arba pagrindinė veiklos vykdymo vietoje taikomų teisinių įsipareigojimų;
- h) galutiniu teismo ar administraciniu sprendimu buvo nustatyta, kad subjektas buvo įteigtas g punkte nurodytais tikslais;
- i) jeigu galutinio teismo ar administracinio sprendimo nėra, pareiškėjui taikomas vienas iš c, d, f, g ir h punktuose nurodytų atvejų, visų pirma remiantis:
- i. faktais, nustatytais EPPO (kai valstybės narės dalyvauja patobulintame bendradarbiavime pagal Reglamentą (ES) 2017/1939, Audito Rūmų ir OLAF auditų ar tyrimų arba vidaus audito metu, arba leidimus suteikiančio pareigūno atsakomybe atlikto bet kurio kito patikrinimo, audito ar kontrolės metu;
 - ii. ne galutiniais administraciniais sprendimais, kurie gali apimti drausmines priemones, kurių ėmėsi kompetentinga priežiūros institucija, atsakinga už profesinės etikos standartų taikymo tikrinimą;
 - iii. faktais, nurodytais fizinių ir juridinių asmenų, kurie naudoja Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmosios pastraipos c punktą, sprendimais;
 - iv. informacija, kurią pagal ES finansų reglamento 142 straipsnio 2 dalies d punktą perduoda subjektai, naudojantys Sąjungos lėšas pagal ES finansų reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmosios pastraipos b punktą.
 - v. Komisijos sprendimais dėl Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimo arba kompetentingos nacionalinės institucijos sprendimais dėl Sąjungos ar nacionalinės konkurencijos teisės pažeidimų.
 - vi. ES institucijos, Europos tarnybos, ES agentūros arba įstaigos leidimus suteikiančio pareigūno sprendimai dėl draudimo dalyvauti procedūroje.
- j) 135 straipsnio 2 dalyje nurodytas pareiškėjas, jeigu:
- i. fizinis arba juridinis asmuo, kuris yra 135 straipsnio 2 dalyje nurodyto pareiškėjo administracijos, valdymo ar priežiūros institucijos narys, arba kuriam suteikti atstovavimo, sprendimų priėmimo ar kontrolės įgaliojimai to pareiškėjo atžvilgiu, yra patekęs į vieną iš c–h punktuose nurodytų situacijų;
 - ii. fizinis arba juridinis asmuo, kuris yra prisiėmęs neribotą atsakomybę už 135 straipsnio 2 dalyje nurodyto pareiškėjo skolas, yra patekęs į vieną ar kelias a arba b punkte nurodytas situacijas;
 - iii. fizinis arba juridinis asmuo, kuris yra svarbus suteikiant arba įgyvendinant teisinį įsipareigojimą, yra patekęs į vieną ar kelias c–h punktuose nurodytų situacijų.

Jeigu pareiškėjas yra patekęs į vieną iš nurodytų situacijų, dėl kurių neleidžiama dalyvauti pasiūlymų teikimo procedūroje, jis turėtų nurodyti, kokių priemonių ėmėsi, kad ištaisytų šią padėtį, tokiu būdu įrodydamas savo patikimumą. Šios priemonės gali būti techninio, organizacinio pobūdžio ir susijusios su darbuotojais siekiant užkirsti kelią tolesniems pažeidimams, atlyginti nuostolius ar sumokėti baudas. Šis reikalavimas netaikomas šio skirsnio d punkte nurodytoms situacijoms ;

²⁴² 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2002/475/TVR dėl kovos su terorizmu (OL L 164, 2002.6.22, p.3).

²⁴³ 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR (OL L 101, 2011.4.15, p. 1).

²⁴⁴ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995.12.23, p. 1).

c–h punktuose nurodytais atvejais, jeigu galutinio teismo arba (jeigu taikoma) administracinio sprendimo nėra, nacionalinė ar vykdomoji įstaiga pareiškėją gali laikinai pašalinti iš pasiūlymų teikimo procedūros, jeigu jo dalyvavimas keltų didelę ir neišvengiamą grėsmę finansiniams Sąjungos interesams.

Jeigu su veiksmu, dėl kurio pareiškėjas pateikė savo pasiūlymą, siejamos specialios nuostatos, taikomos dalyvaujantiems susijusiems subjektams, jiems taikomi tokie patys atmetimo kriterijai.

Šalinimą iš šios procedūros ir administracinės nuobaudas (šalinimas ar finansinė bauda) pareiškėjui arba susijusiems subjektams, jeigu taikoma, galima taikyti tuo atveju, jeigu įrodoma, kad siekiant dalyvauti šioje procedūroje pateiktos melagingos deklaracijos ar informacija.

Nacionalinė ar vykdomoji įstaiga pirmesnio skirsnio c – h punktuose nurodytais atvejais savo interneto svetainėje gali skelbti šią su šalinimu susijusią informaciją:

- a. atitinkamo pareiškėjo pavadinimą;
- b. šalinimo pagrindimą;
- c. šalinimo trukmę ir (arba) finansinės baudos sumą.

Šie atmetimo kriterijai pareiškėjams taikomi pagal visus programos „Erasmus+“ veiksmus. Kad patvirtintų, jog nėra patekę į jokią iš minėtų situacijų, pareiškėjai, teikiantys paraišką dėl ES dotacijos, turi pateikti sąžiningumo deklaraciją ir joje patvirtinti, kad nėra patekę į jokią iš pirmiau nurodytų situacijų. Ši sąžiningumo deklaracija pateikiama konkrečiame paraiškos formos skirsnyje arba priede.

Jeigu pasiūlymai pateikti partnerių konsorciumo vardu, minėti kriterijai taikomi visoms projekte dalyvaujančioms organizacijoms.

Pagal ES finansinio reglamento 136–142 straipsnius pareiškėjams, kurie yra patekę neteisingą informaciją arba, kaip nustatyta, rimtai pažeidę sutarties sąlygas neįvykdant savo sutartinių įsipareigojimų vykdam ankstesnes dotacijos skyrimo procedūras, gali būti skirtos administracinės ir finansinės nuobaudos²⁴⁵.

Be to, Komisija mano, kad, įgyvendinant į šį Programos vadovą įtrauktus veiksmus į interesų konflikto situaciją, yra arba galėtų būti patekusios tokios organizacijos, kurios dėl to negali arba negalėtų dalyvauti veiksmuose:

- Nacionalinės valdžios institucijos, atsakingos už nacionalinių agentūrų ir programos „Erasmus+“ įgyvendinimo savo šalyje priežiūrą: negali teikti paraiškos ar dalyvauti jokiame nacionalinių agentūrų bet kokioje šalyje valdomame veiksmo, bet gali teikti paraišką dalyvauti (kaip pareiškėjai arba partneriai) veiksmuose, kuriuos valdo vykdomoji įstaiga arba EAC GD, išskyrus atvejus, kai tokia galimybė įgyvendinant atitinkamą veiksmą yra aiškiai atmetama (kaip nurodyta šio vadovo B dalyje);
- Nacionalinės agentūros (kai tai yra vienintelė jų juridinio subjekto veikla) arba nacionalinės agentūros funkcijas atliekantys juridinių subjektų skyriai, vykdamys nacionalinės agentūros kompetencijai nepriklausančią veiklą, negali teikti paraiškos ar dalyvauti jokiame pagal šį vadovą įgyvendinamame veiksmo;
- Struktūros ir tinklai, kurie, kaip konkrečiai nustatyta arba nurodyta programoje „Erasmus+“ arba bet kurioje programai „Erasmus+“ įgyvendinti patvirtintoje metinėje Komisijos darbo programoje, įgyvendinant programą „Erasmus+“ iš Komisijos gauna finansinį įnašą ir kurie veikia toje pat juridinio subjekto struktūroje, kurioje veikia ir nacionalinė agentūra, negali teikti paraiškos ar dalyvauti jokiame „Erasmus+“ nacionalinių agentūrų bet kokioje šalyje valdomame veiksmo, bet gali teikti paraišką dalyvauti (kaip pareiškėjai arba partneriai) veiksmuose, kuriuos valdo vykdomoji įstaiga arba EAC GD, išskyrus atvejus, kai tokia galimybė įgyvendinant atitinkamą veiksmą yra aiškiai atmetama (kaip nurodyta šio vadovo B dalyje); prieš skiriant dotaciją ar sudarant sutartį jie turėtų gebėti įrodyti, kad nėra patekę į interesų konfliktą, nes imasi atsargumo priemonių, arba jų vidaus struktūroje interesai yra aiškiai atskiriami. Be to, turi būti nustatytos kiekvieno veiksmo ar veiklos, kuriai skiriamos ES lėšos, išlaidos ir įplaukos. Sprendimą, kuriuo pripažįstama, kad yra gautas pakankamas patikinimas, jog šios struktūros ir tinklai nėra patekę į faktinį interesų konfliktą, savo atsakomybe (įskaitant finansinę) priima vykdomoji įstaiga arba EAC GD, kuriam tos struktūros ar tinklai teikia paraišką;
- Juridiniai subjektai, kurių struktūroje veikia „Erasmus+“ nacionalinės agentūros ir kurie vykdo kitą su programa „Erasmus+“ susijusią arba nesusijusią veiklą, taip pat su šiais juridiniais subjektais susiję subjektai negali teikti paraiškos ar dalyvauti jokiame nacionalinių agentūrų bet kokioje šalyje valdomame veiksmo, bet iš esmės gali teikti paraišką dalyvauti veiksmuose, kuriuos valdo vykdomoji įstaiga arba EAC GD, išskyrus atvejus, kai tokia galimybė

²⁴⁵ Išskyrus veiksmus, kuriuos įgyvendina nacionalinės agentūros

įgyvendinant atitinkamą veiksmą yra aiškiai atmetama (kaip nurodyta šio vadovo B dalyje). Tačiau prieš skiriant dotaciją ar sudarant su jais sutartį jie turi įrodyti, kad nėra patekę į interesų konfliktą, nes imasi atsargumo priemonių, arba jų vidaus struktūroje interesai yra aiškiai atskiriami (pvz., yra bent atskiriamos sąskaitos, atskaitomybė ir sprendimų priėmimo procesai, taikomos priemonės, kuriomis užkertama prieiga prie konfidencialios informacijos). Be to, turi būti nustatytos kiekvieno veiksmo ar veiklos, kuriai skiriamos ES lėšos, išlaidos ir įplaukos. Sprendimą, kuriuo pripažįstama, jog yra gautas pakankamas patikinimas, kad šie subjektai nėra patekę į faktinį interesų konfliktą, savo atsakomybe (įskaitant finansinę) priima institucija, kuriai tie subjektai teikia paraišką.

ATRANKOS KRITERIJAI

Taikydama atrankos kriterijus, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga įvertina pareiškėjo finansinį ir veiklos pajėgumą įgyvendinti teikiamą projektą.

FINANSINIS PAJĖGUMAS

Finansinis pajėgumas reiškia, kad pareiškėjas turi stabilius ir pakankamus finansavimo šaltinius, kad galėtų nuolat vykdyti veiklą visu laikotarpiu, kuriuo yra vykdomas projektas, arba tais metais, kuriems yra skiriama dotacija, ir prisidėti prie tos veiklos finansavimo.

Finansinis pajėgumas netikrinamas, jeigu paraišką teikia:

- valstybinės įstaigos, įskaitant valstybių narių organizacijas²⁴⁶;
- tarptautinės organizacijos.

Jeigu prašymus dėl ES dotacijos teikia kitų rūšių organizacijos (t. y. kitos, nei pirmiau nurodytos) ir prašoma dotacija neviršija 60 000 EUR, pareiškėjai turi pateikti sąžiningumo deklaraciją, kurioje patvirtina esantys finansiškai pajėgūs įgyvendinti projektą. Ši sąžiningumo deklaracija sudaro atskirą paraiškos formos skirsnį.

Jeigu prašymus dėl ES dotacijos teikia kitų rūšių organizacijos ir prašoma dotacija viršija 60 000 EUR, be sąžiningumo deklaracijos, pareiškėjas per dalyvių portalą turi pateikti tokius dokumentus:

- Kai veiksmus administruoja nacionalinės agentūros: pareiškėjo paskutinių finansinių metų, kurių sąskaitos buvo uždarytos, pelno ir nuostolio ataskaitą ir balansą;
- Kai veiksmus administruoja vykdomoji įstaiga: finansinio pajėgumo formą, kurioje įrašyti atitinkami teisės aktais numatyti apskaitos duomenys, ir paskutinių dvejų finansinių metų, kurių sąskaitos buvo uždarytos, finansines ataskaitas (įskaitant pelno ir nuostolio ataskaitą, balansą ir kitus priedus, jeigu būtina);
- Jeigu subjektai negali pateikti minėtų dokumentų, nes yra naujai susikūrę, šie dokumentai gali būti pakeisti finansine deklaracija arba draudimo deklaracija, kurioje nurodoma pareiškėjo profesinė rizika.

Šiuos dokumentus į dalyvių portalą organizacijos turi įkelti tuo metu, kai registruojasi portale (žr. skirsnį „1 žingsnis. Registracija dalyvių portale“), arba kai į jas kreipiasi ES kontrolės tarnybos, prašančios pareiškėjo pateikti būtinus pagalbinus dokumentus. Jeigu veiksmai centralizuoti, šis prašymas bus siunčiamas dalyvio registre esančia pranešimų sistema.

Atsižvelgiant į nacionalinės agentūros atliktą rizikos vertinimą ir jeigu abejojama tam tikrų projekte dalyvaujančių organizacijų finansiniu pajėgumu, kai pasiūlymai teikiami partnerių konsorciumo vardu, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga gali prašyti dalyvaujančiųjų organizacijų pateikti tuos pačius dokumentus, net jei dotacijos suma neviršija nustatytos 60 000 EUR sumos arba jei bendra dotacijos suma tai pačiai organizacijai viršija nustatytą 60 000 EUR sumą.

Jeigu teikiama paraiška projektui, kuriam įgyvendinti reikalinga dotacija viršija 750 000 EUR, be minėtų dalykų, gali būti pareikalauta pateikti patvirtinto išorės auditoriaus parengtą audito ataskaitą. Toje ataskaitoje turi būti patvirtintos paskutinių finansinių metų sąskaitos.

Jeigu, išnagrinėjusi šiuos dokumentus, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga mano, kad finansinis pajėgumas neįrodytas arba nepatenkinamas, ji gali:

- paprašyti papildomos informacijos;

²⁴⁶ Įskaitant mokyklas, mokslo ir studijų institucijas, veikiančias švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srityse, kurios pastaruosius dvejus metus daugiau kaip 50 proc. metinių pajamų gavo iš valstybės; jos bus laikomos turinčiomis būtinus finansinius, profesinius ir administracinius pajėgumus Programos veiklai vykdyti

- pasiūlyti dotacijos sutartį arba sprendimą, kuriame būtų numatytas išankstinis finansavimas, kuris būtų padengtas finansine garantija²⁴⁷;
- pasiūlyti dotacijos sutartį arba sprendimą dėl dotacijos, kuriame nebūtų numatyta jokio išankstinio finansavimo arba būtų numatytas mažesnis išankstinis finansavimas;
- pasiūlyti dotacijos sutartį arba sprendimą dėl dotacijos, kuriame būtų numatytas išankstinis finansavimas, kuris būtų išmokėtas keliomis dalimis;
- atmesti paraišką.

VEIKLOS PAJĖGUMAS

Veiklos pajėgumas reiškia, kad pareiškėjas turi būtina profesinę kompetenciją ir kvalifikaciją įgyvendinti siūlomą projektą. Pareiškėjai turi pateikti sąžiningumo deklaraciją, kurioje patvirtina, kad yra pajėgūs įgyvendinti projektą. Be to, jei to reikalaujama paraiškos formoje ir jeigu dotacija viršija 60 000 EUR, pareiškėjų gali būti paprašyta pateikti pagrindinių projekte dalyvaujančių asmenų gyvenimo aprašymus ar kitus patvirtinančius dokumentus jų atitinkamai profesinei patirčiai įrodyti:

- Pagrindinės komandos svarbių publikacijų sąrašas;
- Išsamus ankstesnių projektų ir veiklų, susijusių su šios srities politika ar su šia specifine veikla, sąrašas.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Remdamasi dotacijų skyrimo kriterijais, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga gali įvertinti pagal programą „Erasmus+“ pateiktų projektų pasiūlymų kokybę.

Neviršijant turimo kiekvieno veiksmo biudžeto, dotacijos bus skirtos tiems projektams, kurie labiausiai atitinka šiuos kokybinius kriterijus.

Išsamūs dotacijų skyrimo kriterijai, taikomi kiekvienam iš veiksmų, kurie įgyvendinami pagal šį programos „Erasmus+“ vadovą, pateikti vadovo B dalyje.

3 ŽINGSNIS. FINANSAVIMO SĄLYGŲ PATIKRINIMAS

DOTACIJŲ RŪŠYS

Dotacija gali būti kurios nors iš šių rūšių²⁴⁸:

- tinkamų finansuoti faktinių išlaidų nustatytos dalies finansavimas: pvz., suma, skiriama pagal strateginių partnerystės projektą, įtraukiant specialiujų poreikių turinčių asmenų dalyvavimą susijusioms papildomoms išlaidoms padengti;
- finansavimas, grindžiamas fiksuotomis normomis: pvz., suma, skiriama pragyventi dalyviams pagal mobilumo projektus švietimo, mokymo ir jaunimo srityje;
- fiksuota suma: pvz., suma, skiriama padėti įgyvendinti pagal „Jean Monnet“ projektus vykdomą papildomą veiklą;
- fiksuoto dydžio finansavimas: pvz., suma, skiriama netiesioginėms sporto renginių, kuriais nesiekama pelno, išlaidoms padengti;
- šių rūšių dotacijų derinys.

Pagal finansavimo mechanizmą, taikomą pagal programą „Erasmus+“, teikiamos dotacijos dauguma atvejų paremtos fiksuotomis normomis grindžiamu finansavimu. Taikant šių rūšių dotacijas, pareiškėjams yra lengva apskaičiuoti prašomą dotacijos sumą ir sudaromas palankesnės sąlygos tikroviškai suplanuoti projekto finansavimą.

Sužinoti, kokios rūšies dotacija taikoma kiekvienam šiame vadove aptariamų „Erasmus+“ veiksmų finansuojamam straipsniui, galima B dalies finansavimo taisyklių lentelių skiltyje „Finansavimo mechanizmas“.

²⁴⁷ Ši garantija gali būti pakeista bendra garantija arba keliomis dalyvaujančių organizacijų, kurios yra tos pačios dotacijos sutarties šalys, garantijomis

²⁴⁸ 2013 m. gruodžio 4 d. KOMISIJOS SPRENDIMAS C(2013) 8550 dėl vienkartinį išmokų kompensavimo, remiantis vieneto įkainiais ir finansavimo nustatyto dydžio suma pagal programą „Erasmus+“, (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/docs/c_2013_8550.pdf).

ES DOTACIJOMS TAIKOMI PRINCIPAI

DRAUDIMAS SKIRTI DOTACIJĄ ATGALINE DATA

ES dotacijos negali būti skiriamos atgaline data jau užbaigtiems projektams.

ES dotacija jau pradėtam projektui gali būti skiriama tik tuo atveju, jeigu pareiškėjas projekto pasiūlyme gali įrodyti, kad projektą reikia pradėti prieš pasirašant dotacijos sutartį arba prieš pranešimą apie sprendimą dėl dotacijos. Tokiais atvejais tinkamos finansuoti išlaidos neturi būti patirtos prieš dotacijos paraiškos pateikimo dieną.

Jeigu pareiškėjas įgyvendinti projektą pradeda prieš pasirašydamas dotacijos sutartį arba prieš pranešimą apie sprendimą dėl dotacijos, jis tai daro savo rizika.

NEKAUPIAMASIS SKYRIMAS

Vienam ES finansuojamam projektui ir vienam dotacijos gavėjui iš ES biudžeto gali būti skiriama tik viena dotacija. Bet kuriuo atveju tos pačios išlaidos du kartus iš Sąjungos biudžeto nefinansuojamos.

Siekiant išvengti dvigubo finansavimo rizikos, pareiškėjas atitinkamame paraiškos formos skirsnyje turi nurodyti bet kokio kito per metus gauto finansavimo ar finansavimo, kuriam gauti buvo pateikta paraiška, šaltinius ir sumą, nepaisant to, ar toks finansavimas susijęs su tuo pačiu ar su kitu projektu, įskaitant dotacijas veiklai.

Tapačios arba labai panašios paraiškos, kurias pateikia tas pats pareiškėjas arba kiti to paties konsorciumo partneriai, bus specialiai įvertintos, kad būtų pašalinta dvigubo finansavimo rizika, ir visos jos gali būti atmetos.

KELIS KARTUS TEIKIAMOS PARAIŠKOS

„Erasmus+“ nacionalinių agentūrų valdomų decentralizuotų veiksmų atveju paraiškos, kurias tas pats pareiškėjas arba konsorciumas tai pačiai agentūrai arba skirtingoms agentūroms teikia du ar daugiau kartų, bus atmetos. Kitiems pareiškėjams arba konsorciумams pateikus tokias pačias arba labai panašias paraiškas, jos bus specialiai įvertintos ir jos visos galės būti atmetos.

PELNO NESIEKIMAS IR BENDRAS FINANSAVIMAS

Iš Sąjungos biudžeto finansuojama dotacija neturi būti siekiama pelno ir ji neturi turėti tokio poveikio pagal dotacijos gavėjo vykdomą projektą. Pelnas apibrėžiamas kaip perteklius, apskaičiuotas išmokant likutį pajamų, viršijantis reikalavimus atitinkančias veiklos ar darbo programos išlaidas, kai vienintelės pajamos yra Sąjungos dotacija ir iš to veiksmo ar darbo programos gautos įplaukos²⁴⁹. Pelno nesiekimo principas netaikomas dotacijoms, kurios grindžiamos fiksuotomis normomis, fiksuotomis sumomis arba fiksuoto dydžio finansavimu, įskaitant stipendijas, taip pat prašymams skirti dotaciją, kuri neviršija 60 000 EUR. Apskaičiuojant iš dotacijos gautą pelną, į bendro finansavimo įnašus natūra neatsižvelgiama.

Be to, ES dotacija padeda įgyvendinti projektą, kurį įgyvendinti be ES finansinės paramos nebūtų įmanoma, ir ji grindžiama bendro finansavimo principu. Pagal bendro finansavimo principą ES dotacija negali būti naudojama visoms projekto išlaidoms finansuoti; projektas turi būti finansuojamas kitais nei ES dotacija bendro finansavimo šaltiniais (pvz., gavėjo nuosavais ištekliais, iš pajamų, gautų įgyvendinant projektą, iš trečiųjų šalių gautų finansinių įnašų).

Kai ES dotacija skiriama fiksuotomis normomis grindžiamomis, fiksuotomis sumomis arba fiksuoto dydžio išmokomis, – o taip yra daugumos į šį vadovą įtrauktų veiksmų atveju, – Komisija pelno nesiekimo ir bendro finansavimo principų taikymą visam veiksmui užtikrina iš anksto, nustatydamas tokių fiksuotų normų, sumų, išmokų normas arba procentines dalis. Paprastai laikomasi pelno nesiekimo ir bendro finansavimo principų, todėl pareiškėjams nereikia teikti informacijos apie kitokius nei ES dotacija finansavimo šaltinius ar pagrįsti įgyvendinant projektą patirtų išlaidų.

²⁴⁹ Šiuo tikslu įplaukos apribojamos vykdamas projektą gautomis pajamomis, taip pat finansiniais įnašais, kuriuos paramos teikėjai specialiai skyrė tinkamoms finansuoti išlaidoms finansuoti. Taigi pirmiau apibrėžtą pelną (arba nuostolį) sudaro šių sumų skirtumas:

- preliminariai patvirtintos dotacijos sumos, įgyvendinant veiksmą gautų pajamų ir finansinių įnašų,
- paramos teikėjų specialiai skirtų tinkamoms finansuoti išlaidoms finansuoti, ir dotacijos gavėjo patirtų tinkamų finansuoti išlaidų.

Be to, bet koks gautas pelnas bus susigrąžintas. Nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga turi teisę susigrąžinti pelno procentinę dalį, atitinkančią Sąjungos įnašą į tinkamas finansuoti išlaidas, kurias dotacijos gavėjas faktiškai patyrė įgyvendindamas veiksmą. Dėl veiksmų, kuriems dotacijos skiriamos atlyginant nustatytą tinkamų finansuoti išlaidų dalį, bus papildomai paaiškinta, kaip apskaičiuoti pelną.

Tačiau dotacijos mokėjimas naudojant fiksuotomis normomis pagrįstą išlaidų finansavimą, fiksuotas sumas ar fiksuoto dydžio sumas nedaro poveikio teisei susipažinti su teisės aktais nustatytais dotacijų gavėjų dokumentais. Jeigu atlikus patikrinimą arba auditą nustatoma, kad įvykis, dėl kurio skirta dotacija, neįvyko (pvz., projekto veikla neįvykdyta taip, kaip patvirtinta paraiškos teikimo etape, dalyviai nedalyvauja veikloje ir t. t.) ir fiksuotomis sumomis grindžiamu išlaidų finansavimu, fiksuotomis sumomis arba fiksuoto dydžio finansavimu pagrįstos dotacijos lėšos gavėjui buvo išmokėtos neteisėtai, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga turi teisę susigrąžinti sumą, neviršijančią dotacijos sumos. Panašiai, jeigu įvykdyta veikla arba gauti rezultatai yra nepakankamai kokybiški, dalis dotacijos ar ji visa gali būti panaikinta, net jei veikla buvo vykdyta ir atitinka reikalavimus.

Be to, Europos Komisija statistikos ir stebėsenos tikslais gali atlikti dotacijų gavėjų imčių tyrimus, kuriais kiekybiškai įvertintų faktines išlaidas, patirtas naudojant fiksuotomis normomis pagrįstą išlaidų finansavimą, fiksuotas sumas ar fiksuoto dydžio išmokas finansuojamuose projektuose.

KONKREČIOS NUOSTATOS, TAIKOMOS DOTACIJOMS, KURIOMIS ATLYGINAMA NUSTATYTA TINKAMŲ FINANSUOTI IŠLAIDŲ DALIS

Kai ES dotacija suteikiama nustatyta tinkamų finansuoti išlaidų daliai atlyginti, taikomos tokios nuostatos:

TINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

ES dotacija negali būti didesnė nei bendra suma, kurią nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga, remdamasi paraiškos formoje nurodyta tinkamų finansuoti išlaidų sąmata, nustato projekto atrankos metu. Tinkamos finansuoti išlaidos – tai išlaidos, kurias dotacijos gavėjas faktiškai patiria ir kurios atitinka visus šiuos kriterijus:

- jos patiriamos projekto laikotarpiu, išskyrus išlaidas, susijusias su baigiamosiomis ataskaitomis ir audito pažymėjimais;
- jos nurodytos projekto bendro biudžeto sąmatoje;
- jos būtinos projektui, kuriam skiriama dotacija, įgyvendinti;
- jas galima atpažinti ir patikrinti, visų pirma įtraukiant į dotacijos gavėjo apskaitą, ir nustatant pagal šalies, kurioje įsisteigęs dotacijos gavėjas, taikomus apskaitos standartus ir pagal įprastą dotacijos gavėjo išlaidų apskaitos praktiką;
- jos atitinka taikomų mokesčių ir socialinių teisės aktų reikalavimus;
- jos yra pagrįstos, pateisinamos ir atitinka patikimo finansų valdymo principą, visų pirma ekonomiškumo ir veiksmingumo principus;
- jos nėra dengiamos ES dotacijomis, kurios skiriamos fiksuotų normų, fiksuotų sumų ar nustatyto dydžio sumos forma.

Tinkamomis finansuoti taip pat laikomos šių kategorijų išlaidos:

- išlaidos, susijusios su dotacijos gavėjo pateikiama išankstinio finansavimo garantija, kai tokios garantijos reikalauja nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga;
- išlaidos, susijusios su finansinių ataskaitų pažymėjimais ir veiklos patikrinimo ataskaitomis, kai nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga reikalauja pateikti tokius pažymėjimus arba ataskaitas mokėjimo prašymams pagrįsti;
- nusidėvėjimo išlaidos, jeigu dotacijos gavėjas faktiškai jas patiria.

Pagal dotacijos gavėjo vidaus apskaitos ir audito procedūras turi būti įmanoma deklaruotas su projektu susijusias išlaidas ir įplaukas tiesiogiai palyginti su atitinkamomis sąskaitomis ir patvirtinamaisiais dokumentais.

Pridėtinės vertės mokestis (PVM)

Pridėtinės vertės mokestis tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomas tik tuo atveju, jeigu jis pagal taikomus nacionalinės PVM teisės aktus nėra grąžinamas²⁵⁰. Vienintelė išimtis yra susijusi su veikla arba sandoriais, kuriuos valstybės, regionų ir vietos valdžios institucijos ir kiti viešosios teisės subjektai vykdo kaip valdžios institucijos²⁵¹. Be to:

²⁵⁰ Valstybėse narėse PVM nacionalinės teisės aktais įgyvendinama PVM direktyva 2006/112/EB.

²⁵¹ .Žr. Direktyvos 2006/112/EB 13 straipsnio 1 dalį.

- atskaitytinas PVM, kuris faktiškai nebuvo atskaitytas (dėl nacionalinių sąlygų arba dotacijų gavėjų neatidumo), nėra tinkamas finansuoti;
- PVM direktyva netaikoma ne ES šalims. Šalių partnerių organizacijos gali būti atleistos nuo mokesčių (įskaitant PVM), muitų ir rinkliavų, jeigu Europos Komisija ir šalis partnerė, kurioje įsisteigusios tos organizacijos, yra pasirašiusios tokį susitarimą.

Tinkamos finansuoti netiesioginės išlaidos

Tam tikrų rūšių projektuose (dėl išsamios informacijos apie veiksmų finansavimo taisykles žr. šio vadovo B dalį) nustatyto dydžio suma, neviršijanti 7 % tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų, yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos, kurių nepadengia tinkamos tiesioginės išlaidos (pvz., sąskaitos už elektros energiją ar interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos ir kt.), tačiau kurias galima laikyti priskirtinomis projektui išlaidomis..

Netiesioginėms išlaidoms negalima priskirti išlaidas, įrašytas į kurią nors kitą biudžeto kategoriją. Netiesioginės išlaidos nėra tinkamos finansuoti, jeigu dotacijos gavėjas iš Sąjungos biudžeto jau gauna dotaciją veiklai (pvz., pagal kvietimą teikti paraiškas dėl pilietinės visuomenės bendradarbiavimo pagal programą „Erasmus+“).

NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

Tinkamomis finansuoti nelaikomos tokios išlaidos:

- su kapitalo grąža susijusios išlaidos;
- skolos ir skolų aptarnavimo išlaidos;
- atidėjiniai nuostoliams ar skoloms;
- mokėtinos palūkanos;
- abejotinos skolos;
- nuostoliai dėl valiutos keitimo;
- PVM, kai jis pagal taikomus nacionalinės PVM teisės aktus laikomas susigrąžinamu (žr. pastraipą apie pridėtinės vertės mokestį);
- dotacijos gavėjo deklaruotos išlaidos, padengiamos vykdant kitą projektą arba darbo programą, kuriai yra skirta kokia nors ES dotacija (taip pat žr. pastraipą apie tinkamas finansuoti netiesiogines išlaidas);
- nepagrįstai didelės ar neapgalvotos išlaidos;
- nepiniginis įnašas;
- įrangos nuomos ar išperkamosios nuomos atveju – išlaidos bet kokiam galimam išpirkimui pasibaigus išperkamosios nuomos arba nuomos laikotarpiui;
- banko sąskaitų atidarymo ir tvarkymo išlaidos (įskaitant išlaidas nacionalinės agentūros arba vykdomosios įstaigos pervedimų ar pervedimų tai nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai mokesčiams, kuriais bankas apmokestina dotacijos gavėją).

FINANSAVIMO ŠALTINIAI

Pareiškėjas paraiškos formoje turi nurodyti įnašą iš kitokių nei ES dotacija šaltinių. Bendras išorės finansavimas gali būti skiriamas iš dotacijos gavėjo nuosavų išteklių, trečiųjų šalių finansinių įnašų arba pajamų, gaunamų įgyvendinant projektą. Jeigu teikiant baigiamąją ataskaitą ir prašant išmokėti likutį yra įrodymų, kad pajamos yra didesnės (žr. skyrių „Pelno nesiekimas ir bendras finansavimas“), nei įgyvendinant projektą patirtos tinkamos finansuoti išlaidos, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga turi teisę susigrąžinti procentinę pelno dalį, atitinkančią Sąjungos įnašą tinkamoms finansuoti išlaidoms, kurias dotacijos gavėjas iš tikrųjų patyrė vykdydamas projektą, padengti. Ši nuostata netaikoma projektams, kuriuose prašoma ne didesnės nei 60 000 EUR dotacijos.

Įnašai natūra nelaikomi galimu bendro finansavimo šaltiniu.

4 ŽINGSNIS. PARAIŠKOS FORMOS PILDYMAS IR PATEIKIMAS

Norėdami prašyti ES dotacijos pagal programą „Erasmus+“, pareiškėjai turi naudoti konkrečias kiekvienam veiksmui nustatytas formas, kurias galima rasti Europos Komisijos, nacionalinių agentūrų arba vykdomosios įstaigos svetainėse (dėl informacijos ryšiams žr. šio vadovo IV priedą).

Jeigu projekto paraiška teikiama konsorciumo vardu, koordinuojančioji organizacija arba grupė visų dalyvaujančiųjų organizacijų vardu pateikia vieną visam projektui skirtą paraišką. Paraiška turi būti pateikta atitinkamai nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai (žr. šio vadovo B dalies skyrių apie kiekvieną veiksmą, skirsnius „Kur teikti paraišką?“).

PARAIŠKOS PATEIKIMO PROCEDŪRA

INTERNETINĖS ELEKTRONINĖS FORMOS

Daugumos Programos veiksmų paraiškas pareiškėjai atitinkamai nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai turi pateikti internetu, naudodami teisingą elektroninę formą ir pridėdami visus reikalaujamus priedus. Paštu, per kurjerį, faksu arba e. paštu siunčiamos paraiškos nebus priimamos.

Elektroninė forma turi būti užpildyta viena iš oficialių Programos šalyse vartojamų kalbų. Jeigu veiksmus centralizuotu lygmeniu administruoja vykdomoji įstaiga, pareiškėjai formą turi užpildyti viena iš oficialių ES kalbų.

Daugiau informacijos, kaip pildyti ir teikti elektroninę formą, pateikta gairėse. Jose taip pat pateikiama informacijos apie tai, ką daryti kilus techninėms problemoms; gaires galima rasti nacionalinių agentūrų (konkrečiai skirtas decentralizuotiems veiksams), vykdomosios įstaigos (konkrečiai skirtas centralizuotiems veiksams) ir Europos Komisijos svetainėse.

Jeigu vykstant TAI PAČIAI atrankai ta pati paraiška tai pačiai nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai pateikiama kelis kartus, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga galiojančia visada laikys paskutinę prieš pasibaigiant terminui pateiktą versiją. Jeigu ta pati paraišką teikianti organizacija arba konsorciumas tokią pat arba labai panašias paraiškas kelis kartus pateikia skirtingoms agentūroms, visos paraiškos bus automatiškai atmetos (žr. skirsnį apie nekaupiamąjį skyrimą).

SPAUDINTINĖS PARAIŠKOS FORMOS

Kai kuriems centralizuotiems Programos veiksams elektroninės formos gali nebūti parengtos. Pagal tokius veiksmus teikiamos paraiškos vykdomajai įstaigai (žr. informaciją ryšiams šio vadovo IV priede) turi būti siunčiamos paštu (tikrinama pašto žymos data) arba per kurjerių tarnybą (kurjerių tarnybos išduoto kvito data). Faksu arba e. paštu siunčiamos paraiškos nepriimamos. Suėjus pateikimo terminui, pareiškėjai dotacijos paraiškos keisti negali.

TERMINO LAIKYMASIS

Paraiška turi būti pateikta iki kiekvienam veiksmui nustatyto termino. Kiekvieno veiksmo projektų pateikimo terminai nurodyti šio vadovo B dalyje „Tinkamumo kriterijai“.

Pastaba. Įgyvendinant decentralizuotus veiksmus, neatsižvelgiant į termino dieną, elektroninės formos visada turi būti pateiktos iki 12 val. (vidurdienio Briuselio laiku).

Įgyvendinant centralizuotus šiuo Programos vadovu numatytus veiksmus ir vadovaujantis Komisijos finansavimo ir konkursų galimybių portalo (FTOP) reikalavimais, galutinis paraiškų EACEA teikimo terminas yra 17:00 val. (Briuselio laiku).

Šalyse, kuriose yra kitokia laiko zona, įsteigti pareiškėjai turėtų atidžiai atsižvelgti į laiko skirtumus, kad jų paraiškos nebūtų atmetos.

KAS VYKSTA PATEIKUS PARAIŠKĄ?

Visoms nacionalinių agentūrų arba vykdomosios įstaigos gautoms paraiškoms taikoma vertinimo procedūra.

VERTINIMO PROCEDŪRA

Paraišką gavusi nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga projekto pasiūlymą vertina remdamasi vien šiame vadove apibūdintais kriterijais. Atliekant tokį vertinimą atliekamas:

- oficialus patikrinimas siekiant įsitikinti, kad yra paisoma tinkamumo ir atmetimo kriterijų;
- kokybės įvertinimas siekiant įvertinti, kiek dalyvaujančiosios organizacijos atitinka atrankos kriterijus (t. y. veiklos ir finansinio pajėgumo), o projektas – dotacijų skyrimo kriterijus. Toks kokybės vertinimas dauguma atvejų atliekamas padedant nepriklausomiems ekspertams. Ekspertai vertinimą atlieka remdamiesi Europos Komisijos parengtomis gairėmis; šios gairės bus paskelbtos Europos Komisijos ir agentūrų, atsakingų už „Erasmus+“ projektų administravimą, svetainėse;
- patikrinimas, ar dėl projekto nekyla dvigubo finansavimo rizikos. Jeigu būtina, atliekant tokį patikrinimą bendradarbiaujama su kitomis agentūromis arba kitomis suinteresuotosiomis šalimis.

Nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga paskiria atrankos komitetą, kuris prižiūri, kaip vykdomas visas atrankos procesas. Atrankos komitetas, remdamasis ekspertų atliktu vertinimu, sudaro atrinkti siūlomų projektų sąrašą.

Vykdamas visus šiame vadove aptariamus veiksmus, atliekant vertinimą pareiškėjų gali būti paprašyta pateikti papildomos informacijos arba paaiškinti teikiant paraišką pateiktus patvirtinamuosius dokumentus, jeigu dėl tokios informacijos arba paaiškinimų pasiūlymas iš esmės nesikeičia. Prašyti papildomos informacijos ir paaiškinimų visų pirma pagrįsta tais atvejais, kai pareiškėjas yra padaręs akivaizdžių kanceliariinių (techninių) klaidų, arba tais atvejais, kai – jeigu projektai finansuojami pagal keliems gavėjams skirtų dotacijų susitarimus, – nepateiktas vienas ar daugiau partnerių mandatų (dėl keliems gavėjams skirtų dotacijų susitarimų žr. skirsnį „Dotacijos sutartis (sprendimas)“.

GALUTINIS SPRENDIMAS

Pasibaigus vertinimo procedūrai, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga priima sprendimą dėl projektų, kuriems turėtų būti suteikta dotacija, remdamasi:

- atrankos komiteto pasiūlytu prioritetiniu sąrašu;
- turimu konkreto veiksmo (arba konkrečios kokio nors veiksmo veiklos) biudžetu.

Pasibaigus atrankos procedūrai, paraiškos ir pridedama medžiaga pareiškėjui negrąžinama, kad ir koks būtų šios procedūros rezultatas.

PRANEŠIMAS APIE SPRENDIMUS SKIRTI DOTACIJĄ

Orientacinis tvarkaraštis, kada pagal kiekvieną veiksmą pranešami atrankos rezultatai, nurodytas skirsnyje „Projekto gyvavimo laikotarpiu taikomi terminai ir mokėjimo sąlygos“.

KAS VYKSTA, KAI PARAIŠKA PATVIRTINAMA?

DOTACIJOS SUTARTIS (SPRENDIMAS)

Jeigu projektas atrinkamas ES dotacijai pagal programą „Erasmus+“:

- atrinkto projekto pareiškėjui pranešama apie vykdomosios įstaigos priimtą sprendimą skirti dotaciją. Gavęs sprendimą (pranešimą apie sprendimą), pareiškėjas tampa ES dotacijos gavėju ir gali pradėti projektą²⁵²;
- projektą atrinkusi nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga ir pareiškėjas pasirašo dotacijos sutartį. Pareiškėjas gauna dotacijos sutartį, kurią turi pasirašyti jo teisinis atstovas, ir grąžina jį nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai; nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga yra paskutinė šalis, turinti pasirašyti sutartį. Kai dotacijos sutartį pasirašo abi šalys, pareiškėjas tampa ES dotacijos gavėju ir gali pradėti projektą²⁵³.

Atsižvelgiant į veiksmo rūšį, dotacijos sutartys gali būti sudaromos kaip vienam dotacijos gavėjui skirtos sutartys, pagal kurias vienintelis dotacijos gavėjas yra pareiškėjas, arba kaip keliems dotacijos gavėjams skirtos sutartys, pagal kurias dotacijos gavėjais tampa visos konsorciumo organizacijos partnerės. Keliems gavėjams skirtą dotacijos susitarimą pasirašo koordinatorius, kuris yra vienintelis nacionalinės ar vykdomosios įstaigos kontaktinis asmuo. Tačiau visos kitos projekte dalyvaujančios organizacijos (bendri dotacijos gavėjai) pasirašo mandatą, kuriuo paveda koordinatoriui veikti kaip pagrindiniam dotacijos gavėjui. Visų partnerių pareiškėjui išduoti mandatai paprastai turi būti pateikti paraiškos teikimo etape. Jeigu šie įgaliojimai pateikiami vėlesniame etape, jie vėliausiai turi būti pateikti iki dotacijos sutarties pasirašymo.

Pastaba: organizacijoms partnerėms šalyse, kurios nėra paraišką pateikusių organizacijos šalys, aukštųjų mokyklų studentų ir darbuotojų projektų, PM įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų mobilumo projektų, bendrojo ugdymo darbuotojų mobilumo projektų ir suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo projektų atveju mandatų nereikia. Tačiau nacionalinių konsorciūmų, veikiančių aukštojo mokslo, PM, bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo srityje, organizacijos narės turi išduoti mandatus paraišką teikiančiai organizacijai.

Išimties tvarka kiekviena organizacija, dalyvaujanti atrinktame strateginių partnerysčių (mokyklų mainų partnerysčių) projekte, pasirašo atskirą dotacijos sutartį (su vienu dotacijos gavėju) dėl jai skiriamos dotacijos dalies su savo šalies nacionaline agentūra.

Pagal programą „Erasmus+“ naudojamų dotacijos sutarčių ir dotacijos sprendimų pavyzdžiai per metus bus pateikti Europos Komisijos ir vykdomosios įstaigos svetainėse.

Orientacinis tvarkaraštis, kada pagal kiekvieną veiksmą pasirašomos dotacijos sutartys ir pranešama apie sprendimą dėl dotacijos, nurodytas skirsnyje „Projekto gyvavimo ciklui taikomi terminai ir mokėjimo sąlygos“.

DOTACIJOS SUMA

Paraiškos priėmimas nereiškia, kad įsipareigojama skirti pareiškėjo prašomai sumai lygų finansavimą. Remiantis atitinkamam veiksmui taikomomis finansavimo sąlygomis, prašomo finansavimo dydis gali būti sumažintas.

Dotacijos skyrimas konkrečioje atrankoje nereiškia, kad įgyjama teisė dotacijas gauti ir paskesnėse atrankose.

Reikėtų pažymėti, kad sutartyje numatoma dotacijos suma yra didžiausia suma, kuri negali būti didinama, net jei dotacijos gavėjas prašytų didesnės sumos.

Vykdomosios įstaigos arba nacionalinės agentūros pervestas lėšas turi būti įmanoma nustatyti sąskaitoje arba subsąskaitoje, dotacijos gavėjo nurodytoje dotacijai mokėti.

²⁵² Dėl šios taisyklės išimties žr. šios vadovo dalies skirsnyje „Draudimas skirti dotaciją atgaline data“.

²⁵³ Žr. pirmesnę išnašą.

MOKĖJIMO PROCEDŪROS

Atsižvelgiant į veiksmo rūšį, dotacijos sutarties (sprendimo dėl dotacijos) trukmę ir finansinės rizikos įvertinimą, projektams, remiamiems pagal programą „Erasmus+“, taikoma įvairi mokėjimo tvarka.

Išskyrus pirmąjį išankstinio finansavimo mokėjimą, kiti mokėjimai arba susigrąžinimai atliekami remiantis gavėjo pateiktų ataskaitų arba mokėjimo prašymų analize (šių dokumentų pavyzdžiai per metus bus pateikti nacionalinių agentūrų ir vykdomosios įstaigos svetainėse).

Pagal programą „Erasmus+“ taikomos mokėjimo procedūros apibūdintos toliau.

IŠANKSTINIO FINANSAVIMO MOKĖJIMAS

Išankstinio finansavimo mokėjimas gavėjui pervedamas per 30 dienų nuo tos dienos, kai dotacijos susitarimą pasirašo paskutinė iš dviejų šalių arba kai gavėjui pranešama apie sprendimą dėl dotacijos ir, jei taikoma, gaunamos visos atitinkamos garantijos (žr. skirsnį „Finansinė garantija“). Išankstiniu finansavimu dotacijos gavėjui siekiama suteikti pradinių lėšų. Nacionalinės agentūros arba vykdomoji įstaiga gali nuspręsti pirmąjį išankstinio finansavimo mokėjimą padalyti į daugiau dalių. Jeigu nemanoma, kad gavėjo finansinis pajėgumas yra patenkinamas, jos taip pat gali nuspręsti sumažinti išankstinį finansavimą arba nemokėti jokio išankstinio finansavimo.

PASKESNI IŠANKSTINIO FINANSAVIMO MOKĖJIMAI

Pagal tam tikrus veiksmus antrasis, o tam tikrais atvejais ir trečiasis išankstinio finansavimo mokėjimas gavėjui pervedamas per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga gauna gavėjo pateiktą prašymą dėl kito išankstinio finansavimo mokėjimo, arba jeigu prie kito išankstinio finansavimo mokėjimo prašymo pridedama tarpinė ataskaita. Šių paskesnių išankstinio finansavimo mokėjimų gali būti prašoma išnaudojus ne mažiau kaip 70 % ankstesnio išankstinio finansavimo mokėjimo. Jeigu iš ankstesnio (-ių) išankstinio finansavimo mokėjimo (-ų) panaudojimo ataskaitos matyti, kad veiksmo išlaidoms padengti panaudota mažiau nei 70 % ankstesnio (-ių) išankstinio finansavimo mokėjimo (-ų), naujo mokėtino išankstinio finansavimo suma sumažinama ankstesnio išankstinio finansavimo nepanaudotos sumos dydžiu.

TARPINĖS ARBA PAŽANGOS / TECHNINĖS ATASKAITOS

Pagal tam tikrus veiksmus dotacijos gavėjų bus prašoma kartu su tolesnio išankstinio finansavimo mokėjimo prašymu pateikti tarpinę ataskaitą. Kitais atvejais gavėjų taip pat gali būti prašoma pateikti pažangos / techninę ataskaitą, kurioje būtų pateikta informacija apie projekto įgyvendinimą. Pažangos / techninių ataskaitų gavimas nėra susietas su tolesniu išankstinio finansavimo mokėjimu. Tarpinės (pažangos / techninės) ataskaitos turi būti pateiktos iki dotacijos sutartyje arba sprendime dėl dotacijos nurodyto termino.

LIKUČIO MOKĖJIMAS ARBA SUSIGRĄŽINIMAS

Galutinio gavėjui mokėtino mokėjimo suma nustatoma remiantis baigiamąja ataskaita, kuri turi būti pateikta iki dotacijos sutartyje arba sprendime dėl dotacijos nurodyto termino. a) re giniai, kuriems skirta dotacija, neįgyvendinti arba įgyvendinti kitaip negu planuota, arba b) dotacijos gavėjo faktiškai patirtos tinkamos finansuoti išlaidos yra mažesnės negu planuota paraiškos teikimo etape, arba c) įgyvendinta veikla (rezultatai) yra nepakankamai kokybiška, finansavimo suma gali būti proporcingai sumažinta arba, jei taikoma, bus pareikalauta, kad dotacijos gavėjas grąžintų visas perteklines sumas, kurias jau gavo išankstinio finansavimo forma.

Pagal tam tikrus veiksmus nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga 100 % skirtos dotacijos perveda išankstinio mokėjimo dalimis. Tokiais atvejais likutis nėra mokamas. Tačiau jeigu remiantis baigiamąja ataskaita, kurią dotacijos gavėjas turi pateikti iki dotacijos sutartyje nurodyto termino, nustatoma, kad: a) re giniai, kuriems skirta dotacija, neįgyvendinti arba įgyvendinti kitaip, negu planuota, arba b) dotacijos gavėjo faktiškai patirtos tinkamos finansuoti išlaidos yra mažesnės negu planuota paraiškos teikimo etape, arba c) įgyvendinta veikla (rezultatai) yra nepakankamai kokybiška, iš dotacijos gavėjo bus pareikalauta grąžinti visas perteklines sumas, kurias jau gavo išankstinio finansavimo forma.

Galutinis mokėjimas paprastai išmokamas arba prašymas dėl likučio susigrąžinimo paprastai pateikiamas per 60 kalendorinių dienų nuo baigiamosios ataskaitos gavimo dienos.

Dėl išsamesnės informacijos, išsamių kiekvienam veiksmui taikomų mokėjimo sąlygų žr. Skirsinį „Projekto gyvavimo ciklu taikomi terminai ir mokėjimo sąlygos“.

FINANSINĖS NUOBAUDOS

Centralizuotų veiksmų dotacijų gavėjams, kurie buvo pripažinti sunkiai pažeidę sutartinius įsipareigojimus, gali būti skiriamos finansinės nuobaudos atsižvelgiant į dotacijos susitarime nustatytas sąlygas.

PROJEKTO GYVAVIMO CIKLUI TAIKOMI TERMINAI IR MOKĖJIMO SĄLYGOS

	Projekto gyvavimo ciklo terminai			Mokėjimo sąlygos		
	Orientacinė pranešimo apie sprendimą skirti dotaciją data	Orientacinė dotacijos sutarties pasirašymo data	Galutinio mokėjimo / prašymo išmokėti likutį data	Išankstinio finansavimo mokėjimų skaičius	Tarpinė (techninė) ataskaita	Dotacijos procentinė dalis, skiriama įvairiais etapais
1 PV. Aukštųjų mokyklų studentų ir darbuotojų mobilumo projektai	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai nacionalinė agentūra gauna baigiamąją ataskaitą.	2.	Taip	Išankstinis finansavimas: 80–20 % Likutis: 0 %
1 PV. Kitų rūšių mobilumo projektai (profesinio mokymo, mokyklinio ugdymo, suaugusiųjų švietimo, jaunimo srityse)	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai nacionalinė agentūra gauna baigiamąją ataskaitą.	1.	Ne	Išankstinis finansavimas: 80–20 %
1 PV. Profesinio mokymo projektai (pasirenkamieji)	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai nacionalinė agentūra gauna baigiamąją ataskaitą.	2	Taip	Išankstinis finansavimas: 80–20 % Likutis: 0 %
1 PV. „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	6 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Išmokėti likutį nenumatoma.	3.	Ne	Išankstinis finansavimas: 25–50–25 % Likutis: 0 %
2 PV. Iki dvejų metų trunkantys strateginių partnerysčių projektai	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai nacionalinė agentūra gauna baigiamąją ataskaitą.	1.	Ne	Išankstinis finansavimas: 80 % Likutis: 20 %
2 PV. 2–3 metus trunkantys strateginių partnerysčių projektai	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai nacionalinė agentūra gauna baigiamąją ataskaitą.	2.	Taip	Išankstinis finansavimas: 40–40 % Likutis: 20 %
2 PV. Strateginės partnerystės projektai mokyklų mainų partnerystės pavidalu (pasirenkamieji)	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	6 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai visos dalyvaujančios nacionalinės agentūros gauna baigiamąsias ataskaitas.	2.	Taip	Išankstinis finansavimas: 80–20 % Likutis: 0 %
2 PV. Žinių sąjungos (įskaitant Europos universitetus) ir sektorių įgūdžių sąjungos	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	7 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 dienų nuo tos dienos, kai EACEA gauna baigiamąją ataskaitą.	2.	Taip	Išankstinis finansavimas: 40–40 % Likutis: 20 %
2 PV. Gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektai	6 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	7 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 dienų nuo tos dienos, kai EACEA gauna baigiamąją ataskaitą.	2.	Taip	Išankstinis finansavimas: 50–40 % Likutis: 10 %

2 PV. Gebėjimų stiprinimo jaunimo srityje projektai	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	6 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 dienų nuo tos dienos, kai EACEA gauna baigiamąją ataskaitą.	1.	Taip	Išankstinis finansavimas: 80 % Likutis: 20 %
3 PV. Dialogo su jaunimu projektai	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	4 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai nacionalinė agentūra gauna baigiamąją ataskaitą.	1.	Ne	Išankstinis finansavimas: 80 % Likutis: 20 %
„Jean Monnet“ veikla	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	6 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 dienų nuo tos dienos, kai EACEA gauna baigiamąją ataskaitą.	1.	Taip	Išankstinis finansavimas: 70 % Likutis: 30 %
Sportas. Bendradarbiavimo partnerystės projektai	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	6 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 dienų nuo tos dienos, kai EACEA gauna baigiamąją ataskaitą.	1.	Ne	Išankstinis finansavimas: 70 % Likutis: 30 %
Sportas. Smulkios bendradarbiavimo partnerystės	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	6 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 dienų nuo tos dienos, kai EACEA gauna baigiamąją ataskaitą.	1	Ne	Išankstinis finansavimas: 70 % Likutis: 30 %
Sportas. Europos ne pelno siekiantys sporto renginiai	5 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	6 mėn. nuo paraiškos pateikimo termino.	Per 60 dienų nuo tos dienos, kai EACEA gauna baigiamąją ataskaitą.	1.	Ne	Išankstinis finansavimas: 70 % Likutis: 30 %

Strateginės partnerystės (mokyklų mainų) projektams ir 1 pagrindinio veiksmo projektams profesinio mokymo (PM) srityje, priklausomai nuo nacionalinės teisinės sistemos ir į projektą įtrauktų organizacijų teisinio statuso, nacionalinė agentūra gali nuspręsti taikyti 100 proc. išankstinio finansavimo modelį. 1 pagrindinio veiksmo projektams PM srityje nacionalinė agentūra gali nuspręsti taikyti 100 % išankstinio finansavimo modelį tik tuo atveju, kai paraišką teikianti organizacija pagal nacionalinę teisę laikoma mokykla. Tais atvejais, kai šis modelis netaikytinas, bus naudojami kiti šiems veiksams tinkami finansavimo modeliai.

Atkreipkite dėmesį į tai, kad lentelėje nurodytos orientacinės datos pateikiamos tik informavimo tikslais ir jomis nacionalinėms agentūroms ir vykdomajai įstaigai nenustatoma jokių teisinių įsipareigojimų. Be to, dėl nurodytų mokėjimo sąlygų reikėtų pažymėti, kad jos bus taikomos bendrai, bet, atsižvelgiant į atskirą atitinkamos paraišką pateikusios organizacijos arba konsorciumo padėtį (pvz., atsižvelgiant į finansinį pajėgumą), dotacijos sutartyje arba sprendime dėl dotacijos gali būti numatytos kitokios priemonės. Konkrečiais biudžetiniais metais pritrūkus ES asignavimų, pirmojo išankstinio finansavimo mokėjimo lygiai gali būti dar sumažinti.

KITOS SVARBIOS SUTARTINĖS NUOSTATOS

FINANSINĖ GARANTIJA

Jeigu finansinis pajėgumas nelaikomas patenkinamu, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga, siekdama sumažinti su išankstinio finansavimo mokėjimu susijusią finansinę riziką, gali pareikalauti, kad bet koks dotacijos gavėjas, kuriam buvo suteikta didesnė nei 60 000 EUR dotacija, iš anksto pateiktų garantiją. Didžiausia garantijos, kurios gali būti pareikalauta, suma negali būti didesnė nei išankstinio finansavimo mokėjimo (-ų) suma.

Tokia garantija siekiama, kad bankas arba finansų įstaiga neatšaukiamai užtikrintų skolos grąžinimą arba veiktų kaip dotacijos gavėjo įsipareigojimų, kylančių iš dotacijos sutarties arba sprendimo dėl dotacijos, pirmosios eilės skolos garantas.

Šią finansinę garantiją eurais suteikia patvirtintas bankas arba finansų įstaiga, įsteigta kurioje nors ES valstybėje narėje. Jeigu dotacijos gavėjas įsteigtas kokioje nors ne ES šalyje, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga gali sutikti, kad tokią garantiją suteiktų tokioje šalyje įsteigtas bankas arba finansų įstaiga, jeigu ji mano, kad šio banko arba finansų įstaigos teikiamos finansinės garantijos ir jų savybės yra lygiavertės kurioje nors iš ES valstybių narių įsteigto banko ar finansų įstaigos teikiamoms garantijoms ir jų savybėms.

Ši garantija gali būti pakeista trečiosios šalies solidariąja garantija arba dalyvaujančiųjų organizacijų, kurios yra to paties dotacijos sutarties šalys, solidariosiomis garantijomis.

Garantija dotacijos gavėjui bus grąžinta laipsniškai baigus išankstinį finansavimą – išmokėjus tarpines sumas arba likutį, vadovaujantis dotacijos sutartyje arba sprendime dėl dotacijos nustatytais sąlygomis. Jeigu vietoj likučio mokėjimo lėšos yra susigrąžinamos, garantija bus grąžinta pranešus apie tai dotacijos gavėjui.

SUBRANGOS IR VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ SUTARČIŲ SUDARYMAS

Dotacijos gavėjas gali sudaryti subrangos sutartis dėl konkrečių techninių paslaugų, kurioms reikia specializuotų įgūdžių (susijusių su teisine, apskaitos, mokesčių, žmogiškųjų išteklių sritimis, IT ir t. t.), arba įgyvendinimo sutartis. Taigi dotacijos gavėjo patiriamos išlaidos šios rūšies paslaugoms gali būti laikomos tinkamomis finansuoti, jeigu atitinka visus kitus dotacijos sutartyje arba sprendime dėl dotacijos apibūdintus kriterijus.

Jeigu projektui įgyvendinti reikalingi viešieji prekių, darbų ar paslaugų pirkimai (įgyvendinimo sutartis), dotacijos gavėjai sutartį turi sudaryti su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių subjektu, t. y. su subjektu, kurio pasiūlymas yra geriausias kokybės ir kainos santykio požiūriu, arba, jei tinkama, su mažiausią kainą pasiūliusių subjektu, kartu vengdamas interesų konflikto ir pasirūpindamas išsaugoti dokumentus, kurių gali prireikti atliekant auditą.

Jeigu įgyvendinimo sutarties vertė viršija 60 000 EUR (arba gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projekto atveju – 25 000 EUR), be pirmesnėje dalyje nurodytų taisyklių, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga dotacijos gavėjui gali nustatyti specialias taisykles. Tos specialios taisyklės bus paskelbtos nacionalinių agentūrų ir vykdomosios įstaigos svetainėse.

INFORMACIJA APIE SKIRTAS DOTACIJAS

Laikantis skaidrumo principo ir ex post viešinimo reikalavimo informacija apie Sąjungos fondų lėšų gavėjus per pirmąjį pusmetį nuo finansinių metų, kuriais jos buvo skirtos, pabaigos privalo būti paskelbta Komisijos, vykdomosios įstaigos ir (arba) nacionalinių agentūrų svetainėje.

Ši informacija taip pat gali būti skelbiama bet kokuose kituose tinkamuose šaltiniuose, įskaitant Europos Sąjungos oficialųjį leidinį.

Nacionalinės agentūros ir vykdomoji įstaiga skelbs tokią informaciją:

- dotacijos gavėjo pavadinimą ir vietovę;
- skirtos dotacijos sumą;
- dotacijos pobūdį ir paskirtį.

Dotacijos gavėjui pateikus motyvuotą ir tinkamai pagrįstą prašymą, ši informacija neskelbiama, jeigu dėl tokio informacijos atskleidimo galėtų kilti pavojus pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją saugomoms susijusių asmenų teisėms ir laisvėms arba galėtų būti pakenkta dotacijų gavėjų komerciniams interesams.

Kalbant apie asmens duomenis, susijusius su fiziniams asmenims, paskelbta informacija pašalinama praėjus dvejais metams nuo finansinių metų, kuriais lėšos buvo skirtos, pabaigos.

Tas pats taikoma asmens duomenims, nurodomiems juridinių asmenų oficialiuose pavadinimuose (pvz., kai asociacija arba įmonė pavadinama jos steigėjų vardu).

Ši informacija neskelbiama, kai mokamos stipendijos fiziniams asmenims ar fiziniams asmenims, kuriems labiausiai reikia pagalbos (pabėgėliams ir bedarbiams), mokama kita tiesioginė parama. Be to, dotaciją gaunančioms organizacijoms neleidžiama skelbti šios rūšies informacijos apie asmenis, pagal programą „Erasmus+“ gaunančius dotaciją mobilumui.

VIEŠINIMAS

Be reikalavimų dėl projekto matomumo ir jo rezultatų sklaidos ir panaudojimo (o tai yra dotacijų skyrimo kriterijai), privaloma užtikrinti bent minimalų kiekvieno projekto, kuriam suteikta dotacija, viešinimą.

Dotacijų gavėjai visuose bet kokia forma ar bet kokioje terpėje, įskaitant internetą, skelbiamuose pranešimuose arba leidiniuose arba vykdydami bet kokią veiklą, kuriai naudojama skirta dotacija, turi aiškiai paminėti Europos Sąjungos paramą.

Tai turi būti daroma remiantis dotacijos sutartyje arba sprendime dėl dotacijos pateiktomis nuostatomis. Jeigu šių nuostatų visokeriopa nesilaikoma, dotacijos gavėjui skirta dotacija gali būti sumažinta.

Dėl papildomų reikalavimų projekto matomumui žr. šio vadovo II priede pateiktas sklaidos gaires dotacijų gavėjams.

PATIKROS IR AUDITAS

Nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga (arba) Europos Komisija gali atlikti technines ir finansines patikras ir auditą, siekdamas nustatyti, kaip naudojama dotacija. Jos taip pat gali tikrinti dotacijos gavėjo (arba bendro dotacijos gavėjo) teisės aktais nustatytus dokumentus, kad periodiškai įvertintų finansavimą naudojant fiksuotas išmokas, fiksuotas normas ar fiksuoto dydžio sumas.

Dotacijos gavėjas (arba bendras dotacijos gavėjas), jo teisiniu atstovui patvirtinus tai parašu, įsipareigoja pateikti įrodymus, kad dotacija buvo panaudota teisingai. Europos Komisija, vykdomoji įstaiga, nacionalinė agentūra ir (arba) Audito Rūmai arba jų įgaliota įstaiga bet kuriuo metu ne ilgiau kaip penkerius per metus (arba ne ilgiau kaip per trejus metus, jeigu dotacijos suma neviršija 60 000 EUR) nuo tos dienos, kada nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga sumoka likutį arba susigrąžina lėšas, gali patikrinti, kaip panaudota dotacija. Todėl dotacijos gavėjai šiuo laikotarpiu turi saugoti įrašus, patvirtinamųjų dokumentų originalus, statistinius įrašus ir kitus su dotacija susijusius dokumentus.

Vykdomosios įstaigos centralizuotu lygmeniu administruojamiems projektams, atsižvelgiant į atitinkamo veiksmo rūšį ir skirtos dotacijos dydį, gali būti taikomos įvairių rūšių audito procedūros (jeigu taikoma, I rūšies auditas didesnėms nei 60 000 EUR, bet mažesnėms nei 750 000 EUR dotacijoms, II rūšies auditas 750 000 EUR ar didesnėms dotacijoms). Daugiau informacijos galima rasti vykdomosios įstaigos svetainėje.

Išsamios nuostatos dėl patikrų ir audito pateikiamos dotacijos sutartyje arba sprendime dėl dotacijos.

DUOMENŲ APSAUGA

Visus paraiškos formoje arba dotacijos sutartyje (sprendime dėl dotacijos) pateikiamus asmens duomenis nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga, arba Europos Komisija tvarko vadovaudamasi:

- 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1725²⁵⁴ dėl fizinių asmenų apsaugos

²⁵⁴ (OJ L 295, 21.11.2018 p.39)

Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (tekstas svarbus EEE).

- Antrąją eilę ir tik ta apimtimi, kuria negalioja Reglamentas 2018/1725 – Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas (BDAR arba 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) 2016/679)²⁵⁵ arba nacionaliniai duomenų apsaugos reglamentai, jeigu netaikomas BDAR (ne ES šalyse).

Pareiškėjo atsakymai į paraiškos formoje pateiktus klausimus (išskyrus tuos, kurie pažymėti kaip neprivalomi) yra būtini, kad paraišką dėl dotacijos būtų galima įvertinti ir toliau ją tvarkyti pagal programos „Erasmus+“ vadovą. Asmens duomenis šiuo tikslu tvarkys tik už atitinkamą Sąjungos dotacijų programą atsakingas departamentas ar skyrius (duomenų priežiūros funkciją atliekantis subjektas). Asmens duomenys gali būti perduodami trečiosioms šalims, kurios dalyvauja vertinant paraiškas arba dotacijos administravimo procedūroje ir kurioms būtina tuos duomenis žinoti, neapribojant galimybės perduoti tuos duomenis įstaigoms, pagal Europos Sąjungos teisę atsakingoms už kontrolės ir tikrinimo užduotis, arba įstaigoms, įgaliotoms atlikti Programos ar bet kurių iš jos veiksmų vertinimus. Visų pirma, siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, asmens duomenys gali būti perduodami vidaus audito tarnyboms, Europos Audito Rūmams, Finansinių pažeidimų komisijai arba Europos kovos su sukčiavimu tarnybai ir leidimus suteikiantiems Komisijos bei vykdomųjų įstaigų pareigūnams. Pareiškėjas turi teisę pasitikrinti savo asmens duomenis ir teisę pataisyti bet kokius tokius duomenis. Visus klausimus dėl jo asmens duomenų tvarkymo pareiškėjas turėtų adresuoti projektą atrinkusiai agentūrai. Kilus konfliktui, pareiškėjas taip pat turi teisę bet kada kreiptis į Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūną. Išsamesnės informacijos apie asmens duomenų tvarkymą pateikiama dotacijos sutartyje arba sprendime.

Su asmens duomenų tvarkymu pagal programą „Erasmus+“ susijęs išsamus privatumo pareiškimas, įskaitant informaciją ryšiams, pateikiamas Komisijos ir vykdomosios įstaigos svetainėje.

Vykdamas vykdomosios įstaigos valdomą centralizuotą veiklą, pareiškėjai ir, jeigu jie yra juridiniai subjektai, administracijos, valdymo arba priežiūros organo nariai arba asmenys, kuriems šio pareiškėjo atžvilgiu suteikti atstovavimo įgaliojimai, teisę priimti sprendimus ar atlikti kontrolę, arba juridiniai ar fiziniai asmenys, prisiėmę neribotą atsakomybę už šio pareiškėjo skolas, yra informuojami, kad jų asmens duomenis (pavadinimą arba vardą ir pavardę, adresą, teisinę formą ir asmenų, įgaliotų atstovauti subjektui, jei tai juridinis asmuo, priimti jo vardu sprendimus arba jį kontroliuoti) leidimus išduodantis agentūros pareigūnas gali įregistruoti Ankstyvo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje (EDES), jeigu pareiškėjai yra atsidūrę vienoje iš situacijų, nurodytų 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių.

ATVIROS PRIEIGOS REIKALAVIMAS

Pagal programą „Erasmus+“, siekiant remti mokymo(si) procesus ir darbą su jaunimu, skatinama suteikti atvirą prieigą prie projektų rezultatų. Taip siekiama užtikrinti, kad viešosiomis lėšomis finansuota medžiaga būtų naudinga plačiajai visuomenei, didinti projekto vertę, matomumą ir pakartotinį naudojimąsi projekto įžvalgomis bei darbu, taip pat užtikrinti ilgalaikį projekto rezultatų prieinamumą, net jeigu, pavyzdžiui, dotaciją gavęs konsorciumas nustotų egzistuoti.

Visų pirma, „Erasmus+“ lėšų gavėjai įpareigojami leisti visuomenei pagal atvirąją licenciją (žr. tolesnį skirsnį) laisvai naudotis bet kokiais švietimo ištekliais (dokumentais, medijomis, programine įranga ar kita medžiaga), sukurtais įgyvendinant pagal šią programą remtus projektus. Tokia medžiaga vadinama atviraisiais švietimo ištekliais (AŠI). Be to, dotacijų gavėjai turi užtikrinti, kad šie AŠI būtų platinami tokiu skaitmeniniu formatu, kad juos būtų galima keisti, jie būtų laisvai (be mokesčio, registracijos ar kitokių apribojimų) prieinami internetu ir, kai įmanoma, būtų platinami naudojant tinkamą ir laisvai prieinamą platformą, taigi ne tik projekto ar institucijos specialioje interneto svetainėje. Atvirosios prieigos reikalavimas nepažeidžia dotacijų gavėjų intelektualinės nuosavybės teisių.

ATVIROJI LICENCIJA IR INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TEISĖS

Apskritai autorių teisėmis bet kokio originalaus kūrinio (pvz., švietimo išteklių) kūrėjui suteikiamos išimtinės teisės naudotis tuo kūrinio. Įprastas būdas, kuriuo autorių teisių subjektai leidžia savo kūrinio naudotis kitiems, yra licencijos. Suteikiant licenciją nustatoma, kokiomis sąlygomis teisių turėtojas leidžia savo kūrinio naudotis konkreitiems asmenims arba organizacijoms.

²⁵⁵ (OJ L 119, 4.5.2016 p.1)

Atviroji licencija – tai būdas, kuriuo autorių teisių subjektas (kūrėjas ar kitas teisių turėtojas) leidžia savo kūriniu teisėtai naudotis plačiajai visuomenei. Tai, kad taikoma atviroji licencija, paprastai nurodoma ant paties kūrinio ir visur, kur tas kūrinys platinamas. Atvirosios licencijos, kaip ir visos kitos licencijos, nereiškia autorių teisių ar kitų intelektualinės nuosavybės teisių perdavimo. Asmuo, kuris leidžia naudotis savo kūriniu pagal atvirąją licenciją, tebeturi savo sukurtos medžiagos autoriaus teises ir gali pats naudoti tą medžiagą savo nuožiūra, pvz., savo projektų rezultatus naudoti komerciniais tikslais. Taikant atvirąją licenciją švietimo ištekliams, sukurtiems naudojantis programos „Erasmus+“ parama, visuomenei (t. y. bet kokioms trečiosioms šalims) turi būti leidžiama bent:

- naudotis tuo kūriniu;
- adaptuoti tą kūrinį pagal poreikius (pvz., išversti, sutrumpinti, pritaikyti naudoti vietos sąlygomis ir kt.);
- atgaminti originalų ar adaptuotą kūrinį ir dalytis juo su kitais (pvz., su besimokančiais asmenimis, internetu, su kolegomis ir kt.).

Nors programos „Erasmus+“ dotacijų gavėjai raginami taikyti kuo atviresnes licencijas²⁵⁶, siekiant užtikrinti kuo didesnį jų kūrinių poveikį, dotacijų gavėjams leidžiama rinktis atvirąsias licencijas, pagal kurias nustatomos specialios sąlygos, pavyzdžiui:

- kad kūrėjui turi būti pranešama kaskart, kai originalus kūrinys arba jo išvestiniai kūriniai yra naudojami arba platinami;
- kad kūrinio negalima naudoti komerciniais tikslais (pvz., kiti negali jo parduoti, įtraukti į komerciniais tikslais išleistą vadovėlį ir kt.);
- kad bet kokie išvestiniai kūriniai turi būti platinami pagal tą pačią licenciją arba licencijos suteikimo sąlygas.

Nors dotacijų gavėjai gali laisvai rinktis bet kurią atvirąją licenciją ar net sukurti savo atvirąją licenciją, siekiant nekartoti to paties darbo, užtikrinti teisinį tikrumą ir galimybę sujungti kelis kūrinius, programos „Erasmus+“ dotacijų gavėjams labai rekomenduojama rinktis esamas gerai žinomas licencijas, tinkamas tos rūšies ištekliams. Suteikiant licenciją negalima nustatyti jokių sąlygų, kuriomis būtų apribota naudotojų grupė, naudotojai būtų verčiami užsiregistruoti, dalyvauti ar kitaip užsiimti kokia nors konkrečia veikla arba būtų nurodyta, kad norint naudoti kūrinį, reikia to prašyti arba apie tai pranešti.

TAIKOMOS TAISYKLĖS

2018 m. liepos 18 d EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL L 193, 2018 07 30).

²⁵⁶ Pvz., kūrybiniais darbams plačiai naudojamos licencijos „Creative Commons Attribution“ arba „Creative Commons Attribution-ShareAlike“, programinei įrangai – „GNU Public License“ ir „GNU Lesser Public License“, duomenų bazėms – „Open Database License“.

I PRIEDAS

Konkrečios taisyklės ir informacija, susijusi su mobilumo veiklos, strateginių partnerysčių ir gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektais

Šiame priede pateikiama papildomų kriterijų ir svarbios informacijos, susijusios su mobilumo projektų parengimu, įgyvendinimu ir tolesne veikla, bei su mobilumo veikla aukštojo mokslo laipsnio tikslais, taip pat keli konkretūs veiklos, kuri gali būti vykdoma pagal strateginių partnerysčių projektus švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, pavyzdžiai, bei papildoma informacija apie gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektus.

Organizacijų, ketinančių rengti projektą pagal šiuos veiksmus, prašoma prieš teikiant dotacijos prašymą atidžiai perskaityti atitinkamas šio priedo dalis. Priedas suskirstytas į šiuos skirsnius:

Mokslo ir studijų institucijų studentų ir darbuotojų mobilumo projektas	275
Profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų ir šių įstaigų darbuotojų mobilumo projektas	281
Bendrojo ugdymo darbuotojų mobilumo projektas	287
Suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo projektas	290
Jaunimo ir su jaunu dirbančių asmenų mobilumo projektai	292
„Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos	297
Strateginės partnerystės projektai	300
Gebėjimų stiprinimo projektai aukštojo mokslo srityje	314

MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ STUDENTŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS

1. PRIEŠ MOBILUMĄ

A. DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ AKREDITACIJA

„ERASMUS“ AUKŠTOJO MOKSLO CHARTIJA

„Erasmus“ aukštojo mokslo chartijoje (angl. ECHE) nustatoma bendra europinio ir tarptautinio bendradarbiavimo veiklos, kurią mokslo ir studijų institucija gali vykdyti pagal Programą, kokybės sistema. Visos Programos šalyse įsteigtos mokslo ir studijų institucijos, norinčios dalyvauti pagal Programą įgyvendinamuose asmenų mokymosi mobilumo ir (arba) bendradarbiavimo inovacijų ir dalijimosi gerąja patirtimi projektuose, būtinai turi turėti „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją. Šalyse partnerėse įsikūrusioms mokslo ir studijų institucijoms ECHE nėra privaloma, o kokybės sistema nustatoma mokslo ir studijų institucijų sudaromuose tarpinstituciniuose susitarimuose (žr. toliau).

Bruselyje įsikūrusi vykdomoji įstaiga

kasmet skelbia kvietimą teikti paraišką dėl ECHE. Jeigu chartija suteikiama, ji galioja visą Programos laikotarpį. Paraiškos dėl ECHE teikimo sąlygos apibūdintos [vykdomosios įstaigos svetainėje](https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding/erasmus-charter-for-higher-education-2014-2020_en). https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding/erasmus-charter-for-higher-education-2014-2020_en

Įgyvendindamos projektus, mokslo ir studijų institucijos turi paisyti visų ECHE nuostatų. Ar jos laikosi tų nuostatų, stebi nacionalinė agentūra, kuri savo taikomą stebėjimo strategiją grindžia ECHE stebėjimo gairėmis (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-charter-higher-education-monitoring-guide_en) – nauju vadovu, kuriame pateiktas sutartų gairių rinkinys ir gerosios patirties pavyzdžiai užtikrinant atitiktis ECHE reikalavimams stebėjimą ir jos gerinimą. Mokslo ir studijų institucijoms, teikiančioms paraiškas „Erasmus+“ projektams ir juose dalyvaujančioms, rekomenduojama susipažinti su šiomis gairėmis, prioritetinėmis atitiktis ECHE sritimis bei siūlomomis priemonėmis, rekomendacijomis ir interneto nuorodomis.

Pažeidus kuriuos nors iš ECHE principų ar neįvykdžius kokių nors įsipareigojimų, Europos Komisija gali ją atšaukti.

KONSORCIUMO AKREDITACIJA

Nacionalinis aukštojo mokslo mobilumo konsorciumas gali remti bet kurios iš keturių reikalavimus atitinkančių rūšių mobilumo veiklą, vykdomą pagal mobilumo aukštojo mokslo srityje projektus.

Mobilumo konsorciimų tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas organizuoti mobilumo veiklą ir užtikrinti geresnę veiklos kokybę, palyginti su kokybe, kurią kiekviena atskira siunčiančioji mokslo ir studijų institucija galėtų užtikrinti, jei veiktų viena. Nacionalinio mobilumo konsorciumo organizacijos narės gali sujungti paslaugas, susijusias su mobilumo organizavimu, ar jomis pasidalyti. Bendrai gali būti vykdoma tokia veikla, pvz., bendras administracinis, sutartinis ir finansinis mobilumo valdymas, bendra dalyvių atranka ir (arba) parengimas ir kuravimas, taip pat, jei tinkama, centralizuota įmonių paieška ir įmonių bei dalyvių paieška pagal jų poreikius.

Nacionalinis mobilumo konsorciumas taip pat gali veikti kaip atvykstančių studentų ir darbuotojų stažuotojų ar praktikų tarpininkas. Atliekant šią funkciją, be kita ko, regione, kuriame įsikūrę mobilumo konsorciumo partneriai, ieškoma priimančiųjų organizacijų ir prireikus teikiama pagalba.

Konsorciumo koordinatorius, galbūt kartu su kitomis (tarpininkaujančiomis) organizacijomis, gali atlikti aktyvų vaidmenį puoselėjant ryšius su įmonėmis ir ieškant galimybių darbuotojų stažuotėms ir mokymui, remiant šią veiklą, teikiant informaciją ir t. t.

Konsorciumo koordinatorius raginamas koordinuoti veiklą su kitų šalių konsorciumais siekiant didinti praktikos vietų prieinamumą, gerinti jų kokybę ir remti „Erasmus+“ studentų praktiką.

Už mobilumo laikotarpių kokybę, turinį ir pripažinimą tebėra atsakinga kiekviena siunčiančioji mokslo ir studijų institucija. Kiekvienas konsorciumo narys su konsorciumo koordinatoriumi turi pasirašyti susitarimą, kuriame nurodomos funkcijos ir

pareigos, taip pat administraciniai ir finansiniai susitarimai; bendradarbiavimo sąlygose nustatomi tokie dalykai, kaip mobilumo laikotarpių parengimo, kokybės užtikrinimo ir tolesnės susijusios veiklos mechanizmai. Be to, kiekviena siunčiančioji mokslo ir studijų institucija su mokslo ir studijų institucijomis, kurios priima jos studentus ir darbuotojus, turi pasirašyti tarpinstitucinius susitarimus (žr. kitą skirsinį).

Nacionalinis mobilumo konsorciumas finansavimą gali gauti tik tuo atveju, jeigu jam suteikta konsorciumo akreditacija. Jeigu nacionalinio mobilumo konsorciumo įvertinimo rezultatas neigiamas, konsorciumas paraiškas dėl akreditacijos ir finansavimo turės pakartotinai teikti kitais metais.

Ar laikomasi konsorciumo akreditacijos sąlygų, stebi nacionalinė agentūra. Kilus kokioms nors rimtoms problemoms (pvz., netinkamas lėšų naudojimas, įsipareigojimų nesilaikymas ir silpnas finansinis pajėgumas) arba konsorciumui pažeidus įsipareigojimus, nacionalinė agentūra gali anuliuoti akreditaciją. Nacionalinė agentūra reikalauja, kad konsorciumo koordinatorius nacionalinei agentūrai nedelsdamas praneštų apie bet kokius konsorciumo sudėties, padėties ar statuso pokyčius, dėl kurių galėtų būti būtina pakeisti akreditaciją arba ją anuliuoti.

B. TARPINSTITUCINIS SUSITARIMAS

Studentų studijų mobilumas ir darbuotojų dėstymo mobilumas tarp mokslo ir studijų institucijų vykdomas pagal mokslo ir studijų institucijų sudarytą tarpinstitucinį susitarimą. Susitarimų pavyzdžiai pateikiami svetainėje https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/applicants/inter-institutional-agreement_en. Tarpinstitucinius susitarimus gali pasirašyti dvi ar daugiau mokslo ir studijų institucijų.

Mobilumo tarp Programos šalių ir šalių partnerių atveju šiame tarpinstituciniame susitarime nustatomi bendrieji principai, kurių laikomasi ECHĖ, ir užtikrinama, kad juos įgyvendinti įsipareigotų abi ar visos šalys.

Tarpinstitucinio susitarimo taikymo sritis taip pat gali būti išplėsta įtraukiant į ją studentų praktikas ir (arba) darbuotojų mokymosi mobilumą, pasikliaujant institucijų partnerių žiniomis apie įmones priimančiosioms užsienio įmonėms ir (arba) organizacijoms nustatyti.

C. „MOBILITY TOOL+“

Atrinkusi dalyvius, organizacija dotacijos gavėja turi kuo anksčiau įrašyti į internetinę „Mobility Tool+“ sistemą bendrą informaciją apie dalyvį ir mobilumo veiklos, kurią jis vykdys, rūšį (pvz., dalyvio vardas, pavardė, paskirties šalis, mobilumo laikotarpio trukmė ir t. t.). Mobilumo projekto laikotarpiu bent vieną kartą per mėnesį organizacija dotacijos gavėja taip pat turi atnaujinti „Mobility Tool+“ įrašytą informaciją naujais duomenimis apie dalyvius ir mobilumo veiklą.

Mobilumo projektuose tarp Programos šalių ir šalių partnerių reikės identifikuoti „Mobility Tool+“ šalies partnerės mokslo ir studijų institucijas pagal organizacijos ID. Jeigu šalies partnerės mokslo ir studijų institucija dar nėra gavusi organizacijos ID dėl ankstesnio dalyvavimo programoje „Erasmus+“, ji turėtų užsiregistruoti „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programoms skirtoje organizacijų registravimo sistemoje, kad jai būtų suteiktas toks kodas, ir nurodyti jį dotacijos gavėjui. Organizacijoms, kurios turi PIC ir yra anksčiau teikusios paraiškas dėl finansavimo pagal „Erasmus+“ arba Europos solidarumo korpuso programas per nacionalines agentūras, organizacijos ID bus suteiktas automatiškai. Tai galima patikrinti „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programoms skirtoje organizacijų registravimo sistemoje.

„Mobility Tool+“ padės dotacijos gavėjui valdyti „Erasmus+“ mobilumo veiklą. Dotacijos gavėjai „Mobility Tool+“ galės formuoti pagal savo pateiktą informaciją iš anksto užpildytas ataskaitas. Šioje sistemoje taip pat formuojamos ataskaitos, kurias turi užpildyti mobilumo veiklos dalyviai.

D. STUDENTŲ DALYVAVIMO SĄLYGOS

ATRANKA

Studentai savo mokslo ir studijų institucijai, vykdančiai mobilumo veiklos dalyvių atranką, teikia paraišką. Studentų atranka, taip pat stipendijų jiems skyrimo procedūra turi būti sąžininga, skaidri, nuosekli ir patvirtinta dokumentais ir galimybę ją pasinaudoti turi turėti visos atrankos procese dalyvaujančios šalys.

Mokslo ir studijų institucija imasi būtinų priemonių, kad išvengtų bet kokio interesų konflikto, susijusio su asmenimis, kurie gali būti pakviesti dalyvauti atskirų dotacijų gavėjų atrankos organuose arba procese.

Atrankos kriterijai, kaip antai kandidato akademiniai rezultatai, ankstesnė mobilumo patirtis, motyvacija, ankstesnė patirtis priimančiojoje šalyje (t. y. grįžimas į kilmės šalį) ir t. t., skelbiami viešai. Pirmasis kriterijus atrinkant studentus iš šalių partnerių bus akademiniai nuopelnai, tačiau, esant vienodam akademiniam lygiui, pirmenybė turėtų būti teikiama studentams iš mažiau privilegijuotų socialinių ir ekonominių sluoksnių (įskaitant pabėgėlius, prieglobsčio prašytojus ir migrantus).

Asmenims, kurie tame pačiame studijų cikle jau dalyvavo mobilumo veikloje pagal Mokymosi visa gyvenimą programos paprogramę „Erasmus“, programą „Erasmus Mundus“ ar „Erasmus+“, pirmenybė nebus teikiama. „Erasmus Mundus“ magistrantūros studijų programų (EMMSP) ir „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programų atveju į ankstesnį dalyvavimą atsižvelgiama tik stipendininkų atžvilgiu.

Atrinkti studentai iš siunčiančiosios institucijos turėtų gauti „Erasmus“ studento chartiją, kurioje išdėstomos studento teisės ir pareigos, susijusios su jo studijų ar praktikos užsienyje laikotarpiu, ir paaiškinami įvairūs veiksmai, kurie turi būti atlikti prieš prasidedant mobilumo laikotarpiui, jo metu ir jam pasibaigus.

SUSITARIMAS SU STUDENTU

Prieš išvykdamas kiekvienas atrinktas studentas turi pasirašyti susitarimą, į kurį taip pat įtraukiamas vadinamasis mokymosi susitarimas, kuriame išdėstoma studento, siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijų suderinta studijų ir (arba) praktikos programa, kurios turi būti laikomasi. Susitarimo pavyzdys pateikiamas svetainėje http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/quality-framework_en.htm.

Šiame mokymosi susitarime apibrėžiami tiksliniai mokymosi užsienyje laikotarpio mokymosi rezultatai ir pateikiamos oficialaus pripažinimo nuostatos. Susitarime taip pat nurodoma studijų laikotarpio ir (arba) praktikos vieta. Šiame mokymosi susitarime siunčiančioji institucija ir studentas, atsižvelgdami į rekomenduojamą kalbos mokėjimo lygį, nustatyta siunčiančiosios ir priimančiosios institucijų tarpinstituciniame susitarime (arba į įmonės lūkesčius, jeigu organizuojamos praktikos), taip pat turėtų sutarti dėl kalbos mokėjimo lygio (pagrindinės dėstymo (mokymo) ar darbo vietos kalbos), kurį studentas turi būti pasiekęs iki studijų (praktikos) laikotarpio pradžios.

Jeigu taikoma, siunčiančioji institucija ir studentas sutaria dėl tinkamiausios kalbinės paramos, kuri turi būti suteikta, kad studentas galėtų pasiekti sutartą lygį (žr. kitą skirsnį apie kalbinį parengimą internetu).

STIPENDIJA STUDENTAMS

Studentai gali gauti studento stipendiją, kuria padengtų dėl užsienyje praleidžiamo mobilumo laikotarpio patiriamas didesnis išlaidas. Tokią stipendiją gali sudaryti viena iš šių stipendijų arba jos abi:

- ES stipendija, apskaičiuojama vienam mėnesiui ir išmokama kaip vieneto sąnaudos (žr. šio vadovo B dalies skirsnį „Finansavimo taisyklės“), ir (arba)
- nacionalinė, regioninė arba vietos stipendija, kurią skiria viešasis arba privatus paramos teikėjas, arba paskolų programa.

Mobilumo veikloje – ir studijų, ir praktikos – leidžiama dalyvauti ir nulinę stipendiją iš ES lėšų gaunantiems studentams, t. y. studentams, kurie atitinka visus „Erasmus“ studento tinkamumo kriterijus ir naudojami visais „Erasmus“ studento privalumais, tačiau negauna ES stipendijos mobilumui. Šiame Programos vadove nustatytos taisyklės, išskyrus taisykles, susijusias su stipendijų paskirstymu, taikomos ir tokiems nulinę stipendiją iš ES lėšų gaunantiems studentams. Nulinę stipendiją iš ES lėšų visu mobilumo laikotarpiu gaunantys studentai įtraukiami į statistinius duomenis, pagal kuriuos apskaičiuojamas rezultatų rodiklis, naudojamas ES biudžetui tarp šalių paskirstyti.

Kokiame nors pagal programą „Erasmus+“ remiamame aukštojo mokslo mobilumo projekte dalyvaujantys studentai – nesvarbu, ar už dalyvavimą jie gauna „Erasmus+“ ES stipendiją, ar ne, – priimančiojoje institucijoje atleidžiami nuo mokesčių už mokslą, registracijos mokesčio, mokesčių už egzaminus, laboratorijų ir bibliotekų mokesčių.

Tačiau gali būti priskaičiuoti nedideli mokesčiai, susiję su, pvz., draudimu, studentų sąjungomis ir įvairios medžiagos, kaip antai fotokopijų, laboratorinių produktų, naudojimu ir skaičiuojami tokiu pat pagrindu, kaip ir vietos studentams. Išvykstantys studentai nemoka jokių papildomų mokesčių ar rinkliavų, susijusių su jų mobilumo laikotarpio organizavimu ar administravimu.

Be to, studentams studijuoti savo siunčiančiojoje institucijoje skirtos stipendijos arba paskolos mokėjimas užsienyje praleidžiamu laikotarpiu neturi būti nutraukiamas.

Per praktiką, jeigu priimančioji įmonė (organizacija) studentui skiria kokią nors išmoką arba kokios nors rūšies atlygį, „Erasmus+“ ES stipendijos mokėjimas nenutraukiamas.

Mobilumo laikotarpiu studentas gali dirbti ne visą darbo laiką ir, jeigu jis gauna „Erasmus+“ ES stipendiją, dėl studento gaunamų pajamų jos mokėjimas nenutraukiamas, tačiau tik tuo atveju, jeigu jis vykdo suderintoje mobilumo programoje numatytą veiklą.

Aukštojo mokslo mobilumo projekte dalyvaujantys studentai (studijuojantys ar atliekantys praktiką užsienyje) negali tuo metu gauti „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos stipendijos ir atvirksčiai.

Jeigu „Erasmus+“ ES stipendiją gaunantys studentai nesilaiko stipendijos susitarimo sąlygų, jie turės atlyginti dalį ES stipendijos ar ją visą (išskyrus atvejus, kai savo planuotos veiklos užsienyje jie negalėjo užbaigti dėl *force majeure* aplinkybių). Jų gali būti paprašyta atlyginti dalį gautos ES stipendijos ar ją visą, jeigu jie neužpildo ir nepateikia baigiamosios elektroninės ataskaitos.

KALBINIS PARENGIMAS INTERNETU (OLS)

Pasirašydamos „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją, mokslo ir studijų institucijos įsipareigoja suteikti mobilumo veiklos dalyviams visą būtiną paramą jų kalbiniam pasirengimui. Įgyvendinant Programą, bus laipsniškai įdiegta visai du mėnesius ar ilgiau trunkančiai mobilumo veiklai tarp Programos šalių skirta kalbinio parengimo internetu priemonė. Galimybę naudotis tokia parama Europos Komisija teikia atrinktiems studentams, kad būtų įvertintos jų kalbos, kuria jie studijuos ar atliks praktiką užsienyje, žinios.

Prireikus šia priemone jiems taip pat bus suteikta galimybė pagerinti šios kalbos žinias prieš mobilumo laikotarpį ir (arba) jo metu. Pagrindinę mokymo ar darbo kalbą B2 lygiu mokantys dalyviai gali pasirinkti išklaudyti OLS kursą priimančiosios šalies kalba, jeigu įmanoma. Kalbinės paramos teikimas turi būti grindžiamas abipusiu siunčiančiosios ir priimančiosios institucijos pasitikėjimu. Rekomenduojamas kalbos mokėjimo lygis yra nurodytas institucijų sudarytuose tarpusavio susitarimuose ir mokymosi susitarimuose, taigi dėl jo yra susitarusios trys šalys. Programos „Erasmus+“ atveju siunčiančiosios mokslo ir studijų institucijos įsipareigoja užtikrinti, kad jų parengti studentai būtų tinkamu lygiu išmokę kalbą ir minėto dvišalio susitarimo turėtų pakakti.

Siunčiančiosios mokslo ir studijų institucijos yra atsakingos už tinkamiausios kalbinės paramos užtikrinimą savo studentams nepriklausomai nuo to, ar taikomas OLS ar kitas metodas, kurį galima finansuoti organizacinės paramos lėšomis siekiant užtikrinti, kad jų studentai įgytų rekomenduojamą lygį, dėl kurio susitarta su priimančiąja institucija mobilumo projekto pradžioje. Todėl siunčiančiajai mokslo ir studijų institucijai nėra taikomas reikalavimas, kad priimančiosioms institucijoms ji nusiųstų OLS kalbos vertinimo rezultatus. Studentai savo nuožiūra sprendžia, ar jie sutinka priimančiajai institucijai atskleisti savo OLS kalbos vertinimo rezultatus, ar ne.

Kalbinis parengimas internetu bus teikiamas taip:

- nacionalinės agentūros pagal Europos Komisijos nustatytus bendruosius kriterijus paskirsto mokslo ir studijų institucijoms elektronines licencijas;
- visi mokslo ir studijų institucijos atrinkti savi studentai (išskyrus tuos, kuriems studijų ar praktikos užsienyje kalba yra gimtoji, ir tinkamai pagrįstais atvejais) privalo atlikti internetinį testą, kuriuo bus įvertintos jų pagrindinės kalbos, kuria jie studijuos ar atliks praktiką užsienyje, žinios. Tai yra būtina sąlyga prieš prasidedant mobilumo veiklai. Studentas bei siunčiančioji mokslo ir studijų institucija bus informuoti apie šio testo rezultatus. Taip siunčiančioji mokslo ir studijų institucija galės nustatyti studentų, kuriems galbūt reikės kalbos kursų internetu, skaičių;
- mokslo ir studijų institucijos, atsižvelgdamos į turimą kalbos kursų elektroninių licencijų skaičių, paskirstys jas pagal studentų poreikius. Studentai prisiima atsakomybę už internetinio kalbos kurso išklaušymą, kaip apibūdinta ir sutarta stipendijos susitarime;
- mobilumo laikotarpio pabaigoje studentai atliks antrąjį įvertinimą padarytai pažangai mokantis kalbos įvertinti. Studentas ir siunčiančioji mokslo ir studijų institucija bus informuoti apie rezultatus.

Išsamesnės informacijos pateikiama [Europos Komisijos ir nacionalinių agentūrų](#) svetainėse.

Kai organizuojama visų kitų rūšių mobilumo veikla arba tais atvejais, kai Komisijos kalbinio parengimo internetu priemonėje (OLS) tam tikros kalbos nėra, mokslo ir studijų institucijos studentams gali suteikti kitokių rūšių kalbinę paramą, kuri bus finansuojama iš Mobilumo organizavimo dotacijos lėšų.

E. DARBUOTOJŲ DALYVAVIMO SĄLYGOS

ATRANKA

Aukštojo mokslo mobilumo projekte dalyvaujančius darbuotojus juos siunčiančioji mokslo ir studijų institucija turi atrinkti sąžiningai ir skaidriai. Prieš išvykdami jie turi būti sutarę su siunčiančiąja ir priimančiąja institucijomis (įmonėmis) dėl mobilumo programos.

Dėstytojų ir mokslo ir studijų institucijų darbuotojų atranką vykdo mokslo ir studijų institucija. Atrankos ir dotacijų skyrimo procedūra turi būti sąžininga, skaidri, nuosekli ir patvirtinta dokumentais, o galimybę ja pasinaudoti turi turėti visos atrankos procese dalyvaujančios šalys. Atrankos kriterijai (pvz., pirmenybė teikiama darbuotojams, į užsienį vykstantiems pirmą kartą, galimo mobilumo veiklų vienam darbuotojui skaičiaus tam tikru laikotarpiu apribojimas ir t. t.) skelbiami viešai.

Mokslo ir studijų institucija imasi būtinų priemonių, kad išvengtų bet kokio interesų konflikto, susijusio su asmenimis, kurie gali būti pakviesti dalyvauti atskirų dotacijų gavėjų atrankos organuose arba procese.

Darbuotojų mobilumas iš įmonės į mokslo ir studijų instituciją organizuojamas institucijos kvietimu konkrečiam įmonės darbuotojui; dotaciją tvarko priimančioji mokslo ir studijų institucija arba, mobilumo tarp Programos šalių ir šalių partnerių atveju, – dotacijos gavėjas.

MOBILUMO SUSITARIMAS

Siunčiančioji institucija mokslo ir studijų institucijos darbuotojų atranką vykdo remdamasi darbuotojo pateiktu mobilumo programos projektu ir pasikonsultavusi su priimančiąja institucija (įmone). Prieš išvykimą siunčiančioji institucija (įmonė) ir priimančioji institucija (įmonė) turi oficialiai susitarti dėl galutinės mobilumo programos (pasikeisdamos raštais arba elektroniniais pranešimais).

Už mobilumo laikotarpio užsienyje kokybę atsakinga ir siunčiančioji, ir priimančioji institucija (įmonė).

DOTACIJA DARBUOTOJAMS

Šių dviejų rūšių darbuotojų mobilumo finansavimo taisyklės yra vienodos. Dotacija padedama padengti kelionės ir pragyvenimo išlaidas dėstyimo ar mokymo užsienyje laikotarpiu (žr. šio vadovo B dalies skirsnį „Finansavimo taisyklės“).

Mobilumo veikloje leidžiama dalyvauti ir nulinę dotaciją iš ES lėšų gaunantiems mokslo ir studijų institucijų darbuotojams.

2. MOBILUMO METU

STUDENTŲ MOBILUMO LAIKOTARPIO PERTRAUKIMAS

Jeigu studento mobilumo laikotarpis pertraukiamas, pavyzdžiui, kai kalbos kursai baigiasi anksčiau, nei faktiškai prasideda studijos (praktika), pertraukos dienų skaičius nurodomas „Mobility Tool+“ sistemoje ir stipendijos suma atitinkamai patikslinama.

Praktikos Programos šalyse atveju mobilumo užsienyje laikotarpis gali būti pertrauktas dėl kolektyvinių įmonės atostogų, jeigu įmonė tuo laikotarpiu neveikia. Stipendija šiuo laikotarpiu mokama. Įmonės nedarbo laikotarpis į būtiniausių praktikos laikotarpio trukmę neįskaičiuojamas, bet jis įskaičiuojamas į ne ilgesnį nei 12 mėn. kiekvienos studijų pakopos laikotarpį, kuriam tas pats studentas gali gauti stipendijas mobilumo veiklai.

STUDENTŲ MOBILUMO LAIKOTARPIO PRATĖSIMAS

Siunčiančioji ir priimančioji organizacijos gali susitarti pratęsti prasidėjusį mobilumo laikotarpį ir tokiu atveju turi įvykdyti tokias sąlygas:

- prašymas pratęsti mobilumo laikotarpį turi būti pateiktas ne vėliau kaip likus mėnesiui iki iš pradžių planuoto mobilumo laikotarpio pabaigos;
- jeigu prašymą patenkina visos šalys, turi būti pakeistas stipendijos susitarimas ir imtasi visų priemonių, susijusių su trukmės pratęsimu;
- jeigu studentas gauna „Erasmus+“ stipendiją, siunčiančioji institucija, atsižvelgdama į ilgesnę trukmę, gali pakeisti stipendijos sumą arba susitarti su studentu, kad šios papildomos dienos būtų laikomos nulinės stipendijos iš ES lėšų laikotarpiu;
- faktinės mobilumo laikotarpio pradžios ir pabaigos datos nurodomos priimančiosios institucijos akademinėje pažymoje arba studento praktikos pažymoje vadovaujantis tokiomis apibrėžtimis:
 - pradžios data turėtų būti pirmoji diena, kai studentui reikia atvykti į priimančiąją organizaciją (pavyzdžiui, tai galėtų būti pirmojo kurso pradžios data (pirmoji diena darbe), susipažinimo renginys, kurį organizuoja priimančioji institucija, arba kalbos ir kultūros kursai);
 - pabaigos data turėtų būti paskutinė diena, kada studentui reikia atvykti į priimančiąją organizaciją (pavyzdžiui, tai galėtų būti paskutinė egzaminų laikotarpio (kurso, darbo, privalomo paskaitų lankymo laikotarpio) diena);
- pagal minėtas apibrėžtis nustatyta faktinė trukmė – tai laikotarpis, kurį mokslo ir studijų institucijos turi nurodyti savo baigiamosiose ataskaitose, ir jį sudarantis mėnesių skaičius yra didžiausias skaičius mėnesių, kai bus mokama ES stipendija. Jeigu studento mobilumo laikotarpio pratęsimas laikomas nulinės stipendijos iš ES lėšų dienomis, skaičiuojant galutinę stipendijos sumą šios dienos atimamos iš visos mobilumo laikotarpio trukmės;
- šis papildomas laikotarpis turi prasidėti vos pasibaigus einamajam mobilumo laikotarpiui. Tarp šių laikotarpių negali būti jokių pertraukų (šventinės ir universiteto (įmonės) nedarbo dienos pertraukomis nelaikomos), išskyrus atvejus, kai tai yra tinkamai pagrįsta ir nacionalinė agentūra tam pritaria.

3. PO MOBILUMO

A. MOKYMO SI REZULTATŲ PRIPAŽINIMAS

Užsienyje praleidžiamo laikotarpio pabaigoje priimančioji institucija (įmonė) studentui ir jo mokslo ir studijų institucijai turi pateikti akademinę pažymą arba praktikos pažymą, kurioje patvirtinami sutartos programos rezultatai.

Vykdamas tolesnę su mobilumo laikotarpiu susijusią veiklą, siunčiančioji institucija, be kita ko, oficialiai pripažįsta kreditus, užsienyje suteiktus už formaliojo mokymosi būdu naujai įgytas kompetencijas (naudojant ECTS kreditus arba lygiavertę sistemą), įskaitant, jei taikoma, per praktikas, o neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi ne auditorijoje ar darbo vietoje rezultatai patvirtinami dokumentais (naudojant diplomo priedėlį). Tačiau tai netaikoma praktikoms, kurias atliko absolventai.

Kalbos žinių įvertinimo ir internetinių kalbos kursų rezultatai bus pranešami centralizuotai, tačiau jokia oficiali kvalifikacija nesuteikiama.

Kalbant apie darbuotojų mobilumą, siunčiančiosios institucijos turėtų užtikrinti, kad dalyvaujančių darbuotojų mokymosi rezultatai būtų tinkamai pripažinti, skleidžiami ir institucijoje plačiai naudojami.

B. ATASKAITŲ TEIKIMAS

Užsienyje praleisto laikotarpio pabaigoje visi mobilumo veikloje dalyvavę studentai ir darbuotojai privalo užpildyti ir pateikti baigiamąją ataskaitą. Tais atvejais, kai mobilumo veikla truko du mėnesius ar ilgiau, ataskaitoje taip pat pateikiamas kokybinis mobilumo laikotarpiu gautos kalbinės paramos įvertinimas.

Iš ataskaitos nepateikusių studentų ir darbuotojų juos siuntusi mokslo ir studijų institucija gali pareikalauti atlyginti dalį gautos ES stipendijos (dotacijos) arba ją visą. Atlyginti stipendijos (dotacijos) nereikalaujama tuo atveju, jeigu studentas arba darbuotojas planuotos veiklos užsienyje negalėjo užbaigti dėl *force majeure* aplinkybių. Dotacijos gavėjas turi pranešti apie tokius atvejus, o nacionalinė agentūra turi raštu juos patvirtinti.

PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR ŠIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS

1. MOBILUMO ORGANIZAVIMO IŠLAIDOS

Mobilumo organizavimo išlaidos – tai lėšos bet kokioms išlaidoms padengti, kurias organizacijos patiria organizuodamos kokybiškas moksleivių ir darbuotojų mobilumo veiklas. Tai, pavyzdžiui, išlaidos:

- informacijai ir pagalbai mokiniams ir darbuotojams teikti;
- mokiniams ir darbuotojams atrinkti;
- mokymosi sutartims parengti siekiant užtikrinti visišką mokymo programų sudedamųjų dalių pripažinimą; darbuotojų mobilumo susitarimams parengti ir pripažinti;
- kalbiniam ir kultūriniam mokinių ir darbuotojų parengimui, visų pirma konkrečiam sektoriui skirtiems PM įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų kalbos kursams;
- bendrajam valdymui, susijusiam su mobilumo projekto parengimu ir valdymu;
- dalyvių kuravimo ir priežiūros priemonėms užtikrinti mobilumo metu;
- specialioms priemonėms, kuriomis siekiama užtikrinti praktikos įmonėse kokybę.

J tai, kaip kokybiškai institucija įgyvendina projektą, ir j tolesnę su juo susijusią veiklą atsižvelgiama sprendžiant dėl galutinės dotacijos. Siekiant kokybiškai įgyvendinti mobilumo projektą, turėtų būti laikomasi šiame priede dėl PM įstaigose besimokančių asmenų ir šių įstaigų darbuotojų mobilumo pateiktų gairių.

2. PRIEŠ MOBILUMĄ

A: DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ AKREDITACIJA. „ERASMUS+“ PM MOBILUMO CHARTIJA

Nuo 2015 m. neakredituotos organizacijos turi galimybę teikti paraišką „Erasmus+“ PM mobilumo chartijai gauti atskirų nacionalinių agentūrų skelbiamų metinių kvietimų teikti paraiškas metu, jeigu tos organizacijos atitinka būtinus atrankos kriterijus ir pademonstruoja jų tarptautinių strategijų kokybę ir tvarumą. Atkreipkite dėmesį, kad tuo atveju, jeigu organizacijoms tam tikrais metais suteikiama nauja „Erasmus+“ PM mobilumo chartija, jos galės ja pasinaudoti vykdydamos PM mobilumą nuo kito bendrojo kvietimo teikti paraiškas.

Pavyzdžiui, jeigu organizacijos pateikia paraišką chartijai pagal konkretų kvietimą teikti paraiškas, ir ši chartija suteikiama 2016 metais, jie vis tiek turės teikti paraišką tuo pačiu metu PM mobilumo projektui be chartijos, jeigu jie pageidauja vykdyti mobilumo veiklą pagal 2016 m. bendrąjį kvietimą teikti paraiškas. Jie galės pasinaudoti chartija tik kitais kvietimo metais (šiam pavyzdyje – 2017 metais). Išsamesnės informacijos pateikiama Europos Komisijos ir nacionalinių agentūrų svetainėse.

Išsamesnės informacijos pateikiama Europos Komisijos ir [Nacionalinių agentūrų svetainėse](#).

B: EUROPOS MOBILUMO KOKYBĖS CHARTIJA

PM organizacijos, planuojančios organizuoti PM įstaigose besimokančių asmenų ir tų organizacijų darbuotojų mobilumo veiklą, savo veiklą turi organizuoti pagal Europos mobilumo kokybės chartijoje²⁵⁷ nustatytus principus ir kriterijus.

Europos mobilumo kokybės chartija – tai informacinis dokumentas apie švietimo ir mokymo viešnagių užsienyje kokybę. Chartijoje pateikiamos rekomendacijos dėl mobilumo mokymosi tikslais, kaip antai profesinio tobulėjimo, priemonių, skirtų ir jauniems besimokantiems asmenims, ir darbuotojams. Chartijoje nustatytų principų laikymasis turėtų padėti užtikrinti, kad mobilumo projektų dalyvių patirtis ir priimančiojoje šalyje, ir kilmės šalyje jiems grįžus visada būtų teigiama, padaugėtų švietimo ir mokymo mainų ir padidėtų jų apimtis. Chartiją galima rasti svetainėje:

http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11085_en.htm

²⁵⁷ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija (EB) 2006/961 dėl tarptautinio švietimo ir mokymo mobilumo Bendrijoje: Europos mobilumo kokybės chartija (OL L 394, 2006 12 30).

C: ECVET SUSITARIMO MEMORANDUMAI

Vykdydamos mobilumo veiklą, PM įstaigos gali nuspręsti taikyti Europos profesinio mokymo kreditų sistemą (ECVET) (dėl išsamesnės informacijos žr. toliau). Tokiais atvejais prieš naudojant ECVET turi būti sukurta ECVET partnerystė. Šioje partnerystėje turi būti suburtos kompetentingos organizacijos, kurios dalyvauja:

1. nustatant tinkamus mokymosi rezultatus, kurie turėtų būti pasiekti mobilumo veiklos metu;
2. įgyvendinant PM programas, kurios yra tinkamos šiems poreikiams patenkinti;
3. vertinant, kiek besimokantys asmenys pasiekė tuos mokymosi rezultatus, ir
4. tvirtinant ir pripažįstant besimokančių asmenų įgytus kreditus jiems sugrįžus į savo buveinės šalies instituciją.

Partnerystę dėl ECVET taikymo mobilumo veikloje galima įforminti pasirašant susitarimo memorandumą.

Susitarimo memorandumas – tai kompetentingų organizacijų susitarimas, kuriuo sudaromas pagrindas kreditams perkelti. Juo įforminama ECVET partnerystė ir patvirtinamas dalyvaujančių kompetentingų organizacijų ir institucijų statuso ir procedūrų savitarpio pripažinimas. Jame taip pat nustatomos partnerystės bendradarbiavimo procedūros.

Susitarimo memorandumus gali pasirašyti tinklai, vienijantys kompetentingas organizacijas (institucijas) iš kelių šalių (sistemų), bet, atsižvelgiant į partnerystės poreikius ir užmojus, jie gali būti ir dvišaliai. Dėl išsamesnės informacijos ir rekomendacijų, kaip sudaryti susitarimo memorandumą, žr. ECVET vartotojo vadovą, kurį galima rasti Europos Komisijos svetainėje, arba žr. šias svetaines: http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_en.htm ir <http://www.ecvet-secretariat.eu>

D: MOBILUMO KONSORCIUMAS

Be PM paslaugų teikėjų, kurie teikia paraiškas kaip atskiros organizacijos, paraišką dėl PM mobilumo projekto gali pateikti ir nacionalinis mobilumo konsorciumas.

Mobilumo konsorciumo tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas organizuoti mobilumo veiklą ir užtikrinti geresnę veiklos kokybę, palyginti su kokybe, kurią kiekviena atskira siunčiančioji PM institucija (pvz., PM mokykla) galėtų užtikrinti, jeigu veiktų viena. Nacionalinio mobilumo konsorciumo organizacijos narės turėtų sujungti paslaugas, susijusias su mobilumo veiklos organizavimu, arba jomis dalytis ir kartu plėtoti tarptautiškumo veiklą bendradarbiaudamos viena su kita ir dalydamosi ryšiais.

Bendrai paprastai vykdoma tokia veikla, kaip, pvz., bendras administracinis, sutartinis ir finansinis mobilumo valdymas, bendra dalyvių atranka ir (arba) parengimas ir kuravimas, taip pat, jei tinkama, centralizuota įmonių paieška ir įmonių bei dalyvių paieška pagal jų poreikius. Nacionalinis mobilumo konsorciumas taip pat gali veikti kaip atvykstančių praktikantų ir darbuotojų tarpininkas. Atliekant šią funkciją, be kita ko, regione, kuriame yra įsikūrę nacionalinio mobilumo konsorciumo partneriai, ieškoma priimančiosios organizacijos ir prirėkus teikiama pagalba.

Konsorciumo koordinatorius, dažniausiai kartu su kitomis (tarpininkaujančiomis) organizacijomis, turi atlikti aktyvų vaidmenį siekiant puoselėti ryšius su įmonėmis ir ieškoti galimybių darbuotojų stažuotėms ir mokymui, remiant šią veiklą ir teikiant informaciją ir t. t.

Už mobilumo laikotarpių kokybę, turinį ir pripažinimą tebėra atsakinga kiekviena siunčiančioji PM organizacija. Kiekvienas konsorciumo narys su konsorciumo koordinatoriumi turi pasirašyti susitarimą, kuriame nurodomos funkcijos ir pareigos, taip pat administraciniai ir finansiniai susitarimai; bendradarbiavimo sąlygose nustatomi tokie dalykai, kaip mobilumo laikotarpių parengimo, kokybės užtikrinimo ir tolesnės susijusios veiklos mechanizmai.

E: EUROPINIS PLĖTROS PLANAS

Europinis plėtros planas taikomas tik pareiškėjų, neturinčių „Erasmus+“ PM mobilumo chartijos, paraiškoms. Nors ir nesitikima, kad chartijos neturintys pareiškėjai sieks užtikrinti tokį patį tarptautiškumo ar tvarumo lygį, kaip tos organizacijos, kurioms suteikta chartija, tačiau iš jų tikimasi, kad jos jau atsižvelgs ne vien tik į pačią mobilumo veiklą, bet ir į mobilumo veiklos poveikį savo organizacijoms. Prieš teikdama paraišką, PM įstaiga arba nacionalinio mobilumo konsorciumo koordinatorius privalo parengti europinį plėtros planą; šis planas yra paraiškos formos dalis.

Šiame skirsnyje nurodoma, kaip planuojama mobilumo veikla įtraukiama į platesnę ir ilgalaikę projekte dalyvaujančių PM įstaigų plėtros ir modernizavimo strategiją.

Šis europinis plėtros planas bus svarbus vertinant dotacijos paraiškas. Jame turėtų būti pateikta informacija apie:

- PM įstaigų poreikius, susijusius su kokybės gerinimu ir tarptautiškumu (pvz., kiek tai yra susiję su valdymo kompetencijomis, darbuotojų kompetencijomis, naujais mokymo metodais ar priemonėmis, Europos matmeniu, kalbų mokėjimu, mokymo programa, dėstymo, mokymo ir mokymosi organizavimu, sąsajų su institucijomis partnerėmis stiprinimu), ir apie tai, kaip planuojama veikla padės patenkinti šiuos poreikius;
- tikėtiną poveikį besimokantiems asmenims, bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojams ir kitiems darbuotojams, taip pat PM įstaigai apskritai;
- kaip PM mokyklos ir įmonės integruos jų darbuotojų įgytas kompetencijas ir patirtį į mokymo programą ir (ar) plėtros planą;
- kaip mokymasis darbo vietoje gali būti nuosekliai išplėstas vykdant daugiašalį bendradarbiavimą.

F: „MOBILITY TOOL+“

Atrinkusi dalyvių, organizacija dotacijos gavėja turi kuo anksčiau įrašyti į internetinę „Mobility Tool+“ sistemą bendrą informaciją apie dalyvį ir mobilumo veiklos, kurią jis vykdys, rūšį (pvz., dalyvio vardas, pavardė, paskirties šalis, mobilumo laikotarpio trukmė ir t. t.). „Mobility Tool+“ dotacijos gavėjui padeda valdyti „Erasmus+“ mobilumo veiklą. Organizacija dotacijos gavėja taip pat turi atnaujinti „Mobility Tool+“ įrašytą informaciją mobilumo projekto laikotarpiu įvykus kokiems nors su dalyviais ar veikla susijusiems pokyčiams. Dotacijos gavėjai „Mobility Tool+“ galės formuoti pagal jų pateiktą informaciją iš anksto užpildytas ataskaitas. Šioje sistemoje taip pat formuojamos ataskaitos, kurias turi užpildyti mobilumo veiklos dalyviai.

Daugiau informacijos apie „Mobility Tool+“ ir apie tai, kaip prie jos prisijungti, bus pateikta nacionalinės agentūros ir dotacijos gavėjo dotacijos sutartyje.

G: PM ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ DALYVAVIMO SĄLYGOS

ATRANKA

Mobilumo veiklos dalyvių atranką vykdo siunčiančioji organizacija. Besimokančių asmenų atranka, taip pat mobilumo lėšų skyrimo procedūra, turi būti sąžininga, skaidri, nuosekli ir patvirtinta dokumentais, o galimybę ja pasinaudoti turi turėti visos atrankos procese dalyvaujančios šalys.

Siunčiančioji organizacija imasi būtinų priemonių, kad išvengtų bet kokio interesų konflikto, susijusio su asmenimis, kurie gali būti pakviesti dalyvauti atskirų dalyvių atrankos organuose arba procese.

LYDINTYS ASMENYS

Specialiųjų poreikių turintys ar palankių sąlygų neturintys PM įstaigose besimokantys asmenys gali būti lydimi asmens, kuris padės jiems mobilumo laikotarpiu. Dalyvaujančių lydinčių asmenų skaičius turėtų būti proporcingas dalyvaujančių besimokančių asmenų skaičiui (besimokančių asmenų, atliekančių praktiką toje pačioje priimančiojoje organizacijoje, grupę paprastai lydi vienas asmuo).

Lydinčių asmenų buvimo užsienyje trukmė taip pat turėtų būti proporcinga besimokančių asmenų poreikiams (lydintiems asmenims besimokančius asmenis lydėti visą veiklos laikotarpį paprastai leidžiama tik tais atvejais, kai tie besimokantys asmenys nėra savarankiški arba yra nepilnamečiai).

SUTARTIS SU BESIMOKANČIU ASMENIU

Prieš išvykimą PM įstaigose besimokantys asmenys su siunčiančiąja ir priimančiąja organizacijomis turi pasirašyti sutartį, į kurią, be kita ko, įtraukiama:

- besimokančio asmens, siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijų suderinta mokymo programa, kurios turi būti laikomasi. Šioje mokymosi sutartyje apibrėžiami tiksliniai mokymosi užsienyje laikotarpio mokymosi rezultatai ir pateikiamos oficialaus pripažinimo nuostatos (pvz., ECVET);

- prie mokymosi sutarties pridedamas vadinamasis kokybės įsipareigojimas, kuriame nurodomos praktiką atlikusių asmenų, siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijų ir, jei taikoma, tarpininkaujančių organizacijų teisės ir pareigos.

Pasirašydami mokymosi sutartį, PM įstaigose besimokantys asmenys įgyja teisę gauti dotaciją, kuri skirta jiems remti praktikos užsienyje laikotarpiu. Tokią dotaciją gali sudaryti viena iš šių dotacijų arba jos abi:

- ES dotacija, apskaičiuojama vienai veiklos dienai (žr. šio vadovo B dalies skirsinį „Finansavimo taisyklės“), ir (arba)
- vietos, regioninė arba nacionalinė dotacija, kurią skiria viešasis arba privatus paramos teikėjas, arba paskolų programa.

Mobilumo veikloje leidžiama dalyvauti nulinę dotaciją gaunantiems PM įstaigose besimokantiems asmenims (t. y. besimokantiems asmenims, atliekantiems praktikas, kurios atitinka programos „Erasmus+“ PM mobilumo kriterijus, ir besinaudojantiems „Erasmus+“ besimokančio asmens turimais pranašumais, bet negaunantiems „Erasmus+“ stipendijos mobilumui). Šiame Programos vadove nustatytos taisyklės, išskyrus taisyklės, susijusias su stipendijų paskirstymu, taikomos ir tokiems nulinę stipendiją gaunantiems PM įstaigose besimokantiems asmenims.

KALBINIS PARENGIMAS INTERNETU (OLS)

Devyniolika dienų ar ilgiau trunkančioje mobilumo veikloje dalyvaujantys PM įstaigose besimokantys asmenys prieš išvykimą arba mobilumo veiklos metu gali gauti kalbinį parengimą internetu (OLS).

Dėl to Komisija atrinktiems PM įstaigose besimokantiems asmenims suteikia galimybę naudotis internetine OLS sistema, kurioje būtų įvertintos jų kalbos, kuria jie atliks praktiką užsienyje, žinios.

Prireikus šioje OLS sistemoje jiems taip pat suteikiama galimybė prieš mobilumo laikotarpį ar jo metu pagerinti šios kalbos žinias. Dalyviai, mokantys pagrindinę darbo kalbą bent B2 lygiu, gali rinktis priimančiosios šalies kalbos OLS kursą, jeigu toks yra. Tokia sistema bus laipsniškai sukurta įgyvendinant Programą. Kalbinė parama teikiama taip:

- teikdama paraišką dėl PM mobilumo projekto, paraišką teikianti organizacija įvertina pagal mobilumo projektą praktiką atliekančių besimokančių asmenų kalbinės paramos – pagrindine mokymo ar darbo kalba – poreikį;
- nacionalinės agentūros pagal Komisijos nustatytus bendrusius kriterijus paskirsto organizacijoms dotacijų gavėjoms elektronines licencijas;
- visi siunčiančiosios organizacijos atrinkti besimokantys asmenys (išskyrus tuos, kuriems praktikos kalba yra gimtoji), prieš pasirašydami mokymosi sutartį, atliks internetinį testą, kuriuo bus įvertintos jų pasirinktos kalbos žinios. Besimokantis asmuo ir siunčiančioji organizacija, jei ji to paprašys, bus informuoti apie šio testo rezultatus. Šie rezultatai neturės jokio poveikio besimokančio asmens galimybei vykti į užsienį;
- atsižvelgiant į turimų kalbos kursų elektroninių licencijų skaičių, dalyviams, kuriems reikalinga kalbinė parama, gali būti pasiūlyta išklaudyti kalbos kursą internete;
- praktikos laikotarpio pabaigoje PM įstaigose besimokantys asmenys atliks antrąjį testą pažangai, padarytai mokantis kalbos, įvertinti. Besimokantis asmuo ir siunčiančioji organizacija, jei ji to paprašys, bus informuoti apie rezultatus.

Pradiniais Programos etapais kalbos vertinimas ir kursai internetu nebus teikiami visomis ES kalbomis ir kalbos kursai gali būti prieinami ne visiems jų prašantiems dalyviams. Išsamesnės informacijos bus pateikta Komisijos ir nacionalinių agentūrų svetainėse.

Kalbine parama kalbomis, kurių Komisijos tarnyba neapima, turi pasirūpinti PM mobilumo projekte dalyvaujančios organizacijos; tuo tikslu gali būti skirta speciali dotacija kalbinei paramai. Be to, PM mobilumo projekte dalyvaujančios organizacijos gali panaudoti Mobilumo organizavimo dotaciją su dalyvių pedagoginiu, kultūriniu arba specialiu kalbiniu parengimu susijusiems poreikiams tenkinti (žr. šio vadovo B dalies skirsinį „Finansavimo taisyklės“).

H: DARBUOTOJŲ DALYVAVIMO SĄLYGOS

ATRANKA

Darbuotojų atranką vykdo siunčiančioji organizacija. Atrankos ir dotacijų skyrimo procedūra turi būti sąžininga, skaidri, nuosekli ir patvirtinama dokumentais, o galimybę ja pasinaudoti turi turėti visos atrankos procese dalyvaujančios šalys.

Siunčiančioji organizacija imasi būtinų priemonių, kad išvengtų bet kokio interesų konflikto, susijusio su asmenimis, kurie gali būti pakviesti dalyvauti atskirų dotacijų gavėjų atrankos organuose arba procese.

Atrankos kriterijai (pvz., pirmenybė teikiama darbuotojams, į užsienį vykstantiems pirmą kartą, galimo mobilumo veiklų vienam darbuotojui skaičiaus tam tikru laikotarpiu apribojimas ir t. t.) skelbiami viešai.

MOBILUMO SUSITARIMAS

Siunčiančioji organizacija darbuotojų atranką vykdo remdamasi darbuotojo pateiktu mobilumo programos projektu ir pasikonsultavusi su priimančiąja institucija arba įmone (organizacija). Prieš išvykimą siunčiančioji ir priimančioji organizacijos turi oficialiai suderinti galutinę mobilumo programą, pasikeisdamos raštais arba elektroniniais pranešimais.

Už mobilumo laikotarpio užsienyje kokybę atsakinga ir siunčiančioji, ir priimančioji organizacija.

3. MOBILUMO METU

BESIMOKANČIŲ ASMENŲ MOBILUMO LAIKOTARPIO PERTRAUKIMAS

Mobilumo stažuotės užsienyje laikotarpis dėl kolektyvinių įmonės atostogų, jeigu įmonė tuo laikotarpiu neveikia, gali būti pertrauktas. Dotacija šiuo laikotarpiu mokama. Įmonės nedarbo laikotarpis į praktikos minimalaus laikotarpio trukmę neįskaičiuojamas.

BESIMOKANČIŲ ASMENŲ MOBILUMO LAIKOTARPIO PRATĖSIMAS

Siunčiančioji ir priimančioji organizacijos gali susitarti pratęsti prasidėjusį mobilumo laikotarpį ir tokiu atveju turi įvykdyti tokias sąlygas:

- iš pradžių, planuotam mobilumo laikotarpiui dar nepasibaigus, turi būti pakeista dotacijos sutartis ir imtasi visų priemonių, susijusių su trukmės pratėsimu. Toks pakeitimas ypač svarbus tais atvejais, kai dėl laikotarpio pratėsimu taip pat teikiamas prašymas pratęsti mėnesinės ES dotacijos mokėjimą. Iš esmės, nors mobilumo laikotarpio trukmė turi būti apibrėžta besimokančiajam patvirtinant mokymo laikotarpį (būtent šį laikotarpį organizacijos dotacijų gavėjos nurodo baigiamosiose ataskaitose), didžiausias mėnesių, kuriais bus mokama ES dotacija, skaičius yra nurodytasis mobilumo sutartyje arba jos pakeitimo dokumente (- uose). Taip bus net ir tais atvejais, kai mokymosi sutartyje nurodyta trukmė yra mažesnė, nei nurodytoji mokymo laikotarpio patvirtinimo dokumente;
- šis papildomas laikotarpis turi prasidėti vos pasibaigus einamajam mobilumo laikotarpiui. Tarp šių laikotarpių negali būti jokių pertraukų (šventinės ir PM mokyklos (įmonės) nedarbo dienospertraukomis nelaikomos), išskyrus atvejus, kai tai yra tinkamai pagrįsta ir nacionalinė agentūra tam pritaria.

4. PO MOBILUMO

A: MOKYMOSI REZULTATŲ PRIPAŽINIMAS

Dalyvaujančios siunčiančioji ir priimančioji organizacijos turėtų sutarti mobilumo laikotarpio pabaigoje išduoti „Europass“ mobilumo dokumentą. Išsamesnės informacijos apie tai galima rasti „Europass“ svetainėje: <http://europass.cedefop.europa.eu/lt/home>.

Apie kalbos žinių įvertinimo ir kalbos kursų internetu (OLS) rezultatus bus pranešta centralizuotai, tačiau nebus suteikta jokios oficialios kvalifikacijos.

ECVET

Vykdydamos mobilumo veiklą, PM įstaigos gali nuspręsti taikyti ECVET sistemą. ECVET – tai bendra metodinė sistema, kuria sudaromos palankesnės sąlygos kaupti už mokymosi rezultatus suteikiamus kreditus ir iš vienos kvalifikacijų sistemos perkelti juos į kitą. Ja siekiama skatinti tarptautinį mobilumą ir galimybes mokytis visą gyvenimą. Ji skirta ne nacionalinėms kvalifikacijų sistemoms pakeisti, o didesniai jų tarpusavio palyginamumui ir suderinamumui užtikrinti.

ECVET taikoma visiems asmenims įvairiais švietimo ir mokymo būdais įgytiems rezultatams, kurie paskui yra perkeltami, pripažįstami ir kaupiami kvalifikacijai įgyti. Šia iniciatyva Europos piliečiams yra paprasčiau pasiekti, kad jų mokymas, įgūdžiai ir žinios būtų pripažintos kitoje Programos šalyje. Daugiau informacijos apie ECVET galima rasti Komisijos svetainėje:

- http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_lt.htm
- <http://www.ecvet-secretariat.eu>

Jeigu naudojama ECVET, turėtų būti užtikrinta, kad kreditai, sukaupti už pasiektus mokymosi rezultatus, būtų skaidrūs, ir jie turėtų būti nurodyti dalyvaujančiųjų organizacijų susitarimo memorandume.

B: ATASKAITŲ TEIKIMAS

Užsienyje praleisto laikotarpio pabaigoje visi mobilumo veiklą vykdę PM įstaigose besimokantys asmenys ir darbuotojai privalo užpildyti ir pateikti baigiamąją ataskaitą. Tais atvejais, kai mobilumo veikla truko devyniolika dienų ar ilgiau, ataskaitoje taip pat pateikiamas kokybinis mobilumo laikotarpiu gautos kalbinės paramos įvertinimas.

Iš ataskaitos nepateikusių studentų ir darbuotojų gali būti pareikalauta atlyginti dalį gautos ES stipendijos (dotacijos) arba ją visą. Atlyginti stipendijos (dotacijos) nereikalaujama tuo atveju, jeigu besimokantis asmuo arba darbuotojas planuotos veiklos užsienyje negalėjo užbaigti dėl force majeure aplinkybių. Siunčiančioji institucija turi pranešti apie tokius atvejus, o nacionalinė agentūra turi raštu juos patvirtinti.

BENDROJO UGDYMO DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS

Mobilumo projektai bendrojo ugdymo įstaigoms leidžia mokytojams ir kitiems švietimo darbuotojams pasiūlyti galimybes ir paskatas įgyti naujų su bendrojo ugdymo poreikiais susijusių kompetencijų.

Planuojant mobilumo projektus, juos remiant ir imantis tolesnės su jais susijusios veiklos aktyvų vaidmenį turėtų atlikti bendrojo ugdymo įstaigų vadovybė.

Siekdamos užtikrinti šios veiklos poveikį visų darbuotojų profesiniam tobulėjimui ir kuo labiau jį padidinti, bendrojo ugdymo įstaigos turėtų pasirūpinti, kad, mobilumo projektams pasibaigus, būtų užtikrinta tinkama jų darbuotojų įgytų kompetencijų sklaida visoje įstaigoje ir jos būtų integruotos į įstaigos mokymo praktiką.

Prieš teikdamos paraiškas bendrojo ugdymo įstaigos turėtų kruopščiai apgalvoti, kiek jų darbuotojų realiai gali dalyvauti projekte visu jo laikotarpiu (t. y. vieni ar du metai), kokioje veikloje jie dalyvautų ir kaip būtų galima veiksmingai vykdyti tolesnę susijusią veiklą grįžus. Teikdamos paraiškas, paraiškas teikiančios organizacijos turės nurodyti orientacinius planuojamos mobilumo veiklos dalyvių skaičius, veiklos rūšis ir paskirties šalis.

Kai nacionalinė agentūra atranka mobilumo projektą ir patvirtina prašomą biudžetą, dotacijos gavėjas gali pradėti dalyvių atranką ir išsamiai organizuoti veiklą.

1. ORGANIZACINĖ PARAMA

Mobilumo organizavimo dotacija – tai lėšos išlaidoms, kurias institucijos patiria dėl darbuotojų mobilumo, padengti. Pavyzdžiui, išlaidoms:

- europinio plėtros planui parengti ir tolesnei susijusiai veiklai vykdyti;
- organizaciniams susitarimams su institucijomis partnerėmis (daugiausia darbo praktikos ir mokymo užduočių atveju);
- informacijai ir pagalbai darbuotojams teikti;
- darbuotojams atrinkti mobilumo veiklai;
- mobilumo susitarimams parengti siekiant užtikrinti mobilumo veiklos kokybę ir pripažinimą;
- kalbiniam ir kultūriniam judžių darbuotojų parengimui;
- atvykstančių darbuotojų integracijai bendrojo ugdymo įstaigoje palengvinti;
- veiksmingoms mobilumo dalyvių kuravimo ir priežiūros priemonėms užtikrinti;
- mobilumo dalyvių reintegracijai remti ir jų įgytoms naujoms kompetencijoms naudoti bendrojo ugdymo įstaigos, mokytojų ir moksleivių naudai.

2. PRIEŠ MOBILUMĄ

A: EUROPINIS PLĖTROS PLANAS

Prieš teikdama paraišką bendrojo ugdymo įstaiga arba nacionalinio mobilumo konsorciumo koordinatorius turi parengti europinį plėtros planą; šis planas yra paraiškos formos dalis. Šiame skirsnyje nurodoma, kaip planuojama mobilumo veikla įtraukiama į platesnę ir ilgalaikę projekte dalyvaujančios (-ių) bendrojo ugdymo įstaigos (-ų) plėtros ir modernizavimo strategiją.

Šis europinis plėtros planas bus svarbus vertinant dotacijos paraiškas ir jame turėtų būti pateikta informacijos apie:

- bendrojo ugdymo įstaigos (-ų) poreikius, susijusius su kokybės gerinimu ir tarptautiškumu (pvz., valdymo kompetencijos, darbuotojų kompetencijos, naujų mokymo metodų ar priemonių, Europos matmens, kalbų mokėjimo, mokymo programos, mokymo, rengimo ir mokymosi organizavimo, sąsajų su institucijomis partnerėmis stiprinimo), ir apie tai, kaip planuojama veikla padės tenkinti šiuos poreikius;
- tikėtiną poveikį mokiniams, mokytojams ir kitiems darbuotojams bei bendrojo ugdymo įstaigai apskritai;
- tai, kaip bendrojo ugdymo įstaigos darbuotojų įgytą kompetenciją ir patirtį panaudos mokymo programoje ir (arba) įstaigos plėtros plane;
- tai, kaip vykdant planuojamą mobilumo veiklą ketinama panaudoti programą „eTwinning“, jei ji naudojama (žr. tolesnį skirsnį).

B: „ETWINNING“

Programa „eTwinning“ naudojant informacines ir ryšių technologijas (IRT) skatinamas Europos bendrojo ugdymo įstaigų bendradarbiavimas ir tinklų kūrimas. Joje teikiami patarimai, idėjos ir priemonės, kad bendrojo ugdymo įstaigoms būtų lengva kurti partnerystę ir pradėti bendradarbiavimo projektus bet kokių mokomųjų dalykų srityje.

Vykdamas mobilumo projektą, „eTwinning“ leidžia:

- užsienyje rasti galimų partnerių (priimančiųjų organizacijų) ir, siekiant pagerinti planuojamų projektų kokybę ir poveikį, bendradarbiauti su jais prieš teikiant paraišką gauti finansavimą;
- naudoti prieinamas projektų priemones siekiant įgyvendinti labiau strateginio pobūdžio projektus ir geriau panaudoti partnerių indėlį;
- parengti išvykstančius darbuotojus, pvz., bendraujant su priimančiąja organizacija (siekiant daugiau sužinoti apie priimančiąją šalį ir priimančiąją organizaciją, aptarti veiklą, kuri būtų vykdoma, ir dėl jos sutarti), dalyvauti su jų mobilumu susijusiuose e. mokymosi renginiuose;
- visoms dalyvaujančioms bendrojo ugdymo įstaigoms intensyviai bendradarbiauti darbuotojų mobilumo projekto metu ir jam pasibaigus.

Norint naudotis „eTwinning“ nereikia teikti jokių oficialių paraiškų, bendrojo ugdymo įstaigoms tereikia užsiregistruoti „eTwinning“ portale svetainėje: <http://www.etwinning.net>. Europos „eTwinning“ portalas yra daugiakalbė svetainė, kurioje siūlomos bendradarbiavimo priemonės ir paslaugos, kuriomis naudodamiesi mokytojai registruojasi, ieško partnerių ir su jais bendradarbiauja. Jis taip pat atstoja susitikimo vietą, kurioje visi suinteresuotieji mokytojai gali dalytis ištekliais, diskutuoti ir ieškoti mokyklų partnerių.

„eTwinning“ bendrojo ugdymo įstaigoms padeda ir Europos lygmeniu (per centrinę paramos tarnybą), ir nacionaliniu lygmeniu (per nacionalines paramos tarnybas). „eTwinning“ nacionalinių ir Europos paramos tarnybų teikiamomis paslaugomis, mokymu, užtikrinamu pripažinimu ir priemonėmis gali naudotis visi mokytojai. Dėl išsamesnės informacijos apie šias tarnybas žr. šio vadovo A dalies skirsinį „Kokios kitos institucijos dalyvauja įgyvendinant Programą?“

C: DARBUOTOJŲ DALYVAVIMO SĄLYGOS

ATRANKA

Už mobilumo veiklą vykdančių darbuotojų atranką atsakinga siunčiančioji bendrojo ugdymo įstaiga.

Atrankos procesas turi būti sąžiningas, skaidrus, nuoseklus ir patvirtinamas dokumentais, o galimybę juo pasinaudoti turi turėti visos jame dalyvaujančios šalys. Dalyvių profilis turi atitikti šio vadovo B dalyje nustatytus tinkamumo kriterijus. Siunčiančioji įstaiga turėtų apibrėžti atrankos procedūrą, t. y. kaip darbuotojams bus siūloma teikti paraiškas, kokius dokumentus pareiškėjams reikės pateikti ir kaip bus vertinamos paraiškos.

Bendrojo ugdymo įstaiga turėtų apibrėžti kriterijus, kurie bus svarstomi atrankos procese. Bendrieji kriterijai gali būti tokie: motyvacija, aiškūs mobilumo tikslai, noras sugrįžus dalytis patirtimi.

Primitytinai rekomenduojama sudaryti atrankos komitetą, į kurį galėtų būti įtraukiami ir asmenys iš išorės, užuot leidus sprendimą priimti vienam darbuotojui.

Be šių bendrųjų kriterijų, gali būti taikomi specialūs kriterijai, susiję su mobilumo projekto pobūdžiu ar tikslu (t. y. atskiro darbuotojo planuojamos veiklos aktualumas bendrojo ugdymo įstaigos poreikių požiūriu ir kiti įstaigos apibrėžti kriterijai).

Visos atrankos procese dalyvaujančios šalys turi suderinti bendruosius ir specialiuosius kriterijus ir jais pasidalyti, o pareiškėjai turėtų būti aiškiai informuoti apie šiuos kriterijus. Dalijantis ar aptariant atrankos kriterijus ir jų loginį pagrindimą su priimančiąja organizacija gali būti lengviau organizuoti veiklą. Atrankos procesas turėtų būti patvirtintas rašytiniu dokumentu tam atvejui, jeigu viduje būtų nusiskundimų.

MOBILUMO SUTARTIS

Atrinktas dalyvis, padedamas siunčiančiosios mokyklos (ir organizacijos partnerės, jeigu mobilumo organizuojamas mokymo užduoties arba darbo praktikos mobilumas), turėtų oficialiai sutikti su mokymo, kuriame dalyvaus, rūšimi ir jo turiniu,

paaiškinti, kaip jis pasirengs šiam mokymui, kaip bus užtikrinta įgytų žinių (kompetencijų) sklaida bendrojo ugdymo įstaigos ir už jos ribų ir kokia bus dalyvavimo nauda bendrojo ugdymo įstaigos ir asmeniniu lygmeniu.

Jis taip pat turėtų sutikti su tuo, kaip siunčiančioji mokykla įvertins mokymą ir jį pripažins. Mobilumo sutartis turėtų būti sudaryta iki mobilumo veiklos pradžios. Juo visų pirma siekiama užtikrinti, kad siunčiančioji bendrojo ugdymo įstaiga, priimančioji organizacija ir dalyvis paaiškintų lūkesčius ir užtikrintų, kad viešnage užsienyje būtų prasminga.

„MOBILITY TOOL+“

Atrinkusi dalyvius, organizacija dotacijos gavėja turi kuo anksčiau įrašyti į internetinę „Mobility Tool+“ sistemą bendrą informaciją apie dalyvį ir mobilumo veiklos, kurią jis vykdys, rūšį (pvz., dalyvio vardas, pavardė, paskirties šalis, mobilumo laikotarpio trukmė ir t. t.). „Mobility Tool+“ dotacijos gavėjui padeda valdyti „Erasmus+“ mobilumo veiklą. Organizacija dotacijos gavėja taip pat turi atnaujinti „Mobility Tool+“ įrašytą informaciją mobilumo projekto laikotarpiu įvykus kokiems nors su dalyviais ar veikla susijusiems pokyčiams.

Dotacijos gavėjai „Mobility Tool+“ galės formuoti pagal jų pateiktą informaciją iš anksto užpildytas ataskaitas. Šioje sistemoje taip pat formuojamos ataskaitos, kurias turi užpildyti mobilumo veiklos dalyviai. Daugiau informacijos apie „Mobility Tool+“ ir apie tai, kaip prie jos prisijungti, bus pateikta nacionalinės agentūros ir dotacijos gavėjo dotacijos sutartyje.

3. PO MOBILUMO

A: MOKYMO SIŪLO REZULTATŲ PRIPAŽINIMAS

Dalyvaujančios siunčiančioji ir priimančioji organizacijos turėtų sutarti mobilumo laikotarpio pabaigoje išduoti „Europass“ mobilumo dokumentą. Išsamesnės informacijos apie tai galima rasti „Europass“ svetainėje:
<http://europass.cedefop.europa.eu/lt/home>

B: ATASKAITŲ TEIKIMAS

Užsienyje praleisto laikotarpio pabaigoje visi mobilumo veiklą vykdę darbuotojai privalo užpildyti ir pateikti baigiamąją ataskaitą. Iš tų, kurie ataskaitos nepateikia, gali būti pareikalauta atlyginti dalį gautos ES dotacijos arba ją visą. Atlyginti dotacijos nereikalaujama tuo atveju, jeigu darbuotojas planuotos veiklos užsienyje negalėjo užbaigti dėl force majeure aplinkybių. Siunčiančioji bendrojo ugdymo įstaiga arba nacionalinio mobilumo konsorciumo koordinatorius turi pranešti apie tokius atvejus, o nacionalinė agentūra turi raštu juos patvirtinti.

SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAS

Suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumu mokymosi tikslais siekiama tobulinti pagrindines suaugusiųjų švietimo darbuotojų kompetencijas ir įgūdžius siekiant gerinti visų formų mokymą(si) ir užtikrinti jų atitiktį darbo rinkos ir visos visuomenės poreikiams. Ypatingas dėmesys bus skiriamas projektams, skirtiems socialiai remtinų suaugusiųjų besimokančiųjų (įskaitant pabėgėlius, prieglobsčio prašytojus ir migrantus) mokymo / mokymosi poreikiams įgyvendinti. Tikimasi, kad suaugusiųjų švietimo organizacijos savo darbuotojų mobilumą mokymosi tikslais naudos strategiškai, taip pat siekdamas internacionalizuoti organizaciją ir didinti jos pajėgumą.

1. ORGANIZACINĖ PARAMA

Mobilumo organizavimo dotacija – tai lėšos bet kokioms išlaidoms, kurias organizacijos patiria dėl darbuotojų mobilumo veiklos, padengti. Tokia dotacija siekiama sudaryti palankesnes sąlygas organizuoti kokybišką mobilumo veiklą siekiant didinti suaugusiųjų švietimo organizacijų pajėgumą. Tai, pvz., galėtų būti išlaidos:

- europinio plėtros planui parengti ir tolesnei susijusiai veiklai;
- informacijai ir pagalbai darbuotojams teikti;
- darbuotojams atrinkti mobilumo veiklai;
- organizaciniams susitarimams su institucijomis partnerėmis (visų pirma dėl darbo praktikos ir mokymo užduočių);
- mobilumo susitarimams parengti siekiant užtikrinti mobilumo veiklos kokybę ir pripažinimą;
- kalbiniam ir kultūriniam judžių darbuotojų parengimui;
- veiksmingoms judžių dalyvių kuravimo ir priežiūros priemonėms užtikrinti;
- judžių dalyvių reintegracijai remti ir jų įgytoms naujoms kompetencijoms naudoti suaugusiųjų švietimo organizacijoje teikiamų mokymo(si) paslaugų kokybei gerinti.

Į tai, kaip kokybiškai organizacija įgyvendina projektą ir tolesnę su juo susijusią veiklą, atsižvelgiama sprendžiant dėl galutinės dotacijos. Siekiant kokybiškai įgyvendinti mobilumo projektą, turėtų būti laikomasi šiame priede dėl suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo pateiktų gairių.

2. PRIEŠ MOBILUMĄ

A: EUROPINIS PLĖTROS PLANAS

Prieš teikdama paraišką suaugusiųjų švietimo organizacija turi parengti europinį plėtros planą; šis planas yra paraiškos formos dalis. Šiame skirsnyje nurodoma, kaip planuojama mobilumo veikla įtraukiama į platesnę ir ilgalaikę organizacijos plėtros ir modernizavimo strategiją.

Europinis plėtros planas bus svarbus vertinant dotacijos paraiškas. Jame turėtų būti pateikta informacija apie:

- organizacijos poreikius, susijusius su kokybės gerinimu ir tarptautiškumu (pvz., valdymo kompetencijos, darbuotojų kompetencijos, naujų mokymo(si) metodų ar priemonių, Europos matmens, kalbų mokėjimo, mokymo programos, mokymo, rengimo ir mokymosi organizavimo, sąsajų su organizacijomis partnerėmis stiprinimo), ir apie tai, kaip planuojama veikla padės patenkinti šiuos poreikius;
- tikėtiną poveikį suaugusiems besimokantiems asmenims, bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojams ir kitiems darbuotojams, taip pat organizacijai apskritai;
- kaip organizacija jos darbuotojų įgytas kompetencijas integruos į mokymo programą ir (arba) į organizacijos plėtros planą.

Europiniu plėtros planu siekiama užtikrinti, kad planuojama veikla būtų aktuali ir atskiriems dalyviams, ir visai organizacijai, nes ji darys didesnę poveikį mokymo(si) kokybei, jeigu yra tinkamai integruota į organizacijos strateginę plėtrą.

B: „MOBILITY TOOL+“

Atrinkusi dalyvius, organizacija dotacijos gavėja turi kuo anksčiau įrašyti į internetinę „Mobility Tool+“ sistemą bendrą informaciją apie dalyvį ir mobilumo veiklos, kurią jis vykdytų, rūšį (pvz., dalyvio vardas, pavardė, paskirties šalis, mobilumo laikotarpio trukmė ir t. t.). „Mobility Tool+“ dotacijos gavėjui padeda valdyti „Erasmus+“ mobilumo veiklą. Organizacija

dotacijos gavėja taip pat turi atnaujinti „Mobility Tool+“ įrašytą informaciją mobilumo projekto laikotarpiu įvykus kokiems nors su dalyviais ar veikla susijusiems pokyčiams.

Dotacijos gavėjai „Mobility Tool+“ galės formuoti pagal jų pateiktą informaciją iš anksto užpildytas ataskaitas. Šioje sistemoje taip pat formuojamos ataskaitos, kurias turi užpildyti mobilumo veiklos dalyviai.

Daugiau informacijos apie „Mobility Tool+“ ir apie tai, kaip prie jos prisijungti, bus pateikta nacionalinės agentūros ir dotacijos gavėjo dotacijos sutartyje.

C: DARBUOTOJŲ DALYVAVIMO SĄLYGOS

ATRANKA

Darbuotojų atranką vykdo siunčiančioji organizacija. Atrankos ir dotacijų skyrimo procedūra turi būti sąžininga, skaidri, nuosekli ir patvirtinama dokumentais ir galimybę ja pasinaudoti turi turėti visos atrankos procese dalyvaujančios šalys.

Siunčiančioji organizacija imasi būtinų priemonių, kad išvengtų bet kokių interesų konflikto, susijusio su asmenimis, kurie gali būti pakviesti dalyvauti atskirų dalyvių atrankos organuose arba procese.

MOBILUMO SUTARTIS

Siunčiančiajai ir priimančiajai organizacijoms kartu su dalyviais dėl veiklos, kurią vykdys darbuotojai, rekomenduojama susitarti iki mobilumo laikotarpio pradžios (keičiantis raštais arba elektroniniais pranešimais). Mobilumo sutartyje apibrėžiami tiksliniai užsienyje praleidžiamo laikotarpio mokymosi rezultatai, pateikiamos pripažinimo nuostatos ir išvardijamos kiekvienos šalies teisės ir pareigos.

Už mobilumo laikotarpio užsienyje kokybę atsakinga ir siunčiančioji, ir priimančioji organizacijos..

3. PO MOBILUMO

A: MOKYMOSI REZULTATŲ PRIPAŽINIMAS

Dalyvaujančios siunčiančioji ir priimančioji organizacijos turėtų sutarti mobilumo laikotarpio pabaigoje išduoti „Europass“ mobilumo dokumentą. Išsamesnės informacijos apie tai galima rasti „Europass“ svetainėje:

<http://europass.cedefop.europa.eu/lt/home>.

B: ATASKAITŲ TEIKIMAS

Užsienyje praleisto laikotarpio pabaigoje visi mobilumo veiklą vykdę darbuotojai privalo užpildyti ir pateikti baigiamąją dalyvio ataskaitą. Iš tų, kurie ataskaitos nepateikia, gali būti pareikalauta atlyginti dalį gautos ES dotacijos arba ją visą. Atlyginti dotacijos nereikalaujama tuo atveju, jeigu darbuotojas planuotos veiklos užsienyje negalėjo užbaigti dėl force majeure aplinkybių. Siunčiančioji organizacija turi pranešti apie tokius atvejus, o nacionalinė agentūra turi raštu juos patvirtinti.

JAUNIMO IR SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMO PROJEKTAI²⁵⁸

Jaunimo srityje programa „Erasmus+“ remiamais veiksmais jaunimui suteikiama daug galimybių neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi būdais įgyti kompetencijų ir tobulėti kaip asmenybėms.

Neformalusis ugdymas – tai mokymasis ne pagal oficialią mokymo programą. Jis grindžiamas dalyvavimu ir dėmesiu besimokančiam asmeniui; besimokantys asmenys šiuo būdu mokosi savo noru, taigi jis yra glaudžiai susijęs su jaunuolių poreikiais, siekiais ir interesais. Tokia veikla užtikrina papildomą mokymosi šaltinį ir naujas mokymosi formas, ji taip pat yra svarbi priemonė siekiant gerinti pasiekimus formaliojo švietimo ir mokymo srityje, taip pat spręsti problemas, susijusias su nedirbančiais ir nesimokančiais jaunuoliais (NEET) ar mažiau galimybių turinčiais jaunuoliais, ir kovoti su socialine atskirtimi.

Savaiminis mokymasis – tai mokymasis iš kasdienės veiklos, darbo, bendraamžių ir t. t. Tai daugiausia mokymasis veikiant. Jaunimo sektoriuje savaiminis mokymasis gali vykti įgyvendinant jaunimo iniciatyvas, grupinėse diskusijose su bendraamžiais, vykdant savanorišką veiklą ir daugybėje kitų situacijų.

Neformalusis ugdymas ir savaiminis mokymasis jaunuoliams suteikia galimybių įgyti esminių gebėjimų, kurie prisideda prie jų asmeninio ir socialinio tobulėjimo ir skatina juos aktyviai dalyvauti visuomenėje ir taip pagerina jų įsidarbinimo perspektyvas. Manoma, kad mokymosi veikla jaunimo srityje daro labai teigiamą poveikį jaunimui, taip pat dalyvaujančioms organizacijoms, bendruomenėms, kuriose vykdoma ši veikla, pačiai jaunimo sričiai ir Europos ekonominiams ir socialiniams sektoriams apskritai.

Aukštos kokybės neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi matmuo yra vienas pagrindinių visų pagal programą „Erasmus+“ jaunimo srityje remiamų projektų aspektų. Pagal programą „Erasmus+“ jaunimo srityje finansuojamuose projektuose turi būti laikomasi tokių neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi principų:

- mokymasis neformalioje aplinkoje yra planuojamas ir savanoriškas;
- jaunimas ir su jaunimu dirbantys asmenys aktyviai dalyvauja planuojant projektą, jį rengiant, įgyvendinant ir vertinant;
- mokymosi veikla vykdoma įvairioje aplinkoje ir esant įvairioms situacijoms;
- veikla vykdoma padedant profesionaliems mokymo koordinatoriams (kaip antai mokymo vadovams, su jaunimu dirbantiems asmenims, jaunimo srities ekspertams) arba savanoriams (pvz., jaunimo lyderiams, mokymo vadovams ir t. t.);
- vykdant veiklą mokymasis paprastai patvirtinamas dokumentais specialiu, į konkrečią sritį orientuotu, būdu.

Veikla taip pat turi būti planuojama iš anksto ir turi būti pagrįsta dalyvavimu paremtais metodais, kuriais:

- dalyviams sudaromos sąlygos bendrauti, dalytis idėjomis, vengiant pasyvaus klausymo;
- dalyviams suteikiama galimybė prie veiklos prisidėti žiniomis ir įgūdžiais, pakeičiant įprastinius išorės „ekspertų“ vaidmenis (mokymosi būdo keitimas – nuo išgavimo iki įgalinimo);
- dalyviams suteikiama galimybė patiems imtis analizės, įskaitant veiklos metu įgytos kompetencijos (t. y. savo pačių mokymosi rezultatų) analizę;
- užtikrinama, kad dalyviai darytų poveikį sprendimams dėl projektų, o ne vien dalyvautų.

Galiausiai veikla turėtų turėti tarpkultūrinį (europinį) matmenį ir:

- ja dalyviai turėtų būti skatinami apmąstyti su visa Europa susijusius klausimus ir įsitraukti į Europos kūrimą;
- dalyviams turėtų būti siūloma galimybė kartu su asmenimis iš kitų šalių nustatyti bendras vertybes, neatsižvelgiant į kultūrų skirtumus;
- turėtų būti skatinama mesti iššūkį požiūriui, pagal kurį skatinama nelygybė, diskriminacija;
- turėtų būti skatinama gerbti kultūrų įvairovę ir kovoti su rasizmu ar ksenofobija.

²⁵⁸ Šiame priede pateikiama informacija taip pat skirta judumo veiklai, vykdomai pagal 2 pagrindinį veiksma „Gebėjimų stiprinimo ir strateginių partnerystės projektai jaunimo srityje“.

1.JAUNIMO MAINAI IR SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMAS

PROJEKTO PARTNERIŲ SUTARTIS

Visoms jaunimo mobilumo projekte dalyvaujančioms organizacijoms primygtinai rekomenduojama tarpusavyje pasirašyti sutartis. Tokia sutartimi būtų siekiama aiškiai apibrėžti visų projekte dalyvaujančių šalių pareigas, užduotis ir finansinį įnašą. Dalyvaujančios organizacijos pačios bendrai sprendžia, kaip bus paskirstyta ES dotacija ir kokios išlaidos bus dengiamos jos lėšomis.

Organizacijų pasirašytos sutartys yra viena pagrindinių priemonių siekiant užtikrinti patikimą ir sklandų jaunimo mobilumo projekto partnerių bendradarbiavimą, taip pat vengti galimų konfliktų ar juos spręsti. Jame preliminariai turėtų būti pateikta bent tokia informacija:

- projekto pavadinimas, paraišką pateikusių dalyvaujančiosios organizacijos ir dotaciją skiriančios agentūros dotacijos sutarties nuoroda;
- visų projekte dalyvaujančių organizacijų pavadinimai ir informacija ryšiams;
- kiekvienos dalyvaujančiosios organizacijos funkcija ir pareigos; ES dotacijos padalijimas (pagal numatytas atsakomybės sritis);
- mokėjimų ir biudžeto pervedimų tarp dalyvaujančiųjų organizacijų sąlygos.

DALYVIŲ SAUGUMAS IR APSAUGA

EUROPOS SVEIKATOS DRAUDIMO KORTELE

Jeigu taikoma, primygtinai rekomenduojama pasirūpinti, kad jaunimo mobilumo projektuose dalyvaujantys jaunuoliai ir su jaunimu dirbantys asmenys turėtų [Europos sveikatos draudimo kortelę](#). Tai nemokama kortelė, kurią turint laikinai viešint bet kurioje iš 28 ES valstybių, Islandijoje, Lichtenšteine ir Norvegijoje galima tokiomis pat sąlygomis ir kainomis (kai kuriose šalyse nemokamai), kaip ir toje šalyje apdraustiems asmenims, pasinaudoti būtinosiomis valstybės teikiamomis sveikatos priežiūros paslaugomis. Daugiau informacijos apie kortelę ir apie tai, kaip ją gauti, galima rasti svetainėje <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=lt>.

JAUNIMO MAINAI

Visi jaunimo mainų projektų dalyviai turi būti apdrausti nuo rizikos, susijusios su jų dalyvavimu šioje veikloje. Programoje „Erasmus+“ nenustatoma vienoda draudimo forma ir nesiūloma naudotis konkrečių draudimo įmonių paslaugomis. Pagal Programą dalyvaujančios organizacijos, atsižvelgdamos į vykdomos veiklos rūšį ir į nacionaliniu lygmeniu prieinamas draudimo formas, pačios renkasi tinkamiausią draudimo politiką.

Be to, jeigu dalyviai jau yra apdrausti draudimu, kuriuo anksčiau pasirūpino patys arba tuo pasirūpino dalyvaujančiosios organizacijos, nėra būtina juos drausti atskiru su projektu susijusiu draudimu. Bet kuriuo atveju draudimas privalo apimti tokias sritis: jaunimo lyderių draudimą trečiosios šalies atsakomybės draudimu (įskaitant atitinkamai profesinės civilinės atsakomybės arba atsakomybės draudimą), draudimą nuo nelaimingų atsitikimų ir sunkių ligų (įskaitant nuolatinį ar laikiną nedarbingumą), draudimą nuo mirties (įskaitant repatriaciją, jeigu veikla vykdoma užsienyje), jei tinkama, medicinos pagalbą, įskaitant reabilitaciją ir specialų draudimą konkrečiomis aplinkybėmis, pvz., kai veikla vykdoma lauke.

REIKALAVIMAI DĖL VIZŲ

Jaunimo mobilumo projektuose dalyvaujantiems jaunuoliams ir su jaunimu dirbantiems asmenims viešnagai kurioje nors užsienio Programos šalyje ar šalyje partnerėje, kurioje vykdoma veikla, gali reikėti vizos.

Visos dalyvaujančiosios organizacijos turi bendrai pasirūpinti, kad reikalingi leidimai (trumpalaikės arba ilgalaikės vizos arba leidimai gyventi) būtų sutvarkyti iki planuojamos veiklos pradžios.

Primygtinai rekomenduojama leidimų iš kompetentingų institucijų paprašyti gerokai iš anksto, nes procesas gali užtrukti ne vieną savaitę. Papildomus patarimus ir pagalbą dėl vizų, leidimų gyventi, socialinės apsaugos ir kitais klausimais gali suteikti nacionalinės agentūros ir vykdomoji įstaiga.

MOKYMOŠI REZULTATŲ PRIPAŽINIMAS. „YOUTHPASS“

Kiekvienas jaunimo judumo projekte dalyvaujantis jaunuolis arba su jaunimu dirbantis asmuo turi teisę pereiti „Youthpass“ procedūrą ir ją baigęs gauti „Youthpass“ pažymėjimą. „Youthpass“ įvardija ir dokumentuoja projekto metu įgyto neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi rezultatus. Rekomenduojama „Youthpass“ įtraukti į mokymosi turinį nuo projekto pradžios ir naudoti jį vykdant projekto veiklą – kaip priemonę padėti dalyviams geriau suvokti savo mokymosi procesą, apmąstyti jį ir įvertinti. Dėl pagalbos ir išsamesnės informacijos apie „Youthpass“ žr. „Youthpass“ vadovą ir kitą svarbią medžiagą svetainėje www.youthpass.eu

2.SAVANORIŠKA VEIKLA VYKDANT GEBĖJIMŲ STIPRINIMO JAUNIMO SRITYJE PROJEKTUS

AKREDITACIJA

Akreditacija yra būtinas reikalavimas siekiant suteikti galimybę dalyvauti programos savanoriškoje veikloje ir užtikrinti jos principų ir būtinausių kokybės standartų laikymąsi. Šie standartai nustatyti programos „Erasmus+“ savanoriškos veiklos chartijoje ir akreditacijos gairėse.

Akredituota turi būti bet kokia organizacija iš bet kurios Programos šalies, Vakarų Balkanų šalies, pietinio Viduržemio jūros regiono šalies, Rytų partnerystės šalies ar tarptautinės teisės pripažįstamos Rusijos teritorijos, norinti siųsti arba priimti savanorius.

Už akreditaciją atsakingos įstaigos gali atlikti reguliarius arba tikslineis patikrinimus, kad įsitikintų, jog akredituotos organizacijos vis dar atitinka savanoriškos veiklos kokybės standartus. Atlikus šiuos patikrinimus, akreditacijos galiojimas gali būti laikinai sustabdytas arba jį gali būti panaikinta.

Nuo 2019 m. organizacijos negali prašyti akreditacijos pagal „Erasmus+“. Akreditacijos neturinčios ir savanoriškoje veikloje norinčios dalyvauti organizacijos turėtų prašyti suteikti kokybės ženklą pagal Europos solidarumo korpuso sistemą. Toks Europos solidarumo korpuso kokybės ženklas galioja vykdant visą programos „Erasmus+“ savanorišką veiklą.

ATRANKA

Savanorių atranką gali atlikti bet kuri projekte dalyvaujanti organizacija (šią užduotį paprastai vykdo siunčiančioji arba koordinuojančioji organizacija).

Programos savanoriškoje veikloje dėl jaunimo gebėjimų ugdymo gali dalyvauti visi jaunuoliai, įskaitant turinčius mažiau galimybių. Savanoriai turi būti atrenkami sąžiningai, skaidriai ir objektyviai, neatsižvelgiant į etninę grupę, kuriai jie priklauso, religiją, seksualinę orientaciją, politines pažiūras ir t. t. Iš savanorių neturėtų būti reikalaujama jokios ankstesnės kvalifikacijos, išsilavinimo, konkrečios patirties ar kalbos žinių. Pagrįstais atvejais, atsižvelgiant į veiklos užduočių pobūdį ar į projekto aplinkybes, galėtų būti nustatytas konkretesnis savanorių profilis..

SUTARTIS SU SAVANORIU

Kiekvienas savanoris, prieš išvykdamas, su koordinuojančiąja organizacija turi pasirašyti savanorystės sutartį. Šioje sutartyje apibrėžiamos užduotys, kurias jis vykdys savanoriškos veiklos metu, numatomi mokymosi rezultatai ir t. t.. Savanorystės sutartis yra partnerių ir savanorių vidaus dokumentas; tačiau dotaciją skirianti vykdomoji įstaigagalai reikalauti ją pateikti.

DALYVIŲ SAUGUMAS IR APSAUGA

EUROPOS SVEIKATOS DRAUDIMO KORTELĖ

Savanoriai privalo turėti Europos sveikatos draudimo kortelę. Tai nemokama kortelė, kurią turint laikinai viešint bet kurioje iš 28 ES valstybių, Islandijoje, Lichtenšteine ir Norvegijoje galima tokiomis pat sąlygomis ir kainomis (kai kuriose šalyse nemokamai), kaip ir toje šalyje apdraustiems asmenims, pasinaudoti būtinosiomis valstybės teikiamomis sveikatos priežiūros paslaugomis. Daugiau informacijos apie kortelę ir apie tai, kaip ją gauti, galima rasti adresu <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559>.

SAVANORIŲ DRAUDIMAS

Kiekvienas savanoris turi būti apdraustas programos savanorių draudimu²⁵⁹, kuriuo papildomas Europos sveikatos draudimo kortelės ir (arba) nacionalinių socialinės apsaugos sistemų privalomasis draudimas.

Reikalavimų Europos sveikatos draudimo kortelei gauti neatitinkantys savanoriai turi teisę būti visiškai apdrausti Europos Komisijos teikiamu draudimu. Savanorio (-ių) įtraukimu į draudimo sistemą turi pasirūpinti koordinuojančioji organizacija, bendradarbiaudama su siunčiančiąja ir priimančiąja organizacijomis. Savanoris (-iai) turi būti tokiu būdu apdraustas (-i) iki jam (jiems) išvykstant ir toks draudimas turi apimti visą veiklos laikotarpį.

Informaciją apie draudimo sumas ir paramą, užtikrinamą savanorių draudimu, taip pat registracijos instrukcijas, galima rasti vykdomosios įstaigos svetainėje.

REIKALAVIMAI DĖL VIZŲ

Savanorių viešnagai kurioje nors užsienio Programos šalyje ar šalyje partnerėje, kurioje vykdoma veikla, gali reikėti vizos.

Visos dalyvaujančiosios organizacijos turi bendrai pasirūpinti, kad reikalingi leidimai (ilgalaiškės vizos arba leidimai gyventi) būtų sutvarkyti iki planuojamos veiklos pradžios. Pritygtinai rekomenduojama leidimų iš kompetentingų institucijų paprašyti gerokai iš anksto, nes procesas gali užtrukti ne vieną savaitę. Papildomų patarimų ir pagalbą dėl vizų, leidimų gyventi, socialinės apsaugos ir t. t. gali suteikti vykdomoji įstaiga.

MENTORYSTĖ

Savanoriams turi būti teikiama asmeninė mentorių parama. Pagrindinis už mentorystę atsakingas asmuo – priimančiosios ar koordinuojančiosios organizacijos paskirtas mentorius. Mentorystė reiškia reguliarius susitikimus priimančiojoje organizacijoje ar už jos ribų siekiant stebėti, kaip sekasi savanoriui. Mentorius skiriamas pavieniam savanoriui, todėl susitikimų pobūdis ir jų dažnumas priklauso nuo asmeninių poreikių. Galimos susitikimų temos: savanorio savijauta, savijauta grupėje, pasitenkinimas atliekamomis užduotimis, praktiniai dalykai ir t. t. Intensyvesnė mentorystės veikla, būtina norint remti mažiau galimybių turinčius jaunuolius, jeigu jie nesugeba įgyvendinti savanorystės veiklos savarankiškai / naudodamiesi įprastomis mentorystės ar kuravimo programomis. Per sustiprintąją mentorystę su savanoriu užmezgamas glaudesni santykiai, dažniau rengiami susitikimai ir skiriama daugiau laiko įprastos mentorystės užduotims atlikti, kad savanoriams būtų teikiama nuolatinė parama vykdant projekto veiklą ir po darbo valandų. Sustiprintąją mentorystę siekiama sėkmingai įgyvendinti projektą ir suteikti savanoriui kuo daugiau savarankiškumo.

MOKYMAS PRIEŠ IŠVYKIMĄ

Dalyvių pasirengimo kokybė yra ypač svarbus sėkmingo projekto įgyvendinimo veiksnys. Dėl to numatoma savanorius mokyti prieš išvykimą. Už mokymą prieš išvykimą atsako dalyvaujančiosios organizacijos (paprastai siunčiančioji arba koordinuojančioji organizacija); savanoriams suteikiama galimybė išsakyti lūkesčius, sustiprinti motyvaciją ir mokymosi tikslus, geriau suprasti „Youthpass“ procedūrą ir vertinti savo mokymosi rezultatų patvirtinimą bei gauti informacijos apie priimančiąją šalį ir apie programą „Erasmus+“

MOKYMAS ATVYKUS IR TARPINIO LAIKOTARPIO VERTINIMAS

Savanoriai turi teisę ir prievolę dalyvauti mokymuose atvykus ir atliekant tarpinio laikotarpio vertinimą. Atsakomybė už mokymo ir įvertinimo ciklo organizavimą, priklauso nuo to, kur bus vykdoma atitinkama veikla:

- Programos šalyse mokymą (įvertinimą) organizuoja nacionalinės agentūros;
- kaimyninėse ES (1–4 regionai) šalyse partnerėse mokymą (įvertinimą) organizuoja atitinkamai SALTO Jaunimo Pietryčių Europos metodinis centras ir SALTO Jaunimo Rytų Europos ir Kaukazo metodinis centras bei SALTO Euromed²⁶⁰ šalyse, atitinkamai priklausančiose kiekvienam iš centrų;
- kitose šalyse partnerėse mokymo ir įvertinimo veiklos nacionalinės agentūros ar SALTO metodiniai centrai neorganizuoja. Užtikrinti, kad savanoriams atvykus būtų organizuotas jų mokymas ir kad jiems būtų suteikta galimybė atlikti įgytos patirties laikotarpio vidurio įvertinimą, turi dalyvaujančiosios organizacijos. Šiuo atveju, kai veikla organizuojama pagal gebėjimų stiprinimo jaunimo srityje projektus, išlaidos, susijusios su tokiu parengimu, gali būti padengtos pagal straipsnį „Veiklos išlaidos“.

²⁵⁹ <https://www.cignahealthbenefits.com/en/plan-members>

²⁶⁰ <https://www.salto-youth.net/>

Bet kuriuo atveju dotacijų gavėjai visada skatinami suteikti savanoriams papildomas mokymo ir vertinimo galimybes, net jei iš projekto dotacijos tam tikslui neskirta konkrečių lėšų. Visi atitinkami mokymo ir vertinimo veiklos organizatoriai turėtų teikti informaciją apie „Youthpass“.

Be to, tais atvejais, kai poreikiai yra pagrįsti, dalyvaujančiosios organizacijos mažiau galimybių turintiems jaunuoliams gali surengti trumpalaikius mokymo kursus, kai jie atvyksta. Išlaidos, susijusios su tokiu parengimu, gali būti padengtos kaip „išimtinės išlaidos“, jeigu jos naudojamos mažiau galimybių turintiems jaunuoliams (žr. šio vadovo B dalies skirsnį „Finansavimo taisyklės“).

MOKYMO SI REZULTATŲ PRIPAŽINIMAS „YOUTHPASS“

Kiekvienas jaunimo mobilumo projekte dalyvaujantis jaunuolis, savanoris arba su jaunimu dirbantisasmuo turi teisę gauti „Youthpass“ pažymėjimą. „Youthpass“ apibūdinama ir patvirtinama projekto metu įgyta neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi patirtis (mokymosi rezultatai). „Youthpass“ taip pat gali būti naudojamas vykdant projekto veiklą – kaip priemonė padėti dalyviams geriau suvokti savo mokymosi procesą. Dėl pagalbos ir išsamesnės informacijos apie „Youthpass“ žr. „Youthpass“ vadovą ir kitą svarbią medžiagą svetainėje www.youthpass.eu.

„ERASMUS MUNDUS“ JUNG TINĖS MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMOS

1. SAĻGOS, SUSIJUSIOS SU „ERASMUS MUNDUS“ JUNG TINĖS MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMOS PARENGIMU

Teikiant paraišką EMJMSP turi būti visiškai parengta ir tinkama įgyvendinti keturis iš eilės studentų priėmimus skaičiuojant nuo akademinį metų, einančių po metų, kuriais pateikiama paraiška, jeigu konsorciumas pasirenka parengiamuosius metus po atrankos. EMJMSP konsorciumai, nepasirinkę parengiamųjų metų, turi iš karto išleisti pirmąją magistrantūros studijų laidą, t.y. pirmaisiais mokslo metais po jų atrankos.

Norint laikytis B dalyje nustatytų būtiniausių reikalavimų ir kai programos lygiu privaloma išorinis kokybės užtikrinimas, (atsižvelgiant į jurisdikciją tai gali būti, pvz., akreditacija arba įvertinimas) nacionalinės kompetentingos institucijos tai gali įrodyti šiais būdais:

- sėkmingai įgyvendintas Europos požiūris į bendrų programų kokybės užtikrinimą (jeigu tai leidžia šalies teisės aktai) arba
- remiantis individualiais akreditacijos sprendimais pagal kiekvieną nacionalinį komponentą, kuriais remiantis yra sudaryta EMJMSP.

Sistemos arba institucijos akreditacijai, t. y. kai AMI pačios akredituoja savo studijų programas, galiojančios akreditacijos gali būti tokių pavidalų:

- remiamasi atitinkamais nacionaliniais teisės aktais, kuriais AMI suteikiama teisė siūlyti studijų programas ir suteikti magistro laipsnį, ir (arba)
- remiamasi atitinkamais AMI vidaus sprendimais teikti siūlomos EMJMSP studijų programos nacionalinius komponentus.

Siekdama patikrinti atitiktį akreditacijos, įvertinimo ar bet kokiems kitiems reikalavimams, vykdomoji įstaiga konsultuosiu su Programos šalių mokslo ir studijų institucijų, konsorciume dalyvaujančių kaip partnerės, tarptautiniais „Erasmus+“ kontaktiniais centrais.

Be to, šios nacionalinės programos, kurias užbaigus suteikiamas laipsnis, turi būti pripažįstamos visų konsorciumo mokslo ir studijų institucijų partnerių Programos šalyse. Pareiškėjai turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad EMJMSP studijų laikotarpio pripažinimo konsorciume procesas turi būti suderintas iki pirmojo EMJMSP studentų priėmimo pradžios.

Programos šalies mokslo ir studijų institucijos, konsorciume dalyvaujančios kaip partnerės, turi būti magistro laipsnius suteikiančios institucijos, EMJMSP baigusiems studentams galinčios suteikti arba jungtinį, arba dauginį (bent dvigubą) laipsnį. Konsorciumai taip pat turi užtikrinti, kad visiems programą baigusiems studentams studijų laikotarpio pabaigoje būtų išduotas **jungtinis diplomo priedėlis** kuriame turėtų būti nurodytas visas magistrantūros studijų programos turinys.

Jeigu pareiškėjai aiškiai to neatsisako, pirmieji metai bus skirti pasirengimui ir viešinimui (informuotumui didinti); tais metais programa bus viešinama ir bus atrinkta pirmoji programos studentų grupė. „Erasmus Mundus“ jungtinėse magistrantūros studijų programose turi būti užtikrintos visiems bendros studentų priėmimo reikalavimų, bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų, kokybės užtikrinimo mechanizmų, studentų egzaminavimo ir rezultatų vertinimo, konsorciumo administracinio ir finansinio valdymo, studentams siūlomų paslaugų pobūdžio ir apimties (pvz., kalbos kursų, paramos kreipiantis dėl vizos) ir t. t. procedūros²⁶¹.

Visi studentai turi būti įtraukti į konsorciumo pasirinktą sveikatos apsaugos ir draudimo sistemą. Šioje sistemoje turi būti paisoma būtiniausių EMJMSP reikalavimų, apibrėžtų atitinkamoje gairėse, kurias galima rasti [Vykdamosios įstaigos svetainėje](#).

Šie aspektai yra labai svarbūs siekiant įrodyti, kad EMJMSP kursas ir jį įgyvendinantis konsorciumas yra iš tikrųjų visapusiškai integruoti. Todėl tikimasi, kad pareiškėjas paraiškos teikimo etape pateiks konsorciumo susitarimo projektą, kuriame aiškiai ir skaidriai išdėstomi šie ir kiti svarbūs dalykai.

Naujausiais duomenimis pagrįsto, išsamaus ir patikimo konsorciumo susitarimo projekto buvimas – tai partnerių pasirengimo ir paraiškos užbaigtumo ženklas.

Siekdamas užtikrinti jungtinės studijų programos, taip pat „Erasmus+“ stipendijų sistemos matomumą visame pasaulyje, EMJMSP konsorciumas turės parengti bendrą skatinimo ir informuotumo didinimo veiklą. Vykdamas šią veiklą prieš pirmąjį

²⁶¹ Atrankos procedūra turi būti organizuota taip, kad būtų užtikrinta geriausių studentų pasulyje atranka.

paraiškų stipendijai gauti pateikimo etapą būtina turi būti sukurta integruota ir išsami programos svetainė (anglų kalba, taip pat pagrindine mokymo kalba, jei ji kitokia), kurioje studentams ir būsimiems darbdaviams turi būti teikiama visa būtina informacija apie EMJMSP

Studentų paraiškų teikimo procedūra (ir pateikimo terminas) turėtų būti parengta taip, kad visa būtina informacija studentams būtų pateikiama gerokai anksčiau ir jie turėtų pakankamai laiko savo paraiškai pateikti (t. y. bent prieš maždaug 4 mėnesius iki galutinio stipendijos termino).

Konsorciumas taip pat raginamas organizuoti priimančiųjų institucijų kalbos kursus ir pasiūlyti kitų plačiai vartojamų kalbų kursus. Matomumas bus skatinamas pasitelkiant Komisijos ir vykdomosios įstaigos svetaines, nacionalines agentūras ir ES delegacijas. EMJMSP svetainių gaires galima rasti vykdomosios įstaigos svetainėje.

2. SĄLYGOS, SUSIJUSIOS SU MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ STUDENTAIS

Įstoti į EMJMSP norintys studentai turi būti įgiję pirmosios aukštojo mokslo pakopos kvalifikacinį laipsnį²⁶² arba turi turėti pagal nacionalinės teisės aktus ir praktiką pripažįstamą lygiavertį išsilavinimo lygį.

Apibrėžti konkrečią studentų paraiškų teikimo procedūrą ir atrankos kriterijus turi kiekvienas EMJMSP konsorciumas, vadovaudamasis pateikiamais reikalavimais ir gairėmis [Vykdomosios įstaigos svetainėje](#). Šiame kontekste kandidatai į studentus gali teikti paraišką EMJMSP stipendijai gauti bet kuriems „Erasmus+“ „Erasmus Mundus“ kursams jų pasirinkimu (EMJMSP katalogas pateikiamas šioje svetainėje: http://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/library/emjmd-catalogue_en).

„Erasmus+“ EMJMSP studentų stipendijos gali būti siūlomos studentams iš bet kokio pasaulio regiono, tačiau konsorciūmai turės atsižvelgti į geografinę pusiausvyrą, t. y. tame pačiame studentų priėmimo EMJMSP stipendija turėtų būti skirta ne daugiau kaip trimis kandidatams iš tos pačios šalies (turintiems tą pačią pilietybę). Dvigubą pilietybę turintys studentai turi nurodyti pilietybę, kurią pasirenka stipendijos paraiškai teikti. Tačiau tuo atveju, kai konkreitiems pasaulio regionams skiriamas papildomas finansavimas, gali būti taikomos konkrečios taisyklės. EMJMSP konsorciūmai taip pat bus raginami priimti savarankiškai studijas finansuojančius studentus²⁶³ kurie sudarytų ne mažiau nei 25 % „Erasmus+“ stipendininkų.

EMJMSP studento stipendijos skiriamos už dalyvavimą **visoje EMJMSP programoje**. Stipendininkai negali universiteto kredity, suteiktų už kursų, kuriuos jie išklause prieš įstodami į EMJMSP, perkelti į šią programą, kad sumažintų pagal jungtinę programą jiems privalomas veiklos apimtį. Be to, EMJMSP stipendininkai negali tuo pat metu gauti pagal kitas iš ES biudžeto finansuojamas aukštojo mokslo programas studentų arba darbuotojų mobilumui skiriamos stipendijos (dotacijos).

Siekiant užtikrinti visišką EMJMSP įgyvendinimo taisyklių skaidrumą, taip pat apibrėžti į programą riimtų studentų teises ir pareigas EMJMSP konsorciūmams, abi šalys (t. y. priimti studentai ir EMJMSP konsorciūmai) prieš studento priėmimą į EMJMSP turės pasirašyti Studento susitarimą (žr. pavyzdį vykdomosios įstaigos svetainėje).

Šiame Studento susitarime turi būti nustatyti visi akademiniai, finansiniai, administraciniai, su elgesiu susiję ir kiti aspektai, susiję su EMJMSP įgyvendinimu, o stipendininkų atveju – su stipendijos tvarkymu. Susitarime turėtų būti numatyti sėkmingo būtiniausių ECTS kreditų įgijimo rezultatų rodikliai (ir pasekmės, jei jų įgyti nepavyktų), pateikta informacija apie studentui teikiamas paslaugas, taip pat išsami informacija, susijusi su sveikatos ir socialine apsauga, mobilumo reikalavimais, diplominio darbo, egzaminų ir studijų baigimo taisyklėmis ir t. t.

Siekiant skaidrumo, Studento susitarimo pavyzdys turi būti paskelbtas konsorciūmo EMJMSP svetainėje (visoms „Erasmus Mundus“ jungtinėms magistrantūros studijų programoms turi būti sukurta atskira svetainė).

3. SĄLYGOS, SUSIJUSIOS SU STEBĖSENOS IR KOKYBĖS UŽTIKRINIMU

Siekiant veiksmingai stebėti, kaip įgyvendinamos „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos, konsorciūmai dotacijų gavėjai turės taikyti tam tikrus stebėsenos ir kokybės užtikrinimo mechanizmus:

- bendro kokybės užtikrinimo plano, kuriame nurodomi bendri vertinimo metodai ir kriterijai, sutartas įgyvendinimo tvarkaraštis ir gairės bei tolesnė susijusi veikla, parengimas. Kokybės užtikrinimo procedūrą, visų pirma vidaus ir

²⁶² Priėmimo į programą metu ši sąlyga būtina turi būti įvykdyta, tačiau EMJMSP konsorciūmai gali nuspręsti stipendijos paraišką priimti iš paskutinių savo pirmosios aukštojo mokslo pakopos metų studentų.

²⁶³ Savarankiškai savo studijas finansuojantys studentai – tai studentai, patys mokantys už studijas, arba studentai, kuriems stipendija skirta iš kitos sistemos.

išorės vertinimus, grįžtamąjį ryšį apie rodiklius (pvz., absolventų galimybes įsidarbinti, tvarumą) ir t. t., į parengtą EMJMSP projektą reikės įtraukti paraiškos pateikimo etape. Kokybės užtikrinimo rezultatus ir padarytas išvadas konsorciumas turi perduoti vykdomajai įstaigai;

- reguliarių projekto įgyvendinimo tarpinių (pažangos) ataskaitų teikimas;
- kiekybinė ir kokybinė studentų mobilumo ir rezultatų (įvykdyta veikla, įgyti ECTS kreditai ir suteiktas laipsnis) stebėseną naudojant vykdomosios įstaigos internetinę mobilumo priemonę;
- ryšių palaikymas ir bendradarbiavimas (jeigu taikoma ir numatoma) su [EM Absolventų Asociacija](http://www.em-a.eu) (EMA svetainė: www.em-a.eu);
- bendri dalyvaujančių mokslo ir studijų institucijų, studentų atstovų, vykdomosios įstaigos programos pareigūno (-ų), atitinkamų nacionalinių agentūrų darbuotojų ir prireikus išorės ekspertų susitikimai; bent du susitikimus EMJMSP konsorciumas turės organizuoti dotacijos sutarties galiojimo laikotarpiu;
- į programą priimtų studentų atsiliepimai;
- dalyvavimas teminių grupių susitikimuose, kuriuos Komisija ir vykdomosios įstaigos arba nacionalinės agentūros organizuoja siekdamas remti dalijimąsi gerąja patirtimi ir tarpusavio mokymąsi.

4. EMJMSP KONSORCIUMŲ ATRANKOS PROCEDŪRA

Pagrindinis EMJMSP tikslas – pritraukti, atrinkti ir finansuoti pačius geriausius; tai pasakytina ir apie pagrindinių dalyvių (dalyvaujančių organizacijų ir EMJMSP studentų) akademinę kokybę, ir apie konsorciūmų, kurie turėtų įgyvendinti integruotą tarptautinę studentų iš Programos šalių ir šalių Partnerių studijų programą, įgyvendinimo pajėgumą. Pasiūlymus nuodugniai vertins Vertinimo komitetas, sudarytas iš ES darbuotojų ir padedamas akademinio pasaulio ekspertų, naudodamas vieno etapo vertinimo procedūrą.

Remiantis keturių dotacijų skyrimo kriterijų (t. y. „Projekto aktualumas“, „Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“, „Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė“ ir „Poveikis ir sklaida“) įvertinimu bus parengta geriausių pasiūlymų eilė. Bus svarstomas tik tų projektų finansavimas, kurie taikant dotacijos skyrimo kriterijų „Projekto aktualumas“ surinko bent 30 balų iš ies ir kurie surinko ne mažiau kaip 70 balų iš bendro 100 balų skaičiaus.

Visus būtinus kriterijus atitikę pasiūlymai bus vertinami papildomų stipendijų, skirtų tikslinės šalies partnerės regionams, apibrėžtiems skirsnyje „Papildomos stipendijos studentams iš tikslinių pasaulio regionų“, Atžvilgiu. Vertinimo komitetas įvertins pateiktus atsakymus dėl papildomo dotacijos skyrimo kriterijaus „Projekto aktualumas tiksliniame (-uose) regione (-uose)“ ir pateikdamas atsakymą „taip“ arba „ne“ nurodys, ar informacija yra tinkama.

Šio papildomo kriterijaus įvertinimas nedaro jokie poveikio pradinei geriausių pasiūlymų eilei, sudarytai įvertinus keturis dotacijų skyrimo kriterijus (t. y. „Projekto aktualumas“, „Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“, „Projekto grupės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė“ ir „Poveikis ir sklaida“).

STRATEGINĖS PARTNERYSTĖS PROJEKTAI

1. PROJEKTŲ FORMATAI

Igyvendinant strateginių partnerystės projektus remiama pati įvairiausia ir lanksti veikla, kuria siekiama diegti novatorišką praktiką, skatinti organizacijų plėtrą ir modernizaciją ir remti politikos raidą Europos, nacionaliniu ir regionų lygmeniu.

Atsižvelgiant į projekto tikslus, dalyvaujančiąsias organizacijas, tikėtiną poveikį ir kitus aspektus, strateginių partnerystės projektai gali būti įvairaus masto ir jų veikla gali būti atitinkamai pritaikoma. Paprastai kalbant, šiuo veiksmu dalyvaujančiosios organizacijos suteikiama galimybė įgyti tarptautinio bendradarbiavimo patirties ir pagerinti gebėjimus, taip pat pasiekti kokybiškus novatoriškus rezultatus. Projekto paraiškos kokybės įvertinimas bus proporcingas bendradarbiavimo tikslams ir dalyvaujančiųjų organizacijų pobūdžiui.

Šiame skirsnyje pateikiama idėjų, kokių rūšių veikla gali būti vykdoma pagal strateginės partnerystės projektą, kuriuo skatinamas įvairių sektorių bendradarbiavimas arba sprendžiami su konkrečia švietimo, mokymo ir jaunimo sritimi susiję klausimai. Šiame skirsnyje pateikiami tik pavyzdžiai ir dalyvaujančiosios organizacijos netrukdoma projektą planuoti kitaip.

VEIKLA:

- Mokymo programos, kursai, bendros studijų programos, bendrieji mokymo moduliai (įskaitant e. mokymo modulius), didesnės mokymosi būdų įvairovės integravimas (nuotolinio, vakarinio (neakivaizdinio), modulinio);
- mokymo(si), rengimo, darbo su jaunimu medžiaga ir metodai, pedagoginiai metodai ir priemonės;
- projektai grindžiamas bendradarbiavimas, tarpusavio mokymasis, darbas grupėse, virtualios laboratorijos, virtualios bendradarbiavimo erdvės;
- gebėjimų stiprinimo ir tinklų kūrimo veikla;
- strateginio bendradarbiavimo planų parengimas ir įgyvendinimas;
- informavimo, orientavimo, ugdymojo vadovavimo ir konsultavimo veikla;
- tyrimai, lyginamosios analizės, duomenų rinkimas, realaus gyvenimo atvejų tyrimai;
- kokybinių standartų ir kompetencija pagrįstų (profesinių) profilių apibrėžimas;
- kvalifikacijų sistemų, kreditų perkėlimo, kokybės užtikrinimo, pripažinimo ir patvirtinimo gerinimas;
- mokymo(si) ir rengimo veikla (žr. 2 dalį toliau).

Be to, numatoma, kad visuose strateginių partnerystės projektuose bus vykdoma tikslinga ir plati rezultatų sklaida siekiant paskatinti platesnį jų naudojimą ir padidinti poveikį, neapsiribojant vien projektuose tiesiogiai dalyvaujančiomis organizacijomis. Sklaidos reikalavimai bus proporcingi konkrečiam projekto tikslui ir apimčiai.

Organizacijos, institucijos iš įvairių švietimo, mokymo ir jaunimo sričių, taip pat iš kitų socialinių ir ekonominių sektorių, gali drauge bendradarbiauti, projektai siekdamos tikslų vienoje ar keliuose švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Atskiruose ar keliuose sektoriuose siekiant šio vadovo B dalyje apibūdintų politikos tikslų, kiekvienoje nurodytoje srityje ypač reikšmingos tokios veiklos tipologijos.

ĮVAIRIŲ SEKTORIŲ BENDRADARBIAVIMAS

Kurti, bandyti, pritaikyti ir įgyvendinti novatorišką praktiką, susijusią su:

- strateginių įvairių švietimo sektorių ir vietos (regiono) įmonių bendradarbiavimu, pvz., siekiant iširti galimybes įsidarbinti ar paprastesnes perėjimo į darbo rinką ar iš vieno švietimo sistemos lygmens į kitą sąlygas;
- bendrais mokslinių tyrimų projektais, kurie įgyvendinami kuriant mokslo ir studijų institucijų ir kitų švietimo lygmenų partnerystę, pvz., dėl vertinimo ar mokymosi rezultatų, susijusių su universaliais gebėjimais;
- strateginiu formaliojo švietimo ir neformaliojo ugdymo (savaiminio mokymosi) paslaugų teikėjų bendradarbiavimu, pvz., susijusiu su IRT pagrįstu mokymu ar skaitmeninės integracijos mokymosi procese masto didinimu;
- įvairiuose švietimo sektoriuose kuriamų nuoseklių pedagoginių metodų ir metodikų, ypač tų, kuriomis ugdomi universalieji gebėjimai (kaip antai verslumo), tyrimu ir analize;

- projektų pagrindu plėtojama tarpvalstybinių įvairių švietimo sektorių (pvz., ikimokyklinio ir vidurinio ugdymo) partnerių bendradarbiavimu tiriant integruoto dalyko ir užsienio kalbos mokymosi²⁶⁴ ar abipusio mokymosi metodų taikymą siekiant įvairiose švietimo, mokyimo ir jaunimo srityse gerinti bet kokio amžiaus besimokančių asmenų, įskaitant migrantų kilmės, kalbos žinias;
- už paramos paslaugas (kaip antai už profesinį orientavimą, ugdomojo vadovavimo metodus ir priemones, sistemų, kurios padeda stebėti studentų pažangą, kūrimą) įvairiais švietimo lygmenimis atsakingų darbuotojų arba teikiančių paramos studentams paslaugas dalyvaujančių darbuotojų bendradarbiavimu ir keitimusi patirtimi siekiant gerinti kokybę ir didinti nuoseklumą įvairiuose švietimo sektoriuose;
- įvairių švietimo lygmenų partnerystė, kuria dalijantis geriausia patirtimi ir įvairiais lygmenimis kuriant atvirojus švietimo išteklius (AŠI) skatinamos galimybės naudotis šiais išteklių ir juos naudojant mokytis;
- jungtiniais mokslinių tyrimų projektais, kuriuose dalyvauja įvairių švietimo ir jaunimo sektorių subjektų partnerystės ir kuriuose nagrinėjamas mokymosi analitikos ir bendro vertinimo potencialas mokymosi kokybę gerinti;
- bendrojo ugdymo įstaigų, profesinio mokymo paslaugų teikėjų ir mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimu siekiant tirti veiklą, kuria būtų skatinamas didesnis įvairių ES ir nacionalinių skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonių suderinamumas;
- jaunimo sektoriaus ir mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimu siekiant sudaryti geresnes sąlygas neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi rezultatų pripažinimui ir patvirtinimui ir šių mokymosi būdų sąveikai su formaliojo švietimo būdais, taip pat sąveikai su įvairiomis sritimis.

AUKŠTASIS MOKSLAS

- Kurti, bandyti, pritaikyti ir įgyvendinti novatorišką praktiką, susijusią su:
 - bendromis įvairių šalių, disciplinų ir ekonomikos sektorių (viešųjų arba privačių) partnerystės narių studijų programomis ir bendromis mokymo programomis, intensyviomis programomis ir bendrais studijų moduliais, įskaitant e. studijų modulius, siekiant užtikrinti jų aktualumą darbo rinkos poreikių atžvilgiu;
 - projektais grindžiamu tarpvalstybiniu įmonių ir mokslo ir studijų institucijų studentų (darbuotojų) bendradarbiavimu siekiant tirti realaus gyvenimo atvejus;
 - pedagoginiais metodais ir metodikomis, ypač tomis, kuriomis ugdoma universalioji kompetencija, verslumo mąstysena ir kūrybinis mąstymas, be kita ko, diegiant daugiadisciplinius, transdisciplinius ir interdisciplinius metodus, sistemingiau įtraukiant mokymo programas mobilumą mokymosi tikslais (mobilumas, kaip neatsiejama mokymosi dalis) ir geriau panaudojant IRT;
 - didesnės mokymosi būdų įvairovės (nuotolinio, vakarinio (neakivaizdinio), modulinio mokymosi) integracija, visų pirma diegiant naujas konkrečiam asmeniui pritaikyto mokymosi formas, strategiškai naudojant atvirojus švietimo išteklius ir virtualų mobilumą bei virtualias mokymosi platformas;
 - naujais metodais, kuriais būtų sudarytos palankesnės sąlygos įvairių švietimo sektorių sąveikai (t. y. patvirtinant ankstesnį mokymąsi ir suteikiant lankstaus mokymosi – modulinių studijų galimybę, taikant mišriojo mokymosi metodą ir t. t.);
 - profesinio orientavimo ir konsultavimo bei ugdomojo vadovavimo metodais ir priemonėmis;
 - mokslo ir studijų institucijų ir vietos (regionų) valdžios institucijų bei kitų suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimu, kuris būtų pagrįstas bendru darbu tarptautinėje aplinkoje siekiant skatinti regioninę plėtrą ir įvairių sektorių tarpusavio bendradarbiavimą, stiprinti ryšius ir dalytis žiniomis tarp įvairių formaliojo ir neformaliojo švietimo ir mokymo sektorių;
 - už paramos paslaugas, kaip antai orientavimo, konsultavimo, ugdomojo vadovavimo metodus ir priemones, sistemų, kurios padeda sekti studentų pažangą, kūrimą atsakingų darbuotojų ar darbuotojų, teikiančių studentų paramos paslaugas, bendradarbiavimu ir keitimusi patirtimi siekiant gerinti kokybę (t. y. pritraukti ir išlaikyti netradicinius besimokančius asmenis, pvz., suaugusiuosius, ir grupes, kurių atstovų aukštojo mokslo institucijose studijuoja mažai);
- sudaryti palankesnes sąlygas įgūdžiams ir kompetencijai pripažinti ir sertifikuoti nacionaliniu lygmeniu veiksmingai užtikrinant kokybę remiantis mokymosi rezultatais ir tuos įgūdžius bei kompetenciją susiejant su Europos ir nacionalinėmis kvalifikacijų sandaromis;
- kurti aukštųjų mokyklų studentams ir absolventams skirtus lanksčius mokymosi būdus, įskaitant jų ankstesnio mokymosi patvirtinimą.

²⁶⁴ Angl. CLIL.

PROFESINIS MOKYMAS

- Kurti, bandyti, pritaikyti ir perimti (įgyvendinti) novatorišką praktiką, susijusią su:
 - kompetencijos standartų (pakartotiniu) apibrėžimu remiantis mokymosi rezultatais, atitinkamam PM mokymo programų ir kursų, taip pat susijusios mokymosi medžiagos ir priemonių pritaikymu ar plėtojimu;
 - PM mokymo(si) metodikomis ir pedagoginiais metodais, ypač tais, kuriais ugdomos pagrindinės kompetencijos, pagrindiniai ir kalbiniai įgūdžiai ir daug dėmesio skiriama IRT naudojimui;
 - naujų formų praktinio mokymo sistemomis ir realaus gyvenimo atvejų versle ir pramonėje tyrimu, projektais grindžiamo tarptautinio įmonių ir profesinių mokyklų moksleivių (darbuotojų) bendradarbiavimo užmezgimu ir įgyvendinimu;
 - naujos PM mokymo(si) medžiagos ir metodų, įskaitant mokymąsi darbo vietoje, virtualų mobilumą, atvirosius švietimo išteklius, kūrimu ir diegimu, geresniu IRT potencialo išnaudojimu, pvz., įkuriant virtualias laboratorijas (darbo vietas), pritaikytas darbo rinkos poreikiams;
 - profesinio orientavimo ir konsultavimo bei ugdomojo vadovavimo metodais ir priemonėmis;
 - PM bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojų ir darbuotojų specializacijos ir profesinio tobulėjimo priemonėmis ir metodais, ypatingą dėmesį skiriant PM įstaigų bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojų pirminiam rengimui bei rengimui įstaigose gerinti;
 - PM organizacijų valdymu ir vadovavimu;
 - strateginiu PM paslaugų teikėjų ir vietos (regionų) verslo bendruomenių, įskaitant ekonominės plėtros agentūras, bendradarbiavimu;
 - PM paslaugų teikėjų, mokslo ir studijų institucijų ir dizaino, meno, mokslinių tyrimų ir inovacijų centrų bendradarbiavimu siekiant ugdyti kūrybingumą ir skatinti inovacijas;
- sudaryti palankesnes sąlygas įgūdžių ir kompetencijos pripažinimui ir sertifikavimui nacionaliniu lygmeniu susiejant juos su Europos ir nacionalinėmis kvalifikacijų sandaromis ir naudojant ES priemones, kurti PM įstaigų moksleiviams ir mokslus šiose įstaigose baigusiems asmenims lanksčius mokymosi būdus, įskaitant jų ankstesnio mokymosi patvirtinimą;
- PM paslaugų teikėjams įdiegti kreditų perkėlimo (ECVET) ir kokybės užtikrinimo (EQAVET) sistemas.

BENDRASIS UGDYMAS

- Kurti, bandyti, pritaikyti ir perimti (įgyvendinti) novatorišką praktiką, susijusią su:
 - naujomis mokymo programomis, kursais, mokymosi medžiaga ir priemonėmis;
 - mokymo(si) metodikomis ir pedagoginiais metodais, ypač tais, kuriais ugdomos pagrindinės kompetencijos, pagrindiniai ir kalbiniai įgūdžiai ir daug dėmesio skiriama IRT naudojimui;
 - naujų formų praktinio mokymo sistemomis ir realaus gyvenimo atvejų versle ir pramonėje tyrimu;
 - naujomis mokymo(si) ir rengimo formomis, visų pirma strategiškai naudojant atvirą ir lankstų mokymąsi, virtualų mobilumą, atvirosius švietimo išteklius ir geriau išnaudojant IRT potencialą;
 - profesinio orientavimo, konsultavimo ir ugdomojo vadovavimo metodais ir priemonėmis;
 - bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojų ir kitų darbuotojų specializacijos ir profesinio tobulėjimo priemonėmis ir metodais, ypatingą dėmesį skiriant mokytojų pirminiam rengimui bei rengimui mokyklose gerinti;
 - švietimo ir mokymo institucijų valdymu ir vadovavimu;
 - įvairių švietimo, mokymo ir jaunimo sektorių organizacijų tarpusavio informavimo veikla;
 - strateginiu mokymosi paslaugų teikėjų ir vietos (regionų) valdžios institucijų bendradarbiavimu;
- dalytis gerąja patirtimi, organizuoti tarpusavio mokymosi veiklą ir darbą grupėse;
- atlikti bendrus mokslinius tyrimus, tyrimus, studijas ir analizes;
- sudaryti palankesnes sąlygas įgūdžiams ir kompetencijai pripažinti ir sertifikuoti nacionaliniu lygmeniu susiejant juos su Europos ir nacionalinėmis kvalifikacijų sandaromis ir naudojant ES patvirtinimo priemones;
- skatinti įvairių Programos šalių vietos ir (arba) regiono švietimo institucijų bendradarbiavimą siekiant užtikrinti strateginę plėtrą ir šiuo tikslu įgyvendinti projektus, į kuriuos įtrauktos mokyklos, vietos privačiosios ir pilietinės visuomenės organizacijos, veikiančios darbo rinkoje arba švietimo, ugdymo ir darbo su jaunimu sektoriuose.

SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMAS

- Kurti, bandyti, pritaikyti ir perimti (įgyvendinti) novatorišką praktiką, susijusią su:
 - naujomis suaugusiems besimokantiems asmenims skirtomis mokymo programomis, kursais ir susijusia mokymosi medžiaga ir priemonėmis;
 - suaugusiems besimokantiems asmenims skirtomis mokymo(si) metodikomis ir pedagoginiais metodais, ypač tais, kuriais ugdomi svarbiausi gebėjimai ir pagrindiniai įgūdžiai, kalbiniai įgūdžiai, ir daug dėmesio skiriama IRT naudojimui;
 - naujomis suaugusiųjų mokymosi ir suaugusiųjų švietimo paslaugų teikimo formomis, visų pirma strategiškai naudojant atvirą ir lankstų mokymąsi, virtualų mobilumą, atviruosius švietimo išteklius ir geriau išnaudojant IRT potencialą;
 - suaugusiems besimokantiems asmenims skirtais profesinio orientavimo, konsultavimo ir ugdomojo vadovavimo metodais ir priemonėmis;
 - suaugusiųjų švietimo įstaigų mokytojų ir darbuotojų specializacijos ir profesinio tobulėjimo priemonėmis ir metodais, ypatingą dėmesį skiriant suaugusiųjų švietimo įstaigų mokytojų pirminiam rengimui bei rengimui įstaigose gerinti;
 - suaugusiųjų švietimo organizacijų valdymu ir vadovavimu;
 - įvairių švietimo, mokymo ir jaunimo sektorių organizacijų tarpusavio informavimo veikla;
 - strateginiu suaugusiųjų mokymosi paslaugų teikėjų ir vietos (regionų) valdžios institucijų bendradarbiavimu;
- siūlyti suaugusiems besimokantiems asmenims lanksčius mokymosi būdus, įskaitant jų ankstesnio mokymosi patvirtinimą:
 - valdymo arba įgyvendinimo modelių ir metodų lyginamoji analizė;
 - praktinis savaiminio mokymosi ir neformaliojo ugdymo būdais įgytų žinių ir kompetencijos vertinimo metodų taikymas ir bandymas;
- didinti suaugusiųjų mokymosi galimybių prieinamumą:
 - skatinti universalių mokymosi centrų ir regioninių mokymosi paslaugų teikėjų tinklų plėtrą;
 - imtis priemonių su švietimu visų pirma nesusijusių organizacijų (pvz., kultūros organizacijų) mokymosi matmeniui plėtoti;
 - organizuoti kursus siekiant didinti europinių kursų prieinamumą suaugusiųjų švietimo įstaigų mokytojams, vadovams ir kitiems suaugusiųjų švietimo darbuotojams ir tų kursų kokybę;
- sudaryti palankesnes sąlygas įgūdžiams ir kompetencijai pripažinti ir sertifikuoti nacionaliniu lygmeniu susiejant juos su Europos ir nacionalinėmis kvalifikacijų sandaromis ir taikant ES priemones.

JAUNIMAS

- Bendradarbiavimo su jaunimu srityje veikla siekiant kurti, bandyti, pritaikyti ir (arba) įgyvendinti novatorišką darbo su jaunimu praktiką. Ši veikla gali būti susijusi su:
 - metodais, priemonėmis ir medžiaga, kuria siekiama ugdyti svarbiausius jaunimo gebėjimus ir pagrindinius įgūdžius, taip pat kalbinius ir IRT naudojimo įgūdžius;
 - metodais, priemonėmis ir medžiaga su jaunimu dirbančių asmenų specializacijai ir profesiniam tobulėjimui užtikrinti (pvz., mokymo programos, studijų moduliai, metodinė medžiaga, geroji patirtis, patvirtinimo priemonės ir t. t.);
 - naujomis darbo su jaunimu ir rengimo bei paramos teikimo formomis, visų pirma strategiškai naudojant atvirą ir lankstų mokymąsi, virtualų mobilumą, atviruosius švietimo išteklius ir geriau išnaudojant IRT potencialą;
 - darbo su jaunimu programomis ir priemonėmis, kuriomis siekiama kovoti su socialine atskirtimi ir mažinti mokyklos nebaigiančių asmenų skaičių;
 - strateginių įvairių jaunimo organizacijų ir (arba) jaunimo organizacijų ir švietimo bei mokymo sričių organizacijų, taip pat darbo rinkos organizacijų tinklų kūrimu ir bendradarbiavimu;
 - strateginiu bendradarbiavimu su vietos (regionų) valdžios institucijomis;
- įgūdžių ir kompetencijos pripažinimas ir sertifikavimas nacionaliniu lygmeniu susiejant juos su Europos ir nacionalinėmis kvalifikacijų sandaromis ir naudojant ES patvirtinimo priemones;
- tarpvalstybinės jaunimo iniciatyvos: bendradarbiavimo veikla skatinant socialinę atsakomybę ir verslumo dvasią, kurią drauge vykdo dvi ar daugiau jaunimo grupių iš įvairių šalių (žr. toliau)

DĖMESYS

- Kūrybingumui, inovacijoms ir modernizavimui;
- strateginiam informacinių ir ryšių technologijų (IRT) metodikų ir virtualaus bendradarbiavimo taikymui;
- atviriesiems švietimo ištekliams (AŠI);
- švietimo, mokymo ir darbo su jaunimu kokybei;
- verslumo ugdymui (įskaitant socialinį verslumą);
- lygybei ir įtraukčiai;
- pagrindiniams ir universaliesiems įgūdžiams (kalbų žinioms, skaitmeniniam raštingumui ir verslumui);
- formaliojo mokymosi, neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi rezultatų pripažinimui ir patvirtinimui;
- lanksčių mokymosi būdų skatinimui;
- specializacijai ir profesionaliam tobulėjimui švietimo, mokymo ir darbo su jaunimu srityse;
- vadovavimo ir lyderystės įgūdžiams;
- aktyviam jaunimo dalyvavimui visuomenėje;
- tarpinstituciniam bendradarbiavimui;
- tarpregioniniam bendradarbiavimui;
- politikos ir praktikos sąveikai.

TIKSLINĖS GRUPĖS IR DALYVIAI

- Praktikuojantys specialistai;
- švietimo ir mokymo sričių darbuotojai;
- su jaunimu dirbantys asmenys;
- ekspertai, specialistai, profesionalai;
- studentai, stažuotojai, gamybinę praktiką atliekantys asmenys (pameistriai), mokyklų mokiniai, suaugę besimokantys asmenys, jaunuoliai, savanoriai;
- nedirbantys ir nesimokantys jaunuoliai (NEET);
- mažiau galimybių turintys jaunuoliai;
- mokyklos nebaigę asmenys;
- už sprendimų priėmimą atsakingi asmenys;
- mokslininkai.

PARTNERIAI, GALINTYS DALYVAUTI TAME PAČIAME PROJEKTE

- Švietimo, mokymo ir jaunimo organizacijos;
- organizacijos, veikiančios įvairiose srityse ir sektoriuose (pvz., įgūdžių ugdymo centrai arba prekybos rūmai ir t. t.), viešojo sektoriaus įstaigos;
- įmonės, bendrovės, verslo ir darbo rinkos atstovai;
- bendruomenių organizacijos;
- mokslinių tyrimų ir inovacijų įstaigos;
- pilietinės visuomenės organizacijos;
- socialiniai partneriai.

2.1 STRATEGINIŲ PARTNERYSČIŲ PROJEKTUS INTEGRUOTAS MOKYMAS(IS) IR RENGIMAS

Igyvendinant strateginių partnerysčių projektus taip pat gali būti organizuojama asmenų mokymo(si) ir rengimo veikla, jeigu ji siekiant projekto tikslų teikia pridėtinės vertės. Tam tikrų rūšių veikla ypač svarbi vienai ar daugiau švietimo, mokymo ir jaunimo sričių, visų pirma::

Veiklos rūšis	Ypač svarbi
Mišrusis besimokančių asmenų mobilumas	Visoms švietimo, mokymo ir jaunimo sritims
Trumpalaikiai moksleivių grupių mainai	Bendrojo ugdymo sričiai, PM
Intensyvios studijų programos	Aukštojo mokslo sričiai
Moksleivių ilgalaikis mobilumas mokymosi tikslais	Bendrojo ugdymo sričiai
Ilgalaikės mokymo arba rengimo užduotys	Aukštojo mokslo, profesinio mokymo, bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo sritims
Ilgalaikis su jaunimu dirbančių asmenų mobilumas	Jaunimo sričiai
Trumpalaikiai bendri darbuotojų mokymo renginiai	Visoms švietimo, mokymo ir jaunimo sritims

Tolesniuose skirsniuose išvardytų rūšių veikla apibūdinama išsamiau.

BESIMOKANTYS ASMENYS

INTENSYVIOS STUDIJŲ PROGRAMOS (STUDENTAMS – NUO 5 DIENŲ IKI 2 MĖN., DĚSTYTOJAMS, KVIESTINIAMS DĚSTYTOJAMS – NUO 1 DIENOS IKI 2 MĖN.)

Intensyvi studijų programa (ISP) – tai trumpa studijų programa, suburianti dalyvaujančių mokslo ir studijų institucijų studentus ir dėstytojus, taip pat kitus susijusius ekspertus (specialistus, profesionalus), siekiant:

- skatinti veiksmingą ir daugiatautį specialiųjų kursų dėstymą;
- sudaryti studentams ir dėstytojams sąlygas kartu dirbti tarptautinėse ir daugiadisciplinėse grupėse ir taip pasinaudoti specialiomis mokymo(si) sąlygomis, kurios nėra prieinamos atskiroje institucijoje, ir įgyti naują požiūrį į studijuojamą dalyką;
- suteikti dėstytojams galimybę dalytis nuomonėmis apie dėstomą turinį, naujus požiūrius į mokymo programas, išbandyti novatoriškus dėstymo metodus, kurie galiausiai galėtų būti įtraukti į tarptautinėje mokymosi aplinkoje naujai sukurtą bendrą kursą ar mokymo programą.

Pageidautini intensyvios studijų programos bruožai būtų tokie:

- intensyviose studijų programose dalyvaujantiems dėstytojams ir studentams turėtų būti sudaromos iš esmės naujos mokymosi galimybės, galimybės lavinti įgūdžius, galimybės naudotis informacija, pažangiausių mokslinių tyrimų rezultatais ir kitomis žiniomis ir t. t.;
- dalyvaujančių studentų darbo krūvis turėtų būti pripažintas įvertinant juos ECTS kreditais (arba lygiaverte sistema);
- rengiant intensyvias studijų programas ir vykdant tolesnę susijusių veiklą turėtų būti naudojamos IRT priemonės ir paslaugos; tai padės atitinkamo mokomojo dalyko srityje sukurti tvarią mokymosi bendruomenę;
- dėstytojų ir studentų santykis turėtų užtikrinti aktyvų auditorijos dalyvavimą;
- turėtų būti palaikoma dalyvaujančių tarptautinių ir nacionalinių studentų ir darbuotojų pusiausvyra;
- intensyvioje studijų programoje turėtų būti taikomas įvairiapusis daugiadisciplinis požiūris, kuriuo būtų skatinama įvairių akademinų disciplinų studentų sąveika;
- be kompetencijų, susijusių su mokomuoju dalyku, mokymosi rezultatų, intensyviose studijų programose turėtų būti skatinamas universaliųjų gebėjimų perdavimas.

ISP dalyvių (dėstytojų ir studentų) atranką vykdo strateginių partnerysčių konsorciumas.

Mokymo ir rengimo valandų skaičius turi būti toks, kad didžioji užsienyje praleidžiamo laiko dalis būtų skiriama švietimui ir mokymui, o ne moksliniams tyrimams ar kuriai nors kitai veiklai.

MIŠRUSIS STUDENTŲ, STAŽUOTOJŲ, SUAUGUSIŲ BESIMOKANČIŲ ASMENŲ, MOKSLEIVIŲ, JAUNUOLIŲ MOBILUMAS (NUO 5 FAKTINIO MOBILUMO DIENŲ IKI 2 MĖN.)

Veikla, kurią vykdančias vienas ar daugiau trumpų faktinio mobilumo laikotarpių (iš viso ne ilgiau kaip 2 mėn.) sujungiami su virtualiu mobilumu (t. y. informacinių ir ryšių technologijų naudojimu, kaip antai bendromis darbo vietomis, srautiniu tiesioginiu duomenų siuntimu, vaizdo konferencijų rengimu, socialine žiniasklaida ir t. t., fizinio mobilumo mokymosi rezultatams papildyti ar jų poveikiui pratęsti).

Ji gali būti naudojama fiziniam mobilumui parengti, jam remti ir vykdyti su juo susijusią tolesnę veiklą. Ši veikla taip pat gali būti organizuojama specialiuoju poreikiu ar mažiau galimybių turintiems žmonėms, siekiant padėti jiems įveikti kliūtis ilgalaikiam fiziniam mobilumui.

TRUMPALAIKIAI MOKSLEIVIŲ GRUPIŲ MAINAI (NUO 3 DIENŲ IKI 2 MĖN.)

Trumpalaikius moksleivių grupių (įskaitant PM mokinius) mainus gali organizuoti tame pačiame strateginės partnerystės projekte dalyvaujančios įvairių šalių mokyklos. Organizuojant tokius renginius, moksleiviai kartu dirba vienoje iš mokyklų partnerių ir gali būti apgyvendinami vieni kitų šeimose. Bendras projektinis darbas vizitų metu turėtų būti susietas su strateginės partnerystės projekto tikslais.

Būtina įsidėmėti, kad partnerystės projekte dalyvaujančių mokyklų bendradarbiavimas neturėtų apsiriboti tokiais renginiais, taip pat turėtų būti vykdoma bendra veikla internete ir vietoje.

Mokyklos raginamos naudoti „eTwinning“, kad galėtų kartu vykdyti projekto veiklą prieš mobilumo renginius ir po jų.

Moksleiviai, dalyvaujantys trumpalaikiuose mainuose, turėtų būti visuomet lydimi suaugusiųjų, siekiant užtikrinti jų apsaugą ir saugumą bei efektyvų mokymąsi mobilumo veiklos metu.

Bendro projektinio darbo renginiais vizitų metu įvairių šalių moksleiviams ir mokytojams turėtų būti sudaroma galimybė kartu nagrinėti vieną ar daugiau visus dalyvius dominančių temų. Jais moksleiviams ir mokytojams padedama įgyti ir pagerinti ne tik su tema ar mokomuoju dalyku, kuriam skirtas projektas, susijusius įgūdžius, bet ir įgūdžius, susijusius su komandiniu darbu, kultūrų pažinimu, socialiniais santykiais, projekto veiklos planavimu ir vykdymu ir informacinių ir ryšių technologijų (IRT) naudojimu.

Dalyvavimas bendrame projektiniame darbe kartu su įvairių šalių mokyklų partnerių moksleivių grupėmis moksleiviams ir mokytojams taip pat suteikia galimybę lavinti užsienio kalbų įgūdžius ir didina jų motyvaciją mokytis kalbų.

Geriausia būtų, kad projekto veikla būtų integruota į įprastą mokyklų veiklą ir įtraukta į dalyvaujančių moksleivių mokymo programą. Moksleiviai turėtų turėti galimybę dalyvauti projekte visais jo etapais, įskaitant veiklos planavimą, organizavimą ir vertinimą.

MOKSLEIVIŲ ILGALAIKIS MOBILUMAS MOKYMOŠI TIKSLAIS (2–12 MĖN.)

Šia veikla siekiama stiprinti tame pačiame strateginės partnerystės projekte dalyvaujančių mokyklų bendradarbiavimą. Mobilumo veikla turėtų būti susieta su strateginės partnerystės projekto tikslais ir į projektą, jį rengiant, turi būti įtraukta kaip neatsiejama jo dalis. Mokyklos raginamos naudoti „eTwinning“, kad galėtų kartu įgyvendinti projektą prieš moksleivių mobilumo veiklą, ją vykdančias ir jai pasibaigus.

Šios priemonės turėtų padėti kuo labiau padidinti poveikį dalyvaujančioms mokykloms. Ši veikla taip pat leidžia moksleiviams išsiugdyti supratimą apie Europos kultūrų ir kalbų įvairovę ir padeda jiems įgyti jų asmeniniam tobulėjimui būtiną kompetenciją.

Partnerystės projekte dalyvaujančios mokyklos turėtų bendradarbiauti rengdamos mokymosi susitarimus, pripažindamos studijas užsienio mokykloje partnerėje ir stiprindamos Europos matmenį bendrojo ugdymo srityje. Dėl šios veiklos organizuojant mobilumą ir jį įgyvendinant dalyvaujantys mokytojai taip pat turėtų įgyti vertingos tarptautinės pedagoginės patirties.

Dalyvius atranka mokyklos. Tai turi būti ne jaunesni nei 14 metų amžiaus moksleiviai ir strateginių partnerystės projekte dalyvaujančioje mokykloje jie turi mokytis pagal pilną programą. Atrinkti moksleiviai priimančiojoje užsienio mokykloje ir šeimoje, kurioje yra apgyvendinami, gali praleisti nuo 2 iki 12 mėn.

Abipusiai moksleivių mainai tarp mokyklų (priimančių šeimų) yra skatinami, bet nėra privalomi.

Visi mobilumo mokymosi tikslais dalyviai – mokyklos, moksleiviai, jų tėvai ir priimančios šeimos – turėtų susipažinti su specialiu moksleivių mobilumo mokymosi tikslais vadovu, kuriuo siekiama jiems padėti įgyvendinant šią veiklą ir užtikrinti dalyvaujančių moksleivių saugumą ir gerovę.

Vadove nurodomos funkcijos ir pareigos, pateikiamos rekomendacijos ir reikalingi dalyviams skirti šablonai ir formos. Vadovą anglų kalba galima rasti svetainėje EUROPA, o išverstą vadovą – atitinkamos nacionalinės agentūros svetainėje.

KALBINIS PARENGIMAS INTERNETU (OLS)

Pagal strateginės partnerystės projektą ilgalaikio (2–12 mėn.) mobilumo veikloje dalyvaujantys asmenys gali pasinaudoti kalbinio pasirengimo internetu galimybe. Šiuo tikslu Programos laikotarpiu bus laipsniškai įdiegta kalbinio parengimo internetu priemonė. Galimybę naudotis tokia internetine priemone Europos Komisija suteikia atrinktiems moksleiviams, kad būtų įvertintos jų kalbos, kurias jie nori mokytis užsienyje, žinios.

Prireikus šia priemone jiems taip pat suteikiama galimybė pagerinti šios kalbos žinias prieš mobilumo laikotarpį ir (arba) jo metu.

Mokykloms skirtas kalbinis parengimas internetu bus teikiamas taip:

- nacionalinės agentūros pagal Europos Komisijos nustatytus bendruosius kriterijus paskirstys mokykloms elektronines licencijas;
- visi atrinkti moksleiviai (išskyrus tuos, kuriems atitinkama kalba yra gimtoji), kurie gali naudotis internetine sistema OLS, atliks testą internetu, kuriuo bus įvertintos jų kalbos, kurias jie mokysis užsienyje, žinios. Moksleivis ir mokykla bus informuoti apie šio testo rezultatus;
- mokyklos, atsižvelgdamos į turimų kalbos kursų elektroninių licencijų skaičių, paskirstys jas pagal poreikius;
- mobilumo laikotarpio pabaigoje moksleiviai atliks antrąjį įvertinimą padarytai pažangai mokantis užsienio kalbos įvertinti.

Išsamesnės informacijos apie kalbinį parengimą internetu pateikiama Europos Komisijos ir nacionalinių agentūrų svetainėse.

Jeigu reikiamų kalbų Komisija nesiūlo, gali būti suteikiama speciali kalbinės paramos dotacija.

ŠVIETIMO IR MOKYMO ĮSTAIGŲ DARBUOTOJAI IR SU JAUNIMU DIRBANTYS ASMENYS

TRUMPALAIKIAI BENDRI DARBUOTOJŲ MOKYMO RENGINIAI (NUO 3 DIENŲ IKI 2 MĖN.)

Bendri darbuotojų mokymo renginiai strateginių partnerystės projektuose dalyvaujančioms organizacijoms suteikia galimybę švietimo ir mokymo įstaigų darbuotojams ar su jaunimu dirbantiems asmenims organizuoti trumpus mokymo renginius, susijusius su strateginės partnerystės projekto tema ar taikymo sritimi. Siekiant kuo labiau padidinti kiekvienos dalyvaujančiosios organizacijos poveikį, tokie renginiai turėtų būti organizuojami nedidelėms darbuotojų iš įvairių šalių grupėms.

Šie renginiai gali būti įvairūs, t. y. pažintinės kelionės, suderintos su apsilankymais atitinkamose organizacijose, pristatymai, grupinės diskusijos, mokymo kursai ir t. t. Turėtų būti užtikrinta tarptautinių ir nacionalinių dalyvių pusiausvyrą.

MOKYMO IR RENGIMO UŽDUOTYS (2–12 MĖN.)

Šia veikla siekiama stiprinti tame pačiame strateginės partnerystės projekte dalyvaujančių organizacijų bendradarbiavimą. Šia veikla darbuotojams suteikiama galimybė gerinti žinias ir supratimą apie Europos švietimo ir mokymo sistemas ir padedama jiems dalytis profesine kompetencija ir ją įgyti, perimti metodus ir praktiką.

Dalyvaudami šioje veikloje, bendrojo ugdymo, aukštojo mokslo, profesinio mokymo arba suaugusiųjų švietimo įstaigų mokytojai (dėstytojai) ir kiti švietimo darbuotojai, dirbantys švietimo įstaigoje, dalyvaujančioje strateginių partnerystės projekte, gali užsienyje atlikti 2–12 mėn. trukmės užduotį, kurią vykdydami gali dėstyti institucijoje partnerėje arba vykdyti profesinę veiklą kitoje su jo kompetencijos sritimi susijusioje organizacijoje partnerėje.

Vykdam šią veiklą gali būti dirbama švietimo įstaigoje (centre) arba kitoje susijusioje organizacijoje (pvz., įmonėse, nevyriausybiniuose organizacijose, bendrojo ugdymo įstaigų vadovybėje ir t. t.), dalyvaujama struktūruotuose kursuose arba seminaruose (pvz., mokytojų rengimo institucijose arba mokslinių tyrimų organizacijose), tam tikrą laikotarpį atliekama mokomoji arba darbo praktika (stebint darbą) švietimo, mokymo arba jaunimo srityje veikiančioje įmonėje arba organizacijoje.

Siunčiančioji organizacija turi užtikrinti sąžiningą, skaidrų ir atvirą atrankos procesą, kartu su dalyviu parengti veiklos turinį ir užtikrinti šio ilgalaikio mobilumo užsienyje pripažinimą organizacijoje ir kiek įmanoma – už jos ribų.

Kalbant apie mokymo ir rengimo užduotis aukštojo mokslo srityje, reikalavimus atitinka tokių rūšių siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijos:

- kai organizuojamas ilgalaikis darbuotojų dėstymo mobilumas, siunčiančioji organizacija galibūti bet kokia dalyvaujančioji organizacija, o priimančioji organizacija turi būti dalyvaujanti mokslo ir studijų institucija.
- Kai organizuojamas ilgalaikis darbuotojų mobilumas mokymosi tikslais, siunčiančioji organizacija turi būti dalyvaujanti mokslo ir studijų institucija, o priimančioji organizacija gali būti bet kokia dalyvaujančioji organizacija.
- Siunčiančioji ir priimančioji organizacijos turi būti įsikūrusios skirtingose šalyse ir priimančioji šalis neturi būti dalyvio nuolatinės gyvenamosios vietos šalis.

Strateginės partnerystės projekte dalyvaujančios organizacijos bendradarbiauja rengdamos mokymosi susitarimus, pripažindamos užsienio organizacijoje partnerėje atliktą darbą ir stiprindamos Europos matmenį švietimo ir mokymo srityje. Dėl šios veiklos asmenys, siunčiančiojoje ir priimančiojoje organizacijose dalyvaujantys organizuojant mobilumo veiklą ir ją įgyvendinant, taip pat turėtų įgyti vertingos tarptautinės patirties.

SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMAS (2–12 MĖN.)

Šia veikla su jaunimu dirbantiems asmenims suteikiama galimybė pamatyti kitokią nei buveinės šalyje darbo tikrovę ir pagerinti profesinę, asmeninę ir kultūrų pažinimo kompetenciją. Su jaunimu dirbantys asmenys turi galimybę 2–12 mėn. dirbti užsienyje aktyviai dalyvaujant priimančiosios organizacijos kasdieniame darbe ir kartu gerinti savo, kaip šios srities specialistų, profilį.

Šia veikla taip pat siekiama didinti dalyvaujančiųjų organizacijų pajėgumą, naudotis naujais požiūriais ir patirtimi. Mobilumo veikla gali būti vykdoma kaip individuali veikla (t. y. į priimančiąją organizaciją siunčiamas vienas su jaunimu dirbantis asmuo) arba kaip porinė veikla, t. y. kaip su jaunimu dirbančių asmenų tarpusavio mainai (tuo pat metu arba ne) tarp dviejų organizacijų partnerių.

KALBINIS PARENGIMAS INTERNETU (OLS)

Pagal strateginės partnerystės projektą ilgalaikio mobilumo veikloje dalyvaujantys asmenys gali pasinaudoti kalbinio pasirengimo galimybe. Šiuo tikslu Programos laikotarpiu bus laipsniškai įdiegta kalbinė parama internetu, naudojant OLS sistemą. Galimybę naudotis tokia internetine priemone Europos Komisija suteikia atrinktiems darbuotojams ir su jaunimu dirbantiems asmenims, kad būtų įvertintos jų kalbos, kuria jie studijuos užsienyje, žinios.

Prireikus šia priemone jiems taip pat suteikiama galimybė pagerinti šios kalbos žinias prieš mobilumo laikotarpį ir (arba) jo metu.

Darbuotojams ir su jaunimu dirbantiems asmenims skirta kalbinė parama internetu bus teikiama taip:

- nacionalinės agentūros pagal Europos Komisijos nustatytus bendrojoius kriterijus paskirstys organizacijoms elektronines licencijas;
- visi atrinkti dalyviai (išskyrus tuos, kuriems atitinkama kalba yra gimtoji), kurie gali naudotis internetine priemone, atliks internetinį testą, kuriuo bus įvertintos jų kalbos, kuria jie studijuos, žinios. Dalyvis bus informuotas apie šio testo rezultatus;
- organizacijos, atsižvelgdamos į turimų kalbos kursų elektroninių licencijų skaičių, paskirstys jas pagal poreikius;

- mobilumo laikotarpio pabaigoje dalyviai atliks antrąjį įvertinimą padarytai pažangai mokantis užsienio kalbos įvertinti.

Išsamesnės informacijos apie kalbinį parengimą internetu (OLS) pateikiama Europos Komisijos ir nacionalinių agentūrų svetainėse.

Jeigu reikiamų kalbų Komisija nesiūlo, gali būti suteikta speciali kalbinės paramos dotacija.

TARPVALSTYBINĖS JAUNIMO INICIATYVOS

Pagal strateginių partnerystės jaunimo srityje projektus taip pat remiamas tarptautinių jaunimo iniciatyvų, kuriomis skatinama socialinė atsakomybė ir verslumo dvasia ir kurias drauge įgyvendina dvi ar daugiau jaunimo grupių iš įvairių šalių, kūrimas.

Šios iniciatyvos, pvz., gali būti susijusios su:

- socialinių įmonių (jų tinklų), asociacijų, klubų, nevyriausybinių organizacijų steigimu;
- verslumo ugdymo (visų pirma socialinio verslumo ir IRT naudojimo) kursų ir mokymų kūrimu ir įgyvendinimu;
- gebėjimų naudotis informavimo ir žiniasklaidos priemonėmis, jautrumo ugdymo veiksmais arba veiksmais, kuriais skatinama jaunimo pilietinė atsakomybė (pvz., diskusijos, konferencijos, renginiai, konsultacijos, iniciatyvos Europos temomis ir t. t.);
- vietos bendruomenėms skirtais veiksmais (pvz., parama pažeidžiamoms grupėms, kaip antai pagyvenusiems žmonėms, mažumoms, migrantams, neįgaliesiems ir t. t.);
- meno ir kultūros iniciatyvomis (spektaklių kūrimas, parodos, muzikiniai pasirodymai, diskusijų forumai ir t. t.).

Jaunimo iniciatyva – tai projektas, kurį jaunuoliai patys inicijuoja, parengia ir įgyvendina. Ja jaunuoliams suteikiama proga išbandyti idėjas, kurios jiems suteikia galimybę tiesiogiai ir aktyviai dalyvauti planuojant projektą ir jį įgyvendinant.

Dalyvaujant jaunimo iniciatyvos projekte įgyjama svarbios neformaliojo ugdymo patirties. Įgyvendindami jaunimo iniciatyvą, jaunuoliai turi galimybę spręsti konkrečius uždavinius ar problemas, su kuriomis susiduriama jų bendruomenėse. Jie turi galimybę diskutuoti pasirinkta su Europa susijusia tema ir ją apmąstyti, prisidėti prie Europos kūrimo.

Jaunimo iniciatyva turi būti tarptautinio pobūdžio: tai vietos veiklos, kurią drauge vykdo dvi ar daugiau grupių iš skirtingų šalių, tinklai. Bendradarbiavimas su tarptautiniais partneriais tarpvalstybinėse jaunimo iniciatyvose grindžiamas panašiais poreikiais arba interesais, kad būtų galima dalytis patirtimi ir mokytis vieniems iš kitų.

Jaunimo iniciatyvomis daugeliui jaunuolių suteikiama galimybė kasdieniame gyvenime pradėti elgtis išradingai ir kūrybingai, atvirai pasakoti apie vietos poreikius ir interesus, taip pat apie sunkumus, su kuriais susiduria bendruomenės, kuriose jie gyvena.

Inicijuodami, rengdami ir įgyvendindami projektą, susijusį su įvairiomis gyvenimo sritimis, jaunuoliai gali įgyvendinti idėjas. Jaunimo iniciatyvos taip pat gali paskatinti pradėti dirbti savarankiškai arba įsteigti asociacijas, nevyriausybines organizacijas arba kitas įstaigas, veikiančias socialinės ekonomikos, ne pelno ir jaunimo srityse.

Tarpvalstybines jaunimo iniciatyvas įgyvendinantiems jaunuoliams gali padėti kuratorius. Kuratorius – tai ekspertas, turintis darbo su jaunimu ir (arba) jaunimo iniciatyvų įgyvendinimo patirties, kadgalėtų lydėti jaunų žmonių grupes, palengvinti mokymosi procesą ir padėti jiems dalyvauti. Atsižvelgiant į konkrečios jaunimo grupės poreikius, jis atlieka įvairias funkcijas.

Kuratorius jaunimo iniciatyvoje nedalyvauja, tačiau padeda jaunuolių grupei parengti, įgyvendinti ir įvertinti projektą, pagrįstą grupės poreikiais. Kuratorius padeda užtikrinti kokybišką mokymosi procesą ir nuolat palaiko ryšį, siekdamas padėti grupei ar atskiriems asmenims projekte pasiekti tenkinančių rezultatų.

Kuratorius nėra projekto vadovas, konsultantas (patarėjas), projektą vykdančios grupės narys, profesionalus instruktorius (ekspertas), teikiantis tik techninę paramą konkrečioje srityje, ar projekto teisinis atstovas. Jeigu jaunimo iniciatyvą įgyvendina nepilnamečiai, kuratoriaus parama yra privaloma..

3. STRATEGINIŲ PARTNERYSČIŲ PROJEKTŲ PAVYZDŽIAI

LANKSČIŲ MOKYMO SI BŪDŲ SKATINIMAS

Į mokslo ir studijų institucijų mokymo programas integruojant praktines ir teorines žinias jaunuoliams gali būti suteikta galimybių įgyti įgūdžių, kurių jiems reikia dabar ir kurių prireiks ateityje darbo rinkoje, taigi pagerinti įsidarbinimo galimybes. Strateginių partnerysčių remiamais projektais grindžiamas įmonių, mokslo ir studijų institucijų studentų ir darbuotojų bendradarbiavimas siekiant sukurti, išbandyti ir pritaikyti bendrą dalyvaujančių mokslo ir studijų institucijų mokymo programą, kuri būtų pagrįsta išsamia poreikių analize ir kurioje daug dėmesio būtų skiriama tarpvalstybiniam „realaus gyvenimo“ požiūriui.

Vykdamas tokią veiklą taip pat vykdoma mokymo(si) veikla, įskaitant mokslo ir studijų institucijų ir įmonių darbuotojų mainus ir integruotą mobilumo veiklą, kurioje dalyvaujantys studentai studijuoja pagal bendrą programą, kurios dalys dėstomos skirtingų partnerių ir skirtingose vietose.

Galutinis rezultatas yra bendros mokymo programos parengimas ir sklaida, neapsiribojant vien partnerystės projekte dalyvaujančiomis organizacijomis. Siekiant užtikrinti būtiną kompetenciją, taip pat pagal bendrą mokymo programą ugdomų įgūdžių tinkamumą, partnerystės projekte dalyvauja mokslo ir studijų institucijos ir įmonės, įskaitant MVĮ ir socialines įmones.

INTEGRUOTA VIETOS (REGIONŲ) PLĖTRA

Rengiant išsamius integruotos vietos (regionų) plėtros planus gali būti nepaprastai naudinga, jeigu tokioje veikloje dalyvautų visos atitinkamos suinteresuotosios šalys. Strateginės partnerystės projekte sukuriama, išbandomi ir įgyvendinami novatoriški mokymo kursų paketai, kuriais papildoma kiekviena mokslo ir studijų institucijų mokymo programa, kad būtų galima išduoti dvigubus diplomus arba suteikti dvigubus kvalifikacinius arba mokslo laipsnius. Projekte dalyvauja pagrindinės suinteresuotosios šalys ir, siekiant užtikrinti, kad į vietos (regionų) dalyvių poreikius būtų tinkamai atsižvelgta, kliaujamasi nuolatine tų subjektų priežiūra, visų pirma per specialią iniciatyvinę grupę.

Įgyvendinant projektą numanoma, kad taip pat vykdoma mokymo(si) veikla, įskaitant mokslo ir studijų institucijų darbuotojų mainus ir mišrųjį studentų mobilumą. Galutinis rezultatas yra šių kursų paketų įtraukimas į mokymo programą ir dvigubo diplomo (kvalifikacinio arba mokslo laipsnio) suteikimas. Partnerystės projekte dalyvauja mokslo ir studijų institucijos, taip pat vietos veikėjai ir vietos lygmens valdžios institucijos.

Mažiau patyrę partneriai į vykdomą veiklą gali būti įtraukiami laipsniškai, užtikrinant, kad visi partneriai veikloje visapusiškai dalyvautų vėliausiai paskutiniiais projekto metais.

KŪRYBINGUMAS IR INOVACIJOS

Mažosios ir vidutinės įmonės susiduria su įgūdžių ugdymo ir inovacijų problemomis, nors nebūtinai neturi tinkamų išteklių ar strateginės vizijos aršiai konkurencijai rinkoje atlaikyti. Vykdamas strateginės partnerystės projektą yra remiamas kūrybiškumo ir novatoriškumo kultūros diegimas mažosiose įmonėse perkeliama ir įgyvendinama metodika, priemonės ir koncepcijos, kurios sudaro palankesnes sąlygas organizacijos plėtrai ir produktų kūrimui. Partneriai iš kūrybinių sektorių ir mokslo ir studijų institucijų padeda kitiems partneriams išmokyti, kaip savo organizacijoje sėkmingai taikyti kūrybinį mąstymą ir plėtoti gebėjimus kurti inovacijas ir keistis.

Vienas iš materialijų rezultatų yra parengti specialiai pritaikyti kūrybingumo ir inovacijų plėtros veiksmų planai, pagrįsti ankstesnėmis sėkmės atvejų ir metodikų analizėmis. Partnerystės projekte dalyvauja kūrybiniai sektoriai, mažosios ir vidutinės įmonės, darbdavių asociacijos, prekybos, pramonės arba amatų rūmai.

ŠVIETIMO KOKYBĖ

Švedijos, Danijos ir Jungtinės Karalystės vietos mokyklų vadovybės susivienijo ketindamos pasiūlyti strateginės partnerystės projektą. Vietos valdžios institucijos nustatė poreikį gerinti gamtos mokslų, matematikos ir technologijų mokymosi kokybę ir parengė projektą, kuriuo siekiama sukurti bendrą sistemą, kuria būtų grindžiamas moksleivių mokymasis. Šio projekto tikslai yra gerinti matematikos ir gamtos mokslų mokymosi kokybę, taip pat didinti besimokančių asmenų, pasirenkančių šiuos dalykus vidurinio ugdymo ir aukštojo mokslo lygmenimis, skaičių.

Projektui vadovauja dvi vietos valdžios institucijos ir jame dalyvauja visos atitinkamų regionų pradinės ir pagrindinės mokyklos. Be to, vietos valdžios institucijos įtraukė į projektą kitus vietos bendruomenių partnerius: universitetus, žiniasklaidos centrą, taip pat kelias įmones ir verslo asociacijas, veikiančias technologijų, mokslo ir aplinkos srityse. Vykdamas projekto veiklą siekiant dalytis gerąja patirtimi vyksta dalyvaujančiųjų organizacijų darbuotojų mainai.

Partneriai dalijasi medžiaga ir ištekliais ir kuria tarpdisciplinio darbo matematikos, mokslo ir technologijų srityse rinkinius, kurie bandomi (įdiejami) pradinėse ir pagrindinėse mokyklose. Verslo partneriai kviečia klases dalyvauti pažintiniuose vizituose, kad suteiktų moksleiviams įžvalgų apie įvairius praktinius dalykus, kurių jie mokosi, taikymo būdus. Universitetų studentai dalyvauja kaip „moksleivių bičiuliai“, teikdami papildomą individualią pagalbą mokantis šių dalykų, taip pat įkūnija sektingą modelį, skatindami moksleivius studijuoti mokslą ir technologijas. Projekto rezultatas – universitetų bendradarbiavimas mokytojų pradinio rengimo srityje, taip pat tolesnis pedagoginis bendradarbiavimas ir nauji bendri dalyvaujančiųjų mokyklų projektai.

IŠSILAVINUSIŲ ASMENŲ SKAIČIAUS DIDINIMAS

Daugelis šalių susiduria su dideliais sunkumais siekdamas didinti tretinį išsilavinimą įgyjančių asmenų skaičių ir galimybes studijuoti mokslo ir studijų institucijose bei sudaryti palankesnes sąlygas užbaigti aukštojo mokslo studijas. Pagal strateginių partnerystės projektus bus remiamas geresnių būdų patekti į aukštąsias mokyklas ir jas baigti kūrimas perkeliant ir bandant novatoriškus požiūrius ir ypatingą dėmesį skiriant netradiciniams besimokantiems asmenims, kaip antai studentams iš grupių, kurių atstovų studijuoja mažiau, arba palankių sąlygų neturintiems asmenims. Vykdamas šį partnerystės projektą bendradarbiaujant mokslo ir studijų institucijoms, mokykloms ir PM srityje veikiančioms įstaigoms bus tikrinama, kaip iš konkrečios aplinkos kilę vidurinių mokyklų moksleiviai yra pasirengę patekti į aukštojo mokslo sistemą ir kaip jiems padedama.

Taip pat bus bandomos šios grupės stebėjimo ir paramos priemonės, visų pirma taikant specialiai pritaikytas paslaugas (orientavimo, konsultavimo, ugdymo vadovavimo ir t. t.), kuriomis siekiama vengti mokyklos nebaigimo ir skatinti nevēluojant baigti studijas. Projekte dalyvaus mokslo ir studijų institucijos, taip pat vidurinės bendrojo ugdymo ir profesinio rengimo mokyklos, taip užtikrinant, kad siūlomos paslaugos būtų tinkamos ir atitiktų nustatytus poreikius.

Pagal projektą taip pat numanoma, kad bus vykdoma mokymo(si) veikla, įskaitant mišrųjį studentų mobilumą. Galutinis rezultatas bus modelio pritaikymas, jo įgyvendinimas dalyvaujančiose mokslo ir studijų institucijose ir jo sklaida neapsiribojant vien partnerystės projekte dalyvaujančiomis organizacijomis ir orientuojantis visų pirma į kitus švietimo paslaugų teikėjus ir pagrindinius politikos formuotojus.

INOVACIJOS

Vykdamas strateginių partnerystės projektus bus remiamas naujų pedagoginių metodų ir visų pirma e. mokymosi priemonių ir internetinių bendradarbiavimo platformų, kuriose moksleiviai, studentai ir mokytojai (dėstytojai) galės mokytis, mokyti ir bendrai kurti kursų turinį, kūrimas. Partnerystės projekte galės dalyvauti universitetai, bendrojo ugdymo įstaigos, mokslinių tyrimų organizacijos ir (arba) įmonės, drauge kursiančios priemonės, kurias bendrojo ugdymo įstaigos ir mokslo ir studijų institucijos naudos konkrečioms disciplinoms įvairiais lygmenimis dėstyti ir jų mokytis.

Mokslinių tyrimų organizacijos ir (arba) įmonės turės atlikti svarbią funkciją – sukurti priemones arba užtikrinti, kad jų turinys būtų aktualesnis ir konkretesnis. Be to, siekiant išbandyti bendradarbiaujant su studentais ir mokytojais (dėstytojais) sukurtas priemones bus organizuojamos intensyvios studijų programos. Taip pat bus organizuojami bendri darbuotojų rengimo renginiai, kuriuose mokytojai (dėstytojai) galės būti mokomi naudoti šias priemones.

KALBINIAI ĮGŪDŽIAI

Įgyvendinamas įvairius sektorius apimančios strateginės partnerystės projektas, kuriuo siekiama remti šeimas, kuriose kalbama daugiau nei viena kalba, sukuriant vaikams skirtas kalbų išteklius siekiant parodyti jiems dviejų ar daugiau kalbų mokėjimo naudą – ir dėl tokiems įgūdžiams būdingos vertės, ir dėl konkrečių būdų, kuriais jie tuos įgūdžius gali panaudoti.

Šis projektas skirtas visoms su dvikalbėmis šeimomis dirbančioms suinteresuotosioms šalims, kad jos galėtų skleisti tokioms šeimoms projekto išteklius. Atliekami tyrimai siekiant nustatyti, ar pedagoginiai metodai, kurie naudojami daugiakalbių vaikų kalbų žinioms gerinti – ir klasėje, ir savaiminio mokymosi būdu, – yra veiksmingi. Partnerių sąrašė yra universitetas, kalbų mokykla, mažoji arba vidutinė įmonė (MVĮ), nevyriausybinių organizacijų ir suaugusiųjų švietimo įstaigų asociacija.

INFORMACINĖS IR RYŠIŲ TECHNOLOGIJOS

Igyvendinamas įvairius sektorius apimantis projektas, kuriuo siekiama remiantis realaus gyvenimo scenarijais ir įžvalgomis sukurti bendrą viziją, kaip IRT gali padėti mokymąsi visą gyvenimą visiems paversti realybe. IRT naudojimas mokymuisi Europoje vis labiau plinta, bet, norint išlaisvinti jo, kaip vieno iš mūsų ekonomikos ir visuomenės pokyčius skatinančių veiksnių, potencialą, reikia nuo fragmentavimo ir eksperimentavimo pereiti prie derinimo ir sistemos patvirtinimo. Taip partnerių yra įvairios mokslo ir studijų institucijos, įgūdžių ugdymo organizacijos, dirbančios įvairiose švietimo srityse.

REGIONŲ BENDRADARBIAVIMAS

Ispanijos, Portugalijos, Italijos ir Čekijos vietos valdžios institucijos suvienijo jėgas siekdamos ištirti mokyklos nebaigimo jų regionuose priežastis ir ieškoti naujų šios problemos sprendimo būdų.

Institucijos į projektą įtraukia atitinkamų regionų vidurines mokyklas, taip pat dvi mokytojų rengimo įstaigas. Į mokyklos nebaigimo problemą žvelgdamos plačiau, jos nori atsižvelgti į kelis jaunuolių gyvenimo aspektus. Taigi prisijungti prie šio strateginės partnerystės projekto taip pat kviečiamos vietos jaunimo organizacijos ir tėvų asociacijos. Pačios valdžios institucijos prie projekto prisideda dideliu mastu ir įvairiose srityse, įskaitant švietimo skyrius, jaunimo ir socialines tarnybas.

Projektu siekiama kiekviename regione sukurti nuolatinį tinklą, kuriame būtų suburti įvairūs veikėjai ir tarnybos veiksmingam jaunimo paramos mechanizmui sukurti.

Institucijos partnerės drauge dirba reguliariai organizuojamuose projekto susitikimuose, taip pat kaip internetinė bendruomenė. Pirmą, jos nori nustatyti mokyklos nebaigimo savo regione mastą ir ištirti šio reiškinio priežastis. Paskui jos siekia rasti ir įdiegti veiksmingus paramos jaunuoliams, kuriems gresia atskirties rizika, būdus. Vykdydamos projekto veiklą, jos, be kita ko, atlieka moksleivių, mokytojų ir šeimų apklausas siekdamos ištirti mokyklos nebaigimo priežastis vietos aplinkybėmis. Jos taip pat organizuoja darbą grupėse ir seminarus, kuriuose nagrinėja įvairius klausimus, pvz., savaiminio mokymosi galimybių poveikį.

Taigi jos kuria bendrą metodiką, kuri įgyvendinama dviejuose regionuose. Jai paremti paskelbiamas bendrųjų dalykų ir specialybės dalykų mokytojams bei vietos valdžios institucijoms skirtas vadovas. Visais rezultatais ir medžiaga dalijamasi projekto svetainėje, spausdintiniuose leidiniuose ir konferencijoje, kuri organizuojama kiekviename iš regionų. Taip vykdant šį projektą sukurta metodika ir išteklių pristatomi kitoms mokykloms ir vietos valdžios institucijoms.

LYGYBĖ IR ĮTRAUKTIS

Jaunimo organizacijos, institucijos, bendrojo ugdymo įstaigos, profesinio mokymo paslaugų teikėjai ir jaunimo srities institucijos, dirbančios su nedirbančiais ir nesimokančiais jaunuoliais (NEET) bei mokyklos nebaigusiais jaunuoliais, susivienija siekdamos pagerinti metodiką, kad vėl mokytis ar dirbti pradėtų daugiau jaunuolių. Pagal strateginės partnerystės projektą jos organizuoja tarpvalstybinius darbuotojų susitikimus, kuriuose dalijasi patirtimi ir rengia projektus, taip pat organizuoja su jaunimu dirbančių asmenų darbo praktiką ir profesinio tobulinimosi veiklą.

Kartu šioje srityje atliekami keli moksliniai tyrimai. Jų rezultatai aptariami tarpvalstybiniame susitikime, kuriame parengiamas galutinis vadovas ir patobulintos metodikos bandymo bei įvertinimo planai. Siekiant užtikrinti projekto rezultatų tvarumą ir sklaidą, strateginės partnerystės projekte numatoma vietos, nacionaliniu ir Europos lygmenimis organizuoti konferencijas, taip pat bendrai parengiama tolesnės susijusios veiklos strategija.

ATVIRIEJI ŠVIETIMO IŠTEKLIAI (AŠI)

Gesindami gaisrus degančiuose pastatuose gaisrininkai gali žūti arba susižaloti. Praktinis mokymas, specialiai skirtas mokytis, kaip elgtis kritinėse situacijose degančiuose pastatuose, galėtų padėti išvengti mirtinų nelaimingų atsitikimų. Įgyvendinant strateginės partnerystės projektą, sukuriama pažangiausia metodika ir technologijomis pagrįstas mokymosi paketas. Galutinis rezultatas yra mišrus e. mokymosi programa, pagal kurią papildomai mokoma kovos su gaisrais strategijos ir taktikos, kaip elgtis pradinio intervencijos etapu siekiant užtikrinti pajėgumą iš anksto ir veiksmingai reaguoti į nelaimes. E. mokymasis suderintas su praktiniais užsiėmimais. Strateginės partnerystės projekte dalyvauja priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, už visuomenės saugą atsakingos valdžios institucijos ir, žinoma, profesinio mokymo paslaugų teikėjai.

AKTYVUS JAUNIMO DALYVAVIMAS VISUOMENĖS GYVENIME

Trys vidurinės mokyklos iš Suomijos, Vokietijos ir Nyderlandų viena kitą randa „eTwinning“ platformoje, nes jos visos nori sukurti demokratijos mokykloje projektą. Šios trys mokyklos nusprendžia pateikti paraišką dėl finansavimo strateginės partnerystės projektui. Projektu siekiama patobulinti vadovavimą mokyklai į mokyklos sprendimų priėmimo procesą įtraukiant mokytojus, moksleivius, taip pat tėvus. Projektas trunka trejus metus ir dalyvaujančios mokyklos kasmet stebi, kaip kiekviena iš šių grupių tuo metu dalyvauja mokyklos sprendimų priėmimo procese ir kaip jos dalyvavimas realiai galėtų būti pagerintas remiantis tuo, ko jos išmoksta iš savo partnerių.

Mokyklų vadovybė, mokytojai ir tėvai remia projektą ir aktyviai jame dalyvauja. Dalyvaujantys moksleiviai ugdo savarankiškumo ir kritinio mąstymo įgūdžius, taip pat supratimą apie tokias sąvokas, kaip laisvė, teisės ir pareigos. Jie taip pat mąsto, kaip gali prisidėti prie to, kad jų mokykla labiau atitiktų jų poreikius. Vykdamas projekto veiklą, moksleiviams suteikiama galimybė išreikšti nuomonę, išklausti kitų nuomones, diskutuoti pateikiant svarbius argumentus ir pagrindžiant sprendimus.

Projekto veikla vykdoma ir per „eTwinning“ svetainės projektą „TwinSpace“, ir tiesiogiai dviejuose susitikimuose, kuriuose kartu su mokytojais dalyvauja kiekvienos mokyklos moksleivių grupė. Šiuose susitikimuose dalyvauja ir mokyklų vadovybė bei tėvų atstovai.

Tarp projekto susitikimų partneriai taip pat naudoja „eTwinning“ svetainę, kad bendrai plėtotų projekto veiklą, diskutuotų ir dalytųsi ištekliais. Moksleiviai rašo bendrą tinklaraštį, kuriame skelbia nuotraukas ir naujausią informaciją apie projekto veiklą, taip pat dalijasi nuomonėmis ir mintimis apie nagrinėjamas temas. Šis tinklaraštis, vykdamas projektą parengti mokymo planai ir mokymosi medžiaga, taip pat kai kurie iš moksleivių darbų per „eTwinning“ paviešinami visiems, norintiems įgyvendinti panašų projektą.

UNIVERSALIEJI IR PAGRINDINIAI GEBĖJIMAI

Siekdamos gerinti palankių sąlygų neturinčių suaugusiųjų grupių (migrantų, žemos kvalifikacijos darbuotojų, palankių socialinių ir (arba) ekonominių sąlygų neturinčių asmenų ir t. t.) mokėjimą skaičiuoti ir finansinį raštingumą, suaugusiųjų švietimo organizacijos, bendradarbiaudamos su vietos (regionų) valdžios institucijomis ir socialiniais partneriais ir naudodamos naujas ir tinkamas mokymo metodikas ir išteklius, parengia naujoviškas mokymo nuostatas. Organizacijos partnerės išbando rezultatus, tokius kaip mokymo programos, vadovai specialybės dalykų mokytojams, suaugusiems besimokantiems asmenims skirti komplektai (rinkiniai), o atitinkamos suinteresuotosios šalys juos patvirtina.

Kad poveikis būtų daromas ne tik suaugusių besimokančių asmenų gebėjimams, bet ir vietos (regionų) lygmeniu, būtina tikslinė sklaidos veikla, nes dėl šio projekto palankių sąlygų neturintiems grupėms gali būti pasiūlytos specialiai jų poreikiams pritaikytos mokymosi galimybės, o tai padėtų juos integruoti į vietos visuomenę.

MOKYMO SIŪLYTŲ PRIPAŽINIMAS IR PATVIRTINIMAS

Organizacijos partnerės gali svariai prisidėti prie neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimo proceso. Atsižvelgiant į skirtingą padėtį partnerių šalyse, keisdami idėjomis ir patirtimi strateginių partnerystės projekto dalyviai gali išnagrinėti dabartinę padėtį ir pasiūlyti rekomendacijas dėl patvirtinimo savo šalyse.

PROFESINIS TOBULĖJIMAS IR SPECIALIZACIJA DARBO SU JAUNIMU SRITYJE

Įkvėpta ES jaunimo strategijos prioritetų, patyrusių su jaunimu dirbančių asmenų grupė kartu su asmenimis, už darbą su jaunimu atsakingais instituciniu lygmeniu, jaunimo ekspertų grupėmis, darbo su jaunimu srityje besispecializuojančiomis švietimo institucijomis ir mokslininkais sukuria strateginę partnerystę, siekdama parengti informacinių dokumentų, kuriais siekiama paremti su jaunimu dirbančių asmenų veiklą, susijusią su jaunų žmonių psichikos sveikata, rinkinį.

Vykdydami šį projektą, visi partneriai susiburia, kad suplanuotų ir išnagrinėtų pagrindines koncepcijas, kuriomis bus pagrįstas jų tyrimas. Jie organizuoja seminarus, į kuriuos kviečiami ekspertai, susitikimus ir pažintines išvykas savo darbui dokumentais patvirtinti, taip pat suburia patirties psichikos sveikatos srityje turinčius jaunos žmones ir su jaunimu dirbančius asmenis, siekdami pasikeisti gerą patirtimi ir idėjomis; galutinis tikslas yra užbaigus projektą išleisti knygą ir paviešinti ją šios srities praktikuojantiems specialistams.

GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTAI AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE

1. PAAIŠKINIMAI DĖL ES DOTACIJOS TAIKYMO SRITIS

PERSONALO IŠLAIDOS

Reikalingą darbuotojų darbo krūvį, susijusį su numatyta veikla, darbo planu ir produktais bei rezultatais, pareiškėjas apskaičiuoja pagal atitinkamas darbuotojų kategorijas ir darbo dienų, kurios turi būti skirtos projektui, skaičių. Skaičiuojant darbo dienas galėtų būti įskaičiuojami savaitgaliai, bažnytinių ir valstybinių švenčių dienos. Apskaičiuojant biudžetą laikoma, kad vieno asmens darbo dienų yra ne daugiau kaip 20 per mėnesį arba 240 per metus.

Biudžeto sąmata sudaroma darbuotojams taikant programos „Erasmus+“ paramą, skiriamą papildomai prie fiksuotų normų. Ji nėra susijusi su faktinėmis darbo užmokesčio sąlygomis, kurios bus apibrėžtos partnerystės susitarime ir kurias įgyvendins dotacijos gavėjai.

Gebėjimų stiprinimo projektuose dalyvaujantys darbuotojai pagal savo profilį skirstomi į keturias kategorijas:

1. **Vadovai (1-a personalo kategorija)** (įskaitant teisės aktų leidėjus, vyresnius valstybės pareigūnus, įmonių, įstaigų, organizacijų ir kitus vadovus) vykdo svarbiausią valdymo veiklą, susijusią su projekto veiklos administravimu ir koordinavimu;
2. **Tyrėjai, dėstytojai, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai (2-a personalo kategorija)** paprastai vykdo akademinę veiklą, susijusią su mokymo plano (programos) rengimu, mokomosios (mokymo) medžiagos rengimu ir pritaikymu, kursų ar mokymų rengimu ir dėstymu (vykdymu);
3. **Techniniai darbuotojai (3-a personalo kategorija)** (įskaitant technikus ir jaunesnius specialistus) atlieka technines užduotis, kaip antai buhalterijos, apskaitos ir vertimo raštu. Išorės vertimo raštu ir išorės kalbos kursų paslaugos, kurias subrangos sutarčių pagrindu teikia ne konsorciumo nariai, turėtų būti klasifikuojamos kategorijoje „Subrangos išlaidos“;
4. **Administracinis personalas (4-a personalo kategorija)** (įskaitant biuro darbuotojus ir klientų aptarnavimo specialistus) atlieka administracines užduotis, kaip antai sekretoriaus pareigas.

Faktines projekte dalyvaujančių darbuotojų darbo užmokesčio sąlygas bendrai nustato dalyvaujančios organizacijos ir patvirtina už jų darbą atsakingi vadovai; šios sąlygos įtraukiamos į partnerystės susitarimą, kurį partneriai turi pasirašyti projekto pradžioje.

KELIONĖS IŠLAIDOS. DARBUOTOJAI

Finansine parama kelionės ir pragyvenimo išlaidoms padengti gali pasinaudoti bet kokios kategorijos darbuotojai (pvz., vadovai, tyrėjai, dėstytojai, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, techniniai darbuotojai ir administracinis personalas), institucijose dotacijos gavėse dirbantys pagal oficialią sutartį ir dalyvaujantys projekte, jei tokios kelionės yra tiesiogiai būtinos projekto tikslams pasiekti.

Kelionės, skirtos tokiai veiklai vykdyti:

- Mokymo (rengimo) užduotys;
- Darbuotojų mokymas ir per(si)kvalifikavimas (taikoma tik darbuotojams iš šalių Partnerių);
- Programų ir kursų atnaujinimas;
- Mokomoji praktika verslo, pramonės įmonėse arba institucijose (taikoma tik darbuotojams iš šalių Partnerių);
- Su projekto valdymu susiję susitikimai (pvz., valdymo, koordinavimo, planavimo, stebėsenos ir kokybės kontrolės veiklos tikslais);
- Praktiniai seminarai ir apsilankymai rezultatų sklaidos tikslais.

Tokios kelionės neturi trukti ilgiau nei tris mėnesius.

KELIONĖS IŠLAIDOS. STUDENTAI

Vienoje iš institucijų dotacijos gavėjų registruoti studentai (trumpojo ciklo studijų, pirmosios (bakalauro arba jam ekvivalentaus laipsnio), antrosios (magistro arba jam ekvivalentaus laipsnio), trečiosios arba doktorantūros studijų pakopos) gali pasinaudoti finansine parama kelionės ir pragyvenimo išlaidoms padengti, jeigu tokiu būdu padedama pasiekti projekto tikslus. Studentai turi vykti į kurią nors iš dalyvaujančių organizacijų arba į kitą organizaciją kuriai nors iš dalyvaujančių organizacijų prižiūrint.

Tokios kelionės paprastai turi būti organizuojamos šalių Partnerių studentams ir turi būti skirtos tokiai veiklai vykdyti:

Veikla	Trukmė
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Studijų kurios nors šalies partnerės institucijoje laikotarpiai; ▪ Studijų kurios nors Programos šalies institucijoje laikotarpiai (taikoma tik studentams iš šalių Partnerių); ▪ Dalyvavimas intensyviose studijų programose, kurios organizuojamos kurios nors Programos šalies ar šalies partnerės institucijoje; ▪ Mokomoji praktika, stažuotė kurios nors šalies partnerės verslo, pramonės įmonėse arba institucijose; ▪ Mokomoji praktika, stažuotė kurios nors Programos šalies verslo, pramonės įmonėse arba institucijose (taikoma tik studentams iš šalių Partnerių). 	Nuo ne trumpiau kaip dviejų savaitių iki ne ilgiau kaip trijų mėn.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dalyvavimas trumpalaikėje veikloje, susijusioje su projekto valdymu (iniciatyvinių komitetų posėdžiuose, koordinavimo susitikimuose, kokybės kontrolės veikloje ir t. t.). 	Ne ilgiau kaip viena savaitė

Reikalingas išankstinis vykdomosios įstaigos leidimas, jeigu:

- atitinkamas studentas ketina vykdyti pirmiau nenurodytų rūšių veiklą;
- studentai yra iš Programos šalių.

ĮRANGA

ES dotacija gali būti naudojama įrangos pirkimui paremti. Tinkamomis finansuoti išlaidomis gali būti laikomos tik išlaidos su projekto tikslais tiesiogiai susijusiai įrangai pirkti. Tai, pvz., galėtų būti (e.) knygos ir periodiniai leidiniai, faksu aparatai, fotokopijuokliai, kompiuteriai ir periferinė įranga (įskaitant knyginius (nešiojamus) ir planšetinius kompiuterius), programinė įranga, dėstymui (mokymui) skirtos mašinos ir įranga, laboratoriniai reikmenys (dėstymo (mokymo) tikslais), vaizdo projektoriai (aparatinė įranga) ir vaizdo perteikimo įranga (programinė įranga), televizoriai, interneto ryšiai, prieigai prie duomenų bazių (partnerystei nepriklausančių bibliotekų ir elektroninių bibliotekų) ir debesijai skirtų ryšio linijų įrengimas (derinimas), įrangos techninės priežiūros, draudimo, vežimo ir įrengimo išlaidos.

Įranga yra išimtinai skirta šalies partnerės mokslo ir studijų institucijoms, kurios dalyvauja partnerystėje ir kurių patalpose ta įranga turi būti įrengta kuo greičiau, kiek tai praktiškai įmanoma. Tokia įranga turi būti užregistruota institucijos, kurioje įrengiama, inventoriuje. Ši institucija yra vienintelė tokios įrangos savininkė.

- Įranga turėtų būti reikalinga siekiant projekto tikslų, todėl turėtų būti perkama projekto įgyvendinimo laikotarpio pradžioje ir, paprastai, likus ne mažiau kaip dvylikai mėnesiams iki projekto pabaigos.
- Įranga jokiais aplinkybėmis negali būti perkama Programos šalių institucijoms (organizacijoms) ar šalių Partnerių ne mokslo ir studijų institucijoms.
- Įrangos nuomos išlaidos gali būti laikomos tinkamomis finansuoti, bet tik išimtinėmis ir tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis ir tik tuo atveju, jei tokia įranga nėra nuomojama ilgiau, nei trunka dotacijos sutartis.
- Atsižvelgiant į ypatingą pagal programą „Erasmus+“ įgyvendinamo gebėjimų stiprinimo veiksmo pobūdį, atsižvelgiama į visą įrangos pirkimo kainą, o ne į įrangos nusidėvėjimą.

Jeigu perkama brangesnė nei 25 000 EUR ir pigesnė nei 144 000 EUR įranga, dotacijos gavėjai, paisydami skaidrumo ir vienodo požiūrio į galimus rangovus principus ir stengdamiesi vengti interesų konfliktų, turi gauti konkurencinius pasiūlymus iš bent trijų tiekėjų ir iš jų pasirinkti ekonomiškai naudingiausią. Brangesnei nei 144 000 EUR įrangai pirkti taikomi nacionaliniai įstatymai. Dotacijos gavėjai negali įrangos pirkimo skaidyti į mažesnės vertės sutartis, kurių vertė būtų mažesnė nei ši riba.

Pareiškėjai turėtų atminti, kad įrangos viešojo pirkimo ir pristatymo šalių Partnerių institucijoms procedūra dažnai būna gana sudėtinga, ir turėtų planuoti jai atsižvelgti.

SUBRANGA

Subranga naudojama, kai reikia atlikti konkrečias su projektu susijusias užduotis, kurioms skiriamas ribotas laikas ir kurių konsorciumo nariai patys **negali atlikti**. Subrangos paslaugas, be kita ko, gali teikti savarankiškai dirbantys ar laisvai samdomi ekspertai. Subrangos sutartys su išorės įstaigomis turėtų būti sudaromos labai retais atvejais. Projekto tikslams siekti reikalingą specialią kompetenciją ir konkrečią patirtį turėtų turėti pats konsorciumas ir būtent tai turėtų lemti jo sudėtį. Taigi sudaryti subrangos sutartis su projekto valdymu susijusioms užduotims vykdyti nėra leidžiama.

Subrangos sutartys paprastai gali būti sudaromos tokiai veiklai vykdyti (jeigu jos nevykdo dotacijos gavėjų darbuotojai):

- Vertinimo veikla ir auditavimas;
- IT kursai;
- Kalbos kursai;
- Spausdinimo, skelbimo ir sklaidos veikla;
- Vertimo paslaugos;
- Svetainių kūrimas ir priežiūra.

Užduotys, kurios pagal sutartis bus patikėtos subrangovams, visais atvejais turi būti nustatytos projekte (remiantis atitinkama patvirtinamąja informacija ir nurodant aiškias priežastis, kodėl tokios užduoties negali atlikti dotacijos gavėjai), o su jomis susijusi apytikriai apskaičiuota suma turi būti įtraukta į biudžetą. Norint projekto įgyvendinimo metu sudaryti biudžete iš pradžių nenumatytas subrangos sutartis, reikia gauti išankstinį rašytinį įstaigos leidimą.

Jeigu numatomos subrangos sutarties vertė viršija 25 000 EUR, bet yra mažesnė nei 144 000 EUR, dotacijos gavėjai, paisydami skaidrumo ir vienodo požiūrio į galimus rangovus principų ir stengdamiesi vengti interesų konfliktų, turi gauti konkurencinius pasiūlymus iš bent trijų teikėjų ir iš jų pasirinkti ekonomiškai naudingiausią. Didesnės nei 144 000 EUR vertės subrangos sutartys taikomi nacionaliniai įstatymai. Dotacijos gavėjai paslaugų pirkimo negali skaidyti į mažesnės vertės sutartis, kurių vertė būtų mažesnė nei ši riba.

Subrangos darbai turi būti atliekami pagal sutartį, kurioje turėtų būti apibūdinta konkreti vykdoma užduotis ir jos trukmė. Joje turi būti nurodyta data ir projekto numeris ir ją turi pasirašyti abi šalys.

Bendrų dotacijos gavėjų darbuotojams projekte neleidžiama dalyvauti kaip subrangovams.

Faktinės kelionės ir buvimo užsienio šalyje išlaidos, susijusios su paslaugų teikėjais, su kuriais sudarytos subrangos sutartys, turi būti deklaruotos subrangos biudžeto eilutėje ir turi būti pagrįstos bei patvirtintos dokumentais.

2. FINANSINIŲ ATASKAITŲ TEIKIMAS IR GALUTINIS DOTACIJOS SUMOS APSKAIČIAVIMAS

Numatytas kiekvieno projekto biudžetas nustatomas dotacijos sutartyje ir turi būti naudojamas pagal to susitarimo nuostatas. Įgyvendinant projektus, biudžeto eilutės gali būti didinamos iš vienos eilutės į kitą perkeliančios ne daugiau kaip 10 % lėšų; net jei padidinta suma viršija didžiausią viršutinę ribą darbuotojams, įrangai ir subrangovams, išankstinio leidimo tokiu atveju nereikia.

Prašymai padidinti biudžeto eilutes daugiau kaip 10 % įstaigai turi būti pateikiami raštu ir tokiu atveju atliekami susitarimo pakeitimai. Jeigu dėl tokio padidinio bus viršytos didžiausios personalo, įrangos ir subrangos išlaidų ribos, toks prašymas nepriimamas.

Ataskaitų teikimo etape vykdomoji įstaigastatistikos tikslais paprašys partnerių pateikti informaciją apie suteiktą bendrą finansavimą.

PERSONALO IŠLAIDOS

Atliekant bet koki finansinį įvertinimą ir (arba) auditą, dotacijos gavėjai turi gebėti pagrįsti (įrodyti), kad:

- darbuotoją ir darbdavį sieja oficialūs sutartiniai santykiai;
- deklaruotus darbo krūvius galima atpažinti ir patikrinti. Turi būti pateikti atlikto darbo ir projektui skirto laiko įrodymai (pvz., dalyvių sąrašai, materialieji rezultatai (produktai), privalomi darbo laiko apskaitos žiniaraščiai);
- nereikalaujama jokio pagrindimo išlaidų lygiui įrodyti.

Finansinės ataskaitos teikimo etape prie projekto sąskaitų turi būti pridėti tinkamai užpildyti susitarimai su darbuotojais, sudaryti su kiekvienu projekte dalyvaujančiu asmeniu, kuriuos koordinatorius turi saugoti kaip patvirtinamuosius dokumentus. Toks susitarimas turi būti pasirašytas atitinkamo asmens; po to jį pasirašo ir antspaudu patvirtina institucijos, su kuria šis asmuo yra susijęs, atsakingas asmuo (pvz., dekanas). Jeigu darbuotojai atlieka įvairių kategorijų užduotis, dėl kiekvienos rūšies veiklos turi būti pasirašytas atskiras susitarimas.

Be to, prie kiekvieno susitarimo su darbuotoju turi būti pridedami darbo laiko apskaitos žiniaraščiai. Juose turi būti nurodyta:

- paslaugos suteikimo laikotarpis (datos);
- tais laikotarpiais dirbtų dienų skaičius;
- atliktos užduotys (trumpas aprašymas), susijusios su veiklos planu.

Darbo laiko apskaitos žiniaraščiai turi būti pasirašyti atitinkamo asmens ir patvirtinti institucijos, kurioje šis asmuo paprastai dirba, atsakingo asmens parašu. Projekto pabaigoje patvirtinamieji dokumentai neturėtų būti teikiami kartu su finansine ataskaita. Tačiau susitarimai su darbuotojais (ir patvirtinamieji darbo laiko apskaitos žiniaraščiai) turėtų būti saugomi kartu su projekto sąskaitomis.

Šiame etape vykdomoji įstaiga tikrina įgyvendintos veiklos atitiktą reikalavimams pagal koordinatoriaus pateiktą ataskaitą (žr. dotacijos sutarties priedą „Baigiamoji ataskaita“). Esant abejonių kuriuo nors konkrečiu klausimu, įstaiga gali pareikalauti pateikti visus patvirtinamuosius dokumentus.

Taikant fiksuotos normos metodą ir remiantis faktiniais panaudotais žmogiškaisiais ištekliais bendrai perskaičiuojamas faktinis ES įnašas visam projektui. ES įnašas personalo išlaidoms padengti negali viršyti 110 % absoliučiosios sumos, nurodytos dotacijos sutartyje arba jos pakeitimuose.

KELIONĖS IR BUVIMO UŽSIENIO ŠALYJE IŠLAIDOS

Atliekant bet kokį finansinį įvertinimą ir (arba) auditą, dotacijos gavėjai turi gebėti pagrįsti (įrodyti), kad:

- kelionės yra tiesiogiai susijusios su konkrečia su projektu susijusia veikla, kurią galima aiškiai nustatyti;
- kelionės iš tikrųjų įvyko (įlaipinimo talonas, viešbučių sąskaitos, dalyvių sąrašas ir t. t.). Dėl faktinių kelionių ir buvimo užsienyje išlaidų nereikalaujama jokio pagrindimo.

Finansinės ataskaitos teikimo etape prie projekto sąskaitų turi būti pridėtos kiekvienai kelionei pildomos asmens mobilumo ataskaitos, kurias koordinatorius turi saugoti kaip patvirtinamuosius dokumentus. Prie kiekvienos mobilumo ataskaitos turi būti pridedami patvirtinamieji dokumentai, kuriais įrodoma, jog kelionė iš tikrųjų įvyko (pvz., kelionės bilietai, įlaipinimo talonai, sąskaitos faktūros, kvitai, dalyvių sąrašas). Įrodyti faktinę kelionės kainą nėra būtina.

Projekto pabaigoje patvirtinamieji dokumentai **neturėtų būti teikiami** kartu su finansine ataskaita. Tačiau asmenų mobilumo ataskaitos turėtų būti saugomos kartu su projekto sąskaitomis.

Šiame etape vykdomoji įstaiga tikrina įgyvendintos veiklos atitiktą reikalavimams pagal koordinatoriaus pateiktą ataskaitą (žr. dotacijos sutarties priedą „Baigiamoji ataskaita“). Esant abejonių kuriuo nors konkrečiu klausimu, įstaiga gali pareikalauti pateikti visus patvirtinamuosius dokumentus.

Taikant fiksuotos normos metodą ir remiantis faktiniu mobilizuotų žmogiškųjų išteklių skaičiumi bendrai perskaičiuojamas faktinis ES įnašas visam projektui. ES įnašas kelionės išlaidoms ir buvimo užsienyje išlaidoms padengti negali viršyti 110 % absoliučiosios sumos, nurodytos dotacijos sutartyje arba jo pakeitimuose.

ĮRANGA

Atliekant bet kokį finansinį įvertinimą ir (arba) auditą, dotacijos gavėjai turi gebėti pagrįsti (įrodyti), kad:

- deklaruitas išlaidas galima atpažinti ir patikrinti, nes visų pirma jos įtrauktos į dotacijos gavėjo apskaitos sistemą;
- įranga yra tinkamai užregistruota atitinkamos institucijos inventoriuje.

Patvirtinamieji dokumentai neturėtų būti teikiami kartu su finansine ataskaita. Tačiau kartu su projekto sąskaitomis turėtų būti saugomi tokie dokumentai:

- Visai įsigyti įrangai išrašyta (-os) sąskaita (-os) faktūra (-os) (reikia atkreipti dėmesį į tai, kad užsakymo formos, išankstinės (pro forma) sąskaitos, tiekėjų pasiūlymai ar sąmatos netaikomos išlaidų įrodymais);
- Jeigu viršyta 25 000 EUR riba, konkurso dokumentai. Tokiais atvejais dotacijos gavėjai negali įrangos pirkimo skaidyti į mažesnės vertės sutartis.

Finansinės ataskaitos teikimo etape vykdomoji įstaiga išlaidas vertina pagal koordinatoriaus pateiktas finansines ataskaitas (išlaidų sąrašus) (žr. dotacijos sutarties priedą „Baigiamoji ataskaita“). Vykdomosios įstaigos darbuotojai išsamiai nagrinėja šiuos sąrašus, siekdami patikrinti, ar išlaidos yra tinkamos finansuoti. Esant abejonių kuriuo nors konkrečiu klausimu, įstaiga gali pareikalauti pateikti visus patvirtinamuosius dokumentus.

Tačiau reikia atkreipti dėmesį į tai, kad tais atvejais, kai bendra sąskaitos faktūros vertė viršija 25 000 EUR, kartu su finansine ataskaita (kaip patvirtinamieji dokumentai) turi būti pateiktos sąskaitos faktūros ir konkurencinių pasiūlymų kopijos (ne originalai). Šiame etape tinkamos finansuoti išlaidos įrangai negali viršyti 110 % absoliučiosios sumos, numatytos įrangai dotacijos sutartyje arba jo pakeitimuose.

SUBRANGA

Atliekant bet kokį finansinį įvertinimą ir (arba) auditą, dotacijos gavėjai turi gebėti pagrįsti (įrodyti), kad:

- sudaryta oficiali sutartis;
- deklaruitas išlaidas galima atpažinti ir patikrinti, nes visų pirma jos įtrauktos į dotacijos gavėjo apskaitos sistemą.

Patvirtinamieji dokumentai neturėtų būti teikiami kartu su finansine ataskaita. Tačiau kartu su projekto sąskaitomis turėtų būti saugomi tokie dokumentai:

- Sąskaitos faktūros, subrangos sutartys ir banko išrašai;
- Jeigu paslaugos teikėjas, su kuriuo sudaryta subrangos sutartis, turėjo keliauti, asmens kelionės ataskaitos (priedas), taip pat visos kelionės bilietų, įlaidinimo talonų, sąskaitų faktūrų ir kvitų kopijos arba, jeigu keliauta automobiliu, – vidaus tvarkos taisyklių, kuriose nustatytas vieno kilometro įkainis išlaidoms kompensuoti, kopija. Tokie patvirtinamieji dokumentai skirti įrodyti faktinę kelionės kainą ir tai, kad kelionė iš tikrųjų įvyko;
- Jeigu viršyta 25 000 EUR riba, konkurso dokumentai. Tokiais atvejais dotacijos gavėjai negali įrangos pirkimo skaidyti į mažesnės vertės sutartis.

Finansinės ataskaitos teikimo etape vykdomoji įstaiga išlaidas vertina pagal koordinatoriaus pateiktas finansines ataskaitas (išlaidų sąrašus) (žr. dotacijos sutarties priedą „Baigiamoji ataskaita“). Vykdomoji įstaiga išsamiai nagrinėja šiuos sąrašus, siekdama patikrinti, ar išlaidos yra tinkamos finansuoti. Esant abejonių kuriuo nors konkrečiu klausimu, įstaiga gali pareikalauti pateikti visus patvirtinamuosius dokumentus.

Tačiau reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad tuo atveju, kai bendra subrangos sutarties vertė viršija 25 000 EUR, kartu su finansine ataskaita (kaip patvirtinamieji dokumentai) turi būti pateiktos subrangos sutarties, sąskaitos faktūros ir konkurencinių pasiūlymų kopijos (ne originalai). Šiame etape tinkamos finansuoti subrangos išlaidos negali viršyti 110 % absoliučiosios sumos, numatytos subrangai dotacijos sutartyje arba jo pakeitimuose.

GALUTINIS DOTACIJOS SUMOS APSKAIČIAVIMAS

Ataskaitos teikimo etape projekto pabaigoje taikant fiksuotos normos (darbo užmokesčiui, kelionių ir buvimo užsienyje išlaidoms padengti) ir realiųjų išlaidų (įrangai ir subrangai) metodus ir remiantis faktine įvykdyta veikla bendrai perskaičiuojamas faktinis ES įnašas visam projektui. ES įnašas pagal įvairias biudžeto eilutes negali viršyti 110 % absoliučiosios sumos, nurodytos dotacijos sutartyje arba jo pakeitimuose.

3. KITOS SVARBIOS TAISYKLĖS IR REKOMENDACIJOS

PARTNERYSTĖS SUSITARIMAS

Partneriai privalo susitarti dėl išsamių projekto įgyvendinimo sąlygų ir įforminti jas partnerystės susitarimu, kuris turi būti pasirašytas projekto pradžioje.

Šio partnerystės susitarimo kopija vykdomajai įstaigai turi būti pateikta per šešis mėn. nuo dotacijos sutarties pasirašymo dienos.

Šiame partnerystės susitarime turi būti nustatyti įvairūs su projekto įgyvendinimu susiję finansiniai, techniniai ir teisiniai aspektai, įskaitant šiuos:

- partnerių funkcijos ir pareigos;
- su biudžetu susiję klausimai (bendras finansavimas, biudžeto skirstymas pagal veiklą ir partnerį, lėšų pervedimo sąlygos ir t. t.);
- darbuotojų darbo užmokesčio politika;
- kelionės ir buvimo užsienio šalyje išlaidų atlyginimo sąlygos;
- ataskaitų teikimo mechanizmai;
- konfliktų valdymo mechanizmai ir kt.

DALYVAUJANČIŲ ORGANIZACIJŲ SUDĖTIS IR JOS PAKEITIMAS

Apie kiekvieną siūlomą projekto dotacijos gavėjų pakeitimą privaloma pranešti ir būtina gauti išankstinį vykdomosios įstaigos patvirtinimą. Norint atlikti įvairius projekto partnerystės sudėties pakeitimus, turi būti įvykdyti šie reikalavimai:

- Jeigu į partnerystę norima įtraukti kokį nors bendrą dotacijos gavėją, koordinatorius ir tas naujas bendras dotacijos gavėjas turi pasirašyti įgaliojimą, o visi kiti bendri dotacijos gavėjai turi pateikti teisinio atstovo pasirašytus sutikimo raštus. Koordinatorius turėtų persiųsti šiuos dokumentus kartu su prašymu;
- Jeigu kuris nors bendras dotacijos gavėjas nori pasitraukti iš partnerystės, koordinatorius turi pateikti rašytinį paaiškinimą, o besitraukiantis bendras dotacijos gavėjas – teisinio atstovo pasirašytą pasitraukimo raštą. Jeigu partnerystei taikomi būtiniausi reikalavimai nebeįvykdomi, švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga turi teisę spręsti, ar tęsti susitarimą;
- Jeigu keičiasi koordinatoriaus asmuo ryšiams, turi būti pateiktas rašytinis patvirtinimas, kurį turi pasirašyti naujasis asmuo ryšiams, teisinis atstovas ir buvęs koordinatoriaus asmuo ryšiams.

NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

Be C dalyje pateikto finansuoti netinkamų išlaidų sąrašo, šios išlaidos laikomos netinkamomis finansuoti. Tai gebėjimų stiprinimo projektai:

- išlaidos tokiai įrangai, kaip baldai, bet kokios rūšies variklinės transporto priemonės, moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai skirta įranga, telefonai, mobilieji telefonai, signalizacijos ir apsaugos nuo įsilaužimo sistemos;
- su patalpomis susijusios išlaidos (įsigijimo, šildymo, priežiūros, remonto ir t. t.);
- išlaidos, susijusios su nekilnojamojo turto įsigijimu;
- nusidėvėjimo išlaidos.

PRIVALOMASIS IŠORĖS AUDITAS (AUDITO PAŽYMA)

Kartu su baigiamąja ataskaita ir reikalingais patvirtinamaisiais dokumentais turi būti pateikta veiksmo finansinės ataskaitos ir pagrindinių sąskaitų išorės audito (II rūšies audito) ataskaita.

Auditas atliekamas siekiant vykdomajai įstaigai suteikti pagrįstą patikinimą, jog išlaidos ir pajamos baigiamojoje finansinėje ataskaitoje deklaruotos pagal atitinkamas teises ir finansines dotacijos sutarties nuostatas.

Kiekvienas dotacijos gavėjas gali nevaržomas pasirinkti bet kokį kvalifikuotą išorės auditorių, įskaitant savo pagal įstatymus paskirtą išorės auditorių, jeigu įvykdomi visi šie reikalavimai:

- išorės auditorius turi būti nepriklausomas nuo dotacijos gavėjo;
- išorės auditorius turi turėti tinkamą kvalifikaciją, kad pagal nacionalinės teisės aktus, kuriais įgyvendinama direktyva dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito ar bet kokie Europos Sąjungos teisės aktai, kuriais pakeičiama ši direktyva, galėtų atlikti įstatymuose numatytą apskaitos dokumentų auditą.

Kurioje nors trečiojoje šalyje įsisteigęs dotacijos gavėjas privalo laikytis lygiaverčių nacionalinių audito srities taisyklių.

PATVIRTINAMIEJI DOKUMENTAI

Prireikus turi būti pateiktos įskaitomos patvirtinamųjų dokumentų kopijos (ne originalai). Esant abejonių kuriuo nors konkrečiu klausimu, įstaiga gali pareikalauti pateikti visus patvirtinamuosius dokumentus.

Reikalaujamų patvirtinamųjų dokumentų pateikimas yra neatsiejama sutartinių įsipareigojimų dalis; nepateikus vieno ar daugiau dokumentų gali būti pareikalauta atlyginti atitinkamas išlaidas.

Kartu su baigiamąja ataskaita turi būti pateiktos subrangos sutarčių ir sąskaitų faktūrų, kurių vertė viršija 25 000 EUR, kopijos.

Kiekvieną kartą perkant įrangą ar paslaugas už daugiau kaip 25 000 EUR, neatsižvelgiant į tai, iš kurios biudžeto eilutės toks pirkimas finansuojamas, privaloma gauti bent trijų įrangos tiekėjų (paslaugų teikėjų) pasiūlymus

II PRIEDAS. REZULTATŲ SKLAIDA IR NAUDOJIMAS

Praktinis dotacijų gavėjų vadovas

ĮVADAS

Rezultatų sklaidos ir panaudojimo veikla – tai būdas parodyti, kas atlikta įgyvendinant programos

„Erasmus+“ projektą. Dėl rezultatų, įgytos patirties ir priėtų išvadų sklaidos platesnė bendruomenė galės patirti projekto, kuris gavo ES finansavimą, pridėtinę vertę. Taip pat bus remiamos organizacijos pastangos siekti „Erasmus+“ tikslų, taip pabrėžiant ypač didelę Programos ir politikos sąsajos svarbą. Taigi kiekvienas projektas, remiamas pagal Programą, padeda siekti bendrų Programos tikslų – tobulinti ir modernizuoti švietimo, mokymo ir jaunimo reikalų sistemas.

Įvairių projektų sklaidos veikla nebus vienoda ir svarbu apsvarstyti, kokia sklaidos veikla yra tinkama kiekvienai iš dalyvaujančiųjų organizacijų. Mažesnių projektų partnerių sklaidos ir panaudojimo veikla turėtų atitikti jų veiklos lygį. Reikalavimai, keliami mobilumo projekto sklaidai, bus kitokie nei reikalavimai, keliami partnerystės projektui. Didėjant projektui ir jo strateginei svarbai, didės ir sklaidos bei panaudojimo veiklos mastas. Pareiškėjams teikiant paraiškas, jų bus prašoma nurodyti, kokia sklaidos ir panaudojimo veikla yra numatoma. Jeigu projektas gaus finansavimą, dotacijos gavėjai turės įgyvendinti nurodytą veiklą.

1 skirsnyje apibrėžiamos pagrindinės sąvokos ir paaiškinama, ką galima pasiekti rezultatų sklaidos ir panaudojimo veiklomis, kaip jos padeda siekti bendrų projekto tikslų.

2 skirsnyje išdėstomi su rezultatų sklaida ir panaudojimu susiję reikalavimai „Erasmus+“ dotacijų gavėjams.

1. PROJEKTO REZULTATŲ SKLAIDA IR PANAUDOJIMAS: KAS, KADA, KODĖL, KUR IR KAIP

KĄ REIŠKIA SKLAIDA IR PANAUDOJIMAS?

Sklaida – tai suplanuotas informacijos apie projektu pasiektus rezultatus pateikimas suinteresuotosioms šalims. Ji vykdoma tuomet, kai gaunami pirmi programų ir iniciatyvų rezultatai. Programoje „Erasmus+“ tai reiškia kuo platesnį žinių apie projekto laimėjimus ir rezultatus skleidimą. Platesnis informavimas apie projektą darys poveikį kitoms organizacijoms ir prisidės prie geresnio projektą vykdančios organizacijos įvaizdžio. Siekiant veiksmingai skleisti rezultatus, projekto pradžioje reikia tinkamai suplanuoti procesą. Jame turėtų būti numatyta, kokie rezultatai ir kodėl bus skleidžiami, kada, kaip, kam ir kokiais kanalais bus vykdoma sklaida projekto finansavimo laikotarpiu ir jam pasibaigus.

Panaudojimas – a) programų ir iniciatyvų sėkmingų rezultatų suplanuotas perdavimas atitinkamiems reguliuojamų vietos, regiono, nacionalinių ar Europos sistemų sprendimų priėmėjams; kita vertus, suplanuotas pavienių galutinių naudotojų įtikinimas pritaikyti ir (arba) įdiegti programų ir iniciatyvų rezultatus. Pagal programą „Erasmus+“ tai reiškia kuo geresnį finansuojamos veiklos galimybių pritaikymą, kad rezultatai būtų naudojami ir pasibaigus projekto laikotarpiui. Reikėtų nurodyti, kad projektas vykdomas pagal tarptautinę programą, kuria siekiama užtikrinti mokymąsi visą gyvenimą ir remti Europos politiką švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srityse. Rezultatai turėtų būti tokie, kad juos būtų galima pritaikyti kitų poreikiams, perkelti į naujas sritis, išsaugoti net ir pasibaigus finansavimo laikotarpiui arba naudoti siekiant daryti poveikį būsimai politikai ir praktikai.

Todėl sklaida ir panaudojimas yra skirtingi, tačiau glaudžiai vienas su kitu susiję dalykai.

KĄ REIŠKIA SĄVOKA „VEIKLOS REZULTATAI“?

Rezultatai – tai ES lėšomis finansuoto projekto pasiekimai. Rezultatai priklauso nuo projekto rūšies.

Rezultatas – įgyvendinant tam tikrą projektą sukurti produktai arba išdirbis, kurių kiekį galima išreikšti skaičiais. Žr. skirsnyje „Ką galima skleisti ir panaudoti?“ pateiktą sąrašą, kuriame aprašytas projekto rezultatų skirstymas į kategorijas.

Kai kuriuos projektų rezultatus sunku įvertinti kiekybiškai. Tokio pasiekimo pavyzdys gali būti padidėjęs informuotumas. Šio tipo rezultatai turi būti išmatuoti naudojant balsavimus ir pasitenkinimo apklausas.

KĄ REIŠKIA POVEIKIS IR TVARUMAS?

Poveikis – tai efektas, kurį vykdoma veikla ir jos rezultatai daro žmonėms, praktikai, organizacijoms ir sistemoms. Rezultatų sklaida ir panaudojimas gali padidinti rengiamos veiklos poveikį, kad tiesioginiai dalyviai ir partneriai tokios veikla poveikį jaustų dar ilgą laiką. Siekiant labiau pakeisti padėtį ir iš projekto gauti kuo didesnę grąžą, taip pat reikėtų atsižvelgti į naudą kitoms suinteresuotosioms šalims.

Tvarumas – tai galimybė tęsti projektą ir naudoti jo rezultatus ir finansavimo laikotarpiui pasibaigus. Tokiu atveju projekto rezultatai gali būti naudojami ir pritaikomi ilgesniu laikotarpiu, galbūt juos komercinant, akredituojant ar integruojant. Ne visos projekto dalys ar rezultatai gali būti tvarūs, todėl svarbu į skaidą ir panaudojimą žvelgti kaip į judėjimą į priekį, kuris tęsiasi ir projektui pasibaigus.

KOKIE YRA SKLAIDOS IR PANAUDOJIMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI?

Pirmasis sklaidos ir panaudojimo tikslas yra viešinti projekto rezultatus. Antrasis tikslas – padėti įgyvendinti bei formuoti nacionalinę ir Europos politiką ir sistemas. Dotacijų gavėjai turėtų numatyti savus būdus šiam tikslui pasiekti. Kiekvienam projektui, finansuotam „Erasmus+“ lėšomis, svarbu ieškoti sklaidos ir panaudojimo idėjų. Tačiau sklaidos ir panaudojimo veiklos rūšis ir intensyvumas turėtų būti proporcingas ir atitinkantis konkrečius poreikius bei projekto rūšį. Tai priklauso nuo to, ar projektas orientuotas į procesą, ar juo siekiama apčiuopiamų rezultatų, ar jis įgyvendinamas atskirai ar kaip didesnės iniciatyvos dalis, ar jį rengia didelės ar mažos dalyvaujančiosios organizacijos ir t. t. Dalyvaujančiosios organizacijos turėtų apsvarstyti veiklos siekius ir tikslus ir nuspręsti, kokia veikla ir metodai būtų tinkamiausi, taip pat pasidalyti užduotimis tarp partnerių atsižvelgdami į konkrečias projekto ypatybes.

Kai įgyvendinami struktūrinio bendradarbiavimo projektai, kaip antai strateginės partnerystės, žinių sąjungos, sporto, bendradarbiavimo partnerystės ir gebėjimų stiprinimo projektai, į kokybišką sklaidos ir panaudojimo planą turėtų būti įtraukti išmatuojami ir tikroviški tikslai, turėtų būti laikomasi detalaus tvarkaraščio, planuojami ištekliai, skirti numatytai veiklai. Tikslinių grupių įtraukimas į veiklą taip pat padeda padidinti projekto rezultatų naudojimą. Svarbu nuo pat pradžių tinkamai parengti strategiją, nes tai yra pagrindinis būdas, padėsiantis užtikrinti tinkamą ryšį su tiksline auditorija. Toks reikalavimas mobilumo projektams nėra numatytas. Tačiau projektų organizatoriai raginami pranešti apie tokios veiklos dalyvių pasiektus mokymosi rezultatus. Jie taip pat turėtų skatinti dalyvius dalytis su kitais tuo, ką įgijo dalyvaujant mobilumo veikloje. Galiausiai Programos sklaidos etapu taip pat turėtų būti siekiama gerinti Programos kokybę skatinant įgyvendinti novatoriškus projektus ir dalytis gerąja patirtimi.

Komunikacija yra platesnė sąvoka. Be projekto rezultatų sklaidos ir panaudojimo, ji apima informavimo ir viešinimo veiklą, kuria siekiama didinti informuotumą ir projekto veiklos matomumą. Labai dažnai yra sunku aiškiai atskirti šias sritis. Todėl bendrosios strategijos planavimas apimant abi sritis gali būti veiksmingesnis būdas išnaudoti turimus išteklius. Rezultatų sklaida ir panaudojimas turėtų būti pagrindinė bet kokios komunikacijos veiklos, kurios imamas projekto laikotarpiu, dalis.

KODĖL SVARBU DALYTIS PROJEKTŲ REZULTATAIS? KOKIA YRA PLATESNĖ NAUDA?

Ir dotacijos gavėjui, ir jo partneriams naudinga skirti pakankamai laiko išsamiam sklaidos ir panaudojimo planui parengti. Sklaidos ir panaudojimo veikla ne tik didinamas organizacijos matomumas; ją vykdant dažnai atsiranda naujų galimybių išplėsti projektą ir parodyti jo rezultatus arba sukurti naują partnerystę būsimai veiklai. Sėkminga sklaida ir panaudojimas taip pat gali padėti atliktam darbui pelnyti išorės pripažinimą ir taip dar padidinti jo vertę. Dalijimasis rezultatais leis kitiems pasinaudoti programos „Erasmus+“ veikla ir patirtimi. Projekto rezultatai gali būti naudojami kaip pavyzdžiai ir įkvėpti kitus – jais galima pademonstruoti, ką įmanoma pasiekti pagal šią Programą.

Projektų rezultatų sklaida ir panaudojimas gali padėti formuoti politiką ir praktiką. Dotacijų gavėjų vykdoma rezultatų sklaidos ir panaudojimo veikla padės siekti platesnio tikslo – tobulinti Europos Sąjungos sistemas. Programos

„Erasmus+“ poveikis vertinamas ne tik pagal projektų rezultatų kokybę, bet ir pagal tai, kiek šiuos rezultatus žino ir naudoja kitos organizacijos. Veiksminga sklaida padės pasiekti daugiau galimų naudotojų, padės užtikrinti investicijų grąžą.

Skleidžiant projektų rezultatus ir užtikrinant jų panaudojimą, didėja Programos siūlomų galimybių žinomumas. Taip pat parodoma „Erasmus+“ remiamų veiklų pridėtinė vertė visai Europai. Tai gali padėti formuoti teigiamą visuomenės požiūrį ir skatinti aktyviau dalyvauti šioje ES programoje.

Labai svarbu apsvarstyti sklaidos ir panaudojimo plano tikslus ir uždavinius. Jie turėtų sietis su projekto tikslais, kad taikomi metodai ir požiūriai būtų tinkami „Erasmus+“ projektui ir jo rezultatams, taip pat nustatyti tikslinei auditorijai. Sklaidos ir panaudojimo tikslai gali būti tokie:

- didinti informuotumą;
- didinti poveikį;
- labiau įtraukti suinteresuotąsias šalis ir tikslines grupes;
- dalytis sprendimais ir praktine patirtimi;
- daryti poveikį politikai ir praktikai;
- kurti naujas partnerystes.

KĄ GALIMA SKLEISTI IR PANAUDOTI?

Kitas žingsnis yra nustatyti, **ką** skleisti ir panaudoti. Projekto rezultatai gali būti įvairaus pobūdžio; tai gali būti ir konkretūs (materialieji) rezultatai, ir įgūdžiai bei asmeninė patirtis, kurios įgijo ir projekto organizatoriai, ir veiklos dalyviai (nematerialieji rezultatai).

Materialieji rezultatai, pvz., gali būti tokie:

- problemos sprendimo metodas arba modelis;
- praktinė priemonė arba produktas, kaip antai vadovai, mokymo programos, e. mokymosi priemonės;
- mokslinių tyrimų ataskaitos arba studijos;
- gerosios patirties vadovai arba atvejų tyrimai;
- vertinimo ataskaitos;
- pripažinimo pažymėjimai;
- naujienlaiškiai arba informaciniai lankstinukai.

Siekiant užtikrinti platesnę patirties, strategijų, procesų ir t. t. sklaidą, rekomenduojama saugoti tai patvirtinančius dokumentus.

Nematerialieji rezultatai, pvz., gali būti tokie:

- dalyvių, besimokančių asmenų ar darbuotojų įgytos žinios ir patirtis;
- pagerėję įgūdžiai ar laimėjimai;
- geresnis kultūrų supratimas;
- geresnės kalbų žinios.

Įvertinti nematerialiuosius rezultatus dažnai būna sunkiau. Šios rūšies rezultatams užfiksuoti galima naudoti interviu, klausimynus, testus, stebėjimą arba savęs vertinimo mechanizmus.

KOKIA YRA TIKSLINĖ AUDITORIJA?

Labai svarbu nustatyti tikslines grupes tiek įvairiais geografiniais lygmenimis (vietos, regionų, nacionaliniu, Europos), tiek dotacijos gavėjo aplinkoje (bendradarbiai, kolegos, vietos institucijos, kitos panašią veiklą vykdančios organizacijos, tinklai ir t. t.). Veikla ir pranešimai turi būti pritaikyti atsižvelgiant į auditoriją ir tikslines grupes, pvz.:

- projekto veiklos ir jos rezultatų naudotojus;
- suinteresuotąsias šalis, ekspertus arba konkrečios srities praktikus;
- sprendimų priėmėjus vietos, regioniniu, nacionaliniu ir Europos lygmeniu;
- spaudą ir žiniasklaidą;
- plačiąją visuomenę.

Projekto planai turėtų būti gana lankstūs, kad į projektą įvairiais jo etapais galėtų įsitraukti tikslinės grupės ir kitos suinteresuotosios šalys. Tai padės užtikrinti, kad projektas nuolat atitiktų jų poreikius. Jų dalyvavimas taip pat parodo galimą projekto vertę ir padeda skleisti žinias kitoms suinteresuotosioms šalims visoje Europoje.

KAIP SKLEISTI REZULTATUS IR JUOS PANAUDOTI?

Norint pasiekti kuo daugiau žmonių, patartina kuo daugiau informacinės medžiagos ir projekto rezultatų išversti į kuo daugiau kalbų. Šią medžiagą ir rezultatus rekomenduojama išversti į visas projekto partnerių kalbas ir į anglų kalbą; jei būtina, išlaidas šiems vertimams galima įtraukti į dotacijos prašymą.

Yra daug įvairių būdų, kaip skleisti rezultatus ir kaip juos panaudoti. Ypač vertingas kūrybiškas požiūris ir naujų idėjų kūrimas, kad „Erasmus+“ projektas ir jo rezultatai išsiskirtų. Dotacijų gavėjai galėtų:

- pasinaudoti [„Erasmus+“ projektų rezultatų platforma](#) (žr. toliau);
- apsilankyti projekto arba organizacijų svetainėse;
- surengti susitikimus su pagrindinėmis suinteresuotosiomis šalimis ir vykti pas jas vizito;
- surengti tikslines diskusijas, pavyzdžiui, informacinius susitikimus, kūrybines dirbtuves, (internetinius) seminarus, mokymo kursus, parodas, pristatymus arba bendraamžių vertinimus;
- naudotis tiksline rašytine medžiaga, kaip antai ataskaitomis, straipsniais specializuotoje spaudoje, naujienlaiškiais, pranešimais spaudai, lankstinukais arba brošiūromis;
- naudotis audiovizualinėmis medijomis ir produktais, kaip antai radiju, televizija, „YouTube“, „Flickr“, vaizdo įrašais, prenumeruojamaisiais skaitmeniniais vaizdo ir garso įrašais arba mobiliosiomis programėlėmis;
- naudotis socialine žiniasklaida;
- rengti viešuosius renginius;
- naudoti projekto prekių ženklą ir logotipą;
- pasinaudoti esamais ryšiais ir tinklais.

Kalbant apie panaudojimą, svarbu pagalvoti apie tai, kaip rezultatai gali padaryti teigiamą poveikį projektui, galutiniams naudotojams, bendraamžiams arba politikos formuotojams. Panaudojimo mechanizmai gali būti:

- teigiamas poveikis dalyvaujančių organizacijų reputacijai;
- geresnis veiklos temos, tikslo arba srities supratimas;
- didesnė kitų rėmėjų arba paramos teikėjų finansinė parama;
- didesnė įtaka politikai ir praktikai.

KADA TURĖTŲ BŪTI VYKDOMA SKLAIDOS IR PANAUDOJIMO VEIKLA?

Rezultatų sklaida ir panaudojimas yra neatsiejama „Erasmus+“ projekto dalis visu jo gyvavimo laikotarpiu: nuo pradinės projekto idėjos atsiradimo, vykdant projektą ir net Europos finansavimui pasibaigus.

Būtina kartu su dalyvaujančiais partneriais nustatyti veiklos tvarkaraštį ir paskirstyti atitinkamą biudžetą ir išteklius. Plane taip pat turi būti:

- su partneriais suderinti tikroviški tikslai ir terminai pažangai įvertinti;
- su pagrindiniais projekto etapais suderinta sklaidos ir panaudojimo veikla;

- numatytas pakankamas lankstumas, kad būtų galima atsižvelgti į tikslinės grupės poreikius, taip pat į didesnio masto politikos ir praktikos pokyčius.

Įvairiais projekto etapais vykdomos veiklos pavyzdžiai:

PRIEŠ prasidedant projektui:

- parengti sklaidos ir panaudojimo planą;
- apibrėžti numatomą poveikį ir rezultatus;
- apsvarstyti, kaip ir kam bus skleidžiami rezultatai.

VYKDANT projektą:

- bendrauti su atitinkamomis žiniasklaidos priemonėmis, pvz., vietos ar regionų lygmenis;
- reguliariai vykdyti veiklą, pavyzdžiui, informacinius susitikimus, mokymus, pristatymus, bendraamžių vertinimus;
- vertinti poveikį tikslinėms grupėms;
- įtraukti kitas suinteresuotąsias šalis siekiant perduoti rezultatus (perkelti juos į naujas sritis, integruoti į politiką).
- projekto tinklalapyje pridėkite reklamjuostę su nuoroda į projekto kortelę Erasmus + projekto platformoje.

BAIGIAMUOJU PROJEKTO ETAPU:

- įkelti projekto rezultatus ir atnaujinti projekto aprašymą [„Erasmus+“ projekto rezultatų platformoje](#).

projektui **PASIBAIGUS:**

- vykdyti tolesnę sklaidą (kaip apibūdinta pirmiau);
- kurti idėjas dėl būsimo bendradarbiavimo;
- įvertinti pasiekimus ir poveikį;
- palaikyti ryšius su atitinkamomis žiniasklaidos priemonėmis;
- jei tinkama, palaikyti ryšius su politikais;
- bendradarbiauti su Europos Komisija taip prisidedant prie jos sklaidos ir panaudojimo pastangų.

KAIP ĮVERTINTI SĖKMĘ?

Poveikio įvertinimas yra viena svarbiausių proceso dalių. Jį atliekant vertinami pasiekimai ir parengiamos rekomendacijos dėl būsimų patobulinimų. Siekiant įvertinti, ar pasiekti tikslai, galėtų būti naudojami rodikliai. Tai yra gairės, padedančios įvertinti rezultatus. Rodikliai gali būti ir kiekybiniai, t. y. susiję su skaičiais ir procentinėmis dalimis, ir kokybiniai, t. y. susiję su dalyvavimo ir patirties kokybe. Siekiant įvertinti poveikį, taip pat galėtų būti naudojami klausimynai, apklausos, stebėjimai ir vertinimai. Pagrindiniai rodikliai, susiję su įvairia projekto veikla, turėtų būti numatyti projekto pradžioje ir įtraukti į bendrą sklaidos planą.

Keletas pavyzdžių:

- faktai ir skaičiai, susiję su projekto organizatorių svetaine (naujienu, apsilankymų, konsultacijų, nukreipiančių nuorodų skaičius);
- susitikimų su pagrindinėmis suinteresuotomis šalimis skaičius;
- diskusijų ir informacinių susitikimų (darbo grupėse, seminarų, bendraamžių vertinimų) dalyvių skaičius; tolesnės susijusios priemonės;
- produktų gamyba ir sklaida;
- pateikimas žiniasklaidoje (straipsniai specializuotoje spaudoje, naujienlaiškiai, pranešimai spaudai, interviu ir t. t.);
- matomumas socialinėje žiniasklaidoje ir svetainės patrauklumas;
- dalyvavimas viešuose renginiuose;
- sąsajos su esamais tinklais ir tarptautiniais partneriais; informacijos ir praktinės patirties perdavimas;
- poveikis regionų, nacionalinėms, ES politikos priemonėms;

- galutinių naudotojų, kitų suinteresuotųjų šalių, bendraamžių, politikos formuotojų grįžtamasis ryšys.

2.SU SKLAIDA IR PANAUDOJIMU SUSIJĘ REIKALAVIMAI

BENDRIEJI KOKYBINIAI REIKALAVIMAI

Atsižvelgiant į veiklos rūšį, pareiškėjai, teikiantys paraišką programos „Erasmus+“ finansavimui gauti, privalo apsvarstyti sklaidos ir panaudojimo veiklą paraiškos teikimo etapu, veiklos vykdymo etapu ir veiklai pasibaigus. Šiame skirsnyje bendrai apžvelgiami pagrindiniai reikalavimai, nustatyti oficialiuose programos „Erasmus+“ dokumentuose.

Sklaida ir panaudojimas yra vienas iš dotacijų skyrimo kriterijų, kuriais remiantis vertinama paraiška. Atsižvelgiant į projekto rūšį, jo svarba vertinant paraišką bus nevienoda.

- Jeigu organizuojami mobilumo projektai, paraiškos formoje bus reikalinga nurodyti planuojamą sklaidos veiklą ir nustatyti galimas tikslines grupes.
- Jeigu organizuojami bendradarbiavimo projektai, bus reikalinga pateikti išsamų ir suprantamą planą, kuriame apibūdinama tikslinė grupė, priemonės ir rezultatai. Ši dalis bus papildomai vertinama. Nors atsakomybę už viso projekto sklaidos ir panaudojimo veiklos koordinavimą paprastai prisiima vienas partneris, atsakomybe už įgyvendinimą turėtų pasidalyti visi partneriai. Kiekvienas partneris šioje veikloje dalyvaus pagal poreikius ir funkcijas projekte.

Visų rūšių projektų vykdytojai baigiamajame projekto etape turės pateikti veiklų, naudotų rezultatų sklaidai organizacijų viduje ir už jos ribų ataskaitą.

EUROPOS SĄJUNGOS IR PROGRAMOS „ERASMUS+“ MATOMUMAS

Visose komunikacijos priemonėse ir ant visos atributikos dotacijos gavėjai visuomet turi naudoti Europos emblemą (ES vėliavą) ir Europos Sąjungos pavadinimą pilna rašytine forma. Geriausia informavimo apie finansavimą pagal ES programą „Erasmus+“ forma – užrašas „(Bendrai) finansavo Europos Sąjungos programa „Erasmus+“ greta ES emblemos.

ES finansavimo pranešimų pavyzdžius ir vertimus galite rasti čia http://eacea.ec.europa.eu/about-eacea/visual-identity_en. „Erasmus+“ pavadinimas neturi būti verčiamas į kitą kalbą.

Gairės dotacijų gavėjams, kaip naudoti ES simbolį ES programų kontekste, pateikiamos čia http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/visual_identity/pdf/use-emblem_en.pdf.

„ERASMUS+“ PROJEKTŲ REZULTATŲ PLATFORMOS NAUDOJIMAS

„Erasmus+“ projektų rezultatų platforma buvo sukurta tam, kad būtų galima išsamiai apžvelgti pagal šią programą finansuojamus projektus ir pavišinti gerosios patirties pavyzdžius bei sėkmės istorijas. Šioje platformoje taip pat bus galima susipažinti su projektų rezultatais (pavyzdžiui, intelektualiais produktais), parengtais įgyvendintus finansuotus projektus.

Gerosios patirties pavyzdžius kasmet rinks kiekviena nacionalinė agentūra, o Europos lygmeniu – vykdomoji įstaiga. Sėkmės istorijas ir gerosios patirties pavyzdžius centralizuotai atrinks Švietimo ir kultūros generalinis direktoratas.

„Erasmus+“ projektų rezultatų platforma padeda siekti įvairių tikslų:

- skaidrumo, nes joje pateikiama išsami visų pagal Programą finansuojamų projektų apžvalga (įskaitant projektų santraukas, skirtą finansavimą, URL nuorodas ir kt.);
- atskaitomybės, nes ji užtikrina prieigą galutiniams naudotojams ir praktikuojantiems specialistams, kad jie galėtų susipažinti su projekto rezultatais;
- įkvėpimo, nes joje pateikiami „Erasmus+“ dotacijų gavėjų gerosios patirties pavyzdžiai ir sėkmės istorijos, kurie kasmet atrenkami nacionaliniu ir Europos lygmeniu.

Daugumos „Erasmus+“ projektų paraiškos teikėjų prašoma anglų kalba pateikti santrauką, kurioje apibūdinamas jų projektas.

Projekto santrauka ypač svarbi, nes joje pateikiamas aprašymas, skirtas plačiajai visuomenei. Taigi ji turėtų būti parengta paprasta kalba ir aiškiu stiliumi, kad faktinį projekto turinį galėtų suprasti ir nesusiję asmenys.

Santraukoje turėtų būti pateikiama tokia informacija: projekto kontekstas (pagrindiniai faktai), projekto tikslai, dalyvių skaičius ir pobūdis, veiklų aprašymas, metodika, kuri bus taikoma projekto metu, trumpas numatomų rezultatų ir poveikio aprašymas ir potenciali ilgalaikė nauda.

Su „Erasmus+“ projektų rezultatų platforma galima susipažinti svetainėje <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>

III PRIEDAS. PAGRINDINIŲ SĄVOKŲ ŽODYNAS

(Organizacija) partnerė	Projekte dalyvaujanti, bet pareiškėjo vaidmens neatliekanti organizacija.
(Paraiškos pateikimo) terminas	Galutinė data, iki kurios paraiška turi būti pateikta nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai, kad būtų laikoma atitinkančia reikalavimus.
„Erasmus“ aukštojo mokslo chartija (ECHE)	Europos Komisijos suteikiama akreditacija, suteikianti Programos šalių mokslo ir studijų institucijoms teisę teikti paraiškas ir dalyvauti mokymosi ir bendradarbiavimo veikloje pagal programą „Erasmus+“. Chartijoje išdėstyti pagrindiniai principai, kurių institucija turėtų laikytis organizuodama ir įgyvendindama kokybišką mobilumo ir bendradarbiavimo veiklą, ir nurodomos būtinos sąlygos, kurių ta institucija turi sutikti laikytis, kad užtikrintų kokybiškas paslaugas ir procedūras, taip pat teiktų patikimą ir skaidrią informaciją.
Akreditavimas	Procesas, kuriuo užtikrinama, kad organizacijos, norinčios gauti finansavimą pagal kokį nors programos „Erasmus+“ veiksmą, turi paisyti tam tikrų kokybinių standartų arba išankstinių sąlygų, Europos Komisijos nustatytų tam konkrečiam veiksmui. Atsižvelgiant į veiksmo rūšį arba šalį, kurioje įsikūrusi finansavimo prašanti organizacija, akreditavimą atlieka vykdomoji įstaiga arba nacionalinė agentūra. Akreditavimo procesas taikomas organizacijoms, norinčioms dalyvauti aukštojo mokslo projektuose (įskaitant mobilumo projektus).
Atvirasis koordinavimo metodas	Tarpvyriausybiniis bendradarbiavimo metodas, kurį taikydamos valstybės narės gali plėtoti nacionalinę politiką, padedančią siekti bendrų tikslų. Programoje AKM taikomas švietimui, mokymui ir jaunimo reikalams.
Atvirieji švietimo ištekliai (AŠI)	Bet kokio pobūdžio švietimo medžiaga (pvz., vadovėliai, pratybų sąsiuviniai, pamokų planai, mokytojų vaizdo įrašai, baigtiniai nuotolinio mokymo kursai, ugdomieji žaidimai), kurią galima laisvai naudoti, pritaikyti ir dalytis. AŠI yra pateikiami pagal atvirąją licenciją arba yra pateikiami viešojoje erdvėje (t. y. autorių teisių apsauga yra pasibaigusi). Nemokama medžiaga, kurios negalima pritaikyti ir kuria visuomenė negali dalytis, nėra AŠI.
Atviroji licencija	Tai būdas, kuriuo autorių teisių turėtojai (kūrėjai arba kiti teisių turėtojai) gali suteikti plačiajai visuomenei teisinį leidimą laisvai naudotis jų darbu; atsižvelgiant į „Erasmus+“ atvirosios prieigos reikalavimą, pagal taikomą atvirąją licenciją privaloma leisti bent naudoti, pritaikyti ir platinti medžiagą. Atviroji licencija turėtų būti nurodyta pačiame darbe arba platinant darbą. Atvirąją licenciją turinti švietimo medžiaga yra vadinama atviraisiais švietimo ištekliais (AŠI).
Atviroji prieiga	Tam tikros medžiagos paviešinimas, kad ji būtų prieinama kuo didesnei naudotojų grupei ir naudotina kuo daugiau įvairių atvejų. „Erasmus+“ turi atvirosios prieigos prie švietimo išteklių reikalavimą ir skatina suteikti atvirą prieigą prie tyrimų rezultatų ir duomenų.
Aukštojo mokslo modernizavimo darbotvarkė	Europos Komisijos strategija, kuria siekiama remti valstybių narių reformas ir padėti siekti strategijos „Europa 2020“ tikslų aukštojo mokslo srityje. Darbotvarkėje nustatytos šios pagrindinės sritys, kurias reikia pertvarkyti: padidinti mokslo ir studijų institucijų absolventų skaičių, gerinti dėstymo ir mokslininkų rengimo kokybę ir aktualumą, suteikti absolventams žinių ir svarbiausių universaliųjų gebėjimų, kurie padėtų jiems užimti aukštos kvalifikacijos reikalaujančias darbo vietas, teikti studentams daugiau galimybių įgyti papildomų įgūdžių studijuojant arba mokantis

	užsienyje ir skatinti tarptautinį bendradarbiavimą siekiant gerinti aukštojo mokslo rezultatus, stiprinti vadinamąjį žinių trikampį, siejantį švietimą, mokslinius tyrimus ir verslą, ir kurti veiksmingus valdymo ir finansavimo mechanizmus, padėsiančius siekti meistriškumo.
Bendras finansavimas	Pagal bendro finansavimo principą dalį ES remiamo projekto išlaidų turi padengti dotacijos gavėjas arba ji turi būti padengta kitokia nei ES dotacija išorės parama.
Bendrojo ugdymo įstaiga	Institucija, bet kokiu ugdymo lygmeniu – nuo ikimokyklinio iki vidurinio – teikianti bendrojo lavinimo, profesinio ar techninio mokymo paslaugas. Žr. institucijų, kiekvienoje šalyje apibrėžiamų kaip bendrojo ugdymo įstaiga, rūšių sąrašą; dėl išsamesnės informacijos kreipkitės į atitinkamos šalies nacionalinę agentūrą.
Dalyvaujančioji organizacija	Bet kokia įgyvendinant „Erasmus+“ projektą dalyvaujanti organizacija ar neformalioji jaunimo grupė. Dalyvaujančiosios organizacijos, atsižvelgiant į jų vaidmenį projekte, gali būti pareiškėjos arba partnerės (taip pat apibrėžiamos kaip bendros pareiškėjos, jeigu jos nustatomos teikiant dotacijos paraišką). Jeigu projektui skiriama dotacija, pareiškėjai tampa dotacijos gavėjais, o partnerės gali tapti bendromis dotacijos gavėjomis, jeigu projektui finansuoti skiriama keliems gavėjams skirta dotacija.
Dalyviai	Programoje „Erasmus+“ dalyviais laikomi asmenys, visokeriopai dalyvaujantys kokiame nors projekte ir tam tikrais atvejais gaunantys Europos Sąjungos dotacijos dalį, skirtą jų dalyvavimo (visų pirma kelionės ir pragyvenimo) išlaidoms padengti. Taigi tam tikruose programos veiksmuose (strateginės partnerystės) reikia skirti šios kategorijos dalyvius (tiesioginius dalyvius) ir kitus netiesiogiai projekte dalyvaujančius asmenis (pvz., tikslines grupes).
Darbo stebėjimas (praktinė mokymosi patirtis)	Organizacijoje partnerėje kitoje šalyje praleidžiamas trumpas laikotarpis siekiant dalyvaujant ir stebint mokytis iš praktikuojančių priimančiosios organizacijos specialistų jų kasdiniame darbe, dalytis gerąja patirtimi, įgyti įgūdžių ir žinių ir (arba) kurti ilgalaikę partnerystę.
Darbuotojai	Asmenys, kurie kaip specialistai arba kaip savanoriai dalyvauja švietimo, mokymo ar jaunimo neformaliojo ugdymo veikloje; tai gali būti profesoriai, dėstytojai, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, mokyklų vadovai, su jaunimu dirbantys asmenys ir neakademiniai darbuotojai.
Daugiakalbis Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatorius (ESCO)	Klasifikatorius, kuriame 25 Europos kalbomis nustatomi ir suskirstomi į kategorijas ES darbo rinkai ir švietimui bei mokymui aktualūs įgūdžiai, gebėjimai, kvalifikacijos ir profesijos. Sistemoje pateikiami profesiniai profiliai, kuriuose matyti profesijų, įgūdžių, gebėjimų ir kvalifikacijų ryšiai. ESCO sukurtas atviru IT formatu ir visi gali juo naudotis nemokamai.
Dialogo mechanizmai	Dialogas su jaunimu, jaunimo organizacijomis ir sprendimų priėmėjais, per kurį nuolat bendrai apžvelgiami prioritetai, Europos bendradarbiavimo jaunimo srityje įgyvendinimas ir tolesnė veikla.
Diplomo priedėlis	Oficialaus kvalifikaciją patvirtinančio dokumento priedas, kuriame suderinta forma turi būti pateikta išsamesnė informacija apie baigtas studijas ir kuris tarptautiniu mastu pripažįstamas kaip prie aukštojo mokslo diplomo pridedamas dokumentas, kuriame, laikantis nustatytų standartų, apibūdinamas jo turėtojo baigtų studijų pobūdis, lygmuo, aplinkybės, turinys ir statusas. Jį pagal Europos Komisijos, Europos Tarybos ir UNESCO sutartus standartus parengia mokslo ir studijų institucijos. Diplomo priedėlis yra vienas iš <i>Europass</i> (žr. toliau) dokumentų. Tarptautinėse jungtinių studijų programose rekomenduojama išduoti jungtinio diplomo priedėlį, kuris apimtų visą programą ir kurį patvirtintų visi laipsnį suteikiantys universitetai.

<p>Dvigubas laipsnis arba dauginis laipsnis</p>	<p>Laipsnis, kurį studentas gauna baigęs dviejų (dvigubas laipsnis) ar daugiau (dauginis laipsnis) mokslo ir studijų institucijų studijų programas ir kuris patvirtinamas atskirais kiekvienos dalyvaujančios institucijos diplomais.</p>
<p>Dvikryptė karjera</p>	<p>Aukšto lygio sportinio pasirengimo ir bendrojo išsilavinimo ar profesinės veiklos derinys.</p>
<p>Europass</p>	<p>Penkių skirtingų dokumentų ir vieno elektroninio aplanko rinkinys, kuriame kaupiama informacija apie besimokančio asmens mokymosi pasiekimus, įgytą oficialią kvalifikaciją, darbo patirtį, gebėjimus ir kompetencijas. Šie dokumentai yra: <i>Europass CV</i>, diplomo priedėlis, pažymėjimo priedėlis, <i>Europass mobilumo dokumentas</i> ir kalbų pasas. <i>Europass</i> taip pat priklauso Europos įgūdžių pasas – patogus naudoti elektroninis dokumentas, kurio turėtojas gali sukurti asmenišką modulinę savo gebėjimų ir kvalifikacijos bazę. <i>Europass</i> tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas mobilumui ir pagerinti užimtumo ir mokymosi visą gyvenimą perspektyvas Europoje.</p>
<p>Europinis plėtros planas</p>	<p>Profesinio mokymo, bendrojo ugdymo įstaigų ir suaugusiųjų švietimo organizacijų dokumentas, kuriame išdėstyti institucijos arba organizacijos poreikiai, susiję su kokybės gerinimu ir veiklos tarptautinimu, ir nurodoma, kaip planuojama europine veikla tie poreikiai bus patenkinti. Europinis plėtros planas įtraukiamas į paraiškos formą, kurią mokyklos ir suaugusiųjų švietimo organizacijos teikia dėl darbuotojų mobilumo mokymosi tikslais pagal 1-ą pagrindinį veiksmą.</p>
<p>Europos jaunimo NVO</p>	<p>NVO, veikianti oficialiai pripažintoje struktūroje, kurią sudaro: a) Europos įstaiga ir (arba) sekretoriatas (pareiškėjas), kurioje nors Programos šalyje teisiškai įsteigtas bent prieš metus iki paraiškos pateikimo dienos, ir b) nacionalinės organizacijos ir (arba) filialai bent dvylikoje Programos šalių, turintys teisės aktais nustatytą sąsają su Europos įstaiga ir (arba) sekretoriatu; 2) veikianti jaunimo srityje ir vykdanči veiklą, kuria remiamas ES jaunimo strategijos veiksmų sričių veiklos įgyvendinimas, ir 3) įtraukianti jaunuolius į organizacijos administravimą ir valdymą.</p>
<p>Europos kreditų perkėlimo sistema (ECTS)</p>	<p>Į besimokantį asmenį orientuota kreditų kaupimo ir perkėlimo sistema, pagrįsta mokymo(si) ir vertinimo procesų skaidrumu. Ja siekiama sudaryti palankesnes sąlygas studijų programų ir besimokančių asmenų mobilumo veiklos planavimui, vykdymui ir vertinimui pripažįstant kvalifikacijas ir mokymosi laikotarpius. Tai sistema, padedanti planuoti studijų programas, jas aprašyti ir įgyvendinti, taip pat suteikti aukštojo mokslo kvalifikacijas. ECTS ir rezultatais grindžiamomis kvalifikacijų sistemomis, užtikrinamas didesnis studijų programų ir kvalifikacijų skaidrumas ir sudaromos palankesnės sąlygos pripažinti kvalifikacijas.</p>
<p>Europos kvalifikacijų sandara (EKS)</p>	<p>Bendra Europos orientacinė priemonė, padedanti palyginti skirtingas švietimo ir mokymo sistemas bei jų lygmenis. Ja siekiama padidinti visos Europos kvalifikacijų skaidrumą, palyginamumą ir perkeliamumą, skatinti darbuotojų ir besimokančių asmenų mobilumą bei mokymąsi visą gyvenimą, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijoje (2008/C 111/01).</p>
<p>Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema (EQAVET)</p>	<p>Orientacinė politikos formuotojams skirta priemonė, pagrįsta keturių etapų kokybės užtikrinimo ciklu, kurį sudaro tikslų nustatymas ir planavimas, įgyvendinimas, vertinimas ir peržiūra. Ja paisoma nacionalinių vyriausybių autonomijos ir tai yra savanoriška sistema, skirta naudoti valdžios institucijoms ir kitoms įstaigoms, prisidedančioms prie kokybės užtikrinimo.</p>
<p>Europos profesinio mokymo kreditų sistema (ECVET)</p>	<p>Sistema, kuria siekiama sudaryti palankesnes sąlygas patvirtinti su darbu susijusius įgūdžius ir žinias, įgytas būnant kitoje šalyje arba įvairiomis aplinkybėmis, jas pripažinti ir kaupti. ECVET siekiama užtikrinti didesnį įvairių visoje Europoje nustatytų profesinio mokymo sistemų ir jų kvalifikacijų suderinamumą. Ja remiantis turėtų būti sukurta techninė kvalifikacijų apibūdinimo</p>

	mokymosi rezultatų vienetais sistema; ji apima vertinimo, perkėlimo, kaupimo ir pripažinimo procedūras.
Gamybinė praktika (gamybinę praktiką atliekantis asmuo)	Gamybinė praktika laikomas tam tikrų formų pirminis profesinis rengimas, kai mokymas įmonėje (praktinės darbo patirties darbo vietoje laikotarpiai) oficialiai derinamas ir kaitaliojamas su mokymu mokykloje (teorinio (praktinio) mokymo laikotarpiais mokykloje arba mokymo centre), ir jį sėkmingai užbaigus suteikiama nacionaliniu mastu pripažįstama pirminio PM kvalifikacija.
Gavėjas	Jeigu projektas atrenkamas, pareiškėjas tampa „Erasmus+“ dotacijos gavėju. Dotacijos gavėjas su projektą atrinkusia nacionaline agentūra arba vykdomąja įstaiga pasirašo dotacijos sutartį arba jam pranešama apie tos agentūros arba įstaigos priimtą sprendimą dėl dotacijos. Jeigu paraiška pateikta kitų dalyvaujančių organizacijų vardu, partneriai gali tapti bendrais dotacijos gavėjais.
Grupės vadovas	Jaunimo mobilumo projektuose grupės vadovas – tai suaugęs asmuo, prisijungiantis prie jaunimo mainuose dalyvaujančių jaunuolių, kad užtikrintų jų veiksmingą mokymąsi (<i>Youthpass</i>), saugumą ir saugą.
Įmonė	Juridinis asmuo, įsteigtas vadovaujantis civiline arba komercine teise, įskaitant kooperatines bendroves, ir kiti juridiniai asmenys, kuriems taikomos viešosios arba privatinės teisės nuostatos, išskyrus nesiekiančius pelno.
Įmonė	Bet kokia tam tikrą ekonominę veiklą vykdanči įmonė, neatsižvelgiant į jos dydį, teisinę formą ar ekonomikos sektorių, kuriame ji veikia.
Išankstinio planavimo vizitas (IPV)	Planavimui skirtas vizitas į priimančiosios organizacijos šalį, vykstantis prieš jaunimo mainų jaunimo mobilumo projektuose ir „ErasmusPro“ veiklą PM įstaigose besimokančių asmenų mobilumo projektuose. IPV tikslas – užtikrinti aukštos kokybės veiklą palengvinant ir parengiant administracines priemones, kuriant dalyvaujančių organizacijų pasitikėjimą, supratimą ir tvirtą partnerystę. Kalbant apie jaunimo mobilumo projektus, jaunuoliai, dalyvaujantys projekte, taip pat gali būti įtraukti į vizitą, siekiant jų aktyvaus dalyvavimo projekto rengimo procese.
Įsteigtas (-a)	Terminas, susijęs su organizacija arba įstaiga, atitinkančia tam tikras nacionalines sąlygas (registracijos, ataskaitų, paskelbimo ir t. t.), kurių pagrindu nacionalinė valdžios institucija gali oficialiai ją pripažinti. Neformalios jaunimo grupės atveju, vertinant atitiktį reikalavimams „Erasmus+“ dotacijai gauti, grupės teisinio atstovo registruota gyvenamoji vieta laikoma turinčia tokią pat galią.
Jaunimas	Programoje „Erasmus+“ dalyvaujantys 13–30 metų amžiaus asmenys.
Jaunimo grupės, veikiančios darbo su jaunimu srityje, bet nebūtinai jaunimo organizacijos struktūroje (taip pat neformaliosios jaunimo grupės)	Bent keturių jaunuolių grupė, pagal taikomą nacionalinę teisę neturinti juridinio asmens statuso, jeigu jos atstovai gali grupės vardu prisiimti teisinius įsipareigojimus. Tokios grupės gali teikti paraiškas dalyvauti tam tikruose programos „Erasmus+“ veiksmuose kaip partnerės. Siekiant paprastumo, šiame vadove jos prilyginamos juridiniams asmenims (organizacijoms, institucijoms ir t. t.) ir patenka į veiksmo, kuriame gali dalyvauti, „Erasmus+“ dalyvaujančių organizacijų sąvokos taikymo sritį. Grupėje turi būti bent keturi jaunuoliai ir jų amžius turėtų atitikti bendrą jaunuolių, kurie gali dalyvauti programoje, amžių (13–30 metų). Išimtiniais atvejais ir jeigu visa jaunų žmonių grupė yra nepilnamečiai, grupei atstovauti gali suaugęs asmuo. Tai suteiktų galimybę nepilnamečių grupei (jei visi yra nepilnamečiai), padedant jaunimo darbuotojui, pateikti paraišką.

Jaunimo veikla	Jaunuolių savarankiškai ar su grupe, visų pirma per jaunimo organizacijas, vykdoma nemokyklinė veikla (pavyzdžiui, jaunimo mainai, savanoriška veikla ar jaunimo mokymas), kuriai būdingas neformalusis ugdymas.
Jungtinės programos	Aukštojo mokslo (studijų arba mokslinių tyrimų) programos, kurias drauge rengia, įgyvendina ir visiškai pripažįsta dvi ar daugiau mokslo ir studijų institucijų. Jungtinės programos gali būti įgyvendinamos bet kokių aukštojo mokslo lygmeniu, t. y. bakalauro studijų, magistrantūros ar doktorantūros. Jungtinės programos gali būti nacionalinės (kai visi dalyvaujantys universitetai įsikūrę toje pačioje šalyje) arba tarpvalstybinės (tarptautinės) (kai dalyvauja bent dviejų skirtingų šalių mokslo ir studijų institucijos).
Jungtinis laipsnis	Laipsnis, patvirtinamas vienu diplomu, kuris išduodamas bendrą programą baigusiam studentui. Jungtinis laipsnis turi būti drauge parašais patvirtintas dviejų ar daugiau programoje dalyvujančių kompetentingų institucijų ir oficialiai pripažįstamas tose šalyse, kuriose įsisteigusios tos dalyvaujančios institucijos.
Kanceliarinė (techninė) klaida	Smulki ar neatidumo klaida, netyčia padaryta dokumente, pakeičianti jo prasmę. Pavyzdžiui, spausdinimo klaida, papildomai įrašytas arba praleistas žodis, frazė ar skaičius.
Konsorciumas	Dvi ar daugiau dalyvaujančiųjų organizacijų, kurios susiburia, kad parengtų projektą ar kokią nors projekto veiklą, įgyvendintų tą projektą arba veiklą ir vykdytų tolesnę susijusią veiklą. Konsorciumas gali būti nacionalinis (t. y. jame dalyvauja toje pačioje šalyje įsisteigusios organizacijos) arba tarptautinis (jame dalyvauja organizacijos iš skirtingų šalių).
Koordinatorius (koordinuojančioji organizacija)	Dalyvaujančioji organizacija, teikianti paraišką gauti „Erasmus+“ dotaciją organizacijų partnerių konsorciumo vardu.
Kvalifikacija	Oficialūs įvertinimo ir patvirtinimo proceso rezultatai, gaunami, kai kompetentinga institucija nustato, kad asmens mokymosi rezultatai atitinka nustatytus standartus.
Kvietimas teikti paraiškas	Europos Komisijos arba jos vardu skelbiamas kvietimas per nustatytą terminą pateikti pasiūlymą (paraišką) dėl veiksmo, kuris atitinka siekiamus tikslus ir reikalaujamas sąlygas. Kvietimai teikti paraiškas skelbiami Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje (C serijoje) ir (arba) atitinkamos Komisijos, nacionalinės agentūros arba vykdomosios agentūros svetainėse.
Lydintis asmuo	<p>Pagal bendrą apibrėžtį, taikomą visose švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, lydintis asmuo – tai asmuo, lydintis specialiųjų poreikių (t. y. negalią) turinčius mobilumo veiklos dalyvius (besimokančius asmenis, darbuotojus arba su jaunimu dirbančius asmenis), kad užtikrintų jų apsaugą, teiktų jiems paramą ir papildomą pagalbą.</p> <p>Be to, jei:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pagal 1-ą pagrindinį veiksmą vykdoma PM įstaigose besimokančių asmenų veikla, ▪ pagal 2-ą pagrindinį veiksmą vykdomi trumpalaikio ar ilgalaikio mokinių mobilumo ir mišraus mobilumo projektai, ▪ ;, dialogų su jaunimu projektai, <p>lydintis asmuo taip pat gali būti suaugęs asmuo, lydintis vieną ar kelis PM įstaigose besimokančius asmenis, mažiau galimybių turinčius moksleivius arba jaunimą (ypač jei jie yra nepilnamečiai ar turi</p>

	mažai kelionių už savo šalies ribų patirties), kad užtikrintų jų apsaugą ir saugumą, taip pat veiksmingą mokymąsi mobilumo laikotarpiu.
Mažiau galimybių turintys asmenys	Asmenys, susiduriantys su tam tikromis kliūtimis, dėl kurių negali veiksmingai naudotis švietimo, mokymo ir darbo su jaunimu galimybėmis. Išsamesnę mažiau galimybių turinčių asmenų apibrėžtį galima rasti šio vadovo A dalies skirsnyje „Lygybė ir įtrauktis“.
Mėgėjiškas sportas	Organizuotas sportas, kuriuo vietos lygmeniu užsiima sportininkai mėgėjai, ir sportas visiems.
Mėnuo	Programos „Erasmus+“ ir dotacijų skaičiavimo tikslais mėnuo yra lygus 30 dienų.
Mišrusis mokymasis	Tam tikros rūšies mokymasis, kai derinami įvairūs mokymosi būdai. Ši sąvoka dažnai vartojama konkrečiau kalbant apie kursus, kuriuose tradicinis tiesioginis mokymas (įskaitant praktinius) derinamas su internetiniais nuotolinio mokymosi metodais (kaip antai naudojantis internetu, televizija, telefoninėmis konferencijomis).
Mobilumas kreditų kaupimo tikslais	Terminuotas studijų arba stažuotės užsienyje laikotarpis – tęsiant studijas savo buveinės šalies institucijoje – siekiant įgyti kreditų. Pasibaigus mobilumo laikotarpiui, studentai grįžta į savo buveinės šalies instituciją užbaigti studijų.
Mobilumas laipsnio tikslais	Studijų užsienyje laikotarpis siekiant paskirties šalyje (-yse) įgyti visą kvalifikacinį ar mokslo laipsnį ar gauti toje (tose) šalyje (-yse) diplomą.
Mobilumas mokymosi tikslais	Fizinis persikėlimas į šalį, kuri nėra nuolatinės gyvenamosios vietos šalis, studijuoti, mokytis ar gauti žinių neformaliojo ugdymo ar savaiminio mokymosi būdu; tai gali būti stažuotė, gamybinė praktika, jaunimo mainai, savanoriška veikla, dėstymas ar mokymas arba dalyvavimas profesinio tobulinimosi veikloje ir jis gali apimti parengiamuosius veiksmus, pvz., priimančiosios šalies kalbos kursas, taip pat siuntimą, priėmimą ir tolesnę susijusią veiklą.
Mobilumo (mokymosi) susitarimas	Siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijų ir dalyvaujančio asmens susitarimas, kuriame apibrėžiami mobilumo laikotarpio tikslai ir turinys siekiant užtikrinti jo aktualumą ir kokybę. Tas susitarimas taip pat gali būti naudojamas kaip pagrindas priimančiajai organizacijai pripažinti užsienyje praleistą laikotarpį.
Mokslo ir studijų institucija	Bet kokia mokslo ir studijų institucija, kuri, kad ir koks būtų jos pavadinimas, pagal nacionalinę teisę ar praktiką teikia pripažįstamus kvalifikacinius ar mokslo laipsnius arba kitas pripažįstamas aukštojo mokslo kvalifikacijas, arba bet kuri įstaiga, kuri pagal nacionalinę teisę arba praktiką įgyvendina profesinio rengimo ar mokymo programas, kurias baigus įgyjamas aukštasis išsilavinimas.
Mokymasis darbo vietoje	Tam tikros rūšies mokymasis, kai žinios, įgūdžiai ir kompetencija įgyjami atliekant (ir apmąstant) užduotis profesinėje erdvėje – darbo vietoje (kaip antai pakaitinis mokymasis) arba profesinio mokymo institucijoje.
Mokymasis visą gyvenimą	Visa švietimo, profesinio mokymo, neformaliojo mokymosi ir savaiminio mokymosi veikla visais gyvenimo etapais, padedanti tobulinti asmenines, pilietines, kultūrinės, socialines ir (arba) su užimtumu susijusias žinias, įgūdžius ir gebėjimus arba pagerinti dalyvavimą visuomenės veikloje,

	įskaitant konsultavimo ir orientavimo paslaugų teikimą.
Mokymosi kreditas	Asmens mokymosi rezultatai, kurie yra įvertinti ir gali būti kaupiami siekiant įgyti kvalifikaciją arba perkelti į kitas mokymosi programas ar kvalifikacijas, rinkinius.
Mokymosi rezultatai	Tai, ką besimokantis asmuo žino, supranta ir sugeba daryti pasibaigus mokymosi procesui; mokymosi rezultatams apibrėžti vartojami terminai „žinios“, „įgūdžiai“ ir „gebėjimai“.
MOOC	Termino „Atviri masinio nuotolinio mokymo kursai“ (angl. <i>Massive Open Online Course</i>) trumpinys; tai vien internetu teikiami kursai, kuriuose nemokamai, be atrankos ar kitų apribojimų gali dalyvauti bet kuris asmuo, neretai pritraukiantys daug dalyvių. Tokie kursai gali turėti ir tiesioginio bendravimo apraiškų, pvz., gali būti skatinami vietos dalyvių susitikimai, ir oficialaus vertinimo reikalavimą, bet dažniausiai taikomas tarpusavio vertinimo mechanizmas, įsivertinimas ir automatizuotas žinių lygio nustatymas. Yra daug įvairių atvirų masinio nuotolinio mokymo kursų variantų, pvz., skirtų konkrečioms sferoms, tikslinėms grupėms (pvz., tam tikros profesijos atstovams, mokytojams ir kt.) arba kuriuose taikomi specialūs mokymo metodai. Pagal „Erasmus+“ finansuojami atviri masinio nuotolinio mokymo kursai turi būti prieinami visiems, o dalyvavimas ir baigimo pažymėjimas arba ženklelis dalyviams yra nemokami. Prašome atkreipti dėmesį, kad atvirosios prieigos prie švietimo išteklių reikalavimas taip pat yra taikomas atviriems masinio nuotolinio mokymo kursams ir kitiems baigtiniams kursams.
MVĮ (mažosios ir vidutinės įmonės)	Įmonės (žr. pirmiau pateiktą apibrėžtį), kuriose dirba mažiau negu 250 darbuotojų ir kurių metinė apyvarta neviršija 50 mln. EUR ir (arba) bendras metinis balansas neviršija 43 mln. EUR.
Neformaliojo mokymosi ir savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimas	Įgaliosios įstaigos patvirtinimo, kad asmuo yra pasiekęs tam tikrus pagal atitinkamą standartą įvertintus mokymosi rezultatus, procesas, kurį sudaro šie keturi atskiri etapai: <ol style="list-style-type: none"> 1. konkrečios asmens patirties nustatymas dialogo būdu; 2. asmens patirties patvirtinimas dokumentais; 3. oficialus šios patirties įvertinimas; 4. vertinimo rezultatų sertifikavimas, kuriuo remiantis gali būti suteikta dalinė arba visa kvalifikacija.
Neformaliosios jaunimo grupės	Žr. jaunimo grupių, veikiančių darbo su jaunimu srityje, bet nebūtinai jaunimo organizacijos struktūroje, apibrėžtį.
Neformalusis ugdymas	Mokymasis vykdant suplanuotą veiklą (nustatant mokymosi tikslus ir laiką), kai mokantis teikiama tam tikra parama, tačiau mokymasis neįtrauktas į formaliojo švietimo ir mokymo sistemą
Nenugalimos jėgos aplinkybės (<i>force majeure</i>)	Nenumatytos išimtinės aplinkybės ar įvykis, kurio dalyvis negali kontroliuoti ir kuris nesiejamas su jo padaryta klaida ar aplaidumu.
Pagrindiniai įgūdžiai	Raštingumas, matematika, mokslas ir technologijos; šie įgūdžiai yra priskiriami svarbiausiems gebėjimams.
Pareiškėjas	Dotacijos paraišką teikianti dalyvaujanti organizacija arba neformalioji jaunimo grupė. Pareiškėjai paraišką gali teikti individualiai arba kitų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu. Antruoju

	atveju pareiškėjas taip pat apibrėžiamas kaip koordinadorius.
Partnerystė	Kelių skirtingose Programos šalyse įsikūrusių dalyvaujančiųjų organizacijų susitarimas drauge vykdyti švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto reikalų europinę veiklą arba suburti formalų ar neformalų atitinkamos srities tinklą, pvz., įgyvendinti bendrus mokinių ir jų mokytojų mokymosi projektus vykdant klasių mainus ir užtikrinant ilgalaikį individualų mobilumą, kurti intensyvias aukštojo mokslo programas ir užtikrinti vietas ir regionų institucijų bendradarbiavimą siekiant stiprinti regionų, taip pat tarptautinį bendradarbiavimą; siekiant kokybiškesnės partnerystės tokia susitarime taip pat gali dalyvauti institucijos ir (arba) organizacijos iš šalių partnerių.
Pažymėjimas	Dokumentas, išduodamas asmeniui, užbaigusiam mokymosi veiklą pagal programą „Erasmus+“ švietimo, mokymo ar jaunimo srityje. Tokiu dokumentu patvirtinamas dalyvio dalyvavimas veikloje ir, jei taikoma, jo mokymosi rezultatai.
Pelno siekianti įmonė, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje	Privati bendrovė, kuri a) veiklą vykdo laikydamosi etikos normų ir (arba) b) be savo verslo veiklos, dar imasi socialinę vertę turinčių veiksmų.
Priimančioji organizacija	Pagal tam tikrus programos „Erasmus+“ veiksmus (visų pirma mobilumo veiksmus) priimančioji organizacija – tai dalyvaujančioji organizacija, priimanti vieną ar daugiau dalyvių ir organizuojanti „Erasmus+“ projekto vienos ar kelių rūšių veiklą.
Profesinis mokymas (PM)	Ugdymas ir rengimas, kuriuo žmonėms siekiama padėti įgyti žinių, praktinės patirties, įgūdžių ir (arba) gebėjimų, kurių reikia konkrečiose profesijose arba darbo rinkoje apskritai. Programoje „Erasmus+“ projektai, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama pirminiam arba tęstiniam profesiniam rengimui, gali būti įgyvendinami pagal PM srities veiksmus.
Profesinis profilis	Įgūdžių, gebėjimų, žinių ir kvalifikacijų, paprastai susijusių su konkrečia profesija, visuma.
Programos šalis	ES ir ne ES šalys, įsteigusios nacionalinę agentūrą, visokeriopa dalyvaujančią programoje „Erasmus+“. Programos „Erasmus+“ šalių sąrašas pateikiamas šio vadovo A dalies skirsnyje „Kas gali dalyvauti programoje „Erasmus+““.
Projektas	Nuoseklios veiklos, kuri organizuojama norint pasiekti apibrėžtus tikslus ir rezultatus, visuma.
Sąjungos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonės	Priemonės, padedančios suinteresuotosioms šalims suprasti, įvertinti ir atitinkamai pripažinti mokymosi rezultatus ir kvalifikaciją visoje Sąjungoje.
Šalys partnerės	Šalys, negalinčios visapusiškai dalyvauti programoje „Erasmus+“, tačiau galinčios dalyvauti (kaip partnerės arba pareiškėjos) tam tikruose jos veiksmuose. Programos „Erasmus+“ šalių partnerių sąrašas pateikiamas šio vadovo A dalies skirsnyje „Kas gali dalyvauti programoje „Erasmus+““.
Savaiminis mokymasis	Mokymasis vykdamas kasdienę su darbu, šeima ar laisvalaikiu susijusią veiklą, kuris nėra organizuojamas ar struktūruotas tikslų, laiko arba paramos mokantis atžvilgiu; besimokančiojo

	požiūriu jis gali būti atsitiktinis.
Siunčiančioji organizacija	Pagal tam tikrus programos „Erasmus+“ veiksmus (visų pirma mobilumo veiksmus) siunčiančioji organizacija – tai dalyvaujančioji organizacija, siunčianti vieną ar daugiau dalyvių dalyvauti kokioje nors „Erasmus+“ projekto veikloje.
Socialinė įmonė	bet kokio juridinio statuso įmonė, kurios akcijomis nėra prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte, ir kuri: 1) pagal įstatus, statutą ar bet kokią kitą teisės aktais nustatytą dokumentą, kuriuo ji įsteigta, siekia pagrindinio tikslo – išmatuojamo ir teigiamo socialinio poveikio, o ne pelno savininkams, nariams ar akcininkams, jei tokia įmonė: a) teikia naujoviškas paslaugas ar gamina naujoviškas prekes, kurios duoda socialinę grąžą, ir (arba) b) taiko naujovišką prekių gamybos ar paslaugų teikimo metodą, kuriuo siekiama jos socialinio pobūdžio tikslo; 2) reinvestuoja pelną pirmiausia siekdama savo pagrindinio tikslo ir yra nustačiusi iš anksto apibrėžtas procedūras ir taisykles, kurios yra taikytinos bet kokioms aplinkybėms, kuriomis pelnas yra paskirstomas akcininkams ir savininkams, ir kuriomis užtikrinama, kad toks pelno paskirstymas netrukdytų siekti pagrindinio tikslo; 3) yra versliai, atskaitingai ir skaidriai administruojama, visų pirma įtraukiant darbuotojus, klientus ir (arba) suinteresuotąsias šalis, patiriančias įmonės veiklos poveikį.
Specialiųjų poreikių turintys asmenys	Specialiųjų poreikių turintis asmuo – tai galimas dalyvis, kuris dėl asmeninės fizinės, protinės ar su sveikata susijusios būklės be papildomos finansinės paramos negalėtų dalyvauti projekte ar mobilumo veikloje.
Stazuotė (mokomoji praktika)	Kitos šalies įmonėje arba organizacijoje praleidžiamas tam tikras laikotarpis siekiant įgyti konkrečią darbo rinkoje reikalingą kompetenciją, įgyti darbo patirties ir geriau suprasti tos šalies ekonominę ir socialinę kultūrą.
Su jaunimu dirbantis asmuo	Specialistas ar savanoris, dalyvaujantis neformaliojo ugdymo veikloje ir teikiantis paramą jaunuoliams, vykstant jų asmeninei socialinei ir profesinei raidai.
Suaugęs besimokantis asmuo	Pirminio švietimo ar mokymo programą užbaigęs ar jos nebaigęs asmuo, kuris sugrįžta į tam tikrų formų tęstinio mokymosi sistemą (formaliojo švietimo, neformaliojo ugdymo ar savaiminio mokymosi), išskyrus bendrojo ugdymo įstaigų ir PM bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojus.
Suaugusiųjų švietimas	Visų formų neprofesinis suaugusiųjų švietimas (formaliojo mokymosi, neformaliojo ugdymo arba savaiminio mokymosi pobūdžio) (dėl tęstinio profesinio mokymo žr. Profesinio mokymo (PM) apibrėžtį).
Suaugusiųjų švietimo organizacija	Bet kokia valstybės įstaiga arba privati organizacija, veikianti suaugusiųjų neprofesinio švietimo srityje.
Susijęs subjektas	Susijusiais subjektais (pagal Finansinio reglamento 187 straipsnį) gali būti laikomi šie subjektai: <ul style="list-style-type: none"> ▪ juridiniai asmenys, turintys teisinių ar turtinių ryšių su dotacijų gavėjais; šie ryšiai nėra siejami tik su veiksmu ir nėra sukurti įgyvendinimo tikslais; ▪ keli subjektai, kurie atitinka dotacijos skyrimo kriterijus ir kartu sudaro vieną subjektą, kuris gali būti laikomas vienu dotacijos gavėju, įskaitant atvejus, kai subjektas įsteigiamas specialiai veiksmui įgyvendinti. <p>Susiję subjektai privalo atitikti tinkamumo kriterijus, nepašalinamumo kriterijus ir, jei taikoma, pareiškėjams taikomus atrankos kriterijus.</p>

Svarbiausi gebėjimai	Bazinis žinių, įgūdžių ir nuostatų rinkinys, kurio reikia norint užtikrinti asmens saviraišką ir tobulėjimą, aktyvų pilietiškumą, socialinę įtrauktį ir užimtumą, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijoje 2006/962/EB.
Tarptautinis	Programoje „Erasmus+“ – kiekvienas veiksmas, kuriame dalyvauja bent viena Programos šalis ir bent viena šalis partnerė.
Tarpvalstybinis (tarptautinis)	Jei kitaip nenurodyta, kiekvienas veiksmas, kuriame dalyvauja bent dvi Programos šalys.
Trečioji pakopa	Vykstant Bolonijos procesui 2005 m. gegužės mėn. Berगेने surengtame susitikime už aukštąjį mokslą atsakingų ministrų suderintos Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijos sandaros trečiosios pakopos lygmuo. Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sandaros trečiosios pakopos aprašo rodiklis atitinka EKS 8 lygmens mokymosi rezultatus.
Trumpojo ciklo studijų pakopos (arba auštojo mokslo trumpojo ciklo studijų pakopos, angl. SCHE) kvalifikacijos	Daugumoje šalių įtraukiamos į Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sandaros pirmąją pakopą (ISCED 5-as lygmuo). Tokių pakopų apimtis atskirose šalyse paprastai sudaro apie 120 ECTS kreditų ir jas užbaigus įgyjama kvalifikacija yra laikoma žemesne nei laipsnis, suteikiamas užbaigus pirmosios pakopos studijas. Kai kurios programos trunka ilgiau nei trejus metus, bet už jas paprastai nesuteikiama daugiau nei 180 ECTS kreditų. Daugumoje šalių studentai didžiąją SCHE surinktų kreditų dalį gali panaudoti, kad pereitų į programas, kurias užbaigus suteikiamas mokslo arba kvalifikacinis laipsnis. Trumposios studijų pakopos aprašo rodikliai atitinka EKS 5 lygmens mokymosi rezultatus.
Universalieji (socialiniai emociniai, gyvenimo) gebėjimai	Tai, be kita ko, gebėjimas kritiškai mąstyti, domėtis ir būti kūrybiškam, imtis iniciatyvos, spręsti problemas ir dirbti bendradarbiaujant, veiksmingai bendrauti daugiakultūroje ir tarpdisciplininėje aplinkoje, prisitaikyti prie aplinkybių, valdyti stresą ir įveikti netikrumą; šie gebėjimai yra svarbiausių universaliųjų gebėjimų dalis.
Veikla	Įgyvendinant projektą atliekamų užduočių visuma. Veikla gali būti įvairių rūšių (mobilumo veikla, bendradarbiavimo veikla ir t. t.). „Jean Monnet“ programoje veiklos sąvoka yra lygiavertė veiksmo sąvokai (žr. pirmiau pateiktą apibrėžtį).
Veiksmas	Programos „Erasmus+“ paprogramė arba priemonė. Veiksmai gali būti tokie: strateginės partnerystės švietimo, mokymo ir jaunimo srityje, „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos, sektorių įgūdžių sąjungos ir t. t.
Vientisųjų studijų programos	Integruotos (ilgos) programos, kurias užbaigus įgyjamas pirmosios arba antrosios pakopos kvalifikacinis arba mokslo laipsnis ir kurias tam tikrose šalyse vis dar galima geriau apibūdinti trukme (metais), o ne kreditais. Daugumoje šių šalių programos, nepatenkančios į Bolonijos pirmosios pakopos modelį, vykdomos medicinos, stomatologijos, veterinarijos, slaugos ir akušerijos srityse ir dauguma atvejų jose dalyvauja 1–8 proc. studentų. Integruotos programos, kurias užbaigus įgyjamos reglamentuojamosios profesijos, paprastai atitinka 300–360 ECTS kreditų arba trunka penkerius šešerius metus (atsižvelgiant į atitinkamą reglamentuojamą profesiją).
Virtualus mobilumas	Įvairi informacinėmis ir ryšių technologijomis grindžiama veikla, įskaitant e. mokymąsi, kuria padedama ar skatinama bendradarbiauti tarptautiniu mastu mokymo, rengimo arba mokymosi tikslais.

Youthpass	<p>Europos priemonė, kuria siekiama gerinti jaunuolių ir jaunų darbuotojų mokymosi rezultatus, pasiektų dalyvaujant pagal programą „Erasmus+“ remiamuose projektuose, pripažinimą. <i>Youthpass</i> sudaro: a) pažymėjimai, kuriuos gali gauti kelių Programos veiksmų dalyviai, ir b) nustatytas procesas, kuriuo jaunuoliams, su jaunimu dirbantiems asmenims ir jaunimo organizacijoms padedama suvokti, kokių mokymosi rezultatų galima pasiekti dalyvaujant „Erasmus+“ jaunimo srities veikloje, taikant neformaliojo ugdymo metodus. Priemonė <i>Youthpass</i> taip pat įtraukta į platesnę Europos Komisijos strategiją, kuria siekiama didinti neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi, taip pat darbo su jaunimu pripažinimą Europoje ir už jos ribų.</p>
------------------	---

IV PRIEDAS. NAUDINGOS NUORODOS IR INFORMACIJA RYŠIAMS

NAUDINGOS NUORODOS

Pavadinimas	Nuoroda
Strategijos „Europa 2020“ ir strateginės programos „ET 2020“ lyginamieji standartai ir rodikliai	http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Europe_2020_indicators_-_education&oldid=301033
Švietimo (ankstyvojo ugdymo ir priežiūros, mokyklų, jaunimo reikalų ir aukštojo mokslo, taip pat daugelio konkrečių švietimo sričių) analizė.	https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/en
Švietimo ir mokymo analizė, apimanti visas sritis	http://www.oecd.org/fr/education/
Švietimo ir mokymo analizė, apimanti visas sritis.	https://fr.unesco.org/http://www.uis.unesco.org/Pages/defaultFR.aspx
Skaitmeninis darbas su jaunimu. Skaitmeninio darbo su jaunimu rengimo gairės	https://publications.europa.eu/s/fouj
Diplomo priedėlio pavyzdys:	http://ec.europa.eu/education/tools/diploma-supplement_en.htm
Europos kreditų perkėlimo sistemos (ECTS) vartotojo vadovas	http://ec.europa.eu/education/tools/docs/ects-guide_fr.pdf
Europos profesinio mokymo kreditų sistema (ECVET).	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_fr.htm http://www.ecvet-team.eu/
Verslumo ugdymas. Vadovas pedagogams.	http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/files/education/entredu-manual-fv_en.pdf
Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninė platforma (EPALE).	http://ec.europa.eu/epale/fr/home-page
Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema (EQAVET).	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/eqavet_fr.htm
„Erasmus+“ Sklaidos Platforma.	http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/
Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatorius (ESCO).	https://ec.europa.eu/esco/home?resetLanguage=true&newLanguage=fr
ES įgūdžių Panorama	https://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en
„Europass“ pradžios tinklalapis.	https://europass.cedefop.europa.eu/fr/home
Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkė ir naujausi politikos pokyčiai.	http://ec.europa.eu/education/policy/adult-learning/index_fr.htm
Vadovas „Darbo su jaunimu tobulinimas – kokybiškos raidos gairės“	https://publications.europa.eu/s/ga7A
Vadovas. „Darbo su jaunimu indėlis užkertant kelią marginalizacijai ir smurtiniam radikalėjimui“	https://publications.europa.eu/s/gISf
Rodikliai ir lyginamieji standartai. Švietimo ir mokymo stebėsenos biuletenis.	http://ec.europa.eu/education/tools/et-monitor_en.htm
Rodikliai ir lyginamieji standartai. Oficialūs dokumentai.	http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/indicators-benchmarks_fr.htm
ES jaunimo rodikliai	ES jaunimo rodiklių suvestinė http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/publications/indicator-dashboard_en.pdf Eurostato jaunimo duomenų rinkinys https://ec.europa.eu/eurostat/web/youth/data/database
Pagrindinių su sportu susijusių dokumentų biblioteka.	http://ec.europa.eu/sport/library/index_en.htm
Pagrindiniai su ES jaunimo strategija susijusios informacijos elementai	https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy
Pagrindinės švietimo ir mokymo srities politikos iniciatyvos ir rezultatai nuo 2000 m. Bendrojo ugdymo	http://ec.europa.eu/education/policy/school/index_en.htm

politikos kūrimas.	
Pagrindinės švietimo ir mokymo srities politikos iniciatyvos ir rezultatai nuo 2000 m. Aukštojo mokslo reforma.	http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/index_fr.htm
Atviresnis švietimas. Visiems prieinamas novatoriškas mokymas(is) naudojantis naujomis technologijomis ir atviraisiais švietimo ištekliais (COM(2013) 654).	http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-859_lt.htm
Švietimo persvarstymas. Investavimas į įgūdžius siekiant geresnių socialinių ir ekonominių rezultatų.	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/ALL/?sessionId=LLFgTfdd6mZf3Wt4YNhTjyP8vnMcg4RnT1rQHP2bft8dWYrdNQC!1965766013?uri=CELEX:52012DC0669 http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/index_fr.htm
Ekonomikos augimo ir užimtumo rėmimas. Europos aukštojo mokslo sistemų modernizavimo darbotvarkė.	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0567:FIN:FR:PDF
Standartizacijos iniciatyva – strateginė europinių standartų vizija: judėjimas pirmyn siekiant sustiprinti ir pagreitinoti tvarų Europos ekonomikos augimą iki 2020 m.	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0311:FIN:EN:PDF
Briugės komunikatas dėl glaudesnio Europos bendradarbiavimo profesinio mokymo srityje 2011–2020 m.	http://ec.europa.eu/education/brugecom/
Veiksmingesnio bendradarbiavimo ir didesnio nuoseklumo ugdant verslumą link.	http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/9269/attachments/1/translations/en/renditions/native
„Youthpass“ pradžios tinklalapis.	https://www.youthpass.eu

INFORMACIJA RYŠIAMS

Europos Komisija. Švietimo ir kultūros generalinis direktoratas (EAC)

http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/index_lt.htm

Europos Komisija. Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga(EACEA)

http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php

Nacionalinės Agentūros

http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_en